Ч. 270. Львів, Понеділок 2 (15 Грудня) 1902. Річник XXIII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ: Адміністрация „Діла", ул. Баторія ч. 24; Бюро газет А. Ольшевского, ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гаусмана ч. 9; К. Вухштаб, ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler, I. Wallfischgasse 10. — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком:

	в Австрії:	за границею:
на цілий рік	32 к.	44 к.
на пів року	16 „	22 „

У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . . 28 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с.
на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи вертають ся лише за попереднім застереженєм. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсерату або за ей місце, а в рубриці „Надісляне" по 30 с. — Подяки і книжні празднікові оголошення числить ся по 20 с. за стрічку.

Обіжник Ради шкільної краєвої.

В послїднім числї згадали ми в коротшій замітцї, що Рада шкільна краєва задля зростаючих обавів шовінїстичної нетерпимости серед молодїжи — розуміє ся, польскої, бо наша молодіж остаючи під чужим надзором не сьміє навіть проявляти уміркованого патріотизму — видала в сій справі обіжник до дирекцій всїх середних шкіл. Отже обіжник сей звучить:

„В послїднім часї зайшли в декотрих заведеннях пожалування гідні події, именно пристрасти, майже ненавистю дишучі наступленя молодїжи одної з народностий, замешкуючих наш край, против другої. Було то доказом передчасного шкідного, прямо противорічного цїлям вихованя політиканьства молодежи, коли між тим учительскі збори не заняли в виду тої прояви одвітно рішучого становища і надто потурали часом каригідним вибрикам.

Того рода прояви трівожать і опечалять всїх горожан, що щиро край люблять, а рада шкільна краєва, стоячи на сторожи успішного розвою школи, згідного з ей характером і задачию, мусить наступити рішучо против диссонансу, вщепленого в моральні серця.

Краєва рада шкільна хоче і бажає собі, щоби вихованє молодежи обох народностий спиралось на національних основах, щоби плеканось почитанє для національної бувальщини, щоби молодіж полюбила свою мову, свою літературу, почитала великих мужів свого народа, однакож не може допустити, щоби те вихованє вироджало ся в анімозию або ненависть супротив котрої небудь, і уже найменше супротив тої народности, з котрою лучать істория і спільне житє.

Противно, краєва рада шкільна бажає собі, щоби шкільна молодіж, любячи горячо свій нарід, учила ся цїнити і уважати братскій нарід, а набуваючи правдиве образованє, ублагороднила свій спосіб мисленя, розширяла свій духовний овид, шанувала цивілізацийні заслуги всїх народів, а при тім позбувалась тїсних упереджень і не давала послух підшептам, що ведуть до зарозумілої ексклюзивности і надмірної національної гордости, котра веде часто до знищенія правдивої культури і до одичіня. До тої високої цїли повинні змагати в своїй роботї всі учителї; саме же обширнїйше поле дїяльности, кромі управителїв середних шкіл, мають оо. катихати і учителї всемірної історії, рідної мови і літератури. У них найбільше нагода волиняти на чувство і фантазию, а переняшись духом згоди і любови, можуть они вплывати примирительно, можуть успокоювати розбурхані страсти в молодих душах і відводити учеників від шкідних і злобних промахів. Особливо учителї рідної мови мають до того широке поле як при устній науцї, так при задаваню і відчитуваню письменних елаборатів, в котрих ученики часто дають волю своїй фантазиї і своїм чувствам. З огляду на те випадає уникати тем, котрі могли би піддержувати наклонність молодежи до політичних ельокубрацій, в разї же, коли би они показались, треба звернути увагу на їх неумістність і рішучо їх заборонити.

Однако найважнїйшою піддержкою такого змаганя до згоди і порозуміня буде власний примір в урядових і товариских зносинах, особливо в трактованю молодежи без огляду на її походженє, буде розумне і тепле слово перестороги і поученя молодежи, що надїясь від своїх учителїв поради і помочи.

По приміру своїх вихованців перестане молодіж дїлити ся на ворожі табори і кривим оком дивитись один на другого, а буде, як давнїйше — і як на щастє ще й тепер є в заведеннях, незараженних національною зависдю — лучитись у спільних молитвах, спільних трудах і забавах. Заведеня, що ріжнять ся викладовою мовою, не будуть замикати ся в тїснім кружку упереджень і не будуть утверджувати в серцях молодежи ненависти і огірченя, а шкідні непорозуміня, дасть Бог, проминуть ся і не принесуть діймаючої, тривкої шкоди.

Рада шкільна краєва вважає як найенергічнїйше всїх настоятелїв до згідного і постійного співділаня в тій цїли, а при тім перестерігає, що буде зневолена виступити з цїлою рішучостию против всякого змаганя, котре замість мирити і лучити, хотїло би уводити сварку і роздражнювати молоді серця і умы. — Ц. к. намісник Пінїньский.

Як бачимо, обіжник Ради шкільної краєвої предложений дуже дипльоматично і дуже обережно — сказати прямо — за дипльоматично і за обережно. І се найбільша та основна его хиба.

Певна річ, що до видачі наведеного обіжника спонукали Раду шкільну краєву прояви шовінїстичного одичіня серед захопленої „вшехпольскою" агітациею польскої молодежи середних шкіл. Мимо того Рада шкільна краєва — чи то з надміру дипльоматії, чи може бажаючи сальвувати польску молодіж — говорить цїлком загально про молодіж обох народів, не роблячи між нею ніяких ріжниць. Таке становище Ради шкільної краєвої мусимо вважати невластивим і несправедливим, а навіть прямо шкідливим.

Що коли яка молодіж опанована націоналїстичним шовінїзмом, то хиба тілько польска, на се подають нам послїдні часи безаїч доказів, коли противно супротив руської молодіжи не зможе противна сторона витягнути ні одного обвинявчого а прав дивого прояву націоналїстичної загорілости. Такі події як напад сотки молодих „вшехполяків", підсічених ще у своїм руснюйстві промовою „професора" Ґломбіньского, на руску молодіж в день „задушок", як бойкот руської шкільної пісні польскими дївчатами в Золочеві, як напад бучацких польских гімназистів на руску читальню з криками: „Hajdamacy! Swinie Rusini! wszystkich was wyrzezać, jak wieprzy!", як шовінїстичний „Hymn ludu polskiego" сьпіваний загалом польскої молодіжи (глядн „Діло" ч. 260 з с. р.) — а всї ті факти взяті лише з послїдних часів — все те сьвідчить, що шовінїзм і національна нетерпимість польскої молодіжи выросли справдї до монструальних розмірів, що певно не пожадане й хитрим польским верховодам. З другого боку однак ніякої аналогії для сих проявів у рускої молодіжи категорично не можна добачити. І тому обіжник Ради шкільної краєвої, говорячи про шовінїзм у всеї молодіжи без ріжницї народности, есть невідповідним і несправедливим.

Що більше, він може стати — як сказано — прямо шкідливим. Звісна-ж бо річ, як у нас односторонно і тенденцийно інтерпретує ся і виконує ся всякі, хоч-би справедливі, постанови вищих властий. То-ж знаючи з досьвіду, що всякі неясно стилїзовані обіжники чи постанови з розмислом інтерпретують ся їх шовінїстичними виконавцями на руску некористь, мусимо цїлком оправдано побоювати ся, що й в тім випадку „дипльоматична" стилїзация обіжника Ради шкільної краєвої дасть не одному ісповідникови принципів „słow'a Polsk'oro" або „Dzienni k'a Polsk'oro" серед педагогічних кругів до односторонного і кривдячого звернення вістря сего обіжника супротив невинної руської молодіжи. І коли там чи сам так стане ся, то всю вину та одвічальність за се мусимо з гори приписати невмістному дипльоґизованю Ради шкільної краєвої, що прямо і без обиняків повинна була сказати, що обіжник відносить ся до масових „вшехполяцких" проявів серед польскої молодіжи, а цїлком не дотикає руской.

Крім сеї неясної стилїзациї що-до молодіжи має обіжник ще й другу кардинальну хибу, а именно се, що знов надто — прямо гіпердипльоматично звертає ся до учительских кругів.

Рада шкільна краєва знайшла ледви кілька банальних фраз заохоти до учительства, аби воно своїми міжтоварискими відносинами давало молодіжи примір пожитя і впливало на неї успокійно. Чи-ж справдї тілько се мало сказати підвласному учительству — а именно знов польскому учительству — найвисша краєва шкільна власть? Нам здає ся, що тутки Рада шкільна краєва знов „передипльоматизувала". Ясна-ж бо річ, що теперішне національне озьвіреня, що лютить ся масово серед польскої молодіжи, не повстало без впливу і без причини з боку польских шовінїстів-педагогів. Бо й якою-ж, як не крайна русиноїдною, мусить вийти молодіж зпід руки таких педагогів, як звісний директор і політичний агітатор в одній особі д-р Томашевский з Самбора, як проф. Яніх з Перемишля, що має для руской молодіжи тілько грубі лайки звернені супротив нашої народности, і ей історичних та літературних дїячів, як проф. Рафальский з Тернополя, котрий руску молодіж на годинах лає „гайдамаками" і „бунтовщиками" та „учить розуму" Русинів, смалячи відзначаючим ученикам-Русинам „двійки", так що вони мусять утїкати з тамошної гімназиї (глядн „Діло" ч. ч. 221 і 266 з с. р.), як проф. Сроковский з Тернопільскої семинарії, що „палить" Русинів з заїлою безпощадностию (глядн „Діло ч. 221 з с. р.), як директори: тернопільскої реалки п. Рембач, і тернопільскої семінарії п. Михаловский, що заборонили категорично руській молодїжи устроєне Шевченкових вечериць (глядн „Діло" ч. 266 з с. р.) і т. д. і т. д.?! Бо й як-же, як не в крайно шовінїстичнім і русиноїднім дусї можуть виховувати молодіж такі учителї як сей ярославскій педагог, що нападає з піною на устах в годинним викладї на руску буроу, заложеву своїми товаришами професорами і зове ей „jaskinią dla wychowywania hajdamaków i rizunów, którym popi będą nože święcić", („Діло" ч. 256 з. р.), або сей ин. Шпирак з Золочева, що в школї заборонив дїтворі говорити між собою по руски під карою („Діло" ч. 251 з с. р.), чи п-а П. (теж з Золочева), що терором кар примушує Русинок до участи в польских процесиях і обходах (те саме число „Діла"), або вкінци такий агітатор учит. Химиковский, що наказує руским дітям учити ся в школї польских шовінїстичних пісень?!!!

Таке учительство є як раз головним винователем шовінїстичного озьвіреня польскої молодїжи і се повинна була Рада шкільна краєва не закривати, але виразно указати у своїм обіжнику та виступити категорично супротив сих русиноїдів ex cathedra. Коли-ж вона сего не вчинила і коли не напятнувала як раз найголовнїйшого винователя невідповідного настрою польскої молодїжи, то обіжник ей тратить тим самим усяку увагу і есть лише поверховним актом, ut aliquid fecisse videatur — а навіть виходить на мовчаване одобрюване русиноїдної дїяльности згаданих і тим подібних педагогів.

Тих кілька критичних замітох вважали ми за відповідне подати для поставленя в належне осьвітленє послїдного елаборату польскої Ради шкільної краєвої.

Справи австрийскі.

До ситуациї.

Ми вже доносили оногді в депешах з Відня на основі наших информацій, що парламент буде радити до 18. с. м., та що сойм галицкий збере ся на коротку сесию дня 28 с. м. Тоті доносеня (друге про галицкий сойм було навіть дементоване в польских дневниках) справджують ся в послїдній хвили, бо як доносять нинїшні вїдни депеша, парламент буде відложений на засїданю в четвер, по чім наступить довша феріальна перерва через лат. Різдвяні сьвята, так що дальша сесия парламенту розпічне ся доперва в першій половині сїчня. Також сойм галицкий і ческий мають бути скликані на коротки сесиї, хоч що-до дня скликаня тих двох соймів доносеня не суть ще точні і певні. Мабуть наступить се 29 грудня, бо таку дату подають ческі дневники на основі своїх информацій з суботнїшної наради кабінету що-до ческого сойму.

Через час ферій мають відбувати ся конференциї в справі угоди Чеха з Німцями. Чехи, а з окрема молодоческий клюб на основі реферату Крамаржа виготовив вже елаборат з контрапропозициями на елаборат німецкий, а сей елаборат ческий має бути оголошений і розданий послам на послїднім передсьвяточнім засїданю парламенту дня 18 с. м. В тім елаборатї Чехи домагають ся передовсїм заведеня ческої урядової мови не лише в Чехії але і на Моравії та відкидають кританї пропозициї Німців що до адміністрацийного поділу на округа. Той поділ допускають Чехи лише в дуже ослабленім обсягу, бо зужують компетенцию округів пропоновану Німцями, полишаючи ей в важних справах при ческім соймі і намісництві. Вкінци ческий елаборат заключає рішучі застереженя в справі знаня урядової мови урядниками і уживаня перекладників. Чехи хочуть, щоб і в чисто німецкій териториї урядники знали обі краєві мови.

По опублїкованю ческого елаборату наступлять чесько-німецкі конференциї, а скличе їх не вірноконституцийна нім. партия і ческі феодали — як зразу було пропоновано — але саме правительство.

Тимчасом, коли так Чехи заходить ся около своєї угоди з Німцями, инші справи державні мусять стати, а з окрема буджетова провізория і справа австро-угорскої угоди. На пропозицию перепустити буджетову провізорию Молодочехи не пристали і провізория мусить бути оголошена при помочи § 14 в часї ферій. Чехи кажуть, що своїм поп розвитєм в тій справі хочуть не лиш забезпечити ся від підступу але і скомпромітувати правлїне Кербера і его систему. Має се бути доказ, що і урядниче „неутральне" правительство не в силї правити в спосіб конституцийний.

Другий клопіт побіч буджетової провізорії має правительство з австро-угорскою угодою і трактатами. Трактат з Німеччиною супротив ухваленя цлової тарифи може бути виповіджений Німеччиною ще сего року, а в такім случаю Австро-Угорщина мусить зараз приступити до пертрактаций о дальший трактат від р. 1904 (на случай виповіди давний трактат обовязує ще через рік) а тимчасом Австро-Угорщина не має задля того приготованої самостійної тарифи. Се і було мабуть причиною, що на вість о прискореним темпі нарад в німецким райхсратї пригнав до Відня Сель і вчера, в неділю, відбув важну конференцию з Кербером і Гольховским. Передтим був Сель з Февраром у цїсаря (так само Кербер), по чім они по взаїмній нарадї, були Сель і Кербер ще раз на спільній конференциї у цїсаря. Депеші не подають, яким результатом увінчали ся сї численні наради, доносять тілько, що кромі справи з Німеччиною дискутовано рівнож над виповідию трактатів з Сербією і Італією. З сею послїдною хочуть Угри виповісти трактат самі з Австриею сейчас, бо кажуть їх т. зв. винна клявзула давного трактату, яка в новім трактатї має бути вносена а яко рекомпензата Італії мають фігурувати там цла в справі довозу коней з Угорщини і дерева з Далмациї.

На тлї повищих клопотів державних веде ся рівночасно закулісова інтрига против правительства Кербера а перед в тій інтризї ведуть звісні вже в тім напрямі яко парламентарні спеціалісти члени польского кола. В тій справі пише послїдний „Hlas Narodu": „В польскім колї панує переконеня, що в теперішній ситуациї найвідповіднїйшим є відклик до корони. Повинні-б члени клюбу ческих феодалів, нім. вірноконституцийної великої посілости і польского кола виложити короні причини теперішних спорів в парламентї. Нема сумнїву, що хаос в парламентї викликав брак парламентарної сталої більшости і парламентарного правительства. Той плян находить дуже богато приклонників і загальну симпатию в польскім колї. Треба тілько виждати предложеня елаборату з боку Чехів. Як тілько Кербер пересьвідчить ся, що він не в силї перевести державні новочности в дорозї парламентарній, прийде хвила, щоб вернути ся з повисшим відзивом до корони."

Як бачимо польскі пани хотїли-б знов дістати ся до керми а з ними давна правиця. Тілько що їх доказ що-до урядничого правительства, конечности сталої більшости і парламентарної управи дуже фатальний, бо славянсько клерикально феодальна правиця за Ваденього скінчила всесьвітним скандалом — з димісиєю ей нефортунного германича і з введеном поліциї до парламенту.

Страйкова дебата в раді державній.

Відповідь послів Дашиньского і Брайтера.

Кромі руских послів Романчука і Василька відповідали ще бесїдникам польского кола і заступникови та наставникови центрального правительства посли Дашиньский і Брайтер.

Пос. Дашиньский говорив так:

В короткім вступі відновів він передовсїм тим бесїдникам, що казали, мовто в галицких страйках не брали участи також польскі селяни, указуючи на страйки в польских селах східної Галичини, як: в Грицівці і Кретівці збаразкого повіту, в Качанівці скалатского та в Підгайчиках теребовельского повіту. Дальше перейшов п. Дашиньский до відповіди поодиноким бесїдникам по черзї, а передовсїм президентови міністрів і говорив так:

Ми знаємо дуже добре, що д-р Кербер є невільником польского кола. Ті 63 голосів польского кола так ему дорогі, як власне жите; бо коли би не мав їх за собою, то не знати, хто властиво ярім християньских соціалів стоя би тогдї за ним. Але мені — казав бесїдник — не ходить уже о те, щоби він зараз обіцяв нарати независности; нехай би бодай так цїлком загально про людске око сказав, що не дарує там переступникам законів. Тільком становиско кождого президента міністрів при подібних галицких де-

ЮЛІЯН СОЛИК
передтим Фр. Мроскньский
у Львові, ул. Собіского ч. 7
поручає всякі роди ФУТЕР Футра до подорожі, пальтоти мужескі та дамскі після найновійших фасонів, Ротонди, Дольманики, Катанки, Ковнірі, Боа, Зарукавки, Шапочки дамскі, Колпаки, Шапки мужескі, Шкіри у всїх родах поодиноко та гуртом, також Верхи готові до мужеских і дамских футер. — Найновійші материї на верхи в найбільшім виборі. — Ціни уміркованні. 14

батах є вам дуже добре відоме. Баденї попросту брехав; Тун сам не знав, що́ читає із справоздань намісництва; а д-р Кербер, сказано, є невільником польского кола. Нехай крутить ся, вертить ся, як хоче, а в Галичині він не вдіє нїчого.

Его екселенция сказав тутки, що через страйки люди стратили около пів мілїона зр. А хоч опісля замітив, що страйк таки не був без успіхів — значить, що за пів мілїона страти деяких і хвилево загал селян через вигране страйку зискав кілька мілїонів збільшеного сталого приходу, то пани з польских лав зараз підхопили того пів мілїона та по фарисейски лементують: А дивіть, яку ви шкоду наробили селянам: через вас стратили пів мілїона!

Алеж, мої панове, як би не було страйків, щоби поліпшити долю селян, то хто-ж тогдї зробить початок? Воно-ж так всюди на сьвітї бував. Панове з польского кола не розуміють ся на тім, то й нечувана річ для них, що селяни могли стратити а властиво видати на страйк пів мілїона зр. Отже я пригадаю вам лише загально знані страйки з остатних часів. В р. 1900 страйкували в Австрії углярі; 60—70 тисяч робітників з родинами витревало 11 неділь в страйку; а стратили... знаєте, кілько?... около 20 мілїонів А знов недавно скінчив ся в північній Америці страйк углярів, що тревав пять місяців. Знаєте, кілько він коштував робітників?... Сорок і три мілїони долярів чи то около 200 мілїонів корон! Чи думаєте, що той зорґанїзований робучий народ надармо поносить такі жертви?... Алеж ті жертви не треба навіть оцінювати на самі гроші; вони є також доказом, що той народ не хоче живцем гинути. Той народ, що уміє терпіти голод в обороні своїх прав, він мусять побідити! Тільки ті панове не розуміють сего; вони лише кажуть: А дивіть, яку страту ви принесли селянам! Та варто при тім подумати, що на того пів мілїона зложили ся зарібки по 20 кр. на день; нехай же ті зарібки піднесуть ся на 40, 50, 60 кр. — як і справді було — то їм зараз верне ся тая півмілїонова страта.

Відповідаючи з порядку п. Ґневошови, говорив п. Дашиньский: Виводив тутки п. Ґневош, що дїдич у східній Галичині тратить на кождім морґу землї по 30 зр. на рік. Після того обчислення п. Ґневош докладає до своїх посілостий певно около 90 тисяч зр. річно та гнївав ся, що до такого добродія люди ні за що в сьвітї не хотять іти на роботу. Але п. Ґневош мусить бути троха слабкий в рахунках; як би лїпше почислити, то воно мабуть показалось би троха инакше.

Він читав тут також листи дїдичів про убійства і підпали. Та на щасте д-р Кербер із справоздань властий ствердив, що нїкого не убито, а покалїчених бодай між дїдичами не було. Але се не перешкаджає п. Ґневошови тревожити сю палату тими страшними листами, мовто ті оборонцї руского народу перед Татарами і Турками, що й тепер разврас сьвідчать руским селянам такі добродійства, цїлими ночами на вколїшках трясли ся в своїх дворах. Та я не гадаю дальше входити в ті справи; на одну річ лише хочу звернути увагу, що той, хто ломить страйк, нїгде в цивілїзованім сьвітї не має у порядних людий поважання, а противно уважає ся за згірдне сотворіне, за зрадника солїдарности своїх братів. Отже не дивота, що зрадники страйку також і у руских селян не стріли ся з любовію.

Та досить о тім, що говорив п. Ґневош. За те — казав дальше п. Дашиньский — мушу троха довше спинити ся при п. Ґломбіньскім. Кажу відразу, що той чванькуватий пан не подобав ся менї. Він повідав, що він чоловік науки. Гарна то річ; тілько чи він в сій дебатї справдї показав ся чоловіком науки? Хиба що то може якась східно-галицка наука, котрої вчений сьвіт на жаль не признає!

Той чоловік науки зробив менї докір, мовто я, говорячи про платню за господарскі роботи, повибирав тілько найнизшу платню з поодиноких громад. Отже нехай п. Ґломбіньский перегляне стеноґрам моєї бесїди, то побачить, що я виразно говорив про сторони обняті страйком.

Дальше п. демократ Ґломбіньский проливав слези над нуждою і задовженем дїдичів. На те я ему покажу урядові дати про задовженє малої посілости. Отже в р. 1868 довги великої посілости виносили 112½ мілїона, а в 1892 р. 179 ½ мілїонів зр., так, що збільшили ся о 62%. А довги малої хлопскої посілости виносили в 1868 р. 15½ мілїонів, в 1892 р. 75½ мілїонів зр., отже збільшили ся о 400 %! Але чоловік науки не бачить сего, що селянські довги зросли о 400% за той сам час, за котрий довги панські збільшили ся лише о 62%, і демократ не видить нужди народу, а плаче над нуждою панів!

Сказав також п. Ґломбіньский, що не знати напевно, кілько простору займає велика посілість в Галичині, але вона зовсім не є так дуже велика. Отже він і того не знає, що маємо дуже докладну статистику о тім, з котрої виходить, що в повітах, де були страйки 34—54% всеї землї належить до панів. (Бесїдник наводить докладні числа з кождого з тих повітів). Так само довідуємо ся з тої статистики, що майже всї лїси (86—100%) належать до панів. (І тут бесїдник наводить докладні числа з кождого повіту). Се-ж чистий монополь! Подумати собі лише, що сотки тисячів селян не мають ні одної деревини в лїсї, що хлоп мусить милями їхати, щоби купити кусень патика! Відкиж походять ті лїсні крадїжки, як не з потреби дерева? Селянин мусить в печи топити навіть не соломою, а сушеним гноєм! Додати до сего, що в нашім кліматї при острих подільских морозах дрова потрібні прямо до утримання житя, так що селянин без дров мусить попросту о житє бороти ся.

Так само має ся річ також з пасовиськами і луками. Кажуть, що селяни зле господарують. Яка-ж може бути господарка без пїса, без лук, без пасовиска? Навіть наука шкільна показує ся неможливою, бо дїти, замість іти до школи, мусять на мотузах пасти худобу по ровах та межах. Відказують на хлопа, що він лїнюх, що він темний, що зле господарує, що не має худоби, а як має яку, то хиба миршаву. Але вїхто не питає, як він може при такім станї річий добре господарувати.

Кажуть, що робітникови не можна більше платити, бо й так не витримана година з тими лїнюхами. Цїлком инша річ — кажуть — по инших краях! Отже і я скажу, як то бував по инших краях. В долїшній Австрії один парібок має до обробленя 8·5 гектара землї, в горішній Австрії 8·4, в Сольногородї 5·8, в Штирії 5·9, в Чехах 9·4, в західній Галичині 11·6, а у східній Галичині 13·4 гектара. Я знаю, що цїлком инакше випаде управа землї, коли на одного слугу припаде обробити 5 гектарів землї, а инакше, коли один парібок має обробити 13½ гектарів. Але заплатїть же раз лїпше парібка, заплатїть лїпше зарібникови, приймїть більше людий до роботи: тогдї можете вести інтензивну господарку. А так вина за екстензивну а злу господарку спадає не на хлопа і не парібка, а на самих шляхтичів.

Говорив п. Ґломбіньский дальше, що Поляки еміґрують, але вертають назад, а Русини еміґрують і лишають ся на чужинї. То хиба не знаєте, що в Америцї є близко 2 мілїони Поляків, що там польскі ґазети мають більше передплатників, як всї галицкі ґазети разом, що в полудневій і північній Америцї є міста, заселені самими Поляками, що в самім Чікаґу є 150.000 Поляків американьских горожан. А ту приходить чоловік науки й каже: „Поляки вертають, а Русини лишають ся в Америцї“! Коли би добре почислити, то в Америцї є сто разів більше Поляків нїж Русинів.

П. Ґломбіньский так далеко загнав ся, що навіть руским сектам в Америцї не дав спокою. Він сказав, що Русини відвернули ся там від Бога, що завели культ Шевченка. На те скажу, що секти в Америцї не є явищем руским; треба бути чоловіком східно-галицкої науки, щоби американьским Русинам докоряти сектами. А Поляки-ж не роблять там сект? Адже Поляки мають там ворохобних епископів, ворохобних сьвящеників і цїлу збірку всїляких сект.

Така то сумна річ, як д-р Ґломбіньский своєю професорскою мудростию бере в охорону польский народ, рамєку церков, австрийского цїсаря і наконець Господа Бога, котрого нїбито відцурали ся американьскі Русини! [Сьміх.]

Проф. Ґломбіньский виволїк тутки ґазету, о котрій сам каже, що видають її студенти; ґр. Войт. Дїдушицкий сказав навіть, що небезпеченьство є сто разів більше, бо то писали дїти. [Ґучний сьміх.] І деж на сьвітї найшов би ся державний прокуратор, щоби зважив ся виступити з таким обжалованем! Та сказав еще той чоловік науки, що мріють про Україну і цїлому сьвітови виповідають війну; навіть, кажуть, перед династию — Боже, що за грізьба! — навіть перед династию не опинять ся! [П. Романчук: Се чоловік науки цїлком перекрутив; я ще викажу се!] Здаю его на ваші руки! [Ґучний сьміх.] Він говорив навіть про кров, що має поплисти, щоби станула вільна Україна. Отже скажу цїлком щиро: таке говорене робить на мене таке саме гидке враженє, як пп. Бюльоф і Посадовский, що в прускім соймі верещали про небезпеченьство, яке нїби то грозило могучій, нїмецкій державі від якогось там заговору студентів. (Д. б.)

Ludzie czy szakale?

(*Допись з Самбора.*)

Перед кількома тижнями самбірска рада міська ухвалила на внесенє магістрату відмовити просьбі руского товариства „Шкільна Поміч“ о якунебудь запомогу, з тої причини, що місто тепер дуже бідне і зовсім не має фондів на удїлюванє запомог. І хоть як товариство наше потребує материальної помочи, так з сим арґументом мусїло погодити ся. Не могло нїколи припустити, щоби між радними найшли ся індивідуа, котрі що иншого мали на думцї, а що инше голосили прилюдно. Тимчасом минувшого тиждня тота сама рада громадска, котра в касї своїй не найшла дрібної лепти для бідної руской дитини, на внесене того самого магістрату ухвалила дати польскій бурсї 200 К запомоги. Того рода перфідна скаженої польской гакати обурила до крайности деяких радних, іменем котрих адвокат д-р Александрович виказав неумісність такого поведеня, що наколи не було 2 тижнї тому гроша, тож яким способом найшли вони тепер для польской бурси! І хотячи бодай як-так громадеку раду сальвувати перед закидом нетерпимости супротив бідної руской дїтвори, поставив зовсім справедливе і благородне внесенє, щоби ті дві сотки корон розділити на дві половини і одну виплатити польскій бурсї а другу нашій „Шкільній Помочи“. При поіменнім голосованю внесенє д-ра Александровича упало незначною більшостию. Значить, польскі дїти дістали 200 К а руским дїтям гаката, вірна своїй засадї, везить серед нинїшної лютої зими терпіти дальше голод і холод.

За внесенєм д-ра Александровича були майже всї радні жиди, котрі руководились в данім случаю лиш дїйстно благородним чувством справедливости. „Bracia Polacy“, між котримі перед веде славетний директор тут. ґімназиї, Франц Томашевский, голосували против, доказуючи тим, що їх русиноїдний товаришм не має стриму навіть там, де розходять ся в першій мірі о цїль ґуманїтарну. Їх не зворушує нужда, терпіне, і люта студінь зимова — анї навіть те, що даючи підмогу лише польскій дїтворі, вони розпоряджають ся самовільно також руским грошем.

Не знаю, що дїє ся днесь в серцю тих Русинів, котрі голосами своїми прямо виписали такого ворога Томашевского на посла до сойму. Ви-ж отче Рабій, Ґмитрик і ви, п.п. Слюзар, Колесса, Мартинець, д-р Цюк, Саварин і другі ще затямите собі се поведене вашого заступника в соймі. І хоть правда, що ви голосували на Томашевского не з переконаня, лиш для того, що нещасна судьба велїла вам віддати свої дїти до заведеня, котре зістає під зарядом так запеклого гакатиста, але сьвідомість, що ви вчинили лихе дїло, повинна бути ще більшою. Ви тепер самі себе повинні покарати. І як вас є щось до 10, то всї повинні зложити ся на тих 100 К, котрі Томашевский нашій бідній дїтворі видер та запевнити їх Шкільній Помочи. Нагода якраз тепер по тому. Збликаєсь Різдво і замість кілька бутельок вина та ще других яких банкалїй призначити ті гроші для шкільної помочи. Гостям своїм скажіть, длячого в тім році у вас так скромно, а думаю, що і вони з своєї сторони не пожалують бодай корони для наших бідаків. За провину мусить бути кара, а тут вона тим приємнїйша, що самі собі її наложите.

Прочий-же загал Русинів нехай при будучих виборах до ради громадскої затямить собі ті чесні імена, котрі навіть при удїлюваню милостинї для дитини дивлять ся на те чи, вона руска чи польска. Патаємо ся проте: Ludzie to czy szakale?

Н. Н.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Цлова тарифа ухвалена.

Берлин. В суботу відбуло ся трете читане цлової тарифи, котру ухвалено мимо обструкциї социяльстів. П. Антрік промовляв 8 годин; випив при тім 30 склянок води з вином і з'їв кілька яєць з цукром. На 947 цлових позиций обговорив 150. По першій годинї в ночи замкнено дискусию, ухвалено перейти до порядку дневного над всїми внесеними социяльстів. По другій годинї ухвалено в третім читаню цїлу цлову тарифу.

Град ордерів.

Берлин. З нагоди ухваленя цлової тарифи цїсар сипнув на всї боки високими ордерами, декоруючи всїх тих, котрі причинили ся до переформованя предложена.

Поляки в Прусах.

Познань. Теольоґів, засуджених в торуньскім процесї за тайні товариства, покликано перед асентерункову комісию. Котрий з них буде спосібний до військової служби, буде служити два роки.

Венецуеля.

Берлин. Президент Кастро відкинув ультіматум. Всї венецуельскі кораблї забрано. Анґлїйці обсадили їх своєю службою.

Париж. Коли венецуельскі власти не хотїли дати сатисфакциї за обиду капітана нїмецкого корабля, комендант анґлїйского корабля зачав бомбардувати Порт Камбельо.

Каракас. Італїйский посол вислав до венецуельского правительства нагле жадане о відшкодованє для італїйских горожан.

Бури.

Лондон. Коменданти Бурів, котрі пробувають тепер в Лондонї, зредаґували новий маніфест і передали его ґенеральному секретариятови в Газї до оголошеня в часописях. Маніфест буде оголошений по виїздї комендантів з Лондона.

Македоньска справа.

Царгород. Великий везир предложив султанови мемориял, в котрім радить ему енерґічно запротестувати против всякої інтервенциї Болгариї в македоньских справах, а в потребі навіть ужити сили.

Розруки в Росиї.

Берлин. Доносять тут до Tagblatt-у, що в Петербурзї поновили ся студентскі розруки.

НОВИНКИ.

Оповіщення:

— **Народний Комітет просить і взиває о скоре надсиланє дальших справоздань в справі Народного З'їзду.**

— **Святомиколаївскі вечерки** уряджують: В Калуши 18 грудня о 5 год. в сали Сокола заходом „Народного Дома“. Вступ від особи по 60 сот. Подарунки для дїтий просить ся складати на руки Вп. п. Курівцевої. — В Тернополи заходом філії руского Т-ва педаґоґічного в комнатах „Рускої Бесїди“ дня 18. грудня. Початок о 7 год. Вступ для дорослих по 50 сот. для дїтий по 20 сот. — В Камінцї струмиловій уряджує такий вечерок „Руске Касино“ дня 19 грудня о 6 год. Подарунки для дїтий просить ся складати на перед в Касинї. Вступ від особи по 30 сот. — В Золочевї займають ся уряджанєм вечерка „Руска Бесїда“ в своїм льокалю. Подарунки складають до рук о. Нижанковского. Початок о год. 5½ вечером, а вступ від родини по 1 К. — Всюди ждуть гостий несподївачки а запрошені на вечернице місцеві і замісцеві. — В послїдній хвили доносять ще, що святомиколаївскі вечернице відбудуть ся також в Бучачи, в комнатах „Рускої Бесїди“ дня 19 с. м. о год. 6 вечер. Комітет просить о зголошенє перед вечерком: кілько дїтий буде на вечерку і складанє дарунків на Бесїдї з поданєм, що для кого призначене. Добре було б також подане запитів, які має ставити св. Николай. Вступ 1 К.

— **Заходом товариства „Руский Жіночий Кружок“ в Коломиї** відбудуть ся в великій сали „Народного Дому“ в пятницю дня 19. с. м. вечернице св. Николая з слїдуючою програмою: 1) Деклямация, 2) Поворот батька — дїточе аматорске представленє, 3) Масічні образи, 4) Гра в цьвіта — вибрані цьвіти одержать гарні дарунки, 5) Гри товаріскі, 6) Роздача дарунків св. Николаєм. Окремих запрошень не висилає ся.

— **Видїл філії тов. „Просьвіта“ в Станиславові** складає отсим подяку хорам Вп. селян з Викторова і Микитинець за їх сьпів а Вп. Денисови Січиньскому за артистичний провід над ними, — не менше Вп. аматорам тов. „Рускої Хати“ за виставу комедиї „Завзопока“ і взагалї всїм тим, що причинились до удачі концерту яким небудь способом.

— **Тов. Руских Жінок в Станиславові** дякує Вп. П аматорзам і аматорам, що не жалували труду і так неутомимо і пильно приходили на проби а вкінци своєю грою причинили ся до збільшеня фондів інститута. Велика подяка належить ся п. Стефенії Чорненьківній, котру видїл просив занять ся устроєм сего представленя а котра не зражаючи ся ріжними непріємностями з ріжних сторін і при помочи охотних Вп. П. аматорок і аматорів, представленє довершила до цїля. При тій спосібности зазначуємо, що друге представленє тогож товариства відбуде ся в день Маланки.

— **Руска міщаньска Каса**, новозаснованє товариство в Станиславові оголошує: На підставі статутів з 18/9 1902, зареєстрованих ц. к. Судом окружним в Станиславові яко горговельнім з 25/10 1902 ч. 252/2 II. 906, завязало ся в Станиславові товариство кредитове „Руска міщаньска Каса“ на удїлах 20 коронових а директорами сего товариства суть пп. Теодор Чернявский, Іван Стефанишин і Евген Якубович, предсїдателем Ради Надзираючої п. д-р Володимир Яновіч. Товариство розпочало з днем 10 грудня 1902 свою дїяльність і приймає вкладки щадничі і удїляє позичок кождого дня з винятком неділь і руских сьвят в льокалї Рускої Хати при ул. Собіского ч. 28 від год. 5 до 7 вечер. Товариство має цїль поправати головно міщан, котрі з дуже малими виїмками ґрунтують ся коло жидівских і польских банків і там власним грошем дають заробок чужим людям, і тому станиславівска руска суспільність повинна численно приступати в члени товариства і підпомочи в той спосіб нову руску економічну орґанїзацию в її патріотичній дїяльности.

— **Видїл „Руслана“**, товариства для запомоги бідних учеників рускої ґімназиї у Львов, просить своїх замісцевих членів, щоби поспішали з вплатою вкладок за бїжучий і минувший рік, яких залеглість виказана була на весланих запросинах на загальні річні збори.

Всячина:

— **Строгий вирок.** В великім страйковім процесї проти 232 селян в Тернополи, про який ми подавали окремі обширні справоздання, запав слїдуючий вирок: З 232 обжалуваних узнано аж 190 виннями злочину публичного насилля і засуджено на кару тяжкої вязниці від 1 до 5 місяців. З прочих обжалуваних узнано 5 виннями, а то: одного за § 3 коал. зак., решту за провину збіговиска і засуджено на 10 днїв до 3 тижнїв арешту. Вкінци одного обжалуваного відступлено до повітого суду до дальшого карного поступованя за звичайне переступство а прочих 35 жінок і дїтий увільнено від всякої вини і кари. Той строгий засуд оголошено доперва в суботу о год. 4½ по пол. Від всїх повисших засудів зголосили пп. оборонцї жалобу неважности.

— **Скомпромітованє Кербера.** Вже в часї страйковой дебати в парляментї виказали рускі посли, що інформациї президента міністрів про фактичний стан аґрарних страйків в Галичині були переважно односторонні і прямо фальшиві, бо походили від галицкопольского правительства. Неправдивість тих інформаций виявилась ще більше на основі переведених судових розправ, особливо недавної страйковой розправи в Тернополи. Віденьска „Zeit“, один з найповажнїйших дневників в Австрії, приносить в тій справі в числї з 14 с. м. цїкаві ревеляциї, з котрих виймаємо, що найважнїйше: Д-р Кербер сказав в парляментї дня 28 жовтня: „Число зранених було дуже незначне, а зранені вилїчили ся цїлком“. Але вже 4 ого того самого мі(сяця порубаний шаблями Франко Скочиляс

ЗИМОВІ БЛЮЗКИ з бархану, флянелї і суконні. Гальки, спідниці волочкові, шляфроки і матінки поручає з дуже гарних і ґустовних материялів **ФЕРДИНАНД ГІТЛЄР** Львів, пл. Галицка ч. 3. 16-20

з Янторова помер наслїдком ран. Інформатор з галицкого намісництва уважав імовірно за раму лиш се, що хтось з галицким хлопом і думав, що вилїчив ся із сего. Д-р Кербер сказав: „Число увязнених, первісно 440, тепер, по відчисленю щой-но засуджених, 27, з чого против 15 веде ся процес, явля ся будь-що-будь велике, а окрім того полишавсь ще 350 карних случаїв..." На дїлї було чотири тисячі „первісно увязнених". Намісництво важило ся донести лише про 350 остальних карних случаїв, а прецї від того часу засуджено більше як тисяч хлопів! — Д-р Кербер сказав: „Дня 28. липня надтягло до Юзефівки численні ватаги із сусїдного села Буракївки, повні залїщицкого, щоби прогнати гуцулів, що працювали на паньскім лаві, і не хотїли мимо приказу жандармерії розійти ся, наслїдком чого 137 увязнено, але не заковано. Уміщено їх в сухій стодолї, давано їм харч; перед наспівшим комісарем староства Кудельским, котрий питав їх про поведене з ними, не жалували ся зовсїм". Сей вислав президента міністрів, взглядно галицкого намісництва, противить ся різко візнаню жандарма, яке той зложив під присягою і потвердив ним замітки руских послів. Він сказав, що арештував товпу в сей спосіб, що окружив людий гузарами, щоби їхто не міг утечи. Повів їх відтак на дворське подвірє. Що могло влїзти ся до стодоли, замкнув їх там, а прочих звязав чвірками шнурами, бо не мав тілько ланцухів, і так пігнав їх другого дня до Чорткова! Жандарм Кароль Малек съмів так здесавуати галицкого намісника! Той жандарм закінчив свої візнання замітков: „Люди повинні бути мені вдячними, бо могло ще гірше з ними бути". Переслухано 232 обжалованих і доказове поступованє перемолочено в 5 днях і то в неприсутности обжалованих. Більшість між ними така бідна, що мусїли вертати домів, не ждучи на конець процесу Їх число упало до 7. Позаяк обжаловані не мали гроша на готель, волочили ся в ночи по місті, а в день висипляли ся в судї. Коли котрого з них кликано до салї, мусїв его возьвий наперед будити. А що був сонливий, не розумів звичайно задаваних питань і відповідав найбільші нїсенїтниці. Візнання многих обжалованих, починених в слїдстві у власній оборонї, обертано як обтяжаючі візнання против других. Головно на таких візнаних опирали ся виводи прокуратора, мимо спротивленя оборонців. — Так пише „Zeit", хоч спростовань промови д-ра Кербера можна подати ще далеко більше. За компромітацию свою п. Кербер нехай подякує своїм галицким суфлерам.

— **Wiec narodowy**. Вже від пів року товче ся в головах польских політиків як неменш на шпальтах польской преси велика бомба — проект скликаня вшехпольского „вецу народовеґо". Засїданя комітету, конференцї секций, чорні ради не сходять з порядку дневного. Ладить ся велика всепольска кружлята проти „чужих" і що характеристичне — як зразу вістре сих заходів звертало ся на всї боки, так тепер головною темою нарад і заходів є „сборона kresów у східній Галичинї". Нинї можемо занотувати ось який стан приготовляваної акциї. Дня 7 с. м. відбуло ся у Львові засїданє членів екзекутивного комітету „вецу народовеґо". Врало участь 30 осіб, представителїв усїх можливих відтінків польских сторонництв, з виїмком социяльстів. Предметом нарад був звіт з дотеперішної дїяльности секций. І так довідуємось, що секция „оборони народовей" приготовлює інформацийні реферати о відносинах польского елемету в Познаньщинї і Конґресівці. Приготовлює ся також просторий звіт про стан еміґрациї, про Буковину і Шлеск, дальше про справи польско-руску, польско-жидівску та польско-нїмецку в Галичинї. Прийде ще реферат про чисельну силу польского населенє в рускій частинї краю та посольске становище, яке треба занати супроти него. — Секция для внутрішного розвою поділила свою працю на два віддїли: шкільництва і змагань в напрямі економічнім. Перший віддїл занимавсь справою шкільної науки, реформою ради шкільної, школами для народних меншостий, „осьвятою для цекуф народових"... В економічнім віддїлї заповідають ся реферати про галицкий промисл в відношеню до „задань народових", про охорону польской землї, заробкову еміґрацию і т. д. — Орґанізацийна секция виробила 3 роди квестіонарів, котрі розійшлись до сторонництв, орґанізаций і редакций польских часописий з тенденцию, відбути з представителями повисших ґруп інформацийні конференциї. — Вкінци комітет нічевий ухвалив приспішити приготованя материялів так, щоби можна було як найскорше установити остаточний реченець „вецу народовеґо".

— **Москвофільска господарка**. Зі справозданя управи „Народного Дому" варто еще подати ось-які цифри. Майно товариства оцїнене на мілїон шістьдесять тисячів корон крім двох сїл Білки і Костенева, які представляють вартість 180.670 К, бібліотеки, музея і ріжних фондаций, що остають під управою „Нар. Дому". Дохід із сего мілїонового маєтку за послїдні три лїта (бо що 3 лїта відбувають ся збори членів) виносив 217.922 К, а розходи 322.601 К. Отже недобір виносить 104.678 К. Що-до фондацийних дібр Білки і Костенева, що складає ся з 1.103 морґів і 740 квадр. сяжнів (623 морґів орної землї), то доходу з сего було за три лїта лиш е 2.658 К. Так виглядає теперішна управа „Народного Дому".

— **Материяли до обіжника ц. к. Ради шкільної краєвої**. Як материял до обіжника шк. Ради кр. в справі національного шовінїзму між молодїжю в школах подають нам такий фікт зі Станиславова. В Станиславові є т. зв. інститут Лянартовича. Се є рід жіночого семинара, де приготовляють ся кандидатки до учительского стану. До надобовязкових щоденних предметів належить там ведене боротьби з Русинами, націхованої завзятою ненавистю. Ось автентичні слова Польок, записані одною з товаришок: Wasza mowa jest prosta, chłopska, nieprzydatna do literatury. Jeżelibym poszła na posadę między Rusinów, to nie uczyłabym po ruśku za żadne pieniądze. Wasza literatura nudna, mówi tylko o chłopach Szewczenko był chłop i pisał wiersze tylko o chłopa h.. Wskaż mi takich autorów jak Mickiewicz, Słowacki... Ty kłamiesz, że tutaj jest Rus. Skąd? jeżeli tutaj jest Polska. Naród polski uratował ruski, boby ich Moskwa tak zgniotła, że dziś śladu by z nich nie było. Rusini nie znają się na delikatności, służą u żydów... і т. д. По такій полемиці сьпівають Ляшки на цїле горло Jeszcze Polska і Z dymem pożarów, — поки не надійде професор. А такі заміти робять кандидатки з IV р., що за кілька місяців мають дістати сьвідоцтва зрілости, аби відтак в рускім селї вчити ненависти до хлопской бесїди за хлопські гроші. Подаємо се, яко доказ домашного вихованя лицкої молодїжи, та вказівку шкільних підручників істориї на знанє минувшини нашого народу. Ті самі ученицї виготовили недавно мемориал до Ради шкільної кр., аби їх увільнила від науки рускої языка. І щож надїяти ся по них на посадї, як не вповсюднє погорди для наших ідеалів?! — Наш дописувательґ так кінчить свою допись: Ми Русини не повинні закладати рук. Ляхи нас і нашу мову бойкотують і самі вказують дорогу, якою треба йти. В нас самих є сила. Не теряймо її негіднею нас підлачою, а скликуймо віча і вносїм петиції до Ради державної о розділ ради шк. краєвої. До сего прийти мусять скорше чи пізнїйше, як не в ляґальній то насильній дорозї. Се крайна пора зрозуміти наглячу потребу рускої вищої шкільної власти і її домагати ся.

— **Знущанє над руским мужиком**. Жалують ся нам, що придверник черновецкого краєвого карного суду зле обходить ся з гуцулами, що приходять там на терміни не впускаючи їх до суду перед годиною терміну (хоч впуская всїх сурдутовців), через що бідний наш селянин не тілько мерзне на морозї але і спізнає ся на терміни, не можучи так скоро найти салї. Було-б вказане, щоб начальство суду вглянуло в ту справу і зло усунуло.

— **Католїцко польска акция в Скалатщинї**. З Скалатщини доносять нам: В Красним, повіт скалацкого, заложено при помочи кількох дворів клїшторок женьский, до котрого вже спровадили ся латиньскі (польскі властиво) сестри милосердні. — В Остапю коло Грималова, повіта скалацкого, вже від 2 лїт есть великий костел, а в Сороцку дуже величавий; в Сороцку буде парох латиньский а лат. сестри милосердні вже там суть. Кромі того чувати і про дальші заходи в тім напрямі. Косцюлки і закони ростуть як гриби по дощи.

— **Як збирає ся грошї на польскі косцюлки**. Із Заболотова, снятиньского повіта, пишуть нам: У нашім славетнім на цїле Покуте Заболотові видвигнула польска громада костел, щось на вид костела св. Елисавети у Львові, що міг би помістити всїх заболотівских латинників разом з усїми Русинами та жидами. Здавсь і в тій події став він таким великим, щоб заходами запобігливого та енергічного в тім напрямі лат. пароха привернути усїх Русинів та жидів на лоно „prawdziwej wiary katolickiej". Але відки взяти на те грощі? Розумів ся від руского хлопа. Слїдом одної галицкої енсцеленциї, прибито і у нашім судї як дві пушки, одну при дверех суду, а другу при входї до податкового уряду а бідний рускій хлоп, ну і жид — зі страху або щоб придбати собі ласки,— кидає там неодин тяжко запрацьований гріш. Ми дуже сумнїваємо ся, чи урядові будинки є відповідні на те, щоб там прибивати пушки для жертв на возлючі польскі костели.

— **Впр. Митрополит в Босиї**. З побуту вашого Митрополита в Босиї доносить нам один з місцевих руских поселенців: В часописях було звіщено, що Преосв. Митрополит Андрей Шептицкий був в Сараєві і там відчитав Службу Божу. По св. Михайлї приїхав митрополит в сторони Приявор і бавив там через 6 днїв. Радість наших бідних виходців була дуже велика, як тілько завитав до них їх пастир; з жалю і радости падали вони на колїна, бо вже не гадали видїти „такої особи в так пустім краю". Митрополит переповідав всїх, а тих, що умїють читати, позаписував собі і обіцяв прислати їм книжки. Як настав день прощання, всї дуже плакали. Преосьвященний промовив до них: „Не плачте — казав — мої дорогі брата і сестри, я їду від Вас до Відня на дві недїлї і там буду за вами вставляти ся, та будьте певні, що дістанете царовину; аж за дві недїли верну зі Львова і тогди пришлю вам книжки". Безперечно, що Преосьвященний не залишить потрудитись за бідними поселенцями, тим більше, що вони его живо обходять а нарід тут потрібув справді помочи, бо находить ся в дуже лихім положеню.

— **Митрополит Шептицкий** верну до Львова в недїлю 14 н. ст. грудня. В пятницю і в недїлю буде рукополагати кандидатів до сьвященьства з львівскої і станиславівскої епархії.

— **В справі авскультантів**. З меморияду, врученого міністерству депутацию галицких авскультантів і практикантів судових, наведемо деякі цифри: В львівскій апеляциї є 253 авскультантів, між котрими 25 безплатних, 114 мають адюта по 1000 к., а 114 по 1200 К. Зверх той етатової цифри є ще тепер около 50 безплатних практикантів. Приймаючи, що при нормальних відносинах по 30 авскультантів авансувало би річно на посади адюнктів, то практиканти ледви по трехлїтній службі дослугували би ся адютів по 1000 К., з чого мали би удержати ся через яких чотири лїт, щоби опісля добити ся 1200 К., а доперва в 11 році зістати адюнктом. Сума поборів в часї того десятлїтя виносе 8000 К. що розділивши на місяцї представить плату судового кандидата на 66 К. 50 сот. І при такій винагородї має чоловік з укінченим університетскими студиями через 10 лїт продуктивно працювати!

— **Фізиком міским у Львові** вибрала в четвер рада міста Львова д-ра Легежинського, дотеперішного міского лїкаря І. дільниці, взявши віцепрезидента М. Михальского, 66 голосами на 74 голосуваших.

— **Візита в рускій школї видїловій**. Віцепрезидент ради шкільної краєвої, д-р Едвін Плавен, — як пише Gazeta lwowska — вчера дня 11 грудня в часї від 9 до 11 години в товаристві інспектора Вол. Барановского приватну школу видїлову женьску, удержувану руским Товариством педаґоґічним, а уміщену при пл. Стрілецкій у Львові. До школи тої, що удержує ся переважно приватними жертвами, учащає стокількадесять дївчат. Інспекциия застала в I. кл. (званій загально „пятою") 19, в III. 34, в IV. 34, в V. (званій звичайно „девятою") 13 учениць. П. віцепрезидент прислухував ся лекциям руской мови в класї I. (учителька п. Вілецка), польской мови в класї V. (учителька п. Сабатїна) і історії штуки в класї IV. (учитель того предмету проф. ґімн. Вілецкий). Був також на лекциї рисунків в класї III. (учителька п. Прокешівна).

— **Король бавить ся**. З Мадрида пишуть таке до одної віденьскої часописи: Коли міністерство Сагасти лежить в аґонії, коли Каталонцї орґанізують революцию, коли борба між клерикалїзмом а лїберализмом розгоюєсь що-раз більше, що робить король? Стрілює заяцїв. Скинув ґенеральский мундур, без котрого королева-мати бачить его нерадо, а вбрав ся натомість в стрілецкий одяг. Недавно застрілив в двох годинах 796 заяцїв і кріликів. Цїла околиця нишіла від вимордованих масами нещасних звірят. В найближших днях вибирає ся з королем Карльосом з Португалії, котрий також загальним ремствованєм у своїм краю не дуже клопоче ся, на фазани, яких є в Прадо тисячі. Що король вже не дитина і має инколи нахил до більше мужеских утїх, можна б також дещо навести, але — молодість має свої права.

— **З тайн минувшини**. В місті Кастель відкрито, як доносять Berliner Tgblt, при нагоді заквартированя війска, підземну пивницю, а в ній кількасот засушених трупів. Всї добре удержані і вивалили в найстрашнїйшим реалїзмом слїди боротьби із смертию. Многі лежали з прорізанимн горлами, деякі ще в хвили смерти немов повили за меч. До якого часу належать трупи, годї точно означити. Заключають на 16 або 17-те столїтє.

— **Вічний студент**. Зовсїм не бідний, анї вещасний, навряд має дуже богатого вуйка, котрий прирік ему давати 10.000 К річної ренти під услівєм, що буде пильно учитися і робити іспити. Богатий вуйко страхав ся дуже, щоби сестрінок не „розбумлював ся". Заохота подїлала і сестрінок уласкав вкорі степень доктора. Та рівночасно попав на гадку — очивидно завдяки правничим студиям — використати приречене вуйка, о скілько дасть ся. Кинув ся до фільософії, займав ся відтак медициною, і недавно поїхав до Праги, щоби там безжурно скінчити техніку. Студент числить нині 48 лїт, а потребує на перестудіованє всїх техничних відомостий мати 60 лїт. Після техніки лишають ся ему ще лиш рільнича академія, ветеринария і принайменше один курс електротехніки для его жажди наук, котру він сполучаючи „пожиточне з приємним", так довго буде заспокоювати, доки вистане факультетів. Коли всьо то перестудиює, тодї доперва не так скоро рішить ся, котрий із своїх многих докторатів ужити на заробок хліба.

— **Місто, що найбільше читає**. Лежить в Анґлії, зовсїм Лїдс, становить один з найбільших осередків виробу сукна. Обчислене очивидно у відношеню до населеня. Окрім пятьох великих, центральних бібліотек, що числять близько 120 000 томів, є там девять помічних бібліотек на день, тринайцять не вечер, двайцять инших, що призначені виключно для молодих людий, особливо дївчат, а вкінци кілька дїтинних бібліотек, з котрих маленька публика дуже користає. Не диво, що Лїдс знане в Анґлії під именем „бібліотечного міста". Звіт, який появив ся недавно, виказує, що за послїдний рік зажадано не менше як 988.701 томів, а число книжок, якими користувалось в читальняних салях, виносить 1,662.500. На одного мешканця випадає 4, причім числить ся і найменших дїтий.

— **Кістяки великанів**. В Валицях і Мочерадах, мостиского повіта, розкопано 19 могил, в котрих найдено 64 предметів о характері передісторичної епохи. Найдено именно: збанки, камінні урни, молотки і топірці, значне число предметів з бронзу, а також людскі кістяки, звернені головами до півночи, о плоских лобах і великаньских щоках; декотрі з них мають 2 м. 40 ст. до 2 м. 79 с. довготи. Як би нині найшов ся чоловік такого росту, то сягав би головою в більшій части наших помешкань до стелї і мов би его ніхто рідний окна обвозити по сьвітї. — Всї ті находки перевезено в кількох скринях до консерваторского бюра у Львові, котре і займало ся тими розкопами.

Урядові вісти:

— **Іменованя і перенесенє**. Президия ц. к. галицкої краєвої Дирекциї скарбу іменувала поборими податковими в IX. класї ранґи контролєрів податкових: Володислава Кобилиньского для, Жаб; офіциала податкового Володислава Сосиньского для відділу податкового при старостві в Коломиї, і контролєра податкового Михайла Конєчниньского для Дуклї; — контролєрами податковими: Казимира Пенкравского для Белза, Альфреда Келнера для Старого села, Йосифа Лишкевича для Нового села, Фр. Білиньского для Борині, Камила Стрийковского для Литовиськ, Тадея Никлевича для Рудок, Отакара Щиґлиньского для Сокаля, Альберта Мора для Скалата, Фр. Бронину для Горлиць; — офіциялами податковими в X. кл. ранґи контролєрів податкових: Евґенія Никлинковского для Жовкви; Юлія Пазлера для Теребовлї, Василя Гавриляка для Дрогобича; а'дюнктів податкових: Володимира Конєчного для Теребовлї, Івана Вінніка для Хадорова Валерия Гендерского для Дрогобича, Йосифа Брикновича для Косова, Івана Сливиньского для Долини, Йосифа Пенїнка для Жовкви і Юрия Мартинюка для Заліщик. — Рівночасно-є переносна: поборця податкового Льва Шерфа з Дуклї до Винник, контролєрів податкових: Бонавентуру Чайковского з Бойнича до Вібрки, Евґенія Лїбгарта з Сокаля до Городенки і Йосифа Острованча з Бедна до Пузьма.

З нинїшним числом „Дїла" висилаємо стїнний Календар на рік 1903, руского Товариства Педаґоґічного.

Русини! Памятайте на Народний фонд!

Послїдні вісти.

Відень. (Деп. кореси. бюра). Сойм галицкий і чеський будуть скликані на день 29. грудня. Сойм нижно-австр. на 19—сго. Оголошенє цїсарского патенту наступить завтра.

До палати панів мають бути іменовані нові пари. З Галичини: Енс. Тхоржницкий, В. Лозиньский (літерат, автор праці про Голуховского) і В. Країньский превес Тов. пред. земского.

Публїкациї елаборату молодочехів сподіють ся вже позавтра.

— **Бібліотека і робітня Наукового Товариства ім Шевченка** відчинені що дня від год. 2 до год. 6 по полудни — окрім неділь і руских сьвят.

— **Краєвий Союз кредитовий у Львові** Рахунок на місяць падолист 1902.

Стан довжний:

1.	Уділи членів		37.605·46 кор.
2.	Фонд резервовий		1427·39 „
3.	Вкладки: Стан з початком місяця падол.	496.664·44 кор.	
	вложено	49.171·66 „	
	вкинято	21.346·08 „	
	Стан з кінцем місяця		524·490·02 „
4.	Позички затягнені: Стан з почат. міс. 1/11	19.000·00 кор.	
	затягнено	— „	
	сплачено	— „	
	Стан з кінцем м. падол.		19.000·00 „
5.	Сальдо відсотків		19.454·52 „
6.	Спеціяльна резерва		346·42 „
7.	Решта чист. зиску з р. 1901.		18·78 „
8.	Неподнята дивід. з р. 1901		889·20 „
	Сума		603.231·79 кор.

II. Стан чинний:

1.	Позички удїлені. Стан з початком місяця падолиста	546.474·65 кор.	
	сплачено	10.246·30 „	
	удїлено	12.200·00 „	
	Стан з кінцем м. падол.		548.428·35 кор.
2.	Движимости		869·51 „
3.	Льокациї		43.347·45 „
4.	Кошти спору		139.17 „
5.	Кошти адміністрациї		3.295·72 „
6.	Готівка		4.926·90 „
7.	Друки для товариств		698·24 „
8.	Папери фонду резервового і спеціяльна резерва		1.526·45 „
	Сума:		603.231·79 кор.

кредит тов. 259.597·00 кор.
„ скрипт. 107.647·50 „
„ парцел. 107.932·00 „
„ приват. 73252·35 „
Разом 548.428·35 кор.

Членів прибуло 3 убуло — остало з кінцем падол. 1902 — 390 а 963 з деклярованими удїлами в сумі 48.150 К. Стопа процентова від вкладок 4½%. Стопа процентова від позичок 5½%—7%. Затягнено позички в банку краєвім у Львові 19.000 кор. на 4½ процент.

Знана руска кравецка робітня

ВАСИЛЯ ҐРЕСЯКА

у Львові, ринок число 36.

Маю честь повідомити Вшов. Панів і Впр. Отців, що я спровадив на осїнний сезон відповідні материяли на ґарнітура, обероки, резеренди і т. п. — Прошу о ласкаві замовленя і піддержанє мого інтересу.

Остаю з правдивим поважанєм

55 10—12 **Василь Ґресяк.**

Надіслане.

Д-р Ігнатий Клярфельд

лїкар хороб носа, горла і легких ординує від 3—5. Пасаж Гавсмана 8. 70 10—10

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купуе и продаэ

всякї паперы цѣнні и конеты

по найдешевшомъ курсѣ денномъ не чи сячи нѣякои провізіи. 3.4 [4]

КОПЕРНИЦКІи и СЫНЪ

Оптики и Механіки у Львовѣ площа Галицка ч. 1 противъ Банку Гіпотечного на плантаціяхъ площі Галицкои

поручае въ великомъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокля далекознды, барометры, термометры, мікроскопы, люпы, компасы, райцайґи, тасьмы мѣрничѣ міопы, зібелѣ, манометры и. т. п.

Уриджена давѣнкомъ електричныхъ.

Всякі направленя полагоджують ся якъ найскорше якайдешевше 4813

Портрет Тараса Шевченка

Ціна 50 кр.

Дістати можна в тов. „Просвіта", Ринок 10.

Парохія в Арх. львівской близко Львова — числича над 80 м. поля скомасованого — при зелізници і мѣстї пов. есть до замѣни. — Близша вїдомість в Администрациї „Дїла". 748 3—3

ТИПИКЪ

О. ДОЛЬНИЦКОГО

кромі Жовкви, можна набути також у Львові у Г. Дмета за 6 корон з оправою в полотно. 73 2—

Мід пчільний (патока) правдивий під ґарантією висилаю в 5 кільоґр. бляшанках по 6 к. оплачено за побранем почтовим.

І. МЕНЧЕР в Микулинцях.

787 7—3

Перша руска робітня і склад виробів ножівничих в Галичинї

Великий вибір **БРИТОВ** з правдивої анґлїйскої сталї від 80 кр. до 3 зр. Бритви вже випробовані. Ножі столові и вилки, ножицї всїлякого рода, трокарі, спущала, паска до бритов, ножицї до худоби і пр. і пр.

поручае

ІВАН ЛЯВРУК

Ножівник

ЛЬВІВ, ГАЛИЦКА 6. 10

АМЕРИКА.

Від'їзд з Гавру що суботи. Карти їзди французскою зізницю. Добра і скора достава, знакомита пожива в шином і ліжерами. Бізнесі інформ цї подае даром

Йосиф Фішер

Wien, IV., Allegasse 69.

639 7—

Перша Руска торговля нафти жарової незапальної д-ра Ольшевского

в Львові, при ул. Курковій ч. 4.

В жарових пальниках в силї 82 норм. свічок спродає ся на літри і бочки.

Одна літра цїзерскої 8 кр. (36 с.)
„ „ сальонової 16 „ (32 с.)

Від 5 літрів доставляє ся до дому безплатно.

Руснни попирайте промисл руского чоловіка

Властитель торговлї

ІЛЇЯ ЦЮМАН.

АРТИСТИЧНА РОБІТНЯ ШТУЧНИХ ЦВІТІВ

СТЕФАНІЇ ПОГОРЕЦКОЇ

в Стрию (*коло Гімназиї у власнім домі*)

поручає

Цьвіти церковні, сальонові і карнавалові.

Букети поставні: від 2 до 10 кор.
Букети до сьвічок: пара по 1, 2, 3, 4, 5 і 6 кор.
Гірлянди і вінці: метер по 4, 5, 8 кор.
Вінці гробові від 3 кор. і вище.
Строїки і стрічки народні від 10 сот. до 1 кор.

Прошу замавляти листовно для Церквий, Сальонів, Крамниць. До цїн застусую см. Обслуга ретельна. Товар красний. З поважанем

701 5—24 **СТЕФАНІЯ ПОГОРЕЦКА в Стрию.**

Один удїл 20 корон і 1 корона вписового.

„РИЗНИЦА"

Товариство зареєстроване з обмеженою порукою

в Самборі

поручає перед надходячими празниками: Рождества Хр. і Богоявленя свої богато заосмотрені склади всїлякого рода материй церковних, шовкових, півшовкових і вовняних; також готові фелони суть кождого часу в великім виборі, неменьше стихарі, оруси, покривала та всякі инъші річи церковні;

також поручає

кивоти, образи процес., кадильниці, хрести престольні, процесіональні і рускі, лїхтарі, патериці, науки, лямпи, дзвінки гармонійні, тацї і прочі знаряди церковні; також Євангелія і всї книги церковні в гарних переплетах, дивани, букети і цьвіти до сьвічок.

Товар солїдний — цїни найдешевші.

Принимають ся також старі ризи і книги до відновленя і направи. Всї чашї і дарохранительниці золотять ся в огни і відсилають ся вже посвящені.

„РИЗНИЦА" принимає гроші на книжочки вкладкові (щадницю).

В всїх потребах церковних просимо з повним довірем звертатись до „Ризницї".

7 4 2—10 **ДИРЕКЦИЯ.**

40% чистого зиску їде на користь вдів і сиріт по священ. всїх 3, Епархій. — Вірфон ризи корк. занимають ся заключно вдови і сироти по священих.

Просимо памятати о „Приютї".

Подяка.

Неутулимым жалем перенята родина по смерти найдорожшої Матери знайшла в серци потїху через всесторонне сочувство, оказане їй в часї похорону і почуває ся до обовязку прилюдним сим словом подякувати: Впр. оо.: декану Левицкому, совітникам Вачиньскому, Решетиловичу, Вч. оо.: Винавскому, Височаньскому, Краснопері, Яблоньскому, Давидовичу, — не менше Вч. о. Стоцкому, місцевому пароховї, за Его до слез побудивше слово, виголошене над гробом. Всїм виказуєм щире: Спаси Бог! за їх труди і посьвячене.

Куровичі в грудню 1902.

Серафима, Емілія, Анна, Текля, Теодозий Багриновичі дїти і вся родина. 76 1—1

Великий вибір **„МИКОЛАЙКІВ"** і медівників від 2 кр. почавши поручає цукорня

Анелї Курнахової

в ринку побіч Народної Торговлї.

730 4—4

Хто хоче мати на зиму добру теплу кождру нехай удасть ся з довірем до спеціальної особитої кождерні матеріалів **Йосифа Шустера, Львів Коперника 5,** поручає матераци волосяні подушки п. 12 50, 14, 16, 18, 20, 24, 24, 28, 30. **Матераци** з морскої роспини по 6 , 8 зр. Сінники звичайні і спружинові подушки, простирала, коци і т. д.

726 6

ВАЖНЕ

для катехитів і тих, що учать релїґії в народних школах.

Третю часть практичного провідника для катехитів, в котрій поясняє ся наука релїґії для 5 і 6 степеня зглядно для 3 і 4 кляси народних шкіл, можна набути в книгарнях ім. Шевченка і Ставропігийскій у Львові по цїні 2 К 40 сот. з почтовою пересилкою о 20 сот. більше. Першу і другу часть тої книжки можна набути рівнож в згаданих книгарнях по цїні 2 К 40 сот., а з пересилкою почтовою о 20 сот. більше.

187 5—6

„На селї"

збірка народних пісень на цитру А. Кашубиньского появилася в тих днях в Перемишли.

Набути можна в книгарни Ставропигийскій. Ціна 66 сот. з почтовою пересилкою.

Знаменитий

МІД ДЕСЕРОВИЙ КУРАЦИЙНИЙ

з власної пасїки в 5 кілґр. пущі за **6 К. 60 с.** оплачено.

Всї відбираторі дуже вдоволені.

Вельми займиву брошурку д-ра Цесельского о ужитю і успѣшности курацийного меду висилаю даром і оплачено.

741 7—? **П. КОРЕНЕВИЧ,** емерит. учитель **Іванчани.**

НА ДЕРЕВЦЕ.

Рідка случайність. Можна дешево набути олїйні образи, мальовані міжнародними малярами. Лиш на короткий час виставлені в

Пасажу Міколяша.

Вступ вільний! 721 1—1 **Вступ вільний!**

Прошу сглядати

Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів

АДОЛЬФА РАШІА

у Львові, Ринок число 11.

на против тов. „Просьвіти".

Припоручає великий вибір мужескої біля, краватек, рукавичок, парасолів, паличок, шкіряних виробів, російских кальошів, всїляких альбумів, карт з видами, мил тоалетових і перфум р-в

ВЕЛИКИЙ ВИБІР БІЖУТЕРІЇ

242 115 156

По цінах найдешевших. Без конкуренції.

Дня 14 падолиста 1902 р. отворено у Львові спеціяльний склад **нахтиньскої гербати** каравановой **Йосифа Рибицкого з Сибиру,** заступника всесьвітної фірми А. Кузнецов і С-ка, наслїдника А. Ґубкина в Москві. — Гербату продає ся гуртовно в оригінальних скринках хінських і частями в пачках, відважених в Росиї по 1/1, 1/2, 1/4, 1/8 фунта, в оригінальнім опакованю, заосмотренім етикетою фірми, правительственною бандеролею і цловою печатю. Пп. торговцї одержують відповідний рабат. Замовленя з провінциї виконують ся відворотно з дочисленем порта. 721 6 10

Склад в Кракові, ул. Шпитальна ч. 34.
Філія у Львові, ул. Валова ч. 11а.

„Хінодохо"

Наш крохмаль поліскуючий з сею маркою охоронною, дія є із сторони Р. Т. консументів надзвичайної вигоди, а так обставина есть доказом, що неуступні підряднї продуценти крохмалю пускають в торговлю свій нездалий фабрикат [недорівнуючий ані в приближенню нашому знаменитому продуктови], заосмотрюючи его етикетами подібними до наших. Таке карыдостойне наслїдовництво впроваджує в блуд Р. Т. консументів; тому в цїли охорони їх перед втратами, осьмілюємо ся остерегти їх отсею пересторогою перед шахрайскими виписком, по учаючи всїм Р. Т. консументам наш знаменитий „крохмаль поліскуючий" з маркою охоронною, „Кіт обдизуючий лапу". Гофхманна фабрику крохмалю в Сальцуфлен. На складі у п. ОСКАРА КРАЙЗЕРА головного заступника у Львові, Жигмонтівска ч. 4.

Пробенгер лапу на марки

79

Цѣс корох. уприв.

Рафінерія спиритусу, Фабрика руму, лїкерів і оцту

Юлія Миколяша Наслѣдникоъ

Якова Шпрехера и С-ки

у ЛЬВОВѢ

поручає старі гатункові польскиі, розмаїсты, лїкеры румы правдиві зъ Ямайки чорный спиритус 800 gent° на палюваня, так же правдивый оцет 10 гусовый 6 120

Склады для чѣсть [illegible] Галицка ч. 1 [illegible] Коперника ч. 9

Великий вибір „МИКОЛАЙКІВ" і медівників від 2 кр. почавши поручає цукорня

Анелї Курнахової

в ринку побіч Народної Торговлї.

730 4—4

Хто хоче мати на зиму добру теплу кождру нехай удасть ся з довірем до спеціальної особитої кождерні матеріалів **Йосифа Шустера, Львів Коперника 5,** поручає матераци волосяні подушки п. 12 50, 14, 16, 18, 20, 24, 24, 28, 30. **Матераци** з морскої роспини по 6 , 8 зр. Сінники звичайні і спружинові подушки, простирала, коци і т. д.

726 6

ВАЖНЕ

для катехитів і тих, що учать релїґії в народних школах.

Третю часть практичного провідника для катехитів, в котрій поясняє ся наука релїґії для 5 і 6 степеня зглядно для 3 і 4 кляси народних шкіл, можна набути в книгарнях ім. Шевченка і Ставропігийскій у Львові по цїні 2 К 40 сот. з почтовою пересилкою о 20 сот. більше. Першу і другу часть тої книжки можна набути рівнож в згаданих книгарнях по цїні 2 К 40 сот., а з пересилкою почтовою о 20 сот. більше.

187 5—6

„На селї"

збірка народних пісень на цитру А. Кашубиньского появилася в тих днях в Перемишли.

Набути можна в книгарни Ставропигийскій. Ціна 66 сот. з почтовою пересилкою.

Лиш за 60 кр.

1/2 кільоґрама гусячого піря!

Се гусяче пірє сиве (вибране з білого піря), цїлком нове, руками дерте, готове лиш до ужитя, 1/2 кільоґраму коштує лиш 60 кр., лучший ґатунок лиш 70 кр. Пачки по пять кільоґрамів на пробу розсилає ся за побранем почтовим.

І. КРАСА, торговля подушкового піря в Сміхові коло Праги (710.) *Можлива заміна.* 6 1—2

Перший рускій складъ машинъ до шитя!

Незрівнанои доброты машины до шитя и гафту Зінгера

Ножний ходъ 27 до 65 зр.
Ручний „ 25 до 48 зр.
Обручковий ч. 41 по 77 зр.
Обручковий ч. 45 по 88 зр. (для грубои роботы.)

Вч. Священикамъ, і пп. Урядникамъ продаю на раты, якъ такожъ и для селянъ за потвердженемъ уряду громадского. 108 24—?

Успѣвай спѣшы приступний. Готівкою о 10% дешевше. Наука шитя и гафту безплатно. Цѣнники на жадане даромъ.

ИВАНЪ ЛЯВРУКЪ *механікъ*

Львовъ, Галицка 6.

Сьвіжо опустила печатню книжка п. заг.

Найновійший адвокат домовий

що обіймає 10 аркуш, 140 взірців і кількасот рішень.

Ціна 4 к. 85 сот.

Може набути у автора С. Вайштока, Львів, ул. Різницка ч. 5.

732 2—10

СКЛАД ФОРТЕПЯНІВ і ПЯНІН

Л. МАРЕК

Львів, ринок ч. 9,

поручає фортепяни і пяніна з першорядних фабрик. 590 66—?

Богатий збір в 1902 році.

спонукав нас до користного закупна незвичайно великих запасів товарів і яко стара реномована і з дешевости звісна фірма, поручаємо наш великий свіжий транспорт всїляких можливих ґатунків диванів стінних, сальонових, до їдалень і до церквий, дальше портєр, фіранок, кап на столи і ліжка, дек на коні і коців до подорожи, хідників мовняних, ютових і кокосових, церат і лінолєум, матерій на меблї і різних предметів декорацийних по надзвичайно низьких цінах. Множество решток хідників, матерій на меблї і висортовані дивана і фіранки ниже цїн кошту.

Під догідними условями признаєм радо особам, добре ситуованим, **полекші в сплатах після умови.** На провінцию висилаємо даром і оплачено ілюстровані цїнники. 696 13—13

Письма і замовленя адресувати:

„AU LOUVRE"

Львів, улиця Сикстуска число 6, (Пасаж Гавсмана.)

Розклад поїздів зелїзничих обовязуючий від 1-ого мая 1902.

[Приїзд і відїзд поданий після часу середно-европейского].

Поїзд посп.	Поїзд особ.	ДО ЛЬВОВА — приходить о годині	Поїзд посп.	Поїзд особ.	З ЛЬВОВА — відходить о годині
	8·10	з Кракова, Берлина, Варшави, Відня		6·25	до Сучави, Жидачева, Кересмеза, Потут.
	6·20	з Черновіц (Ицкан, Галацу), Гусятина	1·55	6·30	до Підволочиск, [Києва] Бродів дв. гол.
	6·50	з Брухович, щод. від 15/5 до 15/9 вкл.	2.09	6·43	„ „ „ дв. Підз.
	7·45	з Ялова		6·35	до Лавочного, [Пешту] Борисл. Дрогоб.
	7·40	з Підволочиск, Бродів на дв. Підзамче	8·30	8·40	до Кракова [Відня, Праги], Берлина
	9·00	„ „ на дв. головний	2·55		
	8·10	з Лавочного [Пешту], Калуша, Хирова		9·00	до Лавочного, Хирова, Калуша
	8·15	з Сокаля, Равп. рускої		9·15	до Янова
1·35	8·50	з Кракова, Відня, Праги, Берлина		9·50	до Белзця, Сокаля, Любачова
	10·25	з Рашова, Любачева	2·40	10·30	до Чернівців, Ицкан
	11·55	з Станиславова [Кересмезе, Потутор]		10·40	до Підволочиск, Бродів, Гусят. дв. Під.
	1·10	з Лавочного, Калуша, Хирова, Борисл.		10·57	до „ „ „ дв. гол.
	1·23	з Янова		1·25	до Янова від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята
2·20		з Підволочиск, Коничинців на дв. Підз.		2·15	до Брухович від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.
2·35		„ „ на дв. голов.		3·05	до Стрия, Сколього від 1 мая до 30/9
	3·14	з Брухович [від 15/5 до 17/9 в нед. і сьв.]		3·15	до Янова щоденно від 1 мая до 30/9
	4·40	з Самбора, Стрия, Сколього [1/5—30/9]		3·26	до Брухович щоденно від 1/5 до 15/9
	5·11	з Підволочиск [Києва], Бродів на дв. Підз.		3·39	до Рашова, Хирова, Любачева
	5·35	„ „ „ на дв. гол.			
	5·50	з Кракова			
1·45	8·40	з Чернівців, Ицкан			

НІЧ

				6·10	до Станиславова, Жидачева
			12·45	6·20	до Кракова [Відня, Берлина, Варшави]
				6·30	до Янова від 1/5 до 15/9 в буднї дни а від 16/9 до 30/5 1903 р., щоденно
				6·35	до Лавочного [Пешту], Калуша, Хирова
				7·10	до Сокаля і Равп рускої
				8·16	до Брухович [від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.]
				8·25	до Перемишля
				9·00	до Підволочиск, Бродів дворець голов.
				9·20	„ „ дворець Підз.
	6·00	з Сокаля, Белзця і Любачева			
	8·04	з Брухович [від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.]		10·05	до Янова від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята
	9·12	з Брухович [від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.]	2·51	10·30	до Ицкан, Чорткова
12·15	9·20	з Чернівців, Букарешту		11·00	до Кракова, Відня, Варшави, Праги
	9·25	з Янова [від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята]		11·10	до Підволочиск, Бродів дворець голов.
8·40				11·32	„ „ дворець Підз.
2·31	9·50	з Кракова, [Відня Берлина] Ясла, Розв.		4·15	до Кракова, Відня, Праги, Самбора
	10·08	з Янова [від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята]		5·50	до Брухович від 15 мая до 14 вер. щод.
	10·20	з Підволочиск [Києва] Бродів на дв. Підз.			
	10·02	„ „ „ на дв. гол.			
	10·50	з Лавочного [Пешту] Хирова Калуша			
	8·14	з Підволочиск, Коничинець на дв. Підз.			
	8·35	„ „ на дв. гол.			

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 годин вечером до 5 годин 59 мінут рано. 68

Час середно европейский ріжнить ся від часу львівского о 36 мінут, а іменно 12 год. часу середно-европейского = 12 год. 36 мін. часу львівского. — Бюро інформацийне ц. к. зелїзниць державних (ул. Краєцких ч. 5) удїлює пояснень в справах зелїзничих, продає білєти всякого рода і рекламації їзди.

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Виданець і одвічальний редактор: Др Евген Левицкий. Папір з фабр. Черлянськоі. З друкарні Інституту Ставропігийского, під зарядом Іосифа Даниляка.

Ч. 271. Львів, Второк 3 (16 Грудня) 1902. Річник XXIII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і свят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ: Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24; Бюро газет А. Ольшевского, ул. Кілінського 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухгтаб, ул. Короля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler, I. Wallfischgasse 10. — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком:
в Австрії: за границею:
на цілий рік . . . 32 к. — 44 к.
на пів року . . . 16 „ — 22 „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . . 28 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с.
на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи вертають ся лише за попередньою застережкою. — Реклямації несплачені вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубриці „Найдешевше" по 30 с. — Подяки і жалі приватні оголошення сплачують ся по 20 с. за стрічку.

Цукрове предложене.

Супротив того, що Австрия мусїла приступити до бруксельскої цукрової конвенциї, котра зносить вивозові премії у всїх державах, правительство предложило парляментови новий закон, котрий зносить цукрові премії і вводить нові постанови в цїли запевненя підвалин сему промислови.

Поминувши знесене цукрових премій, головною постановою цукрового предложеня є се, що правительство буде установляти континґент, який мають випродуковати фабрики поодиноких країв держави. Се має бути добре о стілько, що усуне ся конкуренційну надпродукцию, котра шкодить всїм фабрикам даної галузи промислу. Таке установлюване континґенту буде користне тілько для країв, в котрих цукровий промисл вже розвинений, а навіть майже дійшов до вершка свого розвою. Для країв, в котрих дана галузь промислу зачинаєсь доперва розвивати, континґентованє, котре краєвій продукциї не обезпечає краєвої консумциї, є прямо убійством, бо майже унеможливляє заснованє нових фабрик. В положеню краю, котрий доперва зачинає заснувати цукроварнї, є Галичина. Коли би галицким фабрикам признано право фабрикованя цукру тілько в тій скількости, яку галицкі фабрики доси продукували, то цукровий промисл не поступить у нас анї на крок на перед.

Як у всїх иншим справах, так і в сїй справі Угорщина дістала привілей, котрий не лиш відразу обезпечає будучність ей цукрового промислу, але штучно допоможе їй в конкуренційній борбі з цукровим промислом австрийских країв. Новий закон виключає імпорт цукру до Угорщини тим, що для угорских фабрик застерігає право продукованя такої скількости цукру, яку Угорщина доси консумувала.

В кампанії 1903/4 до споживання і на внутрішну консумцию має бути випродукованих 3·66 міліонів сотнарів метричних. З того загального континґенту монархії Австрия має право випродукувати тілько 2·77 міліонів с. м., а Угорщина 860.000. Цукровий картель признавав доси Австрії 2,840.000 с. м., а Угорщині 564.000. Мимо підвисшеня загального континґенту, правительственний проект обнижує австрийский континґент о 70.000 сотнарів, а угорский континґент підвисшає о 287.000 сотнарів. Угорщина консумувала доси 786 с. м., отже Угорщина спросаджувала з Австрії річно 250.000 сотнарів; тепер Угорщина буде мати право продуковати для внутрішної консумциї о 77.000 с. більше, як се, що доси консумувала. Як бачимо, проект не лиш є асекурацию угорского промислу, але форсує продукцию Угорщини в штучний спосіб; зроблено се зі шкодою австрийского промислу, бо виключено его з угорских торгів.

Як на континґентованю вийде Галичина, о тім з правительственного проекту не може довідати ся — здаєсь, не найлїпше. Заступники Галичини повинні згодити ся на правительственне предложене тілько під тим услівем, що Галичині буде признане право подібне до того, яке дістала Угорщина: Галицкі цукроварнї, вже істнуючі і ті, що можуть повстати, повинні дістати продукувати таку скількість цукру, яку тілько годні випродукувати, аж до границь консумцийної сили краю. „Czas" слушно домогадає ся, аби континґент признаний Галичині рівнав ся краєвій консумциї. Руські посли повинні піддержати се жаданє, бо нам розходить ся о піднесене доходів рільників через продукцию бураків, о заробки для пролетариату в краєвих фабриках.

Правительственне предложене, о скільо воно відносить ся до справи знесеня премій, також не є пільне від закиду. Доси правительство видавало на премії 18 міліонів корон річно. Аби покрити сей видаток, випрубувало податок від цукру до неможливої висоти. Премії мають бути знесені з кінцем сегорічної кампанії, т. є з днем 1 серпня 1903. Аби в переходовій стадії не було потрасеня, именно аби продуценти не вивозили масами цукор за границю, правительство предкладає продовжити кампанію о один місяць т. є до 1 вересня і премії хоче підвисшити о 3 міліони корон. Поминувши сю спекуляцию, на котрій потерпять податники, правительство не гадає поступити так як инші держави, котрі зносячи цукрові премії, рівночасно обнижають податок від цукру. Наше правительство хоче на знесеню премій заробити 18 міліонів корон річно, а не хоче стратити анї сотика з 38 міліонів цукрового податку.

Против такого полагодженя справи, обтяжаючого оподатковане населене і протеґуючого Угорщину в невигоду нашого промислу і нашого рільництва, повинні запротестувати рішучо всї демократичні посли Австрії.

Університетска польска гаката.

Вчера і нині відбувалась в львівскім університеті іматрикуляция новописаних студентів. Вчера іматрикулювались богослови і часть правників; нині рано решта правників а пополудни фільософи і медики. Іматрикуляция відбуваєсь в той спосіб, що ректор відчитує роту, а кождий студент через подане руки зобовязуєсь словом чести сповнити зміст роти.

До сеї пори роту все відчитувано по польски. Вчера богослови завдали, аби роту відчитано по латинї, або в обох краєвих язиках, але не дістали нїякої відповіди. Заскочені так, зложили приречене на польску роту. Так само зробила часть правників.

Безпосередно потім відбулась рада всїх руских студентів, на котрій порішено рішучо домагати ся латинськоі роти або окрім польскоі також рускоі. На случай, коли-би ректор на се не згодив ся порішено, що ті, котрі приречели еще не зложили, до іматрикуляциї не приступлять, а ті, котрих заскочено вчера не приготованих, своє приречене, зложене на польску роту цофнуть.

Нині рано Твердохліб, студент IV. року прав заявив ректорови в імени правників, що они домагають ся латинськоі роти або польско-рускоі. Ректор відповів на се, що сего домагана не сповнить, а ті, що не хочуть складати приречена на польску роту, можуть не іматрикулювати ся! По тій заяві ректора всї Русини вийшли з салї. В імени медиків і фільософів зробив те саме пополудни Домбровский, студент II. року фільософії.

Всї ті, котрі вчера іматрикулювались, відкликали своє приречене.

Так вирване завдяки гакатистичному поведеню заряду львівского університету нова університетска справа.

Допись з Відня.

(Ситуация в парляменті і поза парляментом — Горизонт на будуче — Руські посли і інтерпеляция з кола польским.)

Про хвилеву ситуацию в парляменті і поза парляментом не буду Вам ширше доносити, бо знаєте про неї з бїжучих телеґрафічних вісток віденьских дневників та парляментарних справоздань більше може і нераз скорше, ніж я би се міг вчинити дорогою допису. Коли розходить ся о сам т. зв. „Stimmungsbild", котрий Вас міг би заінтересувати, то скажу коротко: вся увага перенесла ся хвилево поза салю парляментарних нарад до кулюарів і клюбів, а там знов до чесько-німецких пертрактацій. В палаті через те пустота і скука, перемелюють ся нагличі внесеня і ведуть ся предовгі маловажні дискусиї, а правительство і рішаючі чинники ждуть безрадно, що вийде з чеського елаборату та з тяжко приготовлюваних ческо-німецких конференцій. Від результату тих конференцій і залежить хід справ і констелляция політична в слїдуючім році, хоч нїхто не знає, а не знає мабуть і саме правительство, що в случаю неудачи конференцій належало-б учинити. Правительство на теперь уживає лише через видних послів і промислові кругя делїкатної пресиї на ческих послів, щоб їх спонукати до уступств зі скрайного становиска і до угодового успособлена (є навіть в проекті інтервенция корони!), але поза тим правительство не занимає ся парляментарною ситуациєю а всї свої заходи звернуло до пертрактацій з Угорщиною в справі цлової тарифи і торговельних трактатів. Що стане ся коли до чесько-німецкої угоди не прийде, правительство — як кажу — ясно не знає. Прийде ему мабуть хотїти ся, о скільо се дасть ся, § у 14 а впрочім правительство здаєть ся стояти на тім, що „kommt Zeit, kommt Rath". І се є вже від довшого часу ваймудрійша система в немудрій внутрішній політиці в Австрії.

Клюби руских послів сплять снем блаженних а руского посла в парляменті кромі пильного як все ветерана п. Романчука, навіть і не побачиш. Якийсь час вели ся між обома клюбами руских послів пертрактациї що-до злуки обох клюбів в один опозиций ний клюб, але ті пертрактациї розбили ся з причини пос. Барвінського. П. Барвінський є для нихось своїх дальших цїлий злуки обох руских клюбів в душі рішучо противний а заслоняє ся все тим, що не дозволив ему на злуку ситуация в славянськім центрум. Теперь нема впрочім навіть і з ким вести пертрактациї: Барвінський на довший час виїхав був в Відня, так само Гладишовский і Пігулки а з руского опозиційного клюбу не було через увесь минувший тиждень послів Короля і Коса, з котрих посліднїй по хвилевім перерві в часі страйкової дебати усунув ся знов з незвісних причин від парляменту і парляментарної праці.

Звернула Вашу увагу — як моє виносити з коротенької нотатки — інтерпеляция руского клюбу з польским колом і Румунами в справі тарифи на дерево — одинокий вчинок руских послів з послїднього часу. Тота інтерпеляция вийшла в цілости з самостійної ініциятиви і виключних особистих заходів пос. Василька, котрий поставив в тім голову клюбу п. Романчука, так сказати, перед fait accompli. Пос. Василько з огляду на інтереси Буковини виготовив дуже старанно згадану інтерпеляцию в порозумінню з румунськими послами і для надання їй ваги предложив її до подпису „польскому колу". Там приняли досить нерадо пропозицию пос. Василька з огляду на те, що ініциятива вийшла від руского посла, але вкінци згодили ся і они на підписаня інтерпеляциї під умовою, що презес польского кола підпише її на першім місци. Так склала ся тота інтерпеляция, підписана пос. Романчуком — як начуваю — доперва опівдня, коли по хвилевій неприсутности вернув до Відня.

Взагалї що-до руского клюбу, то треба замітити, що там по сьвятій страйковій дебаті не слїдно теперь нїякої дїяльности. А шкода, бо супротив агресивної тактики Поляків і нихиляючих ся поволи контурів нового плану на знищеня Руси, Ви там в краю певне ждете з боку рускої репрезентациї якогось сильного відгомону в парляменті...

— хх.

Справи заграничні.

Напад на Венецуелю.

Коло порту Гуарія Німці і Анґлійці приарештували венецуельский военний корабель. Порт Кабелльо бомбардують. Казамати форту Лібертадор Анґлійці висадили в воздух. Деревляні доми в околици згоріли. При бомбардованю погибло кільканацять дїтий. Коли до Каракасу надійшла вість о бомбардованю, десять тисячна товпа зібрала ся під палатою президента Кастра і домагала ся, аби узброєно цїлий народ. Бесїдники взивали народ до пімети. По промові Кастра товпа розійшлась спокійно. Італія згодила ся взяти участь в военних операциях і своїми кораблями переведе блокаду одної части берегів.

На питане одного посла в анґлійскім парляменті, чи анґлійске правительство є також відвічальне за затопленє венецуельских кораблїв, Бальфур відповів, що се є справа виключно німецкого правительства; Анґлія за се не відповідає. В палаті лордів правительство заявило, що одержало від Сполучених Держав проект полагодженя спору з Венецуелею при помочи полюбовного суду. Правительство взяло предложене під розвагу.

Американські амбасадори в Лондонї і Берлинї одержали наказ повідомити дотичні правительства, що Сполучені Держави не позволяють на яке небудь розширене міжнародного права мирної блокади.

Справи австрийскі.

Державна рада.

Інтерпеляциї.

На вчерашнім засїданю палати послів внесено слїдуючі важнїйші інтерпеляциї: п. Гайдера з запитанєм, чи правительство готово виступити з цілою енергією против грозячого зі сторони Німеччини підвисшеня цла на худобу; п. Ліхта, чи є правдою, що автономічна цлова тарифа між Австриєю а Угорщиною є вже цілком готова і буде опублїкована ещо перед внесенєм в парляменті; Брайтера в справі управильненя робітничої справи в фабриках тютюну.

Похатництво.

З черги приступлено до дальшої дискусиї над законом о похатництві, котрий полагоджено до §. 17 включно.

Буджетова провізорія.

При кінци засїдання ухвалено нагле внесеня п. Штайна, аби буджетову провізорию поставити на першій точці порядку дневного найблизшого засїдання. (Станесь се очевидно по полагодженю инших нагих внесень.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Угода з Угорщиною.

Відень. Говорять, що під враженєм ухваленя цлової тарифи в Німеччині і вісти, що Німеччина намірає виповісти торговельні договори, оба наші правительства вже порозуміли ся що-до змісту цловой угоди і що-до поступованя в сій справі. На случай, коли би австрийский парламент був неспосібний до праці, цлову тарифу заведено би на підставі § 14. Оба правительства порозуміли ся що-до способу усуненя обструкциї при полагодженю справи австро-угорскої тарифи цловой і торговельних договорів.

Чесько-німецкий спір.

Відень. Ческий виконуючий комітет вже предаґував відповідь на німецкий елаборат, котра доказує, що жадана Німців суть для Чехів не до принятя. Найбільше Чехи противлять ся внесеню повітових рад і заведеню окружних адміністрацій. Нині ческі клюби мають ратифікувати елаборат комітету.

Бунт Арабів.

Монпелье. Перед судом призванних розпочав ся процес против 106 Арабів, обжалованих о бунт 26 цвітня с. р. в Альжирі.

Забурени в Росиї.

Ростов. Дня 11 с. м. прийшло між робітниками владикавказької залїзниці а козаками і жандармами до бійки. Товпа висьміювала війско, а відтак хтось з товпи стрілив. Управителї варстатів справили собі 400 револьверів. Надіють ся в найблизшім часі сильних заворушень. Арештовано 26 провідників. Від 60 осіб відобрано персоналіи. Для охорони двірця спровадженно 100 козаків.

Македонія.

Петербург. Московске славянське товариство ухвалило звернути ся до Червоного Хреста з просьбою о поміч для пошкодованих македонських Славян. Всї славянські товариства мають зорганізувати ся в один союз в цілї несеня помочи Македонцям.

НОВИНКИ.

Оповіщеня:

— **Засїданє секциї фільольоґічної наукового тов. імени Шевченка** буде дня 18. с. м. в четвер о годині 6 веч. з сим порядком денним: 1) Зміна статуту товариства; 2) Бїжучі справи.

— **Св.-Миколаївскі вечерниці у Львові** відбудуть ся **для дїтий** в четвер 18. с. м. в комнатах Рускої Бесїди. Початок о год. 5-тій. Вступ від особи 70 сот., дїти дістануть підвечірок. Зголошувати число дїтий належить до середи вечер у сторожа Бесїди, де можна складати дарунки в докладно написаним іменем. — Св.-Миколаївскі вечерниці **для старих** відбудуть ся в суботу 20 с. м. в комнатах Рускої Бесїди з концертом і забавами. Дарунки просить ся складати в день вечерниць у сторожа. Вступ 1 К. Початок о год 8. точно.

— **Вечерниці св. Николая** устроює тов. руских ремісників „Зоря" у Львові в пятницю о год. 7 веч. в своїх комнатах при ул. Краківскій ч. 17. Дарунки призначені для дїтий просить ся добре опакувати, виразно виписати імя і призвище дитини і відіслати до товариства в день вечерниць найдальше до год. 5 вечер.

— **Видїл тов. „Руських Жінок"** в Станиславові устроює в четвер дня 18 н. ст. грудня вечерниці св. Николая для дїтий і старших в комнатах „Рускої Бесїди" ул. Собіского ч. 28. В програму входять: 1) Пожарна лож, комедия, відограють дїти-аматори. 2)

НА ДЕРЕВЦЯ і НОВОРІЧНІ ПОДАРУНКИ поручаєм МАҐАЗИН ГОДИННИКАРСКО-ЮВІЛЕРСКИЙ ЮЛІЯНА ДОМБРОВСКОГО Львів, Гетьманьска 4. Великий вибір перстенїв заручинових, обручок шлюбних, шпильок, ланцушків і ин. годинників малих і великих від найдешевших до найдорожших в першорядних фабрик ґеневских. 719 8—20

Хори дітий; 3) Поява і промова св. О. Николая і роздача дарунків; 4) Забави товариські. — Вступ 1 К, від старших, 20 сот. від дітий. Початок точно о год. 5. — Дарунки опаковані і заадресовані просить ся присилати до служачого „Руської Бесіди“ від 3 год. в полудня.

— **На товариство Руска охоронка в Станиславові** вложили доси Впов.: о. Петро Білинський в Зарваниці 10 К, Лев Гузар 10 К, д-р В. Янович 5 К, Савин Левицкий 5 К, Юлій Прокопчиц 4 К, Марія Рибчукова 4 К, п-і Мигулович 4 К, Петро Дуткевич 4 К, д-р Німгін 4 К, Теодор Стакевич 4 К, Савина Вітошинська 3 К, п-ні Листовска 3 К, Альбіна Якобович 2 К 40 с., о. Василь Богонос 2 К, о. Касиян Куницкий 2 К, о. Стефанчук 2 К, В. Яхнова 2 К, п-і Рейнарович 2 К, п-і Мандичевска 2 К, Юлія Стрийска 2 К, Михайлїна Лопушанська 2 К, інж. Мишкевич 2 К, А. Гаврилова 2 К, о. Филипович 2 К, о. Шмериковский 2 К, Юрий Куницький 2 К, Врина 2 К, І. Келебай 1 К, п-і Литинович 1 К, Антонина Котиль 1 К, Анна Копаницка 1 К, п-і Лозова 1 К, Марія Киселевска 1 К, Н. Н. 1 К 40 с., Н. Н. 62 с., Рудольф Остапович 32 с., п-і Навроцка 20 с. — за що видїл складає Впов. жертводавцам сердечну подяку. — При сій нагоді відкликує ся до П. Т. Родимців, щоби ласкаво зволили надсиланем добровільних датків і виписами в члени підномочи товариство в его завданю. В програму того тов-а входить заснованье охоронок в цїлій епархії станиславівській, а цїлею такої охоронки є удїлюване опіки переходичим до школи дїтям, дбане про їх інтелектуальний розвій та виховуване їх в патріотизмі. Добровільні датки як і заголошуваня в члени товариства просить ся надсилати на руки п-і Юлії Стрийської, ул. Камінського ч. 23. — Вкладка місячно виносить 20 с. — За видїл тов. Руска охоронка в Станиславові: *Юлія Стрийска* предсїдательна, *Олена Баримева* видїлова.

— **Народні учителї в Коломиї.** Рада міська в Коломиї надала презенти в своїх школах слїдуючим учителям і учителькам: Ераэм Чехович (управ.), Андрій Глушкевич (управ.), Ілярій Олексин, Вон. Качоровский, Як. Кендзерский, Кароль Тайкман, Андрій Научук (управ.), Марія Рихлїк (управ.), Анна Міткевич, Йос. Бургґард, Софія Невядомска Марія Красуцка, Софія Морельска і Ант. Лучиньска.

— **Видїл Товариства „Руских Жінок в Станиславові** має честь зложити подяку Вп. Панам і Панам, що взяли участь в устроєню аматорского представленя „Торговля Жемчугами“, а іменно п. Кумановскому за режисерию, пп. Гузаревій, Шмериковскій, С. Чорненькіннй, Цурковскій, Котлінній, Сїрацкому, Смеречиньскому, Щуровскому, Таерле і Мостискому за справдї артистичну гру.

Всячина:

— **Вість про подїї на університеті** рознесла ся нині по місті зі скоростю блискавки. Брак іматрикуляції в зимовім семестрі потягає за собою ті наслїдки, що неіматрикульований мусить старати ся о іматрикуляцію в лїтнім семестрі дорогою просьби до сенату. Коли-б іматрикуляция в другім семестрі не наступила, вислухані без іматрикуляції курси пропадають.

— **Рада державна.** Нині в раді державній веде ся дальше дискусия над похатництвом. Брайтер інтерпелював в справі §-у 14 і цивільної лїсти, котра має бути підвищена.

— **Полеміка „Naprzod'y“.** Суботнїшне, 339-те число „Naprzod'y“ приносить новий взорець публїцистики в ґустї „Słow'a Polsk'ого і „Dziennik'a“ Polsk'ого. Ото у вступній статї під заголовком „Wojna domowa“ нападає Naprzód крайно грубим і найлихим способом на нас за нашу статю під заголовком „Польский заливъ“, в котрій ми — після него — мали „навеликувати Русинів, аби розпочали домашну війну против Поляків на Руси“, всякий обин польского житя на Руси назвали „розбоем“, „zniszczeniem Rusi“ і „чортівским планом походу на Русь“ та писали, що сьвятым обовязком кождого Русина має бути вважати Полька за найстрашнїйшого ворога“ і т. д. Так Naprzód поперекручував наші слова а зі свого боку Naprzód анї одним словом не спімнув про се, що згадана наша статя виликнана нїчим иншим, як явними кольонїзаторскими заходами усїх польских партий (з виїмкою жмінки социял-демократів) і що ся статя як раз обговорює кольонїзацийну конференцию польско-сельиських послів у Відни та місию Станїньского в Америцї — одним словом Naprzód выступив против сего, против чого перед кількома ще місяцями выступила социялистична „Krytyka“ в замітній статї „Na wschód!“ Про се однак, що є властивим вмістом, статї, Naprzód не пустив і пари з уст, як в загалї выпрае в нас на силу, що ми протеґуємо хрестоносний похід против Поляків здавна осїлих на Руси. Мимоходом кажучи, тих „Поляків“ начислив Naprzód за „втехпольским ученим“ Гломбіньским на 25—50% (!!) по руских повітах, хоч звісна річ, що переважаючу більшість сих „Поляків“ се жарґонові жиди, Русини-латинники, що з дїда-прадїда говорять по руски, або прямо Русини-грекокатолики, вписані хитро при конскрипциї за Поляків, а справдїшних Поляків є між ними що найбільше одна четвертина. Мала-би ся статистична „аритметика“, перейнята прямо з польско-гакатистичних дневників, як напад на нас за оборону нашої землї від мазурской кольонїзациї, сьвідчити, що й польскі социял-демократи наші змагання супротив денаціоналїзациї зачинають за примїром народових демократів і людовців вважати „нападом на польский „стан посіданя?“... Характеристичне при тім, що Naprzód доси взагалї не обізвав ся ві словом про кольонїзацию Руси Мазурами і про посїдні плани польскої гакати, а тілько заливня, що буде поборював націоналїстичний огонь у Русинів та що в тім іде і буде йти в ним солїдарно і руска чи то українська социяльна демократия. Промова п. Вітина на зборах в Дрогобичи а і довжезна статя против націоналїзму (заголовок дотичної статї не надав ся до опублїкованя) в послїдній „Волї“ доказують, що та солїдарність ниже істнує. Та чи тілько панове з під социяльно демократичного стягу не за скоро відкривають свої карти? Більше повздержности було би дипльоматичнїйше — тим паче, що і звісна статя „Kraj-у“ виникла зі сторони шляхтоцкопольских верховодів стяг виключно социяльної політики і побиванн націоналїзму рускої інтелїґенцаї.

— **Членами палати панів** віденьскої ради державної іменовані між иншими із Галичини: Владислав Федорович, властитель дібр; д-р Владислав Країньский, Владислав Лозіньский, Іосиф Михаловский, властителї дібр і д-р Александер Тхоржницкий, президент апеляцаї.

— **Страйк фармацевтів** тревае дальше. Страйкуючих є доси 252. Фармацевти предложили свое ultimatum протомедикови Меруновичеви а сей выслав вчера домагання фармацевтів до міністерства.

— **Прелімінар краєвого буджету на 1903 р.** Краєвий видїл преліміную розходи на р. 1903 в сумі 24,188.497 К., а власні доходи разом з додатками до податків на 23.356.458 К., супротив чого оказує ся недобір 832.039 К. Щоби той недобір по можности зменшити і увільнити ся від поповного підвищеня додатків до податків, піддано преліміпар поновній ревізії і рішено знищити деякі розходи. Іменно зниженo дотацию шкільного емеритального фонду о 90.000 К. Також в розходах на промислові цїли пороблено значні редукциї, так що остаточно принято в преліміпари недобір в сумі 447.000 К, котрий мав би покрити ся позичкою з власних фондів, а додатки до безпосередних податків остали би в дотеперішній висотї.

— **З „Народної Торговлї“.** З Народної Торговлї пишуть нам: Послїдними часами запитувано нас з кількох сторін, яка есть різниця межи вкладнами на так звану щадницю, а на удїли і яке льокованє гроша корисніїйше? Понеже таке питанє може бути інтересним для ширшого круга наших Земляків, то позволимо собі на нею відповісти. Передовсїм мусимо висказати, що процентy від удїлїв дивіденди наперед означити годї, повеже дивіденда вичислює ся по замкненю річного рахунку з чистого зиску. Можемо лише сказати, що за час нашого 19 лїтного житя ми платили дивіденди 6 або 7 %, а понеже інтереси „Народної Торговлї“ вже уреґульовані, то не без підстави надїємо ся, що біжучий і слїдуючі роки не будуть гірші — тим більше, що послїдний рік, хотяй з 7% в дивіденді виймов лїпше від всїх попередних лїт. Понеже отже вкладки на книжочки вкладкові дають менший процент, то очивидно вкладка на удїл есть корисніїша. Заходить лише та трудність, що хотячи вложені на удїли гроші винять, треба після закона, від котрого виїмки не дозволені, виповісти удїли свої що найменше 3 місяцї перед кінцем року адміністрацийного (котрий в Народній Торговли кінчать ся 30 червня) а виплата наступає після закона по упливі року адм. Процент за той час числить ся, але все таки треба 1 рік чекати. — При вкладнах щадничих есть вправді приписане також виповіджене, коли розходить ся о винятє більшої суми, але допускає ся виплату за есконтом так, що кождої хвилї можна потрібні гроші винять. Отже після нашого суду річ представляє ся так: Льоковане гроший в „Народній Торговлї“ для тих, що вкладають гроші на довший час так, що найменше через два роки не будуть їх потребувати винять, есть корисній ше в удїлах „Народної Торговлї, но коли хто хоче помістити свій гріш без вазаня ся часового до своєї кождохвилевої диспозиції, то на таку льокацию есть найвідповіднїйша вкладка на книжочку вкладкову (щадницю) „Народної Торговлї“.

— **Студінь і спека.** На горі Сімпльон було оногди 20 степенів морозу, а в середині, де копають тунель і докопали ся на 14 кільометрів в глуб панує така спека, що сягає 58 степенів Цельзия. В такій спеці люди не можуть нїяк працювати і не лиш, що до тунелю треба впомпувати сьвіжий воздух, але аплікувати в нїм штучну студінь.

— **Жіночий банк.** В Новім Йорку має небавом засувати ся банк з капіталами 5 мілїонів доларів, а президентков его має бути п. Сара Дін, дотеперішна касиерка Народного банку в Гемпїстові. Всї посади в новім банку займуть виключно жінки, а мужчини будуть могли лиш складати в банку свої капітали.

З літератури і штуки:

— **Концерт фільгармонії.** Дуже часто можна почути висказ, що коли говорить ся про якого піяніста — віртуоза, не повинно ся говорити про его техніку, бо она сама собою розумієся, значить, що від піяніста вимагає ще чогось більше, як самої техніки, а іменно оригінальної інтерпретациї і зрозуміня виконуваних творів. Та — нїгде правди дїти, технічна справність все еще найбільше лїпає на т. зв. „широку публіку“, що найгорячійше бе брава, коли артист пускає ся на ломані штуки до того еще на як-би для них сотворенім інструменті с. з. форте піані.

Так було і в минувшу суботу на виступі піяніста Розенталя. Публика била браво розгорячена то „феноменальним“ пасожом октавовим, то трилєм, то нишою штучкою „великана фортепіяну“, що показав ся одиак піґмейом музики. Ті ефектовні, обдумані, але не відчуті фрази Шопенового концерту, сї шалені темпа инших малих творів, кажуть подивляти артиста, але не родять для него в серці слухів вдячности за хвильку такого забуття і щастя, яке давав їм пр. Падеревский, а недавно Слівіньский.

В неділю почули ми по довгій перерві сьпівачку п. Марек-Оницкевичеву. При оцїнюваню еї сьпіву мимоволї насувае ся mutatis mutandis порівнанє з грою Розенталя. І ту і там є техніка, є голос, але душі нема.

З під критики усуває ся (очевидно у відомім значінню) гра на скрипці другого концертмайстра п. Неделї. Помимаючи вибір самого твору банального, „наприкованого“ угорского танцю, дасть ся п. Неделї дуже богато вимудрити, а то почавши під зосїм хибного держаня інструменту і лївої руки. Хиба гри п. Неделя штукувая понимам темпераменту рухами і артистичним виглядом, та на жаль враженє тих акцесорий було дан трохи хоч би коротнозорих слухачів зовсїм страчене. — *О. В.*

Померли:

— **Тереса Бушова**, вдова по військовім аптекарї, померла дня минїшного, пережившн 80 лїт. Старенька, добрячa Німкиня звісна була широким кругам нашої інтелїґенциї, бо майже від 40 років перемешкувала у неї цїлі покоління руских учеників і академиків, а ве одному з убогої нашої молодїжи станула небіжка в пригоді.

Русини! Памятайте на Народний фонд!

40.000 корон виносить головна виграна льотерії віденьского товариства для промислу і штуки. Звертаєм увагу наших читателїв, що тягненя відбуде ся певіднично 15. сїчня 1903.

Надісланє.

КОПЕРНИЦКІЙ и СЫНЪ

Оптики и Механіки у Львовѣ площа Галиция ч. 1.

(против Банку Гіпотечного на плянтаціях площа Галицкая)

поручае въ великомъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ окуляры, цвікеры, бінокля, лорнеты, бінокля театральныя, баровметры, термометры, мікроскопы, компасы, рабецайґи, тасьмы мѣрничія, ліняли, мапометры и. т. п.

Удержанє двайцать електричныхъ.

Всякі направы докладнійшо та шыбко выконує.

(1216)

ПОШУКУЮ самостійного господаря в ґазднею до 100 морґової ґосподарки. Оферти до адміністрациї „Дїла“. 768 3—3

ПОШУКУЄ СЯ інтелїґентної женщини для сьвященичого дому до ведення кухні і домового нагляду. Вимага відомість в канцелярії „Нар. Дома у Львові“. 735 3—3

ГЛЯДАЮ інтелїґентної особи до заряду дому. — Зголошеня під адресою: о. Ґронім Моравский, парох в Кривім п. Хрест. 767 1—3

Вдова по зецері, мати 4 малолїтних дїтий, відносить ся до ласки П. Т. Добродїїв і просить о ласкаву підмогу на адресу А. Б. В. на руки редакциї Дїла або Галичанина. Мешкане: ул. Вартоша Головацкого ч. 32.

СЕМИНАРИСТ пошукує лекциї на провінцию, або у Львові, за малим випадгородженем. Відомість: Бюро Европейске Ринок 25 Львів.

ХТО ХОЧЕ МАТИ на зиму добру теплу кождру нехай удасть ся з довірем до спеціальної робітні кождер і матрацїв **Йосифа Шустера, Львів Коперника 5. Попіть!** на своїй заграничний сир видала звістна фірма паровy машину до відчищуваня пірних подушок. Пір збите довшим уживаием від вживує цїлком по 30 кр. за кільо. Насипки на подушки метер по кр. 70, 80, 1, 1·20 до 1·50. 726 f

САМОВАРИ

російскі лише оригінальні туляскі в величезнім виборі і в ріжних найновших фасонах, мосяжні, кільові і томбакові по дуже низьких цінах з десятлїтнюю порукою.

Казимир Левицкий

ц. к. надворний доставець

Львів, Трибунальска.

Цїнники ілюстровані даром висилає. 707 a 6—3

НА СЬВЯТА!

Торговля вин і Реставрация

ФИЛИПА БІЗАНЦА

(давнїйше Брайтмаєр) в готелю під Трема коронами **у Львові, ул. Трибунальска 10.** Поручає свій богато засмотрений СКЛАД ВИН, як іменно: австрийскі, угорскі, французькі, реньскі, дальматиньскі, також шампани і коняки як найлучші. Кухня знаменита і пиво пільзненьске. Цїни дуже низькі. 764 1—5

НА СЬВЯТА!

поручає

ЖИВЕЦКА ПИВАРНЯ

ФРАНЦІШКА ГАНЧАКОВСКОГО

ринок ч. 14 у Львові

незрівнане в смаку, загально захвалюване „ПИВО ЦІСАРСКЕ“ (Kaiserbier) і **ПОРТЕР** з бровару архикняза Отефана в Живцю, котрого виробы здобувають загальну похвалу в броварництві. 710 3—10

В Европі маємо 80 фабрик машин до шита, котрі виробляють машини Зінгера і обручкові а заторудняють від 500 до 3 00 людий.

З тих 80 фабрик видаю я 9 яко найлучші на цїлім сьвіті і дістаню заступство на Галичину.

Не висилаю агентів... Вліз мої агенти ходять по домах лиш з найдешевшими машинами а продають по надмірних цінах, за що дістають по 1·- зр. від кождої спродавої машини. 728 25-84

ЙОСИФ ІВАНІЦКИЙ механік.

Львів, готель Жоржа.

На складі є 300 машин до выбору. Прошу ждати цїнників.

СКЛАД ФОРТЕПЯНІВ і ПЯНІН

Л. МАРЕК

Львів, ринок ч. 9,

поручає фортепяни і пяніна в першорядних фабрик. 550 67—?

Соснове кадило

кромѣ приємного запаху має неоцѣнений прикметы гиґієнічній, для того поручає ся особливо хорымъ на груди. Очищує и вѣдевѣжує въ высокой степени воздухъ въ мешканяхъ. Фляшонъ 120 сот., розпылячъ вѣдъ 60 сот. до 3 к.

ИВАНЪ ИГНАТОВИЧЬ

Львовъ, ул. Сикстуска ч. 25 и ул. Галицка ч. 11.
Краковъ, Сукенницъ ч. 20. Перемишль, ул. Францішканьска ч. 24. 712 11.

Стосовний подарунок різдвяний!

Тягнене невідкличне 15 сїчня 1903.

Головна виграна Корон **40.000** Корон

ЛЬОСИ ТОВАРИСТВА ПРОМИСЛУ І ШТУКИ по **1** короні

поручають: М. Йонаш, Кіц і Штоф, М. Кларфельд, Якіб Штро, Корман і Файґенбаум, Самуель і Ляндау, Шіц і Хасс, Авґуст Шелєнберґ і син, Сокаль і Літґен — банкіри у Львові. 749 4—7

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор: **Др Евген Левицкий.** Папір з фабр. Черняєвої. З друкарні Інституту Ставропиґійского, під зарядом Іосифа Данилюка.

По конфіскатї — 1½ аркуші.

Ч. 272 і 273. Львів, Четвер 5 (18 Грудня) 1902. Річник XXIII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годинї по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ: Адміністрация „Дїла", ул. Батория ч. 24; Бюро газет А. Ольшевского, ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб, ул. Короля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Sellerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler, I. Wallfischgasse 10. — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком:

	в Австрії:	за границею:
на цілий рік	32 к.	44 к.
на пів року	16 „	22 „

У Львові (без пересилки)
на цілий рік . . . 30 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с.
на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи вертають ся лише за попереднім застереженєм. — Реклямациї неопечатані вільні від порта.

Оголошенія звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсертову або за її місце, а в рубриці „Надісляне" по 30 с. — Поданя і вісті приватні оголошенє числить ся по 30 с. за стрічку.

Німецка цлова тарифа.

Ухваленє цловой тарифи німецким райхстаґом есть уже докопаним фактом. Аґраристи, властителї великої земельної посілости, переперли еї мимо завзятої опозициї з боку крайної лївиці, а тим самим розвіяли ся всї надії австро-угорских політиків, що соціалдемократична обструкция на значний протяг часу відволїче квестию відновленя торговельного трактату з Німеччиною. Надії розвіяли ся і Австрия мусить числити ся тепер з мало добра обіцюючою дїйсностию. Ситуация австрийского правительства справдї тепер незавидна, бо коли німецке правительство приступає до відновленя вигасаючого з кінцем сего року трактату, маючи в руках повновласть свого парляменту, в видї високо вишрубованого тарифового закону, то австрийске правительство мусить доперва заходити ся коло ухваленя свого проекту в парляментах обох половин монархії, при чім годї вже йому не вязати ся німецкою тарифою. Ясна отже річ, що німецкий контрагент має вже наперед запевнену перевагу над австро-угорским. Та вину незавидного положенія нашої держави супротив німецкої тарифи поносить саме правительство, що легковажило справу і всї свої марні надії покладало в обструкциї крайної лївиці райхстаґу.

Коли на кім в Австриї відіб'є ся новоухвалена німецка тарифа, то найбільше на Галичинї. Як звісно, основою ухваленої тарифи есть протеґованє німецкого рільництва. Всї постанови тарифи зміряють отже до сего, щоби при помочи великих оплат за довожені рільничі продукти унеможливити або дуже обтяжити їх конкуренцию з витворами німецкої аґрікультури. Минаючи на боцї Угорщину, маємо в Австриї лише один великий край рільничий, що вивозить за границю свої продукти — Галичину. Німецка цлова тарифа діткне отже головно галицкий і рільничо-господарский експорт.

Кілька статистичних дат докаже нам, що небезпека, яка тепер нависла над австрийским, а головно над галицким рільництвом, цїлком не маловажна. Ото цїлий австрийский експорт до Німеччини виносить річно понад 900,000,000 корон, з того більша половина припадає на рільничі і лїсові продукти. Зпоміж річних родів збіжа, вивоженого до Німеччини, найбільша пайка приходить на ячмінь і ячмінний солод, бо около 50 міл. і 29 міл. корон. Товару вивозить Австрия до Німеччини річно на 75 міл. корон, а безрог на 18 міл. корон, котра-то сума майже в цїлости припадає на Галичину. В сумі 14 міл. корон, що обіймає т. зв. „спожиткові артикули", містить ся головно вивіз галицких яєць і т. д.

І як раз на всї ті продукти австрийского, зглядно галицкого рільництва, нова німецка тарифа звертає спеціяльну, а дуже неприхильну увагу. Цло на ячмінь підвищено в двоє, на ячмінний солод теж так само, а цло на муку підскочило з 7·30 марок на 17·75 мрк. Від хмелю плачено доси 20 мрк. цла; тепер підвищено его 70 мрк. Та найбільше звертає ся нова тарифа против довозу товару, свиней і яєць. Доси оплачувано за кожду штуку товару: від буґая 9 мрк., від бичка 5 мрк., від телятя 3 мрк., а від годованого вола 25·50 мрк. Тепер замінено оплату від штуки на цло від ваги (метр. сотнарів) та установлено его в такій висотї: від метр. сотнаря буґая 25 мрк., бичка 15 мрк., телятя 4 мрк., а годованого вола 12 мрк. — що робить різницю о 3—4 разів більше від давних оплат, так що цло від товару досягати-ме від тепер до 30% або й 40% вартости кождої штуки. Подібно підскочило цло і на безроги. При тім обіцяв Більов аґраристичній більшости райхстаґу, що і в виконуваню пограничної ветеринарийної контролї буде німецкий уряд пильно дбати про інтереси німецкого рільництва і скотоводства. Що се значить, про се вміли-би чимало сказати галицкі торговцї товаром та безрогами і галицкі продуценти сего вивозу. Також і на яйця — один із головних предметів галицкого вивозу — наложено 5 разів вище цло. Про инші рільничі продукти, як приміром дерево і т. п., на котрі рівно ж наложено великі оплати, не згадуємо вже, бо вони менше обходять або й цїлком рівнодушні нашому селянству.

Будь-що-будь нема пересади в нашім висказї, що німецка цлова тарифа відіб'є ся головно на Галичинї. Збільшені значно цла утруднять вивіз галицких, спеціяльно мужицких продуктів: товару, безрог яєць і т. п., бо нова річ, що німецкий аґрарист буде міг тепер легко видержати конкуренцию з галицкими продуктами. Та се ще не вся небезпека нової тарифи.

Німецка тарифа звертає ся рівнож і против рільничого вивозу Росиї, Угорщини та балканьских (наддунайских) земель. Збіже, товар, безроги і инші рільничі витвори сих країв, маючи замкнену високими цлами Німеччину, звернуть ся до Австриї та зачнуть робити навіть на внутрішнім австрийскім торзї чималу конкуренцию австрийскому, головно-ж галицкому рільництву. І сего небезпеченьства не можна легковажити, бо вже й доси угорскі безроги та российске збіже навіть в самій Галичинї ставали до успішної конкуренциї з галицким витвором.

Супротив такого положенія обовязком правительства есть доложити всїх змагань до переведенія відповідної угоди з Угорщиною і на підставі сеї угоди предложити парляментови в як найборшім часї проект тарифового закону. Чи потрафить ся однак вратувати наше рільництво від втрат, можна дуже сумнівати ся.

Язикове законодавство Річчого.

(Стаття надісляна).

Розпорядженє ц. к. староства в Старім Самборі з дня 17/11 1902 Ч 18978 пов. читателям „Дїла" звісне. Хоть і як неімовірні річи дїють ся нині в Галичинї, то все таки неодин з пов. читателїв, прочитавши той куріоз, спитав: „Чи-ж се можливе?".

Скопфісковано.

Заким еще трибунал адміністрацийний рішив справу відкидаю писем польских урядами парохіяльними і звів еї до круга уряду метрикального, п. Річчі видав дня 10/7 1900 Ч. 7.709 свій рескрипт під заголовком „обіжника" і цїлу справу язикову рішив мечем як ґордійский узол. На підставі того обіжника домагав ся безусловного приниманя всякого свого польского письма. На упертих накладав кари, насилав післанцїв карних а вітак секвеструв книжки, одіж, сїно, збіже і що попаде. Річ певна, що коли не стане движимостий у котрого сьвященника, то будуть здирати фелони...

Для цїкавости подаю той „обіжник" в дословнім его відпису. Він звучить: Ч. 7.709. Старий Самбір 10/7 1900. До всїх гр. кат. Урядів парохіяльних яко Урядів метрикальних!

Обіжник!

Що раз частїйше повтаряє ся тепер, що Всч. гр. кат. Уряди парохіяльні вежі письма урядові, дотичні справ метрикальних, які їм, п. к. Староство в язиці польскім до полагодженя переслав, звертають п. к. Старосту неполагоджені, покликуючись на Арт. XIX. зак. з дня 21/12 1867 Ч. 142.

Тота отже обставина, котра не тілько що-спиняє правильний хід урядованя, но також і наражує сторони на безповоротнії страти, спонукує мене видати отсей обіжник і пригадати ним Всч. Урядам парох. постановы обовязуючі що-до уживанія краєвих язиків і так:

По мисли розпорядженя п. к. міністерства справ внутр. з д. 16/9 1875 Ч. 1.767 могуть бути вписи вписані і посьвідчена з книг метрикальних в таким язиці т. є. польскім, руским або німецким стилїзовані, в якім того власть або сторона жадає, а в кождім иншім случаю має ся згадані витяги і посьвідчена видавати тілько в язиці латиньскім.

Арт. XIX. зак. з 21/12 1867 Ч. 142 зовсім не увільняє Всч. Уряд парох. від обовязку приймати і полагоджувати письма і розпорядженя п. к. Староства редаґовані не в руский тілько в иншій тутешно-краєвій мові — бо через тое закон беззаконя і плеканя руской народности і руской мови, запоручений згаданим Арт. основного закона, не зістає в жаднім напрямі ані нарушений ані обмежений.

З реклямацій предкладаних п. к. Старосту пробиває ся тая тенденция, якби п. к. Староство було обовязаним уживати при полагодженю урядових писем і виданию розпоряджень до підчинених орґанів виключно языка руского. Неоснователість того жаданя окалує ся тут аж надто очивидною і задалеко сягаючою, коли зважимо, що хотяй згаданий закон основний запоручає австрийским горожанам право писати всякі письма до власти в довільнім в краю короннім уживанім язиці і домагати ся під власти порішенія тих писем в такій же самій мові, в якій стилїзовані они були, то еще не запоручає той закон сторонам права приказувати властям, якої мови мають они уживати при полагоджуваню актів урядових.

Звертаю проте увагу Всеч. Урядів парох., о скілько они яко Уряди метрикальні мають попри функциї церковні тоже і поручений круг дїланя, пересилані письма стилїзовані в язиці польскім уживанім в тут. п. к. Старостві полагоджувати меритористично, позаяк язик польский есть рівночасно язиком урядовим в цїлій Галичинї.

В кінци підношу, що на случай якого-небудь ухибленя отсему обіжникови на будуще був би я немило зневолений, ужити средств для мене самого непривитних.

П. к. Староста Річчі.

Прочитавши сей „обіжник", не знати, що тут більше подивляти: чи незнане закона у п. Річчого яко ц. к. урядника, чи сьмішну его імаґінацию о своїй великости. Наведу тут дословно рескрипт міністерства справ внутр. з 16/9 1875 ч. 1.767 (Сбірн. стор. XXI.) „Сторонам, котрі до метрик уродин і слюбів мають вписати свої імена власноручно, лишає ся волю уживати мови польской, руской або німецкої. Позаяк посьвідчена з метрик суть витягами з книжок публичних, то мусять дословно годити ся з метриками. Коли-ж не ходить о власнині витяги але о посьвідчене якогось факту записаного в реєстрах, то лишає ся властим згляднє сторонам волю жадати виставленя таких посьвідоцтв в одній із згаданих вище мов." Уважайте-ж, п. Річчі! Перший устуи чей вам ясний. Другий і третий так належит розуміти: Під витягами розуміють ся тут дословні відписи або т. зв. копії поединоких дїйств, — вписаних в книгах метрикальних і такі витяги або копії, як сам рескрипт повсяне, „мусять дословно годити ся з метриками." Коли-ж ходить о виданє поединчого сьвідоцтва, отже не відпису дословного, то на жаданє власти чи сторони сьвященик німецкий може видати сьвідоцтво по німецки, польский по польски а руский по руски. Сей устуи отже рескрипту нїчим иншим не есть, як тілько запорукою права рідної мови для кождої з тих трех народностий і его не можна розуміти так, немов би від руского сьвященика можна було вимагати видачі сьвідоцтва в язиці німецким або польскім так само, як не можна вимагати від сьвященика німецкого видачі сьвідоцтва в язиці польскім або руским а від польского в язиці німецким або руским.

Затямте-ж собі, п. Річчі, що рескрипт міністеріяльний з дня 16/9 1875 ч. 1767 означає: 1. Як можуть сторони власноручно виписувати свої імена і назвиска в книгах метрикальних. 2. В якім язиці мають бути виставлені сьвідоцтва метрикальні, наколи мають бути дословними витягами з метрик. 3. В якім язиці вільно видати сьвідоцтво, коли ходить о посьвідчене самого тілько факту записаного в реєстрах а не о виданє дословного витягу. А деж тут есть наше „в кождім иншім случаю має ся згадані витяги і посьвідчена тілько в язиці латиньскім видавати"? Та байка, Ricce loccato — палкон ґов леб, вам і арт. XIX. основних законів відомий лише о плеканю, але устуи: „з сторони держави узнає ся рівноуправненє всїх язиків в школї, уряді і публичнім житю" видно цїлком вам незнаний.

Нїсенитниці такої як, що „уряди парохіяльні підчинені орґани ц. к. староства" навіть не збиваю, бо она паде сама собою. Не менше сьмішним есть писка, що „закон не запоручає сторонам права приказувати властим, якої мови мають они уживати при полагоджуваню актів урядових." Що се? чи то для резону написано? От писало ся, аби ся написало.

Ми навели дарочно „обіжник" ц. к. староства в Старім Самборі з дня 10. липня 1900 ч. 7.709 з малим комментарем від себе, бо він має певну конненсию з дальшими зарядженями того рода із сторони п. Річчого. Як відомо, трибунал адміністрацийний рішив, що уряди парохіяльні обовязані суть в справах метрикальних принимати польскі письма від власти. Стало ся значно пізнїйше по виданю „обіжника", але оно зовсім не перешкаджало п. Річчому голосити, що то він того зробив. В захваті своєї самохвальби не вагав ся навіть раз публично, коли вела ся бесіда о руским письмі, таке сказати: „Я мушен еще те гіероґліфи спасовацъ". І ось, щоби „те гіероґліфи спасовацъ", в розпорядженю своїм з дня 1/9 1902. Ч. 14.787 жадав вже виказу поданих в язиці латиньскім. Дотичний устуи розпорядженя так дословно звучить: „Celem uniknięcia omyłek powstałych już kilkakrotnie i połączonych z tem dochodzeń urzędowych, czem tak urzędowanie znacznie się utrudnia, wzywam uprzejmie, aby imiona i nazwiska chłopców w sporządzić się mających wykazach wypisywały w języku łacińskim tak, jak one w księgach metrykalnych są zapisane bez zmiany i bez poprawek". Не відступаючи далено від предмету, спитаймо лише коротко: А в якій же бесїдї найпростійше можна написати імена і назвиска людскі, як не в рідній бесїдї кождого народа? Се так ясне і зрозуміле, що просто не хоче ся вірити, аби чоловік при здоровім розумі міг прийти до цїлком противного висновку. Хотячи вірно написати по латиньски такі прм. назвиска

НАЙМОДНІЙШІ паски, ґорсети, рукавички „Діяна", ти, ФЕРДИНАНД ГІТЛЄР
коронкові шалики — поручає у великім виборі
Львів, площа Галицка ч. 3. 529 16—20

рускі як: Цицак, Зизак, Сисак, Кость, Марадько, Чічо, Дуцько і т. п., то вийдуть такі монстра, що просто ніхто з них не признасть ся до власного назвиска. Тож і священники, стоячи якраз на тій точці погляду, всї майже вислали виказы в язицї рускім. Однодушна така відповідь священників страшно з'іритувала п. Річчого і він видав нове розпорядженє дня 17/10 1902. ч. 18.978, котре було в цїлости оголошене вже в „Дїлї". Звертаючи присланї виказы рускі, жадає в розпорядженю тім новик виказів в язицї латиньскім, при чім покликує ся на рескрипт міністеріальний з дня 16/9 1875 ч. 1767. О скільо тут п. Річчі міг опирати ся на згаданім рескриптї, ми вже виказали передше. Але ему, видно, не ходить о суть закона. Ему здає ся, що як зацитує те чи инше розпорядженє якоїсь власти, то вже блахмана комусь пустить і кождий ему на слїпо повірить. Та коли п. Річчі так точно хоче придержувати ся своїх розпоряджень, то чому-ж не звернув виказів тим священикам зрадникам, що виказы післали по польски? Чому не звернув їх також польским священикам? Адже і они не предложили виказів в язицї латиньскім? А чим-же польске Ян подібнїйше до латиньского „Joannes" аніж руске Іван? — або Войцех до „Adalbertus" аніж Гриць до „Gregorius?"

Та тут не о те ходило п. Річчому. Ось що дальше пише він в своїм розпорядженю: ...„zwracam nadesłane tu wykazy sporządzone w języku ruskim i ponownie wzywam uprzejmie, aby w myśl powyż cytowanego rozporządzenia zwrócone wykazy czytelnie poprawił albo sporządził nowe. З уваги, що поправленє „чительне" має наступити на підставі цитованого розпорядженя, котрим жадає ся виказів в язицї латиньскім, то руске письмо яко „гіероґлїфи" для п. Річчого есть нечительне — або иншими словами: п. Річчі урядово осьвідчає, що по рускн не умїє читати. Та ми ему таку раду дамо. Часопись „Гайдамаки" отворила тепер постійну рубрику: „наука письма рускаго для анальфабетів". Радимо ему отже від серця запренумерувати собі „Гайдамаки" і добре вітак учити ся, щоби держава не потребувала встидати ся, що єї урядник в рускій части краю не умїє по руски читати!..

Та коли цїлий той поступок п. Річчого есть „ab ovo" безправний, то як назвати его висказ в розпорядженю з дня 17/11 1902 ч. 18.978, котрим ганить Урядам парохіяльним незастосованє до его розпорядженя з дня 1/9 1902 Ч. 14.787? Найвисша постанова Его Вел. Цїсаря Франц-Йосифа І. з 10 цьвітня 1861 виразно приказує, що всї ц. к. власти і уряди в области, належачій до колишнього львівского адмінїстрацийного округа, обовязані суть рускі письма писані кирилицею приймати і тоті залагоджувати, як закон велить. А п. Річчі не лише, що відкидає рускі письма, але еще важить ся ганити, або як він каже „витикати" рускым урядам парохіяльным, що з права свого, запорученого найвисшою постановою і законом державним користають. Сподїємо ся, що те „витикнене" висша власть таки витикне ему і троха охолодить его в імаґінациї великости.

Вкінци належить надмінити, що п. Річчі загрозив на случай непредложеня виказу в язицї латиньскім вислати карного посланця на кошт дотичного священика а надто укарати его еще на підставі §. 11 цїсарского патенту з дня 20 цьвітня 1854 р. Се таким страхом повіяло на наших „природних провідників народа", що навіть такі патріоти, котрі повинні прикладом для других служити в борбі о права свого народу, післали виказы польскі. А преціньже не один з них і сам здоров і жінка ему на серце не хорів. Але тут для них вигідна політика: письмо дурниця, впрочім „най вперед нарід домагає ся того а священики мусять за ним пійти". Погрози не налякали ся лише чотири священики а то: со. К. Грицкевич в Старій Соли, Д. Лепкий в Старім Самборі, І. Яворский в Стрільбичах і Д. Куцій в Лїнинї великій. Всї они відослали назад рускі виказы будь просто, будь посредством ц. к. намісництва а післанця карного до нині ще не було тай не буде. Послїдна-ж наука для нас з того: „Пишім метрики по русски".

Страйкова дебата в радї державній.

Відповідь послів Дашиньского і Брайтера.

(Конець.)

Менї було 14 лїт; я ходив до 5-тої ґімназиальної, коли мене обжалувано о обиду маєстату. О що ходило? Я випечатав поезию мого 16-лїтного брата против Габсбурґів. Клопіт мали присяжні і ті всї ц. к. урядники, щоби нас дїтий якось викрутити; і увільнено нас. Але коли би так був прийшов такий чоловік науки поміж тих суддїв, то готов був сказати: „Гей, ґвавт! Престол Габсбурґів хитає ся, бо дїти видали ґазету [гучний сьміх], котру ще й сконфісковано! [знов гучний сьміх.]

Чогось подібного денинде навіть зрозуміти не годні; всюди глядять з погордою на чоловіка науки, на університетского професора, що так виступає против молодїжи. Але така политична нуля, якою п. Гломбінський був еще до вчерашної своєї бесїди, може лише зискати, коли поставить ся австрийским патріотом і вдарить на придавлених до землї хлопів та обсипле їх клеветами. Він забуває, що Русини то бідний народ, що тяжко боре ся о свої права; бути против них жорстоким — се річ дуже легка. Але жорстокість іде в парі з трусливостию. Длятого нема що дивувати ся, що ті старі сині пани кличуть: „Ми не певні свого жита! Нас грозять прогнати за Сян!" Отже два мілїони Русинів мають прогнати 1,600.000 Поляків! Та ще треба додати, що ті Поляки мають по своїй сторонї урядників і ґазети, мають намісника і величезне число послів тутки в парляментї, мають гроші і т. д. А ті пани кричать: „Ратуйте, помагайте! Русини хотять нас викидати!"

Чоловік науки повідає, що в страйковій борбі взяла верх національна политика над економічно-соціальними причинами. Тілько він не каже, щоби разом з тим, коли взяла верх національна политика, щезли економічно-соціяльні причини; він не каже, щоби рускому хлопови лїпше від того стало, як собі крикнув: „Смерть Ляхам!" Хлоп так самісенько не має що їсти, як і передтим; і треба хиба плиткої зарозумілости університетского професора [гучний сьміх], щоби забути, що від того нужда анї троха не зменшила ся, хоч рускі селяни нараз стали рускими патріотами.

Потім перейшов пос. Дашиньский до самого руско-польского спору і говорив так:

Річ знана, що в теперішних часах нема на сьвітї такої сили, котра би могла винародовити якийсь народ; найдрібнїйші народи відживають мов чудом; а зростаюча культура чим-раз дальше вишукувати буде національні форми, щоби їх виповнити культурним змістом. Тим то й Русинам годі видерти їх народність і на силу накинути їм иншу. Жаден розумний Поляк не схоче о тім думати. А скоро річ так має ся; скоро борба не може мати нїякого успіху; скоро признають се обі сторони, — бодай о скільо вони розумні: то чого-ж раз-враз дражнити до тої борби та чи не лїпше би глядати способу до якоїсь згоди? Жаден Поляк, нехай собі буде не знати яким патріотом, не схоче сказати, мовто Русини є в Галичинї верховодячим народом; а говорити так, як вчера сказав п. Гломбінський, що бути Русином є навіть корисно, бо Русин нїбито скорійше авансує, виходило би на перфідию і дратованє.

Що так Русини як і Поляки зараз при першім кроцї в борбі о свободу і національну самостійність, о хлїб і культуру, лише стратити могуть, коли сварять ся між собою, досить указати на сей один приклад: Говорить ся про відокремленє Галичини; навіть проф. Гломбінський говорив щось о тім з одним дневникарем. Отже коли би Поляки і Русини були в згоді, то жадна сила не спинила би того відокремленя. Але поки Русини відокремленє Галичини мусять уважати за свою политичну, національну і соціяльну згубу, поти не добємось его. Так само і 1,300.000 душ пролетариату мусить руками й ногами боронити ся перед відокремленем Галичини, поки не мають виборчого права до громади і до сойму. Але дайте народови его права, а тогдї цїлком инакше глядїти будемо в будучність, ніж тепер.

Як усяка сила, так і національне, моральне і соціяльне огірченє не минає без наслїдків. Можете сегодня радїти побідою над нами; але поки не усунете сумних економічних фактів, поти не уступить нужда з Галичини і буде дальше родити злочини. Можете резонувати, кілько хочете; але поки народ оставати буде в темноті, поти глупота буде поновлятн ся і буде являтись перед вами з головнею, щоби грозити вашим дворам. Ви навіть не годні зрозуміти, який страшний засуд видаєте самі на себе, коли підхоплюєте ті всїлякі байки і погоноски, яким хлоп дає віру, та приходите з ними сюди. Вже від пяти лїт повтарає ся, що під конець дебати стає тут ґр. Дїдушицкий з своїм арсеналом глупоти — значить, глупоти народу [Сьміх] — та кличе: „Дивіть, народ хоче грабити, розбивати, палити!" І всї сторонництва ладу кличуть за ним: „Поліції! Жандармів! Судів! Прокуратора!" Є то стара штучка оперта на неправдах і видумках. А що се видумки, не треба і доказувати. Наши шляхтичі не ходять на народні віча, не знають що фактично дїє ся, а потім повтарають тут всїлякі поголоски, котрі самі видумують.

Опісля перейшов бесїдник до особистого ілюстрованя шляхтичами тих, котрі стають в оборонї люду а против шляхти. Менї — казав Дашиньский — коли я став боронити руских хлопів і Русинів, сказано, що я не Поляк, що я зрадник польского народу. Скажіть-жеж менї, де маєте докази на нечесне поведенє, на сплямленє нами польского імени за границею? Атимчасом такий князь Радзівіл їде на принятє до німецкого цїсаря, хоч той гнобить Поляків в Прусах і хоч его товариші рішили не йти до того, хто їх не узнає. А дальше: чи думаєте панове, що піддержуване збіжевої инхви польским колом в берлиньскім парляментї приносить Польщи честь? А справа шулерскої гри і програня мілїона в Джокей клюбі, славнім віденьскім домі гри, шляхтичем ґр. Романом Потоцким і ґр. Сержиньским. Хтож суть ті панове? Так то сметанка польского народу!

А в віденьскім криміналї сидять панове Сарнецкий і Потоцкий. А хто сидїв в Будапештї? П. Коритовский. А хто лайдачив ся в полудневій Африцї? Княгиня Радзівилова. Чи думаєте, що пр. страшні програні суми не поганять нашого імени? Але вже так є на сьвітї, що злочинник не вважає за зло своїх власних вчинків але їх відкрите і покараня. Не нужда люду, не лиха господарока є злом, але те, що ми тут виявляємо їх і ставимо на позорище. Се є той злочин, за котрий ми маємо покутувати а ви панове маєте вернути до праю осьвіті блеском слави (Оплески).

Тут чую, що перервав менї знову князь Саніґа: Чи маю — говорив п. Дашиньский звернений до него — пригадати обманьства вашого кредитового банку? Чи маю пригадати Вам вашого любимця директора того банку а звичайного злодія Марховіцкого? — Дальше перейшов пос. Дашиньский до політичних лайдацтв польскої шляхти і говорив так: Прошу менї сказати панове, хто зневажив польске імя в заґраничних краях нашої Монархії? Хто зневажив парлямент введенем поліції? (Голоси: Зовсім справедливо). То був п. Абрагамович тодїшний президент палати. А другий що не причинить нам слави? Се Баденї, его умова з ґазетою Reichswehr, его введенє поліції до парляменту, що сам провадив єї як явний поліцинант. Або ґр. Дзедушицкий? Сей все еще не годен понять, що має скровавлені руки. А прецїнь славні галицкі виборн переводженї перед тим ґр. Дзедушицким опісля князем Любомірским богато пошкодили польскому імени. Ва а така справа Лупу або конфіската інтерпеляцій державним прокуратором в Коломиї!

Шановні панове! — закінчив свою відповідь пос. Дашиньский — можете відкинути наші внесеня а однак я переконаний, що наша чотиродненна дискусия не пропаде без успіху. З одного боку проснить она хлопови его положенє а з другого вона буде осторогою для сего слабого правительства, що на случай справдї грізного небезпеченьства ми будемо мати чисту совість, що ми его завчасу перестерігали і звертали увагу правительства на події в Галичинї. В тім змислї я і поставив мое внесенє. (Живі оплески).

З царства кнута.

(Допись.)

Про суди над аґрарними страйкарями я вже доніс вам дещо в попередних листах. Знаєте отже, що тутешні власти постановили хитро закрити незвичайну грозу великого руху, що обняв усї майже ґуберниї України, і звели его до звичайного „бунту" та посяганя на чужу власність. І відповідно до розуміня сего руху як „бунт" усмиряли его в способ, питомий лише царству кнута — сальвами, нагайками та різками... У вашій Галичинї щось подібного було-б прямо неможливе (на жаль, завдяки польскому правительству і ми досьвідчили системи кнута — *Ред.*). Длятого не від речі буде подати вам декілька інформаций до нечуваної мартирольоґії, якою зазначилась істория селянського руху під ярмом царского самодержавія.

Розруха повстали наслїдком страшного убожества селян, як не менш зростаючої сьвідомости, що надїя землею несправедливий. Очивидно не обійшлось тут без посторонної аґітациї. В Чернигівщинї, приміром, розпущено слухи, що кождому хазяєви належить ся законно 20 десятин, а тимчасом поміщики загорнули всьо для себе. Треба отже землю відобрати і то законною дорогою. І ось з села Синього колодязя виправлено якогось збіднїлого дворянина до Петербурга, щоби походив за дїлом у властий. На дорогу дали ему 600 рублїв. Та минуло часу чимало, а про дворянина анї слуху. Вислали відтак ще двох селян і дали їм 200 рублїв. Ті довідались, що хитрий дворянин не зробив нїчого, а гроші пропутав на забави. Але зробити щось мусїли конче. Якийсь чоловічок написав їм просьбу до міністерства о новий поділ землї, за що велїв собі солено заплатити. Ждучи на відповідь, прокутили гроші до остатка, так що вертати було нї за що. Зразу хотїли, щоби поліция відставила їх шупасом домів, але там сказали їм, що мусять наперед допуститись якогось проступку, аж тодї відїдуть на державний кошт. Мусїли аж телеґрафувати до дому по гроші і одержавши їх, вернули в своєси з голими руками. Громада накинулась мокрим рядном, длячого не вихлопотали землї, розпустили гроші, і хотїла вже вислати ще двох депутатів до царя, коли нараз явилась в селї сотня козаків, дві роти пішних салдатів і давай арештувати мужиків за „бунт". Мали всїх сїчи різками та ждали лиш на ґубернатора. Коли-ж і він явив ся з цїлою свитою ґуберниских властий та став розбирати дїло, показало ся, що сїчи нема за що, бо про якийсь бунт не було й бесїди. Все ж таки зігнано по приписам весь нарід на майдан, де стояло з наїженими штиками військо, а по середині лежала куна різок. Ґубернатор виголосив лише остру промову, нагрозив різками, як „бунт" повторить ся і на тім на цьвете всьо скінчило ся.

Гірше пішло в селї Теремошках, де селяне, не питаючи богато, відобрали поміщикови 150 десятин землї і поділили ся. Явив ся ґубернатор з військом. — „Як ви сьміли таке робити?" — питав. — „Бо у кого землї богато, той повинен дати тому, у кого мало". — „Хто вам се говорив?" — „А ті студенти, що по тюрмах сидять". — „Хто забрав у поміщика землю?" — „Всї разом на поле пішли, всї копали рови і становили палї". Визначено хлосту, а що тодї припадав царскій празник (коронация), відложено на другий день. Нїчию все доросле мужеське населенє хотїло утечи, але село було окружене військом, котре не пускало. Рано відряди салдатів стали силою ганяти і таскати на площу всїх мужиків. Баби в плач; чіпають ся своїх чоловіків, братів, свояків та не пускають. Дїти верещать. Доперва коли салдати позатягали бабів та дітий до хат і там їх позачинняли, почалась огидна екзекуция. Чиновник числив грімко. В такт численя свистали у воздусї казенні різки і нерванили людскі тіла... Висїкли 19 мужиків, котрих уважали головними бунтівниками. Давали по 15 до 70, а навіть 100 ударів, відповідно до упрямства, виявленого при допитах. Всї укарані і односельчани, нїмі сьвідки дикої розправи, були потрясені тою картиною до живого. По відході начальства і війска, селяне рішали бороти ся. Подали до міністерства жалобу за знущане і самоуправство. Та що з того? Мимо сеї страшної кари їх поставлено перед суд і, як вам добре звісно, запроторено на 1—3 лїт тюрми.

Або отся картина в Тренках, полтавскої ґуберниї. Голодний нарід просив поміщика, щоби дав що трохи із свого майна на прокормленє. Одержавши відмовну відповідь, забрав собі силоміць. Прийшло військо. З товпи селян виступав відставний підофіцир Павло Трач, вказуе на страшне вбожество селян і просить воїнів не стрілять, адже вони самі із селян і колись будуть в тім самім положеню. На се роздався команда і гримнув сальва. Трех людий упало трупом а богато ранених. Тепер настала дика, бестіяльска масакра. Козаки вганяли за народом, рубали шаблями, торощали копитами. Коли всїх виловлено, приказав ґубернатор висїчи різками. Вили всїх, навіть ранених від куль. Окружені салдатами, селяни по черзї мусїли приближати ся до кривого місця. На очах матери сїкли її сина; там сив позадї свого старенького вітця, що упав на колїна, стоїть, опустивши голову на грудь. Кождий крик стрясав его крїпку натуру — тверді перси чоловіка. На лиці вираз душевного страждання, сором за себе, за батька, неньку, за тих звірів в людскім тїлї, виповнюючих слїпо приказ. І після того всього, після тих фізичних і моральних мук, тих душевних судорогів, тих нелюдских наруг ще... нелюдский суд над ними! І які приговори: Павло Трач, котрий звернув ся з промовою до салдатів, засуджений на 4½ року тюрми, 2 людий на 4 роки, 6 на 3, 30 людий на 2, більше сотнї людий на 1 рік, а прочі на 8 місяцїв тюрми. Підчас розправи у многих обжалованих проявлялись наслїдком побоїв сильні судороги цїлого тїла т. є. симптоми поражени нервної системи. Один селянин упав на судї аж двічи на землю. Він заявив, що таке дїесь з ним частїйше від часу, як его висїкли різками, а кромі того ночию, як всї спали, до его хати вдерли ся два урядники і побили его тяжко нагайками. І того нещасливця засуджено ще на рік тюрми!

Наконець ще один клясичний примір справности российского жандармского уряду. В Чернигові проживала сїльска учителька Е. Слїпушкина. Була бібліотекаркою публичної читальні і тїшилась загальною популярностию. Нечайно впали до її помешкання жандарми і хотяй не знайшли нїчого „преступного", Слїпушкину арештовано і відставлено в тюрму. По дорозї вона зажила більшу дозу морфіни в цїли покінчити із собою, її привезено до канцеляриї умираючою. Підняв ся страх, начальство наликалось можливости скандалу, бо Слїпушкина — дворянка, властителька дібр і має більшу рідню в ґуберниї. При усердній помочи лїкарів ледви приведено її до тямки, при чім в часї розтирання ушкодили їй легкі та сильно попекли ноги горячими бутильками. Та хотяй арештована боролась між житем а смертию, її ліжка не відступав полковник жандармериї і завзято мучив допитами: „Кого ви знаєте в Чернигові, за чим були в Харкові?" Як лише Слїпушкина трохи подужала, мимо заходів та просьб родини, її відставлено до Петербурга, звідки вийшов саме приказ арештовати. Тут придержали її кілька днїв, а відтак пущено на волю, з поясненем, що зайшла — похибка! Однак вже по освободженю, в селї Ольшівцї, де вона живе, допитували селян, про що вона з ними розмовляє і т. п. Тепер вона все ще недужа і навіть не може говорити. Рани на ногах та стан легких (кинулась ґанґрина!) такі поважні, що лїкарі не ручать за її життє. А всьо то через донос жандарма, котрий хотїв прислужити ся урядови. *Р.*

Справи австрийскі.

Державна рада.

Нордбанна.

На вчерашнім засіданю палати послів внесено кілька інтерпеляций, а між ними інтерпеляцию п. Брайтера в справі удержавненя північної залїзницї. Інтерпелянти питають, чи правдиві суть доносеня дневників, що удержавненє північної залїзницї не вдасться анї

в 1904 році, ані навіть в 1910. Інтерпелянти питають також, чи правдива є вість, що на підставі тайного договора між Ротшильдами а Дунаєвським, привілей північної зелїзниці буде вічний.

Похатництво.

В дальшій дискусії над законом о похатництві, передискутовано і ухвалено закон аж до §. 29 включно і засїдання замкнено. — Слїдуюче засїдання нині.

ТЕЛЄГРАМИ.

Галицкий Сойм.

Відень. Галицкий сойм буде радити лише два дни. З тої причини маршалок Потоцкай, котрий тут конферував, предложить на тій дводнївці лише буджетову провізорию.

Росия і Австрия.

Відень. З нагоди заповідженої візити р. с. мін. сп. вн. ґр. Ламсдорфа нинїшна тутешна преса констатує очивидне зближенє Австрії до Росиї.

Зелїзница Львів-Яворів.

Відень. Wiener Ztg. оголошує акциї концесії для льокальної зелїзницї Львів Янів-Яворів.

Страйк в Марсилії.

Марсилія. Всї корпорациї ухвалили наново розпочати працю, з винятком матрозів вписаних на лїсту. Але і в них богато хоче вернути до працї. Страйк фактично скінчений. Кільканайцять кораблїв відійшло з достаточною обслугою.

Македонія.

Софія. На 24 македоньских робітників, котрі спокійно вертали до Македонії, напала на граници коло Дубницї турецка патроль і всїх вимордувала.

Відень. Полудньово-славиньский клюб вибрав комітет, котрий в сїчни має скликати великі збори в цїли запротестованя против переслїдувань в Македонії.

Буковиньскі Русини.

Відень. Буковиньский сойм не буде скликаний на жаданє краєвого правительства, котре боїть ся конфлїкту з Русинами. Окрім того президент Бурґгіон мав подати ся до димісиї, а як деякі кажуть, вже подав ся. Скликанє сойму було би в такій переходовій хвили невідповідне.

Венецуеля.

Каракас. Анґлїйске і нїмецке ультіматум доручено командантови порту Кабельо в понеділок о годинї 3½ пополудни з заявою, що як до годани 5 не прийде відповідь з сатисфакциєю за події в сїм містї, зачне ся бомбардованє. Відповідь прийшла в хвили, коли порт був вже збомбардований. При бомбардованю погиб один Німець і два зі служби.

Нью-Йорк. Президент Кастро видав остру відозву против бомбардованя порту Кабельо, називаючи се нарушенєм загальних засад цивілїзациї і обидою всїх народів.

Лондон. В палатї послів заступник правительства заявив, що коли би не помогло заняте венецуельских кораблїв, правительство буде мусїло ужити острійших средств. Порішено спільну блєкаду, але нема наміру висилки анґлїйских війск на венецуельску землю ані заняття венецуельскої территорії.

Гаіті.

Нью-Йорк. Завтра відбуде ся конґрес в цїли вибору президента. Кандидат на президента Колїн схоронив ся до американьского посольства. На улицях стрілянють.

НОВИНКИ.

Оповіщенія:

— **Комітет укр.-русної академічної молодїжи** в виконаню ухвал вчерашної наради взиває тих товаришів, що заіматрикулювались в дни 15. с. м., до передачи карт іматрикуляційних на руки комітету в цїли зложенія їх на університеті. За комітет: *Володимир Домбровский*, Ринок 10.

— **З Коломиї.** В Коломиї відбудуть ся дня 26. грудня н. ст. о годинї 10 рано в сали „Народного Дому“ збори в справі виборів до ради повітової. Того ж дня о годинї 3 пополудни відбудесь представленє для народа „Невольник“, образ в 5 дїях Шевченка-Кропивницкого. На зборах пожадані особливо радні громадскі а на представленю молодїж. Представленє дає наш народний театр під зарядом п. М. Губчака.

— **Сьвято Миколаївске в Порохнику** відбуде ся дня 18. грудня 1902 з такою програмою: 1) Відограє ся сценічний образок, представляючий появу св. Миколая між добрих дїтий. 2) Деклямациї. 3) Роздачача дарунків. 4) Пісні про св. о. Миколая.

— **На „Селяньску Бурсу“ в Станиславові** зложили гості в домі Впр. о. Косевича 15 К. 14 с. о. Отефанчук з Павельча 35 хлїбів, Хв. Дирекция Т. В. У. „Дністер“ 50 кор Складаючи Вп. Добродїям сердечну подяку, звертаю ся до Вп. Родимців з просьбою о ласкаві датки. Зима люта, час прикрий, потреби великі! Не забувайте на убогих школярів. — *К. Будзиньский.*

— **Вечерниці** в честь 25 лїтного ювілею Льва XIII, папи римского, відбудуть ся в неділю 21. грудня 1902 р. в Порохнику заходом читальні „Просьвіта“ в сали „Огневої сторожи“ з такою програмою: 1) Вступне слово; 2) Лавровский: „Руска дума“, хор мужеский; 3) Деклямация; 4) Крайтцер: „To uroczysty dzień“ хор мужеский; 5) Вербицкий: „Не чужого ми бажаєм“ дует; 6) Деклямация; 7) Воробкевич: „Вечір“, Гнатковский: „Чабан, Ой у поли“, хор муж.; 8) Нижанковский: „Имни славяньскі“, хор мужеский. В перестанках буде грати місцена музика. Ціни місць: Першорядні крісла по 2 К, другорядні по 1 К, дальше по 50 сот., вступ на салю 20 сот. Початок о 6 годинї вечером. Дохід на добродїйні цїли.

— **Товариство взаїмних обезпечень „Дністер“** узнаючи потреби руских інституций, опікуючи ся бідною руською молодїжию особливо тепер в зимі, удїлило сего місяця з провізиї від обезпечень житевих, заключених за посередством Дністра, слїдуючі датки: 1) для бурси філії Товариства педаґоґічного в Станиславові 50 кор. 2) для Тов. „Шкільна Поміч“ в Коломиї 50 кор., 3) для „Селяньскої Бурси“ в Станиславові 50 кор., 4) для руского „Захоронки“ у Львові 50 кор., 5) для Товариства „Шкільна Поміч“ в Самборі 50 кор., 6) для Бурси Товариства педаґоґічного у Львові 50 кор., 7) для Руской дівочої школи видїловой ім. Т. „Шевченка“ у Львові 50 кор., 8) для Руской Бурси ремісничої у Львові 50 кор. — разом 400 кор. Мимо того, що Товариство „Дністер“ розділяє провізию від обезпечень житевих лише для руских добродїйних товариств, есть еще богато осіб, котрі заключають обезпечена житеві не за посередництвом Дністра. Кождий, хто хоче обезпечитись на жите, повинен се зробити через „Дністер“.

— **Редакция „Богословского Вѣстника“** повідомляє своїх П. Т. Передплатників, що в наслїдок більшого заняття при уложенію житєписи св. І. Золотоустого і перекладу найзнаменитшого его твору „О священствѣ“ четвертий випуск „Богосл. Вѣстника“ вийде доперва при кінци сего місяця (ст. ст.). „О священствѣ“ вже печатає ся і розійде ся перед виданєм IV. випуска тим, що разом з передплатою на часопись пересали 2 кор. на ту прилогу (для непередплатників 3 корон).

— **Подїї на університеті.** В доповненю до вчерашних наших інформаций про виступленє нашої молодїжи на університеті, можемо ще додати слїдуюче: Заяву руских фільософів, зложену в часї іматрикуляциї пополудни, зложив не акад. Домбровский, як було подано, але акад. Павло Трушевич Чайковский. Заява звучала: „Ваша Маґнїфіценціе! Супроти факту, що лучив ся дня 15 с. м., а імепно, що роту академичної присяги прочитано в одній лише мові — польскій, для усеї академичної молодїжи українсько руска академична молодїж видїлу фільософічного і медичного складає отсю заяву і прошенє: Ваша Маґнїфіценція зволить зарядити відчитанє роти академичної присяги в українсько-руській мові, бо в противним случаю укр.-руська молодїж буде змушена против нарушеня прав своєї мови в відповідний спосіб запротестувати“. [Ана льогічну заяву, як чисно, зложив іменем правників ак. Твердохліб.] По заяві ак. Чайковского ректор Охенковский звернув ся до секретара Вінярж, аби сей „переложив“ руску заяву на польску мову, бо ректор ніби-то нерозумів по руски. Д-р Вінярж виконав поручене ректора. По тій комедиї ректор відповів, що рота приречена по руски відчитана не буде і погрозив академикам карним судом. Мимо сеї провокациї — поведенє і промова ректора загалом мали прикмети провокациї — наша молодїж заховала ся спокійно і з достойністом опустила салю. Остало в салї і заіматрикульовало ся по польски лише 4-ох „porządnych“, а на переді сух. філ. Варвінський, син посла Варвінського, що ніяк не хотів услухати перервань і просьб Русинів та сп. філ. о. Застирец (sic), автор ультра-партацкої національно-варвінчучівскої „істориї літератури“, що в своїм часї була піддана відповідному осудови в „Ділї“. За се й стрінули їх в боку загалу академикія епітета: „хрунь“ і „падлюка“. — З кругів семинарицких доносять нам, що вчера вечером відбула ся нарада богословської молодїжи, на котрій порішено: 1) що молодїж богословска протестує рішучо против заяви ректора; 2) що коли приступила до іматрикуляциї, то лише заокруглена фактом і 3) що солїдаризує ся з заявою і поступком сьвітских товаришів і буде йти з ними солїдарно, рука в руку. Рівно-ж постановили всї ті академики котрі заіматрикулювали ся позавчера, що зложать свої карти іматрикуляційні на доказ солїдарности з неіматрикульованими товаришами. — Неіматрикульоване не потягає за собою нїяких жадних наслїдків, а тілько треба в літнім півроцї приступати до додаткової іматрикуляциї. Доперва, коли би й сего не доконано, тратить ся курс. Та певна річ, що міністерство порішить справу небавом — і треба надіяти ся на користь молодїжи. Тодї відбуде ся нова іматрикуляция Русинів.

— **Взірцева громада** З Миклашова, львівского пов. пишуть нам: Рада громадска в Миклашові під Львовом ухвалила завести руску переписку зі всїми властями, а крім того рішено впливати на тутешних селян слабо духів, щоби всюди і все говорили лише по руски. З правдивою приємностию підвести треба, що почин до сеї так красної ухвали вийшов від чесного нашого начальника громади Якима Поповича, званого в повіті селянина-патріота. Честь такому начальникови, а слава для членів Ради, котрі з одушевленєм сей проект прийняли. Сю коротку оповістку подаю до загальної відомости в тій цїли, що може за прикладом Миклашова, котрий до недавна належав до найгірше завідбаних сіл в повіті львівскім, підуть і инші руські села нашого повіту, бо крайна вже пора нам опамятатись! — *Редакція.*

— **До Екс. п. Льва гр. Пінїнского яко намісника Галичини.** Ваша Ексцеленция, Пане Наміснику! З уваги, що протест філії Підмихайловець, парохії Журів, переслану в бюрах п. к. Намісництва цїлими роками; що протест з дотичними актами постійно губить ся в бюрах п. к. Намісництва і на вишукане актів пп. урядники п. к. Намісництва потребують довгого часу, а парохія Журів чекає на вибудованє в дорозї конкуренції дому мешкального і ерекціональних будинків від 1818 року, отже троха за довго — підписаний заявляє публично Вашій Ексцеленції, що від нинїшного дня в справах будови будинків ерекціональних, як не менше протесту філії Підмихайловець третай рік не залагодженого буду ся відносити просто до Високого п. к. Міністерства Віроісповіданя у Відни, помиваючи п. к. Власти політичні краєві а то з слїдуючих причин: П. к. Власти краєві суть справі винаймовані дому мешкального парохіяльного в Журові противні і ворожо настроєні, чого доказом есть висока п. к. бувшого ротатмистрского старости п. Вайдовича, котрий за неудачу правительорів сказав: „Zacznę sobie ieden ksiądz, żaniim będzie miał pomieszkanie w Żurowie“ — або висказ п. Кісслінґера інструктора ротатмистрского, котрий 26/XI 902 при нагоді інстрациї Журова підбурював людий, щоби „rozdawcy ruską budować w Podmichajłowcach (на філії), bo tam więcej dusz ruskich jak w zagrodzonym Żurowie“ — або хоч би висказ адвоката Кричовского, котрий заказав своїм клієнтам Підмихайлівчанам, що хоть би Ви протест програли, то до розписаня конкуренції в Журові так скоро не прийде; „o to ja się już postaram“. Робою сей крок не для якихсь фаворитів, а просто з неумолимої конечности. Журів, дня 16/XII 902. — *Олекса Пристай*, місцевий парох.

— **Обманьства при браниї в Бібрці.** Асекураційні обманьства, які практикувались під тими літами в Бібрці, о чім ми в своїм часї згадували, мали не лише льокальне значінє і діють ся не лише в Бібрці, де лише случайно страшно укривана тайна, вийшла на сьвітло денне, як тепер показує ся. Ці самі роками діяли ся в Бібрці річи, о котрих всї знали, та лише нїхто не мав відваги витягнути їх на сьвітло денне. Не мав дарм, як первістно голошено, ані донощациї викрила ціну історию, а вся справа викрила ся случайним, ось таким способом: Посередником Вечорка, секретаря староства, а его маніпуляциях був жид Мошко Готліб. Коли Готліб замітив, що ситуациї починає бути неясною, пропав десь одного дня без сліду і мимо всїх гаданьо(!) нема его до тепер, хоч люди голосно говорять, що він преспокійно сидить собі у Львові. Про куроторих вже передтим була повідомлена і нанїть слїдство в суді розпочало ся — лише староство спало преспокійно. Наконець заговорили о тім дивнім, слїдство енергічно пішло вперед, замкнено секретаря Вечорка і незвичайний страх упав на всїланих що з гешефту Вечорка користали. Нині ще не знати, як справа скінчить ся, за то оповідають собі тут дивні дива. Радник краєвого суду п. Горак, признаний сюда на слїдство, певно сам справи не убє і не дасть тому волїнови дальше розростати ся. Вийсповість також докладає всїх сил в тім напрямі, чого доказом урядуючий тут капітан-аудитор, та біда в тім, що в львівскій комендї мали сховатись найважнійші документи, а сам жидий документ Мошко Готліб також пропав. Що дальше стане ся, побачимо.

— **Нова зелїзница.** Wien. Ztg. оповіщує акт концесії з дня 13 грудня на будову льокальної зелїзницї Янів-Яворів.

— **Вечера для монаґрів.** Вже від давна домагали ся деякі в своїх ухвалах підношеня тої марної дотації, яку побирав австрийский монарх. Вийскові власти були на ті домагания глухі, виходячи з заложеня, що голодний вони полюбить лїпше свою службу. Аж тепер наступить в тім взгляді маленька зміна. Ось після вістий, які одержуємо з Відня, почавши від Нового року вояки будуть діставати лїпшу вечеру. Досї на вечеру вояка припадало 2 крейцарі, від 1 сїчня 1903 підвищаєть ся квоту на — 3 крейцарі!

— **Остра зима** дає ся всюди відчувати. В цїлій Усорицкої панують незвичайні морози. В місцевости Влачени, в арадскім комітаті, найшли оподі 28 замерзлих цыганів.

— **Засипаний через 56 годин.** З Берна из Моравї доносять про таку подію: Мулар і черничин Едвард Кельнер взяв ся направляти 17 метрів глубоку черницю властителя реальности Івана Вехи в Забрдові коло Моравского Кружкова. То дїяло ся в середу дня 3 с. м. Ледви Кельнер спустив ся до черницї, як она завалила ся і засипала его зовсім. Люди взяли ся зараз ратувати черничина, але велику масу землї в так глубокої черницї годї було борзо видобути і всї були вже переконані, що Керпер погиб. Аж ось в пятницю дня 5 с. м. докопали ся наконець аж до споду і знайшли там черничина ще живого, лиш з тяжкою раною на голові. Він розповідав, що через тих 56 годин, що пересидїв під землею, лиш три рази стратив був притомність. Опісля привезено его до шпиталю в Берні і вдає ся, що він видужає ся.

Померли:

— **Олена з Чичиловичів Мисик**, жона Василя, пароха в Ваньковій, ек. перемиської, упокоїлась 2 с. м. по пятидневній, тяжкій недузї. В. 18 л.!

Послїдні вісти.

Відень. З Парламенту. Початок засїдання о год. 11½. Відчитано інтерпеляциї, з тім часом пос. Короляк і тов. в справі нарушеня автономії правительством в Жовкві і пос. Малїнка і тов. в справі антисарского страйку в Галичині. Правительство вносить предложенє о зменшенє цїли соли для худоби в 10 К. на 5 К. Відіслано до комісиї. Опісля приступлено до дальшої дискусиї над похатництвом.

Є надія, що по похатництві буде як найскоре внесене поставлена будівлятова провізория і відослана до комісиї.

Елаборат чеський з контрпропозициями помнять ся ще нині.

— **В справі іматрикуляциї** візвав на інтервенцию руских послів мін. Гартель телеґрафічно університетский сенат о телеґрафічне справозданє. [Год. 5½ вечер.]

— **Ц. к. Дирекция почт і телеґрафів** оповіщує, що з днем 16. грудня 1902 р. отворює нові почтові експедиції в слїдуючих місцевостях: Тарнава долішна (Вадовичі), Гартфельд (Городок), Белєнїйки (Хшанів), Себов (Тарнобжег), Данковиці (Бяла), Свєнтонов (Домброва), Сенс (Дзіковиз), Лапшини (Рогачиці), Мислова (Коросно), Шальова (Горлиці), Волківка (Ліско), Кросна (Дзікувка) Волківці і Губочок (Берлїз), Лапшин (Бережани), Бездедза (Ясло), Нестеріївці (Зборівські), Рудз рюх (Бялосєц), Конюшиці (Косачівський), Пересєка (Сокаль). Кобаки (Косів).

З ц. к. дирекциї зелїзниць у Львові.

„Дня 15. грудня 1902 буде отворений перестанок особовий „Романівка“ поміж станциями Хабівка і Рава вижна на шляху Хабівка-Замостє в окрузі п. к. Дирекциї зелїзниць держ. в Кракові.—

Білєти будуть продавати кондуктори в поїздах, а належитість за перевіз пасажирів побирати ся буде в стациї призначенія.

Час відїзду поїздів, заверкуючих ся на тім перестанку, подавий в дотичнім оголошенію.

Русини! Памятайте на Народний фонд!

Ясю дарунок на св. Миколая і сьвята Різдвяні дуже є відповіднім „Видавництво музичне Станиславівского Вояка,“ котрого до тепер 7 випусків появилось. Сими днями вийде 8 випуск „Четверта коломийка“ А. Кушеті. Ціна поодиноких випусків є подана в анонсі.

Надіслане.

Спеціяліст недуг **горла і грудий**

Д-р ЕВҐЕН ОЗАРКЕВИЧ

лїкарський дімар клїнічний і заведенє гігієнічного в Шавлях, сьвідчить своїм **у Львові, ул. Коперника ч. 1., II. пов.** (біля дзвінниці).

74—?

Д-р Ігнатий Клярфельд

лїкар хороб шкіри, горла і легких ординує від 3—5. Площа Гавсмана 8.

КОПЕРНИЦКІЙ и СЫНЪ

Урядовано двайцять електричними.

Всякі заказанє виконуємо на ніж найдокладнійше.

В справі фортепіяну на інтенциї — пасплять Bol Вєч. Отці інтересовані (57) приймуть від мене сею дорогою належну їм відповідь, що фортепіян сей вже відступлений пісні мові гадки найпотрібнійшому. — З поважанєм *Евг. Купчинский.* — Рішнів п. Миктин новий. 7:1 1—1

Від пчільний (патока) правдивий під ґарантією висилаю в 5 кільогр. банданках по 6 к. оплачено за побранєм почтовим.

І. МЕНЧЕР в Микуличнях.

737 8—10

Вправного дірігента хору на 2—3 місяці пошукує видїл читальні Просьвіти в Краківці. — Зголошенє з подачєм условій просить ся присилати на руки місцевого пароха о. Ів. Волосевіского. 768 1—3

До заміни

в містї на Буковині парохія за яку-будь иншу в Галичині. Догідна для сьвященника, що не провадить господарки. — Відомість в Адміністрациї „Діла“ під знаком: „Парохія-місто“. 74: 1

Хто хоче мати на зиму добру теплу кождуру, нехай у всім ся з довірєм до спеціяльно собі ся котрий і матеріял **Йосифа Шустера, Львів, Коперника 3.** Кождо за повнимій вагі 60 кр. 55 . 5, 6, 7, 8, 9, 10 11, 12 до 14 кр 7 6 а

СВОБОДА

письмо політично-просьвітне і господарске для народу.

Видає і за редакцию відповідає Вячеслав Будзиновский.

Щорічна передплата виносить 2 кр., на пів року 1 кр. Редакция і адміністрация, Львів, улица Ветерна ч. 24.

Подяка.

Наймилостивійше а неісліджиме Провидіне Боже судило нам понести тяжкий і горестний хрест, забравши несподівано в 37 році життя дня 8-ого грудня с. р. мені найвірнійшу і найдорожшу подругу Олену, а осьми незаосмотреним сиротам в правдивим пожертвованем віддану, горячою любовію свого серця огріваючу маму. В тяжкій печали единою відрадою станула лиш св. віра в Найдобротливійшого Бога і надія в Всемогуче і Найминостивійше Провидіне Его. Тож з тяжко зараненого серця найглубша честь і найщирійша подяка нехай буде Богу — Найсьвятійша да буде Воля Его. — Дальше істинною потіхою і осолодою тяжкого горя було сочувство і пожертвованє Вєч. О. Обушкевичів, містцевого сотрудника і его жени, з яким від першої хвилі страшної катастрофи мене не опускали; неменьше і готовість, дїлити зі мною тяжке горе, прибувших зараз Вп. Пп. Лісевичів, Герасимовичів, п. к. совітника суду Раставецкого, Пп. Стефановичів і Березовских і щиро стануша при мені родина: Косевичів, Проциків, Гмитрикін, Жолкевича — занявши ся похороном, а дальше сьвяте пожертвованє сестри нїкі ної, Косевичевої, що забрала під свою материньску, опіку сирітку-немовлятко — Неоцїненою і незабутою вдячностию наповнило серце моє і дїтей прибуте Всв. о. д-ра Хомишина, ректора Духовної Семінарії в доказ привязи для нашого дому разом з питомцями співаками і з серця плинучим, трогательним а вірою св. потїшаючим словом надгробним. Рівнож вдячностию зобовязало мене і сиротя за ласкаво пожертвовані похоронні молитви о щасливій вічний спокій для душі покійної в день розриваючого серце похорону ко Впр. і Вєч. со.: Лїсевичу, Заревичу, Тиховичу, Калиньскому, Абрисовскому, Левицкому, Білоусови, Гелитовичу, Попелеви, Стефановичу, Березовскому, Мойжешовичу, катехаті вірм. з Кут, Шанковскому, Селиньскому, особливо же Впр. о. Герасимовичу за его повне сочуства глубокого, слово пращальне при домовині в церкві, Вп. Пп. питомцям за їх пречудний, правдиво ангельский, душу супроваджаючий перед найсправедливійший престол Божий, спів, начеб бальзам уконючий рани тяжко зараненого серця. Великою відрадою станули нам і ласкаво прибувши щирі приятелї дому нашого: Вп. П. В. Книгиницкий з Лядзкого, Пані Богосевич, давна колїторка Братковець, Вп. Сточкевич, завідатель дібр камер. з Кут, Вп. Запалило з Слобідки лісної, Савюк з Братковець, Гаара з Заболотова — як неменше і щирим серцем окружавші мене: містцевий Управитель школи в родиною, офіровавши свое гостинне поміщенє в себе моїм печальним гостям, учитель Гушул з родиною, Пп. Бобиньскі, містцеві учителї, І. Перкевич, як також честні мої парохіяни обох церков, офіровавші менї в моїм горю не тілько серця свої але і щирі молитви, всяку безкористну послугу і підводи. Всїм тим Добродіям Своїм, що раді були пільгу принести мому серцю, зболїлому тяжко, за сьватійшій уважаю обовязок найсердечнійшу хоть на тім містци зложити подяку щирим: Спаси Бог!

Михаїл Вальницкий з сиротами.

Кобаки дня 13 грудня 1902. 767 1-1

Подяка.

Яко опікун бл. п. Орисї Городинської, семинаристки III року, почуваю ся до обовязку зложити прилюдну подяку Вповажаним ОО.: совітникови й катихитови Стефановичеви, Давидовичеви, Филипови і кс. Вількіцкому за безкористовну участь в похоронї, Впов. Панови директорови Зубчевскому тай товаришкам покійної за ревне занятє ся похороном, рівнож ученикам руской ґімназиї за їх прегарний сьпів, чим причинили ся до звеличаня похорону, як також й всїм тим, що в так прикрій для мене хвилї віддали покійній послїдну прислугу. — Львів дня 15 грудня 1902. *Стефан Кордюк.*

765 1—1

Знаменитий

МІД ДЕСЕРОВИЙ КУРАЦИЙНИЙ

з власної пасїки в 5 кгр. пущі за **6 К. 60 с.** оплачено.

Всї відбирателї дуже вдоволені.

Вельми займову брошурку д-ра Цесельского о ужитю і успїшности курацийного меду висилаю даром і оплачено.

4 8—7 **П. КОРЕНЕВИЧ**, емерит. учитель Іванчани.

Климентій Федунь

переплетникъ бібліотеки ц. к. львівск. університету

поручає

своє переплетничє і ґалянтерійне заведенє

у Львовѣ ул. Валова ч. 29. 866

Подоймає ся всяких роботъ, особливо переплету Служебникѣвъ, Евангелій, Молитовникѣвъ, Бібліотечных книгъ Альбумѣвъ, Нотъ, Дипломѣвъ и т. ин. по умѣрених цѣнах.

НА ОБЪЯТА!

поручає

ЖИВЕЦКА ПИВАРНЯ

ФРАНЦїШКА ГАНЧАКОВСКОГО

ринок ч. 14 у Львові

незрівнане в смаку, загально захвалюване „**ПИВО ЦЇСАРСКЕ**“ (Kaiserbier) і **ПОРТЕР** з бровару архикняза Стефана в Живцю, котрого вироби здобувають загальну похвалу в броварництві. 704—10

В Видавництві музичнім „Станиславівского Бояна“

повявились дотепер слїдуючі твори:

1. Д. СІЧИНЬСКИЙ: „Не пора“ хор мішаний з фортепіяном і хор муж. „a capella“ Ціна 30 сот.
2. „ „ „Даремне пісне!“ хор муж. „ 2 „
3. „ „ „на фалях Дністра“ Вальс на ф. „ 1 кор.
4. О. НИЖАНКОВСКИЙ: а) „О не забудь!“
   б) „Вернись ся сни мої!“
   на один голос з фортеп. „ 40 сот.
5. Д. СІЧИНЬСКИЙ: „Пісне моя!“ хор міш. „a capella“ „ 40 „
6. „ „ „Кобза!“ хор мужес. „a capella“ „ 40 „
7. „ „ „Як почуєш в ночи...“ на тен. і ф. „ 60 „

На складі маємо: „**Три коломийки**“ на фортепіян, укладу Ант. Кужеля (ц. к. проф. муз. в Чернівцях) Ціна 1 к. 50 сот. „**Молитву**“ М. Лисенка, на два голоси з фортеп. Ціна 20 сот. **В Народ!** руський марш на фортепіян Р. Зарацкого

В VIII ім випуску появить ся: „**Четверта коломийка**“ на фортепіян Ант. Кужеля (присьвячена „Стан. слав. Бояном“).

Видавані нами музикалія суть на складі у Львові і в книгарни Ставропігийскій і Наук. Тов. ім. Шевченка; в Чернівцях у К. Пардініого, в Самоорі в книгарни п. Гердіта Візенберґ а в Станиславові в ґандлю п. Т. Стахевича, в книгарни п. Добошиньского і „Народнія Торговли“ як також в адміністрації (Евс. Якубович в закладі карнім в Станиславові). — Видавництво дає радо свої видання в комісь.

Всї письма і гроші тичачі ся видавництва „Станиславівского Бояна“ просить ся на руки п. Евгена Якубовича в Станиславові вислати. 708 1—2

Пошукую самостійного ґаздівства з ґаздинею до 100 морґової ґосподарки. Оферти до адміністрації „Дїла“. 764—5

Важне для П. П. Урядників і Академиків!

Здоровий і смачний харч можна набувати місячно або денно при ул. **Курковій ч. 6** партер, двері ч. 5. Обіди з трох страв по 20 кор. вечері по 16 кор. місячно.

Харчуймо ся також у своїх!

491 10—15

КАРОЛЬ ЯВОРСКИЙ

Львів, ул. Батория ч. 20

поручає свій

СКЛАД І РОБІТНЮ

ОБУВЯ

дамского, мужеского і дитинячого

705 *по цінах умірених.* 6 23

РЕСТАВРАЦИЯ

М. ІЛЬКОВА

Львів, ул. Собіского ч. 3

поручає

для Вєч. Духовенства яко найвідповідніїйше місце, яке тілько бракувало до сего часу, а яко звісний реставратор з Frohsin'y можу сьміло ручити за здоровий харч і напитки.

Пиво пільзненьске і окоцимске.

459 10 152

СКЛАД ФОРТЕПІЯНІВ і ПІЯНІН

Л. МАРЕК

Львів, ринок ч. 9,

поручає фортепіяни і піяніна в першорядних фабрик. 690 48—7

ЖІНОЧА СПІЛКА ПРОМИСЛОВА

„ТРУД“

у Львові, Ринок 39, коло „Народної Торговлї“

приймає всякі роботи входячі в круг жіночого убрання. **Посередничить в закупні полотен** краздиво льняних, шифонів, **біля столового** і проч. (Пробки вище наведених як також товарів бажаних для крамниць може все оглядати в льокалю товариства.) **Вилагоджує цїлї виправи.** Продає вироби домашного промислу як: полотна, вишивки, пера і т. п. — (Хто бы мав ті вироби на продаж, може їх нам засторувати).

Приймає со **удіях** членські від 50 кор. (2 кор. вписового) **почавши і вкладки на книжочки**, від котрих платимо 4½% 384 29—7 **ДИРЕКЦИЯ.**

ДЕШЕВО! ЗДОРОВО! СМАЧНО!

Уважайте П. Т. господинї!

Повний споживчий артикул

„КАВА ЗДОРОВЯ“

заступає цілком до тепер загально уживану звичайну каву і для того не можна її уважати лиш за домішку до кави.

Найлучші відзиви лїкарских поваг!

56, 61% поживних частий!!!

Дїлає благодатно на жолудок і зміцняє нерви!

Одна одинока проба вистане, щоби бути постійним консументом „КАВИ ЗДОРОВЯ“!

Не містить в собі шкідної для нервів кофеїни, як звичайна кава. Надзвичайно дешева, бож ціна за 1 кільогр. виносить лиш **70 кр. (1 кор. 40 сот.).**

Набути її можна по всіх торговлях в пачках по 35, 18 і 5 кр.

Поручає фабрика **ВАСЬНЄВСКОГО и ГРАБОВСКОГО** в Подґужу (під КРАКОВОМ).

На всїх пачках є указаний спосіб сорудженя і тому вимагати держати ся. 613 19—7

Рѣкъ заснованія 1892.

ДНѢСТЕРЪ

ТОВАРИСТВО ВЗАИМНЫХЪ ОБЕЗПЕЧЕНЬ у Львовѣ, Ринокъ ч. 10 домъ „Просвѣты“

есть одиноким рускимъ Товариствомъ асекураційнымъ.

Фонды Днѣстра зъ днемъ 31. XII. 1901

Фондъ резервовый	386.402 К 83 с.
Резерва премій	205.227 К — с.
Резерва спеціяльна	6.000 К — с.
Фондъ смерительный	47.753 К 76 с.
Разомъ:	645.383 К 59 с.

„ДНѢСТЕРЪ“ обезпечує будынки якъ также збоже и пашу противъ шкодъ огневыхъ. Всѣ 3 Вп. Кияскопскій Ординаріяты припоручили Днѣстеръ Вєч. Духовенству и всѣмъ вѣрнымъ.

ОПЛАТА ПРЕМІЙ въ ДНѢСТРѢ есть умѣрена, а чистый выскъ, надвышку въ оплатъ, роздѣлює Днѣстеръ межи своихъ членовъ якоже звороты. Въ рр. 1900 и 1901 выносить зворотъ 60%.

ШКОДЫ выплачує Днѣстеръ дуже скоро, а оцѣнку шкодъ переводить разомъ зъ Делегатомъ и 2 членами мѣсцевыми. До 31 грудня 1901 выплативъ Днѣстеръ 5075 вдшкодованъ въ сумѣ 2,656.787 кор.

ЧЛЕНЫ ДНѢСТРА можуть безъ перешкоды затягати позычки въ Банку краєвомъ и касахъ ощадности, бо касы тѣ принимаютъ полісы Днѣстра при позичкахъ гіпотечныхъ.

НА ЖИТЄ можна обезпечати черезъ Днѣстеръ капиталы на дожите, посмертні капиталы, посаги, ренты и т. д. въ Краєвскомъ Товариствѣ, а зъ провізіи вздъ тыхъ обезпечень вздступає Днѣстеръ часть на руский добродѣйный цѣль.

АГЕНЦІИ передає Днѣстеръ радо селянамъ-господарямъ, особливо де нема близко агенцій Днѣстра. Агенты заробили 349.486 К. провізіи. 34

Селяне убѣгайте ся о агенціи Днѣстра!

Вдѣ огню обезпечайте ся тілько въ „Днѣстрѣ“!

На житє обезпечайте ся черезъ Днѣстеръ!

Експорт до всїх держав европейских!!!

Виріб краєвий. **Египетскі тутюн і папериці** 554 **АІДА** 4—100 **суть найлучші узнані.** Виріб краєвий.

Головний склад: „АІДА“ Львів, ул. Панъска, ч. 10.

На осінний і зимовий сезон

свій щедро заосмотрений

Магазин і Робітню Футер

САМУЛА ВАЛЬДМАНА

у Львові, Ринок ч. 16

поручає всякі роди **ФУТЕР** у всяких родах і ґатунках **по найприступнійших цінах так готові як і поодинокі шкіри.**

Замовленя з провінції, за надісланем точної міри, виконую спішно, точно і совістно.

Даю на виплату в місячних ратах.

Приймаю до перерібки **СТАРІ ФУТРА** всякого рода по найдешевших цінах, як також до перехованя через лїто. 651 12—1

Прошу сгляджати

ДОЛЬФА РАШІА

Львові, Ринок число 11.

на против тов. „Просьвіта“.

ВЕЛИКИЙ ВИБІР БІЖУТЕРІЇ 116 156

ОПОВІЩЕНЄ.

Чи з Вп. читателїв „Дїла“ не знає хто, де є **Ілия Каміньский**, родом з Ольхівця над Днїстром, лїт 18, високий, білий, на лици має знак від удару коня, з заводу челядник ковальский, пішов роботи глядати ще в грудни 1901 р. і до сего часу нема чутки за него. — Про те просить підписаний, хто би знав, де він тепер зістав, написати лист не оплачений до **Дмитра Каміньского**, півця церковного в Вовківцях почта Борщів, котрий за те відгукнить ся і другі дневники о се оповіщенє також просить. 745 3—3

Розклад поїздів зелїзничих обовязуючий від 1-ого мая 1902.

[Приїзд і відїзд поданий після часу середно-европейского].

Поїзд посп.	Поїзд особ.	ДО ЛЬВОВА приходить о годині	Поїзд посп.	Поїзд особ.	ЗІ ЛЬВОВА відходить о годині
	6·10	з Кракова, Берлина, Варшави, Відня		6·25	до Сучави, Жидачева, Ересмезе, Потут.
	6·20	з Чернівців [Ицкан, Галацу], Гусятина	1·55	6·30	до Підволочиськ, [Києва] Бродів дв. гол.
	6·50	з Брухович, щод. від 15/5 до 15/9 вкл.	2·09	6·43	„ „ „ дв. Підз.
	7·45	з Янова		6·35	до Лавочного, [Пешту] Борисл. Дрогоб.
	7·40	з Підволочиськ, Бродів на дв. Підзамче	8·30	8·40	до Кракова [Відня, Праги], Берлина
	9·00	„ „ на дв. головний	2·55	9·00	до Лавочного, Хирова, Калуша
	8·10	з Лавочного [Пешту], Калуша, Хирова		9·15	до Янова
1·35	8·15	з Сокаля, Рави руской		9·50	до Белзця, Сокаля, Любачова
	8·50	з Кракова, Відня, Праги, Берлина	2·40	10·30	до Чернівців, Ицкан
	10·25	з Рашова, Любачева		10·40	до Підволочиськ, Бродів, Гусят. дв. Під.
	11·55	з Станиславова [Ересмезе, Потутор]		10·57	до „ „ „ дв. гол.
	1·10	з Лавочного, Калуша, Хирова, Борисл.		1·25	до Янова від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята
	1·23	з Янова		2·15	до Брухович від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.
2·20		з Підволочиськ, Коничниців на дв. Підз.		3·05	до Отрин, Сколього від 1 мая до 30/9
2·35		„ „ „ на дв. голов.		3·15	до Янова щоденно від 1 мая до 30/9
	3·14	з Брухович [від 15/5 до 17/9 в нед. і сьв.]		3·23	до Брухович щоденно від 1/5 до 15/9
	4·40	з Самбора, Стрия, Сколього [1/5—30/9]		3·30	**до Рашова, Хирова, Любачева**
	5·11	з Підволочиськ [Києва], Бродів на дв. Підз.			
	5·35	„ „ „ на дв. гол.			
	5·50	з Кракова			
1·45	5·40	з Чернівців, Ицкан			

НІЧ

	6·00	з Сокаля, Белзця і Любачева		6·10	до Станиславова, Жидачева
	8·04	з Брухович [від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.]	12·45	6·20	до Кракова [Відня, Берлина, Варшави]
	9·12	з Брухович [від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.]		6·30	до Янова від 1/5 до 15/9 в буові дни а від 15/9 до 30/5 1903 р., щоденно
12·15	9·20	з Чернівців, Букареште		6·35	до Лавочного [Пешту], Калуша, Хирова
	9·25	з Янова [від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята]		7·10	до Сокаля і Рави руской
8·40				8·16	до Брухович [від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.]
2·31	9·50	з Кракова, [Відня Берлина] Ясла, Розв.		8·25	до Перемишля
	10·03	з Янова [від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята]		9·00	до Підволочиськ, Бродів дворець голов.
	10·20	з Підволочиськ [Києва] Бродів на дв. Підз.		9·20	„ „ „ дворець Підз.
	10·02	„ „ „ на дв. гол.		10·05	до Янова від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята
	10·50	з Лавочного [Пешту] Хирова Калуша	2·51	10·30	до Ицкан, Чорткова
	9·14	з Підволочиськ, Коничинець на дв. Підз.		11·00	до Кракова, Відня, Варшави, Праги
	9·35	„ „ на дв. гол.		11·10	до Підволочиськ, Бродів дворець голов.
				11·32	„ „ „ дворець Підз.
				4·15	до Кракова, Відня, Праги, Самбора
				5·50	до Брухович від 15 мая до 14 вер. щод.

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 годин вечером до 5 годин 59 минут рано. 68

Час середно европейский рікнить ся від часу львівского о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-европейского = 12 год. 36 мін. часу львівского. — Бюро інформационне ц. к. зелїзниць державних (ул. Краєцких ч. 5) удїлює пояснень в справах зелїзничих, продає білети всякого рода і розклады їзди.

При закупні товарів просимо поклікуватись на нашу часопись.

Виновець і одинокий редактор: **Др Евген Левицкий.** Папір з фабр. Черняньской. З друкарні Інституту Ставропігійского, під зарядом Іосифа Данилюка.

Додаток до ч. 272. і 273. „Діла“ з 18. XII. 1902.

Угодовий елаборат Чехів.

В відповіди звісний вже нашим читачам угодовий проект Німців появив ся вчера елаборат Чехів. Зміст его менше-більше такий:

Угодове полагодженє язикових спорів уважають Чехи доконечним не з огляду на теперішну державну ситуацию, але задля усуненя хронічної хороби держави.

Щоби запезпечити усім народам держави успішний розвиток, належить управильнити язикову справу в цілій монархії, а не тілько там, де Німці є в меншости. Найбільшою хибою німецкого проекту є обмеженє его тілько на ческе королівство. Всяка проба порішеня національної справи в Чехії, без рівнорядної акції на Моравії і Шлеску, есть з гори засуджена на невдачу. До самої розвязки язикової справи належать приступити дорогою відмінною від німецкого проекту, а именно розвязки сеї не требаа робити зависимою від адміністрацийного розмежованя язикових округів, бо о се розбили ся вже переправи угодові з 1900-сго р. — Чехи жадають тільки виконанія обовязуючих законів. Основні закони державні урівноправнюють ческу мову з німецкою. Тож Чехи мусять вважати обмеженєм сего права проект Німців, аби ческа мова допускала ся до внутрішнього урядованя тілько в точно означених випадках. Се було-би введенєм німецкої державної мови і de jure і de facto. Чехи жадають у внутрішнім урядованю повної рівноправности обох мов. Що до армії допускають Чехи язикову одноцільність, о скільо сего вимагає доконечна потреба. До признанія німецкої мови державною або навіть „мовою для порозуміня“ Чехи не приложать рук. — Справу внішної урядової мови нормують ясні обовязуючі постанови. Чех чи Німець повинен мати можність доходити свого права у своїй мові. Реформа адміністрації се есть розмежованє язикових округів може наступити аж по попереднім управильненю язикової справи. Округи однак не повинні бути інституциями для охорони національних прав, ані не сьміють бути чимсь посередним між староствами а міністерством, бо се ослабило би значіне намісництва. Намісництво повинно бути найвисшою інстанцією у всіх справах краєвих, які і тих, що підлягають міністерству. Заступленє повітових рад радами окружними з ширшою компетенциєю не потрібне; остаточно могло би наступити тілько при рівночаснім розширеню компетенциї сойму. Перше однак треба розвязати саму язикову справу, се есть справу урядової мови. Рівно ж не згодать ся Чехи на се, аби крітерию для осудженя національної приналежности урядника або державного слуги була послідна конскрипция. — Коли-би прийшло до переправ, то безуслівно мусїли би втягнути ся в них Морава та Шлеско. Введенє ческої мови до внутрішнього урядованя не було би жадною концесиєю з боку Німців, за яку вони могли би жадати компензати, отже й ся справа не може входити в обсяг угодових переговорів, а одиноко управленим до полагодженя єї есть правительство. Инші язикові справи можуть бути предметом пертрактацій і Чехи хочуть довести до порозуміня. Однак угодова акция не може робити ся зависимою від парляментарної ситуації, ані бути ратунковим якором для правительства. Чеські посли заявляють готовість розпочати пертрактації. з Німцями“.

Такий есть зміст ческого угодового елаборату, справцьованого молодоческим клюбом, а принятого ще клюбом консервативної ческої шляхти і ческими клерикалами з Моравии. Національні социяли відмовили підписів на проект, а ческі аґрарії застерігли собі час до порозуміня з зарядом свого сторонництва. Виготовлений елаборат доручено всім парляментарним клюбам з виїмкою Всенїмців.

Коли наведений ческий проект порівнати з елаборатом Німців, годі не признати більшої раціональности і ясности німецкому проектови. Вправді на самім вступі ческого елаборату містить ся застереженє, що „належить приступити до управильненя язикової справи в цілій монархії“ і се застереженє на перший погляд надає ческому елаборатови вищість над німецким. Однак по правді се ческе застереженє есть тілько гарною фразою, що не має вікого поважнійшого значіня крім охоти завахованя Німців. Найбільшим доказом сего є, що Чехи сейчас в дальших точках елаборату обмежують ся на язикову справу тілько в „краях корони Вячеслава“: Чехії, Моравії і Шлеску, а про инші краї і не згадують. Впрочім, коли би Чехи справді щиро думали про полагоду національних справ в цілій Австрії, то були би певно згодили ся на законодатне унормованє їх парляментарною дорогою, а однак як-раз против такого способу розвязаня язикових спорів Чехи все найзавзятійше протестували. Тим-то і поверховне застереженє Чехів не може мати ніякої глибшої ваги, а есть лише — як сказано — дешевими хитрощами.

Що-ж до самого погляду Чехів на конкретне унормованє язикових відносин, то погляду сего без'услівно не можна признати оправданим ані справедливим. Перш усего Чехи виходять з цілком хибного і односторонного становища, що унормованє урядової мови повинно без'услівно попередити територияльне розмеженє округів. Чехам, котрих цілию правно-державна самостійність судетских країв, розходать ся за всяку ціну о задержанє одноцільности країв, що входять в круг їх політичних аспірацій. Тому — в противности до Німців — жадають повної рівноправности обох мов так у внутрішнім, як і у внішнім урядованю на цілій просторони ческих країв. При перевазї ческого населеня така „рівноправність“ переміпила-би ся скоро в перевагу Чехів, а в подавленє німеччини.

В тих самих мотивах треба глядати причин, задля яких Чехи, на випадок утвореня язикових округів, противлять ся надаваню їм якої небудь ширшої автономії, що берегла би національний характер округів. Чехи є противниками централізму віденьского та за се обстоюють твердо при централізмі прасним. Національно-автономічні округи були би охоронним валом для німецкої національної меншости і ослабляли би значіне ческого сойму. А одного і другого Чехи собі не бажають.

Як видко отже, проект Чехів з огляду на безсторонність і справедливість далеко остає за елаборатом німецким, котрий — помимо инші недостачі — все таки підносить досить ясно принцип національної автономії.

Чи пертрактації Чехів і Німців, — двох сторін, що виходять в справі полагоди язикових спорів з двох основно відмінних точок — доведуть до пуття, можемо сумнівати ся. На всякий спосіб маємо до діла ще з одною пробою „латання“ національних справ. Навіть однак на случай доведеня до порозуміня в ческих краях, годі було би сказати, що Австрия і ві народи що-небудь на тім виграли. По таким частковім полагодженю ческо-німецкого спору остали би ще квестії: німецко-італійска, словінъско-німецка, словінъско-італійска, руско-румунська та польско-руска. На всякий спосіб — трохи за богато, щоби Австрия могла поздоровіти тим більше, коли всї ті національні справи прибирають чим раз то острійшу форму.

Тож кінчаючи, мусимо піднести ще раз се, що ми підносили стілько разів, коли об говорювали язикову справу а іменно, що одиноким способом єї полагоди есть законодатно-парляментарне унормованє єї на основі національно-територияльної автономії.

Справи австрийскі.

Державна рада.

На вчерашнім засіданю палати послів між нашими інтерпеляциями п. Малїк інтерпелював в справі страйку в аптиках із огляду на страйк, грозячий в наших краях Австрії, візвав правительство до переведеня реформ в аптикарстві.

Сіль для худоби.

Правительство внесло предложенє о зниженю ціни соли для худоби з 10 К на 6 К. Предложенє відіслано без першого читаня до рільничої комісиї.

Похатництво.

Предложенє о похатництві полагоджено в другім читаню.

Термінова торговля.

Палата ухвалила нагліть внесеня п. Малїка, аби безпровольочно приступити до дискусиї над відкиненим палатою панів предложенем о терміновій торговли збіжем. П. Іро критикував дуже остро поведенє палати панів і радив голосувати против ухвали сеї палати, аби в той спосіб висказати недовіре для міністерства рільництва і для секциїного шефа Бека. На тім засіданє перервано. — Слїдуюче засіданє инші.

ТЕЛЕҐРАМИ.

До ситуації.

Відень. Чехи були вчера на авдиенциї у Кербера і конферували з ним в справі будже-тової провізорії і ухваленої ческим соймом реґуляції платні для народних учителїв. В конференциї брали участь молодочеські посли: Пацак, Героьд, Шпіндлер і Крамарж з деяким результатом. Так Чехи не згодили ся на парляментарне переведенє буджетової провізорії але заявили, що на случай успішного перебігу ческо-німецких конференцій не будуть робити правительству трудностий з причини установленя провізорії при помочи §-у 14. Що-до санкціонованя закона о платні учителїв, то д-р Кербер заявив свою згоду але зазначив при тім деякі свої застереженя.

Відень. Разом з елаборатом (Про се пишемо на вступі. *Ред.*) видав молодоческий клюб комунікат, в котрім зазначує, що побіч язикових домагань елаборату Чеха мають також дальші жадання культурні і економічні. Головно розходить ся Чехам о заснованє нового ческого університету на Моравії. Чехи хочуть визискати се домаганє яко побічний предмет торгу і рекомпензати в язикових конференциях з Німцями.

Відень. На нинішнім засіданю парляменту виложить д р Кербер свій погляд на ужите §-у 14.

В справі іматрикуляції.

Відень. В случаю невдоволюючої або браку відповіди мін. Гартля внесуть руські посли на нинішнім засіданю інтерпеляцию.

Димісия Ковалевского.

Петербург. Товариш мін. Віттого і его присутитвний наслїдник Ковалевский одержав димісию, бо показало ся, що в обігу курсують векселї з его підписом на 200.000 руб. Ковалевский заперечив автентичність підпису на тих векселях.

Венецуела.

Каракас. До блокади Венецуелї Німеччиною і Північною Америкою приступила також Італія. Італія домагає ся відшкодованя в сумі 120.000 фунт. штерл. а що Венецуела сего відшкодованя виплатити не хоче, то італ. посол виїхав з Каракасу а венецуельскому правительству вручив ультіматум.

Каракас. До акції против Венацуелї агітують ся побіч Німеччини, Пів. Америки і Італії ще дві держави: Бельґія та Іспанія. Посли сих двох держав заповіли, що по загагоді претензій других держав і їх держави виступлять зі своїми претенсиями о відшкодованя.

На Балканах.

Софія. Коло Дубниці на граници македонъско-турецкій напала турецка сторожа на робітників повертаючих до Македонії і убила з них 24 людий.

Софія. Собраніе ухвалило позичку 55.000 фр. на утікачів з Македонії.

Білград. Непріємне враженє викликала тут нота російского правительства в справі удержаня супокою в Македонії. Правительство сербске твердить, що замітя можуть відносити ся тілько до болгарского македонъского комітету, а при тім були заяшні, бо македонъский комітет слабий і его не ма причини боятися, ні тепер ні на слідуючий рік.

Страйк.

Марсилія. Страйк фактично вже покінчив ся. Головна часть робітників приступила до роботи.

НОВИНКИ.

Оповіщенія:

— **Драматичне тов. ім. І. Котляревского у Львові.** В неділю дня 21. с. м. в великій салї тов. „Gwiazda“ ул. Францішканська ч. 7. буде відіграна зах. тов-а перший раз у Львові після оригіналу і з новою музикою *„Наталки Полтавки“*, перша українська оперета у 3 дїях слова І. Котляревского музика М. Лисенка. Орхестра військова 15 п. п. відограє крім акомпанименту до сьпівів увертуру і 2 антракти до Наталки. Ціни місць: фотель від 1—64, 2 К 40 сот.; фотель від 65—100, 1 К 60 сот.; крісло 1 К; місце стояче 80 сот. для учеників 50 сот. Початок точно о год 7½ вечером. З розпочатем увертури двері исходові будуть замкнені. Білетів дістати можна в тов. „Руска Бесїда“ Ринок ч. 10. а в день представленя при касї. — Наталка буде грана тілько один раз, тому хто хоче почути єї так, як єї сам Котляревский написав і з чудовою музикою нашого ґенія-композитора Лисенка нехай спішить з закупном білетів.

— **Пожарну філію „Сокола“** в Романові засновано на статутах львівского „Сокола“. Є то вже пята філія того рода в краю.

— **Надзвичайні загальні збори членів „Ризниці“**, товариства зареєстрованою з обмеженою порукою, відбудуть ся 30 грудня н. ст. 1902 в Самборі в салї Товариства о 12. годині в полудне. — На порядку дневнім: Зміна першого уступу §. 1. статута, котрий до тепер звучав: „Товариство має фірму: „Ризниця“, Товариство зареєстроване з обмеженою порукою в Самборі“. — Цілию Товариства есть: виріб, торговля і направа риз, біля, посуди, диванів, ікон, книг і прочих річий церковних, також одежий клерикальних. — Товариство принимає також вкладки щадничі від своїх членів“ — Той уступ §. 1. буде звучати: „Товариство має фірму: „Ризниця, Товариство зареєстроване з обмеженою порукою в Самборі“. — Цілию Товариства есть: виріб, торговля і направа риз, біля, посуди, диванів, ікон, книг, сьвічок, вина литургічного і прочих річий церковних, також одежий клерикальних. — Товариство може основувати філії і складати своїх товарів в цілій Галичині; принимає також вкладки щадничі, а висоту відсотків означають збори.“ На случай коли-би загальні збори не були в комплеті, відбудуть ся по мисли §. 37. статута другі загальні збори членів того самого дня, а тим самим порядком дневним о 3 годині пополудни з тою примітною, що рішеня зборів будуть правосильні, хотяй би не явило ся статутом приписане число членів. *З Ради надзвичайної Товариства „Ризниця“.*

Всячина:

— **В справі іматрикуляції** внесла нині академична молодіж ось-який мемориял до сенату: Високий Сенате! Супротив факту, який зайшов дня 15 с. м. при акті іматрикуляції, а именно, що підчитане роти приречена було зараджене в одній тілько польскій мові — для усеї унів. молодіжи, українська молодіж чує ся змушеною запротестувати против такого поступованя, як слїдує: Всї неіматрикульовані студенти укр. національности уважають обовязком народної чести не приступити до акту іматр., поки В. Сенат не зарядить відчитаня рот приречени також в українській мові. Частина заіматрикульована, яку нарушене єї прав несподівано заскочило, заявляє свою солїдарність із поступованем загалу української молодіжи через вложенє свідоцтв іматрикуляційних. Тож инше підписані в імени укр.-акад. молодіжи факультетів: правничого, медичного і фільософічного просять: В. Сенат зволить зарядити для укр. акад. молодіжи вдруге акт іматрикуляції з відчитаном роти акад. приречення українській мові! У Львові 18. грудня 1902. За українську акад. молодіж всіх трох сьвітских факультетів: Іларіон Воцюрків студ. IV. р. прав, Роман Залїщівский студ. IV р. прав, Володимир Всеволод Гунар ст. IV р. медицини, Володимир Домбровский студ. II р. фільос. Секретар проф. Вінярж, котрому депутация молодіжи вручила сей мемориял, заявив, що буде заряджена в сїчи додаткова іматрикуляция і що сенат дасть на мемориал відповідь, як мож було зі слів проф. В. догадувати ся, прихильну.

— **Мобілізують ся.** Вже за кількома наворотами вказували ми на мобілізацию польскої ґанати на Русь. Сей місяї підняв ся „центральний комітет для виборчих розбоїв“, що зосередив в собі всї польскі сторонництва без ріжниці політичних відтінків. Ціль — знїсценіе Руси, спосіб — покритє цілої руской частини краю з'орґанізованою сїтию повітових комітетів, головний орґан — півурядова Gaz. Narodowa. Переведенє згаданої мобілізації вже почалось. Польска ґаната відбула доси вже чотири такі збори повітові: в Бібрці, Станиславові, Сокалю і послідний дня 15 с. м. в Чортківі. Про три перші ми вже доносили, про послідний подаємо отсе що найважнійшого, опираючись на інформациях орґану ґанатистичної мобілізації, Gaz. Narodow-ої. — Отже на повітовий з'їзд в Чортківі мало прибути около 80 „обивателїв“ різних станів і заводів. Між иншими іменами замічаємо концепіста старостваґ) Жукотиньского, судію Коржиньовского, шкільного інспектора Крушевича, кількох війтів-Русинів і кільканайцять осіяк. Вже на початку нарад повстав делеґат „центрального комітету для виборчих розбоїв“ д-р Козловский, що діяльність ґанати не вертаєть, борони Боже, против руского народу, навпаки, польскі „обивателї“ хотять пригорнути до себе той „ludek“, щоби вирвати его зпід опіки зненавиджених руских проводирів, а повести его дорогою, промощеною інтересами польскої ґанати. Яке буде то пригортанє руского народу до польскої груди, виявилось з промов дальших бесідників. Ке. пановіе Гліньскі хотїв би передовсїм будувати „капличкі“. Чим більше „капличек“, тим ліпше; кождо село має свою „церквфку“, отже най Поляки дадуть ему ще „капличку.“ Треба в тім напрямі розбудити публичну жертвоюбивість і не внеохочувати ся тим, що Русини нарікають на „капличкі“. З часом привикнуть до них той їх полюбить. В чортківскім повіті в доси инш три польскі парохії: в самім Чорткові, Ягольници і Хомякинці. Окрім того в екзекутурі в Зло-

Вже появились і можна замовляти в **Книгарни Н. Товариства ім. Шевченка** II. і III. б. том **ПИСАНЬ Ю. О. ФЕДЬКОВИЧА** під редакциею д-рів О. Колесси і І. Франка, що обіймають **„Повісти і оповідання“** (ст. XII+495) і **„Драматичні переклади“** (XIII+532). І-ий том появив ся давнійше і містить „Поезиї“ (XXII—808.) І. том коштує — 6 К. II. том — 4 К. III. том — 3 К. в оправі в полотно 80 сот., в шкірках о 1·20 К. більше за том. На пересилку просить ся долучати 55 сот. III.а том в друку, IV-ий і послідний приготовляєть.

бодї джуриньскій. На жаль „каплічки“ побудовано в послїдних часах лише в сїмох селах, коли-ж повстануть в прочих? А тим часом полїтичні власти позволюють на будованє величавих церков, не дбаючи, чи нарід їх потребує. Не вже-ж ті власти не розумїють, що „каплічки“ коштують далеко менше? — Дальше поплили жалї, що пани і підданки говорять з народом по руски, нїхто не клопоче ся „унаровленем“ того народа. Так не повинно бути. „В Познаньщинї відбирають нам язик, отже мусимо відбити собі тото у східній Галичинї.“ — Судия Корженьовский винує в тім поведенїм урядників. Рускі урядники говорять з хлопами лише по руски, а польскі урядники роблять собі те саме. Зовсїм не старають ся, щоби „весняк стал сен Поляком“. (Загадка: Судиї Корженьовскому вільно займати ся хлопом, хоч би й в як недорічний спосіб, та рівночасно другий судия Войцюркїв, Русин був нараженний аж на дисциплїнарку, коли хотїв занати ся щиро тим самим хлопом. *Ред.*) — Найбільше шкодять хлопови читальнї „Просьвіти“ і Качковского. З їх в чортківскім повітї щось аж 30, а тимчасом польских всього-на-всього 16! Рускі читальнї мусять наглядати власти. Староство мусить мати спис бібліотеки кождої читальнї, а як знайде в нїй хоч-би одну книжочку против Поляків, зараз читальню розвязати! Для хлопа одина просьвіта, що йде з рамени „Мацєржи“, „Осьвяти людовей“, „Школи людовей“. Читальнями повинні занати ся обшарники, особливо їх жінки та доньки. З читальнями треба сполучити „охронні“, „кулка рольнїче“, а всьо то під опікою двора. Рускіх ґазет до рук хлопа недопускати.—В такім дусї велись наради від початку до кінця, в дусї божевільної, безглуздої гакати, котра убгала собі в голову, що рускій хлоп мусить стати, скорше чи пізнїйше, матеріялом до відновленя і скріпленя панованя історичної Польщї. За Чортковом мають пійти подібні орґанїзацийні збори і в других повітах.

— **Здемаскованє польско-гакатистичних клєветників.** — Зі Самбора пишуть нам: „Як звісно читачам „Дїла“, польскі дневники розтрубіли в своїм часї urbi et orbi, що на самбірскім „wiec'y narodow'im“ польский міщанин Ванат мав закинути рускым судям в Самборі згірдне і кривдяче трактованє Поляків. Сю брехню використав навіть у своїй денунциаторскій промові і Ґломбінський, кующи з неї головний донос против руских у-

радників. Скілько однак було в сїм правди, показала судова розправа, що відбула ся перед тутешним судом наслїдком обжалованя, внесеного рускими судями против Ваната о публичне нарушенє чести через закиданє поступків незгідних зі становищем судейским. Перед судом Ванат категоричнo заперечив, щоби він коли-небудь що подібного сказав і заявив, щось польскі часописи цїлком перекрутили зміст его промови. Рівно-ж і переслухані свідки его виступу на вічу заперечили, щоби Ванат що-небудь говорив про руских суддїв. В виду того суд видав вирок увільняючий, мотивуючи его між иншим так: „Обжалуваний Мартин Ванат категоричнo заперечив, щоби на згаданім вічу висловив ся вище поданим способом про руских суддїв, і твердить, що до подібних закидів навіть не мав би нїякої причини, бо судиї-Русини з тутешнього суду нїколи его подібно не трактували і він нїколи навіть з ними урядово не стикав ся“. Рівно-ж сконстатовано в мотивах вироку признанє Ваната, що зміст его промови поданий в польских дневниках є брехнею. — Так здемасковано брехливих польско-шовінїстичних ґазетарів і д-ра Ґломбінського“.

— **Дрогобицкий виборчий комітет** выслав до ц. к. Прокураторії державної в Самборі слїдуючі письма: 1) Сьвітла Прокуратория! Підчас доповнюючого вибору посла до ради державної з IV. курії округа Стрий-Дрогобич-Жидачів дня 18 листопада 1902 Іоган Тетіх, виборець з Коніґсав в льокали виборчім в Дрогобичи купував голоси на користь ґр. Генрика Старженьского, а то в той спосіб, що виборцям Іванови Коцань і Михайлови Кобільник Савулї з Рівчиць обіцяв по 20 К, коли свою картку голосованя з написаним іменем о. Василя Давидика йому віддадуть, а будуть голосувати на картку, котру він їм доручить. Так само хотїв перекупити Стефана Котіва виборця з Літиної, котрому давав за голос 20 корон і Юрка Куаїв, виборця з Літиної, котрому обіцав 30 корон. Однак ні один з вище названих виборців не хотїв на оферту Йогана Тетіх пристати і спродати свій голос. Йоган Тетіх в тиждень по виборах 25 листопада с. р., здибавши під лїсом в Солоньску Михайла Кобільника-Савулу, сказав йому кільна разів повтарити „та дурень, щось за голос не брав грошей“, що чули Юрко Пристай і Микола Стецула, господарі з Рівчиць. Доказ із переслуханя свідків: Івана Коцаня, Михайла Кобільника Савули, Юрка Пристая і Миколи Стецули, всїх з Рівчиць, суд Меденичі, а також Стефана Котіва і Юрка Куаїва з Літиної, суд Меденичі. Виразді в предложених випадках умови продажи голосів не довершились, однак в поведеню і офертї Йогана Тетіх містить ся каригідне усиловане, а се підпадає під артикул VI. закона з 17 грудня 1862 В. з. д. ч. 8, як рішив найвисший трибунал 27 лютого 1886 ч. 13.694 зб. ч. 827, супротив чого підписані вносять, щоби Сьвітла Прокуратория звволила зарядити доходженє карне. — Слїдують підписи.

— **Дрогобицкий комітет виборчий** упрашає патріотів Дрогобиччини розвитати виборцїв в своїх селах, чи з нагоди минувшого вибору посла не предкладав їм хто купна голосів, а коли так, то просить після вище поданої жалоби вносити до ц. к. Прокураторії державної в Самборі подана на купуючих голоси і переслати комітетови дословний відпис жалоби. — *О. Михайло Бачинський*, секретар.

— **Розширене галицкої автономії** — се річ desiderium ваших верховодів, захопивших власть в свої руки. Звісний гакатист, д-р Ґломбінський видав брошуру про самостійність Галичини і ей фінанси, в котрій розписавсь за розширеєм автономії краю, позаяк по его думцї лиш такий устрій сеї провінції давав би спромогу до заспокоєня дійсних потреб краю, т. є. Полиня. А коли уже і давнїйше на подібний апетит противники таких проектів указували, що фінансово слаба і непродуктивна Галичина не була би в силї сама удержатись без помочи фінансів центральної каси, те славетний економіст львівского університету старав ся на основі „статистичних дат“, подібних до дат в згаданій промові, доказати, що обавн суть безпідставні, та що треба розширити польску автономію в Галичинї, щоби ей управа меньше підлягала контролї Відня. О що іменно панами Ґломбінським et tutti quanti голонить і розходить ся...

— **Панщина в Галичинї.** В Чорхані, посілости Владислава Попеля, екс-русина і референта на польскім вічу в Самборі, дворска служба здерла з Івана Оленича шапку і чоботи за те, що узбирав собі горетку патичя на опал. Оленич, хлоп на 2 морґах ґрунту, мусїв серед тріскучої зими йти босо до дому, а коли зголосив ся до двора і просив о зворот річий, казав йому п. Попель робити через 6 днїв дармо в дворі і по тій роботі віддав йому шапку, а по других шістьох днях такої примусової даремної роботи чоботи. Попель, се обшарник, що належить до найрухливших польских патріотинків, а цїла подія в Оленичем характеризує ідилїчні патриархальні відносини „хати з двором“.

— **Аптикарский страйк** ще не скінчив ся. Під проводом протомедика д-ра Меруновича велись вчера наради від 5 до 8 години вечером і мимо обосторонної угодової тенденції не прийшло до остаточного полагодженя тої справи. Обавляють ся навіть, щоби ся страйкова повість не розширилась на цїлу Долїтавщину.

— **О. Йосиф Застирець** просить нас завіщувати, що замість в вчерашнім числї „Дїла“, з причини его поведеня в часї іматрикуляції суть несправедливі. О. Застирець зовсїм гімназіяльний суплент не знав нїчого о запавшім рішеню молодїжи, не мавши часу вносити ся в прочими академіками, а з ін. академіків про ґремїяльну відмову іматрикуляції зі сторони Русинів нїхто его не повідомив.

40.000 корон виносить головна виграна льотерії віденьского товариства для промислу і штуки. Звертаєм увагу наших читателїв, що тягненє відбуде ся невідклично 15. сїчня 1903.

Свіжий і здоровий товар в великім виборі по низьких цїнах!!!

В наших склепах при ул. Ґолуховских ч. 5 (ріг ул. Казимировской), як також при ул. Сикстуській ч. 4 продаєм по цїнах фабричних всякі пакунки: цукрів дезеровних, бомбонів, чекольди, перників, помадок, гербатників і т. д.

На деревця.

Великий вибір цукрів ґалантерийних, бонбоньерки і т. д. до украшеня деревця.

Новість!!! Какао з солодомів дотепне здорове і лагідне ½ кільоґр. 80 сот.

Дякуючи ласковій П. Т. Публичности за дотеперішню підтримку нашої від 20 лїт в краю поважно звісної фабрики поручаєм ся дальшим ласкавим ласкам.

З високим поваженєм

Парова фабрика цукрів і перників Брандштедтер і Спілка у Львові. 74[illegible] 6—10

6 зр.

Незрівнані

в красоті і доброті мої правдиві швайцарскі

Брилянтово-чорно-сталеві

газовагові р монтоар годинниками, подвійно криті, з трема брилянтово-чорно-сталевими кавринками, елеґантним верком (¼-дїлка по рука), патент. прирядом до вказівок, на опаль блищачий ціферблят, обвідка, вказівки і кільце з правдивого дубле-золота. Ті годинники за-дня із елеґантного виґляду всюди приняті і радо їх носять.

Ціна з опакованєм 6 зр.

Такіж самі дамскі годинники в гарнім виконаню 7 зр. — **До муж. і женьских годинників стосовні ланцушки з защінкою 1·50 зр.** Справдані швайцарскі ремонтоарі з 3 Срібний р монтоар, подвійно криний 5 зр. — Вискакує ся за побранем. Недодяне обміняємось або гроші звернемось, тож нема ризика.

Христіянське ім'я. Зараз 1860 р

JOSEF SPIERING

Wien, I. Postgasse 2—i.

Великий ілюстрований цїнник годинників, ланцушків, перстенів і т. д. даром, оплачено. 721 b 4—7

Цъо. кор. уприв.

Рафінерія спіритусу, Фабрика руму, лїкерів і оцту

Юлія Миколяша Наслїдникова

Якова Шпрехера и С-ки

у Львові

поручає старй горівки польскій, розолїси, лїкеры, румы правдивй зъ Ямайки, коняки, спіритусъ, „Bonbout“ на напитки, таножъ правдивый оцетъ спиритусовый. 868 120—?

Склады для мѣста: улица Галицка ч. 1. — и улица Коперника ч. 9.

Соснове кадило

кромѣ приємного запаху має неоцѣненй прикметы гиґієнічній, для того поручає ся особливо хорымъ на груди. Очищує и вѣдсвѣжує въ высокій степени воздухъ въ мешканяхъ. Фляконъ 120 сот., розымичъ вѣдъ 60 сот. до 3 к.

ИВАНЪ ИГНАТОВИЧЬ

Львовъ, ул. Сикстуска ч. 25 и ул. Галицка ч. 11. Краковъ, Сукенницъ ч. 20. Перемишль, ул. Францішканьска ч. 24. 12 11.

ГЕРБАТА

правдиво хінська, спроваджувана через Росию о знаменитім смаку 4 найлучші ґатунки. Пачко 125 ґрамова: Княжей нектар 55 кр. Перла Хін 75 кр. Королївский букет 1 зр. Цїсарский цьвіт 1 зр. 25 кр.

Казимир Левицкий

ц. к. надворний доставця

Львів, Трибунальска.

707 6 8 8

Фортепіян короткий, чорний, знаменитий, коштував 700 зр., продам за 270 зр. — Кохановского 8, двері 2. 77 1—1

І. ШУСТЕРА

колдри і матераци узнані всюди за найлучші і найдешевші.

Новість! Колдри пухові над вичай дешеві, чисті і тревалі від [illegible] зр. вище.

Новість! Машина парова відчищує старе, збите піре як найточнійше по 30 кр. за кільо. 787 27—30

Перша руска робітня і склад виробів ножівничих в Галичині

Великий вибір **БРИТОВ** з правденої анґлійскої стали від 80 кр. до 3 зр. Бритви вже випробовані. Ножі столові и вилки, ножиці всїлякого рода, трокарі, спущала, паски до бритов, ножиці до худоби і пр. і пр.

поручає

ІВАН ЛЯВРУК

Ножівник

ЛЬВІВ, ГАЛИЦКА 6. 103

Перший рускій складъ машинъ до шитя!

Незрѣвнанои доброты машины до шитя и гафту Зінгера

Ножный вѣдъ 27 до 65 зр.
Ручній „ 25 до 48 зр.
Обручковій ч. 41 по 77 зр.
Обручковій ч. 45 по 89 зр. (для грубои роботы.)

Всѣч. Священникамъ, і пп. Урядникамъ продаю на раты, якъ таножъ и для селянъ на потвержденемъ уряду громадского. 103 35—?

Условія сплаты прихутній. Готівкою о 10% дешевше. Наука шитя и гафту безплатно. Цїнники на жадане даромъ.

ИВАНЪ ЛЯВРУКЪ механікъ

Львовъ, Галицка 6.

Дня 14 падолиста 1902 р. отворено у Львові спеціяльний склад **кяхтиньскої гербати** каравановой **Йосифа Рибицкого з Сибиру**, заступника всесьвітної фірми А. Кузнецов і С-ка, наслїдника А. Ґубкина в Москві. — Гербату продає ся гуртовно в орігінальних скринках хінських і частями в пачках, відважених в Росії по ½, ¼, ⅛, ⅛ фунта, в орігінальним опаковано, взаємотреним етикетою фірми, правительственною бандеролею і цловою печатю. Пп. торговці одержують відповідний рабат. Замовлена з провінції виконують ся відворотно з дочисленем порта. 727 7 10

Склад в Кракові, ул. Шпитальна ч. 34. Філіа у Львові, ул. Валова ч. 11а.

ПОЛОТНА, ШИФОНИ

і столову білизну в найлучших ґатунках найдешевше

поручають

КУЩАК і ЗУБИК,

Львів, площа Галицка ч. 1. 619 20—20

НА СЬВЯТА!

Торговля вин і Реставрация

ФИЛИПА БІЗАНЦА

(давнїйше Брайтмаєр) в готелю під Трема коронами **у Львові, ул. Трибунальска 10.** Поручає свій богато заосмотрений СКЛАД ВИН, як іменно: австрийскі, угорскі, французскі, реньскі, дальматиньскі, також шампани і коняки як найлучші. Кухня знаменита і пиво пільзеньске. Ціни дуже низькі. 764 2—5

УЧИТЕЛЬ орґан руского товариства педаґоґічного двотижневник педаґоґічно-наукowый, выходить вѣдъ 1 червня 1880 у Львовѣ ул. Вірменьска 25. Прнумерата рѣчна 3 зр., пѣврѣчна 1·50 зр., чвертьрѣчна 80 кр.

Стосовний подарунок різдвяний!

Тягненє невідклично 15 сїчня 1903.

Головна виграна Корон **40.000** Корон

ЛЬОСИ ТОВАРИСТВА ПРОМИСЛУ І ШТУКИ по 1 короні

поручають: М. Йонаш, Кіц і Штоф, М. Клярфельд, Янів Штро, Корман і Файґенбаум, Самуелї і Ляндау, Шіц і Хасс, Авґуст Шеленберґ і сини, Сональ і Лїлїєн — банкери у Львові. 749 5—7

НА ДЕРЕВЦЯ і НОВОРІЧНІ ПОДАРУНКИ поручаєм

МАҐАЗИН ГОДИННИКАРСКО-ЮВІЛЕРСКИЙ

ЮЛІЯНА ДОМБРОВСКОГО

Львів, Гетьманьска 4.

Великий вибір перстенців заручинових, обручов шлюбних, шпильок, ланцушків і ин. годинників малих і великих від найдешевших до найдорожших з первородних фабрик ґеневских. 719 2—90

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор: **Др Евген Левицкий.** Папір в фабр. Чержиньской. З друкарні Інституту Ставропіґійского, під зарядом Іосифа Даниляка.

Ч. 274. Львів, Субота 7 (20 Грудня) 1902. Річник XXIII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і свят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Вібліотеку найзначніших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ: Адміністрация „Діла", ул. Баторія ч. 24; Бюро газет А. Ольшевского, ул. Кілінського 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб, ул. Кароля Людвика ч. 28. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler, I. Wallfischgasse 10. — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком:

в Австрії:		за границею:	
на цілий рік	22 к.	—	44 к.
на пів року	16 „	—	22 „

У Львові (без пересилки)
на цілий рік 20 к. на пів року 14 к.
на чверть року 7 „ на місяць 2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с.
на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи вертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 30 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Вдячні і жалібні прикмети сконечних членків ся по 20 к. за стрічку.

Оголошенє.

Виділ політичного товариства „Народна Рада" у Львові оголошує отсим, що загальні збори товариства відбудуть ся у Львові дня 25 н. ст. грудня 1902 о год. 10 рано в комнатї тов-а Руска Бесіда (Ринок, ч. 10. I. пов.) з слідуючим порядком нарад:

1) Справозданє з дїяльности за послїдний рік;
2) Вибір нового виділу;
3) Внесеня членів.

Львів, дня 20 грудня 1902.

За виділ пол. тов. „Народна Рада" у Львові.

Д-р Кость Левицкий, заст. гол. — Льонгин Цегельский, секретар.

Чия земля?

В кількох статях з послїдних часів виложили ми на основі фактів і голосів з польского боку план кольонїзацї рускої землї західно-галицкими та американьскими Мазурами, дорогою парцелляцї межи вих двірских обшарів у східній Галичинї. Польска преса, що до недавна відвекувала ся всїми способами від закиду кольонїзаторских заходів, приловлена нами на горячім, не могла вже заперти ся явних фактів і власних слів й заперечити, мов то Поляки не думають кольонїзувати Русь Мазурами. Тож признає тепер явно ся преса, що готовить ся польский похід на Русь, а щоби оправдати ся якось перед постулятами людскої етики і справедливости, знайшла собі новий винрут, твердячи і доказуючи одноголосно, що двірска земля в східній Галичинї есть „польскою" землею, бо находить ся в руках польских дїдичів, та тому повинна остати в польских руках, се есть перейти в руки Мазурів-кольонїстів. Першим, що впало ще перед роком на сей софізмат, було Słowo Polskie. Тепер пересьпівують его валюбки всї польскі дневники від Czas'у до Kurjer'a Lwowsk'ого.

Певна річ, що від твердженя польскої преси, хоч-би й як одноголосного й одностайного, правда не перестане бути правдою, а руска земля рускою, а тим самим і кольонїзаторство Руси Мазурами не перестане бути розбоєм і насилєм, сповнюваним на цїлім русїм народї; однак все таки такого вивертаня правди і справедливости горі днем годї нам лишити без відповіди, а тим самим сьмїшувати і так безличну польску гакату.

Монструальне твердженє польскої преси що-до „польскости" двірскої землї в східній Галичинї опирає ся на тім факті, що властителями сеї землї в приватно-правнім значінню є Поляки. Крайна абсурдність такого мішаня приватно-правних понять з національною характеристикою і приналежностию землї очивидна. Бо коли станути на сїм становищи, що приватне право власности рішає о характері і національній приналежности даної териториї, в такім випадку Ірляндию, де вся земля в руках англїйских ляндльордів, треба би було — мимо її ірляндского населеня — вважати англїйскою землею, цїлу Словіяньщину, та Моравy, де всї великі земельні посілости в руках нїмецких дїдичів, належало би вважати Нїмеччиною, Боснїю, серbo-хорватский край, з мусулманьско-турецкою аристократиєю — Туреччиною і т. д. Кождий клаптик землї, набутий чужинцем у Франції чи Китаю, перестав би, по згаданій теорії польскої преси, бути французким чи китайеким, а ставав би частию чи кольонїєю землї або народу, з якого походить сей чужинець і т. п. Ось до якого абсурду доводить натягане правди для оправдана безправства. Та найгірше на сїй теорії, придуманій польско-галицкими русївоїдами, вийшли би таки самі Поляки, бо в консеквенциї ей так австрийске як і пруске Шлеско, земля безперечно здавен-давна польска і заселена польским людом, мусїла би вважати ся нїмецкою землею задля того, що шлеска велика земельна посілість есть в руках чистих Нїмців або цїлком знїмечених польских Пястів. Так само по згаданій теорії переставали би бути Польщею великопольскі добра знїмеченого князя Радивила, або добра захоплені прускою кольонїзацийною комісиєю. — Сумнїваємо ся однак, щоби галицко-польскі дневники згодили ся на такі консеквенциї своєї теорії.

Та перейдїм з загального становища до конкретної справи: чи земли двірских обшарів у східній Галичинї есть як-небудь польскою землею, чи — значить — есть вона Польщею? В своїм твердженю виходять польскі гакатисти з приватного права власности, яке спочиває тепер в руках Поляків. Однак навіть і з его становища двірска земля в східній Галичинї есть рускою землею. Рускою есть вона, а не польскою, бо первісні властителї ей, згадно предки теперішних властителїв, були Русинами. В „польскі" руки перейшла вона колись не доробком, не працею, але або зрадою і ренеґатством рускої шляхти або розбоєм і насильним заборм.

Історичним фактом есть, і его нїхто не заперечить, ані навіть польска преса, що предки найбільших східно-галицких маґнатів та більшої половини східно-галицкої шляхти були Русинами і посїдачами в покониву рускої землї. Преціньже панове Санґушки Сапіги, Чорторийскі і Дїдушицкі, Шептицкі і Пузини, і леґіон иних, любять до нині — особливо в часі виборчім — пригадувати, що вони є „Русини" — „кров від крови і кість від кости вашої", як недавно пригадував одній русній депутації один з князїв-насїльників. І чиж через користолюбиве ренеґатство та національну зраду сих родів руска земля перестала бути рускою? Чей-же годї щоби за відступство сих „благороднородженних" перекинчників покутував цїлий нарід, так ни за відступство шлеских Пястів та познанських Радивилів і т. п. не може справді відповідати своєю землею польска нация.

Як ренеґатство і зрада рускої боярства і князїв, так і розбій та безправний забір рускої землї польскими нашесцями-шляхтичами не може вважати ся правним титулом до назвиска еї „польскою". А що такого забору докопувано цїлі віки з систематичним завзятєм, на се маємо доказів аж за богато. Пригадуємо тілько артикул 6-ий т. зв. „Городельскої унії" з 1413 ого року, що наказує руским боярам надавати свої (розумїє ся: посажні) дочки тілько за католиків Поляків і артикул 8-ий сеї „унії", що „короловщини" в руских землях могуть надавати ся тілько католикам Полякам (а в тих „короловщинах", значить, колишних руских княжих дібр, повстали через безправне загарбане найкращі шляхоцкі фортуни!), пригадуємо дальше ті роздачі руских княжих і церковних дібр, яких доконував Ягайло на річ новоосновання польских „біскупств" на галицкій Руси (глядї Длуґоша: „Chronikon" lib XI. pag. 334; Лелевеля „Dzieje Litwy i Rusi" стор. 147 і дальші; Вантого „Dzieje kr. p.'sk." т. II.) і ті величезні дарованя в руских княжих та боярских дібр, які поробив Ягайло для малопольских голодних панів: Яська з Тарнова, Спитка з Мельштина, Петра Кміти-Щекоревского, Тарла з Щекоревиць, князя мазовецкого, Дмитра з Горая і т. д. (Шуйский: „Dzieje Polski" т. II. стр. 12), що рівно-ж на кольосальні розміри робив Володислав Варненьчук і т. д. А з другого боку пригадуємо ті переслїдуваня, яких зазнавало руске боярство, конфіскати руских дібр (Кромер. кн. XX. стр. 380; Длуґош, кн. XI. стр. 494) навіть підступне вирізуване рускої шляхти, як 1449-ого року на раді в Перемишли (Kronika Narbuta стр. 57), щоби тілько загорнути рускі добра в руки польскої шляхти, або таку характеристичну історию насильного засватаня Гальшки Острожскої за великопольского грабіжника Ґурку, що напосїв ся на просторі еї добра. Звісно вийнци, що польскі костели і біскупства дотоваю землями, забраними безправно від Русинів і від рускої церкви. Тим способом села Божновиці і Казанів, що належали до рускої епископії в Перемишли, віддано латинским біскупам; Вистова, що належала до епископиї в Галичи, дістала ся в руки латиньского біскупа у Львові; церковні рускі села: Бабину, Нагуєвичі, Стрілки, Тисовицю, Пасеке, Ленину, Потік, Волошинів, Завадку, Лужок горішний і т. д. забрано на „короловщину", перемиські епископскі села Дївичі, Ахманичі і Поповичі віддано в приватні руки, так само перегінський ключ (з нїмкою самого тілько Перегінська) забрав силою Конецпольский. Подібно, дорогою насилї і конфіскати перейшли в приватні руки добра перемиської рускої епископиї: Мисловичі, Тарновичі, Ниповичі, Калинків, Стубенко, Макунів, Коростовичі, Ваневичі, Плешовичі, Горохівці і т. д. А сильни землї польскі або сполщені шляхтичі загарбали від руских громад за час шляхотеної Польщі, а навіть ще в австрийских часах (славетна справа „лїсів і пасовиск"), сего жадна людска сила не вчисинть.

Такими-то отже способами здобувала ся та „власність" і основувало ся то „право власности", на яких опирає польска гаката свої претенсиї до руской землї.

Та навіть, коли-би ей претенсиї, основані на так нечесно набутім „праві власности", узнати сим-так правними, то все-ж таки вищим понад се мусимо вважати право праці. Той є властителем териториї і той є властивим осадником землї, хто на нїй працює і чиї предки на нїй працювали. Земля має вартість о стілько, о скілько вона оброблена і видерта диким станови природи. А сего дїла доконали десятки-десятків поколінь руских хлопів своїми руками і своїм трудом. Цїлі столїтя гнула ся руска спина, працюючи над сею землею; цїлі столїтя зрошували її рускі хлопи своїм потом і своєю кровю під ударами нагайки з рук чужих зайдів і посїпаків. Нема в тім краю одної грудки землї, котрої вікова руска праця не оплатила би в тисячкрат! То-ж тілько руский хлоп, віковий робітник на сїй земли, він один має право до неї, а загарбати ему сю землю на річ Мазурів — значить не тілько позбавити его можности, закупити добро оброблене его прадїдами, але ще й відобрати ему его нуждарский заробок, єдиноє жерело его істованя. Земля двірских обшарів, так добре, як і хлопска земля, есть підставою екзистенциї тих міліонів, що живуть зрослі з сею рілею. Без неї вони тратить можність життя, а се значе нїчо иншого, як масовий розбій, масовий морд — розбій і морд цїлого народу.

Наше руске недбальство і легкодушність довели до того, що на Руси виросли і ростуть наче гриби по дощи мазурскі кольонії. Пошматковано одноцїльний рускій край, одноцїльну масу народу попереткано мазурскими хатами. Та рускій нарід прийшов вже до сьвідомости, що так дальше йти не сьмїє.

Не думаємо відкликати ся до давної рускої шляхти, до ей рускої крови та руского походжена. Не думаємо пригадувати ей потомкам руских бояр і князїв, що приложене через них руки до мазурскої кольонїзациї було би найбільшим злочином, якого коли допустили би ся на зрадженім собою народї, злочином — супротив котрого баїдне і никне латинїзация та польонїзациї і за котрий нема прощени до віку. Та звертаємо ся до нашої руской суспільности з горячим поклином в важній хвилї!

Русини! пильнуйте сьвято кождої стопи рускої землї! стережіть кождого клаптика рілї! доносїть, де тілько есть земли на продаж! доносїть про кожду грядку, (яку забрав Мазур! — стережіть землю перед чужими людьми! — разуйте твердий грунт під ногами, щоби народ не поник у кождусї, — бо в тій борбі о землю рішить ся, чи Русини остануть нацією чи може тілько племінною меншостию, племінним материялом на руській ще доси земли.

Письма з Відня.

[Русин в палаті панів. — Справа інтрикулляції руских студентів львівского університета. — Руські посли в справі цукровій. — Внесеня і interpellacji руских послів.]

Русини домагали ся вже давнійше — не яко річи практичної ваги, але яко справи в певним засадничим значінем — щоби до палати панів також покликано бодай одного Русина, окрім львівского митрополита, котрий там засїдає силою свого становища. Вказували именно на проф. Шараневича, проф. Омеляна Огоновского і п. Володислава Федоровича. Отже тепер серед незначайно великого числа нових іменованих членів находить ся справді і один Русин, п. Федорович. Може бути, що польска гаката своїм звичаєм наробила би за те великого крику о надмірне фаворитованє Русинів, як-би не те, що п. Федорович есть латинського обряду, а она всїх латинників уважає за Поляків. Та власне хочби приклад п. Федоровича вказує, що сей ей погляд зовсім невірний, бо п. Володислав Федорович задокументував свою русиєть бувши через чотири роки головою товариства „Просьвіта" (причім щедрим даром 12 тисяч зр. винагородив „Просьвіту" тогдїшну утрату соймової підмоги), дальше явно участию рускої депутациї на заложенє чеського театру в Празї, явно участию вистави в руским павільоні р. 1894 і т. д., а навіть явно член депутациї і співавтор меморияду против обнять василиньских монастирів єзуітами. Вкрочім політикою п. Федорович небогато займав ся, в році 1879 був правдї вибраний посном до ради державної явно кандидат на власну руку, против официального рускої кандидата Яновского, але вже по році чи по двох роках зложив посольский мандат.

В справі інтрикулляциї руских студентів львівского університета рускі посли два рази переговорювали з міністром просьвіти. Именно п. Романчук, на телеграфічне і телефоніче донесенє студентів, удав ся в середу вран в пп. Вархольским і Королем до міністра. Міністер заявив, що мусить передовсім звягнути інформаций, але їх вже телеґрафував до Львова тай сподївав ся найдїтам на-завтра письма. Отже в четвер удали ся до него знов посли; міністер відповів, що письма ще не дістав, але на питанє що-до ваги і повічности інтрикулляциї заявив, що нема нїяких приписів що-до повічности інтрикулляциї скасованих обіту зі сторони студентів: се вдає ся бути львівскою практикою, але н. пр. в Відни сї нема. Міністер успокоїв також обавп що-до евентуальної утрати семестрів.

Рускі посли займали ся також справою цукровою. В тій справі звернули ся до них посли з польского кола, щоби і Русини з своєї сторони вступили ся за галицкими продуцентами і вложили подібного роду заявленє, яке день перед-тим вложило польске коло. Рускі посли на се згодили ся і пп. Романчук та Яворский удали ся найперше до президента міністрів а потім до міністра скарбу, та заявили обом, що рускі посли домагають ся значнійшого контингенту для Галичини і стоять взагалї що-до справи цукрової на подібнім становищи, як польске коло, бо тут ходить о інтерес цілого краю а именно також о руских робітників в фабриках цукру і руских хліборобів, продукуючих бураки. Оба міністри приймили до вавку до відомости. Потім рускі посли по-

Відзначені на 14 виставах ювілейних. ВИНА дальматинські з власних винниць і десерові; хорватский шампан, досконалу сливовицю, дальматиньску сливу, поручають БРАТЯ ДІДОЛІЧІ, Львів, Чарнецкого 3. Вина наші поручають лїкарські повагя в слабостях жолудка, недокрівности і для реконвалесцентів. 635 12—10 При більших замовленях з провінції дає ся вкуси.

відомили президса польского кола о тій своїй акції.

На остатнім засіданю палати послів п. Василь Яворский поставив внесене на знесене теперішнього права патронату і презентації парохій. П. Романчук поставив пять інтерпеляцій, а іменно: 1) до цілого міністерства на руки президента міністрів в справі переношення руских урядників і инших державних функціонарів против їх волї до західної Галичини; 2) до міністра справ внутрішних в справі окружників і відозв, виданих старостами Завадским, Дільцом, Шидловским і Теліховским, по поводу сегорічного страйку рільничого; 3) до міністра справ внутрішних і справедливости в справі фальшівництв виборчих секретаря золочівского староства Слопецкого при торічних виборах соймових; 4) до міністрів справ внутрішних, справедливости і оборони краєвої в справі поведеня жандармерії і староства в Товмачи при торічних виборах соймових; 5) до міністра просьвіти в справі признаваня в Австрії съідоцтв ґімназиязьних з Босни і Ґерцеґовини.

Н.

Рада державна.

Послїдне засїданє.

Засїданє палати послів в четвер було послїдне в сім році.

На початку засїданя внесено кількананцять інтерпеляцій.

Угода з Угорщиною.

Президент міністрів, відповідаючи на інтерпеляцию в справі теперішнього стану угоди з Угорщиною, заявив, що оба правительства вже випрацювали нову тарифу цлову і справу цлового торговельного союза, з винятком деяких точок, що до котрих наступить порозуміня. До сеї пори тарифа не може бути опублїкована. Ся тарифа є інтеґральною частию угоди, а результат нарад з угорским правительством буде рішати о будучій торговельній політиці.

Збіжева біржа.

Палата ухвалила закон о терміновій торговли збіжем в редакції принятій палатою панів, чим остаточно справу полагоджено.

Справа Русинів.

П. Романчук виїс інтерпеляцаї, про котрі згадує вже основно „письмо з Відня.“

Відроченє.

При кінци вечірного засїданя мав промовити д-р Кербер. В часї сеї промови чеські радикали мали виправити йому бучу. Всї ждали з напруженем, коли президент палати зачав говорити: „д-р Кербер — але замість: „даю голос“, сказав — „дав менї в сій хвили цїсарске розпорядженє о відроченю“.

Против руского страйку.

Шляхотско-польска депутация під проводом президса польского кола, А. Яворского, була передвчера у Кербера з просьбою о острі заряджена против хлопско-руского страйку, який має вибухнути після інформаций кола вже з весною слїдуючого року. Яку відповідь дав шляхотско-польскій депутації д-р Кербер, депеші не подають.

По відроченій сесиї.

Відрочена сесия була майже цїлком безплодна. Не принесла она для суспільности користних законів, які можна було ухвалити протягом двох місяцїв, — для правительства не принесла нїчого. З важних для суспільности предложень проект пресової реформи через безплодність парляменту загарив ся, а послїдних ухвал парляменту, заслугують лише на увагу дуже проблематичні що-до вартости і наслїдків два закони про похатництво та обмежене термінової торговлї збіжем і зниженє цїни соли з 10 корон на 6. Натомість правительство не переперло, ані навіть не старало ся супротив перепон перефорсувати так зв. конечностий державних і навіть провізоричний буджет буде мусїло, користуючи з ферий, залагодити при помочи § 14. О таких річах як цукрова конвенция, цлова тарифа, австро-угорска угода і торговельні трактати вже й не говорити — всї вони повисли у воздусї, загальмовані нагличними внесеними Молодочехів і національним спором ческо-нїмецким.

Такі суть наслїдки істнованя парляменту, спочиваючого на ославленій автономії країв з душеним слабшого міцнїйшим і з розширеним клік на основі національних і суспільних привілеґій.

Що-до нас Русинів, то відложена сесия мала особлившу вагу над дебатою про університет і сегорічний рільничий страйк у східній Галичині. Наші посли вивязали ся при тій дебатї знаменито а рада державна стала ся для нас справжною трибуною, а котрої лунав широко съмілий голос про національну і суспільну недолю руского народу. Та на жаль по тім вибуху наступила довша павза з абсенциєю руских послів і з неконче щасливою спільною з „колом“ інтерпеляциєю в справі тарифи на дерево. Доперва послїдні два засїдання змобілїзовали назад руских послів і спонукали їх до живійшої акції.

До того осуду відроченої сесиї треба би ще додати хід справ в самім краю. Отже тут не пішло зовсїм на лїпше. П. Дільц з завішеним конституції і п. Слопецкий помимо відкритого нами надужитя власти, урядують далї, наш дневник, переповнений надужитями з области шкільництва, а всї темні сили польскої гакати мобілїзують ся і падять ся кольонїзациєю до рішучого походу на Русь.

Допись з Праги.

(Інаугурациял д р Ів. Горбачевского. — Проект язиковий нїмецкий і поступові чеські партиї. — Смерть епископа Бриниха і антиклерикалькай рух в Чехах. — Алеш і ювилей ческой сцени).

Дня 25. XI. відбула ся в великій старинній салї Карла-Фердинанда університетска інсталляция нового ректора ческого університету — д-р Івана Горбачевского. На се свято крім намісника, президента суду, делеґата міста Праги та много інтеліґенциї — зібрала ся численно академична молодїж. Порядок на салї удержували членни „Spolku ceskych mediku“, котрі явили ся майже в комплетї, щоби взяти участь в сім торжестві свого улюбленого професора, любимця акад. молодїжи. І справдї був сей день великим святом не лише для Чехів але і для нас Русинів. В 500-лїтну річницю ректорату великого Гуса провід на ческим університетї обняв Русин, син українського народу, котрому високо-культурний народ ческай віддавав сю честь в так памятній хвилї, і в хвилї, коли сей нарід провадить так завзяту борбу за другий ческий університет.

Перший на торжестві промовив уступаючий ректор Д-р Зикора. Він здав звіт з дїяльности університету за його ректорату. І так: було всїх студентів на ческим університетї 3459, з чого 2889 звичайних; після віддїлів було: на віддїлї правничім 2048, фільософ. 897, медич. 876, з сих промувало ся 234 (на теол. 3, правнич. 99, мед. 101, філ. 32). Кінчаючи свою промову розповів про житє нового ректора, його значінє в науцї, та його научні праці, котрі поставили його на першім місци між европейскими вченими.

По тій промові уступаючого ректора заложив присягу новий ректор та прочитав свою працю п. з. „O výživě zivočišstva“ (О живленю ся животин). Відчит той тревав майже 1½ години, а коли д-р Горбачевский скінчив его, сказав еще пару теплих слів, дякуючи своїм товаришам професорам, що його, не Чеха, вибрали ректором університету. „Я вдячний — казав при тім д-р Г. — тутешному університетови, що заховав обективність, яка на жаль не всюда панує, і я бажав би, щоби тота обективність запанувала і в моїй вітчинї“. — А обернувши ся до академиків говорив далї: „Пробуваю я тут вже 20 лїт на ческим університетї і пізнав добре стремлїня та ідеали ческої молодїжи, а були они завсїгди для мене симпатичні. В послїдних часах мав я нагоду пізнати ще лїпше молодїж ческу, а іменно, коли „Spolek ces. med.“ приймив так сердечно моїх земляків-вигнанців із їхнього університету; тогди пізнав я і добре серце ческої молодїжи“.

Як вже відомо, посли нїмецко-чеські випрацювали щось в протягу одного тиждня язикову програму, на підставі котрої думають прийти до порозуміня з Чехами. Працювало над тим еляборатом 7 людий; 2 великo-обшарників, 2 поступов. 2 людовців, 1 аґрарник. Отже цїкаве є становиско, яке занав в тій справі „Cas“ орґан ческих реалїстів. Він пише: „Як заховують ся взглядом того проекту чеські посли? Ох, тяжке питанє! Треба надїяти ся всього найгіршого, а обаки сї суть управедливлені довгим досьвідком з Молодочехами. Ми пересьвідчені, що посли молодочеські суть немило заскочені сим проектом і поки-що не мають нїякої відповіди“. На доказ сього наводить він отсї слова „Narodn-ich List-ïa“, отже їх орґану: „Ми переконані, що ческим послам буде даний довший реченець, щоби могли докладно приготовити ся до відповіди“. Навіяни ті слова, приступив „Cas“ до немилосердної та безпощадної критики цїлої дотеперішної дїяльности Молодочехів. З гіркою іронїєю пише „Cas“ далї менше більше ось так: „12 лїт язикової політики і не мати ще до нині нїякого язикового проекту, се справдї не політика, а забійство ческого народа, над котрим затяжить ще в будучности виспідок сеї політики, — навіть ще тоди, як вже з Молодочехів і слїду не буде“. — І той голос „Cas-у“ не є одиноким. Подібно як „Cas“ піднимають всї поступові молоді партиї чеські що раз то сильнїйший та завзятїйший бій против Молодочехів, так що нині цїла молода інтеліґенция покинула табор молодоческий і ґрупує ся в таборах поступових-радикалів (radical pokrokove), котрих орґаном є „Samostatnost“ — реалїстів, котрих орґаном є „Cas“, соц.-демократів з орґаном: „Právo lidu“, радикалів з орґ. „Radikalni Listy“, або вреште народних соціалїстів з орґ. „Ceska Demokracie“. Всї сї партиї заняли найострійше становиско против сього проекту ческо-нїмецких послів і ві всїх їх орґанах появляють ся майже щоденно статї, котрих головною думкою: „Pryč s těmito nářadim nemeckých stran“ [*]).

Чеські клерикали понесли знова тяжку страту. Ледви що перебули увадон „Svatováclavské záložny“, а тут наступив на них вже друге нещастє: смерть „královéhradeckeho“ епископа Івана Еда. Бриниха. Був се безперечно один з найдїяльнїйших вождів клерикалїзму в Чехах. В Кральовім Градци, де він в 1893 р. зістав іменований епископом, зорґанїзував він сильну клерикальну партию, заложив там друкарню, в якій друкували ся агітаційні клерикальні книжки, та видавав навіть дневник, а ще перед кількома місяцями скликав загальне клерикальне вічє, на котрім обговорювано справу орґанїзациї клерикального сторонництва і вироблено плян поборюваня всяких поступових антиклерикальних партий.

Повисші страта суть для ческих клерикалів тим тяжші, що в суспільности ческій видно в маркантний і яркий спосіб розвиваючий ся антиклерикальний напрямок. Чималу ролю грає тут академ. ческа молодїж. Доказом сього суть 2 послїдні вічє: одно загально університетске, друге технічне, оба в справі інститута „Arnosta z Pardubic“. Інститут сей є академичним домом в руках клерикалів, де в тім-же дусї виховують ся також акад. молодїж. — (Нашого дому ческі академики доси не мають та вже мабуть в недовгім часї буде мала ческа акад. молодїж сваї академичний дім). Отже в 5 ох резолюциях осудили оба названі вічє сей інститут, зазначуючи, що він некорисно впливає на розвій ческ. студентства, супротив чого молодїж жадає, щоби нїхто не підпирав сей інститут, а тим більше професори університету, і щоби місто Прага не давало субвенциї. Товаришам, котрі там мешкають, висказали оба вічє свое невдоволене і обурене.

Проф. нїмецкого університету в Празї, Bachmann, опублїкував в „N. fr. Presse“ статю против заложеня другого ческого університету. Проти Бахмана виступили д-р Пекарж і д р Ґоль, котрі річево збили докази д-ра Бахмана. Що університет другий в конче потрібний, доказують вони між иншим головно виказом іспитів для ґімназиальних учителїв. Іспитів тих було в Відни 89 (з чого лише 67 для нїмець. ґімназ.), в Інсбруку 21 (14 нїмецких), в Градци 14 (6 нїмецких), в Празї на нїмец. університ. 12, на ческім 100, у Львові 15, в Кракові 15, в Чернівцях 6. З того виходять, що в Празї

[*]) Зважаючи голоси деяких ческих орґанів, наведених нов. кореспондентом, мусимо сказати, що дуже сумнїваємо ся о партійстї критики поведеня Молодочехів (конечно, з ческого національного становиска) з боку иншим ческих сторонництв а з окрема з боку реалїстів і їх „Cas-у“. І се по найбільшій части критика поверховна а претенсіональна, свого рода „Besserwisserei“ з наївностию ученого, котрий на політичній тактиці не розуміє ся і в політиці не орієнтує ся а попри того уважає за відповідне резонувати. Своєю дорогою той наш суд про критику „Cas-у“ не впливає на цїнність помічень Вп. кореспондента; навпаки з наведених ним голосів преси видно, як ческа суспільність розбиває ся і ферментує, і яку фактичну партійстї мають приготовлювані як-раз ческо-нїмецкі конференциї або й евентуальна ческо-нїмецка угода. — *Ред.*

Катюль Манде.

ЗАБУТІ СЛОВА.

(З французского.)

Стало ся раз, що одна русалка, гарна як квіти, та жестока як змії, що крили ся між ними, присягла цїлому народови одного великого краю пімсту.

Де лежав сей край? На горах, чи долах, над берегом ріки, чи над морем? Не знаю; про се не говорить істория нїчого.

Тай що за обида вразила серце русалки?

І про се не говорить істория нїчого; може забули її запросити на хрестини королївскої дочки, або щось подібного страшного; досить, можу вас запевнити, що вона дуже гнївала ся.

Вила ся з гадками, яку то кару завдати-б народови. Чи має розіслати тисяч малих огняних духів, щоби перемінили край в море полуміни, чи має звелїти тисячам малих цьвіточних духів винести ся із боліт та рож, щоби вони скоро відцвили, або чи має може всї молоді, хороші дївчата перемінити в старі, гидкі баби?

Вона могла розпутати всї бурі, огнедишучі гори були-б на її приказ вилили на цїлий край струї жаркої лави, вона могла приказати сонцю завернути із своєї дороги, так що запанувала би вічна пітьма — але всьо то не являлось їй доволї страшним.

Нїчого з того всього не вчинила, вона вияла лиш з тямки людий — мужчин та женщин — два малі слівця, два божескі слова: „Люблю тебе!“

І коли се вчинила, вибухла дияволським сьміхом і щезла.

*

В першій хвили люди не дуже помітили, що їм щось хибує. Лиш тут і там здавало ся їм, що чогось немов похочують, та не знали, що воно таке.

Залюблені, що дали собі сходини в затишній альтанї серед рож і подружені, що гуторили в любій комнатці за спущеною занавісою, відривались нагло від голублення і споглядали на себе здивовано та повні дожиданя. Відчували виразно, що бажають щось сказати, щось, що звикли були часто і часто повторяти, як питанє та відповідь, і вони не знали, що се таке. Міркували над тим і не могли домірковати ся; стали неспокійними і не знали, чому.

Поки-що вони так дуже не терпіли їзза втрати дорогого слова, бо мали на потїху ще богато иншим слів і тисячу пестощів. Але ах!.. се не тревало довго і їх напягла найтяжша сумота. Дарма голубили себе, дарма кликали себе найніжнїйшими іменами, — їм було за мало, обдарувати ся найсолодшими поцїлуями, присягати, що одно за другого готове вмерти, називати себе „моя душенько і моє щастечко“, вони відчували інстинктово потребу, ще щось почути, вимовити, щось, що було дорожше, чим всякі инші любовні слова.

Після сумоти прийшли спори. Позаяк їх щасте, яке вони почували, було неповне, причім не вміли подати, що їх хибує, то чинили собі залюблені найтяжші докори, винували себе взаїмно о холод, зраду, не вірили в пестощі, котрі не виходили такими, якими вони собі їх бажали.

Так стало ся, що рожеві альтани запустїли, бо залюблені не давали собі більше сходин, а подружені не спускали більше занавіс, сидїли від себе здалека, окремо, і бурмосились або зївали.

І поніав сум по цїлім краю; бо чи може там панувати радість, де любови нема?

Коли-б край спустошила війна, вилюднили недуги, то не міг би виглядати таким безутїшним, таким скорботним, яким став через втрату двох любовних слів.

*

В тім нещасним краю проживав поет, що вже цїлком заслугував на співчутє. Не досить, що пізна его розпука задля того, що не може забутих слів гарній любці більше шептати, або з її солодких уст почути — він не мав взагалї нїякої любки —, але він був лїричний поет і проте не був в силї докінчити вірша, котрий почав у нещасну годину, коли русалка промовила заклятє. Вірш мав кінчити ся як-раз словами: „Люблю тебе!“. Було прямо неможливо найти инший зворот.

Поет ударив ся по чолї, взяв его між руки і спитав ся: „Чи я збожеволїв?! Був чейже певний, що починаючи оду, знав докладно слова, що мали стояти перед послїдним знаком виклику. Доказ на те, що він знав его, сей нещасний, забутий кінцевий зворот, доказ на те хоч би в сім, що рим, з котрим мав годити ся кінцевий зворот, вже стоя готовий, ждав его, домагав ся, не хотїв нищого, як уста, котрі, щоб здержувати ся в поцїлуї, потребують других уст.

І се важне, невідкличне реченє він забув, не міг собі пригадати, чи коли его знав.

За тим скривала ся без сумнїву якась тайна, а що се могло-б бути, над тим ломив собі поет голову. Він попав в найглубшу меланхолію, бо нема для поета нїчого страшнїйшого, як не мочи докінчити початого вірша. Утїк від людий, схоронив ся в лїс і пересиджував над журчливим потоком, саме там, де русалки приходили звичайно гулятн в сьвітлї місяця.

*

Отже раз, як він дрімав під густим дахом зелени, побачила его недобра, дияволська русалка і залюбила ся в нїм по уха. Русалки не дуже манїрні і скорше чим мотиль поцїлує рожу, вона притиснула свої уста до его, так що поет, хоч як занятий своєю одою, найшов сю перепону чудесною. Радо дав себе увести на золотім возї, тягненім крилатими кіньми до голубої печери і в її гарних раменах, очарований її поцїлунками, її усьміхом забув про свою журбу, свої терпіня, і коли обов перестали на хвилю голубити ся, глядїти собі в очи, то лише тому, щоби прислухувати ся чудовій музиці, яку виводили невидимі мистці, або щоби приглядати ся танцям чарівних русалок, або їсти із золотих кошів пахучі овочі, пити із золотих чаш іскристе вино, або він очарований, одушевлений брав за гарфу, сьпівав похвальний гимн красавици і русалка була щасьлива, чуючи, як він її оспівує.

Її щасте, її веселощі не мали стриму. А прецїнь стало ся, що русалка инколи серед найвеселїйшого сьміху нагло споважнїла і стала сумною. Оперла гарну головку на руку і її золоте волосє спливало филями низше бедер.

— О, королево! — кликнув він, упавши перед нею на колїна — що тебе смутить, яке бажанє тобі довлагає серед нашої радости, нашого щастя? Що тобі недостає, всемогуча, найкраща з цїлого сьвіта?

Вона не відповідала зразу, але як він став дальше напирати і благати, зітхнула:

— Ах, що то від лиха, яке завдалось другим, треба самій терпіти! Ах, я сумна, бо ти нїколи не сказав менї: „Люблю тебе!“

Він не повторив сих слів, але видав окрик радости, бо знайшов тепер конець свому віршови.

Дарма хотїла русалка задержати его в голубій печері. Він спішив, як лиш міг, домів, кінчив, писав, видав свій вірш публично, і люди в сумнім краю віднайшли вкінци божескі, забуті слова.

І тодї пішли опять сходини в альтанах серед рож і нїжні пестощі в любій комнатї за спущеною занавісою.

ЗИМОВІ БЛЮЗКИ з бархану, фляпелї і суконні. Гальки, спідниці волочкові. шляфроки і матінки поручає з дуже гарних і ґустовних материялів **ФЕРДИНАНД ГІТЛЄР** Львів, пл. Галицка ч. 3.

на чеськім університеті було тілько іспитів, кілько на нїмецкім в Празї і в Відни разом.

Дня 18 листопада сьвятковано в Празї пятьдесятьлїтний ювилей славного маляра М. Alesa. При сій способности уряджено також виставку його творів. В тім самім дни сьвятковано ювилей сцени — се в від часу вимаципованя ей зоїд впливу нїмецкого. Се стало ся вперве 18 листопада 1862, коли то відіграно перше ческе представленя п. з. „Kral Vukošin“ Гальки.

в—ч.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Нїмці про ческий елябо,ат.

Відень. Ческо-нїмецкі посли видали комунікат, в котрім заявчують, що елаборат чеський є прямим відкиненем домагання Нїмців а ставлячи знов жадання двох мов в цілім краю і витягаючи Моравію і Шлеск видали елаборат, на підставі котрого ческо-нїмецке порозуміне є немислиме.

Помилуване студентів.

Петербург. Шпея „Правит. Вѣст.“ прислав цар в день своїх імянин слїдующу телєґраму до міністра внутрішних справ: „Студентів, котрих за розруху вислано в Сибір, спровадити назад до Росії, хоч ще не минув реченець кари. Хоч не треба розміщувати їх в університетских містах, треба старати ся зверзути сих молодих людий родичам, бо окруженє родини приведе їх до порядку.“ Се розпорядженє відносить ся до 58 студентів.

Македонїя.

Царгород. В ноті додержав Туреччина в дуже рішучім тонї скидає з себе відвічальність за розруху в Македонії і робить за них відвічальною Болгарию. Нота просить европейскі держави, аби в сім напрямі поробили представленя в Софії.

Ґр. Лямбсдор у Відни.

Відень. Дня 20 с. м. Лямбедорф виїде до Білграду, Софії і Відня. Дневники доносять що цїлию его подорожи є привернене нормальних відносин на Балканї.

Македоньска еміґрация.

Софія. Македонці масами еміґрують до Болгараї, бо їх положенє безвихідне. Цар дав 10.000 рублїв на запомоги для еміґрантів. Більші квоти дали також на сю цїль болгарскій князь і Клементина.

Венецуеля.

Каракас. Посол Сполучених Держав, Бовен дістав від Кастра повновласть заступати Венецуелю в переговорах з Нїмеччиною, Анґлїєю Італїєю. Коли держави приймуть предложенє Венецуелї, посол Бовен поїде до Вашинґтону і зачне устні конференції.

Ґуайра. Нїмці забрали новий венецуельскій корабель і зробили его неспосібним до праці.

Брукселя. До держав, котрі зажадали від Венецуелї відшкодованя, приступила також Бельґія.

Борба з конґреґаціями.

Париж. Президент кабінету здержав платню епископови з Нїци, котрий оголосив в дневниках, що є одним з авторів петиції до парламенту в справі конґреґацій і висказав здовольнане, чому его непокарано так, як иншах епископів.

НОВИНКИ.

Оповіщенія:

— **З тов. ім. Шевченка.** В понедїлок 9 (22) о год. 5 відбудеть ся засіданє історично фільософічної секциї; на дневнім порядку: 1) Материали про боротьбу духовенства з суєнірями, зібрані Ю. Кмітом, І. Левицьким і І. Франком, реф. І. Франко. 2) Просьвітні заходи в Перемиській і Львівській дієцезії при кінци XVII в. Зібрані Ю. Кмітом і І. Франком, реф. М. Грушевский.

— **Конституючі збори Товариства св. Ольги** відбудуть ся 31 грудня 1902 (в середу) о годинї 11-ій перед полуднем в каплици митрополичої палати у Львові з таким порядком нарад: 1) отворенє зборів, 2) вибір президиї зборів, 3) вписанє статуту, 4) вибір видїлу, 5) внесенє членів. Перед зборами о годинї 7½ рано того дня буде проповід Їх Високопреосвященьства для прибувших пань в тій самій каплици, о 8-ій годинї сповідь жадаючих тоїж в церкві св. Юра, а о 9-ій годинї служба Божа для них. Упрашає ся о скорезголошуванє в членя під адресою: Провізоричний Видїл Товариства св. Ольги, Львів, Ринок ч. 10. — Від провізоричного Видїлу Товариства св. Ольги *О. Д. Танячкевич, Стефанія Лежогубска.*

— **Прошу всїх Впр. Отців і Братий** постояти з цїлою енергією і принильнувати, щоби не лишень кождий дяк вступив в члена дяківского Товариства своєї Дієцезиї без проволоки, но і кожда церков. Вилому тут не сьмїє бути. Найнижша річна вкладка виносить 2 корони. Се беззглядні условини, щоби запевнити дякам побираню емеритури і інвалїдної пенсиї вже з роком 1903. А сего вимагає найпластивійший, найприродиїйший інтерес церкви. На нїкім бо не тяжить такий обовязок дбати про долю слуг церковних, як на церкві. А вс чиладе своє великє memento, щоби наша церков його конечно сповнила, в тім випадку головно сама його сповнила, тим більше, що се не представляє нїяких трудностий. *О. А. Танячкевич.*

— **Загальні збори філії руского товариства педаґоґічного в Станиславові** відбудуть ся в суботу, дня 3. н. ст. січня 1903 о годинї 3. пополудни в комнатах Рускої Бесїди (ул. Собіского ч. 28) з отсим порядком дневним: 1) отворенє зборів, — 2) звіт уступаючого видїлу, — 3) звіт касовий; — 4) вибір нового видїлу, — 5) внесенія та інтерпеляциї членів, — 6) „З психольоґії дитини“ (відчит). Хто би хотїв вписатись в члени товариства, звольті се зробити на загальних зборах.

— **З Перемишля.** В недїлю д. 21 с. м. продовжати буде проф. Гуменюк свій відчит на тему: Лев Толстой і его культурне значінє. — Слїдующої недїлї д. 28 с. м. читати буде д-р Долиньскій. Дохід з сего відчиту призначений на річ „Сокола“ в Перемишли. Оба відчити відбудуть ся в комнатах „Руской Бесїди“. Початок о год. 8. — Від Вид. Тов. „Руских Жінок“ і „Бесїди“ в Перемишли.

— **Товариство Руска Бесїда в Городенці** запрошує П. П. членів на загальні збори, котрі відбудуть ся дня 1 н. ст. січня 1903 в комнатах „Народного Дому“; при тім управнає ся о як найчисленївшу участь. — *Видїл.*

— **З Бобреччини.** Дня 1. нат. січня 1903 (в четвер) відбудуть ся в Вібрці, в сали ради повітової, о годинї 2-ій по полудни, доричні збори Товариства „Народний Дім в Вібрці“, на котрі всїх, справі руєкій прихильних людий з цїлого повіта запрашає ся. Порядок нарад: 1) Справоздане за рік 1902; 2) вписи в члени товариства; 3) в разні членів. — Всї руські часописи просить ся оголосити повисше оповіщенє.

— **Вдовичо-сиротиньский фонд по сьвященних станислав вской епархії** виносив з кінцем III. квартялу 1902 року 265.344 К 36 сот. Із того становили 253.757 К 65 сот. коренний, а 11.586 К 71 сот. диспозиційний фонд. Коренний фонд уміщено: На гіпотеці 75.900 К, в цїнних ефектах 170.478 К, а в щадници 7389 К 65 сот. Диспозиційний фонд був уміщений в щадничи і готівкою в підручній касі.

— **З „Народної Торговлї“.** Просимо Вп. Членів нашого Товариства, що змінили місце свого побуту, подати нам теперішнї адресу, щоби ми могли переслати їм справоздане і бїляне за рік 1901/2. — *Дирекция.*

— **Виказ жертв** На прибори і кабінети видїлової школи ім. Шевченка у Львові на падолист с. р. зложили: п. Вілецка заст. директора школи 100 кор.; путники руські на руки п. Ольги Варвінської (враз з щедрою жертвою Високопреосв. Митрополита) 164 кор. 36 с.; о. Куїцкий з Терпополя 2 кор. 50 с.; п. Я. Кульчицка з Богородчан 2 кор.; п. І. Зарицкий зі Львова 1 кор.; п. Олена Бурбель з Городиславич 1 кор.; Лев Герасимович, радник суду з Рогатина 10 кор.; Мир. Кимакович, судя з Заліщик 6 кор.; О. Мелешкевич з Вікна 5 кор.; о. Куницкий з Станиславова 3 кор.; О. Кобринович 5 кор.; Іос. Кульчицкий, радник з Самбора 10 кор.; Вол. Гнатишак, асист. почт. зі Львова 10 кор. 5 сї. А. Алисьневич зі Львова 3 кор; Р. Алексевич з Угнова 10 кор. — Разом зложили згадані Добродії квоту 342 кор. 91 с., за що складає Їм Товариство Педаґоґічне і Заряд Школи щиру подяку. — З огляду на короткий реченець (двох місяців) і поважну суму (657 кор. 9 с.), яку випадає після інтенций Жертводавци кождо зібрати, аби других 1000 корон доповнити, упрашаєсь усильно щирих Патріотів спішити з жертвами. Сего уділяє не можемо нїяк обійти а потреба есть дїйетна і наглача. — З Тов. Педаґоґічного. *Алисьневич*, касиер ул. Кльоповича 7.

Всячина:

— **Польско-вацапска напасть.** В четвер вечером устроїли собі вощі сердечні моски люди в сали „Народного Дому“ у Львові сьвятого миколаївскі вечерниці. Коли публика сі пішла до сали на забаву, горба уличників та ремісничої молодїжи, що вийшла ще-раз із сусїдної промисловоі школи, з криком та висном уставилась напротив воріт „Народного Дому“ і в дикій сваволи стала кидати на ту публику грудками снігу. Доперва по пїдя розігнала уличників і привернула спокій. Але напасні верховоди покористувались сею нагодою, щоби виступити против зненавидженої рускої гімназиї і постарались ложними інформациями в польскій пресї приписати вину цїлої авантури руским гімназистам. Ми стверджуємо на основі певних інформацій рішучо, що руські гімназисти в тій авантурі участи не брали.

— **Wiece narodowe** на спосіб віча в Чорткові відбули ся в дальшім ході в Заліщиках, Городенці і Коломиї. Всюди взяла та сама нута нетерпимости проти руского національного руху і всюди рішено нищати руські часописи, читальні і т. п. а форсувати вецюлки і czytelnie.

— **В справі Біляни і Костенева.** фондацийних дібр „Народного Дому“ у Львові, було в ч. 270 „Діла“ подане, що після справозданя управи „Н. Д.“ доходи з сих сел, котрих вартість подано на 180.670 К (морґа перо січно находить на 163 К 44 с.), виносили за 3 роки 2.658 К; значить від капіталу 180.670 К було річного доходу: 2658 : 3 = 886 К. Що скажуть на те наші економічні товариства, наражаючі фондами народними, одже розуміючі оцінити вартість капіталів, і нарабляючі ними по совісти? Від такого капіталу платить на пр. „Дністер кредитовий“ річного доходу (процентy) 7.226·80 К; отже за три роки капітал 180.670 К, представляючий вартість Костенева і Біляни, приніс би в „Дністрі кредитовім“, в „Банку краєвім“, в „Галицкій касї ощадности“ квоту **21.680 К 40 с**, не вичисляючи відсотків від відсотків; в руках же управи „Н. Д.“ приніс сей маєток за той сам час — **2.658 К**. А тим се фондациї; з відним має ся съмілість кривдити ей так нечувано! Одинк скаже хто: фондациї ся льокована в земли, а відома річ, що земля не несе значних відсотків. Нехайжем хоч всякий розуміючий ся трохи на господарскій рахунковости знав, що вже дуже невдарна управа маєтком там, де він з землї та ще доміпікальної, оцїненої вищше та не обтяженої такими податками як земля хлопска, не осягне бодай **3%** чистого доходу. Тим приглядьмо ся ближше, який процент дав річно господарив Біляною і Костеневом. Се випаде з сеї пропорциї: 180.670 : 886 = 100 : X; а випадкова цифра буде = **0·49%**!! Може нам скаже ся що о мелїорациях, вкладах. Але ті повинні бути переведені рахунково, виказані в дійсним доході, бо они суть доходом. Варто би, щоби справу господарки в „Н. Д“ розібрав критично наш „економіст“ (в Перемишли) та розкрив очи нашим старовірам; бо і їх шкода, щоби були кожусь — параваном. *Альфа.*

— **Запомоги для бурс.** Видїл краєвий в порозумінню з краєвою радою шкільного розділу в 10.000 корон, ухвалені соймом і поставлені ему до диспозиції, на запомоги між 27 бурс в висотї від 150 до 600 корон. Мім ними припало на 16 польских бурс 6.210 К, а на 11 руских бурс 3.790 К. З руских бурс одержали: Бурса в Дрогобичи 200 К, бурса руского т-ва педаґоґічного в Станиславові 300 К, бурса в Козомиї 200 К, бурса св. Миколая у Львові 400 К, а руского т-ва Педаґоґічного у Львові 470 К, бурса в Тернополи 600 К, в Новім Санчи 470 К, в Бережанах 200 К, в Перемишли 600 К в Ярославю 150 К, і в Самборі 200 К.

— **Буковиньский сойм.** як доносять з Чернівець до Zeit, не буде скликаний, і то на жадане краєвого правительства, котре обявило ся коаліциї з Русинами. Надто президент краю бар. Бургґіньон має в найблизшім часї подати ся до димісиї, тож скликанє сойму в такій порі було би недоцїлене.

— **Вандруючий сойм.** Сойм істрийский скликано в сім році на 27 грудня, і то до Пенї. Раз зберав ся він на наради в Паренцо, то знов в черги в Капо д' Істриї, так що можна би его назвати безодомним і вандруючим. Причини перенесенія его осїдку виявляють в місцевих національних спорах, бо Словінці і Хорвати загрозили абстиненциєю, якщо б сойм скликано до Паренцо, де до тепер є осїдок краєвого видїлу, а з'їжаних ся славиньских послів Італійці назвіть до готелю не хочуть принимати.

— **У о. Сидора Воробкевича** явила ся сеї недїлї депутация руских товариств, щоби поздоровити визначного патріота з нагоди его відзначеня орденом Франц-Йосифа. Депутация складала ся з послів Пігулика і д-р. Стоцкого, надрадника Исенацкого, ївщ. Поповича, секретаря суду Кораневича, проф. Кимка, Семаки і д-ра Маковея та представителїв акад. тов. „Січ“, голови Сімовича і акад. Яворского. В імя депутациї промовив посол Пігулик. Промова виголошена з вїдвагою і теплотою, яка визначає бесїди посла Пігулика, тронула всїх до живого, а Нестор буковиньских руских дїячів, наш Данило Млака, зворушений до глубини свого чутливого серця, здолав тілько сказати: „Спасиб за Ваші золоті слова; Ви огрїли мою душу, ох, коби могли освітити й моє темне око“ і Привитавши радістно кождого з прибулих, о. Сидір провів враз із своєю подругою, що вірно подїляє его тяжку долю, і зі своєю дочкою, п. Симиґіновичевою кілька хвиль в сердешній розмові, очивидячки рад із приходу близьких его серцю братів, що возвращали его відтак щирим бажанєм, щоби Всемогучий потїшив ще его в тяжкій недолї-недузї...

— **Краєві податки консумційні.** Понеже дотеперішна оплата від пива в висотї 1 кор. за гектолїтер, побирана при посередництві арендаторів того права, приносила лиш 696.000 К, при консумциї 1.200.000 гектолїтрів, — постановив видїл краєвий предложити соймови проект закона, змінюючий способ побирання тих оплат. Іменно мав би побір тих оплат перейти у власний заряд, а тоді краєві доходи з того жерела побільшили би ся о яких 350.000 К, річно. Крім того проектує видїл краєвий підвисшенє тих оплат з 1 К на 2 К від одного гектолїтра покликуючись на Чехи, де — як ми вже про се писали — в такій іменно висотї ті оплати уховано. Сам закон мав би війти в житє в місяць по его оповіщеню.

— **Конець аптинарского страйку.** Страйк, що продолжав ся через 12 днїв, закінчив ся вчера побідою страйкарів. Угоду заключено на таких умовах: 1) Всї справи між аптинарами а магістрами рішає мировий суд; 2) Заключеної угоди мають обі сторони безусловно держати ся; 3) Страйкарів мають працьодавці назад принати і не скорше їм виповісти — в даним случаю — як 15. лютого 1903 р.; 4) Принципала мають за магістрів платити вкладки до аптинарскої ґремії; 5) Установлено мінімальну плату від 160 к. до 210 к.; 6) Хто побирав би вищу плату, може її втратити доперва при зміні служби; 7) На помешкане можна потрутити з плати 20 к. стравного 60 к.; 8) Для місцевостий з 5—20.000 мешканців установлює ся опуст 5%, а з людностию нижше 5000—10%, з таксі під 7; 9) Ремісльні заряди обовязані обезпечити своїх співробітників в заводових Касах хорих т-ва „Unita“-і 10) Кождий співробітник має право на 14 дневну відпустку в році. — Угоду підписали обі сторони, а з боку правительства протомедик д-р Мерунович. Вчера о 4 годинї по пол. всї аптинарскі співробітники обняли свої занятя.

— **Аванс директорів ґімназиальних.** Ц. К. цїсар наєав VI. класу ранґи директорам шкіл середних: Едвардови Харкевичови, директорови вижд. ґімназиї у Львові; Мих. Рембачови, дирек. школи реальної в Тернополи; Йос. Скупневичови, дир. польскої ґімназиї в Перемишли; Том. Солтисикови, дир. III. ґімн. в Кракові; д-рови Фр. Томашевскому, дир. в Самборі і Йос. Вуйцїкови дир. ґімн. в Ярославі.

— **Нова церков в Куликові.** В Куликові відбулось в 4 грудня т. р. в день Воведенія Пресв. Богородиці благословенє новозмурованої церкви. Благословенія довершив парох місцевий о. Грушевич при співучасти сїмох сьвященників. Є се вже друга мурована церков в місточку Куликові і то така, котрої не повстидала-б ся і столиця.

— **Новий міністер війни.** Міх. Крігґаммер подав ся до димісиї, котру цїсар принив. Его заступник ґен. Шенайх є став командантом корпусу в Йозефштадті, а міністром війни іменований ґен. Генрик Шітрайх. — Новий міністер родив ся 1841 року в Любляні, є членом апеляційного радника, відбув всї власні студиї військові і посїдає поза теоретичні також фахово-практичні відомости, що їх набув яко довголїтний заступник шефа ґенерального штабу.

— **Національні відносини в сьвітлї цифер.** Професор нїмецкого університету в Празї д-р Рамберґ застановив ся в послїднім зошитї місячника „Deutsche Arbeit“ над числовим відношенем поодиноких народностий в Долитавщинї взагалї, а в Чехії зокрема, і приходить до пїдяких висновків, з котрих важнїйші подаємо понижше. За точку виходу послужила нїмецкому професорови урядова конспирация. Та коли адміністрациїні власти мірять стан національностий від р. 1880 після розговірної мови, для д-ра Рамберґа таке обчисленє не представляє ся достаточно обективним. Більше міродайною узнав нїмецкий професор материну мову, після якої можна-б узглядити також многі особи, що послугують ся двома або й трьома мовами розговірними. Отже після урядового обчисленя з р. 1900 признало ся в цїлій долитавскій половині Австриї до розговірної мови: нїмецкої 9,170.939 (35·78%) осіб, ческої 5.955,397 (23·23%), польскої 4.259,152 (16·61%), **рускої 3.375.576 (13·17%)**, словіньскої 1.192,780 (4·68%). На прочі народности припадає: сербо-хорватску 2·75%, італїньску 2·84%, румуньску 0·90%, мадярску 0·04%. Сей перегляд потверджує передовсїм перевагу нїмецкої мови, котрою розговорює більше як третина населеня. Ческе плем'я не осягнуло четвертини. Всї славиньскі разом творять три пятих. Узглядити годить ся щей те, що коли нїмецкі народности привязані виключно до певних областий монархії, то нїмецка область языкова розгалужена майже на всї чужомовні більшости. В самій Чехії сидить більше як 2½ мілїона Нїмців, т. є. більше як четвертина всїх Нїмців в Австриї, отже не дивно, що становище ческих Нїмців творять вісь, навколо котрої обертає ся внутрішня політика Австриї. Чисельно представляє там ческе населенє 3.903.003 голов або 62·67%, нїмецке населенє 2.337,013 отже 37·27%. В Моравії творять Чехи аж 71·35%, Нїмці 27·91%. Поляки 0·64%, а на Шлеску те саме відношенє являють ся в цифрах: 22·04% (Чехи), 44·63% (Нїмці) і 33·21% (Поляки). Топоґрафічне розміщенє обох краєвих мов узнагляднив проф. Рамберґ на окремій языковій карті. Чехії після судових повітів. Як одномовні повіти установлено тоті, де чужомовна меншість не досягає 5%. Після сеї норми виходить в Чехії 108 часто ческих, 71 чисто нїмецких і 42 мішаних судових повітів. З тої карти виходить, що в краях ческої корони для полагодженя языковых спорів можна безпечно утворити языкові области на основі національної автономії, факт, що рішучо суперечить ненаситним вимаганям Чехів, котрі безпардонно пруть до змайоризованя прочих національних меншостий.

— **Шпиталь для божевільних в Кристинополи.** Заведенє для божевільних в Кульпаркові під Львовом так переповнене, що ц. к. краєвий видїл був приневолений оглянутись за новим того рода інститутом, зкандно утворенним его філії. В тій цїли виделеґував видїл інспектора краєвих шпиталїв д-ра Саваницкого і примаря львівского шпиталя д-ра Озаньского, котрі мають оглянути старинний замок в Кристинополи, чи не дав би ся закупити від властителя і перебудувати на помішенє там одної часта божевільних.

— **Нова торговиця у Львові.** Для вигоди мешканців Личаківского передмістя ухвалив магістрат з днем 1 січня 1903 р. отворити при ул. Сокодовій торговицю для продажи

Рідка случайність!

Спеціяльний склад
ЛІНОЛЄУМ і ЦЕРАТ
у Львові, ул. Сикстуска Ч. 2.

продає цератові хідники в найлучшім ґатунку по мірній цїні лиш в понедїлки, в'ятірки і середи.
Широкість 70 сп. метер по 75 кр.
„ 90 „ „ „ 90 кр.
і поручає слїдуючі спеціяльности:
Дивани в лїнолєум, хідники, підстілки перед умивальні, скатерти на столи в їдальних кождої величини, дамскі і дїточі запаски, простирала ґумові і т. д. 5—4

дажи споживчих предметів, як мяса, печива, круп, набілу, ярини і т. д. Торги на тій торговиці будуть в будні відбувати ся в часі від рання до 2 год., а в неділі і сьвята до 12 год. в полудне. Сьвята, розуміє ся, означив маґістрат лиш римо-кат., бо сьвята по нашому обряду оставлений п. Малахов-ский знов przeoczył. Но, не даром то пруські і росийскі гакатисти не довиджують у себе, наших тутешних гакатистів!

— **Для математиків.** Французский математик Таґе завдав собі досить непотрібної праці. Але видко мав дуже богато терпеливости, коли обчислив всї можливі комбінації, які дадуть ся утворити з 25 букв альфабету. Для дуже ціканих подамо, що після обчисленя сего математика сума всїх комбінаций представляє ся зовсїм поважно, бо 620 секстиліонів, 448 квінтиліонів, 239 біліонів, 430 міліонів і 360.000. Хто не вірить, нехай сам переконає ся.

— **Судьба сьпівака.** Стара істория а вічно нова. Перед 30 роками „королем" тенорів був француз Ернест Ляфарґ. Божок публики, збирав міліони і лаври, а популярнійшим був від Гамбети та Булянжера. Але щасте зміняє ся. Ляфарґ занедужав. Мусїв на два роки усунути ся із сцени, на котрій тимчасом заблисли инші зьвізди. Коли опустив шпиталь, нїхто вже его не знав, нїхто не узнавав. Пропустивши за добрих часів маєток, сходив із степеня на степень, Сьпівав на провінціональних сценах, потім на естрадах тінґлевих заведень, відтак в нічних кавярнях, аж вкінци з мандоліною обходив подвіря паризких передмість і як трубадур покоївок заробляв, щоби не згинути з голоду. Вкінци перед кількома днями найшли его на улици замерзлого. Паризка преса пригадала собі его і присьвятила ему сентиментальні некрольоґи. Sic transit gloria mundi...

— **Рабівник поцїлуїв.** В місті Расін, в Америці, велика трівога між женщинами, особливо хорошими. Кожда з жахом показуєсь на улици. І в чому. Гарний, кріпкий і елеґантно убраний мужчина являє ся від часу до часу на місті і побачивши гарну женщину, ловить її в обійми, цїлує, а відтак щезає скоро, гладаючи нової добичі. Особливо вечером падає богато людского цьвіту жертвою его пристрасти. Позаяк полїция не може дати собі з ним ради, горожани з'орґанїзували віддїли полїциї приватної, котрі патрулюють по улицях. Понадто на мурах розліплено осторогу з описом ненаситного аматора поцїлуїв, визначуючи нагороду за его спійманє. Кожда панночка, жінка, вдовиця і т. д. одержала один примірник его фотоґрафії для власної безпечности. На жаль, безличник кпить собі з того всього і гуляє дальше по місті безкарно.

— **Вартість мужа.** Суд цивільний в Новім Йойку признав вдові по Вільгельмі Leys, забитім в тунелю в часі їзди зелїзницею, 100.00 долярів відшкодованя. Є то, здає ся, найвисша сума з тих, які доси признавано в подібних случаях.

— **Теляґрама довкола землї.** З Отави доносять, що там пробовано дня 6 с. м. новий британийскій кабель довкола землї. Теляґрама адресована до посадника Отави обігла землю в 6 годинах і 3 мінутах, вчислаючи до того вже і проволоки по стацинх.

— **Спростованя і пояснення.** П. Богдан Барвіньский, аплїкант „краєвого архіва актів ґродских і земских" у Львові просить нас дотично новинки в 272 ч. „Дїла" п. з. „Події на університеті" спростувати вість що-до его особи о стілько, що він не зносячись зовсїм з рускою академичною молодїжию, про її ухвали в справі іматрикуляциї в львівскім університеті не знав нїчого і тому, заскочений подїями, не міг від тої іматрикуляциї відступити.

В справі дописи з Долини в 246 ч. „Дїла" п. з. „Руска парохія в руках польской гакати" одержуємо від Всч. оо. Альбина Раковского, Ігнатія Гарасевича, Теодора Дикого, Михайла Бачиньского і Павла Филиповского письмо, в котрім вони, як довголїтні сусїди заатакованого в тій дописи о. Величковского, підносять его честний і правий характер і заявляють, що заміти починені ему нашим долиньским дописувателем, немов о. Величковский стоїть на службі польской гакати, є несправедливі. Се спростоване містимо на виключну відвічальність авторів.

Урядові вісти:

— **Вісти з деп. львівскої.** Презенти одержали: о. Сироїдів Яців на Снихів, щирецкого деканату, о. Юрчиньский Лев на Помонину, о. Радкевичь Евстахій, зав. Хоросна на Гаї коло Львова.

Президия Намістництва годить ся на канонічну інституцию: о. Величковского Теодора на Долину, о. Сироїдова Якова на Снихів, о. Евстахия Радкевича на Гаї і о. Юрчиньского Льва на Помонину. Митрополича Консистория взяла до канонічної інституциї о. Юрчиньского Льва на Помонину і о. Сироїдова на Снихів.

Ex currendo завідателем Снхова іменований о. Панчишин Григорий, завідатель Черешна. Декрет на системізованого сотрудника в Сасові .истав: о. Теодозий Куницкий Іеромонах в Підгірцях і

Іспит на катихитів середних шкіл зложили оо. Василь Дубицкий, катехит видїлових і народних шкіл і заступник професора в рускій гімназиї в Тернополи і Володимир Лешьовский, сотрудник з Тернополя.

Конкурсовий іспит видержали оо. 1) Бачиньский Юлїян, 2) Дубанович Йосиф, 3) Грушка Григорий, 4) Карпиньский Платон, 5) Кишш Йоан, 6) Коцюба Денис, 7) Левицкий Юлїян, 8) Летодкий Корнило 9) Олексишин Михайло 10) Панасюк Максим, 11) Пясецкий Алексей, 12) Сапицкий Людвик. 13) Свертун Филип, 14) Свистун Ізидор.

В пропозицию на Івачів горішний приняті: Хавалка Йоан, 2) Кончевич Оксуфрей, 3) Перфецкий Зенон; а в спискї: 4) Кордуба Теодор, 5) Бурачок Юлїян 6) Іленич Йоан, 7) Сивенький Михайло, 8) Скоморовский Евстахій.

Правительство признало пенсию на один рік для приватного сотрудника в Сушиї, холоївского деканату.

На конкурс розписана парохия Дерків, буского деканату.

В пресвитерскій дім принятї: 1) Бачиньский Йоан, 2) Вашишин Стефан, 3) Гвоздецкий Алексей 4) Дубицкий Андрій, 5) Захарко Йоан, 6) Квасьнюк Алексей, 7) Пеленьский Алексей, 8) Мригловович Николай.

З літератури і штуки:

— **Гайдамаки ч. 10.** вже вийшли і містять: Національний сойм. — Погоня Ляхів за стричком для Руси-Украіни. — Заговор Катиліни в XX. віці. — Пітия під кавками. — З Бережанщини. — З Каменеччини. — Парлямент. — Мадам Польонія хора, сатира Ол. В. Шевчука. — Новинки.

— **Комара,** гумористичної часописи під ред. І. Куницевича, вийшли чч. 21 і 22 і визначають ся добірностию змісту і щирим гумором. В приписці від редакциї взиває видавець руску суспільність, щоби піддержала одиноку українско-руску гумористичну часопись і уважаючи на тяжкі умови, з якими мусить стрічати ся того рода політично-сатиричне видавництво, піддержала его з Новим роком численною і скорою пренумератою.

— **Бібліотеки для рускої молодїжи,** що виходить під редакциею Ю. Насальского в Коломиї, появив ся випуск XXXVI, котрий містить: 1) Маруся Богуславска, оповіданє з давної минувшини Андрея Веретельника і 2) Божа Воля, оповіданє після народних казок Олекси Булки.

— **Антін Кужеля: Четверта Коломийка,** твір музичний на фортепян вийшов як 8 випуск „Видавництва музичного станиславівского Вояна" і стоїть 60 сот.

Економічний віддїл.

Торговля покладками

як важний чинник в сїльскім господарстві.

Край наш, Галичина, рільничий, без фабричного і рукодїльничого промислу, так далеко, що навіть підставу експортової торговлї становлять у нас не перетвори продуктів рільничих із рільництвом стоячих в звязи, але продукти сирі а зглядно живі. Межи тими продуктами, що вивозять в цїлях торговельних з нашого краю, займає одно з перших місць експорт покладків і дрібної птиці на яких 40 міліонів корон річно. Є то вже дуже поважна сума, осягнена рїжного рода спекулянтами. Приманчивість значнїйшого заробку побудила деяких енерґічнїйших капіталістів при помочи „Галицкого банку для торговлї і промислу" до заснованя у Львові „Транспортової компанії", котра думає захватити в свої руки цїлу вивозову торговлю покладками і дробом з Галичини.

Не бракло що-до орґанїзациї експортової торговлї покладками голосів також зі сторони Русинів. Кілька місяців тому назад, один з кореспондентів „Дїла" підніс гадку, що-до торговлї і загальної акциї в справі торговлї покладками, а для заохоти подав яко примір читальню в Середнім, представляючи, що один з членів тоїже читальні взяв ся до сеї торговлї і в слїд сеї читальні вступили инші околичні читальні та вспіли взяти в свої руки ту торговлю, позбувши ся тим способом експльоататорів-посередників. Притім примітив кореспондент, що згадана читальня віднесла ся до Тов. „Просьвіти" з порадою, як би ту торговлю покладками розширити і спровадити ёї на властиву дорогу. О скілько менї звісно, тов. „Просьвіта" дїйсно получило таке письмо від читальнї з Середного, але з природи рїчи відступило се письмо „Народній Торговлї" до полагодженя. Не знаю, яку відповідь дала Дирекция „Народної Торговлї", читальнї і не знаю також чи сею відповідию буде читальня в Середнім одушевлена, бо знаючи відносини нашої від 20 лїт істнуючої „Народної Торговлї" мушу допускати, що та відповідь, сли яка була, то була, певно дуже лаконічною... Впрочім, не можна робити нїякого серіозного закиду „Народній Торговлї" за те, що она пасивно відносить ся до подібних справ. Своєю 20-лїтною практикою, хотяй статутом покликана була брати ініциятиву і участь в орґанїзациї і експльоатациї експортової торговлї, виробила она одиак для себе лиш тенденцию заспокоювати дорогою продажи і купна потреби краєвого населеня Галичини, значить: огра ничила свою чинність на внутрїшну торговлю. Щоби отже прийти в поміч „Народній Торговлї" і виручити ёї в тій справі, а з другої сторони піддержати заохоту читальнї в Середнім в розпочатім дїлї, як також осьвідомити загал про розміри торговлї покладками на головних европейских ринках, уважаю не зайвим слїдуючих кілька слів.

Торговля покладками занимає тепер дуже поважне місце і є важним фактором на торзї европейскім. Вводить она великі суми до краю, з котрого вивозять покладки, а для такого краю як наш, виключно рільничого, в котрім чує ся недостаток капіталів, а особливо дешевого для рільництва кредиту, торговля покладками набирає тим більшого значіня. О які величезні суми тут розходить ся, дає нам понятє імпорт покладків в 1900 р. до Анґлії. Після урядових статистичних виказів виносив в згаданім році імпорт покладків до Анґлії: 2 міліярди, 25 милїонів, 830.650 штук, вартости 3·4 міліонів фунтів штерлінґів то є 135 міліонів корон, головно з слїдуючих країв: з Росиї за 1.109 533 фунт. штерл., з Німеччини за 1.016.000 фунт. штерл., з Данії: за 935.551 фунт. штерл., з Франциї за 868 193 фунт. штерл., з Бельґії за 733.453 фунт. штерл., а з инших держав за 750 000 фунт. штерл. Належить тут примітити, що Німмеччина служить лиш яко посередник, бо покладки з Австриї вивозять до Німеччини, а з відси під марною вїмецкою, як товар нїмецкий, дальше до Анґлії. Даятого то Німеччина занимає друге місце, хоч она власною продукциею не покриває навіть своїх потреб. З повисших країв впадає в око передовсім Данія: край сей маленький, а експортує поважне число покладків, бо аж за 935.551 фунт. штерл., т. є. майже за 19 міліонів корон. Успіх той завдячує Данія своїй знаменитій орґанїзациї, заснуваній в краю 837 збірних місць, в котрих не тілько громадять покладки, але тут також сортують і старанно клясифікують призначені до вивозу покладки. Солїдність в сортованю і ретельність в клясифікациї причинились до знаменитих успіхів Данії в експортовій торговлї покладками.

Для управильненя у нас експортової торговлї покладками потреба доконче стациї центральних, де би був осїдок орґанів виконуючих, котрі на основі удїленого їм мандату вели би надзір і контролю над збірними місцями, управляли транспортами і входили в торговельні зносини з фірмами на головних европейских ринках. Крім центральної стациї треба відтак по можности як найбільше збірних стациї для закупна покладків, їх сортованя, клясифікациї, пакованя і відсиланя пачок до центральної стациї. З природи рїчи випливає, що покладки курячі, гусячі, качі, индичі і т. д. мусять бути цїлком окремо сортовані, т. є. після своєї породи і яко такі на пачках окремо означені, а не помішані разом.

Головний однак контингент для вивозу становлять курячі покладки і длятого про них скажу ще, що-до їх клясифікациї. Після принятих в сьвітї торговельних норм, курячі покладки поділені є на 5 сортів, а до означенн якости покладків треба мати сконструовану до того лямпку, після котрої сортують ся покладки, і так:

1. Сьвіжі великі, найбільше пошукувані і найлїпше поплатні в покладки, у котрих при оглядану до сьвітла покаже ся на їх прозорім, рожевім, переднім кінци банька (Luftblase) малого розміру, в середині яйця нема слїду нїякої плямки, жовток і білок від себе віддїлені, а по розбитю не видає з себе нїякого неприємного запаху. Білок у таких покладків мусить бути чистий, прозорий і не плямистий. Специфічна вага такого яйця має виносити не менше як 1·01, а промір (Durchmesser) перевищати 38 міліметрів.

2. Сьвіжі малі, якість така сама, що попередних, лишень промір виносить у них менше, як 38 міліметрів.

3. Скорчені (geschaumpft) суть то такі покладки, котрі хоч без жадного блуду на їх плитшім кінци, але баньку мають більшу в розмірі як корона (Silberkrone).

3) Консервовані, то є такі, котрі для довшого переховання обтягає ся або смарує ся плином вапна, оливою і т. п.

5) Висортовані, до котрих зачисляє ся попукані, старі, до страви поживної не ужиточні, лиш до ужитку в фабриках. Кожда з повисших сорт пакує ся окремо, в умисно до того зроблених, подовгуватих пачках, а то:

Цїла пачка покладків великих занимає 24 кіш по 60 шт., разом 1440 шт. а півпачка половину. Пачка з малими покладками числить 28 кіш т. є. 1680 шт., пів пачки половину. Покладки мусять бути систематично уложені, і так: в кождім ряді 6×3=18 шт.; 10 таких рядів творять верству, котра половину пачки виповняє, 4 верстви сягають від дна пачки до накривки. Малі покладки творять 11 рядів одну верству, 4 верстви заповнять цїлу пачку. Висортовані покладки пакує ся після вподоби.

Вартість покладків обчисляє ся завсїгди після копи, а в гуртовній продажи разом з пачкою. На кождій пачці має бути напись великими буквами після якости товару: а) сьвіжі великі (frische, grosse) б) сьвіжі малі (frische kleine), в) висортовані (Ausschus-Eier.)

На великих европейских ринках дїлять згадані повисше перші 4 сорти на слїдуючі 4 ґрупи, і так:

1) повної вартости (vollwertige) 2) Три-четвертої вартости (dreiviertelwertige). 3) Половину вартости (halbwertige) і 4) Безвартости (wertlose).

1) Сьвіжі великі покладки зачисляють ся до повної вартости, котрі суть без блуду; до ³/₄ вартости котрі суть без блуду, але мають менший промір як 38 міліметрів, відтак скорчені і консервовані; до ¹/₂ вартости, котрі суть попукані або стратили через мороз або через зрушенє (Erschütterung) на добротї своєї якости (dumpf), а до покладків без вартости зачисляють ся такі, котрі тримані перед лямпкою показують сині плями, або збиті видають воню смердячу.

2) Сьвіжі малі покладки зачисляють ся до повної вартости, котрі суть без блуду; до ³/₄ вартости скорчені і консервовані; до ¹/₂ вартости попукані або так звані dumpf; без вартости, котрі не перепускають сьвітла, суть плямисті або смердячі.

3) Скорчені покладки зачисляє ся до повної вартости, коли суть без блуду; до ³/₄ вартости, коли суть малі або консервовані; до ¹/₂ вартости, коли суть попукані або т. зв. dumpf, а без вартости, котрі суть висортовані.

4) Консервовані покладки зачисляє ся до повної вартости, котрі суть без блуду, відтак скорчені а консервовані; до ³/₄ вартости, котрі суть малі; до ¹/₂ вартости, если суть попукані або dumpf, а без вартости висортовані.

З сего показує ся, що торговли покладками, хотяй на око так малонакладна, вимагає фахового знаня від тих, котрі би сею торговлею хотїли занимати ся. Передовсім отже треба его присвоїти собі і запізнати ся з всїми принципами, почавши від клясифікациї покладків, а при тім відзначати ся великою ретельностию при клясифікованю, бо лиш тоді можна числити на успіх.

До сего часу занимають ся сею торговлею жиди, а їх стацилми збірними є: Золочів (R. Wagmann), Тернопіль, Підволочиска (Jacob Kohn), Гусятин, Тарнів, Рашів і Підґуже коло Кракова. Що они вивозять з Галичини міліони покладків, то о тім не може бути ні найменшого сумнїву, але годі сконстатувати праздиве число, а навіть краєве бюро статистичне при нїдїлі краєвім не має під тим зглядом нїяких даних.

Іван Бачиньский, касиер „Дністра".

Конкурс.

Головний Видїл Товариства „Просьвіти" у Львові розписує отсим конкурс на стипендийну запомогу в квоті 240 корон імени Теодора Качали, сина Ґригория, бувшого господаря в Фарлїєві.

Ся запомога призначена для сина селянина — господаря руської народности, ученика середних шкіл або студента університету, з цензурами в сьвідоцтві переважно відзначаючими, зглядно добрими полькевіями,

Подана з долученими сьвідоцтвами науки і сьвідоцтвом убожества, виданими від грек. кат. уряду парохіяльного та потвердженим громадскою зверхностию, вносити належить до Головного Видїлу Товариства „Просьвіта" у Львові (ринок ч. 10 поверх 1.) найпізнїйше по день 20 сїчня 1903 р.

За Головний Видїл Товариства „Просьвіта" у Львові дня 9 грудня 1902.

Д-р Кость Левицкий. *Черлянский.*

Оголошенє конкурсу,

на запомогу стипендийну з фонду імени Тараса Шевченка на рік 1903 в квоті 200 К.

I. О сю запомогу стипендийну можуть убігати ся передовсім убогі, талановиті літерати і артисти руської народности, як також убога талановита молодїж руської народности, що по укінченю висших шкіл віддає ся специяльним студиям науковим.

II. Отсю запомогу стипендийну буде надавати Головний Видїл Товариства „Просьвіта" у Львові і виплачувати в двох пів річних ратах по 100 К.

III. Подана о надане сеї запомоги стипендийної належить вносити разом з вказаними прилогами до Головного Видїлу Товариства „Просьвіта" у Львові (ринок ч. 10) найдальше до дня 20 сїчня 1903 р.

За Головний Видїл Товариства „Просьвіта" у Львові дня 9 грудня 1902.

Д-р Кость Левицкий. *Черлянский.*

Конкурс.

Головний Видїл Товариства „Просьвіта" оголошує отсим конкурс в цїли надання одної стипендії бл. п. Франца Фронца, призначеної після остатної волї покійника з дня 25 червня 1870 року для убого молодця обряду греко-католицкого, учащаючого до нашої ц. к. ґімназиї в Перемишли, з виключенєм синів сьвящеників і дяків в річній квоті 180 корон, з реченцем до дня 20 сїчня 1903 р. Убігаючі ся о сю стипедию мають в тім реченци внести просьбу засмотрену метрикою хрещеня, сьвідоцтвом убожества і шкільним сьвідоцтвом о остатнього курсу через Дирекцию ц. к. ґімназиї в Перемишли до Головного Видїлу Товариства „Просьвіта" у Львові. Стипендия буде виплачувати ся в двох ратах пів річних по 90 корон, а то в місяцах лютим і липни дотичного року шкільного за предложенєм квіту, удостовіреного через дирекцию ц. к. ґімназиї в Перемишли, і сьвідоцтва шкільного за остатний курс.

Ученик наділений сею стипендиею тратить ёї, коли укінчить низшу ґімназию в Перемишли, або коли перейде перед ёї укінченєм до якої другої ґімназиї або якого другого наукового заведеня.

За Головний Видїл Товариства „Просьвіта" у Львові дня 9 грудня 1902 р.

Д-р Кость Левицкий. *Черлянский.*

Відозва.

Одною з підойм розвою народу се бурси, особливо того рода, що помагають і найбіднїйшим а талановитим ученикам користати з добродїйства науки.

Легко заснувати і удержувати бурси там, де найдуть ся одиниці, що жертвують на сю цїль значнїйший капітал, та о много тяжше там, де прийдесь зачинати від сотиків і корон.

З капіталом кількох корон приступило товариство „Шкільна Поміч в Самборі" до виповненя задачі, зачеркненої статутом с. в. підпомагання бідних учеників морально і матеріяльно, а заразом рішилось завести бурсу, в котрій з початку давало за 1 до 2 К місячно поміщенє, надзір, опал, сьвітло і варенє ученикам шкіл народних, а коли виконало з них учеників ґімназиї і семинарії, розширило круг дїланя і дає нині постійно приміщенє 50 ученикам.

Дотеперішна дїяльність товариства

„Шкільна Поміч" зискала признане рускої суспільности, а преосьв. владика перемиский о. Чехович підчас со орічної канонічної візитації звернув рівнож відвідіти бурсу нашого товариства, та між иншими высказав свое вдоволеня з розвою і поведеня сеї інституції.

Видїл, заохочений словом і підмогою матеріяльною місцевої і замісцевої інтеліґенції, закупив реальність, побудував новий, відповідно до потреб бурси уряджений дім.

Зачинаючи від малого а при тім підмагаючи убогу молодїж і удержуючи бурсу, могло товариство заощадити заледво малу часть потрібного капіталу, тож днесь стоїть перед ним довг 5.000 К, та неумолимі проценти.

В виду сего відзиваємось до П. Т. Добродіїв цілого краю, які вірять все, що через просьвіту і науку відродитись може нарід, з зазивом: не поскупіть жертв, а датком кількох сотників, або корони поможіть сплатити довг!

Особливо горячо просимо інтеліґенцию і селян поблизких повітів о моральну і матеріяльну поміч, бож ся інституция для Ваших потомків, з котрої як не нині то завтра будете могли користати.

Поручаючи сю інституцию Вашій П. Т. жертвенливости вірімо, що не забудете про неї, а надісланем хотяй би найменьших датків, прийдете їй в поміч.

Від Видїлу товариства „Шкільна Поміч" в Самборі 4. грудня 1902.

Т. Біленький, скарбник. *О. М. Ортинський,* предсїдатель.

Справоздане

Товариства „Шкільна Поміч" в Самборі за час від 1/10 1901 до 1/10 1902.

А. Доходи:

1) Перенята готівка . . .	257 К 34 с.
2) Вкладки Добродіїв з Самбора, добровільні датки і з пушки	659 К 88 с.
3) Датки Добродіїв з повіту і краю	305 К — с.
4) Субвенция Видїлу краєвого, Ради повітової, Добробату, Тов. Рязница і Пр. владики перемиского еп. Чеховича	675 К — с.
5) Дохід з представлень і вечериць	407 К 10 с.
6) Відсотки в касї . . .	35 К 85 с.
7) Доплата учеників . .	1250 К — с.
8) З продажи парцелї . .	500 К — с.
Разом .	4090 К 17 с.

В. Розхід:

1) Удержане бурси і поміч ученикам	1207 К 45 с.
2) Виплачено на будову дому	2844 К 45 с.
3) Сплата довгу . . .	410 К 90 с.
4) Заплачено проценту . .	140 К 31 с.
5) Податок	66 К — с.
Разом .	4669 К 11 с.

Прихід: 4090 К 17 с.
Розхід: 4669 К 11 с.

Недобір: 578 К 94 с.

Нерухомий маєток товариства:

1) Ціна закупленої реальности	4700 К — с.
2) Вартість набудованого дому	6300 К — с.
3) Уряджене	250 К — с.
Разом .	11250 К — с.

Довг Товариства:

1) В касї задатковій в Самборі	2000 К — с.
2) Приватний довг . . .	2000 К — с.
3) Належитість до виплати, затягнена при будові дому і недобір	1079 К — с.
Разом .	5079 К — с.
Маєток товариства . .	11250 К — с.
Довг	5079 К — с.
Вартість чистого маєтку	6171 К — с.

Від Видїлу бурси „Шкільної Помочи" в Самборі 6. грудня 1902.

Т. Біленький, скарбник. *О. М. Ортинський,* предсїдатель.

З ц. к. дирекциї зелїзниць у Львові.

Сим повідомляє ся, що на шляхах зелїзничних Галіцийська-Броди і Карльсберґ-Путна піднято рух товаровий від дня 9. грудня 1902.

Переписка Редакциї.

— *Вп. А. З. коло Бродів.* Просимо о допись; надсланє Вашого написка в тайні розуміє ся само собов. Poste rest ми не писали, бо коли маєте неприятні обставинни, то се небезпечне. — *Вп. Л. Г. в Дрог.* Лист до п. Г. висланий і просимо розпитати. — *Вп. о Свет. К. в С.* Дотичної замітки між нашими числами ми винайти не могли. Судячи з „Чова", відповідати не варто. — *N. N. в Коломиї.* Допись Вашу на поведенє урядника податкового В. Крамера помістимо, коли и запоруку нам подасьте редакциї своє імена і назвиска.

Переписка Адміністрациї.

Вп. Но. Ст. в Ви. п. Ви. Ви стали передплатити від 16 жовтня, тож тепер заплачено в до 16. грудня. — К. Ма. в Га. Годить ся. — Т. Пи. в Же. До кінця року прийде ще 5 К. 80 с., згадану суму не могли ми ніколи робити бо се було б великою стратою для нас. — Т. Де. в Че. Досі виплачено всего 30 К. 38 с. проте прийде нам за той рік ще 1 К. 92 с. — І. Аб. в Ко. Ще 11 К. 20 с. — П. Ко. в Во. вб. На 1903 зістало 5 К. — С. Ха. в Ос. Мо. Тепер вплачено за надолист а не грудень. — Н. Се. в Ро. До кінця року прийде нам ще 4 К. — Д. Бо. в Ви. Тепер за 1902 все. — І. М. в Ск. До кінця року прийде ще 7 К. 20 с. — А. Ве. в Ти. За сей рік належить ся нам ще 4 К. 20 с. — А. Ка. в Го. До кінця року прийде ще 13 К. 80 с. о скоре надісланє котрих просимо. —

Вірний приятель від дитинъства до старости. Між діточими забавками є лиш одна, котрою дитина отець і дід рівно радо занимати ся можуть. Є то забавка, котру можна зробити все більше займавою і поучаючою. Наші читателї догадають ся вже, що маємо на гадці „Ріхтера потягні скринечки з каміньцями до будови", котрі дїйстно такими назвати можна. Число родичів все більше, котрі коли ь самі тим бавили ся, тепер їх своїм дітям куплють і разом з ними будують. А і дід і бабуня з малюють в тій забаві научатам. Таке средство виховне, як і занятє заслугує на увагу загалу родичів. Щобазі будови були ще більше займані фабрика з Ріхтера придумала додатково ще вязрці горних мостів з каміньцями причіпками. Тому можна до скринечок з каміньцями до будови докупювати окремо до будованя мостів, чим обі забавки після плану взаємно доповнюють ся. Катальог містить так гарні взірці відкладок до будови мостів, що не лиш дітям але і ота ні можуть радо тою будовою занимати ся. Хто хоче з тим ближше познакомити ся, най лиш жадає вічинок, котрий безплатно висилає фірма Ф. Ад Ріхтер Відень I. Operngasse 16.

Надісланє.

Спеціяліст недуг **горла і грудий**

Д-р ЕВГЕН ОЗАРКЕВИЧ

довголітний лїкар клініцинй і заведеня зїмкового в Щавниці, ординує постійно **у Львові, ул. Корнякт'в ч. 1., II. пов.** (народний Дім).

669 5—5

Д-р Ігнатий Клярфельд

лїкар хороб носа, горла і легких ординує від 3—5. Пасаж Гавсмана 8. 10-16—1

Нові аркуші купонові

до угорскої ренти коронової, ренти срібної, 6% обліґаций зелїзн. болгарскої,

спроваджують

Сокаль і Лілїєн

Порученя з провінциї виконує ся відворотною почтою без дочисленя провізиї.

Выпаленый знакъ на корку

ДЛЯ ОХОРОНЫ ПРОТИВЪ ФАЛЬШОВАНЯ.

Маттонього Гіесгіблерска щавова вода.

Ц. к. уприв. галицкій акційный

Банкъ гіпотечный

Воддѣль депозитовый

приймає вкладки и выплачує задатки на бїжучій рахунокъ, приймає до переховання цїнні папери и удїлює на нихъ задатки.

Окрѣмъ того заведено на взборъ загранічныхъ институцій такъ званий

Депозита сховковй

(Safe Deposits)

За оплатою 25 до 35 кр. а. в. рочно, депозитарь одержує въ сталевій панцирівій шафковок до выключного ужитку в кождъ власнымъ ключемъ, де *безпечно и дискретно* можна переховувати свое майно або важній документы.

Въ тѣмъ напрямъ гіпотечный Банкъ зробивъ якъ найдальше йдучій заряджени.

Приписы обносячій ся до того рода депозитовъ можна одержати безплатно въ депозитовѣмъ воддѣлѣ. 574 [2

ЛИПТЕР

в реставрациї **НАФТУЛИ ТЕПФЕРА**, улиця Трибунальска ч. 12, дім власний, можна дістати щоденно вже о годинї 8-ій горячі снїдання.

ЦѢННИКЪ:

Печеня вепрова з капустою . .	15 кр.
Сїкані легкі	12 „
Фляки	12 „
Ніжка теляча з хріном . . .	10 „
Ковбаска з хріном	5 „
Кавяр	15 „
Обід в абонаменті	40 „

Всякі напитки в найлїпших родах по найумїреніїших цїнах; для певности, що походять з мої реставрациї даю відбираючим шарня. — Найлїпші вина і меди по найдешевших цїнах почавши від 40 кр. літра

По театрі все снїжа, в великій вибір страв і напитків заосмотрена кухня.

З високим поважанєм

79 **НАФТУЛА ТЕПФЕР.**

КОПЕРНИЦКІЙ и СЫНЪ

Оптики и Механіки у Львовѣ площа Галицка ч. 1

продають Банку Гіпотечного на плянтаціяхъ площа Галицкой

ручає за певність выбору и по цѣнахъ найдешевшихъ окуляры, цвікеры, бінокле, телескопы, барометры, термометры, мікроскопы, лупы, компасы, райсцайґи, тасьмы мѣрничі, ціоны, лїбелї, манометры и. т. п.

Уряджене дагеротипъ епектричныхъ.

Всякій направлявъ полагоджують ся якъ найлїпше и найдешевше. 4815

Глядаю інтеліґентної особи до заряду дому. — Зголошеня під адресою: о. Єронім Моравский, парох в 757 Кривім п. Хревт. 3-3

Сьвїжо емеритований учитель, русин стану вільного з іспитом надїзовим і з довголітною практикою може обіймити лекцию і учити приватно дітий зі шкіл нормальних, або цїлий клят до гімназиї під дуже коштовними взглядами. Міг би також обіймати занята канцелярийне. Ласкаві ародложеня просить ся адресувати до Антона Павлусевича учителя в Кутах.

Хто хоче мати на зиму добру теплу кождру, нехай удасть ся з довізом до спеціальної обтягальні кождер і материяль **Йосифа Шустера, Львів, Коперника 5.** Повістї кождри подаємо **з обох сторін шовкові на вовні** по зр. 7, 8, 9, 10, 12, 14 до 16 зр b

Мід пчільний (патока) правдивий під ґарантією висилаю в 5 кільогр. блишанках по 6 к. оплачено за побранем почтовим.

І. МЕНЧЕР в Микулинцях.

37 4—39

Епілєпсия.

Хто терпить на падячку, нервові і подібні нервові недогідности, най жадає брошури о тім, котру може дістати дарем і оплачено. **Schwanen-Apotheke, Frankfurt a. M.** 610 2—52

100 до 300 зр. МЄСЯЧНО

можуть заробити особы всякого стану въ кождій мѣсцевости певно и честно, безъ капіталу и різика, через продажь законно дозволеных папєровъ державныхъ и льосовъ. Згодошеня до: LUDWIG OESTERREICHER, VIII. Deutschegasse 8, BUDAPEST. 111

Для канарків

гарденьских, рівак лїтний, шпар, овес лущений, вик, 40 кр. поручає склад насїня **Антонія Климовича і Сина у Львові** площа Галицка ч. 14. 42 46—52

На деревце!

Оригінальна забавка для дітий кождого віку

БОРОТЬБА

двох найсильнїйших мужів сьвіта

„En miniature"

І. ШВЕНГЕРЦ

Пасаж Мікольша 24.

751 2—

ПАСАЖ ГАВСМАНА

І. ЛЬВІВСКЕ

Photo-Plastikon

(46 раз'в преміованє.)

Від 21/12 до 27/12 до побаченя: Новий цикль На прегарній

ІТАЛІЙСКІЙ РЕВІЄРІ.

Вступ 10 кр. 88

Поручає всякі стампіляї каучукові і металеві. Таблиці литі і ґравіровані та всякі роботи, входячі в круг рѣзництва, по найнижших цінах. 741 15 —

А. ЗІҐМАН

у ЛЬВОВІ

ул. Сикетуска ч. 14.

ТУТКИ цигаретові 1000 шт. за 1 зр., поручає Авг. Мазуркевич, Львів, Скарбківска 7.

І. ШУСТЕРА

кождри і матерацы уважані всюди за найдучші і найдешевші.

Новість! Кождри пухові надзвичай легкі, хлопські і тренувані від 16 зр. вверше.

Новість! Машина перова відчищує старе, збите пір'я найточнїйше по 30 кр. на кілько. 187 28 30

Веселих Сьвят!

Переписні картки

сьвяточні і новорічні приторучає по найнизших цінах

Антикварня Ґрунда

Львів, ул. Театральна 10.

10 карт сьвяточних і новорічних **1 з. 40 сот.** franco.

До відомости Панам і Панам конкуруючих на посаду при інституциях фінансових, банковах і або радових.

Повідомляю, що **удїляю лекциї і приготовляю до испитів з рахунковости державної і книговодства купецкого.**

Виклади для **ПАНЬ** відбувають ся окремо.

Вечірних пояснень удїляю від 1—2 год. пополудни, на листовне запитане відповідаю відворотною почтою.

ВОЛОДИСЛАВ НАЙМАН

контролюр каси міської в **Станиславові** *улиця Третого Мая ч. 23* (*Шпиталина ч. 8.*) 761 1—12

НА СЬВЯТА!

Торговля вин і Реставрация

ФИЛИПА БІЗАНЦА

(давнїйше Брайтмаєр) в готелю під Трема коронами **у Львові, ул. Трибунальска 10.** Поручає свій богато засмотрений СКЛАД ВИН, як іменно: австрийські, угорські, французькі, реньскі, дальматинські, також шампани і конаки як найлучші. Кухня знаменита і пиво пільзавеньске. Ціни дуже низькі. 764 3—4

Казочно дешево! Доси небувале,

щоби столовий шклянний сервіс на 6 осіб можна було дістати за зр. **1.90**

з матовою окрасою на 6 осіб за зр. 2·35.

Сервіс порцелянний білий гладкий на 6 осіб за зр. 4·45.

Сервіс порцелянний ст. словацкий дубок, вдовж в форми дітіїв на 6 осіб за зр 7·50.

Сервіс порцелянний до чаю з декорацию в форми дзвонів на 6 осіб за зр 1·60.

Сервіс до чорної кави з декорацию в формі дзвонів на 6 осіб за зр 1·60.

Сервіс до комнату шклянний на 6 осіб за зр. 1·35.

Келишки до вина або горівки по 8, 10, 12 і 14 кр.

Склянки на воду по 4½ кр. — Повисші сервіси набувати можна у жередах загально звісного з дешевости і добр. ота для порцелянових, яких російських самоварів і китайського чаю все в торговли фірми

Его Цїс. Кор. Величества надворного достависка

КАЗИМИРА ЛЕВИЦКОГО

Львів, ул. Трибунальска ч. 6.

Ілюстровані цїнники безплатно і franco. 769 1—7

Знаменитий

МІД ДЕСЕРОВИЙ КУРАЦИЙНИЙ

з власної пасїки в 5 кгр. пушці за **6 ґл. 60 с.** оплачено.

Всї відбиратели дуже вдоволені.

Беручи гайляну брошурку д-ра Цесельского о ужитку і успішности курацийного меду виплачую дарем і оплачено.

4 9—7 **П. КОРЕНЕВИЧ,** емерит. учитель Івачівки.

Свіжий і здоровий товар в великім виборі по низьких цінах!!!

В наших склепах при ул. Голуховских ч. 5 (під ул. Казимировскої), як також при ул. Сикстуській ч. 4 продаємо по цінах фабричних всякі покупи: цукрів дворових, бомбонів, пекольди, пернїків, помадок, гербатників і т. д.

На деревцях.

Великий вибір цукрів галантерийних, бомбонєрок і т. д. до украшеня деревця.

Новість!!! Какао з сахарином дотепне здорове і заглїдне ½ кільогр. 80 сот.

Дякуючи численній П. Т. Публичности за дотеперішну підтримку нашої від 20 літ в краю повисшої фабрики поручаємо ся дальшій ласкавій огляди.

З високим поважанєм

Парова фабрика цукрів і пернїків Брандштедтер і Спілка у Львові. 741 6—10

В Европі маємо 80 фабрик машин до шиття, котрі виробляють машини 30-ітра і обручові а не трудяться від 500 до 3000 людий.

З тих 80 фабрик вибрав я 2 дано найлучші на цілім сьвіті і дістанем виключство на Галичину.

Не вагайте ані хвилї І... Вам я ві дам ходити по домах зими з найдешевшими машинами а продавать по надмірних цінах, за що дістанете по 1·- зр. від кождої справданої машини. 78 26-34

ЙОСИФ ІВАНЦКИЙ механік.

Львів, готель Жорна.

На вимогу в 3/5 машин до вибору. Прошу шадити цінника.

Охоронна марка: КОТВИЦЯ.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

з *РІХТЕРА аптикаря в Празі*

славне і більш успокоюючє натирание по 5 кр., 1 ґл. 20 сот. і 2 ґл. 40 кр. аптеках.

При ревматизмі, упадливости домового средства, треба уважати на оригінальні фляшечки з будилцем з охоронною маркою **„Котвица"**, тоді буде ся в них, що они в ходить в оболонки

РІХТЕРА

„під золотим льном" в Празі, І. улиця Елисавети 5.

В Видавництві музичнім „Станиславівского Бояна"

появились дотепер слідуючі твори:

1. Д. СІЧИНЬСКИЙ: „Не пора" хор мішаний з фортепіяном і хор муж. „a capella" Ціна 30 сот.
2. „ „ „Даремне пісне!" хор муж. „ 2 „
3. „ „ „На високих Дністра" Вальс на ф. „ 1 кор.
4. О. НИЖАНКОВСКИЙ: а) „О не забудь!"
   б) „Вернісь ся сни мої!"
   на один голос з фортеп. „ 40 сот.
5. Д. СІЧИНЬСКИЙ: „Пісне моя!" хор міш. „a capella" „ 40 „
6. „ „ „Коба!" хор мужес. „a capella" „ 40 „
7. „ „ „Як почуєш в ночи..." на тен. з ф. „ 6 „

На складі маємо: **„Три коломийки"** на фортепіян, укладу Ант. Кужеля (д. к. проф. муз. в Чернівцях) Ціна 1 к. 50 сот. **„Молитву"** М. Лисенка, на два голоси з фортеп. Ціна 20 сот. **В Народ!** руський марш на фортепіян Р. Зарицкого.

В VIII ім випуску появить ся: **„Четверта коломийка"** на фортепіян Ант. Кужеля (присьвячена „Стан. слав. Бояном").

Виданні нами музикалія суть на складі у Львові і в книгарни Ставропігійскій і Наук. Тов. ім. Шевченка; в Чернівцях у Г. Пардініого, в Самборі в книгарни п. Герьйта Візенберґ а в Станиславові в гандлю п. Т. Сгахевича, в книгарни п. Добошиньского і „Народній Торговли" як також в адміністрації (Евг. Якубович в закладі карт в Станиславові. — Видавництво дає радо свої видання в комісію.

Всї письма і гроші тичачі ся видавництва „Станиславівского Бояна" просить ся на руки п. Евгена Якубовича в Станиславові пислати. 708 2—2

СКЛАД ФОРТЕПІЯНІВ І ПІЯНІН

Л. МАРЕК

Львів, ринок ч. 9,

поручає фортепіяни і піяніна з першорядних фабрик. 530 69—?

ЧЕСКІ ФАБРИКИ ШКЛА

Акційного Тов. для склянного промисла

давнійше ФРИДР. СІМЕНС

о річній продукції 140 міліонів фляшок поручають

ФЛЯШКИ на пиво, вино, горівку, ликери, портер, содову воду, на воду з источників, молоко, оливу, і т. п. плини, а також герметичні фляшкові замки для пива, молока і т. п. і доставляють їх просто із фабрик гуртом, оплачено на кожду зелїзнодорожну стацию, по найумиреннїйших цїнах або **поодиноко** сотками посредством свого

фабричного складу у Львові

ПАСАЖ ГАВСМАННА Ч. 8.

кромі того СПЕЦИЯЛЬНІ ВИРОБИ, як:

Шклянні тафлі з дротяною сїткою в середині звісні під назвою **DRATHGLAS**, для покритя шклом дахів, „оберліхтів", підлог і т. д.

Шклянні букви золочені, посріблені, білі, чорні і в барвах.

Дахівки, Плити, шлянні для підлог і стінні, а також всякі другі подібні предмети.

Заступник **АДОЛЬФ ЛИНДЕНБЕРҐЕР**

Львів, Пасаж Гавсманна ч. 8. 783 3—3

Отсиж маю честь повідомити П. Т. Публіку, що розширив я мою знану від 10 лїт

Лїярню всяких металїв

і принимаю всякого рода роботи і направи, входячі в круг мосяжництва. А іменно виливаю: таблиці нагробні, шильди, дзвінки, лїхтарі, таблиці для Вп. лїкарів, адвокатів і купців і пр. Направи виконує ся в найкоротшім часї по дуже умірковапих цїнах.

Поручаюсь ласкавим взглядам П. Т. Публики і остаю з поважанєм 5 1 19 52

ТОМА МООС, Львів, ул. Сикстуска ч. 14.

З КОТВИЦЕЮ СКРИНОЧКИ ДО БУДОВЛЕЙ І МОСТІВ.

Скриночки з якором, що взаімно після пляну доповнюють ся все суть **найприємнїйшою забавою дїтий;** вже они своїма **величавими будівлями і мостами** і дорослим дають займану розривку і не повинні хибувати при жадних Різдвяних подарунках.

Скриночки на мости готові до ч. 2 і містять стільки фігурних вступів до будови мостів, що кождий, маючий вже скриночку з каміняками до будови, повинен собі їх в доповненю до купити. Бливше о тім як і о нових укладових забавах **Сатурн і Метеор** уже кождий з ілюстрованого цїнника, що висилає ся дармо і оплачено, при якім жадати лише **скриночки зі славною маркою котвиця,** бо всї другі суть лиш **наслїдуванєм Ріхтерівского оригінального фабриката.** На складі по всїх складах забавочних товарів в краю і за границею. 729 5—6

Ф. Ад. Ріхтер і С-ка

королівські надворні доставці

Контора і склад: Operngasse 16, Wien. Фабрика: XIII/1 (Hietzing). Rudolfstadt, Nürnberg, Olten, Rotterdam, St. Petersburg, New-York.

СВЄТЛО ЦЕРКОВНЕ

просто зъ фабрики въ скринкахъ вѣдъ 30 кільо почавши по цѣнѣ фабричній а именно:

I-а по 172 кор. за 100 кільо
II-а по 156 кор. за 100 кільо

кромѣ транспорту выносячого около 6 коронъ за 100 К.

замовлєнє просимо через

НАРОДНУ ТОРГОВЛЮ У ЛЬВОВѢ

Скринки и опаковане даромъ. 123 112—?

Перфуми з білих фіялків

знамениті — цїна 80, 1·50, 2 і 3 К.

ІВАН ІГНАТОВИЧ

Львів, ул. Сикстуска ч. 25 і ул. Галицка ч. 11.
Кракія: Суконницї ч. 20. — Перемишль, ул. Францїшканьска ч. 24. 2. 2 IV.

НА ДЕРЕВЦЕ.

Рідка случайність. Можна дешево набути олїйні образи, мальовані міжнародними малярами. Лиш на короткий час виставлені в

Пасажу Міколяша.

Вступ вільний! 759 1—1 **Вступ вільний!**

МОТОРИ „ҐНОМ"

бензинові, нафтові, спірітусові і ґазові, звиш 3000 штук в руху, поручає під дуже корстними услівами виплати

К. ПРІВКР

в Кракові. 753 2—5

Маґазин і робітня футер ФЕЛІКСА і ЮЛІЯНА ЛЮБЕЛЬСКИХ

у Львові, ул. Валова ч. 3,

поручають на зимовий сезон всякого рода футра в шкірках, готові футра і всякі артикули входячі в склад кушніерства — після найсьвіжійших фасонів, а також приймають покрити і перерібки на нові фасони, числячи по найнижших цїнах. 653

Експорт до всїх держав европейских!!!

Виріб красний. **Египетскі тутки і папериці** Виріб красний.

554

АІДА

48—100 **суть найлучші узнані.**

Головний склад: „АІДА" Львів, ул. Панєнска, ч. 10.

НА СЬВЯТА!

поручає

ЖИВЕЦКА ПИВАРНЯ

ФРАНЦІШКА ГАНЧАКОВСКОГО

ринок ч. 14 у Львові

незрівнане в смаку, загально захвалюване „ПИВО ЦІСАРСКЕ" (Kaiserbier) і ПОРТЕР з бровару архикнязя Стефана в Живцю, котрого вироби здобували загальну похвалу в броварництві. 730 5—10

Робітня різб і орнаментів в дереві до церквей

Т. Чарнецкого

Львів, пл. Домінїканьска ч. 1.

Підіймає ся всяких робіт, які входять в обсяг різбярства, як: **Олтарї, олтарики** процесийні сьв. фіґур, **ангели, статуї, корпуси, хрести, амвони, образи,** на полотнї і блисї мальовані як і різблені. Виготовляє **цимборії. Відновляє старі на сьвіжі** і виконує всякі направки церкви. 481 28—62

Повоотворена робітня кравецка

СОФРОНА ФЕРЕНЦЕВИЧА

Львів, Галицка ч. 10,

поручаєсь Вп. Публицї і Всеч. Духовенству. Виконує всякого рода одяги мужескі після найновійших журналів як найдешевше і найсолїднїйше.

581 17—17

АНТОНІЙ ЗЕМАН

годинникар, у Львові, ул. Собіского 11

давнійше ЙОСИФ ВАЙС

має на складі і поручає всякого рода

ГОДИННИКИ

з першорядних фабрик по найумиреннїйших цінах.

Приймає до направи всякі в обсяг годинникарства входячі роботи і ручить за совісне і точне виконанє. — Приймає також книжки до направи — Поручена в провінції виконує ся як найскорше. 560 8—15

Пробуйте стяжати

Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів

АДОЛЬФА РАША

у Львові, Ринок число 11.

на против тов. „Просьвіта".

Препоручає великий вибір мужеского біля, краваток, рукавичок, парасолїв, палїчок, шкіряних виробів, російских пальошів, всїликих альбумів, карт з видами, мил тоалетових і перфумерий

972 **ВЕЛИКИЙ ВИБІР БІЖУТЕРІЇ** 117—156

Без конкуренції. По цінах найдешевших.

Повідомляю П. Т. руску Публику, що від кількадесять лїт отворив я **робітню мужеских одягів при улици Руській ч. 3.**

Будучи Русином хотїв би я Русином позістати і для Русинів працювати. Для того піддержіть, Родимці, мою фірму, перестаньте вже раз свій ґрош в чужинецькі руки віддавати, а памятайте, що пошираючи своїх людий, поширяєте народню справу.

Дякуючи моїм Вп. Гостям за дотеперішне підтриманє пишусь

З поважанєм

СТЕФАН ДІДУХ.

597 6—52

Пендулові годинники з музикою

се послїдний вислів в фабрикації годинників. Сі французькі мінятурові пендулові годинники 60 см. довгі, скриночки, точно як рисунок, з горїхового дерева, полїтерована з артистичною різьбою, виграває що годину ґарні марші і танці. Ціна зі скриночком і опакованєм лиш 8 зр. — Той же самий годинник, без музикового приладу, що лиш набавне кожду пів і годину зі скриночком і опакованєм лиш 6 зр. Сі пендулові годинники ходять точно на минуту і для свого артистичного викінчення становлять гарний і елегантний мебель в комнаті. Будильник з дзвінком і ясним в ночи цїферблятом 1·70 зр., а такий, що грає замість бити 6 зр. — Шкільний регулятор 3 зр. — Правдивий срібн. регулятор подвійно критий 5·50 зр. — Розсилаєть лиш за послїданєм. Недогідне приймає ся назад, ґрош звертають ся, тож нема ризика. Великий ілюстр. цїнник годинників, дакунків, перстенців і т. д. даром і оплачено.

Христинівська (Фірма заснована 1860).

Josef Spiering, Wien,

I. Postgasse Nr. 2—20. 721 a 4—8

НАЙДЕШЕВШЕ ЖЕРЕЛО

МАҐАЗИН ФУТЕР

М. А. АВҐУСТИНА

у Львові, ул. Театральна ч. 7,

(напротив головного входу до костела катедрального)

поручає всякого рода

футра, ґарнітури, шапки, верхи до футер і ин.

Великаньский вибір (Colier)

в розличних формах і ґатунках.

Цїнники на жадане даром і оплачено. 697 10—17

„MERKURY" Ґазета льосованьї торговельна

Виходить 2. і 16. кождого місяця.

ЗМІСТ Ч. 23. Льосованя. Спекуляциї урядників банковых. Ліквідация угорск. Банку для торговлї і промислу. Хронїка торговельна. Вірженний перегляд. Відповіди і т. д.

Цїлорочна предплата виносить 3 к. 60 сот. піврічна 1 К 80 сот. — Оказові числа даром і оплачено. В січни одержують всї абоненти

безплатно

РІЧНИК фінансовий на 1903 і банковий календарик. Адрес Адміністрациї: Краків ринок гол. 5. 44 3—?

При закупні товарів просимо поклікуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор: Др Евген Левицкий. Папір з фабр. Черлянської. З друкарні Інституту Ставропігійского, під зарядом Іосифа Даниляка.

Ч. 275. Львів, Второк 10 (23 Грудня) 1902. Річник XXIII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і свят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ: Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24; Бюро газет А. Опольевского, ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб, ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler, I. Wallfischgasse 10. — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком:
в Австрії: на цілий рік . . . 22 к. — на границею: 44 к.
на пів року . . . 16 „ — 22 „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . . 20 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . . . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с.
на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубриці „Надіслане" по 30 с. — Вклади і вклики приватні оголошення членів ся по 20 с. за стрічку.

Добродійства польскої шляхти

для руской церкви і руского духовенства.

(Стаття надіслана.)

Дуже часто відзиваютъ ся з польскої сторони голоси, що польска шляхта основувала руські церкви та дбала про їх істнованє, прикрасу, а також про заосмотренє руского духовенства. Про сї добродійства горлають тепер польскі пани і їх підбрехачі щораз голоснійше. Деякі нарікають сильно, що з релігійного фонда, утвореного буцім-то з польских фондаций, користають руські духовні. Позаяк руске духовенство в більшій части не хоче служити польско-шляхотскій справі, проте чуємо погрози, що релігійний фонд може бути замкненний для руского духовенства, коли оно і на дальше не отямить ся і не пічне трубіти в польску трубу. Проте годить ся і з нашого боку придивити ся тим добродійствам польскої шляхти для рускої церкви і її слугам в часі польского панованя.

I.

Передовсїм треба не забувати, що та земля, де ми тепер живемо, оставала колись під пановань руских князїв. Коли були князї, то були певно і люди, а тим самим і і міста і села, а в них церкви, тай духовні. Хтось про ті церкви і удержанє духовних дбав. Наша нещасна доля хотїла нас конче віддати під опіку Польщі. По занятю Русї Польщею налетїли Поляки хмарою на наш край голі і босі і аж тут почали розживатъ ся. Ріжними штуками та підступом перетягнули на свою сторону можнійших Русинів, даючи їм свої герби та клейноти, самі пусті дурницї, а забираючи в свої руки панованє над рускою землею і руским народом. Певно, що нам днесь прикра навіть згадка про се, як наші предки так з легким серцем віддали себе і свою землю зайшлому чужинцеви в руки. Се звичайна повість, що наїздник всюди дбав лиш про себе та про легку наживу. Не лїпша була і польска шляхта. Тому-то з забором рускої землї ставало рускому народови що раз тяжше жити задля постепенно збільшаючих ся тягарів панщизняних. Загально звісно, що польска шляхта звалювала постепенно що раз більші тягарі на підданих, а сама лиш про те дбала, аби легко та розкішно жити. Проте закріпощенний народ мав працювати без віддиху в хосен шляхти, а також поносити публичні тягарі. Шляхта присвоївши собі виключний хосен з працї нещасливого крепака, взяла також під свою виключну опіку і его духовні потреби. Крепак в Польщі став і тїлом і душею власностию свого пана. А той пан, коли зайшов з Польщі, не приніс з собою землї, ані иїяких дібр, застав руский народ і его церкви. А коли за польских часів засновано яке нове село, то поселянами був руский народ, так годї було давати иншого духовного, а не рускаго. Чей-жеж руский народ був християньским і мав якісь традициї з давнїйших часів і своїй привички. Те все таки мусїли ушановати польскі пани і дати своїм підданим те, що було їм потрібне. Не фондували они церков з прихильности і любови, не наставляли они при тих церквах духовних з зичливости для руского народа, але з потреби і конечности. Про духовні потреби підданих дбали і девинде їх пани, се був звичай, пересьвідчене про конечність такого кроку; пани чули ся безпечнїйші, коли духовні за крїпаками доглядали. Отжеж основуванє парохій домагав ся власний інтерес шляхти. Та пани, в своїй зажерливости і захланности, скоро уміли використати і духовні потреби свого крїпака. Хотяй церковні канони заказують духовне добро продавати за гроші, то они супротив схизматиків нїчим не вязали ся і парохії продавали такому, який більше заплатив. І се був немаловажний дохід польского шляхтича. Маю в відписи кілька уставних грамот для деяких сел порохницкого деканата в перемискій епархії. Дещо з сих грамот подам тутки для показу тих великих добродійств польскої шляхти для рускої церкви. Р. 1592 продав Станислав Тарнавский попівство в Скопові попови Яцькови Телесницкому за 266 зол. Той духовний мав давати своєму панови річно гривну чиншу при громадскім чиншу, колоду вівса синицкої міри торгової, на Різдво Христове чотири каплуни, в жнива мав один день косити а другий жати. Від прочих послуг мав бути вільний-у ніе dawać od świń nic, także y odowiez zimowanych nie powinien dawać. З сего видно, що вже в XVI в. польскі пани накладали великі тягарі на руских духовних, бо если який годував свиню, або вівцю і від сего мусїв оплачувати певну суму панови. Р. 1637 продав Владислав Зеленьский попівство в Замісхові Іванови попови і Гельжбітї, подругам за 200 зол. Той сам піп показав Зеленьскому привілей, в якім зазначено, що він попередниця того пана, Аввї Заміховскій, заплатив за попівство 32 зол. 12 гроший. Р. 1642 перший лат. парох в Красичинї під Перемишлем і архидиякон луцкий, Мартин Красіцкий, продав разом з своїм стриком, Мартином Красіцким, подільским воєводою, попівство в Хирині попови Михайлови за 400 зол., установив і данини такі: чиншу 30 гроший, 4 каплуни, копа яєць на великдень, а від иных тягарів звільнив духовного. Р. 1650 продав Феліціян Ґроховский попівство в Рушельчичах набожному Григорию Тимковичеви, що був давнїйше попом, в его-ж таки селї Березцї, за 400 зол. з застереженем, що коли би хто з его наслїдників хотїв віддалити сего о. Григория, мав ему вернути заплачену суму. Духовний в Рушельчичах мав давати панови річно 1 гривну, 2 каплуни, 8 цїнмірків вівса, посилати на замек і обжен. Р. 1668 признав Николай Фірлей, красичиньский пробощ і властитель села Гречполи, що гречпільский піп, Василь Паславский, заплатив за попівство 150 зол. а річно мав платити 12 зол. чиншу. З наведеного кождий пересьвідчить ся, що польска шляхта робила добрий інтерес на рускій церкві і про добродійства ей для Русинів в тім взглядї навіть повинні вотядати ся говорити те серїшні панки.

Що продажа попівств була в Польщі загальна, про те наведу доказ трохи низше. Коли Русини в перемискій епархії приступили 1691 р. до злуки з Римом, змінили ся трохи обставини, а іменно пани звільняли духовних від оплат і датків і вже не продавали церквий, як передше. За те накладали на духовних обовязок, щоби кождого тиждня в один, або і два дні відправляли службу божу за души своїх попередників. — А таки маємо свідоцтва, що польскі пани збиткували ся над рускими духовними і по приступленю Русинів до злуки з Римом. Р. 1751. Антоній Павлавский, парох в Красичинї, затверджуючи надане парохії в Гречполи о. Іванови Паславскому, пише таке: „Zważając praktykowaną przedaż przez dziedziców dóbr, a kupno przez starających się o prezentę y poświęcenie na kapłaństwo osob religiy greckiey przez co iak vendens iako emens takową prezentę per violatos S. S. Canones et Bullas pontyficum w symonią z utratą sumienia y dusz swoich wpadali." Руске духовенство мабуть за для сего приступило до злуки з Римом, щоби увільнити ся від збиткованя над собою польскої шляхти і польского духовенства. І справдї зазнали одробину незначної полекші, однак не на довший час. Польскі круги на якийсь час заспокоїли ся, коли бачили, що задушевне їх дїло вже переведене. Однак цїлию історичної Польщі було знищити все руске, перемінити Русинів на Поляків, щоби на Руси і слїду не лишило ся, проте з часом і унїтам докучали, а руских вірних, де лиш удало ся, переводили на латиньский обряд.

(Конець буде.)

Страйкова дебата в радї державній.

Відповідь п. Брайтера.

На останок промовляв третий внесковедавець п. Брайтер, відповідаючи на бесїди противників наглости страйкових внесень. Его промова була вже коротка, бо по вичерпуючих промовах пп. Дашиньского і Романчука не було й що говорити і загал послів нетерпеливо вже ждав кінця дебати, по котрій засїдання державної ради мали бути на кілька днїв перервані.

Не ходить менї — говорив п. Брайтер — о те, щоби цїле мое внесенє було принято; принять бодай одної точки наших внесень можемо вже уважати за побіду доброї справи, за побіду галицкого народу. Мої панове! Ви чули тут бесїдників обох сторонництв, тепер же рішайте. Ми прийшли сюди з фактами, цифрами, датами, з именами і свідками. Панове з правої сторони противно говорили гарні і довгі бесїди про історию і літературу, про національні спори, про теорию і фільософию, але не казали нїчого за нужду селян, за платню робітника і зовсїм нїчого про урядові надужитя і жорстокости. Маєте-ж вибір між пустими словами і фактами!

Противним бесїдникам не маю що відповідати; справили ся з ними вже попередні бесїдники. Важнїйшою для мене річию є становиско правительства. Та й воно не завело моїх надій; я-ж наперед сказав, що д-р Кербер відограє ролю Понтийского Пилата. Д-р Кербер готов всї свої засади повісити на кілок, готов виставити ся на сором перед цїлим свїтом, щоби лише не стратити тих 65 голосів польских шляхтичів. Доси галицкий народ гадав, що на чолї правительства стоїть чоловік сим-так дбалий о добро народа; та по вчерашній бесїдї д-ра Кербера годї було розпізнати, хто властиво говорить: д-р Кербер чи Абрагамович? Інформаторами д-ра Кербера оказали ся п. Абрагамович і ґр. Пінїньский. Більше односторонним не міг уже показати ся президент міністрів, як показав ся. Він же недавно сказав, що право перед нїким не повинно гнути ся! А тепер він сам гне ся перед сторонництвом, котре допускає ся насильств і грубій силї віддає першенство перед правом і законом! У відповідь д-рови Керберови можна хиба сказати, що на службу нїкта не їхав ся жаден чесний чоловік.

Ви-ж, мої панове, переконайте бідний галицкий народ, що милосердите ся над ним, та голосуйте за нашими нагими внесеннями!

На сїм кінчимо наше справоздане з страйковой дебати.

Мобілїзация против Руси.

(Донесь з Заліщицкого.)*

Вівторок дня 16. с. м. в полудне скликав шпіцій орґанїзатор виборчих розбоїв на Руси, Козловский, враз з русиноїдним послом на повіт заліщицкий Тадеом Ценьским до тут. Ради повітової: „з'їзд народови." На з'їзд сей з'їхалось кільканайцять обшарників з повіта судового тлустенского (в судовім повіті заліщицкім їх нема, бо все в жидівских руках), трохи жидів посесорів, кількох лат. ксьондзів, трохи інтелїґенції польскої місцевої, вкінци кількох урядників податкових і хрунів-хлопів. Розуміє ся вступ на „з'їзд" був за запрошеними. З Русинів сьвідомих і явно виступаючих не було нїкого, зате запрошено всїх нїчварів руских в роді звісних Скульских, Тополницких і т. д. Збори отворив промовою Ґлаженский, в котрій вказав заліщицку Польщу до сталої орґанїзації, розуміеть ся против Русинів, почім на его внесенє вибрано предсїдателем зборів Ценьского. По полагодженю деяких формальностий і виборї „межуф зауфана" то в повітового заряду забрав голос в справі рускій Адольф Ценьский. Сей славний бесїдник піддавав „з'їздови" плян, в який належить ся брати до „руских хлопуф", іменно що одиноким виходом для збудовани Польщі есть: „розвенцїць в рускім хлопе те саме учуцє, жтуре вроз в нашей персї", що тогди руский хлоп буде спільно їти з польским, не буде дивити ся на руску інтелїґенцию а піде спільно з польским хлопом, і тогдї „Польска ґотова." Дальше: щоби се осягнути, треба нищити руских сьвідомих людий соб-то провідників народа, шпіцьовати їх на кождім кроцї, доносити властям і наставникам о кождім їх русї, щоби їх зробити неможливими в їх вплині на народ.

На вихвалені затїї Ценьского, его польского шпіцля-орґанїзатора, відповів ему жид Ґерінґер, що він есть противний сему злодїйскому системови, хотяй не противить ся держати на оцї поодинокі одиниці руські, радив їти дорогою просьвіти і взаїмної помочи.

Найважнїйшою частию „з'їзду" була тема о косцьолах і школах.

Заїсний польский повіяіст-душехват же, Адамчик з Тлустого здав справоздане з дотеперішної дїяльности латинізациї повіта, подав плани заложити ся маючих латиньских експозитур в повітї, іменно: в Лисіцах, Милівцах, Щитівцах, Бураківцї, в Угринівцах. Упоминав ся о побільшенє ксьондзів, бо, як каже, в повітї есть 17.000 лат. душ. Сама заліщицка парохія після обчисленя сего „апостола" числить 4.000 вірних лат. обряду. — Розуміє ся, що все те що напалїв сей ксьондз, есть чистою благою. Після найновійшого спису з року 1900 повіт заліщицкий числить 10.000 латинників з жидами разом, а самі Заліщики числять 900 латинників а 4.500 жидів. Дальше скаржив ся на „непослушність" немних руских до обрядку заліщского" — а забув бідака додати, як-то латиньскі ксьондзи відносять ся до рускаго народа. Поки шовініст, парох лат. Кавецкий дер рускі письма, котрі ему присилали руски сьвященники, ганьбив їх посїдними словами, а як коли пан до рускої школи, то кричав на рускі дїти, що не умїють пацерку і не відповідають ему „нех бендзе похвальоны". О фактах тих знають добре люди з Бедриковець, Городка, Кулаковець і т. д.

По закінченю говорена і нападена плянів сего шовініста в сутанї забирали голос инші орґанїзатори. І так звістний шовініст-русиноід інспектор Юзва — (котрий мин. місяци заказав учителям Русинам писати звіти по руски — на донос якогось урядника штайрамтовця) подав села, де находить ся читальні „Просвіти" та „Качковского", подав де належить посилати учителя „вендровного, де людность польска загрожона", і дальші плани польонїзованя руских дїтий і народа через насиланє і засипованє їх польскими дешевими часописьми. Крім него вирвав ся з доносом на русину инов інтелїґенцию звістний еко-почтар-учитель з Касперовець Вінницкий, обвинувачи еї, що читає „Діло", і „Ґаличанина" а на народ, що читає „Ґайдамаків" і „Громадский голос". (Вінницкий прогнаний з почти за які-сь оделки, есть славним махером виборчим і відзначуєсь тепер обшарникам). Донос его вимірений був правдоподібно на се, щоби инальнувати інтелїґенцию, щоби еї терорізувати. Добре підкинений сей „пан" замість пильнувати своїх обовязків і своїх синів (з котрих один тепер відсиджує кількамісячну кару вязниці в львівских арештах за обманьство), бере ся їти в орґанїзацию против Русинів!

По запитах і відповідях кількох ище що-до економічних справ, котрі впрочім нїчого займаючого не містили, бо й не було над чим говорити, збуто деякі важнїйші справи як що-до страйків, не обговорюючи їх. Тадей Ценьский, створдив тілько, що страйки: „не замонцїли гармонії" і як перед тим так і тепер „панує в радзе супокій гармонія".

По тім заложено „товариство осьвати людовей", котрого предсїдателем вибрано і нем. ш.к. Юзву (?!), а дальше вибрано комітет „межуф зауфана" на повіт заліщицкий, котрого предсїдателем вибрано Адама Ґлаженского, а кореспондентом судию Пошта.

На закінченє позволю собі сказати одно слово. Дивує нас, що на такі збори і до борби з Русинами втягаєсь урядників-Поляків, і то так урядників судових як і податкових*) Коли примїром котрий з урядників Русинів піде на які збори, то вже его шпіцює ся, доносить ся настоятелям, а вкінци

*) Містимо сю допись не користаючи, ни про инші з'їзди польскої мобілїзациї, з польских ґазет, бо на з'їзді заліщицким мали ми чоловіка, автора сеї дописи, котрого а ранжери уважали за свого, а котрий з патріотичних причин уважав за відповідне подати висказане до відомости загалу. Тому то ся допись має особливу вагу яко автентична інформация і репродукция висказаного на „власні уха".

*) Се не дивниця, бо жиди в Польщі, а Австрия є тут лише тарадою вибісів. — *Ред.*

Вже появились і можна замовляти в **Книгарни Н. Товариства ім. Шевченка** П. і Ш. б. том **ПИСАНЬ Ю. О. ФЕДЬКОВИЧА** під редакцию д-рів О. Колесси і І. Франка, що обіймають **„Повісти і оповідання"** (ст. XII+495) і **„Драматичні перекази"** (XIII+532). І-ий том появив ся давнїйше і містить „Поезиї" (XXII—808.) І. том коштує — 6 К. II. том — 4 К. III. том — 3 К. в оправі в полотно 80 сот., в півшкірок о 1·20 К. більше за том. На пересилку просить ся долучати 55 сот. III-й том в друку, IV-ий і послїдний приготовляєсь. 119 4—4

переслїдує ся в рїжний спосіб, щоби его лише стероризувати і не допустити до якої-небудь праці над народом. Ми цїкаві, щоби-то було з рускими урядниками, не то судовими але податковими, коли би они пішли на такі збори, устроєні против Поляків. Можна-б їм *було* на певно сказати амінь. „Але то що іннеґо“. Поляки хотять, щоби наші Русини-урядники були рабами, без почутя і свободи — однак шкода їх заходу, бо наші урядники потрафлять собі також дати раду, не дадуть ся гнобити, а підуть в їх слїди, щоби їм лише дати примір, а в противнім случаю найдуть собі спосіб до борби.

Руска народна школа під польскою управою.

(Допись з Винограда, коломийского повіта.)

Якою є доля рускої народної школи і її керманича, бідного сїльского учителя, при пануючій в краю системі шляхотско-польскій, не хочу тут широко розводити ся, бо справа ся загально звісна. Хочу тілько до пануючих у нас прикрих обставин для народної просьвіти і її сїльских центрів подати один конкретний образець — з села Винограда коломийского повіта.

Від 13 лїт предсїдателем ради шкільн. місцевої в Винограді є польский шляхтич, пан Kazimierz Kobylański. Панок той, співвластитель задовженого фільварку, хорує на манїю великости. Службі не каже инакше титуловатись як ясним паном, хлоп мусить капелюх скидати вже на брамі подвіря, кождий війт мусить єму бути на услуги, та не инакше бажає ніж обходити ся і з учителем. Доки учителями були смиренні раби божі, було ще пів біди. Но коли в Винограді став сталим учителем п. Володимир Дорош і забажав привернути підкопану повагу учителя, не позваляючи з собою поводити ся як з яким фірманом або льокаєм, обставини змінили ся. Між учителем, що стоїв в оборонї независимости своєї і народної школи, а п. предсїдаючим вибухла боротьба. Не було тижня, аби ясний пан не поїхав з якою скаргою до інспектора, а сипав рїжними доносами як з рукава пр.: що учитель бавить ся в покутну адвокатуру, що підбурює людий проти двора, що не дбає про науку та полює в часї годин шкільних, що опускає школу, а в місце себе лишає на догляд дїтий 10 лїтного хлопця і т. п. Словом самі незгідні з правдою клевети. П Кобилянському ходило о тое, щоби конче вийти самостійного учителя з посади, а показати свою всемогучість і змусити кождого учителя, щоби підлягав его розказам. Доводом сего є і те що коли сего року приймав у себе п. Німца, теперішнього учителя в Винограді (попереднїй для см. спокою забрав ся з Винограда), виразив ся до него: „Ja stałego nauczyciela wyjadę, a jak mi tymczasowy będzie nie na rękę, to do tygodnia go niema!“ Щоби доскулити попередньому учителеви, п. К. не хотїв з шкільних гроший видати анї крейцара на удержане шкільних будинків, так що при школї не було анї брами анї фіртки, а громадска худоба ходила собі самопас по обробленім шкільнім городї і нищила тої троха мандибурки, яку посадив собі учитель. Сего року на весні не дав п. К. на біленє шкільної салї і хати учителя, так що будинок взагалї виглядав гірше ніж яка придорожна, опущена корчма. А всї заходи: поправити лихо, навіть через раду шкільну окружну не зломали самоволї польского пана.

В який спосіб урядкував п. К. засїдания ради шкільної місцевої, нехай послужить слїдуючий факт. Сего року в липни мала обговорюватись справа обсадженя сталого учителя в Винограді. Пан предсїдатель запросив собі повітового делеґата, двох хлопів і війта (pora ruskiego nie prosił, bo co znaczy głos pora?), сам з делеґатом засів в покою при столику присуненім до дверий подвіря, бо був дощ — хлопи могли нанести болота до его сальонів! — по другім боцї дверий на дворі поставали хлопи помимо дощу з відкритими головами і так відбулось засїданє. Аргоров засїдань, тих не уряджував пан Кобилянський майже вїколи, хиба як вибирано предсїдателя, а потім аж знов по 3 роках, як знов вибирано предсїдателя, а потім аж знов по 3 роках, як знов вибирано предсїдателя і т. д. — о чім свідчать також протоколи засїдань. Він сам був альфа і омеґа, „infalibilis“ в справах шкільних в Винограді.

Як пан К. орудував шкільними грішми, нехай послужить зіставлене книги касової ради шкільної місцевої з тими самими рахунками після запису касової книги уряду громадского в Винограді.

а) Книга касова ради шкільної місцевої:

1/1 1900.	Запас касовий . . .	220 K	— c.
	Обшари дворскі за р. 1900	182 „	67 „
	Громада за р. 1900 .	158 „	20 „
	Разом .	560 K	87 c.
	З того видатки . .	381 „	30 „
1/1 1901.	Позістає на р. 1901 .	144(?)	88(?)
	Обшари дворскі за 1901	139 K	69 c.
	Громада за р. 1901 .	174 „	31 „
	„ залеглих гроший	80 „	— „
	Разом .	538 K	88 c.
	З того видатки . .	474 „	13 „
	Позістає на р. 1902 .	64 K	75 c.

а в залеглостях нїчого, як свідчить о тім протокол ухвал Ради шкільної місцевої в Винограді з дня 28/1 1902, підписаний при способности уділена абсолюторії ману предсїдателеви паном Kazimierz-ом Kobylańskim і війтом; руского священника тим разом знов не просив на се засїданє!

Після записків книги касової громади Виноград мусить той самий рахунок представляти ся так:

1/1 1900 в готівці . . .		220 K	— c.
Обшари дворскі за р. 1900		182 „	67 „
4/12 1900 арт. 12. громада зложила . . .		318 „	40 „
Разом .		721 „	07 „
З того видано . .		381 „	30 „
Позістає на рік 1901 . .		339 „	77 „
Обшари дворскі за р. 1901		139 „	69 „
19/8 1901 арт. 56 за р. 1897 громада зложила: . .		203 „	04 „
30/10 1901 арт. 82 за р. 1900 .		80 „	— „
14/12 1901 арт. 104 за р. 1901 .		174 „	31 „
Разом .		936 „	81 „
З того видатки . . .		474 „	13 „
Отже готівка повинна виносити		462 K	68 c.

Яка то груба, як на сельску громаду, за два роки рїжниця! В книгах касових Ради шкільної місцевої 64 K 75 сот. а з книг касових громади виходить, що має бути 462 K 68 сот.! Де поділо ся 397 K 93 сот., се повинні-б розслїдити і вияснити власти.

А тепер инший факт.

В році 1897 визначувала Рада шкільна окружна в Коломиї для убогої шкільної молодїжи в Винограді 14 зр. 10 кр. з шкільних кар. За гроші ті мали ся закупити шкільні книжки. Однак гроші ті цезали без всякого слїду. В тій справі відносив ся о. Ш. Песцьоровский, тодїшний завідатель Винограда (тепер в Хоросткові), до Ради шкільної окружної вже перед півтора роком, однак письмо его не удостоїло ся нїякої відповіди. Кілька разів взивала рада шкільна окружна голову, щоби готівку, яка є в запасї, зложив до почтової щадниці, але і сей наказ був єму не на руку і він кинув его до кошa.

Читав я в часописях, що на якого съ там священника в турецкім чи старосамбірскім повітї, предсїдателя ради шкільн. місцевої, спроваджувано для образунку цїлу комісію. Пан Кобилянский того цїлковато не боїть ся, бо коли раз учитель Володимир Дорош попросив его, щоб єму показав книгу касову для справджена, до поділи ся 14 зр. 10 кр., о котрих повисше була мова, виразав ся: „Aha ja już teraz wiem, z kim mam do czynienia. Ja się nikogo nie boję. Ja mam takiego starostę, że wszystko ubije a na inspektora wiem gdzie się drzwi otwierają ..“

Як самовільно рядить пан Кобилянський шкільн. грішми, нехай послужать і се: На рік 1902 ухвалила рада громадска в Винограді на доїзд для лат. катехита 30 K. По тій причинї рада шкіль. місцева не вставила нїякої квоти до буджету на сю цїль. Помимо того видатив п. Кобилянський з фондів шкіль. лат. катехитї 50 K. так що лат. катехит разом дістав 80 K. — за тое, що бував 20 до 25 разів в школї з Гвіздця, віддаленого від Винограда 4 кільометри, та де фіра платить ся лиш 20 крайцарів.

В чесній роботї п. Кобилянського, щоби знищити учителя Володимира Дороша, помогали ОО. Bernardynie з Гвіздця. Раз вже по ранній науцї приїхав вс. Анзельм Шубер, ґвардиян з Гвіздця, заїхав до головного будинку шкіль. і звідти післав ученика до надетатової клясы, віддаленої може о ¾ кільометра, де учив В. Дорош, за дітьми обряду лат. Дїтя вже по більшій части розійшли ся до дому і між ними тих 3 латинників, що учащали до надет. клясы. З тої причини не явилась з клясы учит. В. Дороша сей раз ні одна дитина обр. лат. на науку релїґії. Кс. Анзельм заскаржив насамперед учителя до ц. к. ради шкіль. окружної, а коли там не знайшов сатисфакції т. є. коли Дороша сейчас не повісили, бо не було защо, заскаржив его прямо до ради шкіль. краєвої, закидаючи єму, що „занедбує своїх польскі і вот зля успособлюва до релїґії обжондку рижимско-католїцкого“.

Тот п. Кобилянський есть також делеґатом з повіту на кілька руских шкіл. От така то доля не одної рускої школи і учителя в східній Галичинї!

ий—ій.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Ческо-нїмецкі конференциї.

Відень. Конференциї ческо-нїмецкі мають бути скликані на 3 н. ст. сїчня.

Зі соймів.

Берно. Моравский сойм принав 6-місячну буджетову провізорию. Посли ческі нападали тим разом дуже остро за національний гнет, який має терпіти ческий нарід в сім краю.

Відень. Сойм висшої Австрії створено вчера.

Відень. Правительство згодило ся на скликанє галицкого соймy, поминувши дводнївку в 29 і 30 с. м., на довшу сесию в лютім 1903 р.

Сель contra Кербер.

Відень. Д-р Кербер здавав вчера справу цїсарови зі своєї наради зі Сельом, яка в присутности Голуховского і Бем-Баверка відбула ся в неділю. Против Кербера розпустили Сель і Мадярі вість, немовто становиско Кербера є захитане. Ся вість є рїшучо неправдива. В міністерстві фінансів відбувають ся дальші наради в справі австро-угорской угоди і цловой тарифи.

Хіни.

Лондон. Дневники доносять з Шангаю, що ґенерал Тунфусіян орґанїзує нову бунтівничу експедицию на чолї 10.000 людий.

Бійка на зборах.

Парияж. На зборах націоналїстів в Шамон, на котрих було кількох послів, прийшло до великої бійки. Віддано кілька револьверових стрілів. Три особи тяжко ранено.

Венецуеля.

Новий Йорк. Один дневник оголошує розмову свого кореспондента з канцлером Більовом. Більов мав сказати, що Німці намірять приступити до блєкади венецуельских портів, а ся блєкада має мати характер военної блєкади. Намір формального виповіджена війни не істнує. Більов заперечив також поголоску, що Німці намірять запяти венецуельску територию.

Лондон. Деякі банкові фірми в Лондонї заявили готовість дати венецуельскому правительству гроші на покритє претенсий Німеччини і Анґлії.

Берлин. Правительство оголосило урядово блєкаду берегів Венецуелї. Блєкада має тревати так довго, як довго не буде поруки, що Венецуеля сповнить домагана европейских держав.

Фінляндия.

Берлин. З Гельсінґфорсу доносять, що начальника фінляндских почт, Лиґенборґа усунено з уряду, бо під нїяким услівєм не хотїв згодити ся на се, аби росийска полїция переглядала в почтових урядах приватні листи і отправала ті, котрі видались їй підозрілими. На упімнене, які Лиґенборґ в сей причинї одержав, відповів, що росийскі права в Фінляндиї ще не обовязують.

Хіньско японьский банк.

Лондон. Японьске правительство внесло в парляментї проект закона о заснованю хіньско-японьского банку в цїли офінансованя японьских підприємств в Хінах, з закладовим капіталом 20 мілїонів єн.

Революция в Персиї.

Тегеран. В столици перской провінциї Мацендеран вибухла революция против панованя шаха.

Анархісти.

Кадикс. Власти не впустили до міста ішпанських анархістів, котрі приїхали з Венецуелї.

НОВИНКИ.

Оповіщення:

— **На книжочку вкладкову Ч. 662 краєвого Союза кредитового** на фонд народний вплинуло дальше: Складка з Києва на руки п. Костя Панькївского 126·20 сот., о. Николай Білецкий з Пацикова: 10 кор., о. Іван Татар членьску складку: 2 кор., Володимир Йойко 4 кор., Антін Опиш 2 кор., Василь Коцко 2 кор., вкладка членьска, о. Григорій Рибчак 4 кор. (а 2 кор. вклад. членьску) Симеон Ручка Львів 10 кор. — разом з попереднім виказом: 207.20.

— **Заходом Тов-а ім. Котляревского** відбуде ся в суботу дня 27 с. м. в салї „Рускої Бесїди“ у Львові відчит проф. д-ра Василя Щурата п. з. „Три національні гимни“ („Мир вам братя“, „Ще не вмерла Україна“ і „Не пора“) Початок відчиту точно о годинї пів до 7 вечером. Вступ вільний.

— **Видїл тов. „Січ“ у Відни** поріщив отсею дорогою пригадати всїм бувшим членам сего товариства, що визичили книжки і доте пер не зволили їх звернути, щоби в як найкоротшім часї або надіслали визичені книжки, або коли їх не мають, прислали инші книжки, що відповідали би вартости визначених.

— **Видїл того-ж тов. „Січ“ у Відни** подає до відомости, що з днем першого грудня перенесло ся товариство до нового льокалю. Тому просять ся всї письма прислати на адресу: Wien, VIII Florianigasse 4, партер.

— **Руска Бурса ремісничa і промислова у Львові** просить нас пригадати зазив до всїх членів рад повітових, щоби попер ев просьбу о запомогу, внесену до всїх рад повітових східної Галичини. Деси удїлили Турсї підмогу: Теребовля, Старий Самбір, Богородчани, Рудки, Золочів, Турка, Надвірна, Коломия і Перемишляни.

— **Подяка.** Сим почуваюсь до милого обовязку зложити найсердечнїйшу подяку Вповажненим, що зволили ласкаво прийти мені в поміч добровільними жертвами при устроєню сьвята о. Николая для рускої шкільної молодїжи в Судовій Вишни. На тую цїль зволили зложити слїдуючі пп. оо.: Гр. Лев з Вортятина 3 кор., В. Кондрацкий 10 к., Ів. Каминьский 4 кор. і яблока, пп. Терлецкий 5 кор., Т. Конистиньский 2 к., Полошинович 1 к., Кисїлевский 2 к., Ст. Татух 2 кор., М. Лісковацкий 2 кор., Струсевич 2 кор., Хомин 2 кор., Хомин 1 кор., В. Чучкевич 1 кор., Вп. панї Ю. Матішова 2 кор. і Раківна 1 кор. — разом 40 кор. Всїм тим Вповажненим Жертводателям ва сїм місци складаю найсердечнїйшу подяку цирим: Спаси-Біг! *Омелян Калинич, катехит нар. школи в Судовій Вишни.*

Всячина:

— **Віче в Калуши** відбуло ся при несподіваним числї участників дня 8 с. м. Много було жінок, много сьвящеників з околиці, розумієсь не каланів, котрі тепер виповіли справдїшну борбу всїм, що не є приклонниками кнута в калускім повіті. Предсїдателем віча був о. Мулик, на секретаря покликано п. К. Вачиньского. Перший забрав слово д-р Коцюба зі Львова і говорив про заводові спілки рільничі. В ядерній та приступній бесїдї представив розвій спілок за границею і виказав хосен з них для економічного піднесеня народу. Відтак зробив перегляд, які то у нас є спілки; у нас, де є 75% самих хліборобів, здавало би ся, що є як найбільше спілок, між тим, на превеликий жаль, спілок таких у нас майже нема. І одно лише товариство дуже маленьке, що має на цїли виключно справу просьвітно-господарську „Сїльский господар“ в Одеську. Польскі є у Львові і Кракові, але вони лиш посередно впливають на малі господарства, а мають на оці великі посїлости. Товариства тї дістають величезні субвенциї від краєвого сойму. Поляки мають ще „kółka“ рільничі о величезних субвенциях і широко розповсюднені по краю мають склепів около 1200. До поліпшена економічного биту причиняють ся ще банки. Пролетаріят заохочує користати зі своїх банків, бо в своїм банку є свої люди і свої капітали. Говорив дальше д-р Коцюба про велике значінє товариств асекураційних та заохочував також до забезпечуваня худоби під нещастя. Вкінци перейшов бесїдник до заводових господарских спілок. В цьвітни с. р. рада державна ухвалила загальний закон і закон той має найкращі намірн, та заходить небезпеченьство, що сойм може зменшити число селяньских заступників і дати перевагу противникам селян. Спілки заводові рільничі мають на цїли піднесеня рільництва, а зглядно користну розпродаж земних плодів. Такі спілки заводові рільничі мали-б розвивати ся найлїпше при просьвітних читальнях.

Другим рефератом був реферат п-ни Малїцкої про становище жінки в суспільности. В тім відчитї предлеґентка завтакувала сильно наше селяньске жіноцтво в спосіб удатний і до серця приговорюючий, вказавши хиби нашого жіноцтва і як їм запобічи. Відчит с. Малїцкої був приступний і займаючий та викликав загальне заінтересованє.

Послїдну точку порядку про просьвіту та шкільництво виголосив горячо д-р Лев Вачиньский. Представив сумний стан нашого шкільництва від р. 1869. В ярких красках зобразив сумні наслїдки ери Бобжинського, тенденційність підручників, лихий вплив неквалїфікованого учительства, польонїзацийну цїль учительских семинарий. Вказав числами несправедливий розділ шкіл польских і руских, вказав брак шкіл, ґімназий, трудности, які ставлає шовіністична польска гаката отворенню рускої ґімназиї в Станиславові. Вказав дальше спосіб, як зарадити лиху, бо найважнїйшим способом зарадити біді в просьвіта. Тож треба звернути велику увагу на школи та всїми силами домагатись поділу ради шкільної краєвої на дві секциї: руску і польску, а поки що старати ся неутралїзувати ті несовістні польонїзацийні змагания. На кінци вказав, якої великої ваги в нашї хлопскі бурси.

Віче закінчив предсїдатель віча о. Мулик горячою бесїдою, заохочуючи всїх до праці над просьвітою та до солїдарности.

Того самого дня відбувсь заходом товариства міщанського „Ранна зоря“ концерт в Калуши, а по концертї аматорске представленє в салї Сокола. Такого хору, який мають калускі міщани, могли-б нам позаздрувати і великі міста. Між иншими визначились солїсти: п. Захней, п. Брусак, п. Рубчак, а передовсїм належить ся дяка дириґентови п. Іваницкому, що умів та енерґічно виконав калуский хор. Щож до „Тата на заручинах“ то грали міщанскі аматори як справдїшні артисти.

— **Польска мобілїзация.** По вічу в Чорткові відбули ся дальші з порядку віча в цїли політичної орґанїзациї польскої гакати в Залїщиках, Городенцї, Коломиї, Калуши, Бродах. Віче в Залїщиках помиваємо, бо про его наради містимо инші довшу льокальну допись. Натомість подамо дещо з польских ґазет про другі. Віче в Городенцї: Замітна цїха сего зїзду була урядова фірма, яку надали єму своєю присутностию ц. к. староста Шграссери, судовий начальник Родаковскай та судовий секретар Адольф. Отже за польскою гакатою стоїть явно краєве правительство! Се осьмілило такого шлаґуна, як Ценьский, домагати ся навіть, щоби жандармерия наглядала острійше над рускім рухом та его проводирами, причім треба конче її чисельно скріпити. Під таким покровом правительственних орґанів загреміли тим ґучнійше вистрїли против руских проводирів та гайдамаків, котрі хотять розлучити і відорвати не лише два народи, але і родини від нїдра сьвітьской вітчини т. є. Польщі. Упали вистрїли против руских сьвящеників, котрі занедбують свої релїґійні обовязки, а вщіпляючи в хлопа отрую братньої ненависти, причиняють ся до загальної деморалїзациї. Запалено міни під рускою пресою, щоби спромостити патомість вступ до хати руского хлопа „Niedziela“, „Nowo my dzwonk-ові“ та видавництвам всяких польских „oświat“... Приступлено штурм на рускі читальні, щоби на їх розвалинах побудувати „czytelni“ польскі, котрі завели-б між народом „język towarzyski wyłącznie polski“... Словом, польска гаката видала війну всїм рускім чинникам, котрі витворюють і удержують в рускім народї національну самосьвідомість, засудили на смерть всю руску інтеліґенцию, щоби

НА ДЕРЕВЦЯ і НОВОРІЧНІ ПОДАРУНКИ поручаєм МАҐАЗИН годинникарско-ювілерский ЮЛІЯНА ДОМБРОВСКОГО Львів, Гетьманьска 4. Великий вибір перстенців заручинових, обручов шлюбних, шпильок, ланцушків і ин. годинників малих і великих від найдешевших до найдорожших в першорядних фабрик ґеневских. 719 1)—20

перекабатити руского хлопа на свою подобу і при его помочи приступити до відбудованя славетної Польщі. А той хлоп лиш мовчить і мотає на вус. Та прийде черга, коли й він забере своє важке, рішаюче слово... Мало чим ріжнив ся „повітовий з'їзд" в Коломиї дня 19 с. м. Spiritus movens і тут був делеґат центрального комітету д р Вол. Козловский, котрий указав на „задання народове на кресах краю". Отже сконстатували речинець народовей мобілізації, що Русини напосілись на народове і економічне становище та обряд Поляків, що руске духовеньство, як неменш і сьвітска інтеліґенция дїлають на руского хлопа дуже шкідливо; що скликують вічно віча; що переводять в цїлій Галичинї (si !) парцеляцию виключно в користь Русинів, в чім на жаль, спомагав їх навіть польский банк парцеляцийний; що многі громади урядують виключно по руски; що всюди по селах читальні лише рускі, крамниці лише рускі; що в рускій ґімназиї в Коломиї загніздив ся дух не польский але руский і то радикальний; що руска молодіж полїтикує, викликує (?) страйки... Против того всього, „з'їзд повітови" протестує і домагає ся: передовсїм помноженя і скріпленя польского духовеньства, котре-б їздило від села до села і навчало хлопа правдивого стара божого; заборонити уживаня по всїх урядах, так правительственних як автономічних, языка руского; постарати ся по всїх селах о польскі читальні та „кулка"; землю продавати лише Полякам; податкові (!) власти мусять дїлати в дусї народовім (?) і т. д. Взагалї постулати, на які лише стати зґанґриновану шовінїзмом мозквицю польской ґакати. — Того самого дня т. в. 19 с. м. відбув ся „повітови з'їзд" в Бродах, де польска ґакота, супроти поневільного винародовлюваня польского елїменту під иншими заборами, ухвалила відбити собі страти в Галичинї і взяти ся до „ународовеня" руского хлопа. Як всюди видно, так і тут завязано в тій цїли постійну орґанїзацию. — Furor polonicus принимає прямо хоробливі розміри, бо вже слїдуючого дня, отже 20 с. м. відбув ся дальший „з'їзд" в Калуши! Не забракло і тут донкіхотского лицаря д-ра Волод. Козловского. Не обійшлось без нарікання на ріжні рускі злочини, як те, що настрій руского населеня в повітї, з виїмкою кількох сьвященників-москвофілів, против Поляків неприхильний, що в повітї повно руских читалень, народні учителї переважно Русини, судівництво находить ся майже виключно в руках Русинів (на жаль, обчисленя на основі урядового шематизму виказує в судівництві лише 25% Русинів! — *Ред.*), що власти в урядованю узглядняють за мало інтереси народові т. в. польскі... Всьому тому лихови має зарадити вибраний на з'їзді орґанїзацийний комітет мужів довіря в спосіб, який подали попередні з'їзди. — Як можна догадувати ся з дотеперішнього ходу справи, такі віча, як в Городенцї, Калуши і т. д., відбудуть ся в цїлій східній Галичинї.

— **Брошура д-ра Ґломбіньского**, „Idea samodzielności a finanse Galicyi", про яку ми вже згадували, подаючи короткий ей зміст, не трафила якось до переконаня лївого крила польскої суспільности, а іменно краківских демократів. „Nowa Reforma" в 21. с. м. піддала брошуру д-ра Ґломбіньского рішучій критиці, в котрій підвесено два моменти, котрі промовляють против вилученя Галичини. „Nowa Reforma" звертає найперше увагу на се, що й Всевїмці тежкинули оком „Los von Galizien" та що до сего мають вони дві причини: одну економічну а другу полїтичну. Всевїмці міркують, що настав час, коли центральне правительство буде мусїло приступити до якихсь вкладів у Галичину і тим способом звернуть ся їй вибрані мільйони. Рівнож мали би тоді Німці легку борбу в західно-австрійскими Славянами, та між иншим з'їли би і шлеских Поляків. Тим способом вилученя Галичини найшло би тільки на користь Німцям. Другим важним арґументом „Now'oї Reform'и" против вилученя Галичини є краєва полїтична ситуация, що основує ся на кастовій виборчій ординаций. „Скажемо коротко а ясно — кінчить „Nowa Reforma": — доки виборча ординация до сойму не опре ся на основах безпосереднього і загального права голосованя, доки вважаємо справу вилу. ня Галичини не надаючою ся до дискусиї." Вилученя Галичини при теперішній виборчій ординацеї кинуло би цїлий край на поталу одної касти людий, що — по висловї „N. Reform'и — було би для краю „елементарною катастрофою". — Як видимо з наведеного, то й розумнїйші та русиноїдним шовінїзмом не заслїплені Поляки, самі не бачать причин, щоби одушевляти ся проектом державно-правного „вилученя" Галичини.

— **Вирок самбірский**, про котрий ми згадували в передпослїднім числї „Дїла" а котрий так тяжко скомпромітував польских денунціянтів і пос. Ґломбіньского, має дату: Вирок ц. к. суду пов. в Самборі в справі пп. Альойзия Добриньского, Йосифа Кульчицкого, Василя Кіляновского, Іпполита Копистиньского, Василя Занька радників краєвого суду — Івана Турневича, Теофили Ясевицкого, Івана Огоновского ц. к. секретарів суду і Ромуальда Дунина З. Будзиновского, Максиміліяна Кринецкого і Івана Мацюрака вискультантів судових яко приватних жалібників против Марцїна Ваната о обиду чести з §§. 491 і 488 кар. зак. з дня 29 падолиста (дата розправи) 1902 Ч. спр. U.4460/2/3. Між сьвідками, що під присягою мусїли заперичати всї клевети на суддїв-Русинів, які мали бути висказані на „wiecu" польскім в Самборі, яко видумані самою польскою ґакатистичною пресою і пос. Ґломбіньским були між иншими всї головні аранжери віча: маршалок повіта Валіцкий, директор ґімназиї Томашевский, редактор самбірско-дрогобицкого „Tygodnika" Альбін Кунди, радник суду д-р Штавбер і властитель дібр Володислав Попель.

— **Материяли до обіжника шкільної Ради кр** В польскій IV ґімназиї у Львові заступав оногди кс. пралат Ґнатковский руского катехита о. Кринякевича (lucus a non lucendo!). Коли в одній з вищих клас ученики-Русини на питаня кс. пралата давали рускі відповіди, благородний педаґог крайне роз'яренний сказав: „Ta młodzież to bedlęta!" і побіг на скаргу до директора, грожачи словами: „Ja tym Rusinom pokażę!" — На менше педаґоґічно поводять ся з руською молодіжию в львівскій реальній школї. На годинї математики в I класї сказав оногди проф. Вотан: „Czego ci Rusini tutaj chcą? Zabierajcie się do swego ruskiego gimnazyum!" Близших коментарів пик. Рада кр. мабуть не потребує.

— **Гумберти арештовані**. Свого часу писали ми про мільйонове обманьство родини Гумбертів в Парижи, котрі удавали, що мають 100 мільйонову спадщину і в той спосіб зарвали паризких капіталістів на нїлькадесять мільйонів. Коли справа викрила ся і видано наказ арештованя, Тереса Гумберт і ей спільники зникли з Парижа, а всї виходи французкої поліциї остали ся без успіху. Доперва оногди принесли деякі сенсацийну вість: ото Гумбертів, скривающихся під прибраним іменем відкрила в Малритї місцева поліциа і усю родину приарештувала. Тепер будуть Гумберти відставлені до Парижа і розпічне ся процес, котрий скомпромітує ще більше високопоставлених осіб, як нїжись процес панамский. Тому то всї вижидають на процес з великою нетерпеливостию.

— **Реформа поступованя судово карного слїдства**. Оногдї зібрала ся у Відни анкета для наради в справі реформи напосо поступованя карного. В склад анкети входять прокуратори, судиї карні, лїкарі судові і оборонцї, а задачию анкети буде зібрати і достарчити всесторонних материялів до дальших праць над реформою нинїшної карної процедури. Ся процедура є досить поступова а на свій час була навіть гордостию Австриї, та тепер вже в дечім перестаріла ся і мусять бути змінена в богатьох постановах.

— **Збори лїкарів**. В суботу, 20 грудня, відбули ся у Львові збори при участи около 60 практикуючих лїкарів. Президент лїкарской палати д р Фештенбурґ представи справу окремої каси хорих для лїкарів. Проект такої каси, котра удїлала би своїм членам запомоги по 8—4 корон денно, після обчисленя міністерства вже уложений і внесений до затвердженя. Подібна каса хорих лїкарів істнує вже в Празї і в инш. роцї видала своїм членам 14 000 к. запомоги. Наколи б у Львові лиш 100 членів виказало ся до такої каси, то могла би розвивати ся. Проф. д-р Кадий додав, що така каса може успівати, коли всї лїкарі будуть обовязково до неї належати, хоч львівска каса має бути лиш добровільна. Другою точкою нарад було установленя тарифи за чинности лїкарскі. Honорарі ті мали би установитись инакші за візити денні а нічні, для лїкарів загальних а спеціалїстів, за пораду в домі лїкаря а в домі пацієнта і т. д. В тій цїли вибрано спеціальну комісию, що має уложити таку тарифу і предложити ей найблизшим зборам, а в склад комісиї вийшли д-ри Фештенбурґ, Косьмінський, Маль, Заваділь, Залевский, Маєр і Франковский. Вкінци ішли донесеня „Med. Wochenschrift" по Великодних сьвятах мають відбути ся збори лїкарів в цїлої Австриї.

— **Підвисшене оплати від пива** наступить правдоподібно до висоти 1 К. 70 с., бо тільки на таке підвисшене, а не на 2 К, згодило ся правительство що-до аналоґічного закона для Чехії.

Ф Померли:

— **Наталка Чапельска**, вдова доктора о. Івана Чапельского, крилошанина Митр. Капітули львівскої, упокоїла ся в Яновцях дня 23. грудня с. р. в 22 році жити. Похорон відбуде ся дня 25. грудня с. р. перед полудием в Яновцях (стац. зел. Гайдачів-Коханина). Бл. п. Наталка була дуже патріотично вихована і полишила у знайомих щирий жаль. В. с. п.

З літератури і штуки:

— **Наталка Полтавка**. По довгій перерві або, лїпше сказавши, сні, пробудило ся тов. ім. Котляревского і виставило в неділю „Наталку Полтавку" з музикою Лисенка до тепер у нас не знаною. Хотяй перед представленем було богато песимістів, що сумнівали ся, чи буде можна штуку тоту, а передовсїм ей музичні уступи виконати як слїд силами виключно аматорскими, то в неділю пересьвідчали ся всї, що наші аматори можуть не лише виконати „Наталку", але навіть взяти ся до справдїшної оперетки. Про саму гру не будемо згадувати, бо була она переважно добра, а у деяких аматорів навіть дуже добра і обговоримо лише музичну часть штуки. І так музика Лисенка показала ся з виїмкою увертури і антрактів лише поправленым виданем старої музики Вербицкого о стілько, що давні мельодиї декуди переїначені а всюди инакше згармонїзовані і інструментовані. На жаль не вийшли ті ефекти гармонїзацийні і інструментацийні як раз давнього, що не були виконані незвично орхестрою, на яку Лисенко писав, а і то, що було, найменше переважно слабо. Очивидно вина тут по сторонї членів орхестри, бо дириґенс п. Ганїнчак зробив всьо, що міг і над подив добре випровадив увертуру. — Що-до вокальної сторони, то Наталка виведена п. Іреною III. вийшла поза рами дилетантизму, а в деякых моментах прим. в пісни „Чого вода каламутна" вийшла в границї правдивого артизму. Петро в особі п. В в ґрі трохи за штивний і якби чимсь связаний станув під взглядом вокальным майже на рівні з Наталков, а передовсїм в пісни про козака і его долю. Возный представлений паном Б., знаменитий ґрою, був слабший вокально, так само як і Терпелика, котру добре грала п-ні Гр. Няші роль спочивали в руках пп. Ч. і С. і-вципали добре. — Публика зібрала ся дуже численно, навіть може за численно: видно отже, що представлени тов. ім. Котляревского можуть все числити на поводженя, хоч було-б пожадане, щоби Наталку повторено, а нема сумнїву, що буде поводжена так артистичне як і касове. *О. Б.*

— **Бібліотека і робітня Наукового Товариства ім Шевченка** відчинені що дня від год. 2 до год. 6 по полудни — окрім неділь і руских сьвят. —

Русини! Памятайте на Народний фонд!

40.000 корон виносить головна виграна льотереї віденьского товариства для промислу і штуки. Звертаєм увагу наших читателїв, що тягненя відбуде ся певніднично 15. сїчня 1903.

ТИПИКЪ
о. дольницкого
кромі Жовкви, можна набути також у Львові у Г. Дмета за 6 корон в оправою в полотно. 73 4

Потребую сейчас інструктора до 2 хлопців шкіл народних. Зголошуватись письменно. — Евгеній Герасимович, парох в Присівцях п. Зборів. 72 1—

Хто хоче мати на зиму добрі теплу кождух, нехай удасть ся в домівки дотеперішньої робітні кождух і матерії **Йосифа Шустера, Львів, Коперника 5.** Кождухи атласові шоконові подїлані на вовні по зр. 6, 18, 20, 22, 24, 28 до 32 гр 7.6 6

Важне для П. П. Урядників і Академиків!
Здоровий і смачний харч можна набувати місячно або денно при ул. **Курковій ч. 6** партер, двері ч. 5. Обіди з трох страв по 20 кор. вечері по 16 кор. місячно.
Харчуймо ся талом у своїх!
191 11—13

Перша руска робітня і склад на робіт комінячих в Галичині
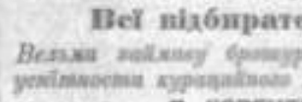
Великий вибір **БРИТОВ** з правдивої англійскої сталї від 80 кр. до 3 зр. Бритви вже випробовані. Ножі столові и инші, ножиці всїлякого рода, тримарі, спушьма, паски до бритов комнїї до худоби і пр. і пр
поручає
ІВАН ЛЯВРУК
Ножівник
ЛЬВІВ, ГАЛИЦКА 6. 103 67 6

Подяка.
Завдяки щирій і неутомимій працї Високоповажаного Пана Івана Слободяника, учителя в Вишнїчику, сим мій відбув з добрим успіхом іспит ґімназияльний. За всї труди і працї, яких радо підяв ся в часї сего приготованя, за правдиво-вітцівску печалованість, якою руководив ся, най Всевишний щедро єму се нагородить, а від мене най прийме найсердечнїйшу подяку і щиро-руске „Спасибіг".
Станислав і Розалія Соколовскі. Йосиф Кончинский.
768 1—1

Знаменитий
МІД ДЕСЕРОВИЙ КУРАЦИЙНИЙ
в касовій пасїки в 5 кілґр. кунїї за **6 К. 60 с.** оплачено.
Всї підбирателї дуже вдоволені.
Великий найменшу брошурку д-ра Цеклинского о уживаню і успішности курацийного меду висилає даром і оплачено.
741 10—? **П. КОРЕНЕВИЧ**, емерит. учитель Івангани.

На подарунки різдвяні і новорічні
поручає
Адольф Зільберштайн
оптик і механік у Львові, ул. Короля Людвіка ч. 9.

Льорнетки театральні з перловї мати, з кости слонової, алюмінїум і т. д.
Окуляри, цвікери, термометри, барометри, стереоскопи, панорами магічні ліхтарні, моделї парових машин, рахівниці і дзвінки електричні 770 1—10
по найнизших цінах.

НА СЬВЯТА!
поручає
ЖИВЕЦКА ПИВАРНЯ
ФРАНЦІШКА ГАНЧАКОВСКОГО
ринок ч. 14 у Львові
незрівняне в смаку, загально похвалюване „ПИВО ЦІСАРСКЕ" (Kaiserbier) і **ПОРТЕР** з бровару архикняза Стефана в Жовкви, котрого вироби здобувають загальну похвалу в бровариництві. 700 6—10

До заміни
в місті на Буковинї парохія за яку-будь иншу в Галичинї. Догідна для сьвященника, що не провадить господарки. — Відомість в Адміністрациї „Дїла" під знаком: „Парохія-місто". 76 2 3

Управного дириґента хору
на 2—3 місяці пошукує видїл читальні Просьвіта в Краківци. — Зголошеня з поданем условій просить ся присилати на руки місцевого пароха о. Ів. Волосянського. 2 3

РЕСТАВРАЦИЯ
М. ІЛЬКОВА
Львів, ул. Собіского ч. 3
поручає
для Вел. Духовенства яко найвідповідийше місце, яке тілько бракувало до сего часу, а яко звісний реставратор в Frohwin'y можу сьміло ручити за здоровий харч і напитки.
Пиво пільзеньске і оверщинске.
4 2 1 15

ВАЖНЕ
для катехитів і тих, що учать релиґії в народних школах.
Третю часть практичного провідника для катехитів, в котрій повинне ся наука релиґії для 5 і 6 степеня згадано для 3 і 4 класи народних шкіл, можна набути в книгарнях ім. Шевченка і Ставропиґийскій у Львові по цїні 2 К 40 сот. з почтовою пересилкою о 20 сот. більше. Першу і другу часть тої книжки можна набути рівнож в згаданих книгарнях по цїні 2 К 40 сот., а з пересилкою почтовою о 20 сот. більше.
107 67 6

Сьміємо опустила печатню книжка п. заг.
Найновійший адвокат домовий
що обіймає 10 аркушів 140 взірців і нїлькасот рішень.
Цїна 4 к. 85 сот.
Може набути у автора С. Вайштока, Львів, ул. Рінацка ч. 5.
738 3—10

Не до порівнання з конкуренциею.
Пасильства
допускаєте ся на собі самих і на ваших дїтях не побачивши хоч раз
в Пасаку Миколяша дві
Великаньскі сестри
(з Тиролю)
найсильнїйші на сьвіті дївчата
в віку 11 до 16 лїт
Марта і Рузя.
Перша важить 321 фунтів — друга важить 240 фунтів,
дальше
одинока найменьше на земній кули
Пара наречених
неймовірно малі люди.
Варто побачити маленького карлика, знаменитого сьпівака і доброго комїка.
Вступ: 1-ше місце 50 кр., 2-ге місце 10 кр.
Що дня можна бачити від 10-ої рано до 10-ої вечер.
771 1—2 3 пояснює **ДИРЕКЦИЯ**

САМОВАРИ

російскі лише оригінальні тульскі в величезнім виборі і в різних найновших фасонах, мосяжні, нікльові і томбакові по дуже низких цінах з десятлїтнею порукою.
Казимир Левицкий
ц. к. надворний достачитель
Львів, Трибунальска.
Цїнники ілюстровані даром оплачено. 707 8—8

АМЕРИКА.
Відїзд з Гамбурґу що суботи. Карти їзди фірмовою лїнією. Добра і скора достава, знаменита помешка в каютах і кінерами. Ближші інформациї подає даром
Йосиф Фішер
Wien, IV., Allegasse 69.
619 7—7

Перший руский склад машин до шитя!

Незрівнанои доброты машины до шитя и гафту Зінгера
Цїнник вібр. 37 до 65 кр.
Ручні „ 35 до 42 кр.
Обручовий ч. 41 по 77 кр.
Обручовий ч. 45 по 88 кр. (для грубих роботы.)
Всч. Священникам, і сп. Урядникам продаю на раты, дня тижнь и для сьвятих на потверженьем уряду громадского. 103 88—7
Уважай оцінаты приступний. Готівкою о 10% дешевше. Науки шитя в гафту безплатно. Цїнники на жадане даромъ.
ИВАНЪ ЛЯВРУКЪ *жовківъ*
Львовъ, Галицка 6.

АРТИСТИЧНА РОБІТНЯ ШТУЧНИХ ЦВІТІВ

СТЕФАНІЇ ПОГОРЕЦКОЇ

в Стрию (*коло Гімназії у власнім домі*)

поручає

Цьвіти церковні, сальонові і карнавалові.

Букети поставні: від 2 до 10 кор.
Букети до сьвічок: пара по 1, 2, 3, 4, 5 і 6 кор.
Гірлянди і вінці: метер по 4, 5, 8 кор.
Вінці гробові від 3 кор. і вище.
Строїки і стрічки народні від 10 сот. до 1 кор.

Прошу замавляти листовно для Церквий, Сальонів, Крамниць. До цїн застусую ся. Обслуга ретельна. Товар красний. З поважанем

701 6—12 **СТЕФАНІЯ ПОГОРЕЦКА в Стрию.**

Дня 14 падолиста 1902 р. отворено у Львові спеціяльний склад **нахтиньсної гербати** каравannої **Йосифа Рибицкого з Сибіру**, заступника всесьвітної фірми А. Кузнецов і С-ка, наслїдника А. Губкина в Москві. — Гербату продає ся гуртовно в оригінальних скринках хіньских і частями в пачках, відважених в Росиї по 1/1, 1/2, 1/4, 1/8 фунта, в оригінальнім опакованю, заосмотренім етикетою фірми, правительственною банделею і цловою печатю. Пп. торговці одержують відповідний рабат. Замовленя з провінциї виконують ся відворотно з дочисленем порта. 727 8 10

Склад в Кракові, ул. Шпитальна ч. 34.
Філія у Львові, ул. Валова ч. 11а.

Прошу сглядати

Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів

АДОЛЬФА РАШІА

у Львові, Ринок число 11.

на против тов. „Просьвіта".

Препоручає великий вибір мужеского біля, краватов, рукавичок, парасолїв, паличок, шкіряних виробів, российских пальошів, всілких альбумів, карт з видами, мил тоалетових і перемерий

ВЕЛИКИЙ ВИБІР БІЖУТЕРІЇ

По цінах найдешевших. Без конкуренції. 942 113—156

СКЛАД ФОРТЕПЯНІВ і ПЯНІН

Л. МАРЕК

Львів, ринок ч. 9,

поручає фортепяни і пяніна з першорядних фабрик. 590 70—7

Казочно дешево! Доси небувале,

щоби столовий шкляний сервіс на 6 осіб можна було дістати за зр. 1.90

з матовою опаскою на 6 осіб зр. 2·35.

Сервіс порцеляновий білий гладкий на 6 осіб за зр. 4·45.
Сервіс порцеляновий столовий з декорацією в формі цьвітів на 6 осіб за зр 7·50.
Сервіс порцеляновий до чаю з декорацією в формі цьвітів на 6 осіб за зр. 1·60.
Сервіс до чорної кави з декорацією в формі цьвітів на 6 осіб за зр. 1·60.
Сервіс до компоту шкляний на 6 осіб за зр. 1·35.
Келишки до вина або горівки по 8, 10, 12 і 14 кр.
Склянки на воду по 4½ кр. — Повищі сервіси набувати можна у жерела загально звісного з дешевости і доброти для порцеляни, шкла российских самоварів і китайского чаю се в торговли фірми

Єго Цїс. Кор. Величества надворного доставника

КАЗИМИРА ЛЕВИЦКОГО

Львів, ул. Трибунальска ч. 6.

[*Ілюстровані цїнники безплатно і franco.*] 769 2—7

ЛЯРНЯ ДЗВОНОВЪ

АНТОНІЯ СЕРАФИНА

ВЪ КАЛУШИ

відзначена двома срібними медалями

выконує дзвоны рóзних ваги и приймає ушкоджені дзвоны до переливаня въ найкоротшóмъ часї, а також має на складї готові дзвоны рóзних ваги.

Дякуючи всїмъ Вп. приходникамъ и фундаторамъ за всї дотеперїшні замовленя, прошу о ласкаві замовленя такъ на поодинокі нові дзвоны якъ и на цїлі групы. За тревалість матеріялу и гармонійный звукъ моїхъ дзвонівъ ручу и длятого осмїлюю ся препоручати ихъ Вп. П. Т. Публицї.

Зъ глубокимъ поважанемъ

АНТОНІЙ СЕРАФИНЪ.

Один удїл 20 корон і 1 корона вписового.

„РИЗНИЦА"

Товариство зареєстроване з обмеженою порукою

в Самборі

поручає перед надходячими празниками: Рождества Хр. і Богоявленя своїй богато заосмотрені склади всїлякого рода материй церковних, шовкових, півшовкових і вовняних; також готові фелони суть кождого часу в великім виборі, неменьше стихарі, оруси, покривала та всякі инъші річи церковні;

також поручає

кивоти, образи процес., кадильниці, хрести престольні, процесіональні і рускі, ліхтарі, патериї, паухи, лямпи, дзвінки гармонійні, тацї і прочі знаряди церковні; також Євангелія і всї книги церковні в гарних переплетах, дивани, букети і цьвіти до сьвічок.

Товар солїдний — цїни найдешевші.

Принимають ся також старі ризи і книги до відновленя і направи. Всї чаші і дарохранительниці золотять ся в огни і сїдинлають ся вже посьвящені.

„РИЗНИЦА" принимає гроші на книжочки вкладкові (щадницю).

В всїх потребах церковних просимо з повним довірєм звертатись до „Ризниці".

7·4 3—10 **ДИРЕКЦИЯ.**

40% часто шкоду їде на користь вдів і сиріт по священ. всіх 3. Епархій.

Виробом тих перк. занимають ся виключно вдови і сироти по священиках.

Просимо памятати о „Пріютї".

НА СЬВЯТА!

Торговля вин і Реставрация

ФИЛИПА БІЗАНЦА

(давнїйше Брайтмаєр) в готелю під Трема коронами у Львові, ул. Трибунальска 10. Поручає свій богато заосмотрений СКЛАД ВИН, як іменно: австрийскі, угорскі, французскі, реньскі, дальматиньскі, також шампани і коняки як найлучші. Кухня знаменита і пиво пільзеньске. Цїни дуже низькі. 764 4—5

Лишь тогдї правдивый, если трехгранна фляшка есть замкнена низше поданою опаскою (червоный и чорный друкъ на жовтóмъ паперы).

Доси неперевысшеный!!

В. Маагера

правдивый очищеный

ТРАНЪ ЗЪ ПЕЧЇНКИ

(въ закономъ обезпеченомъ опакованю)
жовтого фляшка К. 2.— „
бїлого „ „ 3.— „

з фабрики

ВІЛЬГЕЛЬМА МААГЕРА

у Відни

Розслїдженый першорядными новаґами медичными и на-дан своєи легкои стравности порученый також дїтямъ, и записуваный у всїхъ тыхъ случаяхъ, въ которыхъ лїкарь хоче досягнути скрїпленя цїлого орґанізму, имено грудей и легкихъ, збільшеня ваги тїла, полїпшеня семёнъ, а також взагалї пречищеня крови.

Достати можна въ найбільшій части Антикъ и Дроґерій австро-угорскои Монархіи.

W. MAAGER, WIEN

III./3., Heumarkt 3. 660 8—18

Противъ наслїдувань заряджує ся судове слїдство.

В Видавництві музичнім „Станиславівского Бояна"

появились дотепер слїдуючі твори:

1. Д. СІЧИНЬСКИЙ: „Не пора" хор мішаний з фортепяном і хор муж. „a capella" Ціна 30 сот.
2. „ „ „Даремно шепе!" хор муж. „ 2 „
3. „ „ „На ониих Дністра" Вальс на ф. „ 1 кор.
4. О. НИЖАНКОВСКИЙ: а) „О не забудь!"
   б) „Вернїть ся сни мої!"
   на один голос з фортеп. „ 40 сот.
5. Д. СІЧИНЬСКИЙ: Шепе моя!" хор міш. „a capella" „ 40 „
6. „ „ Кобзар" хор муж. „a capella" „ 40 „
7. „ „ „Як почуєш в ночи" на тен. з ф. „ 60 „

На складі маємо: **„Три коломийки"** на фортепян, укладу Ант. Кужеля (з кн. проф. муз. в Чернівцях) Ціна 1 к. 50 сот. **„Молитву"** М. Лисенка, на два голоси з фортеп. Ціна 20 сот. **В Народ!** руський марш на фортепян Р. Зарицкого

В VIII ім випуску появить ся: **„Четверта коломийка"** на фортепян Ант. Кужеля (приєвичена „Станиславу Боянови").

Видавані нами музикалія суть на складі у Львові і в книгарни Ставропиґийскій і Наук. Тов. ім. Шевченка; в Чернівцях у Г. Пардідого, в Самборі в книгарни Ґерайз Вісенберґа, в Станиславові в ґандлю п. Т. Стахевича, в книгарни Добошицького і „Народній Торговли" як також в адміністрациї (Евг. Якубовича в закладі карїйм в Станиславові — Видавництво дня радо свої видання в комісію.

Всї письма і гроші тичачі ся видавництва „Станиславівского Бояна" просить ся на руки п. Евгена Якубовича в Станиславові висилати. 708 2 2

ІВАН ІҐНАТОВИЧ

у Львові

ул. Сикстуска ч. 25, ул. Галицка ч. 11 в Кракові, Сукенніце 20; в Перемишли, ул. Францішканьека ч. 24,

поручає

нехибні і незрівнані в своїх наслїдках

ЛЇЧНИЧІ МИЛА.

Мило бензоїнове, уживане против шкірних плям і висипок — усуває рапавість скіри і надає лицю аксамітну мягкість. сот. 50
Мило бораксове, вплива дуже корістно на скіру, докладно очищує і вибілює скіру. Се мило есть знаменито дїлаючим способом против опалень, висипок і загрубіню шкірка 50
Мило камфорове, успокоює печеня і свербячку скіри, усуває висипки і червоність носа рук і лица 60
Мило камфорово-сїрчане, усуває червоність лица і носа, сонячне опаленя та висипки. — кусник 60
Мило карболеве і мило карболево-пісчане, до митя рук для п. п. лїкарів, акушерок — кусник 40
Мило креолїнове, знаменито очищує скіру, усуває прищі, лишаї, коросту, болячки, відсьвіжує і вигладжує скіру — кусник 70
Мило сїрчане, з великим успіхом уживане до винищеня прищів угрів на лицї і усяких висипок на скірі 50
Мило сїрчано-смолеве, переважно уживане на коросту. Се мило оказало ся найлїпшим способом при тій слабости, бо пере всякого в до всї пір найдені, а так дорогі способи — кусник 70
Мило смолово-ґлїцеринове, є з кождого огляду одним з найлїпших досьвідченцийно-лїтнічних тоалетових мил. Яко звичайне мило до щоденного ужитку есть воно задля своїх дезінфекційних і змягчуючих скіру приметь, знаменитим і випробованим способом на усуненє всякої нечірної нечистости — кусник 70
Мило смолеве, усуває прищі, лишаї, всякі скірні висипки, почене лиц і породі в голови 60
Мило стораксове, уживане при нежірних слабостях, головно при корості — кусник 60
Мило тимольове, знаменито очищує скіру з усяких виприсків і усуває порлі в голови 100
Мило таніїнове з ґлїцериною в незрівнаним способом на почене голови, рук і лиц — кусник 70

212 VII.

В Европі маємо 80 фабрик машини до шитя, котрі виробляють машини 3i-гора і обручкові а за трудиють від 500 до 3000 людий.

З тих 80 фабрик вибрав я 2 яко найлучші на цїлім сьвіті і дістався заступство на Галичину.

Не виписую агентів!.. Вділені агенти ходять по домах дяк з найдешевшими машинами а продають по надмірних цінах, за що дістають по 1 зр. від кождої спроданої машини. 778 27-34

ЙОСИФ ІВАНІЦКИЙ механік.
Львів, готель Жоржа.

На складі є 200 машин до вибору. Прошу жадати цінника.

МУЖЕСКУ 844
Безсильность

выкликану именно страшными наслїдками тайных грїхів молодости и розпусты, усуває надежно и на довго одинока, розширена въ многихъ выданихъ илюстрована книга

Самоохорона д-ра Ретана

Российске выдане: 1 зр.
Польске выдане: 1 зр.
Немецке выдане: 2 зр.

Тысячї людей найшли въ ней поменем своихъ недуґ и направили свои мужеский силы при помочи указаного въ книжцї способу лїченя. По одержаню франко надесланя книга въ куверті магазинонъ выдавницкимъ Р. Ф. Бірей въ Липску. (R. F. Biezey's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.)

ТУТКИ цигаретові 1000 штук за 1 зр., поручає Ант. Мазуркевич, Львів, Скарбківска 7.

Стосовний подарунок різдвяний!

Передпослїдний тиждень!!!

Головна виграна Корон **40.000** Корон

ЛЬОСИ ТОВАРИСТВА ПРОМИСЛУ І ШТУКИ по 1 короні

поручають: М. Йонаш, Кіц і Штоф, М. Клярфельд, Яків Штрог, Корман і Файґенбаум, Самуелї і Ляндав, Шіц і Хасс, Авґуст Шелєнберґ і син, Сокаль і Лїлїєн — банкери у Львові. 749 6—7

Розклад поїздів зелїзничих обовязуючий від 1-ого мая 1902.

[Приїзд і відїзд поданий після часу середно-европейского].

Поїзд посп.	Поїзд особ.	ДО ЛЬВОВА	Поїзд посп.	Поїзд особ.	ЗІ ЛЬВОВА
приходить о годині			відходить о годині		
	6·10	з Кракова, Берлина, Варшави, Відни		6·25	до Сучави, Жидачева, Ересмезе, Потут.
	6·20	з Чернівців (Ішкан, Галацу), Гусятина	1·55	6·30	до Підволочиск, [Київа] Бродів дв. гол.
	6·50	з Брухович, щод. від 15/5 до 15/9 вкл.	2·09	6·43	„ „ „ дв. Підз.
	7·45	з Янова		6·35	до Лавочного, [Пешту] Борисл. Дрогоб.
	7·40	з Підволочиск, Бродів на дв. Підзамче	8·30	8·40	до Кракова [Відня, Праги], Берлина
	8·00	„ „ на дв. головний	2·55		
	8·10	з Лавочного [Пешту], Калуша, Хирова		9·00	до Лавочного, Хирова, Калуша
	8·15	з Сокаля, Рави рускої		9·15	до Янова
1·55	8·50	з Кракова, Відня, Праги, Берлина		9·50	до Белзця, Сокаля, Любачова
	10·25	з Рипова, Любачева	2·40	10·30	до Чернівців, Ішкан
	11·55	з Станиславова [Ересмезе, Потутор]		10·40	до Підволочиск, Бродів, Гусят. дв. Під.
	1·10	з Лавочного, Калуша, Хирова, Борисл.		10·57	до „ „ „ дв. гол.
	1·23	з Янова		1·25	до Янова від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята
2·20		з Підволочиск, Копичинців на дв. Підз.		2·15	до Брухович від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.
2·55		„ „ на дв. голов.		3·05	до Стрия, Сколього від 1 мая до 30/9
	3·14	з Брухович [від 15/5 до 17/9 в нед. і сьв.]		3·15	до Янова щоденно від 1 мая до 30/9
	4·49	з Самбора, Стрия, Сколього [1/5—30/9]		3·28	до Брухович щоденно від 1/5 до 15/9
	5·11	з Підволочиск [Київа], Бродів на дв. Підз.		3·30	до Рипова, Хирова, Любачева
	5·35	„ „ „ на дв. гол.			
	5·50	з Кракова			
1·45	6·40	з Чернівців, Ішкан			
		НІЧ			**НІЧ**
	6·00	з Сокаля, Белзця і Любачева		6·10	до Станиславова, Жидачева
	8·04	з Брухович [від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.]	12·45	6·20	до Кракова [Відня, Берлина, Варшави]
	9·12	з Брухович [від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.]		6·30	до Янова від 1/5 до 15/9 в буєні дни а від 16/9 до 30/5 1903 р., щоденно
12·15	9·20	з Чернівців Бухарешту		6·35	до Лавочного [Пешту], Калуша, Хирова
	9·25	з Янова [від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята]		7·10	до Сокаля і Рави рускої
8·40				8·16	до Брухович [від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.]
2·31	9·50	з Кракова, [Відня Берлина] Ясла, Розв.		8·25	до Перемишля
	10·03	з Янова [від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята]		9·00	до Підволочиск, Бродів дворець голов.
	10·20	з Підволочиск [Київа] Бродів на дв. Підз.		9·20	„ „ „ дворець Підз.
	10·02	„ „ „ на дв. гол.		10·05	до Янова від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята
	10·50	з Лавочного [Пешту] Хирова Калуша	2·51	10·30	до Ішкан, Чорткова
	6·14	з Підволочиск, Копичинець на дв. Підз.		11·00	до Кракова, Відни, Варшави, Праги
	9·85	„ „ на дв. год.		11·10	до Підволочиск, Бродів дворець голов.
				11·32	„ „ „ дворець Підз.
				4·15	до Кракова, Відни, Праги, Самбора
				5·50	до Брухович від 15 мая до 14 вер. щод.

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 годин вечером до 5 годин 59 минут рано. 92

Час середно европейский рїзнить ся від часу львівского о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-европейского = 12 год. 36 мін. часу львівского. — Бюро інформаційне ц. к. зелїзниць державних (ул. Красицких ч. 5) удїлює поясненя в справах зелїзничих, продає білєти всякого рода і розклади їзди.

При закупні товарів просимо поклікуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор: Др Евген Левицкий. Папір з фабр. Черканьскої. З друкарні Інстатуту Ставропиґийского, під зарядом Іосифа Даниляка.

Ч. 276. Львів, Середа 11 (24 Грудня) 1902. Річник XXIII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і свят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ: Адміністрация „Діла", ул. Баторія ч. 24; Бюро газет А. Ольшевского, ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб, ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler, I. Wallfischgasse 10. — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком:
в Австрії: за границею
на цілий рік . . . 22 к. — 44 к.
на пів року . . . 16 „ — 22 „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . . 20 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . . 7 „ на місяць . 2 к. 24 с.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с.
на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи вертають ся лише за попередньою застереженєм. — Реклямациї неопечатані вільні від порта.

Оголошення взагалї приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за ѣї місце, а в рубрикї „Надісляне" по 30 с. — Подяки і жалї приватні оголошення числить ся по 20 с. за стрічку.

Добродійства польскої шляхти

для рускої церкви і руского духовенства.

II.

Кождий найздник на чужий край старає ся оправдати свій поганий поступок. Так робить і заборча Польща на Руси. Виправдує себе сим, що она боронила Европу перед дикими гордами Азиї, що несла культуру на всхід, що она має з Русию спільні інтереси, що Поляк се старший брат, який має до кінця сьвіта опікувати ся молодшим братом Русином. Хотяй Русини не просять о опіку, хотяй відхрещують ся, вічо не поможе, ані не відгрозиш ся, ані відпросиш ся. Спільні інтереси, спільна доля не позволяють. А ті спільні інтереси схарактеризує найлїпше народна приповідка: „Як наш батько горів, їх батько ся грів". Таке і наша Польща руским добром росла і набирала сили, а Русини упадали що раз низше і зводили ся вічнощо. Той загальний упадок не поминув і рускої церкви та ѣї духовенства. Шляхта з ненависти до руского народа понижала з розмислом все, що для сего народа було сьвятим. Рускі церкви називано загально „синагогами", як жидівські біжниці. А навіть прийшло до сего, що церкви арендовано жидам і вірні повинні були заплатити жидови за кожду відправу. Рускі церкви виглядали нужденно, часто були покриті соломою. Яка доля була вірних, така і їх церкви. Рускими духовними помітувано, звичайна їх титулятура була „laboriosi popones", а що найбільше „famati". Коли шляхта своїх духовних поважала і шанувала, то руских з розмислом понижала. В Сянові коло Ярослава давали в XVIII в. рускому духовному в дворі печені сороки, ворони, а коли він сарака споживав їх, пани кликали: кра! кра! Рускі духовні оплачували ся солено свому панови, та про се вже була бесїда, крім сего на них накладали великий тягар, коли збирали датки на публичні цїли. Польскі ксьондзи самі не поносили ніяких тягарів, лиш в виємкових приключках обтяжала шляхта духовні добра, а то підданих. Рускі духовні не мали підданих, мусїли самі наложені тягарі платити. В Жерелах до Істориї Руси України, виданих наук. Товариством ім. Шевченка т. IV. 1898 на стор. 3 сказано: „to się rozumie i o poradi". Зібрана шляхта на соймик в Белзї 15 червня 1648 р. ухвалила податок подимне на військо против Хмельницкого, та додала увагу, що і попи мають платити. До польских духовних відносила ся замітка: „z dóbr duchownych". Та сама шляхта наложала 1649 р. по 6 зол. подимного на кождого рускаго духовного.

Р. 1648 був великим нещастєм для галицкої Руси і для рускої справи. Коли Хмельницкий хопив за оруже, щоби прогнати нападників, тогди і на галицкій Руси все, що було невдоволене польскими порядками, піднесло чинний протест против повеволенню. Розпочали ся розруси по цїлім краю, а проводили в них рускі духовні. А се найлїпший доказ, як в тім часї цїнила Русини добродїйства польскої шляхти. Та не повело ся тогди рускому народови вибити ся на волю з польскої неволї задля наганного поведения козацких старшин, тай самого Хмельницкого. Цїлий народ домагав ся волї свободи, а козацка старшина думала про се, як би то зайняти на Руси місце польскої шляхти. Та і рухавка в Галичинї против шляхти не повела ся, бо самі галицкі Русини не могли устояти ся, а з України не мали вїякої помочи. А по тім всїм розпочало ся успокоюване „rozbezstwionej dziczy". Як те успокоюване виглядало, можемо собі збражати на сегорічних страйках. Та тепер всеж наші панки мусять трохи здержувати ся, а тогди вічо їх не спиняло допускати ся найбільшої самоволї та заспокоювати в звірский спосіб свою злобу і розпуку. Кого би се більше цїкавило, най прочитає: „Народні Рухи в Галицькій Руси 1648 р." С. Томашівського Записки наук. торар. ім. Шевченка том. XXIII. і XXIV. Від сего року пішло рускому народови як з Петрового дня. Духовенство цїлком ослабло, останки руской шляхти стрімголов летїли в польский табор, міщанство ополячувало ся, а підданих ще більше придавлено всякими тягарами в хосен шляхти.

III.

Церков і ѣї духовенство немаловажний чинник в жатю, розвою, та поступі якогобудь народа. Так і на Руси були би церков і духовні прислужили ся своему народови, коли би мали свободу дїлання і до сего науку. На жаль у нас не було науки, не було свободи, а темнота і неволя. А хто просе дбав? Наші опікуни і добродії, наші старші брати! Епископскі престоли засїдали королївскі дворака та слуги або маґнатскі фаґаси. Їм доля руской церкви і руского народа була байдужна. А хотяй десь-колись найшов ся і гідний чоловік на епископскім престолї, то що він сам міг робити, коли шляхотна самоволя вязала ему руки? Епископ рукополагав такого пароха до якоїсь церкви, якого ему предстапила дїдич села. А такий пан не питав, чи той кандидат має відповідне підготовленє, а наперед годив ся, скільки заплатить за попівство, та дослїджував ся, чи не буде людий бунтовати. За сим і тепер наші патрони сильно допитують ся. Таким чином парохії занимали люди темні, без всякої науки, нераз історичні пияниці та нападники. І щож могли такі нетямущі люди научити своїх парохіян, як їх могли піднести та взяти в душу крапельку осолоди в їх тяжкім, невинносимім положенню? Люди, що часто не уміли читати церковні книги, а писали над текстом по польски значенє слів, мали учити народ, мали его вести до лїпшої будучности! Дехто винив оо. Василіян за неуцтво сьвітских духовних, але они не винні сему, що перейшли огнушаючу шляхотску школу тай відтак давили ся на руского духовного і на маси руского народа очима польского шляхтича. І рускі духовні старанєм польскої шляхти спростачіли, проживали в нужді та темноті. Се і був хосен для шляхотского ладу, а нещасте і величезна страта для руского народа, бо він не мав з своїх духовних вїякого пожитку. Часи змінились лиш поверховно, коли Австрия заняла Галичину. Коли засновано у Львові університет і на нїм заведено виклади в рускій мові, рускі учені не поважили ся уживати руской народної мови, оберунули ся до церковщини. Вже такої звенаги зазнавала руска мова, що нїкому і на думку не приходило уживати ѣї при викладах. Народови рускому присуджено смерть, а тим самим і его мові. На місце руских викладів прийшли латинські, але нова наука дуже маленько принесла хосна рускому народови. Его духовні мали нагоду в чужій, нїмій мові більше научити ся теольогії, але церковних книг не уміли читати, а на народну масу давили ся очима шляхтича та его економа, гуменного і прочих офіциялістів. Дїти сьвященників не уміли відмавляти „Отче наш", духовні голосили проповіди по польски, а вірні не розуміли їх ученого слова. На се сьвідоцтвом обіжники еп. Снігурского. Дехто твердить, що духовні засновували школи, та на жаль не з пересьвідчена і власної охоти, а з примусу. Уряд з Відня напирав на епископів, а ті на підчинене духовенство. Віденьский уряд споневірив не один Поляк, за те, що мов то він не дбав про школи, та науку сільского народа. Та се несправедливий закид. Доперва 1848 р. приносить нам перелом в поглядах руского духовенства на руску справу. Від сего часу оно взяло ся більше щиро школою, почало голосити проповіди по руски, підтримувало після спроможности тогдїшний невеликий рух літературний, одним словом прийшло до пересьвідчена, що оно повинно служити своему народови і его поступови. Та коли не все удавало ся, праця не приносила від разу видимого хісна, люди завохотили ся, а коли ще віденьский уряд при вплині і на старани польскої шляхти почав віднертати ся від Русинів, в тій критичній хвили біда надіслала агентів з півночи і ті почали Русинів принаджувати до служби другому нашому ворогови, даючи оборотнїйшим агітаторам в руки мамону, а Русинам обіцюючи грушки на вербі. І знов прийшов час, коли рускі духовні опустили свій народ, одні перебрали ся до обіцяного раю, проклинаючи пізнїйше свій нерозважний крок, а другі, хоть лишили ся дома, потїшали ся, та ще нодні і тепер потїшають ся гадкою, що там за горами, за лїсами, рай, неописане добро, всьо вже готове, коби лиш скоро господар покликав на велику вечерю. Аж коли неправдані гадки про московский рай возьмуть у нас в лоб і кождий інтелїгентний Русин оверне ся до свого народа і пічне трудити ся виключно для него, тогди пічне нам сьвитати зоря лїпшої долї. А заборча Польща не спить. Чого не доконала в часї свого панованя, те думає перевести в XX. в., а іменно ополяченє руских мас. Давнїйшими часами она тим не занимала ся, бо се не було на часї, шляхта не видїла потреби сего. Тогди народ представляла шляхта і була ним виключно, маси се був робучий вїл. Теперішні часи инші, до народу числять ся і маси, то русині треба ополячити. Розумують они цїлком справедливо, що Русь треба вонче ополячити і в масах, бо инакше грозить Полякам проживаючим на Руси зруценя. І ни раз приходить тепер найзавзятїйша і найстрашнїйша боротьба, на житє і смерть. Хто тепер переможе, переможе раз на все; хто тепер упаде, вже не підпесе ся. Шляхотска Польща несе нам свое послїдне добродїйство, хоче нас вместї з лицї землї. Проте час, крайний час, стягнути ся всїм Русинам, згуртувати ся в одну сильну і сьвідому громаду і всї разом ідім в збитих рядах на ворога, що приладає нам нїж до горла. Час покинути гадку, що ми з нашим противником прийдемо до ладу хитро-мудро, по тихоньки, час покинути москвофільскі баламуцтва, бо ті не дають нам

Василь Щурат.

Оповіданє про св. Андрея.

(Комітетови перших Св.-Андреївських вечериниць Бродської „Основи", вп. пп. Іванні Герасимовичівній, Олї Долинській і Амалії Авдиковичівній на спомин.)

Сьвятий Андрей зайшов був раз
у Корсів, чи на Смільно;
заскочила его зима,
в селї сидїв бездїльно.

Коли-б то так не був сам піст,
коли-б то так в мясницї,
він певно був би не скучав
при чарцї, при музицї.

А то була Пилипівка,
де всяке схне як скипа.
Скучаючи, сьвятий Андрей
вже злий був на Пилипа.

Тож щоб сяк-так убити час,
брав шубу й рукавицї
і вечерами по селу
ходив на вечериниї.

А вечериниї на селї —
то так як в нас касино:
пісні дївчат і хлопців жарт
вкорочують годину.

Хто де бував, де що видав,
розказують як з книжки.
Сьвятий Андрей — бувалець теж,
сходив сьвіти всї пішки.

І він докинув неодно
поважне і веселе.
Раз камінь жорновий пусти,
так потім сам вже меле.

Як зразу видав ся сьвятий
поважний, мов від сьвята,
так потім лиш до него всяк —
старі і молодята.

Не обійшлись без него вже
ніякі вечериниї;
куди зайшов сьвятий Андрей,
там сум втїкав з сьвітлиці.

Ставало глітно як в корчмі,
або в жидівській школї.
Старим він небо відкривав,
а молодим їх долї.

Бо треба знати, що сьвятий
розказував раз повість,
як в Києві він сватом став.
Се-ж всїм дївчатам новість!

То так було: у Києві
був богатир нївроку.
З богачкою він оженивсь;
одну лиш мали дочку.

Дочка як сонце!.. З місяцем
були би парували.
Аж тут сватів ідє сирота.
А богачі — як скали!

Довідав ся сьвятий Андрей,
до них іде він прямо.
Однак за тее — ні чичири,
бо сперлись би таксамо.

Медоточивим словом він
вперід їх упасканнє;
за марність сьвіта говорив,
за вічну жизнь їм правив.

Коли ж богацькі душі вже
настановились до неба,
сказав сьвятий: „Лиш молодих
ще звінчати треба!"

І стала минути, як ніч,
у них душа завзята,
аж вимила. Став сьвятий Андрей
у Києві за свата.

Коли ж про се довідались
на вечериницях люди,
всї сватом величали вже
сьвятого все і всюди.

І не противив ся сьвятий.
А хлопці і дївчата
то так его любили всї,
як рідного всїм тата.

Бо й добрий був, хоч ні на мить
не мав від них спокою.
На просьби, допити кивав
старою головою.

Де лиш пожагодити міг,
там зажагодив їм справу.
А де не міг, давав бодай
відчітного — забаву.

Балібухи, віск, зеркало,
шнур, крайка, рукавиці
були в роботї — всього
минали вечериниї.

Колико вівторок минув ся піст,
мясницї вже настали,
що друга хата бас гудів,
скрізь весїли справляли.

А всї ті весїли були
заслугою сьвятого.
Води вже много з тих часів,
літ уплило вже много.

А й доси скрізь еще у нас
і хлопці і дївчата
що року вечериницями
честять сьвятого свата.

В Брідах, 12. грудня 1902.

Відзначені на 14 виставах сьвітових.

ВИНА

дальматинські з власних винниць і десерові; хорватский шампан, доскональу сливовицю, дальматинську оливу, поручають

БРАТЯ ДЇДОЛИЧ, Львів, Чарнецкого 3.

Вина наші поручають лїкарські власти в слабостях жолудка, недокровности і для реконвалесцентів. 643 11—20

При більших замовленях з провінциї дам ся

нічого додатного і ніколи не дадуть, лиш нас роздвоюють і ослаблюють, а приносять хосен матеріальний лиш найменшим вґентам, та платним шпіґунам ворожого нам, російского уряду. До недавного часу признавали нам пани Поляки якесь підрядніїше становище в своїм орґанізмі в надії, що час своє зробить. Та ось тепер все змінило ся, вийшов декрет на загляду Русинів. Старший брат без міри уялостив ся на меншого брата і рішив невидимо згладити его з лиця землї. І от як раз случайність, добра нагода, для рускої духовенства подикувати старшому братови за вікову опіку, за непрошені і небажані добродіяства для рускої церкви і рускої духовенства. А виповів один бесїдник на вічи в Самборі великої ваги гадку, що „коли ми програємо сю теперішну боротьбу, то програємо раз на все".

Який хосен принесла Польща Русинам загарбавши руску землю, бачить кождий досвідно з сего, що вище написано. Та щоби ще лїпше кождого об сїм переконати відчитаймо веду кінцевий устуи з „Історії України Руси" пр. Михайла Грушевського т. III. ст. 476: Коли застановляють ся над сим фатальним переломом в житю українсько-рускього народа, звичайно порівнюють в привесеною на Русь в XIV. в. польско-німецкою цивілїзацією ті бідні останки старорускої культури, та говорять про добродіяство, зроблене Руси тою західною цивілїзацією. Але забувають при тім, що тими нужденними останками не можна мірити старорускої культури. Забувають і те, що в XIII до XIV. вв. та староруська культура сама збижала ся і збижала ся все більше до західної культури й могла власними силами вибирати з неї все корисніїше, сполучаючи в переказаними її культурною традицією елементами орієнтальними й византийськими, а не оплачуючи сих культурних запозичень так, як нова заплатила з польською окупацією — повним обрабованем і пониженем українсько-руського народа (при чім властиво народні маси з тої нової цивілїзації скористали дуже мало. Русь і староруська культура від того фатального перелому не виграла нїчого, а стратили — безконечно. Староруська культурна еволюция, що запові дала в будучности такі інтересні овочі не тільки своєму народу, але й загально-людській культурі, — була тою катастрофою перервана силоміць, в повноті своїх сил і надій, — на шкоду не лише свого народа, але на шкоду цивілїзації взагалї".

М. Зубрицкий.

Справи заграничні.

Папа а біжучі справи.

Приймаючи ґратуляції кардиналів з нагоди Різдва, папа виголосив промову, в котрій висказав жаль з причини внесеня італійским правительством проекту закона о розводах. Папа назвав предложене переворотом християнського ладу і відбудованем держави на підставі поганьского натуралїзму.

Папа вказав дальше увагу на далекосягле значене християнько-демократичної акциї, котра цїлком відповідає потребам часу. В сїй акциї беруть визначну участь сьвітила Італії і других держав, а специяльно богато молодїжи. Духовенство повинно розвинути акцию на сїм полї, однак в заховании певних взглядів.

Відмінним від засад християнської демократиї є пустий, безбожний і революцийний рух, котрий має на цїли розширюване цїлком инших ідеалів, суперечних з релїґійними переконанями християнства. Приготовляють ся сумні дни для теперішного устрою держав, котрі мимо того сей безбожний рух піддержують. Християнський людовий рух, котрий стоїть в цїлковитій суперечности до социяльної демократиї, обмежає ей пагубний вплив.

ТЕЛЄҐРАМИ.

§. 14.

Відень. В парляментарних кругах говорять, що Кербер намірив полагодити на підставі §. 14. не лиш буджетову провізорию, але також буджет на рік 1903. Си вість ще не потверджена.

Подорож Ламбсдорфа.

Відень. Die Zeit доносить з Петербурга, що один російский дипльомат, котрий не симпатизує з теперішною политикою Ламбсдорфа, мав заявити: „Росия не бажає тепер нїчого для себе, а стремить тепер до запевнени сьвітового мира і до того, аби поперувати плянн Німеччини на сході і то при помочи Австро-Угорщини, против котрої також є звернена нова німецка тарифа цлова.

Альбанія.

В день. Коли в Скутарі турецке війско гасило горючу касарню, загримїла з укритого місця карабінова сальва, від котрої погибло кількананайцять турецких жовнірів. Се була пімста клерикальних Альбанців за се, що ґубернатор не позволив їм поїхати до Риму.

Обида маестату.

Берлин. Учениию другої класи народної школи, Польку, засуджево за обиду маестату на 14 днїв арешту. Засуджена кинула була на землю образок цїсаря і подоптала его ногами.

Монарх против парляменту.

Софія. Князь Фердинанд виголосив на засїданю Собранія довгу промову, в котрій острими словами вибештав собраніе за се, що оно дуже мало працює.

Анархісти.

Женева. Вчера перед катедрою експльодувала бомба, котра зничила цїлий портал катедри. В катедрі вилетїли всї шиби. Бомба була наповнена гвіздєм і куснями шкла. На щасте бомба була завішена незручно, бо в противнім случаю катастрофа була би дуже велика.

Кореаньске правительство.

Берлин. В Кореї утворено новий кабінет. На жаданє Росиї міністром фінансів іменований наново І. Японьске правительство запротестувало против того. Міністер І. вїхав на російскім кораблї до Порт-Артура, де буде сидїти так довго, аж ситуация вимінить ся.

НОВИНКИ.

Оповіщеня:

— **Народне віче в Богородчанах** заповіджене зразу на 23 с. м. відбуде ся дня 31 п. ст. грудня с. р. Початок о год. 11 перед пол. в сали ради повітової.

— **З Тов-а ім. Шевченка.** Засїданє історично-фільософічної секциї відбудеть ся в суботу 14 (27) с. м. з таким дневним порядком: а) Ів. Левицький: Материяли до історії галицкого шкільництва від р. 1801 до 1820; б) Ів. Франко: Материяли до історії галицкого шкільництва від р. 1820 до 1848.

— **З тов. „Академична Громада".** На основі §. 26. статута і реґуляміну вибран виділ тов-а на час сьвяточних ферій (від 16/XII 1902 до 16/I 1903) для заряджуваня товариством комісию, в котрої склад входять: Маринов Франц, Чайківский Павло, Гуль Теодор і Давиш Никифор. Заступати товариство на той час мають Маринов Франц і Гуль Теодор і до них належить звертати ся у всїх справах.

— **В Стрию** відбуде ся ювилейний концерт в честь Папи Льва XIII. дня 1 н. ст. сїчня 1903 в сали Народного Дому о год. 7 вечером. Білети наперед в Народній Торговли.

— **Конкурс** на посаду лїкарт в Лавочнім розписує ц.к. дирекция залїзниць державних з реченцем до 15. сїчня 1903.

— **Запомоги для убогих учеників.** Виділ краєвий в порозумінню з кр. Радою шкільною роздав з суми 1200 К., призначеної соймом для товариств, що опікують ся бідними учениками, між инними: тов. „Руслан" у Львові 150 К; „Шкільна Поміч" у Львові 150 К; „Шкільна Поміч" в Станиславові 150 К; „Шкільна Поміч" в Коломиї 150 К; „Шкільна Поміч" в Тернополи 150 К. і „Шкільна Поміч" в Самборі 100 К.

— **Запомога церквам.** Ц. в. цїсар уділив із своїх приватних фондів на внутрішне украшене новопобудованих церков в Николаєві, бобрецкого повіта, 200 К, а в Конюшках, перемиского повіта, 100 К.

— **Ц. к. дирекция почт і телеґраф в** оповіщує, що з днем 1 сїчня 1903 р. буде отворена в Плотичи, тернопільского пов., при істнуючім тамже урядї почтовім станция телеґрафу з обмеженою службою денною.

Всячина:

— **Порядок дневний першого засїданя сойму**, що збираєсь 29 грудня, в понедїлок о 10 год. рано, обіймає перші читаня справозданє краєвого виділу: 1) про замкненє рахунків краєвого фонду за 1901 р., 2) про прелімінар буджету краєв. фондів на 1903 р., 3) про буджетову провізорию на перші три місяці 1903 р., 4) справа побору краєвої оплати консумційної від пива. (Справозданє пос. Романовича).

— **Кольонїзация Руси.** З Самбірщини доносять нам, що дїдич Серватовский парцелює по тиху добра Лановичі, причім его управитель Білиньский, старає ся передати землю лише в руки Поляків. „Треба Русинам село Лановичі собі затямити"— кінчить наш непідписавший ся дописуватель.

— **Польска нетерпимість — взорець до наслїдованя.** Колектантам на церков з під Добромиля зі села Полана відповів кс. пробощ Ян Навроцкі з Бірчи, коли прийшли до него за жертвами: „Нам не потшеба церкві, ми маємо косцюл" а его вікарий сказав: „їдьте до нашего біскупа, як вам да наш біскуп, то і я дам". Коментар до сего — в заголовку.

— **Страйкова жертва.** Перед кількома днями вийшов з станиславівской вязниці селянин Федь Панькович з Соколова в бучацким повіті. Суд в Станиславові засудив его на 2 місяці вязниці за словну погрозу. Вищий суд краєвий у Львові підвистив ему на 3 місяці, бо він „належав до провідників, котрі намовляли селян до спору против праціодавців". Панькевичеви підвисшено отже кару за се, що він належав до страйкового комітету.

— **Страйковий процес.** Перед карним трибуналом в Станиславові відбув ся страйковий процес против селян з Петриковець, Лапарівки і Скоморох. Всї були обжалованї о публичне насильство через словні погрози і всїх увільнено.

— **Сьвято-Миколаївский вечер** для великих „дїтей", що відбув ся посвідної суботи в комнатах „Рускої Бесїди" заходом „Клюбу жінок" і „Кружка укр. дївчат", випав з кождого огляду дуже гарно. Вечер почав ся вокально-декламаторскими продукциями, на які зложили ся: 1) мішаний хор Лисенка до слів Шевченка „За сонцем хмаринка"; 2) гра на цитрі; 3) деклямация одної пісни в Франкового „Зівалого Листа" в супроводї Шопенового „Ноктурна" на скрипку і фортепян; 4) Бетовена „Тріо" на скрипцї, фортепяни і віольончелю. Першу точку відспівав здвоєний мішаний квартет, зложений з пп. Волод. Смольницкої, Журавковскої і Бубесівної та пп. Волошина, Білобрама, Чайковского Павла, Гіжовского і Тисовского. Виконане тяжкої а милозвучної продукциї вийшло цїлком удачно. Сольові партиї виконали п-в. Волод. Смольницка (сопран) і п. Волошин (тенор). П-а Смольницка, що вперве дала ся чути в сольовій партиї, виказує дуже милий хоч і не сильний голос, котрий мимо чималої тремки дуже гарно зливав ся з виробленим голосом п. Волошина. — На цитрі грав п. Кашубинський увертуру з „Роберта Чорта" і на настійливі оплески мусїв доконати свое путпурі з народних пісень. — Деклямацию пісни „Надходить ніч" виконала п-ї Олена Будзиновска, звісна своїм декляматорским талантом. Помисл полученя деклямациї сего поетичного ноктурну з відограним Шопенового „Ноктурну", відограного незвичайно пишїссімо п-ою Дарією Шухевичівною (фортепян) і п. Бережницким (скрипцї), показав ся незвичайно щасливим і удачним. Послїдне „Тріо" виконане п-ею Дністряньскою (фортепян) і двома пп. Бережницкими (скрипцї і віольончели) було дуже ефектовним заміченем продукцій. — По продукциях наступив прихід св. Миколая і роздача его дарів з описом товариські забави до рана.

— **Шевченківські вечериці в руско-українській бурсї в Бережанах** відбули ся заходом зарядy сей бурси. На програму вложили ся: дуже удачно відограний пролог Б. Лепкого „На Тарасовій могилї", хори, деклямация, відчит уч. Коновского і вистава „Назарія Стодолї". — Всї участники виказали ся зі своїх ріль дуже добре, подобались так хори бурсацкі, як деклямациї і гра артистів, а найпаче учеників Г., К., і Ч. Козаки відспівали гарну коляду композициї М. Чайковского. Опісля промовив о. настоятель а наш инспектор закінчив се сьвято. Гості — каже наш дописуватель — розійшлись з радостию в серцю, що в бурсї виховують ся тепер питомції в напрямі чисто народнім. В антракті відбуло ся дисосване предметів, що їх наділали ПП. Олена і Ольга Кордубівни і Зося Пацлавска на льотерию, з якої дохід був призначений на закупно одїжи для бідної гімназияльної молодїжи. Пригбрано около 200 К.

— **Концерт в честь Є. Св. папи Льва XIII** відбув ся в Болехові дня 7. н. ст. грудня с. р. заходом духовенства деканату болехівского, при співучасти „Стрийского Бояна". Вступне слово і відчит виголосили о. Горинкевич і о. Ґурґула, деклямувала п. Водзак, грала на фортепяні п. Підлуска, сольо баритонове відспівав п. Сельский а хоральні точки програми відспівали Б-ян. Всї точки програми, як нам пишуть з Болехова, були вишїчені знамеяито, а „Стрийский Боян" під батутою славно звістного с. Остапа Нижанківского відбарав заслужені оплески від громадно зібраної публики навіть в подальших сторін. По концертї відбув ся комерс і товариські забави.

— **З Яворова.** Дня 19. XII. устроєно заходом міщанської Читальні в Яворові сьвятомиколаївські вечериці для шкільної молодїжи, по яких наступала роздача дарунків. — На загальних зборах 8. XII. 1902 р. переміновано міщанську читальню на читальню „Просьвіта". Кождої неділї і кождого сьвята бувають відчити про різні справи з житя нашого народа. Для членів заведено чаєварню, з якої дохід призначують ся на читальню і на „Народний Дім" у Яворові. — Вічевий комітет вносить сього тижня на руки одного з наших пос іа петицию до сойму в справі заснованя української гімназиї в Яворові. — *Юр. Кміт.*

— **З Викторова**, станиславівского повіта, пишуть нам, що помер там 15 с. м. Іван Сербин, визначний селянин-патріот в 55 році житя. Покійний був членом многих руско народних товариств, основателем місцевої читальні „Просьвіти", а в молодших лїтах знаний був як гарний бесїдник на народних зборах. Не диво, що на похороні, який відбув ся дня 18 с. м. при участи трех сьвящеників, явилось мимо сейгонниці велике число народу, навіть з сусїдних сїл, щоби віддати послїдну прислугу гарній душі, яка мимо злиднїв мужицкого житя уміла піднести ся над рівень сїрої буденщини.

— **Нова руска кредитова інституция.** З Наконечного коло Яворова пишуть нам: Дня 1 грудня розпочала свою дїяльність „Спілка ощадности і позичок в Наконечнім при Яворові, стоваришене зареґістроване з необмеженою порукою" під патронатом краєвого Виділу. Членів записаних вже есть 30 — з деклярованими уділами, а в части уплаченими. До заряду вибрано 7 членів, настоятелем п. пароха В. Вентриновича, касиром вибрано ч. Теодора Кузича, котрий їде на курс, устроєний (патронатом краєвого виділу. На щадничі книжочка зібрано 900 К, капіталу. До Ради надзираючої вибрано 8 членів, між ними директора тут. школи п. К. Лещиньского, учителїв П. Кульматицкого і панну Гординьску. Для бідного тут. населеня буде се велике добро, бо каси задаткові Яворівські за дорогі дни него і не маючи безпосередно з ним зносин, не можуть хосенно для него дїлати. Спілка має дати почин також до зкуртованя торговлї виробами місцевими (решета, опалки і ин.) в руках християнських. Здала би ся і яка крамниця, та на разї не маємо людий до того. Одна корчма була в христиньских хлопских руках, а і той номер того тиждня. Хто має охоту запомочи нарід своїми грішми, не тратячи нїчого, нехай присилає гроші на щадницю; даємо 5%; а цїлковите безпеченьство запоручує необмежена порука, нагляд патронату краєвого Виділу і отвертий рахунок в краєвім банку, о котрий стараємо ся. Діловодство цїлком безплатне. Від позичок беремо 6½%. Вступне лише 1 К, і проценти платні з долини, так що позичаючий член одержує майже цїлу суму (стемпілї дешеві після скалї I.), на котру підписує скрипт. Торжественне отворене „Спілки" і осьвященє льокалю (дім церковний, де містять ся і і читальня) відбуло ся 8/12. — *Член Спілки.*

— **Москвофільські інтриґи на провінції.** Від о. С. Васочаньского з Перегнівова перемиславського повіта одержали ми слїдуюче письмо. В оборонї правди а для відвернена клевет, уміщених против підписаного в „Русскій Словъ" ч. 37 і 44 з с. року, прошу о поміщене ось-якого виясненя. — Приїхавши перед 2 роками до тутешного повіту, завважав я вже з самого початку, що не дуже до смаку припала моя особа деяким „твердїйшим патріотам", котрі уважають перемиславський повіт вже не за руский але за зовсїм российский. Тому-то вже з початку зачали они вносити недовіре до моєї особи у моїх парохіян, вібито тому, що я „мягкий", а в коротсім часї їх інтриґи вже цїлком явно виступили против мене, бо в часї виборів до парламенту, коли я був вибраний виборцем, знайшли ся такі, котрі досить явно голосили по Гаиняних, що я буду голосувати на польского кандидата. Чи за польского кандидата сии тримали Т. Старухи, чи така мали на гадцї правдивого Поляка, того я вже не знаю, бо я їх о те не питав. Зіґноруваши так нечесну інсинуацию, я не уважав на їх гаиняне, але робив те, що уважав за потрібне і о скільки мав час, заходив до читальні Качковского, яку тут заложено перед кількома роками на мого попередника; в читальни я дуже часто читав і полагоджував ріжні справи; заложив крамницю церковну, вправши через то від жидів торговлю, яку они тут провадили, і начав забирати ся поволи до приготовлюваня до будови нової церкви, — а що люди тутешні і притім дуже задовжені а мусять крім церкви будувати ще й плебанію і школу, тому-то я радив, але не накидав і змушував, як писало „Слово", парохіян, щоби ставили церкву не о 3 а о 1 копулї. Та і до тої справи вмішали свій ніс мої добрі сусїди, котрі устами допісуватели яко „сусїда" виписали все, що мали против мене на серцю; і так написав якийсь „сусїд", що я змушую людий будувати церков о 1 копулї, що я говорив, що церков о 3 копулах шизматицка, що я перетягаю на свою сторону самих піяків і лазунів і т. д. і т. д. Розуміє ся, що в тій допісї, яку помістило „Русское Слово" ч. 37, не було анї слова правди а сама брехня і клевета. Всему тому заперечили мої парохіяни числом 32, самі найповажнїйші господарі, писанний до редакциї „Слова" спростоване, котрого однак Редакция в цїлости не умістила, а лише подала то, що їй подобало ся. Але і те, що умістила редакция, не припало до смаку тим, що так дуже опікують ся Перегнівовом, бо в ч. 44 „Русского Слова" виступили зі свіжими клеветами і вже навіть з денунциацією на мене, немов то я нетактовно в церкві поступаю, що виразно і поіменно назвав я Білорусского, Захарчука, Воруха і якогось там Головку российскими агентами, а чого нийшло таке що в допісї тої користають згадані особи і загрожують мені жалобою до суду, та вже, як хвалить ся допісуватель „Русского Слова", мають готових свідків на доказ мого страшного злочину. Зі сказаного видно, що уміють наші „тверді" напасти на людий, як всюда так і в тутешнім повіті, таких, що суть їм не на руку, або не хотять йти дорогою такою, якою би они со-

НАЙМОДНІЙШІ паски, ґорсети, рукавички „Діяна", жаботи, коронкові шалики — поручає у великім виборі ФЕРДИНАНД ГІТЛЄР
Львів, площа Галицка ч. 3. 43 17 20

бі бажали. Та я їх заходів не бою ся а правда, хоч „Русское Слово“ хоче ві придушити, таки остаточно вийде на верх. — *І. Височанський*, парох Перегонова.

— **Сіль для худоби подешевіє**, бо в парламентї ухвалено, як се ми доносили в телеґрамах, правительственний проект новелї до закону з 23-ого грудня 1896 В. з. д. ч. 237 про продажу худобячої соли. Наведений закон установив ціну соли для товару на 10 корон від метр. сотняра. Новеля постановляє, що ся ціна знижа ся на 6 корон. Для характеристики австрийского правительства годить ся ще зазначити мотив, що спонукав его до згаданої зниженя. Есть се іменно мотив чисто фіскальної натури. Правительство обчислило, що при зниженї ціни відбут худобячої соли значно зросте і дасть державі гарні доходи. Без того надармо би жадали наші хліборобн на зниженя. Новеля має вийти в житє з днем 1-ого лютого 1903.

— **П. Іван Стернюк** бувший ученик нашої „Народної Торговлї“ отвирає передсьвятами рождественьскими торговлю товарів мішаних в Залїщиках в домі п. Шварцової напротив цукернї. Знаючи солїдність і чесний характер нового купця, думаємо, що ціла Залїщиччина повитає радо его в центрі повіта і підопре его материально тим більше, що п. Стернюк отвиряє склеп в порозуминю з „Народною Торговлею“, в котрій вже майже всї потрібні товари закупив. На разї Дирекция „Народної Торговлї“ не отворить вже свого складу в Залїщиках, як було в плянї, держачись засади, що в місци, де отвирає склад ей ученик, она не буде робити ему конкуренції. — З приїздом п. Стернюка набуває Залїщиччина нову економічну силу, котра і на инших поли може їй прийти з помочию. Брак свого руского купця давав ся сильно і довго відчути місцевсе н., тож цїлий повіт повинен нашого земляка підперти, щоби і гріш руский задержав ся в наших руках. Новому купцеви желаємо як найлучших успіхів.

— **Процес о шпіґуньство** відбуде ся в Перемишли 17 січня 1903 перед карним трибуналом. Прокуратория обжалонує Ант. Бурґгардта, Ян. Левковича, Мендля Бріва, Юду і Лейбу Фляйшманів о те, що достарляли плянн перемиских укріплень чужій державі.

— **Нові банкноти**. Австро-угорскай банк розпічне з днем 2 січня 1903 видавати в своїх головних касах і філіях нові 1000 коронові банкноти з датою 2 січня 1902. Старі 1000 рииьскові банкноти з датою 1 мая 1880 приймати ся будуть в дорозї виплати до 30. червня 1904. Нові банкноти суть барви синяної.

— **В справі науки фільософічної пропедевтики** в ґімназиї радила онодї у Львові анкета, скликана шкільною Радою краєвою. Предметом нарад було питанє, чи зі зглядів наукових не було-б відповіднїйше змінити дотеперішний порядок ученя льоґіки і психольоґії в сей спосіб, що наука психольоґії припадала-б на VII а льоґіка на VIII класу, а відтак питанє основної реформи сих наук в дусї їх найновійших висліджів. Після дискусії ухвалено дотеперішний порядок ученя фільософічної пропедевтики в ґімназиї задержати, натомість підручники треба уложити так, щоби науку льоґіки попередили конечні відомости з психольоґії, при чім книжки мають бути вільні від всякого наукового формалїзму та метафізичних питань а узглядняти рівночасно найновійші здобутки психольоґічних дослїдів над процесами мисленя і відчуваня. До того була б пожадана окрема хрестоматия з виїмками фільософічних розвідок ученых давнїйшої і і новійшої доби. — В справі приготованя учителїв для сеї науки анкета ухвалила: 1) щоби посади професорів математики (фізики) і клясичної фільольоґії були сполучені з квалїфікацию з фільософічної пропедевтики; 2) для студентів університету, котрі бажали-б з сеї науки зложити іспит, належить утворити окремі стипендиї, а для спеціяльного вибразованя вислати кандидатів до взірцевих психольоґічних інститутів за границю і 3) для учителїв пропедевтики годило-б ся утворити вакацийні курси на обох краєвих університетах.

— **Буджет в Чехії на 1903 р.** Краєвий видїл в Празї приготовив для сойму буджет на 1903 рік, після котрого видатки означено на 54.066.561 К (о 1.636.853 К більше) а приходи на 47.946.709 (о 734.828 К більше, як в сім році); отже оказує ся недобір 6.110.852 К, більший о 902.024 К як в сім році. Що до покритя того недобору не запала на разї нїяка ухвала, бо не надійшла ще санкция закона о поборі консумцийних доплат від пива і реґуляциї учительских пенсий. Коли би правито доплати від пива по 1·70 К на гектолїтр, то привели би они 11.400.000, а при 2 К навіть 13.900.000 К річно. Коли би підвищено учительскі пенсії о 7.489.000 К, то оказав би ся недобір 3.603.852 корон. Варто пригадати, що наш галицкий буджет виносить в доходах і розходах лише 24 мілїони, а отже о половину слабший від чеського.

— **Урядові фальші**. Про товариша міністра Віттого, Ковалевского, розпустили урядові бюра вість, немовто він одержав дамісию в причини довгів і любовних зносин з одною дамою з демімонду. Тепер показує ся, що та вість є неправдива. Ковалевский упав в політичнім повединку між системою Віттого, ліберала, а Плевого, консерватиста. Ковалевский був особливо звісний як прихильник земств і т. зв. „мєстнаво самоуправленія“,— „Berliner Tagblatt“ подає знов, що причиною дамісиї К—ого мали бути его надзвичайні здібности, котрі его шефови, мін. Віттому були дуже не на руку. Коли в часї подорожи Віттого на схід в цїли переведена контролї сибірскої зелїзниці, вийшли на верха найріжнійші надужитя, тодї заграничка преса однодушно показувала на Ковалевского, як на наслїдника Віттого. Длятого-то після информаций Та b'at-y старав ся Вітте всїми способами позбути ся небезпечного для себе чоловіка. Небавком і найшов ся повід до тоге в векслях, жированих Ковалевским Шабельскому на 37.000 рублїв. Векслї ті запротестовано і повідомлено о тім сейчас міністра скарбу, а той покористував ся з цїлом приватної справи Ковалевского і довів до его дамісиї. Деякі кажуть, що Ковалевский поверне небавком назад до служби і обійме теку міністра рільництва.

— **Страшне землетрясене в Турвестанї** трвае вже від довшого часу і сбавло про сторонь яких 200 квадратових кільометрів. Ґенеральний інспектор Турвестану Іванов приказав вибудовати бараки в Ашабатї, в цїли помїщеня урядів. До тепер згинуло 4000 осіб. В одній дїльници міста найшли 800 трупів. В безплатних кухнях роздають безодомним страву. Керниці засипані, як також і правительственна каса, в котрій має находити ся 5 мілїонів рублїв. Заряд зелїзниці підняв ся безплатно довозу живности. Складки на нещасливе населене збирають в цїлім краю.

— **Скандал на саксоньскім дворі**. Сенсацию дня в Европі становить тепер утеча архикнягині Людвіки Антонети Марії, жінки наслїдника саксоньского престола, Фридрика Августа. Причини до скандалу, котрий властиво є лише продовженем прямо неімовірних відносин подружого жита архикняжної пари, подала так одна як і друга сторона. Архикнягиня, що числить тепер 32 роки і вже від 12 літ є замужна за саксоньским престолонаслїдником, удержувала любовні зносини з приватним учителем своїх дітий, французом Жіройдом. Зносини викрили ся і дня 2 с. м. учителя видалено із саксоньского двора. Француз поїхав до Зальцбурґа, куди й утекла архикнягиня в ночи з дня 11 на 12 с. м., лишаючи всякі зносини з родиною. З Зальцбурґа виїхала залюблена пара на границю, як здогадують ся, до Женеви. Після донесеня вїмецких часописий, саксоньскі власти на приказ двора одержали поручене, ведонувати архикнягиню більше до краю. Є она видалена з границь Саксонії раз на завсїгди. Та рівночасно не меншу вину скандальних подій поносить сам престолонаслїдник Фридрих Август. Удержував він від кількох літ любовні зносини з якоюсь актором двірского театру. Зносини не остали без природних наслїдків. Між подругами приходило іноді того до брутальних сцен. Архикняжь мав навіть жінку побивати, а із своєю любовю являв ся публично, так що на дрезденьскім бруку називали її загальмо „наслїдницею“. Супроти сего архикнягиня відлячила ся тепер чоловікови в рівний спосіб. Помагає їй в утечи старший брат Леопольд Фердинанд, що був полковником в австрийскій армії та задля любовних афер був приневолений зрещи ся не лише всїх військових але і архикняжих титулів і живе тепер під іменем звичайного собі горожанина Леопольда Мендлайґа. Одним словом, скандал в найбільших розмірах.

— **Крафт-Еббінґ**, голосний психіятр, б. професор медичного фанультету в Ґраці і Відни, помер в лїчничім заведї під Ґрацом на хоробу нирковy. Покійний походив з Німеччини, уродив ся 1840 а медичні студиї відбував в Гайдельберґу, Цириху, Відни і Празї. В 1864 р. став асистентом, в 1872 надзвичайним професором психіятриї в Штрасбурзї слїдуючого року покликаний як професор звичайний до Ґрацу, а в 1889 переїв ся до Відни. — Видав цїлий ряд вельми цїнних праць на поли психіятриї, психопатольоґії судовоі і недугів нервових. Популярний его твір п. з. „О здорових і хорих нервах“ був дуже почитаний. Покійний займав ся також ґіпнотизмом.

— **П. Богдан Барзінський** просить нас в доповненю до суботнїшного спростованя додати що, що не належить до нїяких товариств академичних, бо університет свічча ніяк торій а тепер є тілько зі спеціальних причин записаний на 9-й курс, — і дальше, що нїхто п. В ого не питав о гадку в справі іматрикуляциї і нїхто ему про рішеня молодїжи не говорив, а тим менше не міг ему взяв „перевадувати“ анї „просити“.

— **В відомостях з львівскої архиепархії**, поданих в послїднім числї Дїла пропущено о. Николая Конрада, катехита видїлової школи в Тернополи, котрий зложив іспит на катехита середних шкіл.

Урядові вісти:

— **Вісти з єп. пресвитерскої.** Дїйсними деканами іменовані оо.: Антоний Конвстиньский, Теофіль Скобельский, Володимир Ринавець, Андрей Децко, Антонїй Дидалевич, Михайло Миколайкич, Йосиф Гамерский і Климентий Конвстиньский.

В пропозицию принятї оо.: на парохію Смолин: Алексей Кунцїв, Роман Кицикевич, Емїл Граневецкий, Володимир Наконьский, Йоан Киприян, Георгий Вербицкий, Мартин Миколайчук і Михайло Демцьо; на парохію Вузькии маловецкі: Йоан Киприян, Антонїй Яцїв, Георгий Вербицкий, Володимир Гукевич, Франц Шешкович, Лев Пасецкий, Мартин Миколайчук, Льонгін Тустановский, Михайло Ільницкий, Василь Калїн і Михайло Фенюк; на парохію Доброгостів: Йоан Ільницкий, Теофіль Левицкий і Григорий Журавецкий; на парохію Гнилая: Дионісий Гачко' Михайло Ільницкий і Петро Янів; на парохію Берест: Петро Панасюкевский, Ігнатий Махницкий і Дионісий Гачко, — Дотацию з фонду реліґійного продовжило правительство на дальший один рік для ірим. сотрудників в Порохнику і Тарнавцї, ясинского декапата.

— **Ц. к. Дирекция почт і телеґрафів** оповіщує: В днях 25. і 26. с. м. як також 1. сїчня 1903 мають бути почтові уряди вітворені для публики тілько так довго, як в неділї.

Уряди почтові Львів 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14 і 15., Краків 3, 4, 5 і 6 Перемишль 3, Станиславів 3, Тарнів 3, і Тарновіи 2, мають бути в днях висше згаданих повсюдни зачинені.

Розвожене пакетів до домів (де воно істнує дотично пакетів над $1\frac{1}{2}$ кґ), має ся відбувати в днях 25 і 26 сн. як також 1. сїчня 1903, тілько в межах приписаних для неділь.

То само дотичить доручуваня листів в днях 25 і 26 с. м. Натомість дня 1. сїчня 1903 перед полудньом будуть ся доручувати листи в місцевостях, в котрих істнують дві експедиції листових, в спосіб приписаний для будних днів.

Відпадає проте в тім дни розношене полудневе. О тім повідомлять почтові уряди публику в дорожі оголошени, котре належить вивісити безпречно в відповідних місци.

З ц. к. дирекциї зелїзниць у Львові.

З днем 1. сїчня 1903 увійде в житє додаток II. до тарифи часть II. зшиток 4 з 1. сїчня 1901.

В округї ц. к. Дирекциї зелїзниць держ. в Трієстї передасть ся дня 15 грудня с. р. до приладового ужитку другу часть нижу Буе-Парендо о 63 км. зелїзниці льокальної кукетерової Трієст-Парендо, котра виходить зі станиї Трієст. Ст. Андре і котрої перша часть Трієст Ст. Андре-Буе о 58 км. містила вже отворена дня 1. цьвітня 1902.

На згаданій зелїзници отворено станиї Ґрідишка, Монтона, Вілляля, Ст. Доменіка, Вілляно і Парендо для загального руху з перестанки Трібано, Шкоцїт, Багні Ст. Стефано-Ленаде, Каролїна, Рамполе і Вілянова для руху особового і пакункового як також для товарів в цїлозовних наборах.

Перестанок Каролїна лишає отворений як по нинїшньому дотеперь. — Матеріяли вибухових не вільно перевозити на тій зелїзници.

На перестанках Шкоцїт, Багні Ст. Стефано-Ленаде, Каролїна і Рамполе будуть продавати білети будинки, а всїдячі на прочих перестанках будуть оплачувати перевозове в поїздах.

За дня заметїли снїжної втрачує ся рух товарний на шляху Тонмач-Пальгуті-Тонмач вже від 18. с. м. як до відкликаня.

Сим доносить ся, що за дня заметїли снїжної здержано весь рух на шляху Берен зелїзні-Гриналь як до відкликаня.

З літератури і штуки:

— **„Русний Страйк“**. Під таким заголовком вийшла накладом „Свободи“ брошура, в котрій містять ся відносячі ся до сегорічного страйку устави промов послів при страйковій дискусії в раді державній, інтерпеляциї в справі конфіскат статий о страйках і поведению властий, та редакційні уваги о сегорічнім страйку. Брошура має 104 сторін і коштує 20 с. без, 25 с. з пересилкою.

— **Гайдамаки ч. 11** вже вийшли і містять: Інтерпеляция п. Вас. Яворского; — За Сан; — Відповідь Чехів на німецьке предложеня; — Що пишуть про мою науку; — Друга лекция; — Мадам Польоаїя хора (кінець сотнри Ол. В. Шевчука); — Парламент; — Вісти парламенту; — Новинки.

— **З Видавництва музичного „Станиславіївского Бояна“** доносять нам, що як IX випуск сего видавництва помістить ся „пісня“ нашого звісного, голосного вже композитора, Дениса Січинського, на сопран з супроводї фортепияна до слів Лесї Украінки „Не сьпівайте мені сеї пісні“. При тій нагоді звертаєсь видавництво до ВП. наших композиторів з просьбою о надсилане своїх творів, особливо хорадьних, котрих тепер так мало являть ся, як не менш до всего сьпівоюбного, музикального загалу о розвійше, чим, досі, поширане трудів „Станиславіївского Бояна“ через замовлюване его видавництва.

— **З Фільгармонії**. Часто буває, що талановитай і жадний слави артист, хотячи добути ї одним замахом, шукає ї на чимраз-то новіх дорогах, та лиш марнує сим талан і тратить непотрібно сили. Доперва, коли щасливо набере відповідний напрям, стає самим собою і входить на Парнас штуки.

П. Мельцер є ще в стадиї сего шукання дороги: є він піяністом, дириґентом і композитором і мабуть сам еще не знає, в якім напрямі дальше буде поступати. Уряджуючи свій концерт композиторский, на якім виступив в тім потрійнім характері, дав ясно загалови публики до розвязки питанє своєї будучности артистичної. Відповідь вийшла така, що п. Мельцер покинен стати композитором і залишити карієру віртуоза, а передовсїм покинути дириґентуру. Бо хоч годі п. Мельцерови відмовити многих успіхів на віртуоза, то все таки за мало у него техніки, щоби можна назвати его гру співочою, а другого боку, коли дотепер не виробив ся на дириґента, то ним вже ніколи не буде. Лишає ся композиция, а на тім полї п. Мельцер, судячи з дотеперішних творів, може богато зробити. Очивидно, що вже сама обставина, що п. Мельцер образував ся спершу на піяніста-віртуоза, мало рішучий вплив на его дїяльність композитореку, а іменно о стілько, що найчисленїйші а при тім найбільше вартістні суть его композиции фортепіянові. З двох концертів, відограних в супроводї оркестра самим композитором, має перший К ший рішучу перевагу що-до богатства інвенциї над другим, Cmoll, який знов в порівнаню з першим визначає ся більшою суцільностию і тематичним переведенем. Варияції на тему „Козак“ Монюшка (а властиво нашого руского народного) і пісни тогож „Старий капрал“ складені на сам фортепян, є значно слабші від концертів, хоч перші чотири варияції і „Maggiore“ на тему „Козак“ належать безперечно в ряд лїпших творів того рода. Значно слабше вдала ся п. Мельцерови симфонія чи симфоічна поема, що має мабуть зобразити різні хвилї жита самого композитора. Мало в ній думок музичних, мало правдивої гармонії, крім того інструментация того рода, що тяжить відразу робить вражінє, що був оснований на фортепян, а доперва відтак розложений на орхестру. Видно, що у п. Мельцера мало способностий до абсолютної музики симфоічної, за то є у него нерв драматичний, чого доказом пісни з орхестрою до слів Виспянського (вісїмлїтнїй дуже добре п. Ровіньою), що цїлим характером своїм входить в область сценової музики. О скілько нам звісно, приготовляє п. Мельцер в театрі виставленє своєї опери п. з. „Марія“ і тоді будемо мати нагоду переконати ся о его здібностях, яко композитора сценового. — В суботу виступила на концерті фільгармоніїйім сьпівачка п. Челявська, жінка дириґента, і скрипачка п-на Гепер зі школи проф. Шевчика в Празї, той „Paganinielubrik“ як сказав Ганслїк. П. Челявська володіє драматичним сопраном о широкій скалї; голос сей надає ся одначе більше на сцену, як на естраду. Скрипачка п. Гепер має сильний, мабуть мужеский тон і досить вже вироблену техніку, грала одначе трохи за одностайно і нервові грає дуже нервово, як се було слїдно в другій части концерту Вивальдого, помимо тих див має будучність артистичну, коли лише дальше буде поважно студиювати у свого славного учителя. — *О. Е.*

Померли:

— **О. Нестор Воробкевич**, парох в Кучурові на Буковинї, упокоїв ся в 64 році жита. — В. е. п.!

— **Александра з Тарнавских Підсомьскa**, вдова по бл. п. Вікторі Підсомьскім, пароху в Зимнім, упокоїла ся 18 грудня в 68 році жита у свого сина, пароха в Вежиці. В. е. п.!

— **Анна з Бесядів Куниевич**, жена о. Василя Куниевича, сотрудника в Тарнавцї, упокоїла ся дня 11 грудня с. р. в 27 році жита. В. е. п.

— **Видїл т-ва Педаґоґічного** просить руску суспільність, щоби численно записувалась в члени т-ва, вирівнувати залеглости, відновляв і ягоднувала примумерату на „Учителя“ і „Дзвінок“ і присилала всякі гроші і датки на адресу: А. Алексієвича, ул. Кльонівича число 7.

(Оголошене приватне.)

Своєю милий обовязок і поручаю ась найсолідніїшa Вповн. Родимцим роботню цьвітів (для Цариць, вінків и т. д.) Вповн. П. Ст. Погорецкои въ Стрию на-для добірного матеріялу, вкусного викончиня и дешевои цїны.

К. Вінницкий, деканъ и парохъ въ Утїшковѣ. 779 1—1

Спеціяліст недуг **горла і грудий**

Д-р ЕВҐЕН ОЗАРКЕВИЧ

дописічний лїкар клїнічний і шпитальний ґенерального в Щавниці, отвирає постійно **у Львові, ул. Коперника ч. 1., II. пов.** (Народний Дім).

639 16—2

Д-р Ігнатий Кларфельд

лїкар хороб носа, горла і легких ординує від 3—5. Пасаж Ґавсмана 8. 10·10—10

ПОДЯКА.

Опікун дітий в чужині. Оп'куном таким, є о. архимандрит Ів. Костецкий, парох в Червівцях. Дїти з Галичини суть порозсилані по 3 до 4 по ріжних улицях, в інститутах і заведеннях. Високопреподобний о. Костецкий відшукує ті дїти і щоби не пропадали удїлав науку релїґії без жадної нагороди. Най їм Господь Бог нагородить! *Мих. Бабак*, парох в Тумиві, в імени многих.

774 1—1

Масть на відморожене

есть єдине средство, спорадичне після старих приписів домоних, а часто цїлком певне поможе відморожена. Висилає оплатно за надісланим 1 К 20 с. *В. Ковтуньский, Озерни коло Бучача.* 778 1—1

Глядаю кхопця до склепу порїзного, котрий отвираю з днем 1 сїчня 1903 р. Першенство мають ті, що вже були в торговли. Зголошенє під адресою: *Ів. Смерник, купець в Залїщиках.* 1—1

НА СВЯТОЧНІ ПОДАРУНКИ!

Найновійшу збірку

ПОЕЗИЙ БОГДАНА ЛЕПКОГО

можна дістати у *Леона Кужлї* (Wien IX. Türkenstrasse 21 Mez. 23.), за надісланим 1·40 кор. за неоправний, а 1·60 кор. за оправний примірник (ціна з пересилкою). 775 1—4

Посади диківскої шукує 17-літний молодець іспитований, умію ний також потяжний сьпів. Ласкаве зголошенє до *Михайла Василькевича* в Пасїчці, п. п. Підкамінь коло Бродів.

Хто хоче мати на вашу добру тягу кождої новій ухвалї ся в дивізіи до спеціяльної роботи театр і матеріяли **Йосифа Шустера, Львів Коперника 3.** В ваги! **Колїри на** шкуру **подїлені** в обох боках до уживу **поручені** для хорих або ослїй, що привикли до дотик подерп по во ар 16 18, 3", атрактові пов кості 10 ·0, 2", 10 і 55 ар. 4

Семин рист шукує ленції на провінцию, або у Львові, за малим вийдгородженим. Відомість: Бюро Европейске Ринок 25 Львів.

„На селї“

збірка народних пісень на ноти Ант. Кашубинського появила ся в тих днях в Перемишли. Набути можна в книгарни Ставропиґийскій. Ціна 66 сот. з почтовою пересилкою.

Збогатити ся

в добру а дешеву книжку

радби кождий!

Т. ж. звертаємо Вашу увагу, що книжка вийшла сими днями

НАКЛАДОМ

ЯНОВА ОРЕНШТАЙНА в Коломиї

зове ся вона:

„НАРОДНИЙ ДЕККЛЯМАТОР"

На 8·2 стор. четкого друку містить 107 добрих деклямацій наших первостепенних поетів. У вступних замітках обширно обговорено зв'язано: Що і як деклямувати? та як устроювати народні вечерки?

Примірник в елегантній полотняній оправі з витиснями коштує лише 1 к. 20 сот.

З огляду на ті всі цінності, що вивнен „Народний Деклямător" находить ся в кождій читальни в кождій руській хаті.

Продаж ся зголошує у Якова Орештайна в Коломиї, ринок. 734 1—6

Мід пчільний (патока) правдивий під ґарантією висилаю в 5 кільоґр. бляшанках по 6 к. оплачено за побранем почтовим.

І. МЕНЧЕР в Микулинцях.

737 1—8

На деревце!

Оригінальна забавка для дітий кождого віку

БОРОТЬБА

двох найсильнійших мужів сьвіта

„En miniature"

І. ШЕНГЕРЦ

Насаж Миколяша 24.

751 4—5

Знаменитий

МІД ДЕСЕРОВИЙ КУРАЦИЙНИЙ

з власної пасіки в 5 кільоґр. пушці за **6 К. 60 с.** оплачено.

Всї відбирателї дуже вдоволені.

Вельми займиву брошурку д-ра Цесельского о ужитю і успішности курацийного меду висилаю даром і оплачено.

744 11—? **П. КОРЕНЕВИЧ**, емерит. учитель **Іванчани.**

Свіжий і здоровий товар в великім виборі по низьких цінах!!!

В наших склепах при пл. Ґолуховских ч. 5 (ріг ул. Казимировской), як також при ул. Сикстуській ч. 4 продаєм по цінах фабричних всякі покупки: цукрів дезерових, бомбонів, чекольди, перників, помадок, гербатників і т. д.

На деревця.

Великий вибір цукрів ґалянтерийних, бомбоньорки і т. д. до украшення деревця.

Новість!!! Какао з солодовим дрожджевим здоровє і житнє ½ кільоґр. 80 сот.

Дякуючи шановній П. Т. Публичности за дотеперішну підержку нашої від 20 літ в краю поважно звісної фабрики поручаєм ся дальшим ласкавим ґлядам.

З високим поважанєм.

Парова фабрика цукрів і перників Брандштедтер і Спілка у Львові. 7.. 7—10

Климентій Федунь

переплетникъ бібліотеки ц. к. львівск. університету

поручає

своє переплетниче і ґалянтерийне заведенє

у Львові ул. Валова ч. 29. 866

Підойнає ся всяких роботъ, особливо перепляту Служебниківъ, Евангелій, Молитовниківъ, Бібліотечных книгъ Альбумівъ, Нотъ, Дипльомівъ и. т. ин. по умѣренных цѣнах.

Лиш за 60 кр.

½ кільоґрама гусячого пір'я!

Се гусяче пір'е сиве (вибране з білого пір'я), цїлком нове, руками дерте, готове лиш до ужитя, ½ кільоґраму коштує лиш 60 кр., лучший ґатунок лиш 70 кр. Пачки по пять кільоґрамів на пробу розсилає ся за побранем почтовим.

І. КРАСА, торговля подушкового пір'я в Сьміхові коло Праги (710.) *Можлива заміна.* 6· 2—2

НА СЬВЯТА!

поручає

ЖИВЕЦКА ПИВАРНЯ

ФРАНЦІШКА ГАНЧАКОВСКОГО

ринок ч. 14 у Львові

незрівнане в смаку, загально захвалюване „ПИВО ЦІСАРСКЕ" (Kaiserbier) і ПОРТЕР з бровару архикняза Стефана в Живцю, котрого вироби здобувають загальну похвалу в броварництві. 7 0 7—10

КАРОЛЬ ЯВОРСКИЙ

Львів, ул. Батория ч. 20

поручає свій

СКЛАД І РОБІТНЮ ОБУВИ

дамской, мужескої і датинячої

705 *по цінах умѣренних.* 7 25

Не до порівнання з конкуренцією.

Пасільства

допускаєте ся на собі самих і на ваших дітях не побачивши хоч раз

в Пасажу Миколяша дві

Великаньскі сестри

(з Тиролю)

найсильнійші на сьвіті дівчата

в віку 11 до 16 літ

Марта і Рузя.

Перша важить 321 фунтів — друга важить 240 фунтів, дальше

одинока найменьше на земній кули

Пара наречених

неймовірно малі люди.

Варто побачити маленького **карлика**, знаменитого сьпівака і доброго коміка.

Вступ: 1-ше місце 50 кр., 2-ге місце 10 кр.

Що день можна бачити від 10-ій рано до 10-ій вечер.

771 3—3 З поважанєм **ДИРЕКЦИЯ.**

СКЛАД ФОРТЕПЯНІВ і ПЯНІН

Л. МАРЕК

Львів, ринок ч. 9,

поручає фортепяни і пяніна з першорядних фабрик. 590 71—9

ДЕШЕВО! ЗДОРОВО! СМАЧНО!

Уважайте П. Т. господинї!

Новий споживчий артикул

„КАВА ЗДОРОВЯ"

заступає цїлком до тепер загально уживану звичайну каву і дає того не можна й уважити дім за домішку до кави

Найлучші відзнаки лїкарских повиг!

56, 61 ½ поживних частий!!!

Дїлає благодатно на жолудок і зміцняє нерви!

Одна одиїська проба вистане, щоби бути постійним консументом „КАВИ ЗДОРОВЯ"!

Не містить в собі шкідної для нерві кофеїни, як звичайна кава. Надзвичайно дешева, бо ж ціна за 1 кільоґр. виносить лиш **70 кр. (1 кор. 40 сот.).**

Набути й можна по всіх торговлях в пачках по 35, 18 і 9 кр.

Поручає фабрика **ВАСЬНЄВСКОГО и ГРАБОВСКОГО в Подґуржу** (під Краковом)

На всїх пачках в указаний спосіб сторонжування і того належить держати ся. 6.3 20—?

На подарунки різдвяні і новорічні

поручає

Адольф Зільберштайн

оптик і механік у Львові, ул. Кароля Людвіка ч. 9.

Льорнетки театральні з ґердової маси, в кости слонової, алюмініум і т. д.

Окуляри, цвінери, термометри, барометри, стереоскопи, панторскопи, магічні ліхтарні, моделї парових машин, райцайґи і дзвінки електричні 770 2—10

по найнизших цінах.

ЖІНОЧА СПІЛКА ПРОМИСЛОВА

„ТРУД"

у Львові, Ринок 39, коло „Народної Торговлї"

приймає всякі роботи входячі в круг жіночого убрання. **Посередничить в закупні полотен** правдиво льняних, шифонів, **біля столового** і проч. (Зробки вище наведених як так же товарів здавати для крамниць може все оглядати в льокалю товариства.) **Вилагоджує цїлї виправи.** Продає вир ба домашнього промыслу як: золотна, вишивки, пірє і т. п. — (Хто бн мав ті вироби на продаж, може їх нам зголошувати).

Приймає до уділу членські від 20 кор. (2 кор. вписового) уділи і вкладки на книжочки, від котрих платимо 4½%.

381 3 —? **ДИРЕКЦИЯ.**

Експорт до всїх держав европейских!!!

Египетскі тутни і паперці

554

АІДА

47—100

суть найлучші узнані.

Вирїб красний. Вирїб красний.

Головний склад: „АІДА" Львів, ул. Панська, ч. 10.

Рокъ заснованя 1892.

ДНѢСТЕРЪ

ТОВАРИСТВО ВЗАИМНЫХЪ ОБЕЗПЕЧЕНЬ у Львовѣ, Ринокъ ч. 10 домъ „Пресвѣты"

есть одинокимъ рускимъ Товариствомъ асекураційнымъ.

Фонды Днѣстра зъ днемъ 31. XII. 1901

Фондъ резервовый	386.402 К 83 с.
Резерва премій	205.227 К — с.
Резерва спеціяльна	6.000 К — с.
Фондъ емеритальный	47.753 К 76 с.
Разомъ:	645.383 К 59 с.

„ДНѢСТЕРЪ" обезпечує будынки якъ також збоже и пашу противъ шкодъ огневыхъ. Всѣ 3 Выс. Краєвскій Ординаріяты припоручили Днѣстеръ Всч. Духовеньству и всѣмъ вѣрнымъ.

ОПЛАТА ПРЕМІЙ въ ДНѢСТРѢ есть умѣрена, а частый высокъ, надвышку зъ оплатъ, роздѣлює Днѣстеръ межи своихъ членовъ яко звороты. Въ рр. 1900 а 1901 выносить звороть 6%.

ШКОДЫ выплачує Днѣстеръ дуже скоро, а цѣнку шкодъ переводить разомъ зъ делегатомъ а — высилала жѣщенькая. До 31 грудня 1901 выплативъ Днѣстеръ вчто вѣдшкодованя въ сумѣ 2,656.10 кор.

ЧЛЕНЫ ДНѢСТРА можуть безъ перешкоды затягати позычки въ Банку краєвомъ а касахъ ощадности, бо касы тй принимають подпісы Днѣстра при позичкахъ гіпотечныхъ.

НА ЖИТЄ можна обезпечати черезъ Днѣстеръ капиталы на дожитя, посмертни капиталы, посагы, ренты и т. д. въ краковскомъ Товариствѣ, а зъ провізій вѣдъ тыхъ обезпечень вѣдступає Днѣстеръ часть на руски добродѣйни цѣли.

АГЕНЦІЇ середнє Днѣстеръ радо селянамъ-господарямъ, особливо де нема даякого агенція Днѣстра. Агенты заробляють 3482.66 К. провізіи. 34

Вѣдъ огню обезпечайте ся тѣлько въ „Днѣстрѣ"! Вѣдъ житя обезпечайте ся тѣлько черезъ Днѣстеръ!

Селяне убѣгайте ся о агенціи Днѣстра!

ТОВАРИСТВО

для

РОЗВОЮ РУСКОЙ ШТУКИ

отворене зареєстроване зъ ограниченомъ поруком

у Львовѣ. Ринокъ ч. 34. II. поверхъ

виконує всякій працѣ въ обсягу артистичного малярства, рѣзьбарства и золотарства якъ для своихъ членовъ, а именно: образы радійні до церквей, олтарѣвъ, хоругвовъ, на тетрандуть, плащаниці и пр., иконы, иконостасы, олтарѣ, образы и кресты процесійні и т. д.; образы свѣтскій: историчні, портреты зъ натуры и фотографій, краєвиды, и др.; рѣзномъ украшає интуро церквей, выготовляє плахы церковъ, киноварь и т. д.

Щобы дати можливость переконати ся о совѣстности и артистичности в виконаню роботъ утримує Товариство въ комнатахъ свого льокалю

ВЫСТАВКУ ОБРАЗОВЪ

плащаницъ, шицѣнекъ, праць рѣзьбарскихъ и пр., котру кождый заинтересований або потребуючій детальныхъ информацій що-до роботъ може щоденно въ годинахъ урядовыхъ вѣдъ 4—6 по полудни завдяки безплатно. Для прочихъ П. Т. Публикы интересуючихъ ся штуков выставка отворена выключно що вѣвторки вѣдъ год 4—6 безплатно.

Замовленя приймає виключно лишь

Дирекція Товариства

а за такій гарантує, а члены, котрій роботы выконують, одвічають передъ Товариствомъ зложеными кавціями. За роботы, котрій члены товариства годять на власну руку Товариство не бере на себе жадной отвѣтственности, тому просимо вѣдносити ся впростъ до Дирекціи.

192 ДИРЕКЦІЯ.

Розклад поїздів залізничих обовязуючий від 1-ого мая 1902.

[Приїзд і відїзд поданий після часу середно-европейского].

Поїзд посп.	Поїзд особ.	ДО ЛЬВОВА — приходить о годині	Поїзд посп.	Поїзд особ.	З ЛЬВОВА — відходить о годині
	6·10	з Кракова, Берлина, Варшави, Відня		6·25	до Сучави, Жидачева, Ересмезе, Потутор.
	6·20	з Чернівців (Ицкан, Галацу), Гусятина	1·55	6·30	до Підволочиск, [Київа] Бродів дв. гол.
	6·50	з Брухович, щод. від 15/5 до 15/9 вкл.	2.09	6·43	„ „ „ дв. Під.
	7·45	з Янова		6·35	до Лавочного, [Пешту] Берлин. Дрогоб.
	7·40	з Підволочиск, Бродів на дв. Підзамче	8·30		
	8·00	„ „ „ на дв. головний	2·55	8·40	до Кракова [Відня, Праги], Берачів
	8·10	з Лавочного [Пешту], Калуша, Хирова		9·00	до Лавочного, Хирова, Калуша
	8·15	з Сокаля, Рави руской		9·15	до Янова
1·35	8·50	з Кракова, Відня, Праги, Берлина		9·50	до Белзця, Сокаля, Любачова
	10·25	з Рашова, Любачева	2·40	10·30	до Черновців, Ицкан
	11·55	з Станиславова [Ересмезе, Потутор]		10·40	до Підволочиск, Бродів, Гусят. дв. Під.
	1·10	з Лавочного, Калуша, Хирова, Борисл.		10·57	до „ „ „ дв. гол.
	1·23	з Янова		1·25	до Янова від 1/5 до 15/9 в неділї і свята
2·20		з Підволочиск, Копичинців на дв. Підз.		2·15	до Брухович від 15/5 до 14/9 в пед. і св.
2·35		„ „ „ на дв. голов.		3·05	до Стрия, Сколього від 1 мая до 30/9
	3·14	з Брухович [від 15/5 до 17/9 в нед. і св.]		3·15	до Янова щоденно від 1 мая до 30/9
	4·40	з Самбора, Стрия, Сколього [1/5—30/9]		3·25	до Брухович щоденно від 1/5 до 15/9
	5·11	з Підволочиск [Київа], Бродів на дв. Підз.		3·35	до Рашова, Хирова, Любачева
	5·25	„ „ „ на дв. гол.			
	5·50	з Кракова			
1·45	6·40	з Черновців, Ицкан			

НІЧ

	6·00	з Сокаля, Белзця і Любачева		6·10	до Станиславова, Жидачева
	8·04	з Брухович [від 15/5 до 14/9 в нед. і св.]	12·45	6·20	до Кракова [Відня, Берлина, Варшави]
	9·12	з Брухович [від 15/5 до 14/9 в нед. і св.]		6·30	до Янова від 1/5 до 15/9 в буові дни а від 16/9 до 30/5 1903 р., щоденно
12·15	9·20	з Черновців, Бухарешту		6·35	до Лавочного [Пешту], Калуша, Хирова
	9·25	з Янова [від 1/5 до 15/9 в неділї і свята]		7·10	до Сокаля і Рави руской
8·40				8·16	до Брухович [від 15/5 до 14/9 в нед. і св.]
2·31	9·50	з Кракова, [Відня Берлина] Ясла, Розв.		8·25	до Перемишля
	10·08	з Янова [від 1/5 до 15/9 в неділї і свята]		9·00	до Підволочиск, Бродів дворець голов.
	10·20	з Підволочиск [Київа] Бродів на дв. Під.		9·20	„ „ „ дворець Підз.
	10·02	„ „ „ на дв. гол.		10·05	до Янова від 1/5 до 15/9 в неділї і свята
	10·50	з Лавочного [Пешту] Хирова Калуша	2·51	10·30	до Ицкан, Чортикова
	8·14	з Підволочиск, Копичинець на дв. Підз.		11·00	до Кракова, Відня, Варшави, Праги
	8·35	„ „ на дв. гол.		11·10	до Підволочиск, Бродів дворець голов.
				11·32	„ „ „ дворець Підз.
				4·15	до Кракова, Відня, Праги, Самбора
				5·50	до Брухович від 15 мая до 14 сер. щод.

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано. 68

Час середно европейский різнить ся від часу львівского о 36 минут, а именно 12 год. часу середно-европейского = 12 год. 36 мін. часу львівского. — Бюро інформаційне ц. к. залізниць державних (ул. Краківскій ч. 5) удїлює поясненя в справах залізничих, продає білєти всякого рода і розкладки їзди.

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одпічальний редактор: Др Евген Левицкий. Папір з фабр. Черлянської. З друкарні Інституту Ставропиґийского, під зарядом Іосафа Даниловка.

Ч. 277. Львів, Четвер 12 (25 Грудня) 1902. **Річник XXIII.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ: Адміністрация „Діла", ул. Баторія ч. 24; Бюро газет А. Ольшевского, ул. Кілінського 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Вухштаб, ул. Кароля Людвика ч. 2. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler, I. Wallfischgasse 10. — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком:

	в Австрії:	за границею:
на цілий рік	32 к.	44 к.
на пів року	16 „	22 „

У Львові (без пересилки почтової)
на цілий рік . . . 26 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с. на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише за попередним застереженем. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну петітову інсератову або за ей місце, а в рубриці „Надіслане" по 30 с. — Подяки і жалібні оголошення числять ся по 30 с. за петітову.

Австрия і Роспя на Балканї.

Комунікат российского правительства, оголошений онодги в „Правит. Вѣстникѣ", стверджує категорично істнованє порозумінь між Австриєю а Роспєю в балканьских справах. В згаданім комунікатї российске правительство заявляє супротив балканьских держав, Туреччини і Европи, що дїлаючи в порозумінню з австрийским правительством, не допустить до заколочена спокою на Балканах і не дасть змінити відносин утворених берлинським договором.

Так правительства балканьских держав як і революційні комітети повинні знати, що в своїх жаданях не можуть числити на поміч Росиї ані Австриї, ані спекулювати на роздор між сими державами. Поступаючи против інтенцій сих держав, стягнуть на себе репресалії Туреччини.

По сій грозьбі комунікат запевняє, що балканські християни не будуть віддані на ласку і неласку турецкого правительства. О свілько будуть шанувати міжнародні договори, можуть бути певні, що Росия, а певно також і Австрия будуть боронити їх перед гнетом і рішучо жаждають заведена порядної і справедливої адміністрациї.

Яко освободителька Славян Росия має право перестерегчи правительства Сербиї і Болгариї перед нерозважними кроками. Росия рішучо не допустить до ніяких комплікацій на Балканї і в тім має поперте наших держав, специяльно Австро-Угорщини, котрі прилучили ся до кроків российского амбасадора в Царгородї. Спільні змаганя запрязнених держав, найбільше інтересованих в удержаню мира на Сходї, суть наслїдком порозуміня з року 1897. Благодатний вплив і істнованє сего порозуміня суть можливі тілько при точнім задержаню підставових засад, именно недопущеню до ніякої змінн унормованого договором порядку на балканьскім півострові.

Российске правительство уважає за свій обовязок висказати надію, що в інтересї загального мира турецке правительство видасть потрібні заряджена в цїли здавлена яких-небудь насильств і узвасть значіне признаного представлена Росиї в користь християньского населена Македонії. Як найскорійше успокоєне сего населена було би найлїпшим средством до усунена всяких небезпечних конфліктів.

* —

Российска преса інтерпретує сю ноту в той спосіб, що ей вістре звернене против турецкого правительства. Российске правительство уважало за відповідне делїкатно погрозити султанови, бо акция российского амбасадора, підперта заступниками иних держав, а специяльно Австро-Угорщини, скінчила ся повним фіаском. Турецке правительство виготовило именно проект реформ, котрий нїкого не вдоволить і вдоволити не може. Российскі дневники, котрі в таких справах суть звичайно інспіровані правительством, грозять, що як Туреччина не послухає Росиї, то Росия буде мусїла приступити до сповнена своєї історичної місиї при помочи армії і фльоти.

Воєнна акция против Туреччини розпочала ся тим, що „Благотворительний комітет" візвав инші товариства, котрі мають славяньский характер, між иншими також півофіціяльне товариство Червоного Хреста, аби йшли на поміч балканьским Славянам. За сим пішла велика посилка рублїв з царскої каси для болгарских збігців в Македонії, а тепер российский міністер заграничних справ їде сам, аби в справі реформ на Балканї особисто порозуміти ся з правительствами Болгариї, Сербії і Австро-Угорщини.

Так політичні, як економічні інтереси Австриї і Росиї на Балканї суть собі прямо противні. Мимо того, а може як раз з тої причини, обі сі держави суть інтересовані на удержаню — поки що — status quo в краях султана, бо жадна з інтересованих держав не є певна свого на случай, коли би прийшлось заводити лад з оружем в руцї, коли би прийшлось шматкувати турецку державу. Томуто обі держави старають ся солїдарно виторгувати від султана адміністративні реформи для Македонії, котрі на якийсь час успокоїли би християньске населене Туреччини і усунули конечність енергічнїйшої інтервенциї котрої небудь з інтересованих держав. Наслїдки такої інтервенциї не дасть ся нині обчислити, отже обі інтересовані держави волять відложити сповненє остаточних плянів на пізнїйше, а тепер старають ся тілько дипльоматичною акцією задержати status quo аж до хвилї догідній шої — коли соперник буде мати деінде звязані руки.

Всепольский алярм.

(*Мобілїзация польских гакатистів усїх партий. — Социял-демократична Bereitschaft. — Вітик в ролї речника ягайлонськой ідеї. — Робота „на обталюнок". — Польска відповідь на Polonі-ю irredent-y.*)

Після появи Polonі-ї irredent-и знов ся в польскій пресї страшенний крик. Панове Всеполяки усїх відтінків мало не зійшли з розуму. Прошу подумати собі таке лайдацтво: розкрити перед лицем сьвіта усю галицку дійсність, представити суть польскої борби „за вашон і нашон вольносць" в правдивім сьвітлї, поперти всї свої висказы датами і цитатами з польских книжок, часописий і т. д. Се-ж нечувана річ! Се зрада шляхотскої справи! Се пльованє на найсьвятїйші ідеали польскої шляхти, на Польщу „од моржа до моржа". Наколи-б я був обкидав шляхтичів лиш корчемними епітетами, наколи-б я був виїхав з лайкою — се певно не розгнївало-би так шляхти, як витягненє на порядок дневний позитивних фактів.

Уже зі змісту поданого на передї видно, як бачить кождий, що в Polonі-ї irredent-ї бесіда лише про шляхту. В першім розділї кажу, що шляхта і шляхотскі Всеполяки терорізують всїх Поляків, котрі не стоять за відбудованем Польщі „од моржа до моржа". Відтак при кождій нагоді — хоч не при кождім слові — зазначую, що говорю про шляхту, хоч се впрочім кождий уже в переднього слова бачить. Ба навіть на ст. 6. цитуючи висказ Длуґоша про склонність Поляків до пльоткарства, кажу виразно, що Длуґош міг мати на думцї лише шляхту, а не весь польский народ, бо за його часів лише шляхту вважано народом.

Тому то просто непонятний сей скаженний рик усеї польскої преси, почавши від „Czas-y" а скінчивши на „Naprzod-ї". Між тим як „Kurjer lwowski" з дня 25 падолиста виразно пише: „stanowczo przeciw temu zaprotestować musimy, że p. Sembratowycz dążenie do niepodległości Polski tylko samej szlachcie i rządowym sferom w Galicyi przyznaje. Tych aspira ji nie da sobie odmówić lud polski"... — дитинно наївний „Naprzód" називає мене шовіністом і каже, що я виступаю против цїлого польского народу. Се безлична блюґа! Против польского народу я ніколи не виступав, тілько против польскої гакати і против сторонників Польщи „од моржа до моржа" (всї ті сторонники відозвали ся після видана Polonі-ї irredent-и. Не хвалю також утиску Поляків в Прусах. На ст. 54. кажу виразно: „кождий безсторонний чоловік мусить признати, що Полякам в Прусах діє ся кривда". Кажу відтак, що прусске правительство не має права наслїдувати польскі безправства.

Один німецкий письменник писав недавно, що модерний шовінїзм, се любов до свого народу, ненависть до його ворогів і бажанє придбати сил відпорности своєму народови. „Всї культурні народи завдячують такому — але виключно такому — шовінїзмови свою могучість, своє значінє в історії людскости" — каже він. Такого шовінїзму я не відпекую ся. Но сайсої ненависти до всїх Поляків ніхто менї не може закинути. За те як раз панове Поляки визначають ся безграничною ненавистию до всего, що русске, як і до поодиноких Русинів.

Ci панове, наколи-бн мали тілько якийсь претекст, то певно підкупили би сьвідків, щоби лише можна було менї закинути якийсь злочин і в сей спосіб зробити мене неможливим. (В подібний спосіб грожено менї в анонімнім листї). Але що не мають в претексту, то мусять видумувати такі байки, що будьто-би я авантурник, що обкидав митрополита гнилими яйцями, що мене за се повалено і прогнано з університету і т. д. Штубацтво „Naprzod-у" йде так далеко, що він повтаряє ті брехні „Dziennika" і муж всеполькой науки, Гломбінського. Для консеквенції випадало би „Naprzod-ови" повторити ще ту шляхотску мудрість, що „przewódcy galicyjskiej socjalnej demokracyi i redaktorzy Naprzodu, to poniedbani gimnazjalni ści, wykolejone indywidua", се було би бодай льогічно. Як би я так хотїв не перебирати в средствах проти польскої социял-демократиї, я не потрібував би повторяти пльотки за всеполькими блазнами — я міг би навести дуже неприємні материяли проти провідника польскої социяльної демократиї, материяли, котрі вже хотїв сголосити один його партийний товариш Німець, обзнайомлений з усїма поступками згаданого панка (впрочім свого часу хотїв деякі справи витягати й один Русин) і ледво дав ся вдержати від сего кроку, щоби не витягати брудів з приватного жита і до того з минувшини. Сей пан руководив ся лише катольскою строгостию, застеріг собі, що в данім случаю зробить ужиток зі своїх материялів, щоби „очистити партию". Я противний того рода політичній борбі і не витягаю наліть з приватного жита провідників польскої шляхти ніяких брудів — хоч знаю їх богато — кромі таких, що загально звісні і витягнені на дневне сьвітло самими-ж Поляками.

Незвичайно гидким є поступованє тих людців, що намагають ся обкидати болотом других длятого лише, що ті другі належать до иншої партиї. Се робить або люди без інтеліґенциї, крайні ігнаранти, або перфідні блюґери, котрим о правду ніколи не ходило, котрі свою нїчемність, свою моральну порожнечу хотять осолонити ареолею „критицизму". Під сим вигідним дахом виховало ся богато „великих людий", тих, що то всьо знають. Між тими блюґерами суть так сторонники як і противники социяльної демократиї. Одні з них проповідують теорії Маркса, другі нищать сї теорії в немилосердний спосіб — хоч жаден з них ніколи не читав творів Маркса. Між марксистами — з котрих богато стає опісля знаменитими урядниками поліції, карієровичами і т. д. — як і взагалї між „великими людьми", що позують на модерність, є богато знаменитих сил, що могли би своїй суспільности принести користь, наколи-б так охотно замість великих слів показати дїла. От якби так замість богато кричати, та переливати з порожнього в пусте, замість критикувати язиком, — присісти фалдів, зайти в бібліотеку попрацювати, ну і написати високо критичну книжку. В той спосіб можна би навіть переконати свого противника — коли їм дійсно о се ходить — або знищити його „ґрунтовно"...

Недавно вирвав ся такий „człowiek ma lutki z wielkiej chałupki, "соб то малий син великого Маркса, п. Вітик з критикою на Polonі-ю irredent-y, котрої після всякої правдоподібности навіть не читав, а знає ей лиш з нарікань польскої преси. Мушу при тій нагоді зазначити, що п. Вітик не давно ще сам закидав польским социял-демократам, а передовсім Дашиньскому, як і львівському „Przedświt-ови (котрого співробітником є Дашиньский) шовінїзм, казав, що вони хотять з Галичини зробити польский Пїємонт і т. д. Серед Русинів удав все роздо горячого патріота і нарікав на польский шовінїзм. Сирупуліа не робить собі п. Вітик в нїякій справі, в средствах не перебирає. Тепер п. Вітик зависимий з кождого боку від польскої социяльної демократиї, тож гнїває ся на се, на що гнївають ся польскі патріоти, а тїшити ся тим, чим вони тїшать ся. Та я дуже добре розумію критичне положенє п. Вітика і я був би йому зовсім навіть не відповідав, наколи би він був свої нападки убрав в трохи культурнїйшу форму і не переходив до чисто личних нападів. Я нїкому не завидку доробку. Але бо п. Вітик не тільки стає в ролї Катона, але нападує ся на мене в безличний спосіб — того певно не похвалять жаден безсторонний товариш партийний пана Вітика.

Правда, я попосив страшенний гріх: я виступив против відбудованя Польщи „од моржа до моржа". Ci Поляки стерплять скорше всяку опозицию, як виступ против всеполькых асіряцій. П. Вітик знає о тім дуже добре! Я вказав на основі статистичних дат, що галицкі Русини під згляном економічним, політичним, національним і культурним страшенно покривджені. Отже п. Вітик запротестував против сего на зборах в Дрогобичи, він сказав, що „таке може писати лише чоловік нїчемний", що руский народ стидає ся сего, що Сембратович є Русином — що я міг се зробити лиш за гроші і т. д. Ну, руский народ не завдяк ще нїгде, ні дав справді мандат п. Вітикови промовляти в його імени. Напротив, я дістав з краю богато листів, в котрих висказує ся велике вдоволене з Polonі-ї irredent-и. Що до сего, будьто би я був підкупленний, то на таку клевету позволити собі може ще більше крайний нїчемник! Я кождої хвилї можу перевести д о к а з п р а в д и, можу вказати сьвідками, що я на свої видавництва не тільки мусїв положити гірко запрацьований гріш, но мусїв ще робити довги. Однак „kto jada ślaki, myśli, że każdy taki" — п. Вітик думає, що кождий, що забирає голос в політичних справах, робить се на розказ якійсь партиї, котра дає йому хлїб....

Я маю право догадувати ся, що п. Вітик виголосив свою бесіду „на обталюнок". Бо сейчас після сеї „історичної події" вислали Поляки перетолковану бесіду на нїмецке до „Neuer Frankfurter Verlag"). Так дирекция сеї видавничої спілки як і я дістали по кілька листів в сій справі зі сторони Полякив. Якийсь панок з Краковa повідомляє дирекцию Neuer Frankfurter Verlag, що „Polonia irredenta" се сьмішний твір, бо я цитую тижднвник „Krytyka", котрого ніхто не бере на серіо, окрім „social-anarchistisches Blatt". Інший знов панок пише, що поважні люди не повинні вірити в се, що голосить „того рода блазни, як Дашиньский, Франко і Сембратович, бо такий чесний Русин, як Вітик заперечив усе те" (слїдує зміст бесіди). В сей спосіб став п. Вітик славним і заслужив собі на вдяку шляхти. Польска гаката певно не забуде йому сей знаменитої прислуги*).

Панове шляхта обіцяли оголосити відповід на Polonі-ю irredent-y. Я був би сему дуже радий. На відповідь буде реплїка. З сего виникне ся прилодна дискусия над нашою справою, а в дискусиї скорыстають лиш Русини. Ми не маємо причини боятн ся дневного сьвітла!

---

*) Сей факт цїкавий, бо показує якими орудами може Польща против Русинів і як люди з прямої політичної вигоди або принціпіяльної слїпоти свідомість ролю товариша в польскій сикрї. *Ред.*

*) Тут мусимо заслонити наше пересьвідчене, кажучи п. Вітика — що я, Вітик, хоч безперечно мешканець політичний інтакт, проїхав ся в найлїпшій вірі і без особистих цїлей. *Ред.*

НА ДЕРЕВЦЯ і НОВОРІЧНІ ПОДАРУНКИ поручаєм

МАҐАЗИН ГОДИННИКАРСЬКО-ЮВІЛЕРСЬКИЙ ЮЛІЯНА ДОМБРОВСКОГО Львів, Гетьманьска 4.

Великий вибір перстенців заручинових, обручов шлюбних, шпильок, ланцушків і ин. годинників малих і великих від найдешевших до найдорожших з першорядних фабрик женевских. 1—4 719

Ся відповідь могла-б випасти в спосіб, в який воює проти Polonі-ї irregent-у п. Вітик і его соціально-демократична компанія.

У Відни, 18. XII. 902.

Роман Сембратович.

Під крилами кр. ради шкільної.

(Допись з Топорова.)

У нас в Топорові 4-клясова народна школа. Від самого початку був у ній викладовий язик руский, бож і Русинів в у нас значна більшість, а й ті Поляки чи властиво латинники, які є, нїчим не ріжнять ся від Русинів, так що ледво може 6—8 родин в таких, що уміють говорити по польски. Та відколи перед кількома роками предсїдателем місцевої ради шкільної вибрано пат. пароха кс. Тимочка, той при помочи управителя школи, звісного перекинчика Петра Стецкового, так умів походити коло справи, що цїлком самовільно заведено в школї польский язик викладовий. Тепер наші рускі дїти мусять навіть молитви відмовляти в школї по польски. А коли господар з Топорова Гавришко Горбач жалував ся перед п. Стецковим, що его дитину силують до польского ойченаша, відповів п. управитель: „Ви учіть свої дїти вашого отченаша дома, а *ми* учимо *свого* в школї".

З гірким жалем мусимо признати, що не в тім без вини і наш парох о. Дзерович, бо до школи майже нїколи й не заглядав, коли противно кс. Тимочко майже мешкає в школї, катехизму учить польского всїх дїтвй без ріжниці обряду і народности та навіть, як ходять слухи, старає ся о настановленє окремого польского катехита при нашій школї, хоч у нїй в заледво четверта часть дїтий лат. обряду.

З другої-ж сторони треба віддати справедливість о. Дзеровичеви, що на засїданю громадской ради д. 31. серпня с. р. уніємував ся о кривду, заподїяну Русинам і громадї самовільним заведенєм польской мови викладової в нашій школї, та візвав громадску раду до ухвали, що викладовим язиком в нашій школї має бути язик руский. В іменім голосованю заявило ся 14 радних за руским язиком викладовим, а 11 за наукою утраквістичною; а рада громадска вибрала зараз пп. Яцка Потопника і Волод. Матишевского, щоби поїхали до Львова до віцепрезидента кр. ради шкільної п. Плажека з ухвалою ради і з устною та письменною просьбою о прихильне полагодженє тої ухвали. Депутация тая була у Львові д. 6. вересня с. р., а не заставши п. Плажека в бюрі, передала просьбу послови і членови кр. ради шк. п. Барвіньскому, котрий обіцив зараз на другий день віддати її п. Плажекови і з своєї сторони поперти справу.

Але з сею справою тїсно вяже ся ще й друга. Недавно виставили ми новий великий будинок шкільний з чотирма великими салями і помешканем для управителя. Коли-ж бо п. Стецковому захотїло ся стати управителем 5-клясової школи і длятого він старає ся показати, що той будинок за малий, бо тутки треба 5-класової школи. Щоби свого дїпнати, старає ся о як найбільшу фреквенцию дїтий, а в сім приходить ему на руку ось-що: До топорівскої школи прилучені також такі місцевости, як Лїсові, Горбачі, Ковальчуки, Поповичі і ін., що від Топорова віддалені по 4—7 кільометрів. Розуміє ся, що дїтям з тих місцевостий дуже тяжко, ба часом і неможливо ходити так далеко до школи, особливо підчас непогоди і болота в осени і на весну та підчас зимових морозів і снїгів. Але кс. Тимочко і п. Стецків виказують їх до окружної ради шкільної, а ц. к. староство накладає на родичів кари. Хто не хоче платити, мусить свої дїти возом посилати до школи. Але за те росте фреквенция, і п. Стецків може виказувати потребу 5 клясової школи! А щоби збільшити фреквенцию „польских" дїтий і виказати потребу польского язика викладового, від того є, як в кождім місточку, браци мойжешовеґо визнання, котрих також добре пильнує ся, щоби посилали дїтий до школи.

Щоби з одної сторони уможливити подальше мешкаючим дїтям ходженє до школи, а з другої сторони щоби не треба винаймати саль на поміщенє кляс, для котрих в головнім будинку шкільнім через незвиродний зріст фреквенциї нема місця, ухвалила громадска рада на засїданю в марцю с. р. внести до кр. ради шкільної просьбу о заложенє одноклясової школи з руским викладовим язиком в Топорові на Лїсових. Просьба відійшла до Львова таки зараз в марцю с. р., але до кінця серпня не було жадної відповіди. Длятого громадска рада на своїм засїданю д. 31 серпня с. р. ухвалила пригадати сю справу кр. радї шкільній і припоручила згаданій уже, того дня вибраній депутациї, щоби за одним заходом і сю просьбу поновила перед п. Плажеком Отже д. 6 вересня с. р. обіцив п. Барвіньский депутациї запити ся і сею справою.

На тім справа загрязла. Але лучив ся інцідент, що дуже прийшов на руку кс. Тимочкови, п. Стецковому, а може і вищим опікунам рускої шкільництва. Річ мав ся так. Ще в р. 1901 засудило ц. к. староство кількадесять топорівских селян за шкоду в громадскім лїсї. Комісийні кошти і відшкодованє заплатили засуджені зараз, а що-до грошевої кари внесли просьбу до брідского ц. к. староства о заміну на кару арешту. Просьбу тую поперла також і громадска зверхність, посьвідчаючи, що засуджені в люди бідні. Але староство не прихилило ся до просьби і запорядило екзекуцию грошевих кар. В тім клопотї засуджених селян навинув ся їм з радою топорівский жидок Ельо Ґлайхер. По якімсь часї повідомив він їх, що справу буде можна добре полагодити, але треба, щоби попер її кс. Тимочко. Ідуть люди до кс. Тимочка, а той на великі їх просьби, накинувши собі вперед з них, сказав наконець, що справа рішить ся як по засїданю громадскої ради. Яку звязь має справа заміни грошевої кари на арешт з засїданєм громадскої ради, те пояснює вже людям Ельо Ґлайхер. Він каже їм, що кс. Тимочко має в громадскій радї ще раз порушити справу викладового язика в топорівскій школї; а коли рада ухвалить язик польский, тогдї кс. Тимочко пристане на заміну грошевої кари на арешт. А що межи засудженими в чотирох радних, то Ельо радить їм або голосувати за польским язиком викладовим в топорівскій школї або не явити ся на засїданє гром. ради.

Не виходить же цїлком ясно з усего, що краєва рада шкільна не полагоджує ухвал і просьб громадскої ради топорівскої єдино длятого, що громада домагає ся рускої язика викладового на місце самовільно і незаконно заведеного польского? Не виходить же тут ясно, що кр. рада шк. зволікає з полагодженєм справи, бо надїє ся, що тим часом спільним заходам ц. к. староства в Вродах і кс. Тимочка з п. Стецковим і Ельом Ґлайхером удасть ся надати незаконности і самоволи вид законности?

Але деж при тім усїм подів ся наш брідскій посол п. Барвіньский, член кр. ради шкільної, котрого ми навіть особисто через депутацию просили занятн ся нашою справою? Чи п. посол знають нас лише тогдї, коли ходить о мандат посольский?

Другим разом донесу про дальший перебіг справи.

тр.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Чехи.

Прага. Виконуючий комітет ческих аґрариствів оголосив меморикл, в котрім маркує, що насамперед мусить прийти до угоди між династиєю а ческим народом, а відтак мир між державою а краями ческої корони. Чехи мусять дістати національне і державне право, запевнене їм патентом з 8. цьвітня 1848 і основними законами, супротив чого нїмецкий язик державний є злишний. Поділ на округи був би можливий, тілько він не сьміє роздерти краю. Меморнял застерігає ся, що при порішеню якої небудь справи угода мусить обняти рівночасно всї три краї ческої корони.

Клерикалїзм в Белґії.

Брукселя. По весняним повстаню робітників в Вельґії панованє клерикальної партиї еще більше скріпилось. Партия намірає переперти в парляментї новий шкільний закон, котрий виховане молодїжи цїлком віддає в руки церкви і усуває науку в армії; окрім того партия намірає обмежити політичні права народних мас.

Венецуеля.

Вашинґтон. Більшість членів кабінету заявилась против того, аби президент Рузвельт обняв уряд полюбовного судиї в справі спору Венецуелї з европейскими державами, бо з сего могли би вирівнути нові компліканції. На мировий суд в Газі міністри також не годять ся, бо не хочуть аби в американській справі рішав позаамериканьский суд.

Берлин. Дня 22 грудня розпочалась блькада порту Кабельо а вчера блькада Маракаіба.

Повстанє в Мароку.

Мадрид. В Танґері прийшло між повстанцями а султанскими військами до кровавої битви, в котрих війска султана цїлковито знищено. Повстанцї відрубали 40 потибшим голови, котрі претендент порозвішував перед своїм шатром. Султан стягає війска.

НОВИНКИ.

Оповіщення:

— З „Академичної Громади" у Львові. З нагоди вимїру прикрашення головної салї львівською товариства просить ся всїх членів, що-перебувають тепер на провінциї, аби зволили прислати якийсь даток на сю цїль або причинити ся до сього в який иншій спосіб. Сю справу вкладаємо кождому Товаришеви на серце — *Мариєнюк Франко, Гуль Теодор.*

Комісия, вибрана для заснованя кухнї при „Академичній Громадї" у Львові, намірнючи отворити кухню з днем 20. сїчня 1903 на взір „Mensae academicae" у Відни, звертаєсь до всїх тих Товаришів, що хотїли би харчуватись в нїй, заявити се карткою найдальше до 6. сїчня 1903, позаяк від того залежати-ме введенє в житє кухнї в означенім реченци. — За комісию: *Чайківский Павло, Гуль Теодор.*

— **З т-ва ім. Шевченка.** Оголошене вчера засїданє історично-фільос фічної секциї відбуде ся в суботу о годинї 5 вечером.

— **Загальні збори священичого Товариства ім. св. Ап. Павла** відбудуть ся дня 30 н. ст. грудня 1902 в ґенеральнім духовнім семинари у Львові. О год. 8 рано відправить ся помининальне Богослуженє в св.-юрскій церкві за упокій душ бл. п. членів Товариства. О год. 10 рано зачнуть ся збори в духовнім семинари а такою програмою: 1. Отвореные зборів. — 2. Вибір президиї на час зборів. — 3. Справоздане уступаючого Виділу. — 4. Вибір предсїдателя і нового Виділу. — 5. Внесеня членів. Після §. 20. статута Товариства на загальних зборах мусять явити ся найменше 24 члени.

Всячина:

— **Загальні збори „Народної Ради"** відбули ся нинї рано при численній участи членів. До нововибраного виділу увійшли пп. Юл. Романчук (голова), д-р Кость Левицкий, проф. Білецкий Вас., о. Теминицкий Ол., о. Стефанович Ол., Вяч. Будзиновский і Осип Кузьмич. Збори ухвалили заяву признания і подяку рускым независимым посланм, а особливо п. Романчукови, як і подяку пп. Дашиньскому та Брайтерови за славну оборону наших селян при страйковій дебатї. — Докладне справоздане зі зборів подамо як найскорше.

— **Перед соймом.** „Przedświt" під таким заголовком пише: В компетентних кругах грозять обструкциєю Русинів, котрі хотять недопустити до ухвали буджетової провізориї. Як нас поінформовано, перше ранне засїданє не потягнеть довше як пів години. О год. 4 по полудни відбуде ся засїданє буджетової комісиї, на котре з готовим рефератом прийде референт гр. Стан. Бадені — О год. 8 вечером нічне ся друге засїданє, котре з огляду на приготовану руску обструкцию протягне ся імовірно до 1 або й до 2 годинн в ночи. — Наколи б Русини в часї дводневних обрад увеможливили ухвалу провізориї, то відбуде ся дальший тяг сесиї 9 сїчня і таким способом сесия тревала би 3 дни, бож провізория мусить бути по закону ухвалена. — Дальше рішено би закон о підвисшеню споживчих оплат під пива.

— **Мобілїзация** польскої гакати поступає дальше. Дня 22 с. м. відбув ся „повітови з'їзд" в Долинї, де нарікано між иншим, що при виборах до сойму і ради державної послами рускаго населеня не вийшли „народові" кандидати. На будуче постановлено доложити всїх старань, щоби згуртувати всї польскі сили в повітї і визволити руский нарід з під впливу независимих проводирів а натомість доставити ему здорового корму умового. Особливо міщанство повинно стати підпорою змагань польскої гакати. — Цїлком подібний з'їзд відбув ся на другий день в Станиславовї, де ухвалено переведенє постійної, корінної польскої орґанізациї, котра має з'осередити в собі всї польскі політичні сторонництва, не спиняючи однак їх розвою і автономії. Чим котре сторонництво завзятїйше буде поборювати самосьвідомий руский рух, тим більша его заслуга перед „сїчизною". — Дальші з'їзди назначені в Теребовли 27 с. м. і в Тернополи 28 с. м.

— **Утраквізм в станиславівскій учит. семинарії.** Давнїйше представляв ся сяк-так, тепер — чиста іронїя! За приходом русинодного директора, п. Войтїховского, в учительскім зборі настали зміни. На місця Русинів постягано Мазурів, котрі й слова не вміють по руски. Руска мова обмежена майже лише до науки релиґії і літератури. Що більше, наука рускої мови поручена в деяких класах Полякам. Так пр. на I р. учить рускаго Поляк, котрий калїчить по каннбальски нашу мову, а науку улекшує собі польскою конверсациею. Подібно в III класї школи вправ учить рускаго якись Мазур, п. Оржеховскай, що не вміє зложити добре одного речення по руски. Дїти сьміють ся з его мови і баранкують, через що о поступах в науцї нема й бесїди. Науку істориї, ґеоґрафії, природи подають у висших класах лише по польски. Всї учителї — з виїмкою пп. Роттера і Ґолембйовского — крайні шовіністи і директорові підлизники. Мазур Адамов напав прямо фанатизмом на точцї польскости і на 22 Русинів з II року перепустив на III р. лиш вісьмох! Сей панок називає учеників-Русинів в класї гайдамаками і каже: wam tylko brać noże i iść na Sicz a nie do szkoły! Кинии з рускаго хлопа у него на порядку дневнім. На рівні з Русинами стоять Жиди, котрі записали себе до рускої народности. Їм робить ся за те всїлякі притики з іронїею, перекручуєсь нарочно імена (пр. Кац на Кіт) і переслїдуєсь до тої степени, що богато вже виступило. Один з професорів, інтерпретуючи в школї обіжник шк. ради кр., звернув его лише до рускої молодїжи і перестерігав її сьпівати „Не пора Ляхови служити", бо буде — біда! А ось знов недавно виключили одного ученика-Русина з інтернату за то, що, як підозрівали, мав бути на вічу філії „Просьвіти". Тепер ґрозить ему голод і нужда! Так виглядає утраквізм в станиславівскій учит. семинарії, та не знати чи шк. рада кр., видаючи свій недавний обіжник, мала відносини сеї семинарії на думцї. — *О. Т.*

— **Біляис двомісячної сесиї парляменту.** Віденські дневники подають ось-такий біляис з минувшої сесиї державної ради. Парлямент скликано дня 16 вересня с. р. і до дня 18 грудня було всего 32 засїдань. В сім часї внесло правительство 25 внесень, а посли: 104 наглих внесень, 155 предложень о запомоги, 98 всяких инших предложень, 768 інтерпеляций і 618 петиций. Палата полагодила ось-які закони: три предложеня правительства що до продажи державної власности, правительственні предложеня що-до увільненя від належитостий при водопроводах Фелїксдорф Мавер, що-до податку від домового чиншу в Трієстї, що-до запомог потерпівшим, та зниженя ціни соли, та проекти законів про реченцеву торговлю і похатництво. Палата полагодила дальше внесеня та петиции що-до елементарних нещасть. Дальше занимала ся ось якими наглими внесеями: внесеня петикальности пос. д-ра Шалька, віденські вибори до краєвого сойму, аферa пос. Люпу, руссько-український університет, язикові відносини в Шлезку, безробіте в Празї, хлїборобскій страйк у східній Галичинї, платня військових лїкарів, уживане мови на ческих льокальних зелїзницях, краєві вибори в Фаворітен, платня учителїв та податок від пива в Чехах, реформи в тютюнарскім та гостинним заводї, викладкові книжочки задаткових нас, внесеня на нагану пос. Берґерови і дебата над заявами президента міністрів з 16 вересня.

— **Перегони в хрунїйстві.** Місто Тернополь має право церковного патронату, котре виконує через християньских членів ради громадской. Недавно зайшла потреба вибрати в тій цїли до ради двох членів та двох заступників. Кандидатів поставили Русини своїх, Поляки своїх. З огляду на се, що Русинів в Тернополи чотири рази тілько, що Поляків-християн, здавало-б ся, що вибір руских кандидатів з гори вже забезпечений. Тимчасом сталось инакше. Вийшла лїста польска. Чому? Бо Поляки, так міщанство як інтелїґенция, станули до вибору як один муж, а Русини цїлу справу затемаважили собі. З рускаго міщанства явила ся лише часть, інтелїґенциї якби й не було. Устроїли собі перегони в хрунїйстві, а виграла в них мабуть таки інтелїґенция, бо коли часть нашого міщанства лише з недбальства відтягнула ся від голосованя, то факт є, що 58 голосів одержала польска лїста від самої рускої інтелїґенциї! Вибрані отже др. Погорецкий (голосів 207+58 руских) і фабрикант Г. Роґовский (голосів 207). З нашої сторони були поставлені адв. др. Чикалюк (гол. 141) і Матвій Остапюк (гол. 199). Крайна пора, щоб подібні перегони у нас устали, як не хочемо виставити собі сьвідоцтво народности — меншевартної. *Е.*

— **Знов о. Калитчук!** З Тисьменицї пишуть нам: Читачам „Дїла" звісні культурні подвиги нашого москволюбного панотчика Калитчука, котрий, почувши раз вечером коло свого помешканя сьпів „Не пора", дістав нападу скаженини, бо вибіг в нічнім лише білю та коромислом в руках на улицю і став як божевільний кричати. Відтак побіг до дзвінниці і ударив на ґвалт у дзвони, бо на его дім буцім то напали розбишаки. Справа оперла ся о суд, а тимчасом его сердечні „przyjaciele" описали по польских часописях цїлу подію навідворот, значить ся, що міщани ударили в дзвони і з криками напали на дім о. Калитчука. Щоби недопустити до цїлковитої компромітациї сего польского лизуна, намовили его „przyjaciele" тисьменицку молодїж, щоби свого пароха перепросила, а зате о. Калитчук мав відкликати простацку обиду, якої допустив ся словами на міщанах. Так і стало ся, але о. Калитчук не позабув рівночасно застерегти собі звороту 70 К судових коштів. А тепер нова серия подвигів москволюбного панотчика. Не на руку ему міска читальня „Просьвіта". Отже всїми силами старає ся відвернути людий від неї, а навіть з проповідниці в церкві голосив, що дївчата в читальни потратили вінки. Задля такої обиди многі батьки запізвали его до суду. Тимчасом безличний панотчик втиснув ся до товариства „Руска Родина" і намовив міщан, щоби одну з трех комнат товариства відступили на школу. Міщани згодили ся, та як пізнїйше спостереглись, що ували жертвою підступу, бо коли одної недїлї устроїли в товаристві, як звичайно, забаву, о. Калитчук доніс сейчас до староства, що міщани розбили до школи двері, повикидали лавки і допускали ся в середині нечуваних річий! А затим Polizei на читальню „Просьвіти", Polizei на „Руску Родину"! Впрочім денунциация се фах о. Калитчука. Доносив він і на тутешнього бурмістра, і на ветеринаря, і на свого товариша о. С., і на кождого Русина, що читав „Дїло" або „Свободу". Річ певна, трудячись так ревно шпіонадою, не має о. Калитчук часу учити в школї релиґії, де приходить раз на три місяці або й рідше. В першій класї н. пр. не учить зовсім, через що многі дїти ходять на польску релиґію. Ось такий то славетний наш о. Калитчук, котрого орґан ренеґатів „Ґалїчанїн" так бере в оборону. Та яке їхало, таке здибало. — *Міщанин.*

— **Сьвітови на показ!** Тип вигибаючий, доволї рідкай, порода москвофільско-польска. Занятє: греко-кат. парох в Вільшанах, повіт перемиского, головно-ж гостина та братанє

з всякими польскими панками та ксьондзами. Для лучшого відрїжнення можемо его назвати Николай Сас Котецкий Вдовець, отже в домі господина-Полька. Має сина, отже держить для него інструктора-Поляка. Розговірний язик польский. Нарід темний, як за часів панщини. Анї читальнї, анї крамниці, за те величаві коршми панують над селом. Правда, є й школа. Від 1901 р. учила в нїй п-а Захарияєвич, дочка руского сьвященика. За щирий труд позискала собі любов та привязане дїтворн. Лиш кс. Роґульскому, вікарому з Красїчина, не подобала ся вона. Кілька разів у тиждень приїзджав він до Вільшан учити дїтий релїгії, очивидно польскої, бо о. Котецкий школою зовсїм не займав ся. Та нїяк не міг кс. Роґульский почути від дїтий краковяків та Вандів. Учителька-Русинка не хотїла сего їх навчити. Отже месть! Коли п. Захарияєвич подалась о постійну посаду на Вільшани (кваліфікацию мала!), кс. Роґульский на конференції з о. Котецким і п. Тарнавскою, делеґаткою з повітового виділу, узнали її некомпетентною на сю посаду. Між тим в шкільнім помешканю учительки кинув ся гриб, так що мусїла разом з матїрю замешкати в кухни. Три місяцї благала о. Котецкого, щоби звелїв відновити знищене грибом помешкане, а все на дармо. Мусїла рада-не-рада утїкати на иншу посаду, чим о. Котецкий дуже утїшив ся. Школа стоїть тепер порожна, бо так хоче о. Котецкий. Ждє, аж навине ся якась польска душа, з котрої міг мати товариство. Не дивно, що нїхто із сусїдів з ним не жиє. В дочернім селї Рівнцах будують вже косцюлок, хоч латинників всього 50 душ. Коли на однім празнику польский ксьондз з Красїчина жалував ся, що не може того косцюлка докінчити, сказав о. Котецкий: „A widzisz, kolego, dobrze ja radził, było wydać prowizoryę ruskiemu księdzu i cerkiew odebrać". Иншим разом заявив польским ксьондзам, що він душею і тїлом Поляк, а лише мусить богослуженя в церкві правити. Чи подібний оказ найде ся в якім иншім народі на сьвітї, годї припустити. Тому оглядай его, сьвіте! *В. К.*

— **Впреосьвящ. митрополит Андрей Шептицкий** виїхав до своїх родичів, котрі обходять Різдвяні сьвята по римскому обряду, і в пятницю або суботу поверне із Прилбич до Львова.

— **З кругів нотариятских.** Президент міністрів як міністер судівництва перенїс нотара Івана Рудницкого з Луки до Бережан, а нотар. кандидата Климентия Розлуцкого у Львові іменував нотарем в Буківску.

— **Новий шпиталь повітовий.** В Турці повстав новий шпиталь повітовий. Будинок вибудовано коштом 160.000 корон і оними днями віддано до ужитку. Директором шпиталя став д-р Задурович.

— **Отворене читальні „Просьвіти" в Саранчуках** пов. бережаньского — як нам в послїдній хвили доносять — відбуде ся дня 28 го грудня с. р. в неділю о 4-ій годині пополудни.

Урядові вісти:

— **Вісти з львівскої архиепархії.** Презентував Гологори одержав о. Григорий Палчишин, завідатель Черепина, Журавеньский декан о. Іларион Гошовский зрік ся деканьства і одержав титул „вислуженый декан", а журав. деканом іменований о. Тома Березовский з Дубравки. — Щирецкий містодекан Іван Стрільбицкий зрезигнував з містодеканами іменовані: І. о. Филип Нелех з Толщова, П. о. Николай Левицкий з Оброшина. Крилошанські відзнаки одержали о. Тома Березовский, парох Дубравки. — Завідателем Конюхова поставлений о. Николай Здерковский з Семигинова. — Приватний сотрудник з Заланова о. Стефан Ізасик іменований през. сотрудником в Братківцях, стрийского деканату. — В дім пресвитерский принятий окінчивший богослов Корнило Войко, котрий рівночасно дістав відпустку до станиславівскої епархії.

Виказ складаних жертв.

— На буресу „руского Тов. педаґоґічного у Львові", ул. Вірменьска ч. 2, зложили жертви в місяци падолисті 1902 слїдуючі Добродії:

Грішми: О. Павло Чужак зібрані в домі о. Ковча 5 К, Вп. п. Вілецка зі Львова 100 К, д-р Іван Куровець з Калуша 10 К, сов. Тит Ревакович зі Львова 10 К, о. Яків Яхно з Ванева 2 К, Григорій Когут від громади Ярчів стар. 8 К 44 с, Добромильский з Чорткова від Русинів 11 К 05 с, Громада Вислобоки 6 К, Н. Н. з Вислобоків 1 К, „Народна Торговля" 50 К, о. Сев. Борачок з Йвановець 4 К, з преферанса у п. Дуткевича в Рудї 5 К 40 с, о. Володимир Левицкий з Звенигорода 8 К 50 с.

В натуралїях: П. Калинович з Лавів 1½ кірця бульби, Громада Рівна руска 3 кірці бульби і 3 коци капусти, о. Ганицкий з Рудна чвертку моркви, Т. Гнатів маґ. жел. зі Львова 1 міх хрїну, Мих. Кочоровский з Підсоснова 2 міхи бульби, Стефан Гоцка з Підсеснова 1 міх бульби, Максим Цибрівский з Підсеснова 1 міх бульби і 1 міх капусти, Гват Білоус з Підсеснова 1 міх бульби, Волод. Цибрівский з Підсеснова ½ кірця бульби, Онофрей Калецкий з Підсеснова ½ кірця бульби, о. Стрільбицкий від парохії Годовиці 6 кірців бульби, 2 коци капусти і 1 міх ярини, о. І. Стрільбицкий від гром. Малечковичі 5 кірців бульби, 1½ коци капусти і ½ кірця ярини, Дмитро Сташик, Сенко Мотта і Павло Басса з Лісневич дали разом 12 кірців бульби і 4 кірці капусти, Теодорович зі Станиміра ¼ бураків 1 кор. бульби і ½ коци капусти, Ат. Цимбала зі Стрілки 3 коци і 20 гол. капусти, о. Волод. Коновалець з Малехова 6 міхів бульби, 4 міхи петрушки, 2 міхи моркви, 1 міх бураків і 8½ кіп капусти, п. Мих. Кочоровский від Олекси Параньки 1 міх бульби, Максима Цибрівского 1 міх бульби, Сенька Ґалети ½ міха бульби, Йосифа Ловчого 2½ міха бульби, Сенька Корпала 2 міхи бульби, Івана Кота 1 міх бульби — всїх з Миколаєва, громада Підлїски малі 3 кірці бульби і 6 кіп капусти, Стефан Тузик з Рісної 3 коци капусти, о. Теофіль Яворский від гром. Ярчів стар. 9 кірців бульби і 6 кіп капусти, о. Ев. Шухевич від гром. Підберезці 1 фіра бульби і капусти, громада Бібрка 5 кіп капусти і 13 міхів бульби, громада Стронятин 4 кірці бульба, 3 коци капусти і від пароха 2 кірці бульба, громада Вислобоки 8 кірців бульби, громада Ременів 15 кірців бульба, заходом Стеци, війта зі Збєїни 1 міх ярини, 1 міх бураків, 8 міхів бульби і 3 міхи капусти, Тамко Вердин з Ланів польск. фаску спра.

Всїм Добродїям складає як найщирійшу подяку — Комітет Бурси.

— **Рахунок тов. взаїмного кредиту „Бесіда" в Сяноцї, стоваришеня зареєстрованого з обмеженою порукою за місяць падолист 1902.**

I. Стан довжний:

	Кор. с.
1) Уділи членів	11.423·—
2) Фонд резервовий	1.382·—
3) Вкладки щадничі:	
а) стан на початку падолиста . . 149.430·56	
б) вложено в падолисті 13.082·82	
в) вийнято в падолисті 3.970·23	
Позістає з кінцем падолиста	158.543·15
4) Сальдо побраних процентів	7.157·55
Сума . .	178.505·70

II. Стан чинний:

1) Пожички уділені на скрипта і векслї:	
а) стан на початку падолиста . . 163.726·40	
б) уділено в падолисті 15.596·—	
в) сплачено в падол. 7.416·18	
Стан з кінцем падолиста . .	171.906·22
2) Сальдо коштів адміністрацийних	1.164·56
3) Готівка в касї з днем 30. падолиста 1902	5.424·92
Сума . .	178.505·70

Членів прибуло 31, убуло 1, остало з кінцем падолиста 1902 р. 684 членів з деклярованими уділами в сумі 36.400 К. Стопа процентова від вкладок щадничих 5%. Стопа процентова від пожичок уділених на скрипта 7%, на вексли 8%. Загальний прихід від початку адміністрацийного року 290,962·51 К, а загальний розхід за той час 285,527·59 К, значить загальний оборот від початку адміністрацийного року 576.490·10 К.

Сянік, дня 30. падолиста 1902.

О. Омелян Константинович, с. Іосиф Секеремеский, Франц Бущак.

Надіслане.

Якийсь без'іменний дописуватель помістив в числї 246 „Дїла" допись з Долини, під написом „Руска парохія в руках польскої ґанчари", в котрій накидує ся на о. Величковского, дотеперішного пароха Букачовець, представляючи его в найгіршім сьвітлї. Ми підписані, знакомі і сусїди о. Величковского огірчені до крайности таким поступованем, не можемо з тим погодитись, щоби дописуватель, не знаючи нічого о. Величковского, так несправедливо обкидав грязю чоловіка твердого і постоянного характеру, проте по совісти нашій ставимо правдиво в оборонї нарушеної чести нашого найлїпшого товариша і кондеканального. Заходи о. Величковского при старанню ся о прихід Долину, нам всїм добре звісні, дятого представляємо їх тут супротив сторонничих нападів дописуватели безсторонно.

Прихід Долина зістав опорожнений по бн. п. Лопатиньскім, як всюди так і тут появились кандидати, а межи нами і о. Величковский, чоловік честного характеру, на скрізь щиро руска душа з цїлою своєю родиною а при тім старший сьвященик, працюючий 31 лїт в душпастирстві. Кождий з убігаючих ся старав ся, як се звичайно дїє ся, о протекцию, а знаючи, що кс. канонік Заремба, нат. парох Долини, може стати в помочи, удавали ся до него о тоту поміч майже всї кандидати не виключаючи і о. Пеленьского а ученик се і о. Величковский тим більше, що кс. Заремба его шкільний товариш, а до того був парохом в Букачівцях через 15 лїт. О. Пеленьскому відписав кс. Заремба, що охотно за ним промовив би, коли би не старав ся о Долину о. Величковский, его товариш. З сего видно, що кс. Заремба одинока з товариских і по причині довшого знакомства попирав справу о. Величковского, а не з того становиска, з якого подав без'іменний дописуватель, котрий замість о. Величковскому за найбільше перестушство се, що за ним промовляє кс. Заремба, „доносячи будьто-би кс. Заремба старав ся не допустити на руского пароха в Долинї такого чоловіка, котрий дангував би парохію з упадку, але противно старав ся о такого, котрий помагав би дальшій латинізациї руских парохій!!". Тут вже дописуватель посунув свою злобу против о. Величковского до найвисшого степени, бо кождий, хто лише знав о. Величковского, мусить такою злобою дописувателя обуритись. Ми знаємо о. Величковского від довшого часу, знаємо его яко ревного сьвященика „который душу свою полагает за овцях своя", знаємо его яко доброго руского патріота, кождий з нас тямить сумні обставини парохії в Букачівцях, коли о. Величковский сюда прибув і то так під взглядом моральним як і під взглядом народної справи. Цїлком инакше виглядають від кількайцять лїт букачовецкі парохіяне, відколи їх душпастирем є о. Величковский, они дорожать ся своїм обрядом, посіщають пильно свою церков і не було случаю, щоби яка душа перейшла на латиньске; они прийшли до народного пізнання; у них Дім Важний упорядкований, ба і читальня переповнена а кому-ж се завдячити мають, як не о. Величковскому? Просимо дописувателя, щоби нам повісив, чи він сам чув від кс. Заремби слова, що о. Величковский „widzi zbawienie Rusi w odbudowaniu Polski i w tym duchu pracuje". Того кс. Заремба не міг о о. Величковским говорити і того не може нїхто сказати, хотяй би був его найзавзятійшим ворогом. Хоче знати дописуватель, хто есть о. Величковский, нехай загляне до Букачовець, нехай спитаєсь котрого небудь парахіянина, а переконає ся, що кождий з сльозами в очах споминає о відході о. Величковского і дорікав би тим душе, наколиб лишив ся в Букачівцях.

В короткім часї вже розстанем ся з нашим дорогим Сусїдом, розстануть ся і букачовецкі парохіяни з своїм найлучшим душпастирем, а всї разом желаємо ему на новім приходї на лучшого поводженя. Вам Братя Сьвященики препоручаємо найщирійшого Сусїду, а Вам честні парохіяни в Долинї найлїпшого сьвященика.

о. Альбин Ракодский,
о. Ігнатій Гарасевич,
о. Теодор Дикий,
о. Михаіл Бачинский,
о. Павло Филипевский.

Яко дарунок на сьвята Різдвяні дуже в відповіднім „Видавництво музичне Станиславівского Бояка, котрого до тепер 8 випусів появилось. Сими днями вийде 9 випуск „Не сьпівайте мені сеї пісьні". Дениса Січинського. Цїна поодиноких випусків подана в анонсї.

Убезпечене льосів
від страт в разї вильосованя найменшої виграної
на цїлий 1903 рік
приймає
Сокаль і Лїлїєн
Поручена з провінциї полагоджують ся відворотною почтою без дочисленя провізиї.
107 1—? b

Яко добру и певну льокацію
поручаємо:
4½% Листи гіпотечні,
4% Листи гіпотечні коронові,
5% Листи гіпотечні премійовані,
4% Листи Тов. кред. земского,
4½% Листи Банку краєвого,
5% Обліґація Банку краєвого,
4% Позичку краєву,
4% Обліґація провінциїйні и всякі ренти державні.
Папери тї продаємо и купуємо по найточнїйшім курсї денним. 374 (3)
КОНТОРА ВЫМЇНЫ
ц. к. упр. вкц. Банку галиц. гіпотечного.

Коперницкий і Сын
Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1.
пр. так і Банку Гіпотечного на кам'яницях площі Галицкої
поручає в великім виборі і по цїнах найдешевших
окуляри, пінсери, лькорнети, біноклі, далековиди, барометри, термометри, мікроскопи, люпи, компаси, райсцайґи, тасьми мірничі, піони, лїбелї манометри і т. д.
Уряджене давнїйше електричних.
Всякі направи полагоджують ся як найточнїйше і найдешевше. 41 b

Хто хоче мати на яку добру тепку кождому звичай удасть ся з дождем до спеціяльної робітні кождих і матерій **Йосифа Шустера, Львів Коперника 5,** поручає материали по цїнї подушки ч. 12 50, 14, 16, 18, 20, 24, 30, 36, 40, 48, 56, 60. Материали з мережкі ростини по 6 7, 8 кр. Сінники звичайні і спружинові подушки, простирала, коци і т. д. 128

ВАЖНЕ
для катехитів і тих, що учать релїґії в народних школах.
Третю часть практичного провідника для катехитів, в котрій помістив ся наука реалїї для 5 і 6 степени ґрадиво для 3 і 4 класи народних шкіл, можна набути в книгарнях ім. Шевченка і Ставропіґийскій у Львові по цїні 2 К 40 сот. з почтовою пересилкою о 20 сот. більше. Першу і другу часть тої книжки можна набути рівнож в згаданих книгарнях по цїні 2 К 40 сот., а з пересилкою почтовою о 20 сот. більше.
487 7—10

Веселих Сьвят!
Переписні картки
сьвяточні і новорічні приручає по найнижших цїнах
Антикварня Ґрунда
Львів, ул. Театральна 16.
10 карт сьвяточних і новорічних **1 к. 40 сот.** franco.

Лекция на селї.
До двох хлопців пошукує ся учитель-академік, або що нїчна студня і приготовляє ся до іспиту. Розумїючі сьвіт і музику мають перше'ьство. — Референтуючі звернуть адресовати: о. *Іван Зробек,* парох в Вертелці, п. Заліщі. 1—3

Перша руска робітня і склад виробів номінічих в Галичині

Великий вибір **БРИТОВ** з правдивої англїйскої сталї від 80 кр. до 3 зр. Бритви вже випробовані. Ножі столові и нилки, ножиці всїлякого рода, тримарі, спущала, паски до бритов, ножиці до худоби і пр. і пр.
поручає
ІВАН ЛЯВРУК
Ножівник
ЛЬВІВ, ГАЛИЦКА 6. 108

СКЛАД ФОРТЕПЯНІВ І ПЯНІН
Л. МАРЕК
Львів, ринок ч. 9,
поручає фортепяни і пяніна в першорядних фабрик. 300 12—?

Княжий пудеръ
знаменито вбдсвіжує и украшує тварь. Цїна вбдк 1·20 до 3·60 сот.
ИВАНЪ ИГНАТОВИЧЬ
Львбвъ, ул. Синстусна ч. 25. и ул. Галицка ч. 11. Крабвъ, Суконницѣ ч. 20. — Перемышль. ул. Францішканьска ч. 24.

ТЕОФІЛЬ КОПИСТИНЬСКИЙ
артистка-маляръ
женщина 20 лѣтъ у Львовѣ, принимае загалом, що входить въ укладъ церковну и просить уклінно Вис. Пр. Духовенство о завстиване адресы до дальшихъ услугъ въ вожуствѣ
Львбвъ, улиця Краковска число 20. 208

Не до порівнання з конкуренциею.
Пасильства
допускаєте ся на собі самих і на ваших дїтях не побачивших хоч раз
в Пасаку Миколяша дві
Великаньскі сестри
(з Тиролю)
найкрасшії на сьвіті дївчата
в віку 11 до 16 лїт
Марта і Рузя.
Перша важить **321 фунтів** — друга важить **240 фунтів,**
дальше
одинока найменьше на земній кули
Пара наречених
неймовірно малі люди.
Варто побачити маленького карлика, знаменитого сьпівака і доброго номіна.
Вступ: 1-ше місце 20 кр., 2-ге місце 10 кр.
Що день можна бачити від 10-ої рано до 10-ої вечер.
771 3—3 **ДИРЕКЦИЯ.**

Подяка.

Неумолима смерть, не перебираючи в жертвах, забрала родичам найдорожшу дитину, улюблену сестру, щиролюблячу і найлюбезнїйшу жену та печалину матїр Олександру з Залуцких Мартинюк.

Своєчасна дьвіт в повнім розквіті полишаючи біль і горе в щиролюблячих серцях. Дякуємо прото Добродїям, котрі помочию і потїхою оточили нас в тім горю. Приймить Панє Др. Соловский щиру подяку за Ваш неутомимий труд коло небіжки в ратованю ей життя.

Дякуємо Вам о. Кнаґиницкий за провід в обрядї похоронним, а Вам о. Ґлібовицкий за щирі слова прощальні над могилою. Вам Панове семенариста золотом не можемо заплатити, приймить і Ви прото щиро-руске спасибіг за звеличане сумного походу реквіємною піснею під управною дирігентурою Пана Ґрегоровича. Вишнци дякуємо братотвам церковним з Заліщик міста і старих Заліщик а також всім вірним так з інтеліґенциї як і мирян, котрі мимо надзвичайної студени численною участию віддали честь тїлним останкам покійної. — *Олексій і Симон Залуцкі* родичі, *Ґізя Добрянска, Антонія, Марія, Іванна і Олена Залуцкі* сестри, *Володимир і Омелян* брати, *Василь Залуцкий* брат стрийчний, *о. Володислав Добрянский* шурин, *Ю. Мартинюк* муж і полишені сирітки *Славко і Богданчик* сини.

777 1—1

В Видавництві музичнім „Станиславівского Бояна“

появились дотепер слідуючі твори:

1. Д. СІЧИНЬСЬКИЙ: „Не пора“ хор мішаний з фортепіяном і хор муж. „а саре”а“ Ціна 30 сот.
2. „ „ „Даремне пісне!“ хор муж. „ 21 „
3. „ „ „На фалях Дністра“ Надьє на ф. „ 1 кор.
4. О. НИЖАНКОВСКИЙ: а) „О не забудь!“
   б) „Вернiть ся сни мої!“ на один голос з фортеп. „ 40 сот.
5. Д. СІЧИНЬСКИЙ: „Пісне моя!“ хор міш. „a capella“ „ 40 „
6. „ „ „Кобза!“ хор мужес. „a capella“ „ 40 „
7. „ „ „Як почуєш в ночи..“ на тен. з ф. „ 60 „
8. АНГ. КУЖЕЛЯ: „IV Коломийка“ (присвячена „Станиславівскому Бояну“) на фортепіян . . . „ 60 „

На складі маємо: **„Три коломийки“** на фортепіян, уклад. Ант. Кужеля (ц. к. проф. муз. в Чернівцях) Ціна 1 к. 50 сот. **„Молитву“** М. Лисенка, на два голоси з фортеп. Ціна 20 сот. **В Народ!** руський марш на фортепіян Р. Зарицкого.

В IX ім випуску появить ся: **„Не сьпівайте мені сеї пісьні!“** на один голос (сопран) в супроводі фортепіяну Дениса Січиньского.

Видавані нами музикалія суть на складі у Львові і в книгарни Ставропігійскій і Наук. Тов. ім. Шевченка; в Чернівцях у Г. Пардініого, в Самборі в книгарни п. Герліґа Візенберґа а в Станиславові в гандлю п. Т. Стахевича, в книгарни п. Добошиньского і „Народній Торговли“ як також в адміністрації (Евг. Якубович в закладі карнім в Станиславові — Видавництво дає радо свої видання в комісію.

Всї письма і гроші тичачі ся видавництва „Станиславівского Бояна“ просить ся на руки п. Евгена Якубовича в Станиславові висилати. 708 2—2

Дня 14 падолиста 1902 р. отворено у Львові спеціяльний склад **кяхтиньскої гербати** каравановой **Йосифа Рибицкого з Сибіру,** заступника всесьвітної фірми А. Кузнецов і С-ка, наслїдника А. Губкина в Москві. — Гербату продає ся гуртовно в оригінальних скринках хіньских і частями в пачках, відважених в Росиї по 1/2, 1/4, 1/8, 1/16 фунта, в оригінальнім опаковаию, заосмотренім етикетою фірми, правительственною бандеролею і цловою печатю. Пп. торговці одержують відповідний рабат. Замовлена з провінції виконують ся відворотно з дочисленем порта. 727 9—10

Склад в Кракові, ул. Шпитальна ч. 34.
Філія у Львові, ул. Валова ч. 11а.

Знаменитий

МІД ДЕСЕРОВИЙ КУРАЦИЙНИЙ

з власної пасїки в 5 клґр. пущї за **6 К. 60 с.** оплачено.

Всї відбиратели дуже вдоволені.

Вельми займиву брошурку д-ра Цесельского о ужитю і успїшности курацийного меду висилаю даром і оплачено.

74 12—? **П. КОРЕНЕВИЧ,** емерит. учитель **Іванчани.**

З КОТВИЦЕЮ СКРИНОЧКИ ДО БУДОВЛЕЙ І МОСТІВ.

Скриночки з якором, що взаімно після пляну доповняють ся все суть **найприємнїйшою забавою дїтий;** вже вони своїмя **величавими будівлями і мостами** і дорослим дають взаімну розривку і не повинні хибувати при жадних Різдвяних подарунках.

Скриночки на мости готові до ч. 2 і містять стільки прегарних взірців до будови мостів, що кождий, маючи вже скриночку з каміняками до будови, повинен собі їх в доповненє докупити. Більше о тім, як і о нових укладових забавах **Сатурн і Метеор** узнає кождий в ілюстрованого цїнника, що висилаєсь дарма і оплачено. При закупні жадати дяк **скриночки зі славною маркою котвиця,** бо всї другі суть лиш **наслїдуванем Ріхтерівского оригінального фабриката.** На складі по всїх складах забавкових товарів в краю і за границею. 736 6—8

Ф. Ад. Ріхтер і С-ка

королівські надворні доставці

Контора і склад: Operngasse 16, Wien. Фабрика: XIII/1 (Hietzing). Rudolfstadt, Nürnberg, Olten, Rotterdam, St. Petersburg, New-York.

Цьо корох. уприв.

Рафінерія спіритусу, Фабрика рому, ліверів і оцту
Юлія Миколяша Наслїдників

Якова Шпрехера и С-ки
у Львові

поручає старі горівки польскі, розолїсы, лікеры, румы правдивий зъ Ямайки, коняки, спіритусъ, „Sanct-gout“ на наливки, таможъ правдивый оцетъ спіритусовый. 866 120—?

Склады для міста: улиця Галицка ч. 1. — и улиця Конерника ч. 9.

Христіянська ґірма. З-до-жона 1860 р.

6 зр.

Незрівнані

в красоті і доброті мої справдиві шнайцарські

Брилянтово-чорно-сталеві

(начогатові р монтоар годинники, подвійно криті, з трема брилянтово-чорно-сталевими накривками, сьвітящим вершком (2-літна порука), патент. приладом до всталівок, як опаль блищачий цїферблят, обводка, скавінка і кільце з пізавлявого дубле золота. Ті годинники на-для їх елегантного вигляду всюди приняті і радо їх носять.

Ціна з опаковапем 6 зр.

Такіж самі дамскі годинники в гарнім виконанєм 7 зр. — **До муж. і женьских годинників стосовні ланцушки а защінкою 1'50 зр.** Правдиві вінцьові ремонтоарі 3 в. — Срібний ремонтоар, подвійно критий 5 зр. — Висилає ся за побранем. Недовідне обміняють, або гроші звертають тож нема ризика.

JOSEF SPIERING

Wien, I. Postgasse 2—4.

Великий ілюстрований цїнник годинників, ланцушків, перстенів і т. д. даром, оплачено. 721 b 6—7

НА СЬВЯТА!

Торговля вин і Реставрация
ФИЛИПА БІЗАНЦА

(давнїйше Брайтмаєр) в готелю під Трема коронами **у Львові, ул. Трибунальска 10.** Поручає свій богато заосмотрений СКЛАД ВИН, як именно: австрийскі, угорскі, французскі, реньскі, дальматинськії, також шампани і коняки як найлучші. Кухня знаменита і пиво пільзеньске. Цїни дуже низькі. 764 5—5

Прошу сглядати

Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів

АДОЛЬФА РАШІА

у Львові, Ринок число 11.

на против тов. „Просьвіта“.

Препоручає великий вибір мужеского біля, краваток, рукавичок, парасолів, паличок, шкіряних виробів, ременних пальошів, всїляких альбумів, карт з видами, мил тоалетових і перфумерії.

849 **ВЕЛИКИЙ ВИБІР БІЖУТЕРІЇ** 119—150

Перворядний заклад похоронний

ІВАНА СКІСЛЕВИЧА в СТРИЮ

уряджує похорони як найтаньше від найскромнїйших найвеличавійших для усїх станів.

СКЛАД ДОМОВИН МЕТАЛЕВИХ

з фабрики Ваморнера ц. і к. надворного доставця.

Головний Склад в дому власнім

при ул. Паньскій ч. 75, 725 3—4

Посади дяківскої пошукує 17-пітний молодець іспитований, уміючий також нотний сьпів. Ласкаве зголошенє до *Михайла Вислобоцкого* в Пасївці, п. п. Підкамінь коло Бродів.

Перший руский склад машин до шитя!

Незрівнаних доброты машины до шитя и гафту Зінгера

Нїжний вїдъ 27 до 65 зр.
Ручний „ 25 до 48 зр.
Обручковий ч. 41 по 77 зр.
Обручковий ч. 45 по 88 зр. (для грубок роботы.)

Всч. Священникамъ, і пп. Урядникамъ продаю на раты, якъ також и для семянъ за потвержденемъ уряду громадского. 103 89—?

Усїбна спласты пристушний. Готівкою о 10% дешевше. Наука шитя и гафту безплатно. Цїнники на жадане даромъ.

ИВАНЪ ЛЯВРУКЪ *механік*

Львовъ, Галицина 6.

І. ШУСТЕРА

колдри і матераци узнані всюди за найлучші і найдешевші

Новість I Колдри пухові надзвичай легкі, теплі і тревалі від 16 зр. вище.

Новість I Машина парова відчищує старе, збите пїре як найточнїйше по 30 кр. за кільо. 187 28—30

ТУТКИ цигаретові 1000 штук за 1 зр., поручає Ант. Мазуркевич, Львів, Скарбківска 7.

АРТИСТИЧНА РОБІТНЯ ШТУЧНИХ ЦВІТІВ

СТЕФАНІЇ ПОГОРЕЦКОЇ

в Стрию (*коло Гімназиї у власнім домі*)

получає

Цьвіти церковні, сальонові і карнавалові.

Букети наставні: від 2 до 10 кор.
Букети до сьвічок: пара по 1, 2, 3, 4, 5 і 6 кор.
Гірлянди і вінці: метер по 4, 5, 8 кор.
Вінці гробові від 3 кор. і вище.
Строїки і стрічки народні від 10 сот. до 1 кор.

Прошу замовляти листовно для Церквий, Сальонів, Крамниць. До цїн застугую ся. Обслуга ретельна. Товар красний. З поважанєм

701 7—24 **СТЕФАНІЯ ПОГОРЕЦКА в Стрию.**

Один удїл 20 корон і 1 корона вписового.

„РИЗНИЦА“

Товариство зареєстроване з обмеженою порукою
в Самборі

поручає перед надходячими празниками: Рождества Хр. і Богоявленя свої богато заосмотрені склады всїлякого рода материй церковних, шовкових, півшовкових і вовняних; також готові фелони суть кождого часу в великім виборі, неменьше стихарі, обруси, покривала та всякі иньші річи церковні;

також поручає

кивоти, образи процес., кадильниці, хрести престольні, процесіональні і руські, ліхтарі, патериці, пауки, лямпи, дзвінки гармонійні, тацї і прочі знаряди церковні; також Евангелія і всї книги церковні в гарних переплетах, дзвани, букети і цьвіти до сьвічок.

Товар солїдний — цїни найдешевші.

Принимають ся також старі ризи і книги до відновленя і направи. Всї чаші і дарохранительниці золотять ся в огни і відсилають ся вже посьвящені.

„РИЗНИЦА“ принимає гроші на книжочки вкладкові (щадницю).

В всїх потребах церковних просимо з повним довірем звертатись до „Ризници“.

704 4—10 **ДИРЕКЦИЯ.**

40% чистого зиску іде на користь вдів і сиріт по священ. всїх 3. Кнарґій.

Принимає ся вписи на короткі і довші часи по найвищій цїні.

Просимо памятати о „Приютї“.

На подарунки різдвяні і новорічні

поручає

Адольф Зільберштайн

оптик і механік у Львові, ул. Короля Людвіка ч. 9.

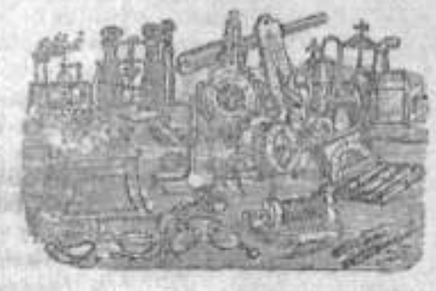

Льорнетки театральні з і срібної маси з кости слоновоі, азюмі і/м і т. д.

Окуляри, цвікери, термометри, барометри, стереоскопи, пант скопи, магічні ліхтарні, моделї парових машин, райєцайки і дзвінки електричні 770 3—10

по найнижших цїнах.

СВЇТЛО ЦЕРКОВНЕ

просто зъ фабрики въ скринкахъ вїдъ 30 кільо почавши по цїнї фабричній а именно:

I-а по 172 кор. за 100 кільо
II-а по 156 кор. за 100 кільо

кромї транспорту выносячого около 6 коронъ за 100 К.

замовляти просимо через

Народну Торговлю у Львовї

Скринки и опаковане даромъ. 123 10—?

Стосовний подарунок різдвяний!

Передпослїдний тиждень!!!

Головна виграна
Корон **40.000** Корон

ЛЬОСИ ТОВАРИСТВА ПРОМИСЛУ І ШТУКИ по **1** короні

поручають: М. Йонаш, Кіц і Штоф, М. Клярфельд, Янів Штрог, Корман і Файґенбавм, Сзмуелї і Ляндав, Шіц і Хасс, Авґуст Шелєнберґ і син, Сокаль і Лїлїєн — банкери у Львові. 749 7—?

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одпічальний редактор: **Др Евген Левицкий.** Папір з фабр. Черлянськоі. З друкарні Інституту Ставропігійского, під зарядом Ісидора Даниловя.

Розклад поїздів залїзничих обовязуючий від 1-ого мая 1902.

[Приїзд і відїзд поданий після часу середно-европейского].

Поїзд посп. | особ. приходить о годині	ДО ЛЬВОВА	Поїзд посп. | особ. відходить о годині	ВІ ЛЬВОВА
6·10	з Кракова, Берлина, Варшави, Відня	6·25	до Сучави, Жидачева, Ересмезе, Потут.
6·20	з Чернівців (Ціцан, Галацу), Гусятина	1·55 6·30	до Підволочиск, [Київа] Бродів дв. гол.
6·50	з Брухович, щод. від 15/5 до 15/9 нал.	2·09 6·43	„ „ „ дв. Підз.
7·45	з Янова	6·55	до Лавочного, [Пешту] Бориса. Дрогоб.
7·40	з Підволочиск, Бродів на дв. Підзамче	8·30	
9·00	„ „ на дв. головний	2·55 8·40	до Кракова [Відня, Праги], Берестя
9·10	з Лавочного [Пешту], Калуша, Хирова	9·00	до Лавочного, Хирова, Калуша
8·15	з Сокаля, Рави руской	9·15	до Янова
1·35 8·50	з Кракова, Відня, Праги, Берлина	9·50	до Белзця, Сокаля, Любачова
10·25	з Ряшова, Любачева	2·40 10·30	до Чернівців, Ціцан
11·55	з Станиславова [Ересмезе, Потутор]	10·40	до Підволочиск, Бродів, Гусят. дв. Підз.
1·10	з Лавочного, Калуша, Хирова, Борисл.	10·57	до „ „ „ дв. гол.
1·23	з Янова	1·25	до Янова від 1/5 до 15/9 в неділї і свята
2·20	з Підволочиск, Копичинців на дв. Підз.	2·15	до Брухович від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.
2·35	„ „ на дв. голов.	3·05	до Стрия, Сколього від 1 мая до 30/9
8·14	з Брухович [від 15/5 до 17/9 в нед. і сьв.]	8·15	до Янова щоденно від 1 мая до 30/9
4·40	з Самбора, Стрия, Сколього [1/5—30/9]	3·28	до Брухович щоденно від 1/5 до 15/9
5·11	з Підволочиск [Київа], Бродів на дв. Підз.	3·00	до Рашова, Хирова, Любачова
5·33	„ „ „ на дв. гол.		
5·50	з Кракова		
1·45 6·40	з Чернівців, Ціцан		

НІЧ

		6·10	до Станиславова, Жидачева
		12·45 6·20	до Кракова [Відня, Берлина, Варшави]
		6·30	до Янова від 1/5 до 15/9 в буєві дни а від 15/9 до 30/5 1903 р., щоденно
		6·35	до Лавочного [Пешту], Калуша, Хирова
		7·10	до Сокаля і Рави руской
		8·16	до Брухович [від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.]
		8·25	до Перемишля
		9·00	до Підволочиск, Бродів дворець голов.
		9·20	„ „ „ дворець Підз.
		10·05	до Янова від 1/5 до 15/9 в неділї і свята
		2·51 10·30	до Ціцан, Чорткова
		11·00	до Кракова, Відня, Варшави, Праги
		11·10	до Підволочиск, Бродів дворець голов.
		11·32	„ „ „ дворець Підз.
		4·15	до Кракова, Відня, Праги, Берлина
		5·50	до Брухович від 15 мая до 15 вер. нед.

НІЧ

	6·00	з Сокаля, Белзця і Любачева	
	8·04	з Брухович [від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.]	
	9·12	з Брухович [від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.]	
12·15	9·20	з Чернівців, Букарешту	
	9·25	з Янова [від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята]	
8·40 2·31	9·50	з Кракова, [Відня Берлина] Ясла, Розв.	
	10·08	з Янова [від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята]	
	10·20	з Підволочиск [Київа] Бродів на дв. Підз.	
	10·02	„ „ „ на дв. гол.	
	10·50	з Лавочного [Пешту] Хирова Калуша	
	8·14	з Підволочиск, Копичинець на дв. Підз.	
	9·35	„ „ на дв. гол.	

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано.

Час середно европейский різнить ся від часу львівского о 36 минут, а именно 12 год. часу середно-европейского = 12 год. 36 мин. часу львівского. — Бюро інформаційне ц. к. залїзниць державних (ул. Краківских ч. 5) уділяє поясненя в справах залїзничих, продає білєти всякого рода і приймає ґади.

Ч. 278. Львів, Пятниця 13 (26 Грудня) 1902. Річник XXIII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ: Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24; Бюро газет А. Ольшевского, ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб, ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler, I. Wallfischgasse 10. — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати пливні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком:
в Австрії: за границею:
на цілий рік . . . 22 к. — 44 к.
на пів року . . . 16 „ — 22 „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . . 20 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с.
на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженєм. — Реклямациї неопечатані вільні від порта.

Оголошенє звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за 6 місяць, а в рубриці „Надсилане" по 30 с. — Гадини і вказні признані оголошенє числить ся по 30 с. за стрічку.

Положенє хліборобства в Росиї.

Між краями, що вивозять своє збіже за границю, одно з перших місць займає Росия. Звідси то, як і з инших поверховних ознак — приміром з дешевости рільничих продуктів у Росиї — виробило ся загальне переконанє, що Росия есть богатим рільничим краєм, а тим самим і ельдорадом хліборобского стану. Ся опінія есть у нас навіть головною основою москвофільских симпатий, що прокидають ся серед нашого мужицтва, бо певна річ, що так далекі для мужицких інтересів справи, як квестия правописи, літературної мови і єдности чи нєєдности рускаго племени не богато вискали би „Русскому Слову" прихильників серед наших селян. Хоч-би отже лише з тої причини цікава для нас квестия, чи справді російский хліборобмає ся так добре, щоби міг продукувати збіже на вивіз і загалом, чи его положенє таке привидне, як то любить у нас дехто малювати ad usum безкритичних селяньских умів.

Справа положенія російского (терміну „російский" вживаємо не в національнім, але в державнім значіню) мужика стала незвичайно актуальною саме тепер, коли з ініціативи міністра фінансів, Віттого, радять по цілій имперії т. зв. „рільничі комітети", про котрі ми вже мали нагоду писати. Вже сам факт, що петербурске правительство мусіло спробувати так небезпечного для него експерименту, як сї рільничі „парляментики", зраджує, що з основою російскої имперії, мужиком, мусять бути круто, коли правительство покликує всю інтеліґентну суспільність до помочи для его поратунку. На незавидне положенє хліборобства в Росиї вказує неменше й сей бунтарский фермент, що панує серед пасивних доси мужицких мас і від часу до часу проявляє ся масовими революціями цілих повітів і ґуберній. Як-так вдоволений мужик певне не бунтував би ся!...

Кілька статистичних даних з російскої рільничої господарки поставить нам російске хліборобство в належне осьвітленє. Росия се par excellence рільничий край. Поверх три четвертини еї населенє се мужики-хліборобы. Що-до процентy рільничого населенія може рівнати ся з Росиєю хиба тілько одна Галичина та Румунія. Судячи по тім, а особливо маючи очевидний доказ на Галичинї, що надмір рільничого населенія спричиновує незвичайне роздробленє селяньскої землї, міг би дехто думати, що й російский хлібороббідний на землю — приміром так малоземельний, як галицкі селяне. Такий погляд минав би ся однак наскрізь з справдішним станом річи. Російский мужик богатий, навіть дуже богатий на землю. Коли в Галичинї пересічна хлопска посілість виносить 4·9 морґа, тоді пересічний мужик у Росиї розпоряджає 12·5 „десятинами" (около 25 морґів). Число селяньских посілостий в Росиї, що мають понизше 5 десятин, виносить лише 10·6% усїх хлопских посілостий, коли між тим в Німеччинї або Франциї число ґрунтів, инаше 5 десятин простору, переходить три четвертини хлопских посілостий, а в Галичинї виносить аж 87% всїх селяньских господарств. Против німецкого або французкого, а ще більше против галицкого мужика, являє ся отже російский хліборобяк-би судити про просторі его ґрунту — богачем-дукою.

Та ся іллюзия сейчас розвіє ся, коли приглянемо ся хліборобскій продукциї російского мужика. Так пересічно дає одна десятина землї у Росиї 39 пудів збіжа. Як знаючим есть се число, зрозуміємо, коли зважимо, що така сама десятина в Анґлії дає 122 пудів, у Франциї 80 пудів, в Німеччинї 75, в Злучених Державах 71, а в Австро-Угорщинї 70 пудів.

Однак навіть і подане вище число рільничої продукциї в Росиї на одну десятину повинне ся ще за великим, коли взяти на увагу, що одна пята часть щорічного збору відпадає на засів, та що великі простороні мужицких земель, чи то задля трипольового систему господарки, чи задля обезлїсеня краю і занесеня летучим піском, чи вкінци задля недостачи живого інвентаря лишають ся без засіву. Особливо-ж недостача інвентаря відбиває ся тяжко на рільничій продукциї російского мужика, бо відбирає ему можність достаточного навожены виснаженої рілї. Що російскі мужики бідніють і попадають у чим раз гірші условини господарки, доказує сего і скоро опадаюче число мужицкого товару. Під теперішну хвилю на 1.000 десятин припадає в Росиї всего-навсего 17 коней, 24 штук рогатої худоби, 38 овець і 9 беэрог. По мінімальним вимогам рільничої господарки мусіло би число мужицких коней в Росиї збільшити ся о 30% а прочих домашних звірят мусіло би рости о 4—5 разів в прирівнаню до теперішного стану. Розуміє ся отже, що при такім станї хліборобского живого інвентаря не може бути мови о якім небудь, бодай скупім навоженю землї, а затим і жнива російского мужика мусять бути дуже мізерні, та з поступаючим виснаженєм землї чим раз то мізернїйші.

Мимо таких сумних результатів хлопскої господарки Росия — на здивованє всїм економістам — вивозить збіже за границю і то вивозить чим раз більшими масами. І так з 166 міл. пудів вивозу з 1891-ого року зріс збіжевий експорт з Росиї в 1900-ім році на 441 міліонів. Та сей факт, що де инше — приміром в Америцї — вважав би ся доказом надміру збіжа і богацтва хліборобів, в Росиї доказує як раз противну річ. Ото російский мужик продає збіже і продає его чим раз то більшими скількостями з — крайної біди. Податки й инші публичні тягарі ростуть і ростуть, довги і проценти від них збільшають ся, тож російский хлоп мимо явної перспективи голодової смерти напочинаючи від половини зими мусить продавати збіже, аби роздобути готового гроша. Тим безвихіднім положенєм мужика можна лише витолкувати зростаючий експорт російского збіжа, хоч загальна сума російскої рільничої продукциї цілком не зросла, а насупротив зі зростом населенія прибуло консументів у нутрі краю, а тим самим вивіз замість зрости повинен був зменшити ся.

При такім станї річий не диво отже, коли навіть по урядовим обчисленим нараховано в Росиї приміром в 1898-ім році понад 16 міліонів голодуючих селян. Та російска урядова статистика називає „голодуючими" аж тих селян, що вже таки не мають ні одного зерна. По правді однак голодує все мужицке населенє цілої Росиї, бо коли одна людина у Франциї споживає річно 34 пудів збіжа, в Німеччинї 28 пудів а в Анґлії 26 пудів, то в Росиї припадає на одну голову всего 18 пудів споживаного збіжа. А нетреба при тім забувати, що збіже (побіч картофель) становить одиноку поживу російского мужика, коли між тим Анґлієць чи Німець відживляє ся без порівнаня лїпше і споживає чимало мяса, молочних продуктів та яєць.

Головним виновником сего положенія, в якім находить ся російский мужик, є головно російске правительство. Деспотизм царского правительства опирає ся на темноті населенія, а тим самим і правительство мусить держати народні маси на низькім уровни культури. Народне шкільництво в Росиї глумить ся всїм понятим про образованє люду. Аналфабетизм царствує там майже неподїльно. Не диво отже, що темний мужик але управляє землю, не має понять о господарці попад примітивну обробку поля і збирає ледви половину того, що мешканець нашої держави, а четвертину зборів Анґличанина. Та на поправу мужицкої долї в Росиї при абсолютнім режимі нема надії. Абсолютне правительство не спосібне до ніяких реформ, бо вони забили би его самого. Однак і теперішний стан не може оставатибез кінця. Зростаюча нужда пхає мужицтво шукати ратунку в революції і так іде Росия назустріч колосальній кризі.

Інтерпеляциї

посла Ю. Романчука і тов. внесені 17 грудня 1902 р. в раді державній.

І. Інтерпеляция до цілого міністерства на руки президента міністрів в справі переносин руских урядників до західної Галичини.

Від довшого часу переносить часто руских учителїв, урядників і других державних функціонарів против їх волї під покривкою инших службових взглядів з переважно руської східної Галичини до майже виключно польскої західної. Такі переносини суть так для дотичних осіб як і для руского населенія в високій мірі шкідні. Перенесені з тяжким болем опускають свою вітчину, розривають свої взносини, покидають своїх, та ідуть в сторони, де не учують своєї рідної моки і не мають спроможности виповнити обовязки свого обряду анї брати участи в своїм богослуженю. А на їх місце насилають таких, що не вміють руської ні в-зуб моки і зносять ся з коріпним місцевим населенєм руским в польскій моці, де те населенє є вже і без того в своїх національних правах, іменно що-до уживаня своєї моки, не в однім напрямі покривджене. Такі переносини переводять ся з кождого боку несправедливо, бо навіть там, де-би они мали бути карою, меж би таку кару доконати перенесенєм до иншої місцевости у східній Галичинї, тим лекше, що она більша від західної, більша ніж королівство ческе або і котра друга провінция, отже є досить місць навіть для переносин за кару. В дійсности суть такі переносини докучливим средством переслїдуваня, яке гірко відчуває на собі цїле русне населенє і на що оно все жалує ся.

Підписані запитують дотичного п. к. правительство:

1. Чи схоче оно, взглядно поодинокі дотичні пп. міністри, против власної волї перевеженим до західної Галичини державним функціонарам уможливити поворот до вітчини, до рускої, східної Галичини?

2. Чи зволить п. к. правительство залишити на дальше переносини руских функціонарів державних із східної до західної Галичини?

ІІ. Інтерпеляция взглядом урядових оповіщень і відзивів кількох галицких старостів в часї сегорічних хліборобских страйків у східній Галичинї.

В часї сегорічних хліборобских страйків у східній Галичинї видали деякі повітові староства урядові оповіщенія і відзиви, котрі, замість стояти на основі обовязуючого права і закона з 7 цьвітня 1870 В. з. д. ч. 43, однаково обективно трактувати обі інтересовані сторони і подавати можливо потрібні повисненя — станули цїлком рішучо по сторонї обшарників і не вагувались крайно бідних робітників то баламутити то прямо терорізувати.

Так відносить ся тернопільский староста, Завадский, в своїм окружнику з дня 2 липня 1902 р. ч. 19374 до грекo-кат. духовенства, щоби оно „предотвратило робітничому населенню шкідні наслїдки хліборобского страйку", коли в своїм оповіщенію з дня 28 червня 1902 ч. 18900 „вимушенє під пранцьодавцїв висшої платнї або взагалї корыстнїйших условій заробку" назвав карогідним проступком, і візвав усе селянство „не слухати підшептів хитрих опікунів молодшого брата". Вже саме твердженє про якесь вимушуваня є тенденційне, бо хлібороби раді були лиш висшу платню добрим способом осягнути.

Староста Дільц в Гусятинї розсилає по всїх громадах оповіщенє, в котрім по сконстатованю, що між людьми его повіту ходить поголоски о законі, нормуючім висоту робітничої платнї, поучує населенє, що „по перше такого закона нема, а по друге, що розширені між людом вісти про істнованє такого закона суть ділом безсовісної і шкідливої агітациї, і що потрете, що письма названі законами, між людом розширювані, ему відчитувані і поясновані, до обламучуваня легковірного населенія служити мають". А коли під назвою закона неторичко лиш одна брошурка була розповсюднена, що містила текст коаліційного закона з 7 цьвітня 1870, то староста Дільц сам істнованє такого закона анектував і тим способом люд обламутив.

Староста Шадловский в Сколатї в своїм обіжнику до громадских начальників з дня 23 липня 1902 ч. 14144 замічає, що „в богато громадах повіту замовили ся не йти в часї жнив на дворскy роботу" (мов би робота на дворскім лані була обовязком селянина!) і грозить військовою асистенцією, котрої кошти громади будуть мусіли покривати за кару за брак енергії в удержаню спокою і порядку".

Староста Теліховский в Збаражи видав приказ до громадского начальника в Гнилицях великих (2 липня 1902 ч. 54 пр.), в котрім сказано: „Донесено менї, що в тамошній громадї в послїдних днях показали ся замови робітників, що мають на цїли вимушенє висшої платнї. Взиваю начальника поучити інтересованих сейчас, що нїкого не змушує ся до роботи за певну означену платню, але що і замови робітників, що мають на цїли вимусити висшу платню від працодавців, суть заказані. Вкладаю на начальника громади обовязок винайти тих, котрі таку замову виникнули або намагають ся її розширити".

Підписані позволяють собі звернути ся до п. міністра з запитанєм:

1. Як він відносить ся супротив означеного неznання чи непорозуміня коаліційного закона з дня 7 цьвітня 1870 В. з. д. ч. 43 названими старостами?

2. Чи він взагалї годить ся з поведенєм тих старостів в справі сегорічних хліборобских страйків?

3. А якій, то що намірає зарадити, щоби політичні власти в Галичинї наклонити до законного, слушного і людяного поведеня супротив селянства, а спеціяльно супротив бідних пільних робітників?

ІІІ. Інтерпеляция до президента міністрів, яко управителя міністерства справ внутрішних, в справі виборчих обманьств п. к. секретаря Сконецкого в Золочеві при соймових виборах в 1901 році.

Секретар староства в Золочеві Франц Ксавер Сконецкий, яко виборчий комісар при виборах до сойму 1901 року, написав до учителя в Гарбузові лист, котрого оригінал находить ся в редакциї рускої ґазети „Діло" у Львові і котрого фотоґрафічна копія була уміщена в галицких дневниках:

Золочів, 15 серпня 1901.

Поважаний Пане! Вибори в Гарбузові відбудуть ся в суботу 17 с. м. о 10 год. рано. Прошу зібрати довірених, щоби почекали коло уряду громадского, а решта людий можуть іти в поле; оповіщени про вибори не подавати, лиш тримати під рукою і оповістити в послїдній хвили. На дорогу, що веде із Золочева, прошу вислати дуже певного чоловіка, котрий запровадив би мене просто до уряду громадского, щоби я в селї блукаючи, не шукав за ним. Начальник громади з довіреними мають на мене ждати.

Пан староста висказав надію, що Ви доложите всїх заходів, щоб вибори в Гарбузові добре вийшли; прошу отже всьо робити, що лиш можете, а поступати обережно. На-

ЗИМОВІ БЛЮЗКИ з бархану, фляненї і суконні. Гальки, спідниці волочкові. шляфроки і матінки поручає з дуже гарних і ґустовних материялів ФЕРДИНАНД ГІТЛЕР Львів, ул. Галицка ч. 3.

дію́сь, що о вашій дія́льности буду міг п. старості зложити користний звіт. Ваш прихильний *Слонецкий.*

Сей лист доказує ясно і недвозначно, що ц. к. секретар староства Слонецкий, і то в своїм характері як виборчий комісар, мав на оцї пофальшоване виборів. І те пофальшоване перевів він таким способом:

Учитель Василь Домбровский, що одержав той лист 16. серпня вечером, повідомив о тім на другий день, в сам день виборів, дідня начальника громади Семена Коваля. Оба вислали старого радного Романа Лобура, як свого довіреного, далеко за село, щоби вичікував приїзду секретаря. О год. 9 над їхали оба возом до села. Виборці-ж, що на все мали бачне око, посунули лавою зі своїм сьвященником на чолї до громадскої канцелярії.

Ледви сьвященик переступив поріг, аж комісар питав его: „На кого даєте голос?“ „А чи вже голосуєсь?“ питав сьвященик. „Так, вже голосоване“. Сьвященик віддав свій голос, а другі виборці хотїли війти до канцелярії. „Голосоване свінчене“, каже комісар. „Алеж, пане комісар, сї люди прийшли разом зі мною і мають також право голосования“. „Я їх не застав в канцелярії і уважаю за виборців лиш тих, котрих застав в канцелярії“. „Алеж вибори були назначені на 10 годину, а тепер лиш 9 година“, замітив сьвященик. „У мене вже 10 година“, відказав комісар. „Но я не добачаю контрольної пїсти і рад би результат вибору почути“. Комісар оповіщує: „Голосувало чотирьох виборців; начальник громади віддав голос на себе і на учителя, учитель на себе і на начальника громади, Роман Лобур на начальника і учителя; вибрані отже трома голосами начальник громади Семен Коваль і учитель Василь Домбровский, а Ваші голоси, отче духовний, розстріляні“. Сьвященик запротестувавши вийшов з виборчого льокалю, де позістав комісар з названими трема особами, та куда опісля зайшли ще три жиди.

Підписані запитують правительство:

1. Чи заряджено слїдство против комісаря Франца Ксавера Слонецкого в Золочеві задля того яскравого пофальшования виборів?

2. Як ні, то чому се не сталось, коли факсимїле листу Слонецкого, котрий то лист вже сам є достаточним доказом его вини, був опублікований в галицких дневниках, і тимсамим мусїв бути звістний так політичним властям як і державній прокураторії?

3. Чи схотять Ексцеленция безпроволочно зарядити слїдство?

4. Що намірають Ексцеленция зарядити, щоби таким безправствам, які в Галичинї суть від довшого часу на дневнім порядку, і в загалї цїлій поганій галицкій корупції виборчій положити вже раз конець?

Отсе суть три головні інтерпеляції пос. Романчука і тов. внесені на засїданю палати з дня 17 грудня с. р. Дві другі інтерпеляції (загалом було 5) яко менче важні пропускаємо.

З Бережаньщини.

(Нова народна институция. — Тов. Надія і кацапскі інтриґи. — Народовці.)

Бережаньска Русь вступила тепер в нову фазу свого розвою. Именно саме тепер засновано нову народну „фінансову“ институцию „Народний Дім в Бережанах“, товариство зареєстроване з обмеженою порукою.

Після ухвали перших загальних зборів товариство розпічне свою дїяльність доперва тодї, як збере ся 300 удїлів. Коли се наступить, се залежати буде від народовців Бережаньщини. Чи они відчують потребу Народного Дому, се покаже найблизша будучність. До тепер загал наших людий в повітї відносив ся до справ народних байдужно. Може той загал зворушить ся хоч такою важною подією, а коли ні, то треба буде удержувати строгу контролю над тими, що до Народного Дому не впишуть ся, і імена їх подавати до прилюдної відомости. В той спосіб хиба дасть ся завести карність між нами.

Коли се товариство розпічне свою дїяльність, то першим його дїлом буде набути реальність від товариства „Надія“. Як відомо, товариство те набуло пригадно від ради повітової будинок з огородом. Се стало ся саме в тій цїли, щоб його відступити відтак Народному Домови. Сегорічний ураган зірвав дах цїлого дому і знатно його ушкодив. Надія була змушена приступити до реставрациї, та щоби не робити два рази, то порішено перенначити одну часть дому на салю. І Русини-Бережаньці мають гарну салю на 160 кв. метрів, о много більшу чим саля т. зв. католицкого дому. Мають отже де зібрати ся на віче, на концерт, або представлене театральне. Саля має складану сцену з декорациями. Не треба отже вирошувати ся Русинам за великі гроші до чужої хати і терпіти рїжні шикани і невигоди. Противно, тепер другі до нас вирошувати ся будуть, бо другої салї сего вже року в Бережанах не буде. Именно цїлий т. зв. „католіцкий дім“, тепер власність Орули Конбавта (єврака, щоби вратувати свої гроші за достарчений на ту будову материял, мусїв купити дім з хрестиками, дім, котрий після заложеня основателїв, мав бути новою twierdz-ою на Руси) — занимав в лютім ц. к. староство, а салька магістрату має бути перебудована на бюра судові.

Отже обставини так склали ся, що наша саля мати-ме довгі лїта монополь і буде добре рентувати ся. Коли б лиш наші народовці-Русини врозумїли народний інтерес, підперли тую институцию материяльно, аби не прийшлось на сором на ганьбу пускати сего дому в чужі руки! Во по тім, як наші люди відносять ся до другого вже від кількох лїт істнуючого товариства „Надія“, можна справдї сумнївати ся, чи варто для Бережаньщини що путнього реального сотворити. До тепер так виходить що для бережаньскої Руси вистарчить скликати від часу до часу яке віче з пригідними рефератами, а всяка инша, т. зв. реальна праця, то пожива нестравна...

„Надію“ заснував своїми капіталами теперішний посол Василь Яворски. Товариство було безвартийне і для того, щоби нїкого не дразнити, завело в своїм урядованю т. зв. етимольогію. З тої безвартийної рациї вибрано президом управляючого совіта що-йно перевесеного „в дорозї службовій“ начальника лопатиньского суду, господина Иосифа Карачевского. Пішла фама, що сей господин чоловік грошевитий, що уложує свої капітали в „Надії“ і буде сам мав нагоду цїле дїловодство наглядати. Та справдї вложив він сюди кілька тисяч, та з того вийшло для товариства більше шкоди чим пожитку. Бо показало ся відтак, що до чого лиш господин Карачевский руку приложить, се мусить зівянути.

В тім часї скоїла ся ще одна подія. Старенька Горинєвичева записала свою гарну реальність і знатні капітали на конвент сестер служебниць. В договорі був поставлений такий пункт, що екзекутором еї волї стає господин секретар суду Карачевский, а гроші мають бути уложовані в руській фінансовій институції в Бережанах. А що лише одна була фінансова институция т. є. „Надія“, проте сюди належало зложити гроші. Господин Карачевский, в одній особі екзекутор волї Горинєвичевої і голова „Надії“, зложив сюди щось около 14000 зр. в осени 1900 р. Розумїє ся, що „Надія“ розпозичила ті гроші між селян. Та зараз потім господин Карачевский погнївав ся на Д-ра Чайковского, що був директором „Надії“. Кажуть, що їм пішло о якісь гроші, бо є фактом, що др. Чайковский вніс на Карачевского позов судовий, о котрім довідала ся апелиция і велїла йому з того толкувати ся. Отже Карачевский хотїв конче на Чайковскім піметити ся, а що кромі наплюжения його канцелярії перед селянами нова очи нїчого не міг йому зробити, то нагадав собі пословицю: „чергою пане брате, то і батькови достанеть ся“ — давай валити „Надію“, аби лиш Чайковскому допечи.

Отже насамперед виповів всї капітали свої і служебниць. Що до тих послїдних, то як сказано вище, була клявзула в умові, що ті капітали мають полишити ся в Надії. Справа була неясною о стілько, чи г. Карачевскому прислугує право жадати звороту капіталу. Дирекция опираючись на тім, рішилась не видавати. Г. Карачевский не міг здобути ся на нїчого иншого як написати в протоколї засїдань, що тую ухвалу цитує, до чого розумїє ся не мав права. Та він сам зміркував, що пошив ся, тож давай з иншої бочки. Принявши до спілки ординаринтского комісаря служебниць о. ігумена Ломницкого, котрий, як звісно, є кацапом, та ще маститого атца Іоанна Мацька, пішов з ними до старенької Горинєвичевої і тут підсунули їй до підпису „заявленіе“, що она звільнює господина Карачевского від обовязку складання грошей до Надії і позволяє, щоби ті гроші видати Впр. о. Ломницкому. З такою декларацією в кишени господин Карачевский став тепер настійчиво допоминати ся виплати капіталів. Було се в три місяцї по їх зложеню. Надія мусїла занїсати всї позички та ще звернути ся о поміч до краєвого Союза кредитового.

Та господин Карачевский тим невдоволив ся. Він став агітувати против „Надії“, затим, щоби люди ваймали чим скорше свої капітали, бо „Надія стоїть зле.“ І прошу собі уявити кацаньку. . . . відвагу: бути головою фінансового товариства і рівночасно розголошувати брехні, що товариство непевне! Розумїє ся, що наша суспільність, непевна недавною історією „Заведенія“ дуже чутлива на таку поголоску, кинулась розшарпувати руску институцию. Атец Іоанн Мацак говорив голосно, що „Надія“ мусить упасти, бо „ми“ (себ-то кацани) вибираємо свої гроші. В „Галичанинї“ появив ся „пламенний“ артикул на тему, щоби твйордіе не спомагали своїми грішми такої институції як „Надія“, де атаманує такий д-р Чайковский. І опять було-б з товариством зле, і оно би мусїло зголосити ліквідацию, коли б неприйшов з помочию Союз кредитовий.

Надійшли загальні збори „Надії“ і тут знову склала ся подія можлива лиш серед такої хаотичної безкарної компліkации, яка панує від якогось часу в Бережанщині. Отож п. Тимотей Старух, поводючись анїмозию до д-ра Чайковского, виступив против него з всїлякими безпідставними закидами, а кромі того инші знов людиї внесли всїлякі доноси — на „Надію“ до краєвого Союза. Ненадійно з'їхав на шконтрум делеґат Союза, але вийшов все в порядку і оголосив се свого часу в „Дїлї“. — Та се не богато помогло. Кацани воювали і дальше. Надію, тому що вона в руках „украінцов“, кацани поборювали далї, а свої відносились і відносять ся до неї байдужно. Кацани знають добре, що поваливши тую институцию, они підорвуть найважнїйшу реальну підставу до дальшого розвитку народної ідеї. Та тим вони хотять також доскупити і д-ру Чайковскому, котрого ненавидять від серця, хоча він свого часу так вірно служив заслїпасної памяти консолїдациї. Але часи змінили ся. І Чайковский провидїв, що консолїдация була найбільшим нашим нещастем і тепер вступив на иншу дорогу. Жаль тілько, що непідержують д-ра Чайковского а зглядно „Надію“ місцеві і доохресні Русини.

Обава що до „Надії“ суть, розумїє ся само собою, цїлком безосновна. „Надія“ стоїть під строгою контролею „Краєвого Союза кредитового“, котрий має тут свої капітали, і вже хочби з тої причини наглядав строго дїяльність товариства: Отже хиба нїчого бояти ся. А в виду того, коли подумаєш, кілько то руского грошa містить ся в касах польских, а кілько плїсніє по скарбонах церковних, а кілько гниє по за стріхами селянскими, то і сум бере і лють....

Чи варті ми звати ся народом ідейним — культурним?

В „Надії“ вільно кождому інтересованому заглянути до книг і пересьвідчити ся, як дїло стоїть — ану піди брате до другої каси і кажи собі показати книжку! Хочби ти там тисячі зложив, то дістанеш по носї, коли його там вихаєш!

Коли я про ті сумні відносини в нашій Бережаньщинї оповідав людям з Перемишля, то прямо не хотїли менї вірити. Там Віра є первородною институцию фінансовою, оперує великими тисячами, люди мають до неї повне довіре; „Надія“ хоч заснована зараз по Вірі і на тих самих статутах, ледве дихає і стоїть майже виключно фондами Кредитового Союза. Се вже хиба сором! Дивити ся, як кацапня розшарпує народню институцию і не прийти їй в поміч, се така легкодушність, за котру наші внуки соромити ся будуть.

Час, справдї високий час, що б вже раз прийти до розуму і поступати инакше.

Бережанець.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Угода з Угорщиною.

Відень. Угорский президент міністрів і міністер фінансів приїдуть до Відня вечером дня 28 с. м. аби дальше вести переговори з австрийским правительством.

Буджетова провізория.

Відень. Сими днями має появити ся цїсарове розпорядженє цїлого міністерства, в 6-місячною буджетовою провізорією на підставі §. 14.

Македонія.

Царгород. Турецкі посли одержали наказ повідомити правительства, що в наслїдок конечности реформ в европейских провінциях, сї реформи вже переводить ся і дають як найлїпший результат.

Венецуела.

Каракас. Блєкада венецуельских портів комплетно переведена. Від дня 30 с. м. не буде допущений до венецуельских берегів жаден корабель.

Куракао. Вчера скінчило ся завішене оружия між Кастром а повстанцями. 6.200 повстанців машируе на Каракас. Кастро рушив до Вікторії, аби повстанців здержати.

Вілемштад. Кастро візнав повстанців, аби получили ся з правительством против чужинців. Повстанці відіслали президента до свого провідника Матоса, бо о сій справі виключно він рішав.

З Проєьвіти.

Справоздане з дїяльности Головного Видїлу Товариства „Просьвіта“ у Львові за місяць падолист 1902 р.

Видїл відбув в місяци падолистї 4 засїдання, на котрих полагоджено слїдуючі справи:

1. Рішено видати сценічну штуку п. з. „Перший Горальник“ Льва Лопатиньского, яко книжочку членьску за місяць падолист.

2. На просьбу Видїлу зволив д-р Евген Озаркевич зложити справоздане з розвідки „Перша поміч в наглих випадках“. З огляду на корисну рецензую рішено вистарати ся о призвіл автора на руський переклад і в слїдуючім році видати.

3. Рішено упросити Вп. д-ра Стахуру на делеґата Головного Видїлу на загальних зборах філії „Просьвіти“ в Самборі 8 грудня с. р.

4. Принято до відомости справоздане з загальних зборів філії в Тернополи.

5. Рішено віднести ся до голови філії в Бібрцї о. Левицького з Баковець, щоби скликав загальні збори філії в можливо короткім часї.

6. Філії в Станиславові рішено вислати даром книжки.

7. Принято до відомости письмо о. Левицкого з Баковець в справі скликання загальних зборів філії „Просьвіти“ в Бібрцї.

8. Принято до відомости справоздане о. Винницкого з Залесець, яко делеґата Головного Видїлу, в отворени читальні „Просьвіти“ в Городищи четвірскім пов. Бібрка.

9. Принято до відомости повідомленє Видїлу краєвого о призволенє на видане соли з Калуша для читальні в Майдані.

10. Принято до відомости справоздане з загальних зборів в Россохачи пов. Чортків, в Петрилові пов. Товмач і в Хотїни пов. Калуш, з тим, що читальня і крамниця добре розвивае ся.

11. Принято до відомости, що статути о заложаню читальні внесли громади: Петриків пов. Тернопіль, Вишнївчик і Глинянн-Застава пов. Перемишлани, Саранчуки пов. Бережани, Уланів пов. Цїшанів, Болдури пов. Броди, Розджалів пов. Сокаль і Ворохта пов. Надвірна.

12. Принято до відомости, що дарові книжочки вислано читальням „Просьвіти“: в Волнярках пов. Горлиці, в Россоховатци пов. Підгайці, в Волехові пов. Яворів, в Повергові пов. Рудки, читальни „Рускої Бесїди“ в Іспасі, кружкови рільничому в Старім Селї і читальни в Бач-Дюрдені на Угорщинї.

13. Рішено удїлити інформацийні читальним: в Чижикові пов. Львів в справі переміни карти промисловой, в Голятичах в справі забраної шафи і бібліотеки і в Вуднові в справі торговлї деревом.

14. Рішено віднести ся до намісництва в справі розвязаня читальні в Товстенькім пов. Гусятин і в Салівці пов. Чортків.

15. Ведено дискусию над замітками, уміщеними в „Дїлї“, що до видавництв „Просьвіта“ і рішено по можности їх придержувати ся.

16. Рішено прихилити ся до просьби товариства „Січ“ у Відни, щоби приняти майно на „Просьвіту“ в раї розвязаня Товариства.

Принято 85 нових членів, від початку року 772.

НОВИНКИ.

Оповіщеня:

— **Народне віче** відбуде ся дня 1 н. ст. сїчня 1903 р. в Кзпичинцах в сали місцевої ради громадскої, з суспільно-економічною програмою.

— **Видїл тов. ім. Котляревского** пригадує, що в суботу дня 27 с. м. вечером відбуде ся в сали „Рускої Бесїди“ у Львові відчит проф. д-ра Щурата про три національні гимни („Мир вам брата“, „Ще не вмерла Україна“ і „Не пора“). Початок точно пів до 7-ої. Вступ вільний.

— **Ювилейний концерт** в честь Льва XIII. папи римского, відбуде ся дня 1 н. ст. сїчня 1903 в Стрию. Позаяк перемиский командант корпусу, п. Гальґочі заявив депутациї, котра просила о військову музику, що він для цивілїв музики не має, а музикам инших полків в районї 9-го полку, до котрого належить Стрий, грати не позволить, тому мусїла відпасти співучасть оркестри. Програма змінена представляєсь ось як: 1) о. Нижанковский: „Кантата в честь Папи Льва XIII“; 2) Відчит; 3) Бортнянський: „Блажен муж“, мішаний хор Стр. Вояна з фісгармонією; 4) Luigi Luzzi: а) „Ave Maria“ сольо, сьпів пані М. Мавровой в фісгарм.; 5) Бортнянський: „Сказни ми Господи“; міш. хор Стр. Вояна з фісгарм.; 6) а) Sarassate Reverie, в) „Bach, Aice“, сольо скрипкове п. Бережницкого з фортеп.; 7) а) о. Нижанковский: „Працяй“, в) Niewiadomski: „Oj matulu lny nam kwitną“, сольо-сьпів пані М. Мавровой; 8) Сїчинський: „Лїчу в неволи“, міш. хор Стр. Вояна з сольом тенор., фіст. і фортепіяном. — Концерт сей відбуде ся під покровительством Преосвящ. митроп. кир Андр. Шептицкого, котрий зволив своєю присутностию. Початок точно о год. 7. Крісла первородні по 2 К, другородні по 1·50 К. Білєти в Нар. Торговли. Стрій сьвяточний.

— **Репертуар львівского руского театру під дирекциею Михайла Губчана** в часї гостини в Коломиї є такий: Завтра в суботу „Барон цигаиьский“, оперета в 3 дїях Страуса; в неділю „Душогуби“, драма зі сьпівами в 5 дїях Тогобочного; в второк дня 30. н. ст. передпослїдне представленє, премієра „Хаззаїн“, комедия в 4 дїях Карпенка-Карого; в четвер дня 1. сїчня 1903 послїдне представленє, премієра „Відьма“, фантастична оперета Яновской в 5 відслонах, музика Лисенка. — Саля Каси щадничої; продажа білєтів „Народна Торговля“. Початок о год. 7½ вечером.

— **З Перемишля.** В неділю, дня 28. с. м. відбуде ся заходом товариства „Рускихжінок“ і „Рускої Бесїди“ відчит проф. Івана Прийми. Початок точно о год. 8 вечером.

— **Товариство „Народний Дім“ в Городенці** прислало нам до уміщеня таку оповістку: Сим маємо честь запросити П. Т. на Загальні збори товариства „Народний Дім“ в Городенці, котрі відбудуть ся в сали Товариства дня 1-го н. ст. сїчня 1903 о год. 3½ по полудни а в браку комплету о год. 4-тій тогож дня без огляду на число присутних членів з слїдуючим порядком предметів нарад: 1) зложеня річного рахунку і справоздане о стані фінансів Товариства через заряд; 2) справоздане з дїяльности Товариства тимже зарядом; 3) доповняючий вибір 3-х членів „Ради Надзираючої“ в місце маючих уступити 3-ох членів (що порішить жереб) евентуально також вибір 2 ох членів „Ради надзираючої“ в місце уступивших членів П. П. Теодозия Бачинського і Льва Бачинського; 4) уконституованє „Ради надзираючої“ через вибір з поміж себе: предсїдателя, заступника предсїдателя, секретаря і заступника секретаря комісиї контрольної (найменше 2-ох членів); 5) вибір заряду через Раду надзираючу с. в. 3-ох директорів і 3-х заступників директорів; 6) Затвердженє вибраного Заряду через „Загальний збір“; 7) припоручене обсягу дїлання поодиноким членам Заряду через Раду Надзираючу с. в.: назначене директора, касиера і контрольора;

8) провірена зложених зарядом рахунків; 9) справи біжучі Товариства: як напр. убікацій „Народного Дому“; 10) внесення членів. — З Заряду Товариства „Народний Дім“ в Городенці дня 23. Грудня 1902. *В. Лукавецкий. Д-р Т. Окуневский.*

— **З Бібрки** доносять нам: Дня 1 н. ст. сїчня 1903 о 2 год. з полудня відбуде ся в Бібрці в сали повітової ради загальні збори членів товариства „Вобрецка руска Рада“ в отсїм порядку: 1) Відкритє зборів і вибір президиї; 2) відчитане протоколу з послїдних зборів і з дїяльности виділу; 3) відчит касовий і вибір контрольної комісиї; 4) реферат о положеню Русинів бобрецкого повіту; 5) вибір голови і нового виділу; 6) відчит контрольної комісиї; 7) внесеня членів і приступленє нових — *О. Іполит Шпогрин*, голова, *Евгеній Азерович*, секретар.

(Наші рускі часописи просять ся о поторенє сих оповісток).

— **Збори деканатских відпоручників вдовичо-сиротиньского фонду** станиславівской епархії скликує адміністратор о. Фацієвич на 29 сїчня 1903 року. Головним предметом нарад має бути за високий еквівалент, який вимірили скарбові власти фондови, котрий не є вїяким фінансовим предприємством, а сповняє лиш чисто гуманітарні задачі.

— **Дирекция „Ризниці“ в Самборі** повідомляє, що для більшої догідности всїх П. Т. осіб, котрі приїзджають до Самбора в цїли закупна річий церковних, устроїла в своїх локалях комнату гостинну і віддає її з прислугою даром до ужитку; потреба лиш зголоситись прямо до канцелярії Товариства.

— **Церковний відділ при „Народній Торговли“.** Від о. Данила Тимчкевича одержуємо отсе письмо до поміщеня: Для приспішеня справи отворенє церковного відділу при „Народній Торговли“ уважаю за вказане, заким наступлять в офіціяльній дорозї припорученя і взиви наших дїецезіяльних властий, просити Впр. Отців і Братств, щоби без проволоки зголошували свої замовленя на свічки для своїх церков, хоч би навіть на пізнїйший речинець доставки. Сего потреба не лишень для обчисленя, скільки належить замовляти дотичного артикулу в заграничній фабрицї, але й для унормованя цїни. „Народна Торговля“ мусить заждати у дотичної фабрики потрібного приспособленя сего артикулу, а то витисненя спеціяльної марки с. с. хреста з написом Ц. В. Н. Т. (Церковний Віддїл Народної Торговлї) і постарати ся о певну правну охорону у державних властий для сеї марки. Так сї технічно-фабричні підготованя, як і правно-формальні заходи вимагають часу. — Дальшим, може навіть найважнїйшим підготованем для успішного переведеня сеї справи є то, щоби нарід завчасу поучити, що жадна свічка не буде до церкви принята, котра не буде носити сеї марки і не буде походити з магазинів „Народної Торговлї“, чи то з обсилаких нею християньских руских склепів і крамниць. Жадна свічка до церкви не сьміє бути денеде куплена, як в церковнім віддїлї „Народної Торговлї“. Всї маємо над тим працювати. Бо не допущю просто щоби міг знайти ся хочби один сьвідомий Русин, котрий би не добачив великої вагп сеї справи для матеріяльного успівання нашої народної орґанізациї. (Всї инші рускі часописи просить ся о повторенє сеї відозви).

— **Почтове.** На час соймової сесиї отвирає ся в соймовім будинку новий уряд почтовий „Львів 12“, котрого чинности починають ся з днем 27 грудня.

— **На Товариство Руска Охоронка в Станиславові** зложили дари Впов.: Лев Гузар 10 К, Марія Рибчукова 4 К, о. Б гонос 2 К, Савин Левицкий 5 К, Іван Келебай 1 К, Петро Дутківич 4 К, д-р В. Янович 5 К, Юліян Прокопчиц 4 К, Теодор Стахевич 4 К, о. Стефанчук 2 К, Б. Яхнова 2 К, Н. Н. 62 с., д-р Німгін 4 К, о. Шмерковский 2 К, п. Литвинова 1 К, Михайлина Лопушанська 2 К, п-ї Рейтарович 2 К, п-ї Мандичевска (жена адвоката) 2 К, Савина Вітошинська 3 К, Юрко Куницький 2 К, о. Филипович 2 К, п-ї Магуловичева 4 К, п. Брига 2 К, Юлія Стрийска 2 К, Стефан Мишкевич 2 К, А. Яконович 2 К 40 с., Антонина Котиль 1 К, Н. Н. 1 К 40 с., А. Гаврилова 2 К, Рудольф Остапович 32, с. Анна Копаніцка 1 К, о. Касиян Куницкий 2 К, Марія Кисїлевска 1 К, п-ї Навроцка 20 с., п-ї Лозова 1 К, п-ї Листовска 3 К, о. Петро Біликівський з Зарваниці 10 К, Петро Покопінський 2 К, п-ї Мандичевска (жена радн. суду) 3 К, Василь Волянський 2 К. — За що на сім місци складаємо Впов. жертводавцам сердечну подяку.

При сій нагоді покликуємось до П. Т. Родимців, щоби ласкаво зволили надсиланем добровільних датків і виписуванем в члени вспомочи Товариство в его задачи.

В програму тогож входить: Закладанє охоронок на просторі цїлої станиславівської епархії — а цїлию такої охоронки є уділюванє опіки неходячим до школи дітям, дбанє про їх умовий розвій та виховуванє їх в патріотизмі.

Істнованє такого товариства особливо по містах є конечне, бо як з одної сторони принесе оно матеріяльну поміч найбідній-шій класї населеня міста, так з другої сторони виховує нам покольнє вертаи, котра найлегше винародовляє ся в національній сьвідомости.

Добровільні датки, як і зголошуваня в члени Товариства просимо надсилати до рук п-ї Юлії Стрийської ул. Камінського ч. 23. (Вкладка місячна виносить 20 с.). — За виділ Товариства Руска Охоронка в Станиславові *Юлія Стрийска* предсїдательна, *Олена Баришева* виділова.

Всячина:

— **Пос. Стапіньский** повернув зі своєї аґітаційної подорожи в Сполучених Державах північної Америки до Львова, мабуть щоби польскому соймови здати справу о успіхах своєї роботи.

— **Обманьства при військовій бранці**, які викрито в Бібрці, мстять ся тепер діймаючо на головних виновниках. Першою жертвою упав Штайнберґ, хірург, котрий ніс також жидівскі метрики в Стрілецких новин. Умер нагло і того самого дня его поховано. Позаяк однак заходило підозріня, що не умер природною смертию, прибула комісия, труна секціоновано і пересьвідчено ся, що Штайнберґ ратуючи ся від криміналу — отруїв ся. Фізик виїхав на необмежену відпустку, котра є тим більше підозріла, що се друга его справа з бранкою. Перша в Долинї була порушена в раді державній. Секретар староства Вчорек, як звісно, також увязнений. Головним махером був якийсь Готліб заушник старости. Був со посередник межи сторонами. Коли справа видала ся і жандармерия мала его арештувати, переконано ся, що пташок утїк. Рабін із Стрілиск, Ляндау, замішаний в сю брудну справу, також щез, а як жиди оповідають, сидить собі оба спокійно у Львові і дожидають, доки справа не утихне.

— **„Краєвий Союз кредитовий“** у Львові перевів через свого заступника дня 24 н. ст. падолисть 1902 р. люстрацию Каси задаткової „ВзаїмнаПоміч“ в Топорові, товариства зареєстрованого з необмеженою порукою, та супроти підкопування доброї слави і наслїдком того єдинованя нормального розвитку тоїж інституцаї через о. Тимочка, тамошнього латинського пароха, знаного в околици зі свого русинофобства, уважає за відповідне подати загальний виклад люстрациї до публичної відомости. — Відпоручник виконтрував цїнні папери, заявлени членські, спринта товариства, провірив книгу головну, ліквідаційну і всї книги помічні, справдив позицаї активів і пасивів місячного замкненя, найшов кінцеву готівку в касї до сотика і цїле діловодство як в найлучшім порядку. Належить сп'мнути, що в книзї довжинній не знайдено ні одної залеглости, що сьвідчить о призначаюванню людий до точного сплачуваня. Розвій Товариства помимо конкуренциї Райффайзенки під проводом о. Тимочка, его орґанїзатора та пизарчука якогось іде нормальним кроком, ставсь економічною підоймою в околици і тілько треба би бажати, щоби ним більше інтересувались та моцні наші патріоти, як до тепер. — *И. Чайківський*, відпоручник.

— **Курс рахунковости.** Практичний курс для рахунководїв і касирів Райффайзенівских кас, заведений краєвим виділом, скінчив ся 20 грудня. На курс було виписалось 40 слухачів і то переважно з селянських кружків, кількох народних учителїв і ксьондзів. Стоваровский. Слїдуючий курс, назначений виключно для учителїв і інтелїґентаїйших кандидатів, від буде ся в Краєвої в місяци липни 1903 р.

— **Смерть від ґазу вуглевого.** Андрій і Марія Поцілуйко, мїщани в Кристинополи, напалили за богато вуглем камінним в невідповідній до того печи і в ночи на 17-ого с. м. подушили ся ґазом з вугля. Комісия судова перевівши обдукцию тїл і сконстатувавши случайне удушенє, велїла похоронити тїла на місцевім кладовищи.

— **Із Стрия** пишуть нам: На запитаня декотрих Родимців, звернені до виділу стрийської Руской Бурси, чому се товариство не удостоїлось соймової запомоги за сей рік, заявляє тойже, що петицию о запомогу внесено свого часу та що на віззане кр. ради шкільної зложено на руки ґімназиальної дирекциї в жаданім реченци докладний звіт з дїяльности товариства і стану его майна. Товариство мало повну надію одержати сю скромну субвенцию, позаяк інспектор краєвий при люстрациї ґімназиї виразив ся з повним признанем для заряду інтернату. Якась vis major станула в дорозї. Маємо надію, що Вп. наш посол д-р Олесницкий вглане в сю справу та проснить ві правлюдно, а поки що звертаємось з укінною просьбою до Вп. Родимців Стрийщини, щоби зволили ласкаво принати відозву, яку в сих днях розсилаємо до всїх громад, та спонукали їх до зложеня хоч би дрібної лепти на користь товариства.

— **Оподатковане огневих асекурацій.** Магістрат міста Львова предложив виділови краєвому проект закона в справі наложеня оплат від побираних премій. Проект жадає наложити оплату в висоті 2% від кождої премії. Осягнений тим способом дохід ужив би ся на цїли пожарної сторожи у Львові, котра посередно много прислугує ся асекураційним товариствам.

— **Ганьба в суді.** До нашої редакциї насилло віззване львівского краєвого суду карного Ч. б. II. 1458/a, виготовлене, річ певна, в язиці польскім. Чи галицкі суди затягнуються також до польскої мобілїзациї в цїли „уна родовленя“ краю? Коли так, то як орґани справедливости розминули ся цїлом із своєю задачию.

— **Архикнязь Леопольд Фердинанд**, брат утїкшої сестри Люізи, має за собою дуже авантурничу минувшину. Темперамент екцентричний в найвисшім степени. Говорять, що й політичні переконаня архикнязя радикальні до анархізму. Перед шістьма роками славна була его любовна афера з донькою Дон Карльоса, Донною Ельвірою, котра відтак з ним зірвала і утекла з італїяньским малярем Фольнім. Недавно знов розійшлась чутка о зломаню его шурином на лонах ноги. Втаємничені круги повісили, що та чутка була лише видумана, щоби справдити иносьпомішене архикнязя в ліжку. На дїлї-ж архикнязь Леопольд побив ся досить нещасливо із своїм шурином, самозванским престолонаслїдником на замку в Сольногороді. Тепер замотаний архикнязь в любовні зносини з панною Адамовичівною, донькою почтового урадника в Вернї. Пізнав її ще перед кількома роками в Ішлї і намовив її, щоби з ним замешкала. Коли переїзе ся до Відня, забрав Адамовичівну із собою і купив для неї величаву віллю, де відвідував її разом з двома братами, Йосифом Фердинандом і Петром Фердинандом. В сени 1900 р. цїсар довідав ся про зносини архикнязя з Адамовичівною і приказав ему виїхати в подорож. Арх. Леопольд виїхав до Єгипту, але мимо того удержував телеґрафічну кореспонденцию із своєю любкою. В сїчни 1902 р. приказав цїсар Адамовичівній через адвоката опустити до 8 днїв Відень. Адамовичівна сповнила волю цїсаря і прибула до своїх родичів в Вернї, але відтак вернула опять до Відня. Тимчасом її віллю продано за 80.000 К, котрі однак призначено в її користь. Зносини з арх. Леопольдом між тим тревали дальше. Бували обоє в Баденї під Віднем. В послїднім часї вибрали ся до Женеви, де, як звісно, утекла також арх. Люіза. Арх. Леопольд Фердинанд служив до р. 1900 при 45 п. піхоти в Перемишли, а тепер виступив цїлком з війска. Має 34 роки, є талановитий і дав ся пізнати як композитор а навіть автор.

— **Утеча архикнягині** Люізи набирає чимраз більшого розголосу в пресі, а тим більше в австрийскій, позаяк архикнягиня споріднена з австрийским панучим домом. Є донькою вел. кн. тосканьского Фердинанда IV, що має свій замок родинний в Сольногороді. Її живий, весений темперамент вїяк не міг погодити ся із строгою етиметою дреаденьского двора, особливо ж із суворою, брутальною вдачею свого чоловіка. На дїлї обоє подруги розійшли ся вже перед кількома місяцями і установили між собою норми дальшого поведеня. Утеча архикнягині з Французом, 24-лїтним Жіровом, є лише дальшим епізодом її крайно авантуричого житя. Находить ся тепер в Женеві із своїм братом Леопольдом Фердинандом. На взваня австрийского двора, щоби повернула до родини, відповіла, що до чоловіка не верне від вїяким успіхом.

— **Ціле місто западає ся.** З Барцельони доносять про катастрофу того рода, яка стала ся в Брію в Чехах. В місті Верґа запала ся земля в глубину на просторі 4 квадратових кільометрів а рівночасно запали ся і всї ті доми, що в тім місци стояли. Поки що не знати ще, чи в сій катастрофі згинуло богато людий; говорять лиш, що з кількох домів всї люди повтїкали. Верґа есть невеличке місто, бо має всего лиш 5000 житєлів, але належить до найбогатших міст в цїлій провінциї, бо має великі фабрики.

— **Грецкий язик** постановила кр. рада шкільна внести в школах середних, а натомість побільшити число годин языка анґлїйского. На жаль, стало ся не у нас, але — в Данії.

— **Конференция видавців ґазет.** Сими днями була депутация видавців ґазет у міністра Каїзя і представила ему свої бажаня в справі почтових приписів, що утруднюють розширеня дневників, почтових оплат і т. Міністер обіцяв скликати конференцию інтересованих, вислухати ві бажаня і по можности їм вдоволити.

— **Спека в зимі.** В Єгипті відбуває ся тепер конґрес лїкарів, на котрий виїхало не мало лїкарів з Европи. Подорож моя туда відбути нині в шести днях, а яка ріжниця температури тут а там! Коли у нас доскулює остра студінь, в цїлім Єгипті панує тепер спека; всюдим тепер зелень і цвите, подекуди доходить температура до 40°. Нас футра не грїють, а там найлегший одяг занизький.

— **Жертви морозів.** На Угорщинї і в Семигороді доходила студінь в послїдних днях до 28 і 30 степенїв, а в послїдок того вимерзло в деяких сторонах богато птиць. Та й в людий згинуло богато. З Будапешту доносять, що коло місцевости Влєсені в зарадєкім комітаті знайдено замерзлу цїлу ватагу циганів числену в 18 людий. — Так само і на цїлім прускім Шлеску були вели кі морози і згинуло в рінних сторонах 18 людий, а в Олочині замерзло двоє дітий, що шли до школи. — Коло Сароальта на Угорщинї при студени 26 степенїв напали вовки під самим сенов 18-лїтного хлопця і роздерли на кусні. На другий день знайдено в него лиш пообгризані кости.

— **Покарана ґазета.** Краківский соціяльстичній ґазеті „Naprzód“ відобрано в Німеччинї дебіт на час двох лїт.

Урядові вісти:

— **Вісти з епархії станиславівської.** В пропозицию на Крилосуси старі, декапата тязьменицкого, приняті оо.: 1) Константин Тимчкевич, 2) Володимир Мицицей, 3) Іоан Сімінович і 4) Евгеній Крупинь-

ский. — Конзистория відносить до президиї намісництва в справі каноничної інституциї: оо.: Антина Корольского, Ярослава Бигинського, на Поморяї, деканата чортківского, Марїяна Крушельницкого на Йосльницу стару, Пантелеймона Візуна на Підгуже, деканата стрийславівского, Іоанна Целевича із архієпархії львівської на Зимничку, деканата кудринецкого і Бронислава Вергановского на Ольшаницю деканата тисьменицкого. — До канонічної інституциї відносить на полеженю карта: оо.: Емилїян Гїбовицкий на Глубочок, деканата скальского, Низовай Сапи на Залуче над Черемошем, Кондрат Лагоза на Жабе-Скулейку, Щасний Пецьоровский на Залубровцї, деканата снятинського і Іоан Моцибровач на Ключі великий, деканата пістинського. — О. Іоан Палагицкий зістьвений з експозитури в Раранчи, деканата черновецкого. — Введені оо.: Йос. Фльорчук в парохіяльстве в Шупарцї, Іоан Ісаїв в заміз. в Вороцї, Йосиф Вигнальский в прик. сотр. в Ягольници, Пантелеймон Городецкий (новоосвящ. пресвит.) в прик. сотр. в Озеці, Йосиф Сехор в експозитуру в Нирникові і Іоан Луцкий в експозитуру в Раранчи. — Конкурсовий іспит вложили оо.: 1) Макарий Кречковский, 2) Йосиф Левицкий, 3) Владислав Нисковский, 4) Зенон Шепарович, 5) Іоан Брикович, 6) Юстин Горник, 7) Іоан Ісаїв, 8) Константин Куницкий 9) Іоан Литовский, 10) Щасний Пецьоровский, 11) Евзевій Січинський, 12) Михаїл Струмінський, 13) Тадей Рогозинский. 14) Николай Яросевич і 15) Іоан Палагицкий. — В духовну заміз епархіяльну приняті освічений богословскі науки Влад. Куницький, із львівської архієпархії. — Цертификати для богословских наук в університеті львівськім одержали: Петро Стефанович і Ларивій Якимович.

Русини! Памятайте на Народний фонд!

Послїдні вісти.

Народний З'їзд

відбуває ся від вчера у Львові. З'їзд імпонуючий чисельностию і повагою. Явило ся 373 делеґатів з краю, кромі того беруть в з'їзді участь наші посли і члени Народного Комітету. Передовсїм апробовано одноголосно політику Народного Комітету за минувший рік зі скрайною опозициею супротив польскої адміністрациї краю і центрального правительства, підтримуючого ворожу для Русинів систему панучу в Галичинї. Для оборони перед кольонїзацийною і польонїзацийною акциєю галицко-польских верховодів принято внесенє пос. Олесницкого, що Народний Комітет має висилати з членів ширшого комітету делеґатів-орґанїзаторів, котрі мають обовязок переводити сейчас особисто орґанїзацию поодиноких повітів і ві опісля контролювати. В справі страйків висловлено думку, що страйки суть в деяких повітах конечні і в слїдуючім роцї, а понад те принято обовязок орґанїзациї праці, при чім дотичні рішеня мають бути задержані в тайнї. Доконано доповнюючий вибір членів тіси. Народного Комітету, в склад котрого увійшли з нибору: Льонгін Цегельский, д-р Ст. Дністрянський, д-р Яр. Кулачковский, д-р Евген Левицкий, д-р Николай Шухевич і проф. Вол. Шухевич. Нині пополудни нарада над тактикою послів, академичним фондом і фондом народним.

Померли:

— **О. Фабіян Жуковский**, найстаршій сьвященик-юбілят львівської архіеп., инсигнований деван з відзнаками приношаньскими, парох в Оліві, зборівского деканата, упокоїв ся 23 грудня в 90 році житя в 56 р. сьвященьства. В. с. п.!

З літератури і штуки:

— **З Фільгармонії.** Послїдний концерт „симфоничний“ був переважно концертом „панофоничним“ і то лише завдяки п. Мельцерови, що видно не прайшов еще до себе по опливах свого концерту композиторского. З виїмкою увертури до „Кармен“ Бізета і Ліста поеми симфоничної „Орфей“, річи ясної і мельодийної в замітними соями на обою, скрипку і віольончелю, відограних дуже добре під управою Челиньского, инчшим прочі твори дириґовані п. Мельцером переважно слабо, а четверта симфонія Бетговена навіть більше нїж слабо. З симфонії тої випали найперше Adagio і Finale, перше в темпі завадго скорім, друге перівне і замазане. Недарність дириґента удїлила ся ся членам оркестри, тож деякі інструменти грали нечисто і недбало так, що цїлість робила враженє, ниби оркестра грала симфонію, щоби лише її збути ся.

А вже що найменше здивувало всїх, коли не обурило, поміщене в програмі симфоничного концерту такої пісенїчки як „Гравча табакірка“, композициї доброї для записів оркестри в якім орфеум, чи кавяреум, але не в салї концертовій, майже безпосередно по симфонії Бетговена.

Ще найлїпше випала рапсодия Сведеча, але у тім мало заслуги п. Мельцера, бо инструментовав той твір з оркестрою п. Челиньский, так що оркестра і без дириґенса була би его рівно добре відограла. *О. Е.*

Ціни збіжа і других продуктів.

Львів 24 грудня. Валюта коронова. Ціна за 50 клґр. loco Львів. *Пшениця* стара 8·— до 8·50 а на термін 7·75 до 8·—, *Жито* старе 6.50 до 6·75 а на термін 6·40 до 6·60, *овес* оброчний старий 6·20 до 6·40 а на термін 6·— до 6·20, *ячмінь* пастівний 5·25 до 5·75 а броварний 5·75 до 6·25, *ріпак* 9·50 до 9·75 *льнянка* 8·25 до 8·75, *горох* пастівний 6·50 до 6·75 а до вареня 7·50 до 10·— *вика* 5·75 до 6·—, *насіне льняне* —·— до —·— *насіне конопляне* —·— до —·—, *біб* —·— до —·—, *бобик* 5·75 до 6·—, *гречка* —·— до —·—, *кукуруза* готова —·— до —·— а нова 6·20 до 6·40, *хміль* (за 56 кільо) —·— до —·—, *конюшина* червона 55·— до 75·—, біла 75·— до 125·—, шведска 65·— до 95.—, *Спірітус* loco за 50 літрів 15·50 до 15·75.

Курс Львівский

з дня 24 н. ст. Грудня 1902.

Акція і за штуку без купона.	Плат.	Жад.
Банку гипот. галиц. по 200 кр. а. в.	536 —	550 —
Банку для торговлі і промислу 200 кр.	— —	3[illegible]0 —
Банку кредит. гал. по 200 кр. а. в.	— —	— —
Земл. гал. Кар.-Людв. по 200 кр. м. к.	— —	— —
Земл. Львів.-Черновц.-Ясси по 200 кр.	5[illegible]6 —	565 —
Листи вастаткові за 100 кр.		
Банку гипот. гал. 5% а. в. дьос. з 10% прем.	1[illegible] —	—
Банку гипот. гал. 4½% а. в. дьос. 50 л.	100 —	100 7[illegible]
» » » 4% 60 л. по 200 кор.	9[illegible] 50	96 2[illegible]
» краєвого 4½% а. в. дьос. в 51	101 —	101 70
» » 4% а. в. дьос. в 57 л.	[illegible]7 —	97 7[illegible]
Товариства кредит. 4% (І. емісиї)	96 50	97 [illegible]0
» » 4% дьос. в 42½ л.	96 70	— —
» » 4% дьос. в 56 л.	6 —	[illegible]6 7[illegible]
Облиги за 100 кр.		
Галиц. фонду пропинаційного 4% а. в.	98 [illegible]0	99 5[illegible]
Буков. фонду пропинаційного 5% а. в.	[illegible]02 50	— —
Комунальні Банку краєв. 5% (II. ем.)	[illegible]02 —	102 70
» » » 4½% (III. ем.)	100 80	101 —
Позички краєвої з 1873 по 6% а. в.	— —	— —
Позички краєвої з 1898 по 4% а. в.	97 30	98 —
Позичка м. Львова 4% по 200 корон	94 30	95 —
» » 4½% 4-ох емісій.	[illegible]00 50	101 20
Льоси:	н. е.	н. е.
Міста Кракова по 20 кр. (40 м.)	77 —	82 —
Міста Станиславова » »	— —	— —
Монети:		
Дукат цісарский	11 22	11 34
20 франків	19 —	19 20
100 Рублів срібних	250 —	254 —
100 Рублів паперових	252 —	254 —
100 марок німецких	116 [illegible]0	117 30

Надіслане.

Д-р Ігнатий Клярфельд

лїкар хороб носа, горла і легких ординує від 3—5. Пасаж Гавсмана 8. 70 10—1[illegible]

ЛИПП

в реставрації **НАФТУЛИ ТЕПФЕРА**, улиця Трибунальска ч. 12, дім власний, можна дістати щоденне вже о годині 8-ій горячі снідання.

ЦІННИК:

Печена вепрова з капустою	15 кр.
Сікані легкі	12 »
Фляки	12 »
Ніжка теляча з хріном	10 »
Ковбаска з хріном	5 »
Кавяр	15 »
Обід в абонаменті	40 »

Всякі напитки в найліпших родах по найумиренійших цінах; для певности, що походять з мові реставрації даю відбираючим марки. — Найліпші вина і меди по найдешевших цінах почавши від 40 кр. літра

По театрі все свіжа, в великій вибір страв і напитків заосмотрена кухня.

З високим поважанем

79 **НАФТУЛА ТЕПФЕР.**

Коперницкий і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галиция ч. 1.

против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої

поручає в великім виборі і по цінах найдешевших окуляри, цвікери, льорнети, біноклі, далековиди, барометри, термометри, мікроскопи, люпи, компаси, Райцайґи, тасьми міричі, піони, лїбелї манометри і т. п.

Уряджене давінних електричних.

Всякі направи полагоджують ся як найскорше і найдешевше. 41[illegible]6

На фонд руских академиків

призначений **весь** дохід з розпродажи брошури:

О, щаслива Руси!

Дістати її можна в редакциї „Дїла“ і в обох руских книгарнях у Львові. Ціна **50 сот.**, з пересилкою **55 сот.**

До заміни

в місті на Буковинї парохія за яку-будь иншу в Галичинї. Догідна для съвященика, що не провадить господарки. — Відомість в Адміністрациї „Дїла“ під знаком: „Парохія-місто“. 76 3 3

Потребую сейчас інструктора до 2 хлопців шкіл народних. Зголошуватись письменно. — Евгеній Герасимович, парох в Присїянцих п. Зборів. 72 2—2

Вправного дириґента хору

на 2—3 місяцї пошукує видїл читальнї Просьвіти в Краківци. — Зголошення з поданем условій просить ся присилати на руки місцевого пароха о. 766 Ів. Волосяньского. 3—3

Мід пчільний (патока) правдивий під ґарантією висилаю в 5 кільоґр. бляшанках по 6 к. оплачено за побранем почтовим.

І. МЕНЧЕР в Микулинцях.

787 2—3

Масть на відморожене

есть єдине средство, споряджене після старих приписів домових, лїчаче цілком певно кожде відморожене. Висилає оплатно за надісланем 1 К 20 с. *В. Котульский, Озеряни коло Бучача.* 778 2—15

Важне для П. П. Урядників і Академиків!

Здоровий і смачний харч можна набувати місячно або денно при ул. **Курковій ч. 6** партер, двері ч. 5. Обіди з трох страв по 20 кор. вечері по 16 кор. місячно.

Харчуймо ся також у своїх!

491 12—15

Веселих Съвят!

Переписні картки

съвяточні і новорічні припоручає по найнижших цінах

Антикварня Ґрунда

Львів, ул. Театральна 16.

10 карт съвяточних новорічних **1 к. 40 сот.** franco.

В теперешнїм сезонї, коли кождый господарь потребує сїчкарнї и плуга, звертаємо увагу Вч. Господарювъ, що найлїпшї, трївалї, выпробованї и самыми господарями захвалюванї, а до того дуже дешевї

СЇЧКАРНЇ и ПЛУГИ КОВАЛЬСКИ

продає

„НАРОДНА ТОРГОВЛЯ“ Львовъ, Ринокъ 36

а именно:

Сїчкарнї ССХ двоножовї въ 1 колесомъ по кор. 54.00
» **ТН** троножевї въ 2 колесами по кор. 56.00
» **ТН** чотироножевї 2 колесами по кор. 59·00
Плуги ковальскій въ колбенницею . . . по кор. 32·00

УВАГА: Платячі сейчасъ готівкою за сїчкарнї дістають ще 5% опусту. Плуги продають ся лишь за готівку безъ опусту. 452 68—?

Прошу сглядати

Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів

АДОЛЬФА РАННА

у Львові, Ринок число 11.

на против тов. „Просьвіта“.

Припоручає великий вибір мужеского біля, краватов, рукавичок, парасолїв, палїчок, шкіряних виробів, резейових кальошів, воїлаких альбумів, карт з видами, мил тоалетових і перефумерия

862 **ВЕЛИКИЙ ВИБІР БІЖУТЕРІЇ** 120—158

Знаменитий МІД ДЕСЕРОВИЙ КУРАЦИЙНИЙ

з власної пасїки в 5 кґр. пущі за **6 К. 60 с.** оплачено.

Всї відбирателї дуже вдоволені.

Вельми займиву брошурку д-ра Цесельского о ужитю і успішности курацийного меду висилаю даром і оплачено.

74 13—? **П. КОРЕНЕВИЧ**, емерит. учитель Іванчани.

На подарунки різдвяні і новорічні

поручає

Адольф Зільберштайн

оптик і механік у Львові, ул. Короля Людвіка ч. 9.

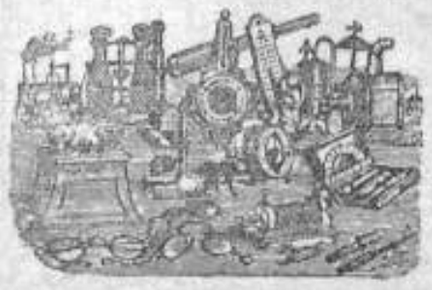

Льорнетки театральні з черепової маси, з кости слоневої, алюмінїум і т. д.

Окуляри, цвінери, термометри, барометри, стереоскопи, панорами, магічні дїхтарні, моделї парових машин, райцайґи і дзвінки електричні 770 4—10

по найнижших цінах.

Хто хоче мати

на зиму добру теплу колдру нехай удасть ся з довіром до спеціальної роботи колдер і матерацїв **Йосифа Шустера, Львів Коперника 5. Новість!** на способ заграничний спровадила звістна фірма парову машину до відчищування пірянних подушок. Пір'е збите довшим уживанем відсьвіжує цілком по 30 кр. за кільо. Насипи на подушки метер по кр. 70, 90, 1, 1·20 до 1·50. 726 f

100 до 300 зр. МЄСЯЧНО

можуть заробити особы всякого стану въ кождій мѣсцевости пошно и честно, безъ капіталу и ризика, черезъ продажъ законно дозволеныхъ паперовъ державныхъ и льосовъ. Згодошеня до: LUDWIG GESTERREICHER, VIII. Deutschgasse 8, BUDAPEST. 111

РЕСТАВРАЦИЯ М. ІЛЬКОВА

Львів, ул. Собіского ч. 3

поручає

для Всч. Духовенства яко найвідповіднїйше місце, яке тілько бракувало до сего часу, а яко звісний реставратор з Frohsin'y можу сьміло ручити за здоровий харч і напитки.

Пиво пільзеньске і оноцимске.

[illegible]9 12 15[illegible]

„В НАРОД“!

руський марш на фортепян

уложив *Р. Зарицкий.*

Ціна лиш 1 корона (з пересилкою почтовою 1 К 10 с.

Дохід з розпродажи призначений на народний фонд.

Дістати можна у автора в Перемишлї, Добромильска 35, в руских книгарнях у Львові і у всїх провінціональних Народних Торговлях.

СКЛАД ФОРТЕПЯНІВ і ПЯНІН

Л. МАРЕК

Львів, ринок ч. 9,

поручає фортепияни і пияніна в першорядних фабрик. 590 73—?

НА СЬВЯТА!

поручає

ЖИВЕЦКА ПИВАРНЯ

ФРАНЦІШКА ГАНЧАКОВСКОГО

ринок ч. 14 у Львові

незрівнане в смаку, загально захвалюване „**ПИВО ЦЇСАРСКЕ**“ (Kaiserbier) і **ПОРТЕР** з броварy архикняз Стефана в Живцю, котрого вироби здобувають загальну похвалу в броварництві. 7[illegible] 8 1[illegible]

СКЛАДАЙТЕ СВОИ ОЩАДНОСТИ въ „ДНѢСТРѢ“.

ДНѢСТЕРЪ Товариство взаимного кредиту, стоваришене зареєстроване зъ обмеженою порукою у Львовѣ, Ринокъ ч. 10, домъ „Просѣты“.

ДНѢСТЕРЪ принимае вкладки щадничі и опроцентовуе ихъ по 4% водъ ста. Станъ вкладокъ 31 грудня 1901 900.183 К, 53 с. на 1.063 книжочках, удѣлае своимъ членамъ позичокъ на векселѣ скрипты за интабуляцією або при водповѣдній поруцѣ на 5½% и 1% додатку на кошты адмін. Сплату позичокъ розкладае ДНѢСТЕРЪ догодно такожъ до 10 лѣтъ. Членомъ може бути только членъ обезпеченый въ ДНѢСТРѢ водъ огню. Удѣлъ членьскій выносить 50 К, вписове 2 К. Удѣлы вплачені по день 31 грудня 1901: 81.169 К. 37 с. Членовъ буде 2.006.

ДНѢСТЕРЪ Станъ позичокъ: 869.345 К 04 с

ДНѢСТЕРЪ удѣляе рѣкрѣчно зъ чистого зыску датки на публичний добродѣйний руский цѣль — на церкви, бурсы, школы и т. д. — До кѣнця року 1901 удѣлено 8.840 К. 34

Информацій въ справахъ позичокъ удѣляють агенты и Дирекція.

Експорт до всїх держав европейских!!!

Египетскі тутки і папериці

554

АІДА

Вирїб крайовий. Вирїб крайовий.

[illegible]0—[illegible]00

суть найлучші узнані.

Головний склад: „АІДА“ Львів, ул. Панъска, ч. 10.

УЧИТЕЛЬ

орґанъ руского товариства педаґоґічного двотыжденникъ педаґоґічно-науковый, выходить водъ 1 червня 188[illegible] у Львовѣ ул. Вѣрменьска 23. Прэнумерата рѣчна 3 зр., пѣврѣчна 1·60 зр чвертьрѣчна 80 кр.

Поручає всякі стампілї каучукові і металеві. Таблиці литі і ґравіровані та всякі роботи, входячі в круг ритівництва, по найнижших цінах. 241 36—52

А. ЗІҐМАН

у ЛЬВОВІ

ул. Сикстуска ч. 14.

Коректора

пошукує ся на постійну посаду з місячною платою. — **Письменні** оферти приймає Адміністрация „Дїла“.

Розклад поїздів зелїзничих обовязуючий від 1-ого мая 1902.

[Приїзд і від'їзд поданий після часу середньо-европейского].

Поїзд пасж.	особ.	ДО ЛЬВОВА	Поїзд пасж.	особ.	З ЛЬВОВА
приходить о годині			відходить о годині		
	6·10	з Кракова, Берлина, Варшави, Відня		6·25	до Сучави, Жидачева, Кересмезе, Потут.
	6·20	з Чернівців (Ціцан, Галацу), Гусятина	1·55	6·30	до Підволочиск, [Київа] Бродів дв. гол.
	6·50	з Брухович, щод. від 15/5 до 15/9 вин.	2·09	6·43	» » » дв. Підз.
	7·45	з Янова		6·35	до Лавочного, [Пешту] Борисл. Дрогоб.
	7·40	з Підволочиск, Бродів на дв. Підзамче	8·30	8·40	до Кракова [Відня, Праги], Берлина
	8·00	» » на дв. головний	2·55		
	8·10	з Лавочного [Пешту], Калуша, Хирова		9·00	до Лавочного, Хирова, Калуша
	8·15	з Сокаля, Рави руской		9·15	до Янова
1·35	8·50	з Кракова, Відня, Праги, Берлина		9·50	до Белзця, Сокаля, Любачова
	10·25	з Рящова, Любачева	2·40	10·30	до Чернівців, Ціцан
	11·55	з Станиславова [Кересмезе, Потутор]		10·40	до Підволочиск, Бродів, Гусят. дв. Підз.
	1·10	з Лавочного, Калуша, Хирова, Борисл.		10·57	до » » » дв. гол.
	1·23	з Янова		1·25	до Янова від 1/5 до 15/9 в неділї і съвята
2·20		з Підволочиск, Коничинців на дв. Підз.		2·15	до Брухович від 15/5 до 14/9 в нед. і съв.
2·35		» » на дв. голов.		8·05	до Стрия, Сколього від 1 мая до 30/9
	8·14	з Брухович [від 15/5 до 17/9 в нед. і съв.]		8·15	до Янова щоденно від 1 мая до 30/9
	4·49	з Самбора, Стрия, Сколього [1/5—30/9]		8·26	до Брухович щоденно від 1/5 до 15/9
	5·11	з Підволочиск [Київа], Бродів на дв. Підз.		8·30	до Рящова, Хирова, Любачева
	5·33	» » на дв. гол.			
	5·50	з Кракова			
1·45	6·40	з Чернівців, Ціцан			
НІЧ			**НІЧ**		
	6·00	з Сокаля, Белзця і Любачева		6·10	до Станиславова, Жидачева
	8·04	з Брухович [від 15/5 до 14/9 в нед. і съв.]	12·45	6·20	до Кракова [Відня, Берлина, Варшави]
	9·12	з Брухович [від 15/5 до 14/9 в нед. і съв.]		6·30	до Янова від 1/5 до 15/9 в будні дни а від 16/9 до 30/5 1903 р., щоденно
12·15	9·20	з Чернівців Бухарешту		6·35	до Лавочного [Пешту], Калуша, Хирова
	9·25	з Янова [від 1/5 до 15/9 в неділї і съвята]		7·10	до Сокаля і Рави руской
8·40				8·16	до Брухович [від 15/5 до 14/9 в нед. і съв.]
2·31	9·50	з Кракова, [Відня Берлина] Ясла, Рова.		8·25	до Перемишлї
	10·03	з Янова [від 1/5 до 15/9 в неділї і съвята]		9·00	до Підволочиск, Бродів дворець голов.
	10·20	з Підволочиск [Київа] Бродів на дв. Підз.		9·20	» » дворець Підз.
	10·02	» » » на дв. гол.		10·05	до Янова від 1/5 до 15/9 в неділї і съвята
	10·50	з Лавочного [Пешту] Хирова Калуша	2·51	10·30	до Ціцан, Чорткова
	8·14	з Підволочиск, Коничинець на дв. Підз.		11·00	до Кракова, Відня, Варшави, Праги
	8·35	» » на дв. гол.		11·10	до Підволочиск, Бродів дворець голов.
				11·32	» » дворець Підз.
				4·15	до Кракова, Відня, Праги, Самбора
				5·50	до Брухович від 15 мая до 14 вер. щод.

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 годин вечером до 5 годин 59 мінут рано. 60

Час середно европейский рінниться ся від часу львівского о 36 мінут, а іменно 12 год. часу середньо-европейского = 12 год. 36 мін. часу львівского. — Бюро інформациїне ц. к. зелїзниць державних (ул. Краєвицких ч. 6) удїлює поясненя в справах зелїзничих, продає білєти всякого рода і розклади їзди.

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор: Др Евген Левицкий. Папір з фабр. Черняньской. З друкарні Інституту Ставропиґийского, під зарядом Іосифа Даниляка.

№. 279. Львів, Субота 14 (27 Грудня) 1902. Річник XXIII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і свят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ: Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24; Бюро газет А. Ольшевского, ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гаусмана ч. 9; К. Бухштаб, ул. Кароля Людвика ч. 25. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler, I. Wallfischgasse 10. — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком:
в Австрії: на цілий рік 32 к. — за границею 44 к.
на пів року 16 „ — 22 „
У Львові (без пересилки) на цілий рік 28 к. на пів року 14 к. на чверть року 7 „ на місяць 2 к. 34 с.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с. на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи вертають ся лише за попереднім застереженєм. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсертарову або за її місце, а з рубрики „Надіслане" по 30 с. — Подяки і жалібні прикладні оголошення числять ся по 20 с. за стрічку.

Народний з'їзд.

Вчера в „послїдних вістях" подали ми вже коротке справоздане з перебігу Народного з'їзду". Заки приступимо до передачі докладного звіту з нарад в найблизшім числї нашого орґану, обмежимо ся поки-що на подане справ, що були на з'їздї зреферовані, як і всїх важнїйших резолюций, що тамки запали.

Перту точку порядку, а іменно справоздане з политичної дїяльности „Народного Комітету" за минулий рік, реферував д-р Евген Левицкий. По довшій дискусиї принято одноголосно отсю резолюцию:

„Народний з'їзд приймає до відомости звіт „Народного Комітету" з политичної дїяльности за рік 1902 і узнає политику масової самооборони і рішучої опозиции против галицко-польскої адмінїстрациї і против піддержуючого єї центрального правительства, ведену „Народним Комітетом", зглядно цїлим народним сторонництвом під проводом тогож комітету в минувшім роцї, за узасаднену і яко таку єї одноголосно апробує.

На другім місци порядку денного стояла справа страйків, котру референував п. Будзиновский. На внесене посла д-ра Олесницкого перейшла по нарадах вибраної ad hoc комісиї слїдуюча резолюция:

„Народний з'їзд узнає за конечне переведене орґанїзациї працї і уложене відповідного пляну та переведене его в подробицях поручає з відповідними инструкциями, ухваленими комісиєю „Народному Комітетови".

Крім повисшої резолюциї перейшли ще також на внесене посла д-ра Могильницкого, д-ра Скварка і п. Грабовеньского деякі инші ухвали, дотично орґанїзациї працї, страйків, як приміром, що орґанїзацию страйків узнає ся за пожадану там, де істнує виписк працї рільничого робітника, — що з огляду на се переведене страйку і на слїдуючий рік в деяких повітах являє ся конечним, — що вкінци „Народний Комітет" повинен поробити всїлякі заходи (виспецифіковані в подрібних рішеннях), щоби не допустити до ломаня страйку.

Як трета точка порядку варад стояла справа орґанїзациї і аґітациї, а референував єї д-р Евген Левицкий. По дуже основній і довгій дискусиї, в якій промовляло около 35 бесїдників зпоміж інтелїґенциї і селян з ріжних сторін краю, і по нарадах комісиї ad hoc, приняв збір отсї резолюциї, поставлені послом д-ром Олесницким:

Народний З'їзд рішає:

1) „Народний Комітет" покликує до орґанїзациї краю з поміж членів ширшого „Народного Комітету" орґанїзаторів-делеґатів, причім в склад ширшого „Народного Комітету" крім послів соймових і парляментарних, та членів тїснїйшого „Народного Комітету" мають входити члени, вибрані „Народним З'їздом" з мужів в краю впливових і звісних, а в числї відповідаючім що найменше числу руских повітів.

Кождий орґанїзатор-делеґат обовязаний сейчас зорґанїзувати придїлений собі повіт особисто і на місци.

3) Переведене орґанїзациї має обняти всї рускі сили повіту і дотикає всїх інтересів рускої народу: политичних, економічних і культурних.

4) Кождий орґанїзатор-делеґат обовязаний безуслівно що найменше два рази до року явити ся в придїленім собі повітї і скликати довірочні збори всїх представителїв Русинів повіту.

5) Актуальні справи кождого повіту передає орґанїзатор-делеґат бюрови поради правної, при „Народнім Комітетї" засновати ся маючому.

6) Бюро се має складати ся головно з правників і з одного правника практичного та платного — вкінци

7) що се бюро має бути постійне і має стояти на сторожи всїх інтересів рускої народу в краю.

Кромі повисших резолюций перейшли ще в справі орґанїзациї і аґітациї й инші номенші внесени д-ра Т. Окуневского і д-ра Коцюби: що-до творенія институций кредитових і крамниць, як і загалом що-до економічно-просьвітної орґанїзациї; — о. Кончевича: щоби виховувати аґітаторів-селян і щоби впливати на інтелїґенцию, аби йшла з простим народом і у всїх справах ставала в его оборонї; — д-ра Стахури, щоби впливати дорогою печати і всякими иншими аґітацийними способами на витворюване почуття карности і солїдарности; — о. Бачиньского з Рїпчиць, щоби при „Народнім Комітетї" завести „Народну Канцелярию" для постійної переписки з повітовими орґанїзациями і для ведения евіденциї политичної роботи та щоби „Народний Комітет" видав приступну брошуру про виборчу ординацию і акцию.

Четверту точку порядку про т. зв. „Академічний Фонд" референував д-р Кость Левицкий і на его внесене принято збір таку резолюцию:

I. Академічний фонд сецесийний передаєсь до розпорядимости „Народного Комітету".

II. „Народний Комітет" уповажняєсь ужити з того фонду потрібну квоту на политичні страйкові цїли в міру потреби і стану Народного Фонду, а прочу часть академічного фонду сецесийного передасть „Народний Комітет" институциї для сталої помочи академічної, яку має основати в як найкоротшім часї, по змозї в порозумінню з академічною молодїжию.

III. Заявляєсь подяку членам Комітету сецесийного за старанне і совісне орудуване сим фондом та висказуєсь прилюдне признане президиї отсего Комітету на руки д-ра Ярослава Кулачковского яко голови тогож Комітету.

Яко пята точка стояла на порядку нарад справа фондів: народного і страйкового. Референував з рамени „Народного Комітету" проф. Білецкий, складаючи рівночасно справоздане з адміністрациї „Народного Фонду" за рік 1902.

Збір рішив:

„Справоздане з адміністрациї партийних фондів за рік 1902 приймає ся до відомости і удїляє ся заридови апробату і абсолюторию. — Кромі того принято кілька внесень о. Танячневича і пп. Мих. Петрицкого і д-ра Скварка що-до способу збиранія фондів, при чім на внесене п. Романчука запанші рішеня „Народний Комітет" має еще розслїдити і евентуально перевести.

Послїдною точкою нарад була справа тактики соймової і парляментарної, котру референував з рамени „Народного Комітету" д-р Евген Левицкий.

В тій справі рішено одноголосно:

I. Що до сойму: „З уваги, що галицкий сойм в теперішнім складї є для рускої народу шкідливий, і вся политика польскої більшости сего сойму є вимірена проти інтересів і національної екзистенциї Русинів, а що більше пануюче в краю сторонництво розпочало в послїдний час акцию для остаточного повалення Русинів яко народу — Народний з'їзд взиває послів сторонництва, щоб відповідно до сего заховували ся в соймі та вели проти польскої більшости соймової і єї соймової дїяльности як найострїйшу опозицию".

II. Що-до парляменту: „З уваги, що за се, що діє ся в краю, центральне правительство є одвічальне, а нарід руский в Галичині, позбавлений насильно впливу на адміністрацию і тіла репрезентацийні, при пануючій в краю системі мусить вести боротьбу прямо о збереженє своєї національної екзистенциї, Народний з'їзд беручи на увагу також поведене властий і орґанів безпеченьства в часі страйків, узнає за указане і потрібне, щоб посли Народного сторонництва вели проти теперішнього правительства в раді державній як найострїйшу опозицию — а з окрема, щоби голосували також проти так названих конечностий державних та піддержували всї як наострїйші средства парляментарної боротьби".

III. Народному Комітетови припоручає ся, щоби відповідно до справ і хвилї видавав послам соймовим і парляментарним свою опінію і помічени в змислї і напрямі повисших ухвал.

На сім вичерпано властивий порядок дневний, а наступили внесеня учасників. З поміж запавших рішень варто згадати такі як: припоручає ся „Народному Комітетови", щоби прильнував скликане віч по всїх повітах для зложеня справоздань зі з'їзду (внесене п. Петришина); взиває ся всї повітові орґанїзациї і всїх членів сторонництва, аби ширили „Свободу" і „Гайдамаки" (внесене п. Юзьвевича); виказує ся рішучий протест против загарбаня „Народного Дому" москвофільскою кліков, а заразом обурене з причини маринованя загального народного добра лихою господаркою (внесене о. Танячневича і п. Т. Старуха); взиває ся повітові орґанїзациї втягати до народної роботи і жіноцтво і т. п.

Народний З'їзд скінчив ся вчера о год. 10-ій в ночи серед загального одушевленя. Посол о. Богачевский, що президував вчерашнього дня, наголосив довшу промову, вказуючи, що сегорічний „Народний З'їзд" випав незвичайно численно і імпонуюче та що в тім загальним заінтересованю, особливо селянства, котре явило ся в переважаючій части, ані в серіозности нарад та ухвал лежить запорука, що українсько-рускій нарід не вмер і не подасе в тій борбі, котру ему видала польска гнатя. Тільо дальше такої працї і запалу а побідимо!

Піснями „Не пора" і „Ще не вмерла" та овацією в честь провідника народу, посла Романчука, закінчив ся з'їзд.

Справи австрийскі.

До ситуациї.

З нагоди святочних ферій принесла віденьска преса ширші огляди і всїлякі інформациї з рішаючих кругів правительственних і парляментарних про теперішне внутрішне положенє в Австрії і про горосвоя на найблизшу будучність. А горосвоя той зовсїм не веселий.

Передовсїм ситуация стає ся грізною а навіть критичною з огляду на многочисленні державні справи, котрі ждуть полагоди, а мусять бути переведені в певних означених реченцях. Належать тут на першім місци торговельні трактати і злучена з ними справа австро-угор. угоди і цлової тарифи, а дальше справа приступленя Австрії до цукрової брюкселської конвенциї. Справа трактатів стала пекучою, бо Німеччина незадовго виказівала свою тарифу і трактати можуть бути виповіджені, а в такім случаю мусять наступити заключенє нових трактатів протягом року 1903. Тимчасом поміж Австрию а Угорщиною не прийшло еще до угоди і уложена спільної тарифи, а коли мало б поступити ся після формули Сала, що на угоду є час до 1906 року, то тогді на случай такої проволоки Австрия могла б заключити трактати з иншими державами на основі давної тарифи і тільо до р. 1907, отже на 1 лїт, а трудно припустити, щоб инші держави згодили ся на заключенє трактатів на так короткий час. Тому то правительство Кербера пре на порозуменє з угорским правительством, та — як доносить „Neue freie Presse" в інтервю „з одним політиком з найближшого окруженя Кербера", а здає ся навіть і ним самим — угорске правительство не хоче в одній спірній квестиї (хиснини не згада ані) уступити. Отже др Кербер згадно его публіцистичний посередник заявляє, що і д-р Керб-р в тій самій справі не уступить, а коли угорске правительство думає шантажувати Кербера тим, що він вібито не в силі перевести угоди і трактатів в дорозї парляментарній, то угорске правительство сим аргументом не виграє, бо і в угорскім парламенті істнувала обструкция, отже і там нема певности, чи сим предложенєм ухвалить. Рішаючі остаточні наради що до політикалої спірної точки назначено на завтра, та, як з певного видно, порозуменє з Угорщиною натрафить і в тім рішаючім моменті на поважну трудність.

Кромі трактатів і австро угорскої угоди має правительство — як ми вже згадували — «ще і кільо инших т. зв. конечностий державних, а в тім числї брукселську конвенцию і буджет а також військове предложенє. З цукровою конвенциєю Австрия має термін всього до 1 вересня 1903 а що-до військового предложенія, то міністерство війни пре на парляментарну залагоду его вже 1 лютого 1903.

Розуміє ся само собою, що всї повисші справи взаємостіновані еще одним: чесько-німецкою угодою, бо від угоди Чехів з Німцями залежить, чи правительство повисші конечности буде могло взагалї залагодити в дорозї парляментарній. Заісні чесько-німецкі конференциї мають бути скликані на день 3 січня, а правительство старає ся, щоби тим разом справді прийшло до порозуменя або, як каже інтервю „Neue freie Presse", принайменше до парляментарного розвою. Будучність лежить подекуда в тім, що Німці з Моравії не хочуть засісти до конференційного стола і правительство старає ся тепер їх переконати, що їм не грозить ніяке небезпеченьство. Коли-б до порозуміня, а принайменше до парляментарного розвою не прийшло, то д-р Кербер грозить безусловно димісією і зложить особівстим цїсарем, що вичерпав вже всї средства, які мав до услуг для успокоєня парляментарної і державної кріси. Зробить тогді місце щоланшому наслїдникови.

Відзначені на 14 виставах чужих. ВИНА дальматинські з власних винниць і десерові; хорватский шампан, досконалу сливовицю, дальматинську оливу, поручають БРАТЯ ДІДОЛИЧ, Львів, Чарнецкого 3. Вина наші поручають лїкарські повагн в слабостях жолудка, недокровности і для реконвалесцентів. 683 12—20 При більших замовленях з провінції дає ся опуст.

Не знають міри.

(Допись зі Самбора).

Есть у нас в Самборі „oddział c. k. Gal. Towarzystwa Gospodarskiego“, до котрого втягнено майже всіх обшарників повіту самбірского, деяких ізбранних наших сьвященників, та дуже благонадьожних селян. Отже той відділ „Towarzystwa Gospogarskiego“ мав 4-о вересня с. р. „Walne Zebranie“, на котрім вибрано нову раду і принято нових членів. Між новоприйнятими найшов ся також звісний в повіті господар п. Іван Михас. Против его принятю не піднесено ні найменшого заміту, но противно допущено его сейчас до участи в „Walnem Zebraniu“ і майже тішили ся, що так знатний і видний руский селянин дістав ся в їх товариство.

Тимчасом п. Михас зробив тим панам зараз на перших зборах велику немилу несподіванку. Коли іменно п. Аґоносович з під Хирова при рефераті: „o pomocy na потерпівших через хлопскі страйки обшарників“, не жалував собі духа на тих „бунтівників“ і коли ему в тім дуже красно помагала чудова окраса нашої кацапні, голосний свого часу сотрудник старосамбірский, а нині вже парох в Ступниці, о. Теодор Крушиньский, не видержав довше в тій чесній компанії п. Михас і коротко а різко справив ся з ними, кажучи, що страйку не буде, коли пани добре будуть платити. Коли-же і дальше схотять платити по 15, 16 і 20 кр., то він ручить їм за се, що і в Самбірщині вже на другий рік будуть мати страйк в цілім розмірі. Нічого більше п. Михас їм не сказав, але і се вистарчало, бо сейчас по тих словах загуділо „w c. k. gospodarskim ulu“, з котрого розносились нараз оклики: „Wyrzucić go!“ Ба „wyrzucić, ale jak? taż się go dopiero z otwartemi ramionami przyjęło!“ Способ однак найшов ся в скорі, і дня 15 грудня с. р. дістав п. Михас з „Rady oddziału“ слідуюче письмо: „w Samborze dnia 11. grudnia 1902. Wielmożny Pan Jan Michas w Łanowicach! W skutek protestów wniesionych do Rady Oddziału, iż wybór Rady, jakoteż przyjęcie 8 członków do Towarzystwa nie odbyło się na Walnem Zgromadzeniu w dniu 4. września b. r. legalnie t. j. po myśli §. 8 statutu — zarządziło Walne Zebranie w dniu 11 Grudnia 1902 ponowna przyjęcie członków przez balotowanie — jakoteż ponowny wybór Rady, Oddziału, już po przyjęciu nowych członków. Po przeprowadzonem skrutynium okazało się, iż na 15 głosujących — 14. członków nie umieściło Pana na liście do przyjęcia, wskutek czego Rada oddziału zwraca W. Panu wkładkę w kwocie 4 koron za r. 1902 przekazem pocztowym. Rada oddziału c. k. Gal. Towarzystwa Gospodarskiego w Samborze. Prezes *Komorowski*, mp.“

Так закінчила ся справа з участию руского „кийотка“ в спільній економічній роботі, а з цілої вфери випливає звісна вже наука, що панове Поляки і шляхта суть нетерпимі супротив всякого руско-хлопского руху та не перебирають в средствах, коли треба здавити всякий сьвідомий голос против їх господарки.

В. К.

Справи заграничні.

Македоньска справа.

Российский міністер заграничних справ гр. Ламбсдорф був вже в столицях Сербії і Болгарії, витаний торжественно і з великою парадою обома монархами балканьских держав. В середу приїхав Ламбсдорф до Білграду, а звідтам двірскым поїздом до Нішу. На двірци явила ся також депутация пробувающих в Сербії Македонців і Старосербів. Король принял Ламбсдорфа на окремій авдиенції. В часі ґальового обіду король випив здоровле царства, а Ламбсдорф пив в честь королівскої пари.

Вчера передполудньом Ламбсдорф від'їхав до Болгарії. На граници принятий его президент міністрів Данев в товаристві инших міністрів і достойників. В Софії принятий міністра бурмістр. По дорозі до князівскої палати народна толпа устроїла российскому гостеви величезну овацию. Ламбсдорф замешкав в князівскій палаті. Македонці мали передати Ламбсдорфови адресу, в котрій дякують цареви і российскому народови за поміч. Відтак вичисляє адреса реформи, котрі повинні бути заведені, як іменованє християн ґубернаторами, іменованє міліції зложеної з християн і т. и. Македонці хочуть дати вираз жалоби народу над его положенем тим, що устроять похід з хоругвами закритими крепою.

Грецкий парлямент.

При отвореню сесії грецкого парламенту прийшло до великої бучі. Між Делиґістами а Теотокістами вибухнув спір о вибір президента по старости. Урядники парламенту належать до сторонництва Теотокістів і они, замість віддати ключі палати правительству, віддали їх віцепрезидентови розвязаної палати, покликуючи ся на ре'уламін, після котрого інтереси парляментарної палати має полагоджувати президент розвязаної палати аж до часу вибору нової президиї. Маючи ключі, Теотокісти хотіли прийти перші до палати і найстаршого з поміж себе вибрати хвилевим президентом.

Рада міністрів, довідавшись о тім, порішила на засіданю, яке відбулось в ночи, силою отворити палату. Парлямент обставлено військом і отворено вхід. Коли надійшли Теотокісти, президував вже найстарший член сторонництва Делиґістів, а митрополит відчитував молитву. Розпочала ся сварка, а кинений каламар впав до кромпильниці. Се було командою до загальної бійки. Ґалерия звела страшний крик: „Проч з Теотокістами!“ Серед того крику Теотокісти вийшли з салї і запанував спокій. Доперва тепер увійшов на салю король і отворив сесию престольною промовою.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Студентскі демонстрациї.

Будапешт. В Льосонч прийшло до студентских демонстрацій з нагоди приїзду команданта VI корпусу. Ґрупа 150 ґімназиальних учеників демонструвала против відіграни австрийского ґимну військовою капелею на двірци. Поліция пильнувала студентів в двірця. Полковник Лєб звернув ся до дирекциї ґімназиї в цілі виключенія демонстрантів.

Венецуеля.

Вашинґтон. Президент Рузвельт еще не рішив ся принять уряду полюбовного судьї в венецуельскій справі. Буде се зависіти від обмежень, які застережуть собі европейскі держави. Коли би Рузвельт не принял сего уряду, держави рішились віддати спір судови в Ґазі.

Каракас. Венецуельске правительство годить ся на віданє спору полюбовному судови в Ґазі під услівем, що блькада буде знесена а забрані кораблї віддані.

Ню Йорк. Вартість венецуельских кораблїв забраних державами не перевищає квоти 5000 долярів. Від хвилї блькади почту доручують в портї Ґуайра тілько при помочи голяндского корабля.

НОВИНКИ.

Оповіщенія:

— **З педаґоґічного товариства.** Руске т-во педаґоґічне у Львові подає нам до оголошенія: Належитість за календар стінний видавний т-вом просить ся відсилати до нас Товариства педаґоґічного, ул. Кльоновича 7. Упрашаєсь дальше о скоре відновленіе пренумерати „Учитель“; „Дзвінка“, щоби адміністрация мала переґлад, кілько екземплярів випаде друкувати. Редакцию „Дзвінка“ обіймає від Нового року п. Констатинів Малїцка, звісна під псевдонімом Віра Лебедова писателька для молодежи. Адреса адміністрациї ул. Кльоновича 7.

— **Вечериці в Тернополи.** Заходом жіночого кружка філії руского Тов. педаґ. в Тернополи відбудуть ся дня 1 н. ст. сїчня 1903 о год. 8 вечером в кімнатах „Руской Бесїди“ вечериці з відчитом проф. д-ра Володимира Левицкого і аматорским представленем комедиї „Перший баль“. — Вступ від особи 50 сот. — Позаки особних запрошень не розсилає ся, проте отсим запрошує місцеву і замісцену нашу інтеліґенцию Видїл.

— **Видїл тов. „Руской Бесїди“ в Станиславові** просить отсим всїх своїх Вп. Членів на „Загальні збори“, що відбудуть ся в второк дня 30. н. ст. грудня 1902 о год. 7. вечером в комнатах товариства ул. Собіского ч. 28.

— **із Щирця.** Загальні збори філії руского товариства педаґоґічного в Щирци відбудуть ся в четвер дня 1-го сїчня 1903 о 2-ій годинї пополудни в будинку побіч лат. костела з отсим порядком нарад: 1) Отворенє зборів, 2) звіт уступаючого видїлу, 3) звіт касовий, 4) вибір нового видїлу, 5) внесенія і інтерпеляциї членів, 6) з господарства (відчит). — Кому лежить на серци розвій загибшого сего товариства і хто хотів би вписати ся в члени того товариства, зволить ласкаво прибути на загальні збори. О численну участь в зборах просить ся всю близшу і дальшу руску інтеліґенцию. — *Видїл.*

Вістника:

— **Перед сеймом.** Вже позавтра збирає ся сойм на дво-загадно тридневу сесию. Порядок дневний першого засїданя ми вже подали а входять там буджетове справозданє за рік 1902, провізория буджетова і справа підвисшенія належитости. Характеристичне, що в порядок **не вставлено справи станиславівскої ґімназиї**, хоч до сего зобовязав ся маршалок і хоч се було одною з причин, що рускі посли завісили хвилево обструкцию і перепустили буджет. Не сумніваємо ся, що рускі посли возьмуть сей момент в рахунок при своїм поведенію в теперішній сеймовій дводаниці.

— **Мест» за страйк і хрунїство деяких людий.** Село Лова належало до перших в перемишлянськім повіті, що піднесло страйк против економічного визиску тамошного властителя дібр, Лейзора Кутена. Тепер сей жидок мстить ся на бідних селянах в сей спосіб, що не принимає до двірскої роботи місцевих людий, навіть тих, що в часі страйку схрунили і лизали его по руках, але скликує по 200 до 300 робітників з доокольчних сїл. Найсумнїйше при тім крайно хрунївске поведенє місцевих богачів а навіть пароха о. Фавстина Гавриша, котрі замість обстати за бідаками і дати їм у себе яку-небудь підмогу, посьміхають ся ще з них і поперають інтереси визискувача-жида. Що вийт ниже жидівскі руки, можна сяк-так зрозуміти его здеморалізований характер, бо користав за то з двірского пасовиска, але як пояснити хрунївске братанє сьвященника із жидом? Обовязком доокольчної інтеліґенциї показати тепер свій вплив на підчинених їх проводови селян і не допустити, щоби вони погіршали економічне положенє своїх найвірних сусїдів-бідаків.

— **Польска ґаната** не перебирає в средствах, коли розходить ся о се, аби виконати ґасло кинене в орґанї польского правительства, в петербурским Кравуї: „віддїлити руский народ від інтеліґенциї!“ Тепер розпочато акцию против загалу руского духовенства, представляючи его як шайку дерунів. В комунікатї з'їзду маршалків в Коломиї читаємо між иншим таке: „Руский народ перед жалує ся, що за все мусить сьвященика платити, навіть за сповідь. За шлюб платить ся готівкою 5 зр., 2 кури і 6 днїв роботи парою суджених; окрім того хлопи дають сьвященикови хліб, а в деяких громадах і горівку. За похорони платять хлопи від 2 до 100 зр. Kurjer Lwowski примічає до сего, що коли обшарники хочуть брати в оборону руских хлопів перед „здиретвом попів“, то повинні також взяти в оборону польских хлопів. Kurjer lw. обовязує ся в такім случаю видрукувати Йосефінський патент під услівем, що центральний комітет буде его розширювати між польскими хлопами.

— **Польска ґаната в ц. к. маґазині закупна тютюну в Борщеві.** Управитель ц.к. маґазину закупна тютюну в Борщеві п. Якліньский наказав усїм робітникам-Русинам, а в їх

Мария Конопніцка.

„ЯКТОН“.

Він не все так називав ся. І великі й малі жителї місточка тямлять, що давнїйше звали його Лейбою Рабіновичем. Однак свого давного імени не носив він з такою гордостию, як тепер носить своє прізвище.

Чи може скринка зі склом, котру він двигав цїлими днями на своїх плечах, лекша стала, чи сил у него прибуло, — не знати; но він випростував ся, неначе підріс, підперізував халат міцнїйше, навіть шапку зсував більше назад, відкриваючи вузке, високе чоло і тонке, чорне волосє, що вже де-куди сивіло. Навіть його чоботи із під позатиканого за пояс халата немов якось инакше виглядали. В місточку бувае часом таке болото, що не дай Господи, а Лейба ходить собі старанний, чистий, якби й не доторкав ся до него, вибираючи сухі камінчики. Аж всїм ставало дивно.

Давнїйше його темна, рідка, остроконечаста борода лише в сабаш підималась так високо й рушалась, як від слів, говорених тихим шепотом; лише в сабаш його прижмурені, жовтаві очи дивились заедно кудись далеко вперед... Тепер він таким кождий день; кождий день він ходить по місточку, немов у него на душі вічне сьвято, хоч заробляти на хліб йому приходить ся дуже тяжко тай то всїляко бувае, і чорний той хліб і гіркий.

Часом він згорбить ся, понурять бороду і встромить очи в болотнисту вулицю, — та нехай-но відки-небудь, ізза вугла або з темних сїней який-небудь хлопчисько крикне за ним: „Якton“! — Лейба сейчас простуєть ся під тягаром своєї скрини, лице його проясниєть ся, а його зажмурені жовтаві очи направляють ся кудись далеко, понад дахи домів, понад дах синаґоґи і еще вище... А тимчасом його прізвище зовсїм не таке величне. Кождий знае, що „Якton“ — значить просто блазен. Вірнїйше, який-небудь придурковатий або й зовсїм боже вільний. Нерідко лучаєсь і так, що після такого словечка летять за Лейбою жменя піску, болота або острий камінь і попадае в него. Цїла „Хевра-Кедіша“, що обмиває і хоронить небіщиків, плює на него, не говорячи вже про членів кагалу. А в него лиш заворушить ся остроконечаста борода, лиш на лици немов іскри пролетять, і він іде дальше, стукаючи своєю суковатою палицею, неначе-б се й не відносилось до него. Говорять, що давнїйше й він сам належав до „Хеври-Кедіші“ і хоронив небіщиків. Однако се товариство виключило його з-поміж себе. Те саме зробила і „Хевра-шомрі сабаш“, котра висилае що пятниці вечером своїх вістунів, аби ковтали в двері і пригадували, що пора засьвітити сабашове сьвітло; і „Хевра-тальмуд-тойра“, котра посилае бідних дїтий до хайдеру; і „Хевра-пертумет“, котра днем і ночю піддержує огонь в лямпі в синаґодзї.

А все те наробив Фроїм Портер своєю дурною смертию. Дурною й зовсїм безбожною, достойною навіть прокляття.

Фроїм Портер жив давно в місточку, займав ся краевцтвом і зароблені гроші віддавав Шлайфманови на сховок. З початку було тих гроший кілька пятиалтинних*), потім кілька десяток пятиалтинних, а на конець, по роках бідности і роботи, тисяча і кілька соток. Шлайфман пускав ті гроші в оборот, купував і продавав худобу, їздив по великих ярмарках, тішив ся довірем в місточку.

Фроїм Портер був вдівцем, а його дїти, сини й дочки, також давно вже повмирали. Він був один і тішив своє сирітство тими зароблennими грішми, немов дїтьми і внуками. Навіть більше, бо він видїв в своїм житю, як дїти і внуки ростуть на те, аби потім покинути родичів і дїдів і жити для себе; а ті кровавi гроші він збивав на те, аби часом звернути ся до них, осолодити ними своє житє і мати підпору в старости.

У Фроїма була сестра Хая, видана за-муж за тальмудиста. Муж її сидїв цїлими днями, похитуючись, над книгами і зовсїм не журив ся тим, відки береть ся хліб для него, для дїтий і для жінки. А тих дїтий була цїла куча, і їх число все зростало.

Та про все те старала ся Хая. Про се знали її обпухлі, поранені ноги, її дрожачі, знесилені руки, її очи, що горіли жадностию і бігали мов ластівки, її горло, захрипле від нічного говорення, чоло, на котрім не вспів шіт, думка, що не мала віддиху від журби ні в день ні в ночи.

Про все те старала ся Хая, — тип жидівки з маленького місточка, молодої ще, та вже зівялої, що лише грошем живе, що здібна, кормлячись холоднею бараболею з цибулею або обарінком, жити, робити, родити дїтий, бігати хоч би й о півночи за заробком по довколичних селах, годувати однам осепедцем і фунтом хліба всю сїмю цїлий день, і до того кормити грудну дитину своїми висохлими грудьми.

Мимо всїх тих з'усиль Хая будила ся з горем і з горем ішла спати; тут була хронічна бідота, що зростала що-місяця на першого, коли треба було платити два рублї за нужденне помешкане.

Ті два рублї були трагічним моментом в житю Хаї.

День перед тим вона бігала розсїяна, майже боженільна, ошибаючи ся в рахунку вещь, котрі збирала цїлий тиждень по селах; голодна; томлена спрагнотою; ледви одїта; обдїлюючи куланами старші дїти, забуваючи дати грудь грудній дитинї і юшку з хліба мужеви-тальмудистови. Нїякий ловецький пес не чує так зіря і так його не висліджує, як вона весь день вітрила копійку і ганялась за нею...

Від розпуки, з якою вона майже силою вирвала за рогачкою із бабських кобілок то пару вещь, то плесканку сира, то грудку масла, щоби перепродати їх в місточку, вона переходила до просьб, мольб, зворушуючого плачу. Коли хлоп відтручував її від воза, вона верталась до него десять двайцять разів, драпалась на віз, сирдаючи ся з заду, чіпалась коний. Вувало хлоп зірве їй чепець з голови, дасть буханця в плечі, зірве на ній блюзку, а вона як причепить ся своїми худими пальцями до воза, так і біжить разом з підганяною конинов, торгуючись і додаючи, аж доки не зірве їй дух і на устах не покажеть ся піна.

Так біжить вона за возом через рогачку, через міст, попри почту, попри аптику, до самої торговиці, відтручуючи других жидівок, сварячи ся з ними, схаблюючи хлопови, котрий її ґаньбить, кидаючи довкола неспокійними, налитими кровю очима.

(Конець буде.)

---

*) Російська срібна монета = 15 копійок.

Рідка случайність!

Спеціяльний склад **ЛІНОЛЄУМ і ЦЕРАТ** у Львові, ул. Сикстуска Ч. 2.

продає цератові хідники в найлучшім ґатунку по мірній цїні лиш **в поне дїлки, в'втірки і середи.**

Широкість 70 ст. метер по 75 кр.
„ 90 „ „ „ 90 кр.

І **поручає слідуючі спеціяльности:** Дивани з лїнолеум, хідники, підстілки перед умивальні, скатерти на столи в їдальних кождої величини, дамскі і дїточі запаски, простирала ґумові і т. д. 5—4 626

взяв сотки, щоби на свято св. Миколая прийшли до маґазину на роботу. Одна дівчина замітила, що як Русинка не прийде до роботи задля урочистого свята і зате словом „марш звідси“ відправлено її з маґазину. Боючи ся, щоби також не стратити служби, убогі люди майже усі пішли на роботу до маґазину в урочисте свято св. Миколая. Питаємо ся, на якій основі директор п. Яхіньский обиджав релігійні чувства Русинів? Вільно йому бути найзагорільшим гакатистом, але поза своїм урядом, котрий оплачує руский робітник своєю кервацицею. Ц. к. уряд маґазину викупна тютюну не сьмів бути філією польської гакати, але має стояти на службі інтересів місцевих горожан. Нехай він вибє собі з голови гакатистичні затії, бо инакше будемо принезолені заняти ся ближше его особою, а маємо не одно про него в нашій тещі. — *Робітник.*

— **Примір до наслїдування.** З Заложець пишуть нам: До тутешнього міщанина Івана Заця зайшов перед кількома днями якийсь „ойцец“ в мовашім габіті з квестою на косцюлок. Господар ремісник сидів при роботі. Коли ойцец оповістив ему ціль квести, господар дуже чемно відказав: „Перепрашаю дуже, але я Русин і уважаю своїм обовязком підпирати наші рускі церкви, а на косцюлки то нас Русинів не стати.“ Неприготовлений на таку відмову, квестар відповів: „Coś podobnego jeszcze mi się nie trafiło“; та і тут дістав від Заця науку, що коли нема ріжниці між Русинами і Поляками, то годі зрозуміти, чому польскі ксьондзи викрикують в костелах, щоби люди по руски не говорили? На таку відповідь квестар натягнув шапку на голову і вийшов ся як „не пишний“, не поздоровивши навіть господарів на відході. Не одному інтеліґентови здало-б ся піти до Заців на науку, як сьміло, розсудно а при тім чемно належить поступати з всїлякими квестарами на косцюлки і каплички. — *І. С.*

— **Український вечер в Петербурзї** відбув ся дня 23 падолиста с. р. в користь незаможних студентів-земляків і випав так під взглядом артистичним як і касовим вповні удачно. Складав ся з двох частин: в першій була представлена „Наталка Полтавка“, друга частина була вокальна. Після вичерпання програми могутний хор, що складав ся з 200 студентів обоїх полів, в національних строях відсьпівав кілька пісень, як „Гей не дивуйте“, „Слава“ і др.

— **Памятник Котляревскому в Полтавї.** Робота около поставлена памятника воскресителя нашого слова, І. Котляревскому, на Протопопівскім бульварі в Полтаві вже цілковито покінчені. Торжественне відкрите памятника наступить імовірно в маю 1903 р.

— **Петербурске тов. ім. Шевченка** видало в минувшім році шкільнім студентам, що походять з України, поверх 3.000 руб. запомоги т. є. о половину більше як попереднього року. Наслїдком сего каса товариства майже вичерпана. В початім році шкільнім управа товариства могла видати лише 400 р., між тим коли просьб вплинуло аж на 1000 р. Убожество між петербурскими студентами велике. Управа товариства рішила видати поклик до всїх, кому наука і здоровле української молодежи дорогі, щоби будьто приступаючи до товариства, будьто добровільними датками причинили ся до скріплення фонду запомогового. Та річ ясна, на Галичину они не рефлектують.

— **Снїжниця** лютувась вчера у Львові вечером і грубою верствою снігу позасипувала всї улиці та хідники. Наслїдком того посїзнали ся всї зелїзничі поїзди.

— **Зелїзниця Львів-Винники-Підгайці.** Справа тої зелїзниці вже остаточно порішена. Головний дворець стане за личаківською рогачкою, так, як собі місто Львів бажало. Правительство піднесло ґарантований капітал о 1 мілїон, т. є. на 12 мілїонів, а решту до будови потрібного капіталу мають достарчити край, місто Львів, повіти, громади і інтересовані особи.

— **Двірські скандали.** Справа утечі жінки саксонського престолонаслїдника, архикнягині Люїзи а рівночасно любовна афера її брата архикняза Леопольда Фердинанда не сходять з шпальт німецкої преси, котра по свячує їм просторі коментарі та з дня на день витягає на сьвіт нові подробиці. Так отже цїсар приняв виступлене арх. Леопольда Фердинанда з цїсарского дому, однак під услівєм, що він не появить ся більше в Австрії. Рівночасно вичеркнено всї его платні як архикняза і полковника. Зрік ся він всїх титулів і достоїнств. Панна Адамовичівна, з котрою намірив оженити ся, є донькою почтового контрольора в Берні і має ще чотири сестри. Всї уходять за класичні красавиці. Любка архикняза, Вільгельміна, була спершу кавариянною касиєркою в Шумбарку в Моравії, звідки перенесла ся до Оломуца, рівнож до нічної кавярні. Відтак гуляла через три роки у Відни в товаристві одної дами, звісної в кругах віденьскої „золотої“ молодіжи. З Відня виїхала опять до Берна і обняла посаду касиєрки в складї обуви, де пізнав ся з нею арх. Леопольд. Коли его перенесено в ранзї майора до 45 п. піхоти в Перемишли, А—на поїхала за ним і мешкала в Перемишли якийсь час. Звідси вибрала ся з архикняземь, котрого іменовано оберстлайтнантом а відтак оберстом, до Іглави в Чехії. Віденьска Zeit подає з достовірного жерела про панну А—ну деякі подробиці, котрі кидають на її минувшину дуже темне сьвітло. Її каварияне жите в Берні та Відни було сего рода, що попадало часто в суперечність з поліцією. Мала кількоро дїтий... Не диво, що цїсар, котрий в серцевих справах свого дому ніколи не був строгим, під ніяким услівєм не хотїв згодити ся на се подруже арх. Леопольда. Одна сестра А—ної вийшла за офіцира, друга є театральною хористкою у Відни і дві наймолодші сестри панують над Берном як богині краси. Молодша з них по зискала сего року на фестині що-до краси першу нагороду. Матеріальне положене закоханої пари не дуже сьвітле. Утїкаючи із Сольногороду, архикняз розпоряджав лише грібною квотою. Теперішний їх маєток складаєть виключно з дорогоцїностий та кількамайцятьох тисяч корон готівкою, котрі Анна заощадила собі з давних презентів. Не менше в трудним положеню находить ся архикнягиня Люїза. Так її чоловік, як і родичі заявили, що збігцим не подадуть ніякої матеріальної помочи. Після послїдних вістий архикняз набере ся в любкою до полудневої Африки. Що зробить арх. Люїза із своїм Французом, покаже найближша будуччина. Андрій Жірон має ледви 23 роки і походить з аристократичної родини з Бельгії. Его бабка була італїянською маркізою. Унасліджене по померших родичах майно пропутав в коротким часї, так що дістав ся під правну курателю. З архикнягинею Люїзою пізнав ся в Парижи. Загорїла до него такою любовю, що покинкала его до себе до Древна в характері домового учитель. Дальші події розвинули ся в звісім напрямі. Архикнягиня находить ся тепер в стані вагітности, що й становить на раї головну перепону до розводу із своїм чоловіком. Пожите з ним, як звісно, обмежало ся до безнастанних непорозумінь, суперечок а навіть бійок. Німецкі дневники натякають між иншим і на якусь недугу, якої набавилась під чоловіка, а котра головно виликнула на охолодженє подружних відносин. Тепер саксонський двір заждав від неї, щоби зріклась добровільно всяких прав, які прислугують їй яко наслїдниця престола, під загрозою, що в противнім случаю буде позбавлена сих прав силою. Архикнягиня не дала ніякої відповіди. В Женеві остає під строгою контролею поліції, котра слїдить кождий її крок.

— **Нагорода за Гумбертів.** Іспанське правительство видало Франції Гумбертів за слїдуючі вчинки: крадіж, обманьство, ужите підробленых документів і обманьске банкротство. Задепунцийована їх цїловий урядник Муґіка, що мешкав з ними в одним домі і уходив за найлучшого їх приятеля. Ему і виплачено премію 25.000 франків, назначену за викрите Гумбертів.

— **Хто учить людий стрийкувати**, показує факт, що офіціалїсти гр. Ланцкороньского бойкотують читальню „Просьвіта“ в Повергові, там що не пускають членів читальні до ліса по паливо. Читальня „Просьвіта“ в Повергові мала вже в самім початку лютих ворогів в пацанах, а тепер найшли собі гідних союзників. Вже то пояловинки царского кнута і польскі гакатисте все найдуть ся в одним ряді, коли має ся зничити українського мужика, спинити его просьвіту і самопомочь. Бойкот начав ся тим, що лїсничі Кроковецкий і Волиньский, Русин з роду, задержали фіру з галузєм Олекси Германовича і назад зернути, тому що его пасерб належить до читальні. Галузє те він собі заробив і ніхто не мав права ему заборонити, але ті пани не узнають ні права, ні власности, а лиш свої примхи, а заголомшений мужик не вміє собі дати ради ані найти права. Мужик іде до директора Яцушкевича і представляє, що він не належить до читальні, а з пасербом не має нїчого спільного. Директор не забув его посаньбити та захвалювати читальні Качковского а вкінци відіслав назад до лїсничого Волиньского, щоби видав ему дрова. Але лїсничий все таки не дав ся переконати, а післав его до пароха о. Сапруна по картку, або по метрику — як люди жартом говорять, що тепер і до ліса не пустять без метрики. Так мусить бідний мужик ходити від Анни до Каяфи, щоби видерти свою власність закупчену гірким потом. Чи вже над ним нема анархії? Заснадають ся товариства для охорони звірят, а ніхто не подумає про товариство для охорони наших мужиків, а прецінь їх гірше мучать ніж ті звірята. *С. Г.*

— **Здоровле гр. Толстон.** В новійшім часї розносили дневники вістку, що гр. Толстой небезпечно захорував. Наслїдком того попросив гр. Толстой редакції всїх дневників, щоби зі взгляду на его вік і перебуті ним слабости, котрі часто повертають, не подавали про него ніяких бюлетинів.

— **Популярна література в полудневій Росиї.** В українських губерніях повстала в послїднім часї нельми хосенна гадка орґанізувати народні бібліотеки і подавати народови до читаня як найбільше книжок, особливо господарского змісту. Пр. в полтавскій і херсонскій губернії сю гадку переведено вже почасти в дїло, в харківскій нираз тепер занимають ся нею тамошне товариство сельского господарства. Недавно скликало се товариство уїздних аґрономів на нараду, де ухвалено вибрати окрему комісію, котра спільно з харківскою комісією народного читаня має пійти в зносини з видавничим комітетом товариства грамотности. Сей комітет має взяти ся за видавництво одобрених комісию брошур по сільскому господарству і друкувати їх в 10.000 примірників. Жителї північної і середущої Росиї мають таких брошур богато; треба видати серию книжок для полудня. В тій цїли комісия має переглянути всї книжки та брошури, які находить ся в книгарнях і призначені для народного читаня, і вибрати з них ті, що найбільше підходять до условій українських губерній, як не менше вібрати найважнїйші питаня по сільскому господарству і після них уложити відповідні книжочки. Судячи по рекомендації брошури звісного популяризатора сільских видань д. Чикаленка п. з. „Розмова про сільске господарство“, написаної по українськи, можна надіяти ся, що комісия для видавництва народних книжок буде в властиво повинна видавати ті брошури в українській мові. Инакше розминеть ся із своєю ціллю, бо, звісно, український нарід становить там 80—90% населення. Наші українські патріоти повинні єю нагоду використа як слід, тим більше, що губернскі земства визначують навіть премії на популярні брошури. От херсонський земский збір асиґнував на сю ціль 500 рублїв як пять премій по 100 р. На жаль від 1900 р., коли оголошено конкурс, до нині ніхто з популяризаторів не прислав ще рукописий, так що конкурс продовжено до вінця 1903 р. Щоби зближити сї книжки до народа і розвинути їх по всїх сельских бібліотеках та читальнях, при деяких земских управах засновано окремі до сего книгарні, котрі дуже гарно успівають. Книгарня земской управи в Прилуках пр. в 1901 р. принесла в касу готівкою близько шість тисяч рублїв. Показуєть найлїпше, як наш мужик любить читати, коби лише умів кождий та мав добрі книжки.

Бібліоґрафія:

— **Розправа над руским страйком в державній радї** — впорядковав і видав д-р Евген Левицкий. — Львів 1902. — (Відбитка „Дїла“). — Се політична брошура, що обіймає всї промови так руских, як і польских послів (сї в скороченю), виголошені в парляменті при страйковій дебаті, надає ся знаменито до масової аґітації. Видавець в передмові словї повисше ціль брошури так: „Видаючи сю книжку, ми мали на меті причинити ся до політичного образованя наших народних мас, бо думаємо, що ніщо так добре не вияснить взаємних відносин і поглядів та вдягень поодиноких сторонництв в краю, як живі розмови тих, котрі стоять з одного боку на чолї польских шляхтичів і Польщи, а з другого боку на чолї Русинів і руского священства. Тому ся книжка зробить добру прислугу і вона повинна находити ся — як то кажо ся — в кождій руській хаті“. — Се бажане видавця повинно спонятись тим радше, що брошура, обіймаюча 202 сторін друку, коштує всего 30 сотиків. — Замовляти треба в адміністрації „Дїла“ ул. Ватория ч. 24, — Львів. За висилку доплачує ся 10 сот. Хто замовляє 20 примірників, не оплачує порта. — Чистий дохід на „Народний Фонд“.

— **„Народний Декляматоръ“** (сторін 306, шістнайцятка) вийшов уже сими днями накладом Я. Оренштайна в Коломиї, а друкарні В. Бравнера. Містить вибір поезий, придатних до деклямації. Заступлених тут 35 авторів, а тих 18 українських, 14 галицких і два буковинські. Знайшли ся тут поезиї ще й нїгде доси не печатані, як пару поезий Олекси К—ся і одна Вас. Пачовського. Вибір поезий до деклямації в загалї вдатний. Книжка тота повинна находити ся в кождій руській хаті, а передовсїм по читальнях, де часто „Декляматоръ“ стане в пригоді. Цїнні суть вступні замітки про деклямацию і спосіб поради, як устроювати вечериці — річ написана популярно, ясно. Печатні похибки, які закрали ся до „Декляматоръ“, треба було справити на осібній картцї — се в популярних видаництвах річ конечна. Ворожим книжочка представляє ся чепурненько, бумага в неї чистї, виразні, а сама стоить лише 1 К 20 с. в хорошій оправі. Хто бере 10 примірників — дістає 11-тий даром. Замовляти найкраще у самої фірми: Я. Оренштайн в Коломиї.

Ціна худоби. (Відень 24 грудня).

На вчерашний торг пігнано рогатої худоби, призначеної на заріз, 3742 штук. В тім було з Галичини 477 штук а — штук з Буковини. — Торг був оживлений; ціни значно в гору о 25 с. — Непроданих штук зістало 3. Волів з Галичини і Буковини продано: 200 шт. по 52—64 К. 200 штук по 65—73 К, 58 штук по 74—76 К. — Бугаї опасені куповано по 54—70 К; поросяти підтучені по 52—64 К, худобу худу по 36—52 К. Все числить ся за сотнар метричний живої ваги.

Торг на безроги.

Відень 24 грудня. Зігнано 13.771 штук, і плачено: prima 104 до 105 а виїмково —, середні і старі 70 до 86, легні — до —; поросята 70 до 80 сотиків за кільоґрам живої ваги.

40.000 корон виносить головна виграна віденьского товариства штук і промыслу по **1 коронї**. Завтраєм увагу наших читачів, що тягнене відбуде ся певіцкаично 15 сїчня 1903 і всї виграні виплатить продавці готівкою по відтягненю 10%.

Спеціяліст недуг **горла і грудий**

Д-р ЕВҐЕН ОЗАРКЕВИЧ

доволїтний лїкар клїнічний і взагалї лїкарського в Щавниця, ординує постійно **у Львові, ул. Корнякта ч. 1., II. пов.** (Народний Дім).

629 17—?

Выпаленый знакъ на корку

ДЛЯ ОХОРОНЫ ПРОТИВЪ ФАЛЬШОВАНЯ.

Маттонього Гіеґгюблерска цїлющова вода. 14

Всякі купоны

и выльосованій паперы вартостий 874 [1]

выплачує безъ потручення провізія або коштівъ

КОНТОРА ВЫМЇНЫ

ц. к. уприв. Галицкого акційного

Банку гіпотечного.

ЛИПІЇ

в ресторації **НАФТУЛИ ТЕПФЕРА**, улиця Трибунальска ч. 12, дім власний, можна дістати щоденно вже о годині 8-ій горячі сніданя.

ЦІННИК:

Печінка вепрова з капустою	15 кр.
Сімкі дитячі	12 „
Фляки	12 „
Шінка телеча з хріном	10 „
Кобасна з хріном	5 „
Квас	15 „
Обід з 4 стравами	40 „

Всякі напитки в найлїпших родах по найуміркованїйших цінах; для певности, що походять з моєї ресторації дають відповідні марки. — Найлїпше пиво і мадь по найдешевших цінах почавши від 40 кр. літра.

По театрі все сніжі, а великий вибір страв і напитків заосмотрена кухня.

З високим поважанєм

79 **НАФТУЛА ТЕПФЕР.**

Коперницкий і Сын

оптики і механіки, Львів, площа Галицка ч. 1.

поручають

НА ДЕРЕВЇЇ

бінокулї дамскі і музичні в найновїйших і найкрутших ґатунках, дзеркалки, барометри звичайні і з ідобом, теодоліти ідобові і т. д. Цїлкари і рисунки всякі, ілюстровані і монохромові. Великий вибір різних моделїв машин парових, льокомотив і окрітних моделїв, електричних моторів і т. д. Поручені з провінції відпоручо на побранє.

НА СВЯТОЧНІ ПОДАРУНКИ!

Найновшу збірку

ПОЕЗИЙ БОГДАНА ЛЕПКОГО

можна дістати у *Зенона Бужлї* (Wien IX. Türkenstrasse 21 Mez. 23.), за надісланєм 1·40 кор. за неоправний, а 1·90 кор. за оправний примірник (вже з пересилкою). 778 2—4

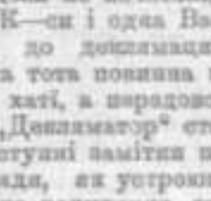

НАСАДЖ ГАВСМАНА

І. ЛЬВІВСКЕ

Photo-Plasticon

(45 років привілеєвано.)

Від 21/12 до 27/12 до побачення: Новий цикль: **На прегарній ІТАЛІЙСКИЙ РЕВІЄРІ.**

Вступ 10 кр. 78

Робітня різб і орнаментів в дереві до церквей

Т. Чарнецкого

Львів пл. Домінїканьска ч. 1.

Підіймає ся всяких робіт, які входять в обсяг різбярства, як: **Олтарї, олтарики** процесійні сьв. фіґур, **ангели, статуї, корпуси, хрести, амвони, образи,** на полотнї і блясї малювані як і різблені. Виготовляє **цинборії. Відновляє старі** на сьвіжі і виконує всякі направи церковни. 451 29—52

І. ШУСТЕРА

кождий і материял указані всюди за найдучі і найдешевші

Новість! Кождий шуковий над вечай дитячі, тїпаї і гравалї від 16 кр. вижше.

Новість! Машинки вічно відчищує стари, обвете цїлу ніч за найточнїйше на 3½ кр. на місяць. 187 21—30

До відомости Панам і Панам конкуруючих на посаду при інституциях фінансових, банкових і або радових.

Повідомляю, що **удїляю лекциї і приготовляю до испитів з рахунковости державної і книговодства купецкого.**

Виклади для **ПАНЬ** відбувають ся окремо.

Вечірних повеснень удїляю від 1—2 год. пополудни, на листовне запитане відповідаю відворотною почтою.

ВОЛОДИСЛАВ НАЙМАН

контролюр каси місткої в **Станиславові** *улиця Третього Мая ч. 23 (Шпитальна ч. 8.)* 765 2—52

Хто хоче мати на віку добру тепку в кадрі, нехай уложить ся з довірєм до спеціяльної робітні кождер і матерацїв **Йосифа Шустера, Львів, Коперника 5.** Кождер на пивний вазі по ар. 5-6, 7, 8, 9, 10 11, 12 до 14 ар 726 8

Епілєпсия.

Хто терпить на падячку, корчі і подібні нервові недостатки, най завсїди брошуру о тім, висилає тому дїстати даром і опатечно. **Schwanen-Apotheke, Frankfurt a. M.** 620 22—52

Збогатити ся

в добру а дешеву книжку

радби кождий!

Т ак вертаємо Вашу увагу, що книжка вийшла сими днями

НАКЛАДОМ

ЯКОВА ОРЕНШТАЙНА в Коломиї

ПІД ЗАГОЛОВКОМ:

„НАРОДНИЙ ДЕКЛЯМАТОР“

На 2 і пів четного друку містить 307 добірних до деклямації малих перестановних поезій — У вступних замітках о деклямації: **Що і як деклямувати? та як устроювати народні вечерки?**

Примірник в елегантній полотняній оправі з китицями

коштує лише 1 н. 20 сот.

З огляду на ті всї прихильні похвали „Народній Декляматоръ“ находить ся в кождій читальни в кождій руській хаті.

Продаж ся виконує у **Якова Оренштайна в Коломиї**, ринок. 771 2—3

Пендулові годинники з музикою

се новійша новість в фабрикації годинників. Сі французькі мінятурові пендулові годинники 69 ст. довгі, скриночка, точно як рисунок, з горіхового дерева, політерована в артистичною різбою, виграває що години гарні марші і танці. Ціна зі скриночкою і опакованем лиш 8 зр. — Той же самий годинник, без музичного приладу, що лиш вибиває кожду пів і годину зі скриночкою і опакованем лиш 6 зр. Сі пендулові годинники ходять точно на мінуту і для свого артистичного викінчення становлять гарний і елегантний мебель в комнаті. Будильник з дзвінком і ясним в ночи ціферблятом 1·70 зр., а такий, що грає замість бити 6 зр. — Нікльований ремонтоар 3 зр. — Правдивий срібн. ремонтоар подвійно критий 5·50 зр. — Розсилає з лиш за посліплатою. Недогідне приймає ся назад, гроші звертають ся, тож нема ризика. Великий ілюстр. ґанний цінник годинників, ланцушків, перстенців і т. д. даром і оплачено.

Христиньска (фірма заснована 1860).

Josef Spiering, Wien,

I Postgasse Nr. 2—20. 72 a 8—8

НАЙДЕШЕВШЕ ЖЕРЕЛО

МАҐАЗИН ФУТЕР
М. А. АВҐУСТИНА

у Львові, ул. Театральна ч. 7,
(напротив головного входу до костела катедрального)

поручає всякого рода

футра, ґарнітури, шапки, верхи до футер і ин.

Великаньский вибір (Colier)

в розличних формах і ґатунках.

Цінники на жадане даром і оплачено. 567 6-17

На подарунки різдвяні і новорічні

поручає

Адольф Зільберштайн

оптик і механік у Львові, ул. Кароля Людвіка ч. 9.

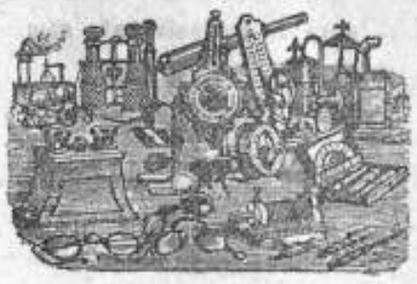

Льорнетки театральні з перлевої маси в кости слонівської, алюмінієм і т. д.

Окуляри, цвікери, термометри, барометри, стереоскопи, пантоскопи магічні ліхтарні, моделі парових машин, ґальванічні і дзвінки електричні 770 4—10

по найнижших цінах.

МОТОРИ „1НОМ“

бензинові, нафтові, спіритусові і ґазові, вище 3000 штук в руху, поручає під дуже корстними условіями виплати

К. ПРІВЕР

в Кракові. 751 8—8

Свіжий і здоровий товар в великім виборі по низьких цінах!!!

В наших склепах при ул. Голуховских ч. 5 (ріг ул. Казимировскої), як також при ул. Сикстуській ч. 4 продаєм по цінах фабричних всякі пакунки: цукрів дезеровах, бомбонів, чеколяди, перників, помадок, гербатників і т. д.

На деревця.

Великий вибір цукрів ґалантерийних, бомбоньорки і т. д. до украшеня деревця.

Новість!!! Какао з солодомів дотепне здорове і загідне 1/2 кільогр. 80 сот.

Дякуючи шановній П. Т. Публичности за дотеперішну підтержку нашої від 20 літ в краю поважно звісної фабрики поручаєм ся дальшим ласкавим ґаздам.

З високим поважанем

Парова фабрика цукрів і перників Брандштедтер і Спілка у Львові. 74 8—10

АНТОНІЙ ЗЕМАН

годинникар, у Львові, ул. Собіского 11

давнійше ЙОСИФ ВАЙС

має на складі і поручає всякого рода

ГОДИННИКИ

з першорядних фабрик по найумірковайших цінах.

Приймає до направи всякі в обсяг годинникарства входячі роботи і ручить за совісне і точне викінчень. — Приймає також антики до направи. — Поручена з провінції виконує ся як найскорше. 560 18—18

Ростинно-алькалїчний порошок,

найлїпше средство до чищеня зубів і консервованя ясен

ІВАН ІҐНАТОВИЧ

Львів, ул. Сикстуска ч. 25 і ул. Галицка ч. 11.
Краків, Сукенніце ч. 20. — Перемишль, ул. Францішканьска ч. 24. 712 1

Маґазин і робітня футер

ФЕЛІКСА і ЮЛІЯНА ЛЮБЕЛЬСКИХ

у Львові, ул. Валова ч. 3,

поручають на зимовий сезон всякого рода футра в шкірках, готові футра і всякі артикули входячі в склад кушніерства — після найсьвіжійших фасонів, а також приймають покрити і перерібки на нові фасони, числячи по найнижших цінах. 684

ВЕЛИКА ПОБІДА!

Загально звісного **медлїнґского обув** Альфреда Френкля над всякого рода обувем **в Перемишли**, принудило славну медлїнґску фірму перенести свій склад в сусїдний більший льокаль в тім самім домі на розі. Отже медлїнґске обувє, котре не лиш що-до ґатунку, но — по двократнім зниженю — і що-до ціни без сумніву перевисшає всякі до сего часу звісні вироби, буде тепер в новім просторім льокалю приступне не лиш дотеперішним постійним відбирателям, але і широким кругам населеня Перемишля і охрестности, котре у власнім інтересї імовірно не занехає численно відвідїжувати новий льокаль старої славної фірми, щоби покористуватись так рідким случаєм.

ПРИМІТКА. Купуючи обувє в Перемишли треба бачити на фірму: **АЛЬФРЕД ФРЕНКЕЛЬ „Медлїнґ“**, котра находить ся лиш **при ул. Францішканьскій ч. 16 в Перемишли.** 742 2

Великий вибір найлучших Калєшників.

Отсїж маю честь повідомити П. Т. Публіку, що розширив я мою знану від 10 літ

Лїярню всяких металїв

і принимаю всякого рода роботи і направи, входячі в круг мосяжництва. А іменно виливаю: таблиці нагробні, шильди, дзвінки, лїхтарі, таблиці для Вп. лїкарів, адвокатів і купців і пр. Направи виконує ся в найкоротшім часї по дуже умірковайних цінах.

Поручаюсь ласкавим ґаздам П. Т. Публіки і остаю з поважанем 5 1 20 52

ТОМА МООС, Львів, ул. Синстуска ч. 14.

Новоотворена робітня кравецка

СОФРОНА ФЕРЕНЦЕВИЧА

Львів, Галицка ч. 10,

поручаєсь Вп. Публиці і Всеч. Духовенству. Виконує всякого рода одяги мужескі після найновійших журналів, як найдешевше і найсолїднїйше.

581 17—17

Експорт до всїх держав европейских!!!

Вироб красний.

Египетскі тутки і папериці

554

АІДА

81—100 суть найлучші узнані.

Вироб красний.

Головний склад: „АІДА“ Львів, ул. Панська, ч. 10.

Знаменитий

МІД ДЕСЕРОВИЙ КУРАЦИЙНИЙ

в власної пасїки в 5 кґр. пушці за 6 К. 60 с. оплачено.

Всї відбирателї дуже вдоволені.

Вельми займиву брошурку д-ра Цєсельского о ужитю і успїтности курацийного меду висилаю даром і оплачено.

741 14—?

П. КОРЕНЕВИЧ, емерит. учитель **Іванчани.**

Казочно дешево! Доси небувале,

щоби столовий шкляний сервіс на 6 осіб можна було дістати за зр. 1.90

з матовою окраскою на 6 осіб зр. 2·35.

Сервіс порцеляновий білий ґладкий на 6 осіб за зр. 4·45.

Сервіс порцеляновий столовий з декорацією в формі цвітів на 6 осіб за зр. 7·50.

Сервіс порцеляновий до чаю з декорацією в формі цвітів на 6 осіб за зр. 1·60.

Сервіс до чорної кави з декорацією в формі цвітів на 6 осіб за зр. 1·60.

Сервіс до компоту шкляний на 6 осіб за зр. 1·35.

Келишки до вина або горівки по 8, 10, 12 і 14 кр.

Скланки на воду по 4½ кр. — Повисші сервіси набувати можна у жередя загально звісного з дешевости і доброти для порцеляни, шва російских самоварів і китайского чаю се в торговли фірми

Его Цїс. Кор. Величества надворного доставника

КАЗИМИРА ЛЕВИЦКОГО

Львів, ул. Трибунальска ч. 6.

Ілюстровані цінники безплатно і franco. 769 4—7

Повідомляю П. Т. руску Публику, що від кількадесять літ отворив я **робітню мужеских одягів при улици Руській ч. 3.**

Будучи Русином хотїв би я Русином позістати і для Русинів працювати. Для того піддержіть, Родимці, мою фірму, перестаньте вже раз свій гріш в чужинецкі руки віддавати, а памятайте, що пошираючи своїх людий, поширяєте народню справу.

Дякуючи моїм Вп. Ґостям за дотеперішне підтриманє пишусь

З поважанем

СТЕФАН ДІДУХ.

589 7—12

ТУТКИ цигаретові 1000 штук за 1 зр., поручає Авґ. Мрозуркевич, Львів, Скарбківска 7

„MERKURY“ Ґазета льосовань і торговельна

Виходить 2. і 16. кождого місяця.

ЗМІСТ Ч. 23. Льосовання. Спекуляцеї урядників банкових. Ліквідация угорск. Банку для торговлї і промислу. Хроніка торговельна. Біржевий перегляд. Відповіди і т. д.

Цїлорочна предплата виносить 3 к. 60 сот. піврічна 1 К 80 сот. — Оказові числа даром і оплачено. В січни одержують всї абоненти

безплатно

РІЧНИК фінансовий на 1903 і банковий календарик. Адрес Адміністрацеї: Краків ринок гол. 5. 744 4—7

Стосовний подарунок різдвяний!

Послїдний тиждень!!!

Головна виграна Корон **40.000** Корон

ЛЬОСИ ТОВАРИСТВА ПРОМИСЛУ І ШТУКИ по 1 коронї

поручають: М. Йонаш, Кіц і Штоф, М. Кларфельд, Якуб Штрос, Корман і Файґенбаум, Самуелї і Ляндау, Шіц і Хасс, Авґуст Шелєнберґ і сини, Сокаль і Лїлїєн — банкери у Львові. 748 8—?

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор: Др Евген Левицкий. Папір з фабр. Черлянської. З друкарні Ставропиґийского, під зарядом Йосифа Даниляка.

Ч. 280. Львів, Понеділок 16 (29 Грудня) 1902. Річник XXIII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ: Адміністрация „Діла", ул. Ватория ч. 24; Бюро газет А. Ольшевского, ул. Кінського 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухгтаб, ул. Короля Людвика ч. 23. — У ВІДНІ: M. Dukes, I. Sellerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler, I. Wallfischgasse 10. — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком:
в Австрії: за границею:
на цілий рік . . . 22 к. — 44 к.
на пів року . . . 11 „ — 22 „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . . 20 к. на пів року . . . 10 к.
на чверть року . . 7 „ на місяць . 2 к. 50 с.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с.
на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Ватория. — Рукописи звертають ся лише на попередньо заслані. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсертсову або на її місце, а з рубрики „Надіслане" по 30 с. — Подяки і жалі приймають ся по 30 с. за стрічку.

Москвофільский штаб а консолїдация руских сил.

Послїднє число „Галичанина" принесло вступну статю під замітним заголовком „Въ лютое время", котру годї лишити нам без замітки. Згадана стаття, повна бомбасту та пользована на ефекти, підносить ще раз стару ідею консолїдації. В „лютое время", яким есть теперішний напір Польщи, треба — виводить „Галичанинъ" — злучити ся всїм руским партиям для спільної оборони. Консолїдаційні свої виводи оснівчує „Галичанинъ" бенгальским сьвітлом геройских картин Гоголя з козацко-польскої борби, ідеалізуючи — ad usum consolidationis — тих самих козакїв, яких ще недавно лаяв враз з „Русским Словом" некультурними розбишаками та безпросьвітними панщаками. „Не настало-ж крайное, ибо лютое, время — кінчить „Галичанинъ" — собраться и „москалефиламъ" и „украинцамъ", и натегиген тамъ, и крестьянамъ во едино и посовѣтоваться, какъ совѣтовались древніе русичи на всенародномъ вѣчѣ, или болѣе близкіе намъ по времени козаки на Черной Радѣ? Не наступилъ ли уже часъ, повторить за Тарасомъ Вульбою, всенародно, вопросъ: — А что, братцы? Есть-ли еще порохъ въ пороховницахъ, не притупились-ли козацкія сабли и не погнулась-ли козацкая сила?"

Так „Галичанинъ", той сам „Галичанинъ", що стілько навислугував ся польській гакаті, денунціюючи наші ґімназиї і нашу молодїж, плюгавлячи нашу „хлопску" літературу і „розбишацку" історию і т. д., що стілько нахрунив ся, ломлячи сецесию молодїжи, опонуючи против сецесиї зі сойму і крайно нужденно заховуючи ся в страйковій акциї, що стілько напідлизував ся, представляючи свій табор яко „благонадежный" елемент а „украинцовъ-пайдократовъ" яко анархістично - соціялістично - революцийну збиранину, Gazet'i Narodow'iй і ґрафови Пінїньскому — сей „Галичанинъ" загремів нараз у бойову сурму, накликуючи всї руські партиї, ставати в одну лаву!

Нещиріть та лукавство „Галичанин'ових" покликів ясні — думаємо — всякому як сонце на небі. Підорвавши цїлим рядом зрад та хрунївских поступків до краю свою опінію в цїлій суспільности, а навіть у многих своїх, заслїплених доси, прихильників на провінциї, „Галичанинъ" побачив, що за далеко гнав ся та що за скоро став покликувать свої власнині думки і намірн, зрозумів, що переходив ся, і зачинав завертати та пробув латати свій сильно пошматкований прапор. Ось тут лежить причина его боєво-консолїдацийного алярму під грімким заголовком „Въ лютое время"!

Що время тепер справдї люте, се правда, яку ми виказали в цїлім радї статий, начіркуючи нашу суспільність до рішучої оборони від польської потопи, яка ще „Галичанинъ" прочумав ся в недавних любощах з Gazet'ою Narodow'ою. І що в таке люте время потрібна, а навіть конечна консолїдация як найширших кругів руского народу до самооборони, се також місткно ся у наших покликах до руської суспільности і ее рівно ж думка, на яку ми цїлою душею нашемо ся і всїми силами стараємо ся перевести в дїло. Та, будучи прихильниками консолїдації всїх можливих сил до оборони від наступаючої Польщи, ми мусимо однак добре глядїти: з ким консолїдувати ся і на який конець? Бо чей же годї нам, що боремо ся за істнованє руского народу, консолїдувати ся з тими, що те істнованє не чують! Чейже не можливо нам, що думаємо розвинути рідну культуру, консолїдувати ся з тими, що розвиткови сеї культури кидають без упину тисячні колоди в дорогу! Чейже тяжко нам, що йдемо вперед, консолїдувати ся з тими, що тягнуть всїми силами взад! Чейже божевільным було би нам, що будуємо і творимо, консолїдувати ся з тими, що валять нашу будову і нашу роботу, — нам орґанїзаторам консолїдувати ся з деструкторами! Коли ми говоримо за консолїдацию, се есть за згуртованєм всїх щирих руских сил, так маємо і можемо мати на думцї тілько консолїдацию всїх тих Русинів, що признають грізну потребу горячої праці для ратунку і дальшого малорускаго народу.

Що се наше категоричне застереженє есть наскрізь оправдане і що наше твердженє про лукавство та нещиріть „Галичанина" не есть лише посередною дедукциею з загальної тактики москвофільского штабу, на се найлїпшим доказом людський орґан его штабу, „Русское Слово". Погляньмо тілько, що пишуть в тім „Русскім Слові" для селянських мас ті самі (навіть що-до осіб) люди, котрі в „Галичанинї" так розписують ся за консолїдацию. Возьмемо тілько два послїдні числа „Русского Слова" (49 і 50), що менше більше рівночасно появили ся з консолїдацийним покликом „Галичанина".

Отже в 49 ім числї на першій сторонї бачимо очи заголовки статї „Спасаймо Русь святую передъ измѣнниками-иничарами!" Зараз з перших стрічок довідуємо ся, що сими „измѣнниками-иничарами" є „украинцы-пайдократы", — „наемные Юды, що за марний польский грошь вырекались тысячѣтной русской исторіи и культуры"... що назвали себе якими-то українцями, що выреклись святой русской азбуки и приняли кудлохвостую фонетику"... „Русь, Русь, какая Ты несчастная! — вибукає дальше з патосом „Русское Слово". — Пятьсотъ лѣтъ терпѣла Ты польскую неволю"... І з'образивши всї страшні факти польскої неволї, „Русское Слово" виводить: „Но все то Русь переживала и теперь была бы можетъ и счастливая, если бы не измѣнники, фонетики-украинцы"... „Дорогіи брати хлопи!" зачинає апострофою до селян „Русское Слово" свій виклик, „ётки взялись украинчики-пайдократы", і хто вони є? Отже „Украинцы то суть люди, которы хотѣли бы поробити партію межи русскимъ народомъ"; їх обаламутили в школах Поляки і вони тепер голосять, що є три руські народи, а не один, коли між тим „великороссы, малороссы и бѣлороссы составляютъ одинъ народъ, подобно какъ три особы Божіи суть однимъ Богомъ (sic!!)... „Украинцы" є „запроданцями, що отреклись исторіи и тысячѣтной русской азбуки"... „Фонетики за польскія гроши возненавидѣли москалей, которіи суть такъ само русскія люди, як мы". А все те роблять „украинцы пайдократы в тій цїли, щобы подхалѣбитись польскимъ панамъ". „А знаете, дорогіи братья хлопы — пише дальше орґан москвофільского штабу — ётки взялись тѣ иничаре, запроданцї, що вводять сварю и роздоръ межи русскій народъ". Отже, як Польщу розібрано, польські політики хотїли ей воскресити і в тій цїли споничити „русскій" нарід в Галичині і на Украйні. Коли се не вдавало ся, тоді вони „постановили розбити русскій народъ на партіи... и оголосили, що такъ звали москали то инший народъ, якъ мы". Далї польські політики „начали агитовати по Украинѣ и сыпати польскія гроши на украинцамъ и требовати, щобы они ширили ненависть до своихъ русскихъ братей, москалей... И найшлись на Украинѣ такіи выродкы и блудныи сыны, которыи дали перекупити ся и начали голосити, що они т. є. украинцї и цѣлое мало-русское племя... то инший народъ, якъ наши „русскія" братья москали"... Се стало ся головно в часї польского повстання з 1863-его року. „Поляки привезли собѣ тогда изъ Россіи польского шляхтича Стахурского, который бралъ участь въ польскомъ повстанью. Тотъ Стахурскій (Свенцицкій) „выховывалъ въ академичной гімназіи во Львовѣ украинцевъ и... выховалъ цѣлый радъ измѣнниковъ-украинцевъ, и они баламутятъ сегодня молодежь въ гимназіяхъ, учительскихъ семинаріяхъ и пр."... „Д-ръ Омелянъ Огоновскій, бывшій „український" ученый — пише в инших місцях москвофільска ґазетка — началъ уѣдати на „москалей", щобы подхалѣбитись польскимъ панамъ и самъ признавалъ ся, що учивъ по „всякихъ" д-ра Черкавского. Тотъ Черкавскій такъ приказалъ Огоновскому вчити своихъ студентовъ, якъ того треба было польскимъ политикамъ" — Далїйша робота виводить „Русское Слово" не помогла Поляком, бо молодїж не хотїла вірити „українським" вчителям „или такъ зовимыхъ „вчецимъ". Тоді українці „уговорились съ польскими панами въ посѣдное время такъ: „Мы будемъ противъ васъ Полякомъ писати и говорити, а Вы своихъ противъ насъ, и въ той способъ русская молодежь скорше намъ повѣрить и пойде на „украинскую" сторону". По таким вказівці москвофільської тактики пічнать „Русское Слово": „Гонїмъ же отъ себе тѣхъ Юдъ-пайдократовъ, поки часъ!"

Сей нужденний маячинні з 45-его числа нічим не уступає довгенній статї „Хлопские страйки" з 50-его числа „Русского Слова". Ціль статї: при кінци року, коли заходить небезпека стратити чимало передплатників задля усяких хруївств штабу — вказати, що москвофіли в страйковій акциї поступили чесно, а за се нужденно поступили „украинцы". Ті „украинцы" викликали страйки всюда, де треба і не треба, при чім мали ся оці не польских панів але Росию! Тому страйки були тілько в загранічних повітах від сходу, в яких страйки могли „перекинути ся" до Росиї против „русскихъ" дїдичів, а не було їх ся се в західних руских повітах, звідки могли би були перейти до Польского Царства, де в польскі дїдичі. Ось-таке то підле ті „украинцы-иничаре" після представлєня „Русского Слова", що найлїпше рівночасно з консолїдацийною статею „Галичанина".

Думаємо, що супротив такого поступованя москвофільского штабу наведені на початку нашої статї вказки і застереженя,

---

Мария Конопніцка.

„ЯКТОН".

(*Конець.*)

Кілько куланів упало на її плечі, кілько разів ударилась о полудрабок, кілько синців виносила з такої кампанії, — того вона ніколи не рахувала. Коли лиш удалось їй заробити хоч-би пятак, вона верталась до дому, вдоволена і весела після всїх прикростий, і зачинала рахувати гроші, призбирані таким способом за цїлий місяць. Но ще ніколи не могла вона нарахувати більше рубля. За другим рублем ходила до брата. Ставала на порозї його хати, покірна, мовчазна, не поступаючи ні кроком в середину хати, з малою дитиною при високій груди, і брат знав уже й без розмови, що значить її прихід.

Сидячи за роботою, підіймав свою рижу, тяжку голову, дивив ся скляними, випуклими очима на сестру, знимав з пальця блискучий сталевий наперсток і, добувши брудну мошонку, котру носив на грудях під ватованим кафтаном, виймав з неї рубль і дав сестрі. Рубль був усе паперовий і все одни лише в мошонцї. Жадні, бігаючі очи Хаї ніколи не могли нїчого доглянути крім того рубля. Все те робилось мовчки, без однїського слова.

Хая брала рубль, цїлувала затовщений рукав братового кафтана і тихо схлипувала. Фроїм не перебивав її сльозам і проявам вдячности, але мошонку ховав як найшвидше під кафтан, запинав ся на всї ґузики, брав наперсток, і Хая счезала в темних, низьких сїнях зі сльозами й зітханями.

Так тяглось не один і не два роки, аж одного гарного дня Фроїм, нїчого не говорячи, як звичайно, взяв і купив кусень землї у Сондаря Колвенича тай, підібравши поли халата, пішов у Троянівський ліс оглядати бальки і дошки. Оглянув, сторґував, дав задатку, кілько мав при собі і, умовившись по дорозї о приїзд каміня на фундамент, вернув під вечір до дому. Таки того вечера в місточку говорили, що Фроїм кладе дім.

І дїйсно почалась будова.

Випололи високу, недоїдженну Колвеничеными козами хонту, плошу перемірили шнуром, позабивали на углах чотири колики і зачали копати рів під фундамент. Тимчасом з Троянова возили хлопи камінь, тесля ходив по площі з папіросою в зубах, оглядав, значив крейдою привезені бальки, а найнятий робітник, весело посвистуючи, гасив у ямі вапно. Прохожі ставали серед вулиці подивитись на „фабрику". Одні хвалили голевою, другі желали щасти, дїти окружали землекопів, — словом, як звичайно, коли будують що-небудь.

Таки першого дня, навіть першої години, як зачала робити та „фабрика", прибігла на площу Хая, задихана, змучена, лишивши склепик на голові своєї старшої дочки. Прибігла, облетїла очима все те царство і аж сплеснула в долонї від подиву. Однак до брата не пішла... Аж на першого увійшла в хату кравця, покірна і мовчазна, і як звичайно стала на порозї.

І Фроїм, як звичайно, взяв мошонку і дав сестрі паперовий рубль. Та коли вона хотїла поцїлувати його в локоть, він взяв її за руку, мовчки перевів через вулицю, мовчки обвів довкола половини площі, на котрій будували, і, ставши, сказав:

— Слухай, Хая. Ми дїти одних родичів і більше нас нема. Мені дав Бог заробок, та не дав дїтий, а тоб. Бог дав дїти та не дав заробку. Се недобре...

Він замовк і зморщив ся, немовби б викликував дові строге обурене.

Хая хлипала по тихоньки.

— Ш... ш... ша... — перебив їй Фроїм. — Ти тепер не маєш плакати, а мене слухати.

Хая сейчас витерла рукавом очи, а серце в неї забилось.

— Се недобре, — продовжував Фроїм, морщачи своє високе чоло. — Твої дїти голодні, твій муж голоден і ти голодна.

Хая жалібно заплакала. Вона дїйстно все голодувала, навіть уже не тямить, чи була коли сита...

— Ш... ш... — знов поважно успокоював її Фроїм. — Тобі тепер не треба плакати; тобі треба тепер мене слухати! Твої дїти обдерті, твій муж обдертий і ти сама обдерта.

Хая голосно заридала. Ох, ох, як давно не було вже цїлих черевиків на її бідних, напухлих від утоми ногах!... Як давно у Абрамка не було на плечах сорочки, а Гудес всю минувшу зиму мерзла без блюзки...

— Ш... ш... ша! — третій раз запинів Фроїм. У твоїх дїтий нема власної хати, й у твого мужа нема своєї хати, й у тебе нема її.

Хая сильно заридали, мнучи в руках паперовий рубль, найгарнїйший доказ правди братових слів.

— Ш... ш... ш!... — успокоював її брат протяжним шипінем, а коли вона замовкла, говорив дальше:

— Ти видїла, що я обводив тебе довкола половини площі і половини фундамента, від тих двох колників до тамтих двох. Та половина дому, що стане на тій половині фундамента і площі, буде твоїм домом і дахом твоїх дїтий. Я так хочу!...

Він підняв велику, рижу голову і з-лекка надув губи і лице.

Хая упала на землю, стративши майже свідомість, цїлуючи ноги і коліна брата. Сльози текли градом із її очий по її худім, темнім лиці, стогін і самих вирвав ся з її грудий, внесплені руки конвульсийно стискали дитину, що ввігнала коло порожної груди. Вона була бавильна до божевільства. Її дім, її дім! Власний дім, і її муж, і дітий...

Скочила на рівні ноги і як божевільна побігла до своєї хати, не замічаючи нїчого по дорозї.

Її дім! Її дім! Її власний, власний дім!

Фроїм, пихкаючи, ходив по місци будови до пізного вечера.

З того часу „фабрика" робила два рази швидше. Рижий правець кидав навіть роботу і йшов поважний та мовчазний на площу, ставав там, гладив бороду і дивив ся на свій дім, що виростав смолистим, жовтим, деревляним зрубом на фундаменті. З ремісника ставав він тут горожанином міста.

Та коли вернув Шлайфман зі степовими волами і він запрягав у него свої заробленні гроші, той звелів в присутности рабіна, що нїяких грошей не брав від него на схованє, а торґував своїми власними грішми.

Таки тої ночи розлетїлась по місті звістка, що рижий правець повісив ся в своїм новім мазанку, на Троянівськім бальку, котрий що-йно були вивели.

Був ясний, тихий, прозорястий ранок. Тонкий білий серп місяця гас високо на небі, таючи в блеску дня і сонця. Над до

НАЙМОДНІЙШІ паски, ґорсети, рукавички „Діяна", жакети, коронкові шалики — поручає у великім виборі ФЕРДИНАНД ГІТЛЄР
Львів, площа Галицка ч. 3.

являють ся прямо за слабими. Москвофільский штаб, пропаґуючи з нагоди „лютого времени“ в „Галичанинѣ“ нову консолїдацию“, думав, що ему удасть ся ще раз та сама штука, якої уживав так безженадно і якою так підживило ся москвофільство при лихої памяти консолїдациї з 1898-ого року. Загіпнотизована консолїдацийним фантомом наша суспільність перестала тодї для сьвятої згоди зазначувати ясно своє національне становище, коли між тим те саме „Русское Слово“ вело безприкладну і скажену прямо кампанїю против нашого табору, а „Галичанинъ“ для замилення очий пускав „тумана“ консолїдацийними статями. А наслїдком того було піддвигнене москвофільства.

Та тепер наша суспільність надто вже прозріла, щоби дала ся взяти на консолїдацийну полову, подавану москвофільским штабом одною рукою в формі сентіментальних статий в „Галичанинѣ“, коли рівночасно другою рукою в „Русскім Слові“ щирих патріотів клеймує ся підлими побрехеньками як „ничаровъ“, „Юдовъ“ і „измѣнников“, куплених за польські гроші. Наша суспільність надто добре знає, що хитрий та лукавий москвофільский штаб, се не ті добродушні і по своему щирі люди, якими є многі провінціональні читачі „Галичанин'а“ і „Русского Слова“, і яких певно треба инакою мірою мірити та з якими можлива спільна праця, — як наємних московских писаків. То-ж всякі консолїдацийні покликы з боку москвофільского штабу і его „ринх“ адгерентів, наша суспільність відкине з повною рішучостію, сьвідома того, що консолїдациею, до котрої нам треба змагати, есть тілько консолїдация тих, що не посунулись ще до повної неґациї самостійности малорускаго народу, з виключенем хитрих аґентів российского правительства.

Школи в печеніжиньскім повіті.

[*Допись*].

В печеніжиньскім повіті маємо школи в 19 селах з двома місточками, а в них 28 учителїв і учительок, з котрих 8 учительок є некваліфікованих. От і приходить ся мені спитатись зараз на сім слові. Вісїм некваліфікованих учительок! На якій підставі?.... Після закону о народних школах (§. 26 і 38 зак. з д. 14. мая 1869., В зак. дер. Ч. 62), іменованє некваліфікованих осіб учителями чи учительками є просто недозволене. А яка має бути кваліфікация учителя чи учительки, говорить так закон державний як і краєвий цілком ясно: має се бути кваліфікацийний іспит або іспит зрілости в учительскій семинарії. Тимчасом у нас, у східній Галичині, засипує ся школи некваліфікованими силами. Коли школа приватна хоче з конечности принять некваліфіковану силу, то треба на те аж окремого дозволу міністра просьвіти. Але до публичних шкіл принимають у нас без жадної перешкоди, учительок з леда яким „паньчошковим“ іспитом! А цїкава буде би річ знати на якій се дїя ся підставі!*)

Що-до викладового языка, то чейже не можна сумнївати ся, що в такім повітї, як в печеніжиньскім, нема місця на школи польскі*); з другої-ж сторони не треба й казати, що у всїх школах в печеніжиньскім пов., хоч всї мають викладовий язык руский, галицким iure caduco учать обовязково польского языка, при чім розумів ся, п. інспектор пильнує, щоби dziatwa wyraźnie się poprawnie — ciesm teneatis! — po polsku. При такім стані річи можна собі уявити, як то в нашій гуцулїї виглядає той викладовий язык руский!

Коли взяти на увагу той викладовий руский, що має служити не для просьвіти народу, а до цїлком безцїльної, безглуздої і і безхосенної муштри в другім— ба ні! pardon! — в перших крайовим язику, а до того ще й ті некваліфіковані учительскі сили: то зовсїм не буде дивно, що фреквенция в тих школах є дуже мала**). Все-ж таки наш добрий народ тисне ся до просьвіти, хоч і як малий бачить в неї пожиток; і хоч в нашім повіті майже не виконує ся примусу шкільний, фреквенция росте з року на рік так, що оказує ся потреба розширювати школи чи то отварати нові класи. Але на жаль ті, що могли би і повинні би до сего приложити рук, оказують повну рівнодушність. Не кажу вже про окружну раду шкільну і її предсїдателя п. старосту та окружного інспектора, котрі передовсїм повинні дбати про добро і розвиток шкіл. Опіка наших властий над нашими школами є нам занадто добре знана так, що до них неможемо й мати великих претенсий; часом може навіть здавати ся, що тим лїпше, чим менше вони журять ся нашими школами. Але ж є по селах сьвященики, що раді навіть уходити за патріотів, а така школа їм байдуже!

Отак в Княждворі давна повинна бути школа триклясова. В Яблонові місточку дано повинна бути чотирокляcова, розумів ся, руска школа. В Стопчатові повинна бути або двоклясова школа або друга одноклясова. В Лючи повинна бути також двоклясова школа, але там і для одної класи нема місця, хоч на школу за дорогі гроші накуплено жидівску крамницю. В Молодятині повинна бути двоклясова школа. В Березові нижнім на 4.000 душ чейже могла би бути 4 клясова школа, а нема доси жадної; бо хоч зорґанїзована в двоклясова і хоч сего року окружна рада шк. заіменувала там двох учителїв, то ані один селянин не написав своєї дитини до школи! В Березові нижнім повинна теж бути двоклясова школа. Чиж не повинні би місцеві сьвященики, члени або й предсїдателї місцевих рад шкільних подбати о се? Але видно, що їм се не в голові!

А вже особливо про о. Тимника, декана і пароха в Березові нижнім і нижнім, не могу не вспоминати загального в наших сторонах здивування, хто то умів редакцию „Дїла“ так впровадити в блуд, що аж помістила спростованє в оборонї сего патріота. Гарний патріот, що не то школами в своїх громадах, але навіть читальнею не має часу заняти ся! В маю с. р. заложено в Березові нижнім читальню, а о. декан взяли приняти достойність голови; але доси не мав часу навіть скликати засїдания видїлу, щоби становити, які виписати ґазети і книжки та які річи справити для читальнї. І гроші лежать дармо, а ґазет нема.

Не лїпше дїє ся і з будинками шкільними. В громади, де школа нїбито є, але нема будинку. В одних селах сьвященики, як оо. Т., В. і н., противлять ся будові або винаймленю будинку на школу; в других, як в Акрешорах, в Банї Березівскій, в Слободї рунґурскій, в Рунґурах і н., хоч нїхто й не противить ся, та й нїкому не в голові будова школи.

(*Конець буде.*)

Нужда в Скільщинї.

(*Допись*).

Вже нераз була в „Дїлї“ згадка про визиск нашого народа всїляким пияками, що немало наточили крови з нашого народного орґанїзму. Та ті лиходії еще не перевелись; вони ще й дальше бушують по сїльскій верховинї та розточують до решти добро нашого селянина. Писало ся вже про справу в Жупанию, де жид-лихвар Герцко Гольдрайх з Скотарського, доробившись великого майна на верховинцях, закупив село від п-ні Жанети Виконої, а бідні Жупанцї, що головно живуть з хову товару (маржини), дорого будуть мусїли оплачувати ся сему жидиськови за пасовиско, бо майже всї полонини в его руках. Писало ся вже й про бідне село Ямельницю, де понад 20 лїт ошукували бідний народ такий Штранґ і Рот, що приїхані аж сего лїта на нечистих справах, пересидїли понад 2 місяцї у слїдчій вязници в Сколїм, а в грудни палата радна стрийского суду випустила обох сих обманцїв за кавцию на волю, а прокуратория стрийська виготовила вже що-до них акти обжалованя. Вони й дальше управляють своє ремесло, тим більше що нарід страшно безрадний, а самопомочи дуже у него мало.

Та то лиш вирвики з великої громади лихварів, що від довгих лїт сїтию крутаретв, обманьств та пихи, управляної з безличною вроґанцию і зухвалостию, обмотали тутешний богатий колись народ верховиньский та довели его над беріг економічної руїни. В самім Сколїм є їх цїлі десятки, як ось такі Кляґерк; а один Мойше Кляґер, у котрого заплакало ся по уха цїле Підгірє, драпнув в сьвіт за очи, коли скільский суд перед кількома роками почав слїдити за его справками. А скрізь по селах такі Гірша Фрайлїхи, Ротфельди, Маєри, Кайзери і не десятки, але сотки прочих, що доробились на хлопах красного маєтку та, коли хлоп-сердега на тріскучім морозї ходить в лихій сердачині у двоє згорблений, вони мов вельможі проходжують ся в богатих шубах.

Про тих пявок треба буде еще нераз писати, коли скільский суд і ц. к. прокуратория в Стрию не доберуть ся до них і не почастують їх після приповідки „котюзї по заслузї“. Народ-тамки без проводу, немов сам іде у пропасть! Во ось в чім еще лихо: У Сколїм місті, ба і в околици его від кількох лїт оперує спілка жидівска, що займає ся скупом хлопских претенсий і невиділених табулярних частий. Хлоп против хлопа рідко коли доходить дорогою екзекуції своєї претенсиї, признаної ему вироком або угодою, а звичайно продає її („робить цесию“) першому лїпшому жидиськови за які малі гроші (50 або 25 % первістної квоти). За те такий жидисько без церемонії доходить тої вірительности против хлопа; а що селяни не любять бути пунктуальним, то кошти ідуть за коштами, і нераз платить довжник в трое-четверо або, коли нема вже звідки заплатити, пускає его жид з цїлим добром на лїцитацию.

Та не лиш в сім біда; еще страшнїйше лихо виходить з того, що до реальностий, заінтабульованих неподїльно на кількох спільників, виступають з претенсиями співласнителї табулярні, звичайно члени родини покривджені головно тим, що або цїлком не посїдають нїякої пайки в ґрунтї або не відповідну часть у відношенію до права власности, яке мають в книзї ґрунтовій. І ті покривджені; замість судово доходити свого удїлу, дають ся увести намовам жидка, що за малий гріш купує від них ті невиділені удїли, щоби опісля виступити на дорогу судову против других спільників табулярних. Таким способом впливає до скільского суду

---

*) Кр. рада шк. видала, оскільки нам відомо, перший раз розпорядженє д. 18 лютого 1899. Ч. 1906, котрим заявляє, що лише в конечній потребі буде позволяти на іменованє тимчасовими учителями таких кандидатів, котрі укінчили середну школу, і таких кандидаток, котрі укінчили 5-ти або 6-ти кл. школу видїлову або здали іспит фребльівский або з ручних робіт. В р. 1900 до ч. 9536 вмінила кр. рада шк. попереднє розпорядженє остільки, що принимане некваліфікованих тимчасових учителїв обмежила до тих кандидатов, котрі покінчили 5-ти або 6-ти класову школу видїлову. Чи розпорядженя ті видані за згодою міністра просьвіти, треба сумнївати ся, бо в такім разї буда би кр. рада шк. не залишила се виразно назначити *Прим. Ред.*

*) А таки справоздане кр. ради шк. за рік 1900/1901 виказує 15 шкіл зорґанїзованих, між ними 13 чиних, а то 12 руских і 1 польску. *Прим. Ред.*

**) В р. 1900/1901 після справоздання кр. ради шкіл. було в 14 громадах, де були школи, 2295 хлопців і 2133 дівчат, разом 4428 дітий, обовязаних до шкільної науки; а з того ходило до школи 1042 хлопців і 630 дівчат, разом 1672 дітий. *Прим. Ред.*

Галицкий Сойм.

(*Зас. з дня 29 грудня — 17 зас. I. сес. VIII. пер.*)

На деннім порядку нинїшного засїдания сойму поставлено перше читанє справоздань Видїлу краєвого:

1) о замкненю рахунків фондів краєвих за рік 1901.

2) о преліминарн будженту фонду краєвого на рік 1903;

3) о провізорії буджетовій на перші три місяцї року 1903;

4) в предметї побору краєвої оплати консумцийної від пива;

5) в предметї призволенн громадї Радомишль, мелецкого повіту, на побиранє громадских оплат від напоїв спіритусових, від пива і від меду;

6) в предметї призволенн громадї Переворск на побиранє громадскої оплати від псів;

7) о удїленю обшарови дворскому в Рудках концесиї до побиранн митничих оплат від мостів на потоцї Вишенцї в Рудках;

8) о удїленю Радї повітовій в Ярославі концесиї до побиранн митничих оплат на повітовій дорозї Ярослав-Ґутище і Видїлови повітовому в Ярославі до побиранн митничих оплат на ґромадскій дорозї І. княси Ярослав-Канчуга.

Засїданє сойму отворено без нїякої вступної промови, аби як найбільше визискати час. По відчитаню кількох петиций, 3-ох писем судів о виданє послів і відісланю сих писем до правничої комісиї, приступлено до першої точки порядку дневного. Справоздане під 1 до 5 відіслано до буджетової комісиї, котра має здати справу на найближшім, т. є. нинїшнім вечірнім засїданю. Від хвилї отворенн засїдання, до відісланн 4-ої точки порядку дневного упливло всього 6 мінут.

В дискусиї над точкою 6 порядку дневного запротестував п. Стояловский против упривілєйованя війсковик пеів і зажадав усунення дотичного параґрафу. Справоздавець видїлу краєвого пояснив, що тут розходить ся о пси ужиткані до війсковик цїлий. Правительство заявило, що не дасть санкциї законови, коли ті пси не будуть звільнені від оплат. Предложенє принято в 2 і 3 читанню.

Відтак принято без дискусиї в другім і трегім читанню справи під 7 і 8 порядку дневного, котрий в той спосіб вичерпано в 33 мінутах.

Відчитано внесенн: п. Жардецкого в резолюцию до правительства о збільшенє чисел середних шкіл в Галичинї і о полагодженє справи середної школи в Ланьцутї; п. Станіньского з резолюцию до правительства о злагодженя кар для тих, котрі виїхали були до Америки, не сповнивши обовязку війсковой служби.

По відповідях на інтерпеляциї і відчитаню нових інтерпеляций, засїданє замкнено. Слїдуюче засїданє нинї о 7 годинї вечером, на котрім буджетова комісия вже здасть справоздане о буджетовій провізорії. На порядку дневнім стануть: 1) правительственне внесенє о увільненю від краєвих додатків дешевих мешкань для робітників; 2) буджетова провізория.

На початку засїдания відчитано як сказане, внесені перед засїданєм інтерпеляциї, між тими інтерпеляцию руских послів в справі виборчих над'ужить при послїдних доповнюючих виборах з окр. Стрий-Дрогобич-Жидачів.

Пос. Стояловскай і тов. постарали внесенє на „украйовенє“ польскої школи в Белїц (з принятем на етат краю).

Дискусия на вечірнім засїданю заповідаєсь бути дуже живою, бо не лиш Русини, але і людовці хочуть спровокувати велику політичну дискусию. Клюб польскої лївиці соймової ухвалив на вчерашнім засїданю якісь енерґічні средства против евентуальної обструкциї руских послів.

На нашу замітку „Перед соймом“ Dziennik Polski пише, що ми хочемо спровокувати обструкцию і подає, інспіроване здаєсь справдане, що справа станиславівскої ґімна-

---

ями тріпотїли голуби, з близьких лугів доносив ся запах свіжости і сїнокосів.

Лейба Рабінович вертав з молитви до дому. Похоронна сорочка висїла в него на плечах, в руках нїс він Тойру в бархатнім мішочку. Ішов і молив ся. Його тонкі губи рушались від первового шепоту, переходячого часами немов в гудїнє пчіл, котрим він хвалив Бога. Нараз став. З торговиці доходив крик і небуваний гамір. Як полумінь під впливом вітру то бухав, то майже тухне, так той крик то змагав ся, то притихав під подувом невидимої бурі.

Лейба еще стояв і слухав, як нараз зі свистом вбіг в вулицю один хлопчиско, потім другий, потім кілька на-раз, аж наконець в тиху до-тепер вулицю ввалилась цїла товпа роз'ярених жидів, з криком, свистом, вереском, з виразом ненависти в розпалених очах, з піною на губах, з болотом і камінєм в руках.

На марах лежав голий труп Фроїма Портера. Його вид був страшний. Його тяжка, рижа голова відскакувала з глухим стуком від збитих прихапцем жердок; його широкі, не випростувані від передсмертних судорогів колїна торчали високо; на посивілім лици і в широко отворених, вивалених на верх очах відбивалась розпука і смертний страх. Те лице, як і все тїло самовбійця було занидане болотом, опльоване, збите камінєм, і представляло відразливий вид.

В першій хвилї Лейба Рабінович відступив ся перед ним. Один скоро опамятав ся, розтрутив товпу, зірвав з плечий похоронну сорочку, накинув її на обидженого трупа і, притиснувши мішком з тойрою, положив на него руку.

Проймаючий, страшний крик розлїг ся в товпі. Потім наступила хвиля тишини, немов безграничного здивованя. Серед тої тишини було чути трівожне цьвіріньканє наляканих воробців, що поховались по-під дахи.

Тодї-то п-перве хтось кинув те згірдне слово: „Яктон“!

— Яктон! — заверещала за ним ще товпа і тисячі грудий піднялись против оборонця нещасного трупа. Була хвиля, коли здавалось, що та товпа розірве його. Хтось зірвав йому шапку з голови, хтось другий скинув ярмурку, рвали на нїм одїж і стягнули халат. Лайка, вереск, проклони, — все те звернуло ся против него. Ті, що стояли ближше, плювали йому в лице, тручали, а хто стояв далеко, кидав в него болотом. Хлопчиска свистали в пальці і верещали: Яктон! Яктон!

Лейба Рабінович не відступав ні на крок. Простий, високий, худий, ішов великими кроками рядом з марами, в одній шапцї, з-під котрої з заду і в переду звисали шнурки; голову підняв високо в гору; одну руку, обмотану молитвенним ремінцем, притискав до грудий; другою притримував на самоубійци бархатний мішок з тойрою. Отся сьвятощ хоронила нещасний труп від обид.

Так дійшли за „кірнут“ (кладовище), де Фроїма Портера серед проклонів і лайки товпи закопали в ямі. Лейба взяв із рук позильників свою похоронну сорочку і тойру тай вернув ся до міста. Товпа сейчас розділилась. Одні лишились за кірнутом, кидаючи на могилу самоубійци сухий хорост і камінє; другі з вереском і свистом бігли за Лейбою і кричали: Яктон! Яктон!

Отсе прізвище прирослало до него, як нова шкіра до тїла гадюки.

Серед гамору Лейба Рабінович ішов сьмілим, певним кроком, держачи під пахою звинену похоронну сорочку і тойру, високий і простий, немов за той час наруга став вищий о цїлу голову.

Лиш «вихний ніт приклеїв до висок його чорне, рідке волосє, лиш бліде його лице здавало ся ще більше блїдим, а золотисті, зажмурені очи дивились кудись далеко, далеко...

З польской мови переклав

М. Л—ський.

зації не прийде на порядок дневний лише з тої причини, що дво, згляднo тридцятка взагалі призначена виключно для буджетової провізорії і для податку від пива.

Се справдане вестійне, бо умова руських послів з маршалком о поставленню справи руської ґімназії „на першім місци порядку дневного найблизшої сесії“ була без ніяких застережень; в той спосіб можна би сто літ ждати на „відповідну сесию“. Nie honorowo, ale zdrowo.

В комісії буджетовій промовляв нині пос. д-р Олесницкий против підвищення оплати від пива і поставив внесенє на заведенє податку від люксусових предметів. Внесенє відкинено; пос. Олесницкий буде в тій самій справі промовляти в повній палаті.

Нині о 6-ій перед засіданем нарада руских послів, в справі тактики.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Військова процедура карна.

Відень. Дня 25 січня зачнуть ся в міністерстві кінцеві наради в справі нової військової процедури карної. В нарадах возьмуть участь заступники міністерства війни і заступники австрийского і угорского правительства. Наради мають тревати тільно 3 тиждні, почім буде остаточно уложений буджет.

Угода з Угорщиною.

Відень. До Відня приїхали Сейль і Люкач. Нині зачнуть ся дальші наради в справі австро-угорскої угоди.

Забуреня в Ченстохові.

Ченстохова. В процесі против 75 обжалуваних о участь в антижидівских забуреня засуджено: з відобранем спеціальних прав на рік арештантских рот 6 обжалуваних, на 8 місяців вязниці 23 обжалуваних, на 4 місяці одного. Без відобрання прав: одного на рік вязниці, 12 на 4 місяці, 6 на 2 місяці. На арешт: 2 на 1 місяць, 3 на 3 тижні, 1 на 7 днів. Увільнено 17 обжалуваних. Пошкодованим признано вынагородженя в квоті 6,700 рублів.

Подорож Ламбсдорфа.

Петербург. „Нов. Врема“ пише, що цїлию подорожи Ламбсдорфа в перестереги вплывові болгарскі круги перед повстанем македоньского руху.

Софія. Дня 26 с. м. Ламбсдорф конферував з провідниками ріжних сторонництв в македоньскій справі. Борис Сарафов вернув до Софії. На обіді у росийского посла в честь Ламбсдорфа був також кн. Фердинанд.

Царгород. Статя „Правит. Вѣстника“ о балканьских справах зробили в Царгороді величезне вражене і в наслїдок того реформи, які порішено перевести в европейскій Туреччині, будуть переведені з небувалим в Туреччині поспіхом.

Венецуеля.

Вашинґтон. Президент Рузвельт не принав уряду полюбовного судії в справі венецуельского конфлїкту. Справа буде віддана мировому судови в Газї. Кастро годить ся на се. Вльокада буде знесена. Держави вредукували свої претенсії. Віцепрезидент республика має орґанізувати державний атентат против президента Кастра.

Анархісти.

Кадикс. Корабель з Буйнос Айрес висадив на берег 10 іспаньских анархістів, вигнаних з Бразилії.

Барцельона. Власти ждуть на корабель з Буйнос Айрес, котрий має відтак відійти до Генуї, а котрий везе 25 вигнаних іспаньских і італійских анархістів.

Польща в Прусах.

Берлин. Кольонізаційна комісия для Познаньщини і Прус зарядить розкиданє відозв в ґубернії київскій, на Волини і на Поділю в тій цїли, аби звідтам стягнути вїмецких кольоністів і осадити їх в східних Прусах.

Трансвааль.

Дурбан. Дня 26 приїхав тут анґлійский міністер кольоній.

Революция в Мароку.

Танґер. Брат міністра війни, Ель Менебі обняв команду колюмни, котра вирушила против претендента в околици Тасси. На здавленє повстання зібрано загалом 10.000 війска.

НОВИНКИ.

— **Церковна анархія серед американьских Русинів.** Байдужність і повільність, а може навіть і нехіть до сповнени слушних домагань наших поселенців в Америці на полї церковнім доводить поволи американьских Русинів до повного розбиття і деморалїзації. З одної сторони місцева римо-католицка ерархія своєю опікою викликує невдоволенє а навіть роз'єднує серед загалу руско католицких поселенців, з другого-ж боку на ґрунтї сего невдоволення веде успішні інтриґи „цареславіе“ і взагалї хто тілько хоче, втягаючи поволи наших заморских братів під ріжні вплини і до внутрішної церковної боротьби. Критичний стан справи руско-католицкої церкви серед наших американьских братів — стан, над котрим в першій мірі повинна застановити ся наша кравва церковна ерархія: наш Митрополит і наші епископи — зображає дуже добре лист одного руского священника з Америки, який одержала наша Редакция. Сей лист звучить до слова: „У нас що-до материяльного положенія ніяк біди, хоч за все треба дорого платити; та за то духова біда то вже відай дійшла до свого вершка. Коли верховні власти схотять ще дальше заволїкати з успішною полагодою тутешних церковних справ, то не довго мабуть прийдеть ся ждати на сумні наслїдки сего заволїкання. Одіслав хочби як-найприхильнїйше споминає тутешних вимог не вдїв нїчого, бо велика часть тутешних Русинів не схоче з него користати. Дивна річ, що тілько свої для своїх байдужні, коли рівночасно чужі як надто ревно заходять ся коло Русинів. Католіки — як тут звуть римо-католиків — страх ревно занимають ся Русинами. Цареславні — так звуть тут російских православних — мають свого владыку, доволї священників та много вірних; ті послїдні майже всї з патол. держави Франц-Йосифа І. Для тих знов, що їм надоїло римске католицтво а цареславіе їм не по-нутру, післав вселенськей патриярх з Царгорода свого епископа. Цареславним се чомусь дуже не влад, тому всї і всюди наперед голосять, що царгородский патриярх се єретик і шизматик. Та коли і той послїданий тут усадовить ся, то тодї наш legitimus gr. kath. привандрує „post festum“ тай не буде мав над чим владичити. Русні верховоди в заложеними руками пригадують при кождій особистости католицкому сьвітови, що то до них сказано колись: „Per vos Rutheni Orientem etc.“ тай се пистарчає, а знов сей „Oriens“ не спинює ся на самих словах, але — як видно по дїлах — ревно працює та извертає самих „Ruthenos“ на свое лоно. Парохія о. Обушевича: Mayfield, Pa, разом зі своїм теперішним парохом о. Ольшевским вже формально перейшла на російске православіе.“ — Сей лист так ядерно і живо малює положенє між американьскими Русинами, що не потребує добавок ні коментарі.

— **Митрополит ґр. Шептицкий** повернувши від родини в питанцю, заслаб і лежить недужий. Кажуть, що має запаленє пирок.

— **Видїл читальні „Просьвіта“ в Бібщанах**, складає сердечну подяку Товариству „Просьвіта“ у Львові за прислані даром книжочки, вартости 25 корон. — *в. Ол. Гафрик*, голова.

— **Тов. св. Ольги.** Пригадує ся, що перші загальні збори „Товариства св. Ольги“ відбудуть ся дня 31 грудня (н. ст.) 1902 в монтрополичій каплиці. О год. 7½ проповідь, відтак св. сповідь, о 9 Служба божа, а о 11 збори.

— **Замерз в полї.** З 22. на 23. с. м. замерз на полю в Лашках королївских коваль Станислав Подложеный вертаючи в ночи з Полонич в стані підпитім, а позаяк перстав з ним другий що коваль Пилип Рудентать, котрий о тім в сенї нїчого не скачав, проте відбула ся обдукция тїла Подложеного в наслїдок карного слїдства, яке веде ся в п. к. судї пов. в Глинянах.

— **З'їзд галицких купців** відбув ся дня 22 с. м. в Кракові в справі нового правительственного законопроекту против пянства. Загрожені в своїх інтересах купці рішили старати ся посередством парляментарної репрезентації, щоби на случай ухвали сего закона він не обовязував Галичини, принайменше як до хвилї пільнованого вигасненя пропінацийного права в яким-небудь видї. З'їзд виявив переконанє, що пянству та его пагубним наслїдкам в Галичині зарадити можна найлекше, коли заборонять ся уживати нерафінованого спіритусу як напою.

— **Копальні угля в Яворжні загрожені.** Около 3 год. в ночи в середу на четвер згоріли в Яворжні під Щаковою в копальнях угля Ґутманів два закопи до видобуваня угля. Машини парові і варстати уратовано. Копальні, в котрих видобувалось кількасот вагонів угля денно, застановлено, і нема надії, що би робота перед кільма місяцями можна на ново розвочати. Катастрофу найбільше відчують робітники, бо явив 1000 родин позістало без способу до житя. Сама копальня наслїдком повищени пожаром води в части затоплена. Фаховці сбавляють ся, щоби цїлу копальню не залала вода.

— **Бурі і катастрофи.** Оба дві послїдних Різдвяних сьвят зачинались в Галичині страшними бурями, що навіть стали в многих сторонах причиною нещасть. Особливо в західній части краю лютилась страшна завірюха, сполучена з сніжицею, дощем, а навіть громами. В Кракові викор наробив досить значної шкоди в дахах та вінках, в Жавни та Новім Санчи били громи як серед літа, а в Скавинї упав один чоловік на вість жертвою. В часї рапїшного богослуженя ударив грім в костел і убив кравця зі Самборка, якогось М. Ромка на місци. В місті повстала панїка; богато людей зі страху помішло та захорувало. Снїжна заметїль не перервала майже на всїх шляхах залїзничий рух. Недалеко стациї Добра снїг засипав помічну льокомотиву на три метри високо. Вислано їй на поміч зі стациї Мшана пильна другу льокомотиву котра серед завірухи і темряви ударила на першу так нещасливо, що три осіб їдучих на поміч сильно потовкли ся. Доперва 80 селян викопало обі льокомотиви із снїгу. Подібно стало ся на стациї Сухе, де при ратованю машини дістав ся під колеса кондуктор. Коло Сихова під Львовом треба було прокопувати в снїгу тунель, щоби пустити поїзд в дальшу дорогу. На шляху Тернополь Ходорів загряз особовий поїзд біля стациї Кравче в цїлій горі снїгу, так що подорожні серед студени мусїли почувати в полї і доперва на другий день вивезено їх помічними машинами до Кривого, звідки саньками кождий на власну руку старав ся добити до Рогатина.

— **Двірські скандали.** Вже то не може европейска преса жалувати ся на теперішну „сланочну“ хвилю, що своєю скупістию у всїти рівнає ся минолій літньому сезонови огірковому. Дві двірські сфери достарчають дневникам материалу на пільі сторони, а жадна сенсацій публика розношусь, як рідко. Кождий більший, европейский дневник оповіщує своє інтервю з героями романтичних сфер, ставить между „пікантну“ інформацию на вагу золота, причім перідко показує ся, що ті інтервю переважно видумані. Можна стверднти все таки фант, що арх. Леопольд покинув вже Женеву і удав ся із своєю любою до Монтре. Причиною виїзду мало бути непорозуміне між п-ою Адамовичівною а архинягинею Луїзою, котра мабуть гордить женщиною з улиці. Вона справді недостойна ся „уланка“ дівчина, котрої спосіб нового житя не дасть ся прямо назвати, тої велики саможертви, на яку рішив ся архинякь. Вправді і его минувшина не без заміту. Будучи ще капітаном при 8 п. піх. в Вер'ї, він був молоденьку доньку властителя пивоварні Р., а вскорі опісля напався звязки з якоюсь актрисою, котра відтак судово примусила его платити за наслїдки сих звязків. Та супроти сего тим чудніїшою являєть ся у такого досьвідного „Lebemann-a“ постанова женити ся з Адамовичівною, дівчиною під нїяким моральним дуже низькою. Архинякь гадав наперед упорядкувати свої відносини до цїсарского двора, а відтак осїсти десь за границею, щоби власною працею заробляти на хліб насущний. Справодавцови Zeit-у мав заявити, що рад би вступити до торговельної маринарки. Перед представителем вилизового віденьского дивакина мав він рівнож зазначити, що рішучо не зрікаєть ся архинякого титулу, а тим начє належної епанажі, не може лиш, на жаль, знайти собі у Відни довіреного адвоката. При тій нагоді заперечив ложну вість, немов він мав поєдинок із саксонським престолонаслїдником і зранив его в ногу, а також немов его сестра Люіза утекла з якоюсь ведугою. Все то видумки ґазет. Взагалї архинякь робить вражінє чоловіка енергічного, котрий добре обмірковує то, що робить і що его жде в будучині, — чоловіка, що є власні паном своєї волї. — Инакше стоїть справа з арх. Луїзою. Се справдішнє жертва обставин. Тип веселої, живої, свитої світальної Відени, що рве ся до буйного житя. Не дивно, що строгий, формалістичний двір саксонського короля став для неї вязницею. Не могла забудьміти ся, як лиш в приписану пору. В лектура мусїла переходити вперед двірску цензуру; кождий її крок слїдила двірска дама, без дозволу которої не могла архинягиня нанїть щонебудь собі купити. До сего привчила ся пристарувате чоловіка, котрий не розумів її вищих аспірацій і тиранізував її. Коли викрилась звязини з Французом, Жіровом, на родинній нараді постановлено для уникненя скандалу віддати її силоміць як непочитальну до заведеня божевільних або монастиря. Архинягиня довідалась про се заздалегідь і під напором обставин утекла з дому, полишаючи пятеро дрібних дітей... Ті дїти становлять тепер одиноку журу нещасної в Женеві. Вернути ся не може, бо сейчас увязнили би її в заведеню божевільних. Отже поневолї мусить киреч ся власних дітей, домагати ся розводу, постарати ся о віддальство иншої держави і доперва тодї могла-б безпечно від часу до часу бачити ся з ними. Очевидно бажає передовсім подружити ся з Жіровом, котрого любить пристрастно. Молодець середнього зросту, незвичайно гарної поверховности, з пагідним поведенем. Чи зумів забезпечити архинягиню удержанє, се велике питанє. В Женеві мають лишити ся ще два місяці. Та не скоро мабуть вийдуть взагалї із Швайцарії. Поза її границями арештовано би їх сейчас. Одержують богато листів з виразами симпатії, а навіть значнїйша посилка грошева прибула від якогось до нещасної архинягині.

— **Хронїкарски пригадки.** В середу сего тижня о 12 год. о півночи мають ся всї рогачки на правительственних (цїсарских) дорогах, підвищене ся такса білетів їзди на вагінницях і емерити старшої дати вступають в права вищої пенсії.

— **Найдений скарб.** Найшли скарб, а не можуть відшукати его правних властителїв. Перемиське староство оповіщує в урядовім дневнику, що в липни 1899 року найдено на дні ріки Сяну скарб, заложений із золотих монет і переховано в депозиті тамошнього суду повітового. Хто міг би доказати своє право до того скарбу, має найдальше до року по него згласити ся.

— **Лїварский конґрес в Каїрі** стягнув до 6-гнату поверх 500 лїварів, в тих лиш 180 Европейців. З Австрії приїхало 40 учасників, між нимим проф. відеяьского університету д-р Нотнаґель і краківского д-р Вікерсгеич. Ціль конґресу — дослїди над недугами горячих країв. Ґіпнотизер ведни видав для гостий двірский бал, а понадто заповіджено нічну арабску забаву під пирамидами в Гізех.

— **Всячина.** З Радівців, на Буковині, утїк адвокат д-р Герман Файнґольд, спроневіривши повірені ему депозити в квоті 30.000 К. — У Львові арештовано офіцира 30 п. п. Жигачка за легковажне затягане довгів. — В Коберинці коло Снятина застрілив ся вахмайстер з 12 п. драґонів, Андерле, задля довгів. — В Перемишлї застрілив ся радовий 10 п. п. Вишарчик; се вже 64-те самоубийство в перемиськім корпусї за 1902 р.! — Більша частина російских студентів, висланих на Сибір, відкинула цїсарску ласку і заявила, що не верне до краю, ані не змінить своїх погладів. — В італїяньскім місті Імола заштилетував на уличи анархіст Манчіні президента соціалістів д-ра Оніґо по поводу дневникарскої полеміки. — В цїлій Данії лютують ся великі бурі, при чім богато осіб згинуло житє. — В Женеві від катедрою св. Петра вибухла онодї бомба, підложена імовірно анархістами, і значно ушкодила всї мури каплиці. — Від Лондону в Канаді наїхав товаровий поїзд на поїзд експресовий, котрий їхав в противним напрямі, возячи богато пасажирів, що вертали з Різдвяних сьвят; наслїдком катастрофи згинуло 25 осіб а 30 потерпіло тяжкі рани. — Вулкан Монт-Пеле на острові Мартиніці вибухає безнастанно, засипуючи околицю попелом та камінем.

Померли:

— **О. Николай Осїдач**, приходник в Дрогомишлї, яворівского деканату, перемиської епархії, упокоїв ся 15 грудня в 35 році житя, а 10 священьства. В. в. п.!

— **О. Олександер Мирончич**, приходник в Оралї, сяніцкого деканату, сов. митроп. консисторій, сьвященик-юбілят, упокоїв ся 20 грудня в 86 році житя, а 51 р. священьства. В. в. п.!

— До пасажу Міколяша завітала недавно труна, заложена з 4 осіб, з котрих 2 представляють сестри надзвичайного росту, а другі 2 знов таких карликів, яких ще не видали на континенті. Кождому місцевому як і прибувшому до Львова поручає ся собачити тані незвидані окази, а за ефект ручить словом чести — Дирекция.

40.000 корон виносить головна виграна віденьского товариства штук і промислу по **1 короні**. Звертаєм увагу наших читачів, що тягненє відбуде ся певніднчно 15 січня 1903 і всї виграні виплатить продавці готівков по відтягненю 10%.

Д-р Ігнатій Клярфельд
лїкар хороб носа, горла і легких ординує від 3—5. Пасаж Гавсмана 8. тоже 10

Коперницкий і Син
оптики і механіки, Львів, площа Галицка ч. 1,
поручають
НА ДЕРЕВЦЇ

бінокулї дамскі і мужескі в найновійших і найкращих ґатунках, лупинки, барометри кишенькові і салонові, термометри салонові і т. д. Цїлоскопи і окуляри всякої, найточнїйше виконані. Великий вибір ріжних модельів камінь широких, льокомотив і кишенькових годинників, електричних котерків і т. д. Поручені з провінції відсилає ся за побранєм.

ПОДЯКА.
Отецьки складаю сердечну подяку Всеч. Отцю Осипови Домбчевскому, котрий цїлком безкорисно занав ся уряджением величавого похорону моєму бл. п. мужови Іванови Сербинови. Най Всевишний нагородить Вас, що Ви не жалували труду ні здоровля, щоб лиш віддати честь Покійному. Рівнож сердечне Спаси-Біг і Вп. Отцям Гошовскому і Дмитрашови, котрі причинили ся до увеличани сумного обряду, — *Марія Сербин*, вдова в імени цїлої родини.

Важне на свята!
Нова фірма Розенблят і К-о гуртовний **СКЛАД ВИН**, фабрика коників і шампанїя в Чернівцях достачає правдиві добрі вина по дуже низьких цїнах. Лиш спробованнє вже дий переконає ся, як добрі ті вина і дешеві в цїні. — Просимо звертатись прямо до: Розенблят і К-о склад вин в Чернівцях (Tivoli.) 1—3

Покій для двох Панів паралерів, або академиків з цїлим утриманєм. — Личаківська 4 II. п. двері 50. 7.6 1—3

Масть на відморожене
есть єдине средство, споряджене після старих приписів домових, лїчаче цїлком певно вже відморожене. Висилає оплатно за надісланєм 1 К 20 с. *В. Кошульский, Озерна коло Бучача.* 728 4—12

Мід пчільний (натоми) правдивий під ґарантією висилаю в 5 кільогр. бляшанках по 6 к. оплачено за побранєм почтовим.
І. МЕНЧЕР в Микулинцях.
37 3—3

ТИШКЪ
О. ДОЛЬНИЦКОГО
кромі Жовкви, можна набути також у Львові у Г. Дзмета за 6 корон з оправою в полотно. 73 4—6

Хто хоче мати на зиму добру теплу шапку, нехай удасть ся з довірем до спеціяльної обідї кожух і шапок Йосифа Шустера, Львів, Коперника 5. Вибість і вигода гарантована з обох сторін шапки на вимір по кр. 7, 8, 9, 10 12, 14 до 16 кр. 5

Пошукую самостійного господаря з ґаздівкою до 100 морґової господарки. Оферти до адміністрації „Діла“. 7.6 2—3

Вдова по зецері, мати 4 малолїтних дітий, відносить ся до ласки П. Т. Добродіїв і просить о ласкаву підмогу на адресу А. В. В. на руки редакції Діла або Галичанина. Мешкане: ул. Вартоша Голованого ч. 32.

Посади дяківскої пошукує 17-літний молодець інтонований, умілий також нотний сьпів. Ласкаве зголошенє до *Михайла Василевцяна* в Пасїцї, п. п. Підкамінь коло Бродів.

Оповістка.

Низше підписаний обіймив був на конто *яко* тов. „Молода Україна“ в Чернівцях продажу і експедицию книжки видани тогож товариства „Відгуки“. Товариство „Молода Україна“ перестало істнувати, а всї свої з'обовязання і жадания передало на ак. тов. „Сїч“ в Чернівцях, і тому и з'обовязани.і тепер здати рахунки, що до книжки „Відгуки“. Тепер власне, т. в. з кінцем року, зажадало тов. „Сїч“ від мене рахунків. Понеже однак з розісланих книжок кругло **1000** анї не звернено, анї не заплачено, тому звертаю ся сею дорогою до Вп. патріотів-Русинів, що дістали від мене книжку „Відгуки“, щоби зволили тукож, або гроші за ню в найкоротшім часї на мою адресу звернути.

Микола Грабчук, Чернівцї, ул. Кладовища ч. 1.

781 1—5

Один удїл 20 корон і 1 корона вписового.

„РИЗНИЦА“

Товариство зареєстроване з обмеженою порукою

в Самборі

поручає перед надходячими празниками: Рождества Хр. і Богоявленя свої богато заосмотрені склади всїлякого рода материй церковних, шовковах, півшовкових і вовняних; також готові фелони суть кождого часу в великім виборі, неменьше стихарі, обруси, покривала та всякі иньші річи церковні;

також поручає

кивоти, образи процес., кадильниці, хрести престольні, процесіональні і рускі, ліхтарі, патериці, науки, лямпи, дзвінки гармонійні, тацї і прочі знаряди церковні; також Євангелія і всї книги церковні в гарних переплетах, дивани, букети і цьвіти до сьвічок.

Товар солїдний — цїни найдешевші.

Принимають ся також старі ризи і книги до відновленя і направи. Всї чаші і дарохранительниці золотять ся в огни і єідилають ся вже посьвящені.

„РИЗНИЦА“ принимає гроші на книжочки вкладнові (щадницю).

В всїх потребах церковних просимо з повним довірєм звертатись до „Ризниці“.

754 5—10 **ДИРЕКЦИЯ.**

Просимо памятати о „Приютї“.

40% чистого зиску іде на користь вдів і сиріт по священ. всїх 3. Епархій. — Виробом рад пор. занимають ся викл. вдови і сироти по священиках.

На подарунки різдвяні і новорічні

поручає

Адольф Зільберштайн

оптик і механік у Львові, ул. Кароля Людвіка ч. 9.

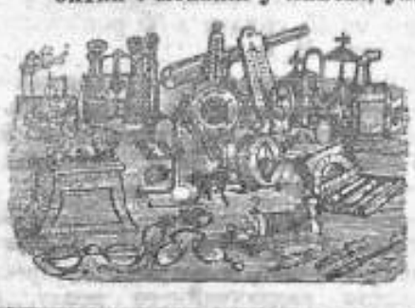

Льорнетки театральні з перлової маси, з кости слоновоі, алюмінію і т. д.

Окуляри, цвікери, термометра, барометра, стереоскопи, пант скопи, магічні ліхтарні, моделї парових машин рахецайти і [illegible] електричні 770 6—10

по найнижших цїнах.

НА СЬВЯТА!

поручає

ЖИВЕЦКА ПИВАРНЯ

ФРАНЦІШКА ГАНЧАКОВСКОГО

ринок ч. 14 у Львові

незрівнане в смаку, загально захвалюване „ПИВО ЦЇСАРСКЕ“ (Kaiserbier) і ПОРТЕР з бровару архикняза Стефана в Живцю, котрого вироби здобувають загальну похвалу в броварництві. 703—10

СКЛАД ФОРТЕПЯНІВ і ПЯНІН

Л. МАРЕК

Львів, ринок ч. 9,

поручає фортепяни і пяніна в першорядних фабрик. 590 7*—?

ОПОВІЩЕНЄ.

I. Типографія Ставропигійского Інституту прийме сейчас 4-складачів (наборщиків). Рефлектуючі зголосять ся лично у префекта типографії або під адресою „Ставропигійский Інститут, Львів.“

II. Управа книжного маґазина Ставропигійского Інституту просить всїх Всч. і Впр. оо. Деканів львівскої і перемиской епархії, щоби зволили ласкаво карткою донести книжній лавцї Інституту, кілько екз. „церковного інвентара“ будуть потребувати для всїх церков своїх деканатів, щоби можна було експедіовати більшу скількість разом, бо пересилки почтові на руки Всч. ОО. парохів поодиноко получені з знатними непотрібними видатками.

Від Ставропигійского Інституту.

Львів, 26 н. ст. грудня 1902.

738 1—3 *Іван Черкавский* прокуратор Ставроп. Інституту.

Прошу сглядати

Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів

АДОЛЬФА РАШІА

у Львові, Ринок число 11.

на против тов. „Просьвіта“.

Припоручає великий вибір мужеского біля, краваток, рукавичок, парасолів, паличок, шкіряних виробів, російских кальошів, всїляких альбумів, карт з видами, мил тоалетових і перфумерий.

942 **ВЕЛИКИЙ ВИБІР БІЖУТЕРІЇ** 121—156

По цінах найдешевших. — Без конкуренції.

Прошу переконати ся!

Найлучше пиво експортове 1/1 літра по 10 кр. Чорний бок, вино біле і червоне літра від 40 кр. Знаменита кухня у власнім заряді.

Рускі ґазети.

Реставрация **М. ПОМЕРАНЦА, у Львові ринок ч. 7,** 784 1—10

Перша руска робітня і склад виробів ножівничих в Галичині

Великий вибір **БРИТОВ** з правдивої англїйскої сталї від 80 кр. до 3 зр. Бритви вже випробовані. Ножі столові і вилки, ножицї всїлякого рода, трокарі, спущала, паски до бритов, чожицї до худоби і пр. і пр

поручає

ІВАН ЛЯВРУК

Ножівник

ЛЬВІВ, ГАЛИЦКА 6. 108

„Szkolnictwo“

виходить рік XIII-тий, обговорюе всї справи, які доторкають стану учительского і заразом виказуе в правдивім сьвітлї хиби і недостатки шкільництва народного. Ґазета тая повинна находити ся в руках членів окружних рад шкільних і людей, прихильних народній просьвіті. Квартальна передплата 2 корони.

Адрес Редакциї: Новий-Санч.

783 1—2

ВАЖНЕ

для катехитів і тих, що учать релїґії в народних школах.

Третю часть практичного провідника для катехитів, в котрій пояснюе ся наука релїґії для 5 і 6 степеня згладно для 3 і 4 класи народних шкіл, можна набути в книгарних ім. Шевченка і Ставропігійскій у Львові по цїні 2 К 40 сот. з почтовою пересилкою о 20 сот. більше. Першу і другу часть тої книжки можна набути рівнож в згаданих книгарнях по цїні 2 К 40 сот., а з пересилкою почтовою о 20 сот. більше.

487 1—

Знаменитий

МД ДЕСЕРОВИЙ КУРАЦИЙНИЙ

з власної пасїки в 5 кат'р. пушї за **6 К. 60 с.** оплачено.

Всї відбирателї дуже вдоволені.

Вельми займиву брошурку д-ра Цесельского о ужитю і успішности курацийного меду висилаю даром і оплачено.

74 15—? **П. КОРЕНЕВИЧ**, емерит. учитель **Іванчани.**

Цїс. корол. упр.

Рафінерія спиритусу, Фабрика рому, лїкерів і оцту

Юлія Миколяша Насєдникова

Якова Шпрехера и С-ки

у Львові

поручає старй горівки польский, розолісы, лікеры, румы правдивий зъ Ямайки, коняки, спиритусъ, „Bonbeut“ на наливки, також правдивый оцетъ спиритусовый. 368 120—?

Склады для мѣста: улицы Галицка ч. 1. — и улицы Конопницка ч. 9.

В Видавництві музичнім „Станиславівского Бояна“

появились дотепер слїдуючі твори:

1. Д. СІЧИНЬСКИЙ: „Не пора“ хор мішаний з фортепяном і хор муж. „a capella“ Ціна 50 сот.
2. „ „ „Даремна пісне!“ хор муж. „ 20 „
3. „ „ „На филях Дністра“ Вальс на ф. „ 1 кор.
4. О. НИЖАНКОВСКИЙ: а) „О не забудь!“ б) „Вернїть ся сни мої!“ на один голос з фортеп. „ 40 сот.
5. Д. СІЧИНЬСКИЙ: „Пісне моя!“ хор мїш. „a capella“ „ 40 „
6. „ „ „Коби!“ хор мужес. „a capella“ „ 40 „
7. „ „ „Як почуєш в ночи..“ из тен. з ф. „ 60 „
8. АНТ. КУЖКЕЛЯ: „IV Коломийка“ (присьвячена „Станиславівскому Бояни ви“) на фортепян . . „ 60 „

На складі маємо: **„Три коломийки“** на фортепян, укладу Анг. Кужеля (ц. к. проф. муз. в Чернівцях) Ціна 1 к. 50 сот. **„Молитву“** М. Лисенка, на два голоси з фортеп. Ціна 20 сот. **В Народ!** руский марш на фортепян Р. Заярицкого.

В IX ім випуску появить ся: **„Не сьпівайте мені сеї пісьні!“** на один голос (сопран) в супроводі фортепяну Дениса Січиньского.

Виданні нами музикалія суть на складі у Львові і в книгарни Ставропігійскій і Наук. Тов. ім. Шевченка; в Чернівцях у Г. Пардініого, в Самборі в книгарни п. Горніка Візенберґа а в Станиславові в ґандлю п. Т. Стахевича, в книгарни п. Добошинського і „Народній Торговлї“ як також в адміністрациї (Евг. Якубович в закладі карнім в Станиславові — Видавництво дає радо свої видання в комісії.

Всї письма і гроші тичачі ся видавництва „Станиславівского Бояна“ просить ся на руки п. Евгена Якубовича в Станиславові висилати. 706 2—2

АРТИСТИЧНА РОБІТНЯ ШТУЧНИХ ЦВІТІВ

СТЕФАНІЇ ПОГОРЕЦКОЇ

в Стрию (*коло ґімназиї у власнім домі*)

поручає

Цьвіти церковні, сальонові і карнавалові.

Букети поставні: від 2 до 10 кор.
Букети до сьвічок: пара по 1, 2, 3, 4, 5 і 6 кор.
Ґірлянди і вінці: метер по 4, 5, 8 кор.
Вінці гробові від 3 кор. і вище.
Стройки і стрічки народні від 10 сот. до 1 кор.

Прошу замавляти листовно для Церквий, Сальонів, Крамниць. До цїн застерую ся. Обслуга ретельна. Товар красний. З поважанем

701 6—14 **СТЕФАНІЯ ПОГОРЕЦКА в Стрию.**

Дня 14 падолиста 1902 р. отворено у Львові спеціяльний склад **нахтиньской гербати** каравановой **Йосифа Рибицкого з Сибіру,** заступника всесьвітної фірми А. Кузнецов і С-ка, насїдника А. Ґубкина в Москві. — Гербату продае ся гуртовно в оригінальних скринках хіньских і частями в пачках, відважених в Росиї по 1/1, 1/2, 1/4, 1/8 фунта, в оригінальним опакованю, заосмотренім етикетою фірми, правительственною бандеролею і цловою печатю. Пп. торговцї одержують відповідний рабат. Замовленя з провінциї виконують ся відворотно з дочисленем порта. 727 0 10

Склад в Кракові, ул. Шпитальна ч. 34.
Філія у Львові, ул. Валова ч. 11а.

Сьвіжо опустила печатню книжка п. заг.

Найновійший адвокат домовий

що обіймае 10 аркуш, 140 взірців і кількасот рішень.

Ціна 4 к. 85 сот.

Може набути у автора С. Вайштока, Львів, ул. Різницка ч. 5.

738 4—10

ПАСАЖ ГАВСМАНА

І. ЛЬВІВСКЕ

Photo-Plasticon

(46 разів премійоване.)

Від 28/12 до 4/1 до побачення:

Філядельфія.

Вступ **10** кр. 736

Першій рускій складъ машинъ до шитя!

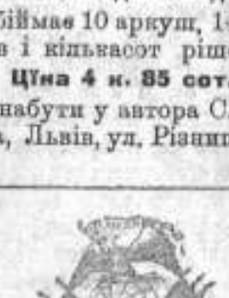

Незрівнаних доброты машины до шитя и гафту Зінгера

Ножний ходъ 27 до 68 зр.
Ручній „ 25 до 43 зр
Обручковій ч. 41 по 77 зр.
Обручковій ч. 45 по 88 зр. (для грубой роботы.)

Всч. Священникамъ, і пп. Урядникамъ продаю на раты, цїнъ таножъ и для селянъ за потвержденемъ уряду громадского. 103 89—?

Условія сплаты приступній. Готівкою о 10% дешевше. Наука шитя и гаґту безплатно. Цїнників на жаданє даромъ.

ИВАНЪ ЛЯВРУКЪ *механікъ*

Львовъ, Галицка 6.

Стосовний подарунок різдвяний!

Послїдний тиждень!!!

Головна виграна Корон **40.000** Корон

ЛЬОСИ ТОВАРИСТВА ПРОМИСЛУ І ШТУКИ по **1** коронї

поручають: М. Йонаш, Кіц і Штоф, М. Кларфельд, Якіб Штрог, Корман і Файґенбавм, Самуелї і Ляндав, Шіц і Хаес, Авґуст Шелєнберґ і син, Сональ і Лїлїєн — банкіри у Львові. 741 2—7

Розклад поїздів зелїзничих обовязуючий від 1-ого мая 1902.

[Приїзд і відїзд поданий після часу середньо-европейского].

Поїзд посп.	особ. приходить о годині	ДО ЛЬВОВА	Поїзд посп.	особ. відходить о годині	ЗІ ЛЬВОВА
	6·10	з Кракова, Берлина, Варшави, Відня		6·25	до Сучави, Жидачова, Ересмезе, Потутор.
	6·20	з Чернівців (Іцкан, Галацу), Гусятина	1·55	6·30	до Підволочиск, [Київа] Бродів дв. гол.
	6·50	з Брухович, щод. від 15/5 до 15/9 вин.	2·09	6·43	„ „ „ дв. Підз.
	7·45	з Янова		6·35	до Лавочного, [Пешту] Борисл. Дрогоб.
	7·40	з Підволочиск, Бродів на дв. Підзамче	8·30		
	9·00	„ „ на дв. головний	2·55	8·40	до Кракова [Відня, Праги], Берлина
	8·10	з Лавочного [Пешту], Калуша, Хирова		9·00	до Лавочного, Хирова, Калуша
	8·15	з Сокаля, Рави рускої		9·15	до Янова
1·35	8·50	з Кракова, Відня, Праги, Берлина		9·50	до Белзця, Сокаля, Любачова
	10·25	з Ряшова, Любачова	2·40	10·30	до Чернівців, Іцкан
	11·55	з Станиславова [Ересмезе, Потутор]		10·40	до Підволочиск, Бродів, Гусят. дв. Підз.
	1·10	з Лавочного, Калуша, Хирова, Борисл.		10·57	до „ „ „ дв. гол.
	1·23	з Янова		1·25	до Янова від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята
2·20		з Підволочиск, Коничниць на дв. Підз.		2·15	до Брухович від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.
2·35		„ „ „ на дв. голов.		3·05	до Стрия, Сволього від 1 мая до 30/9
	3·14	з Брухович [від 15/5 до 17/9 в нед. і сьв.]		3·15	до Янова щоденно від 1 мая до 30/9
	4·46	з Самбора, Стрия, Сволього [1/5—30/9]		3·29	до Брухович щоденно від 1/5 до 15/9
	5·11	з Підволочиск [Київа], Бродів на дв. Підз.		3·30	до Рашева, Хирова, Любачова
	5·25	„ „ „ на дв. гол.			
	5·50	з Кракова			
1·45	6·40	з Чернівців, Іцкан			

НІЧ

	6·00	з Сокаля, Белзця і Любачова		6·10	до Станиславова, Жидачова
	8·05	з Брухович [від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.]	12·45	6·20	до Кракова [Відня, Берлина, Варшави]
	9·12	з Брухович [від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.]		6·30	до Янова від 1/5 до 15/9 в буові дни а від 16/9 до 30/5 1903 р., щоденно
12·15	9·20	з Чернівців, Букарешту		6·35	до Лавочного [Пешту], Калуша, Хирова
	9·25	з Янова [від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята]		7·10	до Сокаля і Рави рускої
8·40				8·16	до Брухович [від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.]
2·31	9·50	з Кракова, [Відня Берлина] Ясла, Розв.		8·25	до Перемишля
	10·03	з Янова [від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята]		9·00	до Підволочиск, Бродів дворець голов.
	10·20	з Підволочиск [Київа] Бродів на дв. Підз.		9·20	„ „ „ дворець Підз.
	10·02	„ „ „ на дв. гол.		10·05	до Янова від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята
	10·50	з Лавочного [Пешту] Хирова Калуша	2·51	10·30	до Іцкан, Чорткова
	3·14	з Підволочиск, Коничниць на дв. Підз.		11·00	до Кракова, Відня, Варшави, Праги
	8·85	„ „ „ на дв. гол.		11·10	до Підволочиск, Бродів дворець голов.
				11·32	„ „ „ дворець Підз.
				4·15	до Кракова, Відня, Праги, Самбора
				5·50	до Брухович від 15 мая до 14 вер. щод.

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 годин вечером до 5 годин 59 минут рано.

Час середньо европейский рїжнить ся від часу львівского о 36 минут, а именно 12 год. часу середньо-европейского = 12 год. 36 мин. часу львівского. — Бюро інформаційне ц. к. зелїзниць державних (ул. Краєцких ч. 5) удїляе поясненя в справах зелїзничих, продае білети всякого рода і розклади їзди.

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор: Др Евген Левицкий. Накір з фабр. Черкиньской. З друкарні Інституту Ставропігійского, під зарядом Іосифа Данилюка.

Ч. 281. Львів, Второк 17 (30 Грудня) 1902. Річник XXIII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток докупає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ: Адміністрация „Діла", ул. Баторія ч. 24; Бюро газет А. Ольшевского, ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гаєсмана ч. 9; К. Бухштаб, ул. Кароля Людовика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler, I. Wallfischgasse 10. — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком:
в Австрії: на цілий рік . . . 32 к. — на пів року . . . 16 „ — за границею: 44 к. 22 „
У Львові (без пересилки) на цілий рік . . . 28 к. на пів року . . 14 к. на чверть року . . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с. на провінції 12 с.
Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Баторія. — Рукониси вертають ся лише за попередним застереженєм. — Реклямації неопечатані вільні від порта.
Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну окрійку інсертійну або за 6 місяць, а в рубриці „Надсилане" по 30 с. — Вдови і вдовці приймають оголошення членів. ся по 10 с. за окрійку.

Галицкий Сойм.

Засїданє вечірне

з дня 29 грудня 1902.

(Зас. — 18-те l. сес. VIII. пер.)

Вчерашнє вечірне засїданє розпочало ся о год. 7½ вечером. Пос. Богачевский як секретар палати відчитав кілька-аркушеву інтерпеляцию в справі виборчих надужить при послїдних допов. виборах в окр. Стрий-Дрогобич-Жидачів, внесену ще на раніщнім засїданю, по чім приступлено до дискусиї над

Буджетовою провізориєю.

Пос. Стан. ґр. Баденї, як справоздавець буджетової комісиї предкладає коротке справоздане з предложенй і вносить на удїлене тримісячної провізориї. Наступають промови послів, а перший промовляє іменем Русинів, записаний до голосу як перший бесїдник contra, пос. Король.

Промова пос. Короля.

Пос. Король починає від того, що руські посли рішили ся промовити в сій дебаті помимо короткости сесиї, бо з огляду на відносини в краю вважали за потрібне викликати ширшу політичну дискусию. Се роблять руські посли не в цїлях обструкциї, а тому, що говорити мусять. Від хвилї як посол промовляв в послїдне в тій палатї при розправі буджетовій, відносини в краю змінили ся на гірше. Руский нарід втратив абсолютно надію, щоб відносини між Русинами а Поляками могли коли-небудь полагодити ся в мирній дорозї. Від часу як віддано Галичину під керму Полякам, верховодача в краю польска партия все змагала до того, щоб не дати рускому народови розвинути ся політично, аби держати его в темноті, аби удержати его в зависимости від польских верховодів. Та те, що проголошено в послїдну хвилю, є вже отвертим проголошенєм і заініціонованєм програми на знищенє Русинів яко народу. Розпочала ся акция в напрямі широкої кольонїзациї і польонїзациї рускої землї а до тої акциї, веденої верховодячим польским сторонництвом, приступили всї партиї польскі, так що вся Польща завзяла ся на те, щоб знищити нас. І коли були між Русинами одиниці, котрі думали, що рахунки з нами — каже посол — дадуть ся вирівнати в мирній дорозї, то таких вже нема. Ви всї єсьте ворожо проти нас успособлені, а ми переходимо до пересьвідченя, що нарід руский нїчого не вдїє конституційними средствами і мусить боронити ся сам, шукати що раз острійших средств боротьби.

Опісля переходить бесїдник до справи страйків і каже: Під покривкою боротьби проти страйків і охорони „кресів" розпочала ся небувала аґітация в цїли польонїзациї. Та страйки були цїлком оправдані і неправдою є, немов-би викликала сей рух сама аґітация. Причина страйків лежить передовсїм в визиску сїльского робітника, в его крайній нужді. На нашого властителя-хлїбороба випадає всього 4 морґи а з тих наш селянин вижити не може. Що економічне положенє і низька платня робітника були причиною страйків, се признав також д-р Кербер в своїй промові. А хто довів наших селян і цїлий край до такого вуждаретва? — Верховодяча в краю партия, під котрої панованєм упало рільництво, промисл, торговля і просьвіта, котрі протягом десятків лїт нїчого не здобули для населеня, котрі вислугують ся кождому правительству для асекурациї при его помочи здобутих мандатів.

Другим аґітатором до страйків була політична система в краю, але за сю причину поносять знов вину не руські аґітатори а верховодача польска партия. Кождого селянина навіть простий возний титулує рег „ти" хоч би се був і начальник громади — в громадах удержує ся насильно хрунїв начальниками, дуже часто понад приписаний час — при виборах водить ся система надужить а в школах веде ся польску політику і тим знеохочує ся нарід до просьвіти. Длятого мірка терпеливости перебрала ся, а сотки лїт криміналїв і организация польских сил в руских повітах нїчого не поможуть.

Дальше переходить бесїдник спеціально до акциї центрального виборчого комітету. Се акция обчислена на екстерминацию Русинів, а в нїй беруть участь до помочи центр. комітетови всї власти, не виймаючи намісника краю. „Сїєте — каже посол — роз'ярене, а плоди самі будете збирати". Ми нїчого не маємо против того, що будуєте нїччину але мусимо запротестувати, щоби се роблено на рускій земли. Так само мусимо запротестувати против того, щоби в сій польсько-шовиністичній акциї ставали ц. к. власти і ц. к. урядники по сторонї одної партиї. В зїздах урядкуваних п. Козловским беруть участь старости, комісари, урядники податкові, шкільні інспектори і судиї. Мусимо застерегти ся против того, щоби політичні урядники надавали шовіністично-польскій аґітациї урядову марку. Чи знає о тій явній участи старостів Ґ. Е. п. намісник? — Мусить знати та даремний відклик до его заряджень. Адже Словецкому доказано надужите урядової власти, а він урядує дальше і навіть по доказаню его злочинів урядує шовіністично-польскі вічка. Староста, що бере участь в такій партийній аґітациї не дає ґаранції, що буде безсторонним сторожем австрийских законів. Подібно поступають і судові власти. У „вецах", де пропаґує ся крудната против рускої народу, беруть участь польскі судиї, а апеляция не потягає їх за се до одвічальности, хоч та сама апеляция заточила слїдство Русинови-судиї лише за те, що брав участь в зборах у справі университету, а другому, що інтервеніював в часї страйків дня довершеня угоди на просьбу самого польского пана. Нехай буде рівна мірка для всїх! Або вільно те саме одним і другим, або ні одним ні другим. Тому домагаємо ся від Ґ. Е. намісника і від верховних властий, щоб будьто потягнули до строгої одвічальности тих, що беруть участь в шовіністично-польскій аґітациї, або щоби перенесли їх на захід, де они не потребували би вести борби з зненавидженим ними рускім народом.

Що Русини не мають найменшої причини вірити в справедливість верховодячої в краю партиї, на се доказом також послїдний вибір в окрузї Стрий-Дрогобич-Жидачів. Бесїдник обговорює докладно сей вибір зі всїма надужитями, а опісля каже: Намісник не повинен видати цертифікату посольского Старженьскому, тілько о. Давидякови, бо з актів виборчих виходить, що дїйсним послом є о. Давидяк. Маршалок краєвий не повинен терпіти, аби в соймі засїдала цїла лава послів, вибраних надужитями. Мимо приречени маршалка, досї ні одного вибору не вериґіковано. Против такої системи загалом мусимо запротестувати. Коли ж наші загальні домагання не знайдуть узглядненя, то витягнемо консеквенциї і хопимо ся драстичних способів. Ви самі через свою екстерминацийну акцию пхаєте нас до радикальної оборони. Досї захована ми якось decorum в антірускій акциї, тепер поступаєте вже без женади. Та Русини не дадуть ся живцем погребати й будуть бороти ся до краю. Памятайте, що наше панованє не вічне і шпа може нам поховзнути ся, тоді ми станемо з вами до обрахунку. Колись ми цїлком були в ваших руках і здавало ся, що прийде нам згинути. Та ми не пропали і знов відживаємо та силою виборемо собі право, яке нам належить ся. До нашої ласки апелювати не будемо.

Через свое „zbliżenie do ludu" хочете вбити клин між русину інтеліґенцию а руский нарід. Та будьте певні, що рахунки вас заведуть, бо руска інтеліґенция се не пануюча над народом шляхта, але се витвір і вицьвіт руских людових мас, кров від крови і кість від кости руского народу, злучена з ним тїсно походженєм, ідеалами і інтересами. Нарід руский певно нїколи не опустить своєї інтеліґенциї, яку сам собі витворив, але під ей проводом пійде на житє і смерть.

Жалуєте ся на прускій ґевалтим в Познани і справедливо. Ми вам співчуємо. Але чи-ж ви не робите того самого в Галичині з нами? Від Прусаків навчили ся ви ґевалтизму і звертаєте его против нас. Се вам написав ваш Краj. Але є певна рівниця між Познанем а Галичиною. В Познани ви нарід підбитий і над вами панує там ваш завоєватель. В Галичині ми рівноправні з вами і домагаємо ся виконанй сеї рівноправности не від вас а від Австриї. Руский нарід не просить ласки від ґраду narodowego, але жадає права від австрийского правительства.

Відповідь Абрагамовича.

На промову репрезентанта Русинів відповідав п. Давид. Абрагамович. Не есть правдою, щоби д-р Кербер приписав у своїй промові причину страйків економічному визискови. Д-р Кербер говорив, що причиною страйків була також політична аґітация. Бесїдник заявляє, що причиною страйків була лише аґітация, а сегорічний страйк був бунтом. Наводить вісні цитати з брошур, ухвал „Нар. З'їзду" і часописий на доказ, що страйки приготовили і викликали Русини аґітациєю в цїлях політичних. Що страйк був бунтом, доказ в тім, що вермовано ним зі Львова, де хліборобских робітників нема і що брали в нім участь всї верстви рускої населенй. Говорено тут, що строго обходжено ся зі страйкарами. Супротив бунтарского характеру страйку, краєві власти поступали собі „z wielką łagodnością". Відносини між Русинами а Поляками є напружені, але не з вини Поляків, бо сей антаґонізм викликує тілько штучна аґітация руских проводирів. Польска шляхта має повне довіре у рускої люду і нема між ними спорів, а сими все заспокоювали потреби Русинів. Не вносить — кінчав бесїдник — аґітациї між руский нарід, бо „wyrządzacie tem krzywdę całemu krajowi".

Дальші промови.

По Абрагамовичу забирали ще голос три посли: пп. Гурик, Роттер і о. Богачевский. Промови сї, опертї на спеціальним материялї доказовім, подаємо в скороченю.

П. Гурик відповідав на твердженє Абрагамовича що-до лагідного поведенй властий зі страйкарами фактами, призбираними в часї своєї подорожи по страйковім терени. Оповідав про поступованє старостів навіть з ним самим. Селян арештовано масами а таєй Дільц уряджував собі прямо нагінку, бо арештовано кождого члена страйкового комітету. Бесїдник наводить ряд місцевостий: Угринь, Ягольницю, Улашківці, Автомінку і т. д. де власти і їх орґани поводили ся крайно сторонничо. Подав рівнож уложених платїй. Ніде не стрічав заплати в висоті корони і навіть 40 кр. Дївка бере найчастійше 12 25 кр., парубок 20—25 кр. В жнива дають в найлїпших місцевостих 10-ий сніп жита, 12 ий пшениці, 13-ий ячменю, 15 ий вівса — але в переважній части сїл дають 16-ий, 17-ий сніп, і т. д. За перебираня гороху дають 4 кр. денно, а мандибурки 10 кр. денно. І п. Абрагамович говорить о бунті і неузасадненій аґітациї! Кажуть, що наш хлоп лінивий. Але в жнива ставить він 3 кони збіжа, а з Америки привозить гроші. Довіря, о котрім говорив Абрагамович, шляхта не має, бо визискує і гнете. Коли хоче мати довіря, о котрім говорить, то се залежить виключно від неї: нехай змінить своє поступованє супротив хлопа і Русинів.

П. Роттер занявся виключно шкільництвом і критикував деяких шкільних інспекторів, систему в наших школах яко перестарілу, а вкінци попирав петицию т-ва „Szkoły ludowej" що-до привяти польскої школи в Білій на етат краю.

П. о. Богачевский промовляв послїдний, а его промова тревала поверх 3 годин. Говорив найперше о автономії й виказував на проектах Гуника і Дунаєвского, чим є і чим була би на випадок „wyodrębnienia Galicyi" автономія в руках польскої шляхти. Дальше перейшов бесїдник до страйку і виказував, як всьо, чим розпоряджає Польща, заховувано ся против Русинів грубо і нетолерантно. Латинські вельонди аґітували з амвонів против хлопів, повикувуючи ся навіть на Христа, і шкалювали Русинів, а польска преса писала в тоні, який посол зі стиду не важить ся репродукувати в сій палатї. Відчитує прібу сего тону з Dziennik'a Polsk'ого про Ярему Вишневецкого і про вбиванє на палї, а окружаючі польскі посли самі замічують в половині, що „wystarczy!" Оповідав зі своєї поїздки в страйкові повіти про старостів. Один з політичних урядників сказав на інтервенцию посла: „tu krew pociec musi, a w tem już moja rzecz!" Причини страйку були і економічні і політичні. Що система пануюча в краю відіграла важну роль в страйках, свідчить факт, що в повітах, де набираю руских послів, не було страйків. Найбільші були там, де насильно повалювано руских кандидатів і де було найбільше виборчих надужить. Дивуєтесь, що нарід на вас обурений, але постійно сїєте вітер, тож збираєте бурю. Край подібний до розслабленого зі святого письма, а нам Полякам треба сказати: врачу, ісціли ся сам! — О. Богачевский скінчив о год. 2-ій мін. 25 по півночи і на тім засїданє замкнено.

Нинїшнє засїданє

з дня 30-ого грудня 1902 р.

(Зас. 19 з сес. 1-ої пер. VIII.)

Засїданє почалось о годинї 10½ п. Гурик мотивував петицию зверхности громади Галич о увільненє ей від рогачки, котра спиняє розвій громади. Далї мотивує п. Гурик петицию тов. ґімнастичного Сокіл в Станиславові.

Приступлено до відчитаня внесень і інтерпеляций, по чім наступила дискусия над справоздаванєм видїлу краєвого о правї побору додатків від спіритусових напитків в Турцї. Предложенє принято і приступлено до дискусиї над

Буджетовою провізориєю.

Перший забрав слово **Намісник.** В своїй промові намісник заявив ся передовсїм справою борщовецкої катастрофи а потім говорив так:

Головна промова, котрою хочу завити ся, є промова д-ра Короля. Мушу признати, що она була дуже поважна; однак що-до змісту, то були там уступи, з котрима тяжко мені згодити ся.

Пос. Король говорив о страйку, хоч нема не відповідна, бо там було богато такого, що страйком годі назвати. Рух сей є дуже сумним обявом в нашім краю.

Д-р Король головно маркує, що як би не було сумних економічних відносин, то страйку не було би. Против того говорить се, що страйк вибух, де були найлїпші материяльні відносини і де уродай був найлїпший. Але і де панує нищма, то і там нема не панів а явної прізи і положенє шляхти лихе і она платити не може.

Коли де сумні відносини, то не страйками їх направить ся. Ще в вищій степени, як сумне економічне положенє, причинила ся до страйку політична аґітация. Признали ся до того орґани руских партий, що страйк виникнув в антаґонізму до Поляків. Одвати на руску народність не можна того заказувати. Більшість народу була против страйкови, лиш певна політична фракция, а ще крило національної партиї створювало решту. Сего відому не вільно ідентифікувати з народом. Чи ся фракция причинила ся до добра селян? Ні, тим зробило руській справі велику кривду. Средства, якими фракция ся старалась перевести страйки, не були звичайні. Вказують на се брошури страйкові, як приміром брошура Будзиновского. Средства, які вона дорадчує против хрунїв, суть далекі від звичайности. Подібного змісту було богато статий в „Свободі" і в „Гром. Голосі". А письмо з симпатичною назвою „Гайдамаки"?! Д-р Король сему не винен, бо то не звичай Русинів, не провідники-а одна фракция. Коли подумаю о наслїдках, до тї, що дїстали ся до крамівану, не будуть вдячні аґітаторам.

Коли би страйки були обмежені на случай, де плата була дїйстно низька, там певно було би поперте з нашої сторони. Але страйки на знищенє великої посілости не можуть довести до результату. Може ту і там шля страти, але ще більше страпить хлопи. Сьмих жнивиарів спровадженно 180; чужих робітників 5 500. Разом хлопи стратили найменше мілїон корон. В Збаражчині, де успухали Вітина, панує нужда. Повторенє може потягнути дуже поважні наслїдки, бо властитель не може бути в певности, чи аґітатори позволять ему зібрати з поля. Він завдалегідь засмотрить ся в чужих робітників. В богато околицях робило страйк лиш на те, аби показати, що хоч робітник добре платний, то він мимо того потрафить застрайкувати. Мені так само любий руский хлоп, як і польский. Предвиджую катастрофу, але буду старати ся, аби подібний рух не потягнув для хлопів сумних наслїдків. Буду старати ся о поправу сумних відносин між населенєм.

Д-р. Король говорив о екстерминацийній роботі Поляків. Я не заперечую, що деякі польскі дневники перебрали мірку. Але то не вої, а моїм стараннєм буде взаємодити спори сторін. Не менше шовиністичні і крайні суть статї руских ґазет. Ви панове (Русини) самі повинні виступити против таких голосів між вами. Що-до надиїв в области шкільництва, то з таким самим апелем мушу звернути ся до вашої суспільности і вашої молодїжи шкільної. Я був би рад щоби ті, котрі мають вплив на молодїж, взяли собі до серця обовязок ради шкільної, впливали в тім напрямі на молодїж. Політичні власти сповнили в часї страйку дуже добре свою задачу і не можна робити їм найменшого закиду. Так само війско.

Вінци загрозив намісник, що на случай подібної руханки, власти будуть поступати так само рішучо із такою самою енергією, як доси а що-до вибору Старженьского і що-до надужить урядників, то переводить ся слїдство, а деяких проявивших вже покарано. Бесїдник заявив, що буде старати ся, аби слїдуюча сесия відбула ся як найскорше і була довша.

По намісникови забрав слово пос. Рутовский і два бесїдники ґенеральні: пос. Могильницкий (contra) і пос. Войт. Дїдушиц-

НА ДЕРЕВЦЯ і НОВОРІЧНІ ПОДАРУНКИ поручаєм МАҐАЗИН годинникарско-ювілерский ЮЛІЯНА ДОМБРОВСКОГО Львів, Гетьманьска 4.

Великий вибір перстенїв заручинових, обручок шлюбних, шпильок, ланцушків і ин. годинників малих і великих від найдешевших до найдорожших в першорядних фабрик ґеневских. 718 12—9

кий (pro), почім по слові референта ґр. С. Баденїого і спростованю пос. Станіньского, що до его подорожи до Америки — провізорию буджетону о год. 3. попол. принято в II. і III. читанню.

Замкнене сесиї наступить вечером заглядно в ночи.

Промов пос. Могильницкого, Дзедушицкого і Баденїого не подаємо нині задля браку місця.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Кріза.

Будапешт. На послїдній радї міністрів Сейль дістав уповажненє ввести димісию цїлого кабінету на случай, коли би угодові переговори у Відни розбили ся. Сейль зробив се по мисли поручення одержаного на авдиенциї у цїсаря. Цїсар еще не рішив ся, бо хоче насамперед выслухати рапорт Кербера, котрий нині буде принятий на авдиенциї. Говорять, що цїсар не прийме нині димісиї Сейля, але своїм впливом переведе угоду.

Відень. Вчерашні міністерскі конференциї знов не довели до ніякого результату. Оба премєри заявили, що вже дійшли до найдальших границь можливих уступок. Не є виключене цїлковите розбите угоди. Дуже можлива є інтервенция корони. В такім случаю угода мусїла би бути октройована на підставі § 14.

Торговельні договори.

Відень. Торговельний договор з Італією виповіджено з днем 31. грудня 1903, бо вже з міжнародних причин клявзули що до цла на вино не дасть ся удержати поза день 31. грудня 1903.

Подорож Лямбсдорфа.

Відень. Лямбсдорф приїхав вчера вечером до Відня, нині буде на авдиенциї у цїсаря.

Софія. О положеню Лямбсдорф іформував ся тілько у князя і правительства, а не приймав Македонців ані провідників болгарских сторонництв. Лямбсдорф мав заявити, що розрухи в Македонії і напади болгарских ватаг паралїжують всяку акцию Росиї і Австриї. Міністер має бути дуже вдоволений зі своєї місиї. Всякі постанови будуть порішені доперва у Відни по провіреню цїлого материялу.

Сойми.

Опава. П. Міхайда в імени славяньских послів зложив заяву з домаганєм виборчої реформи до сойму і переведеня язикової рівноправности в урядах і школах.

Прага. Ухвалене § 1 закона о додатку до податку від пива, котрим сей додаток установлено на 1 К 70 с. від гектолїтра.

Градец. В імени Словінців п. Юртела зложив заяву, що Словінці, хоч відносини не поправили ся, увійшли до сойму, аби еще раз зробити пробу переведеня своїх справедливих економічних і культурних домагань.

НОВИНКИ.

— **Асентирункові обманьства в Бібрцї.** Як ми недавно доносили, хірург із Стрілиск нових, А. Штернберґ, з боязни перед карою за співучасть в асентирункових обманьствах в Бібрцї отруїв ся, а тамошний рабін І. Ляндав утїк. Тепер довідуємо ся, що в домі М. Ґотлїба, котрий також вспів завчасу спасти ся утечею, переведено онодї строгу ревізию. Найдено вправдї трохи паперів, що сильно компромітували винованників, однак якимсь чудом ті папери щезли таки в під рук ревідуючої комісиї! Сина М. Ґотлїба, Йоська, котрий помагав своєму батькови в обманьствах, також увязнено. Над прочими членами родини розтягнено строгий нагляд і тепер веде ся з ними судове слїдство. Бувшого секретаря староства, М. Вечорка, відставлено сими днями до палати при ул. Батория у Львові. Диана лише річ, що хтось цїлу справу взяли в свої енергічні руки державна прокуратория та військовий суд, М. Ґотлїб заживає повної свободи і проходжуєсь вигідно по Львові. Не вже-ж він для властий невловимий?

— **Є. П. Митрополит Шептицкий** — як довідуємо ся з автентичного жерела — хорий на інфлюенцу, але небезпеченьство вже минуло. При Митрополитї веде лїкарску ординацию д-р Евген Озаркевич.

— **П. Модест Менцїньский,** наш звісний сьпівак-тенорист, звісний з концертових виступів не тілько у Львові, але і по многих наших провінціональних містах, що послїдними часами сьпівав з незвичайним повожденєм в опері в Еберсфельдї в Вестфалії, заанґажований дир. Павлїковским до львівскої опери на сей сезон, виступить на інавґураційній виставі Ваґнерового „Льогенґріна“ 3-ого сїчня 1903, се есть в суботу.

— **Вибір Станислава Ценьского,** властителя дібр в Водниках, маршалком ради повітової в Станиславові, затверджений.

— **Конкурс** на посаду міского ветеринара розписує управа місточка Балигорода. Плата 600 К річно. Реченець до вношеня подань до 30 сїчня 1903.

— **Поминальне богослуженє** за упокій бл. п. Наталки Чапельскої відбуде ся заходом тов. „Кружок укр. дівчат“, в четвер дня 1 сїчня 1903 о 9 г. рано в церкві сестер Василиянок.

— **Іспит з рахунковости** загальної і купецкої перед комісиєю еґзамінацийною в намісництві здала Іванна Губчак з Калуша.

— Прошу **Впр. ОО. Настоятелїв Церков і Пт. дяків** дуже, щоби для уменшеня менї труду і видатків не присилали своїх членьских вкладок до дяківских Товариств чи то від церков чи від себе на мої руки но просто до сьвітлих Видїлів дяківских Товариств своєї Дієцезиї а то: для львівскої Архідієцезиї на руки Всесв. О. Митрата Туркевича у Львові, для перемискої на руки Всесв. о. крил. Войтовича в Перемишли, для станиславівскої на руки Вир. крилошанина Богоноса в Станиславові, і то без жадної проволоки. В тій цїли, щоби перенести на то сконтролювати пристуменє всїх дяків до дяківских Товариств, належить безпосередно по Різдвяних Сьвятах скликати по всїх деканатах деканальні збори дяківскі. Докладнїйшу програму для таких зборів оповіщу в Дяківскім Гласї а о скликанє загальних зборів дієцезияльних дяківских Товариств в Станиславові і у Львові конечно ще в місяцю сїчню буду інтервенювати у дотичних Видїлів. *о. І. Танячкевич.*

— **Бійка на робітничих зборах** Посол в V. курії моравско остравского округа, Август Сегналь, не має щастя у виборцїв. Перед кількома місяцями лучило ся ему, що в Старій Білій, на Моравах, мусїв утїкати із зборів, причім соціяльсти оплювали его дословно від стіп до голови. То само повторило ся в наших місцевостях. Та вже найгірше вийшов він на оподїшних зборах в Острові Моравскій. Коли пос. Сегналь став говорити про економічну кризу, зібрані соціяльсти не хотїли допустити его до слова. Повстала така буря, що правительственний комісар мусїв збори розвязати. Робітники стали розходити ся. Нараз пос. Сегналь прискочив до соціяльста Прокеша і закликав: „Ти журналїстичний мерзавче!“, на що Прокеш, не богато думаючи, пальнув Сегнали пястуком в лице. Сегналь сейчас віддав, та в тій хвили прискочила до него юрба однодумців Прокеша і збила посла — як то кажуть — на квасне яблоко. Ошльованого та стоптаного Сегнали ледви жандармерия вирвала з рук розярених соціяльстів. Се брутальне поведенє „апостолів“ загальної свободи слова та совісти характеризує найлїпше, як вони розуміють свою місию. Пос. Сегналь є чеським народовцем.

— **Фльота Ксеркса.** Грецке правительство намірає глядати за фльотою Ксеркса, затопленою коло Саляміни в часї війни Персів з Греками перед 2202 лїтами. В тій цїли звернено ся до одного інжінєра, що винайшов прилад, при котрого помочи можна з корабля оглядати цїле дно моря а навіть робити фотоґрафічні знимки.

— **Хто обслугує сибірскі зелїзниці.** Родовитий Сибіряк, Сентянін, видав недавно брошурку, що подає цїкаві статистичні дати про персонал сибірских зелїзниць. Складаєсь він з 11.112 осіб. Трета часть з них виступає під прибраними іменами, а про 597 звісно на певно, що були карані за різні злочини, не виключаючи убийства і рабунку. Половина з них анальфабети, а проте сї люди помагають при експедициї. Позаяк стациї в так мало заселенім краю від себе дуже віддалені, то лучає ся, що часто цїлими днями пасажири остають під виключною опікою убийників та рабівників. Лучають ся нерідко таємні істориї. Ґенерал Л. вибрав ся був в інспекцийну подорож до Владивостока. В зарядї інтендантури вийшли на нїву значні надужитя. Коли ґенерал вертав до Европи, спалили ся враз з ваґоном І класи. Очевидно в рапорті подано се відтак як нещасливий случай... Та викриті дефрауданти знали про сей „случай“ щось більше. Під попелом ревізора пішли їх „сделки“ в непамять.

Є Померли:

— **Киприян Созаньский** старший комісар ц. к. повітового староства в Ясли, упокоїв ся в грудни 1902 в 48 році жита в Закопанім. Тїло перевезено і похоронено в Лїську. В. в. п.

Переписка Адміністрациї.

Вп. М. Ми. в Ку. До кінця року ще 12 К. 80 с. — Т. Во. в Ко. Ще 15 К. 10 с. — Т. Ян. в 36. За 1901 лїсталa належність 12 К. 60 с. тож не кирпиному сей і бікучої передплати прийде нам до кінця року ще 4 К. — А. Ло. в Но. Так. — С. Ст. в Ст. Ще 6 К. — Н. Ку. в Во. До кінця року прийде нам ще 1 К. 80 с. — А. Л. О. До нового року ще 7 К. 20 с. — И. Ще в Ли. в Га. а 4 квартал ще 7 К. 20 с. —

40.000 корон виносить головна виграна віденьского товариства штук і промислу по **1 короні**. Звертаєм увагу наших читачів, що тягненє відбуде ся певнїдлично 15 сїчня 1903 і всї виграні виплатять продавці готівкою по відтягненю 10%.

Надіслане.

ТРИЙЦІ

Сьвічки на сьвято Йордану. Білі по кор. 3, 5 і 7. Мальовані по кор. 5, 7 і 9 поручає

Фридерик Шубут і С-ка

Львів, ринок ч. 45.

Одинока краєва фабрика воскових сьвічок. 1—8

Коперницкий і Син

оптики і механїки, Львів, площа Галицка ч. 1,

поручають

НА ДЕРЕВЇЦЕ

біноклї дамскі і мужескі в найновійших і найлучших гатунках, далековиди, барометри звичайні і оздобні, термометра оздобні і т. д. Цїлескопи золоті, платировані і позолочувані. Великий вибір різних моделїв машин паровик, льокомотив і компактних моторів, електричних моторків і т. д. Поручені з провінциї відсилає ся за побранєм.

СКЛАД ФОРТЕПЯНІВ і ПЯНІН

Л. МАРЕК

Львів, ринок ч. 9,

поручає фортепяни і пяніна з першорядних фабрик. 530 7—8

Княжій пудеръ

знаменито вôдсвѣжує и украшує тварь. Цѣна вôдъ 1·20 до 3·60 сот.

ИВАНЪ ИГНАТОВИЧЬ

Львôвъ, ул. Сѣнкевича ч. 25. и ул. Галицка ч. II. Краковъ, Суконницѣ ч. 20. — Перемышль. ул. Францішканьска ч. 24. 3 2 III

Знаменитий

МІД ДЕСЕРОВИЙ КУРАЦИЙНИЙ

з власної пасїки в 5 кґр. пущі за **6 К. 60 с.** оплачено.

Всї відбирателї дуже вдоволені.

Вельми займиву брошурку д-ра Цвєсельского о ужитю і успѣшности курацийного меду висилаю даром і оплачено.

741 18—? **П. КОРЕНЕВИЧ,** емерит. учитель Іванчани.

На подарунки різдвяні і новорічні

поручає

Адольф Зільберштайн

оптик і механік у Львові, ул. Короля Людвіка ч. 9.

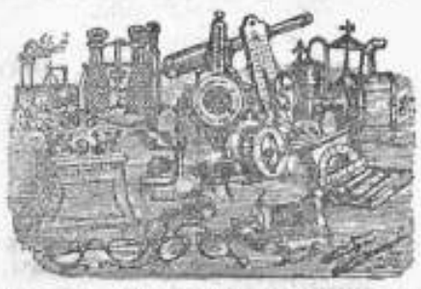

Льорнетки театральні з перлової маси, в кости слоневої, алюмінїум і т. д.

Окуляри, цвікери, термометра, барометра, стереоскопа, пант скопи магічні дїхтарні, моделї парових машин райсцайги і дзвінки електричні 770 7—10

по найнижших цінах.

Хто хоче мати на зиму добру теплу кольдру, нехай удасть ся з довірієм до спеціяльної робітні кольдер і матерацій **Йосифа Шустера, Львів, Коперника 5. Кольдри атласові шовкові** подвійні на вовні по зр. 4, 15, 18, 20, 22, 24, 28 до 32 гр. 726 6

Важне для П. П. Урядників і Академиків!

Здоровий і смачний харч можна набувати місячно або денно при ул. **Курковій ч. 6** партер, двері ч. 5. Обіди з трох страв по 20 кор. вечері по 16 кор. місячно.

Харчуймо ся також у своїх!

491 16—15

Лекция на селї.

До двох хлопців пошукує ся учителя-академіка, або що кінчив студиї і приготовляє ся до іспиту. Розумівчі сьпів і музику мають першенство. — Рефлектуючі зволять адресовати: о. *Яков Зробек,* парох в 781 Вертелцї, п. Залїщї. 2—3

Посади дяківскої пошукує 17-лїтний молодець іспитований, умівчий також нотний сьпів. Ласкаве зголошенє до *Михайла Вислобоцкого* в Панасївцї, п. п. Підкамінь коло Бродів.

Оновістка.

Низше підписаний обіймив був на конто яко тов. „Молода Україна“ в Чернівцах продажу і експедицию книжки видана тогож товариства „Відгука“. Товариство „Молода Україна“ перестало істнувати, а всї свої з'обовязаня і жадания передало на ак. тов. „Січ“ в Чернівцах, і тому я з'обовязаний тепер здати рахунки, що до книжки „Відгука“. Тепер власне, т. є. з кінцем року, зажадало тов. „Січ“ від мене рахунків. Понеже однак з розісланих книжок кругло **1000** анї не звернено, анї не заплачено, тому звертаю ся сею дорогою до Вп. патріотів-Русинів, що дістали від мене книжку „Відгуки“, щоби зволили тую, або гроші за ню в найкоротшім часї на мою адресу звернути.

Микола Грабчук, Чернівцї, ул. Кладовища ч. 1.

781 2—3

В Европі мало 80 фабрик машин до шитя, котрі виробляють машини. Зі года і обручні а затруднюють ві; 500 до 3·60 людий.

З тих 80 фабрик вибрав я 2 яко найлучші на цїлім сьвіті і дістанем заступство на Галичину.

Не висилаю агентів!.. Вліз я ві агенти ходять по домах зам найдешевшими машинами а продають по надмірних цінах, за що дістають по 1 зр. від кождої сповиданої машини. 70 21-34

ЙОСИФ ІВАНІЦКИЙ механік.

Львів, готель Жоржа.

На складі є 700 машин до вибору. Прошу жадати цїнника.

НА СЬВЯТА!

поручає

ЖИВЕЦКА ПИВАРНЯ

ФРАНЦІШКА ГАНЧАКОВСКОГО

ринок ч. 14 у Львові

незрівнане в смаку, загально захвалювано „ПИВО ЦІСАРСКЕ“ (Kaiserbier) і **ПОРТЕР** з бровару архикнязя Стефана в Живцю, котрого вироби здобувають загальну похвалу в броварництві. 780 12—10

УЧИТЕЛЬ орган русского товариства педагогічного двотыждневникъ педагогічно-науковый, выходитъ вôдъ 1 червня 1880 у Львовѣ ул. Вірменьска 21. Пренумерата рôчна 8 зр., пôврôчна 4·00 зр., квертьрôчна 80 кр.

На подарунки різдвяні і новорічні

поручає

Адольф Зільберштайн

оптик і механік у Львові, ул. Короля Людвіка ч. 9.

Льорнетки театральні з перлової маси, в кости слоневої, алюмінїум і т. д.

Окуляри, цвікери, термометра, барометра, стереоскопа, пант скопи магічні дїхтарні, моделї парових машин райсцайги і дзвінки електричні 770 7—10

по найнижших цінах.

РЕСТАВРАЦИЯ

М. ІЛЬКОВА

Львів, ул. Собіского ч. 3

поручає

для Вч. Духовенства яко найвідповіднїйше місце, яке тілько бракувало до сего часу, а яко звісний реставратор з Froh-in'y можу сьміло ручити за здоровий харч і напитки.

Пиво пільзненьске і окоцимске.

4·9 18 15‡

Стосовний подарунок різдвяний!

Передпослідний тиждень!!!

Головна виграна Корон **40.000** Корон

ЛЬОСИ ТОВАРИСТВА ПРОМИСЛУ І ШТУКИ по **1** короні

поручають: М. Йонаш, Кіц і Штоф, М. Кларфельд, Янів Штрог, Корман і Файґенбавм, Сзмуелї і Ляндав, Шіц і Хавс, Авґуст Шелєнберґ і син, Сокаль і Лїлїєн — банкери у Львові. 749 10—7

Відзначені на 14 виставах сьвітових.

ВИНА

дальматиньскі з власних виниць і десерові; хорватский шампан, досконалу сливовицю, дальматиньску оливу, поручають

БРАТЯ ДЇДОЛІЧ, Львів, Чарнецкого 3.

Вина наші поручають лїкарскі повази в слабостях жолудка, недокровности і для реконвалєсцентів. 658 12—20

При більших замовленях з провінциї дає ся опуст.

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Виданець і одповічальний редактор: **Др Евген Левицкий.** Папір з фабр. Чернянської. З друкарні Інституту Ставропиґийского, під зарядом Іосифа Дзядзюха.

№ 282. Львів, Середа 18 (31 Грудня) 1902. Річник XXIII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і свят) о 5-ій годині по południu. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ: Адміністрация „Діла", ул. Баторія ч. 24; Бюро газет А. Ольшевского, ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Вухштаб, ул. Кароля Людвика ч. 28. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler, I. Wallfischgasse 10. — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком:

	в Австрії:	за границею:
на цілий рік	22 К.	44 К.
на пів року	11 „	22 „

У Львові (без пересилки) на цілий рік 20 К. на пів року 10 К. на чверть року 5 К. на місяць 1 К. 90 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с. на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Баторія. — Руканиси вертають ся лише за попереднім застереженєм. — Реклямації посилаткові вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну окручку інсератову або її місце, а в рубриці „Надіслане" по 30 с. — Вклади і книжні прилюдні оголошення числять ся по 10 с. за окручку.

Галицкий Сойм.

Дводенну сесию сойму відречено вчера по півночи. Сесия була важна тим, що між представителями руского народу а сполученою польскою гакатою і шефом краевої адміністрації прийшло до великої словної баталії, котра докладно схарактеризувала політичні відносини між обома народами Галичини та між руским народом і державною адміністрациєю краю. Послїдний бесїдник з рускої сторони в сій політичній дискусії сконстатував, що поступоване Польщи з нами викопало між обома народами пропасть так глубоку, що її поглубленє було би навіть фізичною неможливостию. Характеристику послїдної сесії, значенє промов наших послів, як також противної сторони, спеціальнож намісника, подамо пізнїйше. На самперед мусимо доповнити справоздане з вчерашних засїдань.

Засїданє раннїшне.

По промові Рутовского забрав голос ґенеральний бесїдник против провізорії

п. Могильницкий.

Бесїдник зачав від того, що дискусия зачалась під сумною зьвіздою і а сумним гороскопом. По попередній сесії зайшли події, котрі потрясли цїлим нашим орґанїзмом суспільним, довели до такого заострения антаґонїзмів, що поглубленє пропасти в фізично неможливе. Ви панове завзяли ся, абы нас знищити. Апелювати до вас я вже уважаю за цїлком зайвше. Край не хоче вашої політики, бо народ хоче їсти. В краю край нужда; батьки сидять по криминалах, а дїти гинуть з голоду. Все те з вашої вини. Ви-ж знов залицяєте ся до нас, як би нїчо не зайшло. Ви впакували тисячі до цїсарских кремівалів; а я питаю — за що?!

Займу ся також страйками, але не буду виводити подробиць, абы не здавало ся, що виводжу жалобу перед виновниками нещастя. Всю вину валите на нас. Але я вас питаю: чому не було страйків там, де пан був чесний? (на польских лавках страшне обуренє). Ви над хлопом тепер збиткували ся... але памятайте, що того хлопа будете потребувати при копаню бульби! Ви нарікаєте, що мя горло малюємо ваше поступованє з хлопом і тим его бунтуємо. А я вам докажу, що ваші поети, ваш Поль так змалював вас, вашу любов до хлопа, що і гай ґана того не потрафить.

Ось сей вірш з Поля:

Gdy Ataman zakołata
„Hej do dwora". Nie przelewki
Bo tu jak dwór to już wielki
I tu posłuch bywa wszelki
Kiedy płacą miliony
Kiedy jedzą — to łakotki
A jak biją — to na śmierć
A jak pan — to urodzony
Pewnie z księcia albo króla
W domu pana hucznо szumno
A tak stra-zna jego wola
Ze nieposłuch chłopu trumną.

Польска праса зразу признавала, що плата низька, і що се є причиною страйку. Але на гасло Czas-y вся польска праса змінила фронт і з піною на устах кинула ся на нас. Поляки фальшували навіть страйкові події в заграничній прасї, як приміром в лондоньскім „Таймсї".

Нарікаєте на страти з причини страйку. Але не ті страти казали вам знущати ся над безборонними страйкарями, лиш скажена лють, що той хлоп, той зненавиджений вами руский хам важив ся раз виповісти вам невільничий, песячий послух. Ваш поет каже: bo z niepослuch chłopu trumna! Отже смерть ему — тому хлопови; разпни его, бо він вже вас не слухає. І ви їздили до Відня жебрати за вимкненим станом — не для безпеченьства вашого майна і вашого життя, але з дикої жадоби пімсти на хлопі! Ви хотїли покарати хлопа за се, що він важив ся не послухати пана.

І ви завели вимкнений стан, але не звичайний, лиш военний. Ви кинули на села військо, а оно ґаздувало так, що то була зольдатеска. Військо нападало на домы; перед їх нападами жінки мусїли вікнами утїкати, а знущанам не було кінця.

Намісник говорив, що надужить не було, що поступоване війска і властий було бездоганне. А я під словом чести заперечую сї твердженя намісника. Були страшні надужитя і то з вашого власного, ексцеленціе, приказу!

Коли ви кажете до хлопів: „здохай, а не дам!", то хлоп здохне. Але заки здохне то ще научить вас розуму, бо він ужие неповґальних средств. Хоч би ви всї криміналї переповнили жертвами вашого панованя, то погрозами, ґвалтом і війском не направите лиха. Справа не затихне, но перестане бути пекучою.

Кажете, що мусите боронити ся перед нами. Але наведїть мені один одвїчний фактъ, абы Русин минув ся на польский стан посїдання у східній Галичині. Такого приміру не знайдете. То ви обдерли нас з всего і обдертого трактуете в додатку нагаями.

Ви тепер хочете з Галичини зробити осередок польскої держави. В тій цїли ведете против нас круцияту, але не явними силами, тілько під покровом ц.к. державних властий, і тілько тим ся круцията нам не безпечна. Державні урядники скликують вічa, а на сих вічах на команду комісарів староства хлопи ревуть „приємґамо, що будземо мувіць тілько по польски!" На деяких вічах, приміром в Коломиї, ваше поступованє було прямо підле. Ви католики, консерватисти і клерикали орґанїзували акцию против духовеньства.

Коли ваше поступованє з хлопами порівнати з поступованєм князя Оболеньского, то хто знає, чи порівнанє не вийде в користь Оболеньского.

Як тепер показують судові розправи, то се, що ви і Кербер говорили про страйк, є неправдою. Але хоч би і так було, як ви говорили, то і в такім случаю ви не мали права поступати так, як ви поступали.

Нас тїшать пророчени намісника, але ми не маємо найменших підстав вірити в его слова. Він вже не раз говорив, а пророчена ніколи не сповнив. З того, що ми бачимо, мусимо мати найгрубше переконанє, що намісник не має найменшої волї направити зло, бо він отверто, цілою своєю душею стоїть по сторонї наших гнобителїв.

Бесїдник ударив сильно на Видїл краєвий і Стапінського за се, що він за краєві ґроші їздив до Америки спроваджувати мазурів на Русь.

Промова п. Могильницкого страшно озлобила цїлий сойм, бо тілько правда польска гаката в соймі еще не чула.

По полемицї п. Дїдушицкого з виводами руских послів і по промові референта Баденього, провізорию ухвалено.

Вечірне засїдане.

На вечірнім засїданю прийшов під нараду закон о краєвім додатку до податку від пива в квоті 1 К 70 с. від гектолїтра. Против проєкту промовляв

п. Олесницкий,

котрий вніс заразом, щоби предложений проект відіслати назад до Видїлу краєвого і препоручити тому-ж, абы зібрав материал про консумпцию в краю артикулів люксусових і виготовив відповідне предложенє.

Конець засїдания.

Крім податку від пива полагоджено ще на вечірнім засїданю предложенє о звільненю робітничих домів від додатків краєвих і три нагалї внесенє з ініциятиви послів: Меруновича в справі удержавленя пива, желїзниці від 1-ого сїчня 1904 р., Тарновского в справі бруксельскої цукрової конвенциї о признанє Галичині більшого контінґенту і Менцїньского о державну поміч для нафтового промислу через уживанє відпадків до льокомотив і зниженє тарифи перевозової.

О годині 2¼ в ночи намісник осьвідчив, що сесию відкладає ся без означенія реченця.

Кінцевих промов тим разом не було.

Спілки системи Райфайзена в Галичині.

Бюро патронату для спілок ощадности і позичок системи Райффайзена, яке істнує при краєвім видїлї для спілок, піддатих патронатови, видало сими днями обемисте друковане справоздане п. н. „Річник спілок ощадности і позичок системи Райффайзена за рік 1901" (під редакциєю д-ра Франца Стефчика), в котрім дуже основно і докладно представлене ся зріст спілок системи Райффайзена, їх розміщенє в краю, особистий склад тих спілок, їх економічну дїяльність на полї кредиту і їх фінансові сили.

Справа розвою кредитових інституцій з кредитом догідним для селян, якими інституциями і є всякі спілки системи Райффайзена, дуже важна для нас і тому вважаємо за відповідне подати важнїйші дані зі справоздания „Бюра патронату" для поінформованя і орієнтациї руской публики в особливо тих, що занимають ся економічною працею серед нашого народу.

Інформацийні дані подамо по можности коротко і в тім порядку, як вичислили ми в горі, лишаючи на боці прочу часть патронатского справоздания як менше важні і інтересні.

Отже поперед-усего щодо числа, зросту і розміщена спілок. Про се каже справоздане:

Творенє Спілок ощадности і позичок системи Райффайзена починає ся від початку 1890 року. Установленє краєвого Патронату в р. 1899 становить епоху в дальшім розвою сих Спілок, котрих поступеваний приріст представляє ся ось яким способом.

I. Протягом часу перед отворенєм краєвого Бюра Патронату (1890—½1899):

в р. 1890	основано	2	Спілки
„ 1891	„	—	„
„ 1892	„	1	„
„ 1893	„	1	„
„ 1894	„	6	„
„ 1895	„	3	„
„ 1896	„	2	„
„ 1897	„	3	„
„ 1898	„	7	„
„ 1899	„	1	„

Разом в I. періоді основано 26 Спілок.

II. Протягом часу по отворенє краєвого Бюра Патронату:

в р. 1899 основано 18 Спілок патронацких;

в р. 1900 основано 58 Спілок (57 патронацких, 1 поза Патронатом);

в р. 1901 основано 53 Спілок (51 патронацких, 2 поза Патронатом).

Разом в 2½ роках II. періода основано 129 Спілок (126 патронацких, 3 поза Патронатом) а загалом засновано по конець 1901 року 155 Спілок ощадности і позичок системи Райффайзена, в них 126 при співудїлї Бюра Патронату а 29 Спілок перед установленєм Патронату або без его помочи.

З поміж 26 давнїйших (перед отворенєм Бюра Патронату) Спілок ощадности і позичок піддало ся відтак як по конець 1901 р. 12 Спілок опіці Видїлу краєвого, так що з кінцем его року оставало під опікою Видїлу краєвого 138 зорганізованих Спілок системи Райффайзена, підчас коли решта т. в. 17 Спілок (14 давнїйших і 3 новійші) не належала до краєвого Патронату.

З поміж 138 зорганізованих по конець 1901 року патронацких Спілок було однак лиш 116 Спілок чинних протягом 1901 р. а з них 5 Спілок не переводило рахункового замкненя за р. 1901.

Так представляє ся справа що-до числа райффайзенок, піддатих Патронатови, як і остаючих поза Патронатом.

Розходить ся тепер о льокальне розміщенє тих спілок. Тут треба запримітити, що обчисленє в тім самого бюра — як і у всїх дальших обчисленях — не є повне, бо зі спілок піддатих Патронатови (138), чинних було лише 116, а і в тих бюро в своїх обчисленях пропускає 5 спілок, що не перевели рахункового замкненя, так що в обчислених бюра узгляднено лише 111 спілок. (поза Патронату 15.)

Отже ті спілки, розділивши Галичину на бюром на три полоси: західну, середну і східну, були розміщені так:

I. Западна група

обіймала в судових округах патронацких		поза Патронатом
Краків	11 Спілок	2 Спілки
Вадовиці	7 „	— „
Новий Санч	8 „	1 „
Тарнів	5 „	— „
Ряшів	9 „	7 „
Ясло	2 „	1 „
Разом	42 Спілки патр.	11 Спілок поза Патронатом.

II. Середня група

обіймала в судових округах патронацких		поза Патронатом
Перемишль	9 Спілок	— Спілок
Санік	4 „	1 „
Самбір	8 „	— „
Львів	13 „	— „
Стрий	2 „	— „
Разом	36 Спілок патр.	1 Спілку поза Патронатом.

III. Східна група

обіймала в судових округах патронацких		поза Патронатом
Станиславів	12 Спілок	2 Спілки
Коломия	4 „	— „
Бережани	4 „	— „
Золочів	5 „	— „
Тернополь	8 „	— „
Разом	33 Спілки патр.	2 Спілки поза Патронатом.

Патронацкі Спілки були розміщені в 51 політичних повітах а крім того непатронацкі в 2 инших повітах. Ні одної Спілки не було в 23 політичних повітах (Пльзень, Жижець, Тарнів, Пільзно, Кольбушова, Грибів, Ясло, Ніско, Стрижів, Лісько, Яворів, Дрогобич, Жидачів, Перемишляни, Рогатин, Тернополь, Скалат, Збараж, Бучач, Снятин, Городенка, Заліщики, Косів). Найгустїйше натомість були обсаджені повіти: Станиславів, (6 Спілок патронацких, 1 поза Патронатом), Тарнобжег (2 патронацких, 4 поза Патронатом), Ряшів 4 патронацких, 2 поза Патронатом), Бохня, Теребовля, Коломия (по 5 Спілок патронацких).

Так представляє ся справа розміщена райффайзенок в продивених повітах краю. Про инші справи, як число членів і склад спілок, їх дїяльність і силу подамо в дальшім рефератї зі справоздания бюра.

Школи в печеніжиньскім повітї.

(Конець)

Але вертаю що до никладового языка. Отже хоч известно в кождій школї тутешнього повіту нема справді руского никладового языка, бо всюди марнує ся богато часу на ростяжне вытїлюваня ся, то таки дакому заважыло й те, що школи ті бодай называють ся руськими. Особливо ходить нашим сердечним о школу в Печеніжинї і в Яблоновї. Як се може бути, щоби в повітовім місті, в осїдку с. к. старостваа, і в Яблоновї, в волишній столицї „гетманує Яблоновских", був в школї никладовий язык руський! Найпростїйша дорога була би: ухвала громадскої ради. Колиж бо в тім таки два кінці: або громадска рада не ухвалить вимінити руский никладовий язык на польский, а се було би соромом для наших братї; або ухвалить, то Русина наробить кривду, а се п. старостї не на руку. Та від чого ж розум? Від чого науки, що „sztuką bardziej tłuką"? Особливо, коли всьо так гарно складає ся: і п. к. окружний інспектор шкільний для оброни обчизни буде мовчати, і управитель печеніжиньскої школи в підпоки піде на руку, і найдуть ся хрущі, що, коли не кивати газдами, то бодай будуть мовчати. А пр. рада шкільна? Ну, сей вже можна буде певним, що для оброни пресуф затвердить хоч-би яку неправовність або бодай примружить очи. Отже сьміло наперед!

Насамперед яблоновский Попяк, ад'юнкт кс. пробощa Домбровского, бувший дяковіст, а тепер „обиватель міста Яблонова", збираючи собі шістьох міщан-Русинів і виносить в їх імени просьбу до окружної ради, щоби впровадити в школї язык польский і німецкий (сей послїдний, мимоходом кажучи, був уже в тім часї впроваджений). Не вичікуючи відповіди, виносить вони таку саму просьбу до міністерства. „Ми — пишуть — хоч прості руські мужики, але таки розуміємо річ настільно, що нам не треба посилати дітий до школи на те лише, щоби там навчили ся по руски, бо сего й дома навчать ся. Ми хочемо, щоби наші дїти навчили ся по польски і по німецки, бо сего дома не навчать ся".

ЗИМОВІ БЛЮЗКИ з бархану, фланелї і суконні. Гальки, спідницї волочкові, шляфроки і матінки поручає з дуже гарних і ґустовних материялів ФЕРДИНАНД ГІТЛЕР Львів, ул. Галицка ч. 3.

Обі просьби написані по нїмецки, щоби хто — не дай Боже — не догадував ся, що се в школи махінацїя ґр. Домбровского. Що з сими просьбами стало ся, не знаю; хто знає, що „Navibus aut portas".

По Ябловеї прийшла черга на Печеніжин. Школа печеніжинська заложена десь ще перед 50 лїтами. Спершу одноклясова, розвинулась поступенно на більшеклясову, аж вкінци дійшла до того розвитку, що сего року зреорґанїзовано її на 5 клясову. Від самого засновку був тут викладовий язик руский. Се так увійшло в кров і кости тої школи, що навіть теперішний довголїтний управитель її, пан Kulczycki, herbowy Kiwin, не мав відваги сказати, що в нїй є викладовий язик польский. Зате мав він відвагу сказати і каже від 10 років, що в его школї — нї єдно нї пало — є викладовий язик польско-руский — то утраквістичний. На се наші Русини лише головами. Кивали може лишень, що помимо урядово приятого викладового язика польско-руского все таки дїти починали вчити ся від „Буквара", отже підставною мовою все таки лишила ся мова руска. Се киване так заімпонувало п. староствї Лїдому, п. інспекторови Левицкому і п. директорови Кульчицкому, що вони сего року постановили залишити називати печеніжинську школу польско-рускою і забажали назвати і зробити її — польскою.

Але як се пробити? На ухвалу громадской ради спустити ся годі; але ж бо й непотрібно. Таке до сей школи ходить 90 Поляків гр. kat. wyznania, 170 Поляків „mojżeszowego wyznania", а лише 200 Русинів gr. k. wyznania. Отже де є 260 Поляків, а лише 200 Русинів, чим там не має бути викладовий язик польский?! На що нам ухвали громадской ради, нашо дециза краевої ради шкільної? Прецїнь і тепер в кождій клясї є паралелька. Отже замість дїлити кожду клясу після пола, поділїм її після „narodowości". Русинів учім по руски, а „Polaków obu wyznań" по польски. Зачнім сего року від першої клясї, а „dalej pokaż się"...

І сто в руській школї 5-клясовій, може одиновій на цїлу Галичину, впроваджено в 1 клясї, в паралельці, викладовий язик польский. А нєво стало ся без апробати конкуренційних або бодай громадской ради та без дозволу краевої ради шкільної. Але ж дозволу краевої ради й не треба. Саме нині попав ся мені в руки „Dziennik urzędowy" ч. 40 краевої ради, в котрім розписано конкурс на одну посаду учителя в Печеніжинї, в котрім сказано виразно, що в школї печеніжинській „wykładowym językiem jest język polski". Чуєте?

Та заким наші патріоти продрухають ся з блаженого сну, осьміляюсь ся запитати на сім місци п. н. краеву раду шкільну:

1. На якій правній підставі зізволяє попа на іменованє в нашім повітї (не кажучи вже — в цїлім краю) учителями чи учительками неквалїфікованих осіб, що заледво покінчили IV. або V. виділову клясу?

2. Чи відомо краевій раді шкільній, що п. н. окружний інспектор шкільний, чи то окружна рада шкільна впровадили в І. клясї печеніжинської школи (в паралельці) викладовий язик польский, хотяй все дотепер був язиком викладовим язик руский? А коли відомо, чи се апробує? а коли не апробує, що думає нарадити?

3. На якій підставі в конкурсї, уміщенім в ч. 40. „Dziennika urzędowego", сказано, що викладовим языком в печеніжинській школї є язик польский? Колиж се стало ся на підставі резолюції окружної ради шк., чи буде она за се потягнена до одвічальности, евентуально (о що нам головно ходить) чи згаданий конкурс буде сиростований?

На повисші питаня вимагаємо відповіди в словах і дїлах; коли би се не наступило, то в такім разї поручаємо всї тут поручені справи передовїм нашим послам, а відтак нашому товариству „Народній Радї".

Вкінци пригадаю нашим гнобителям отей слова Йонаї: („Пересїдний пана Буди") — „Сто сорок і сїм років содїли они (Турки) на нашій спинї і мали час, щоби своє ім'я увіковічнити. Они були богаті і могучі, могли робити, що захотїли; могли будувати і руйнувати, вбивати і в неволю забирати тих, що против них виступали. Що ж їм з сего лишило ся? Ляхнї сьомак! Вони принесли нам огонь! Чи ми в нїм стопили ся?.. З нашої крови утворили море! Чи ми в нїм втопили ся?..

А до наших патріотів і послів звертаємо ся з запитом, щоби уважали собі за обовязок:

1. уложити нинїшнє місцевостий число руских східної Галичини, в котрих учать языка польского;

2. уложити инше місцевостий західної Галичини о численю мішаним, в котрих не учать языка руского;

3. на основі так зібраних дат внести інтерпеляцию в державній радї, яким правом в місцевостях ad 1 учать другого языка краевого, а знов в місцевостях ad 2 не вчать другого языка краевого?

4. Вкінци повинні наші посли зажадати ясного дефінїювання виразу: „мішане населенє". Ходить о се, чи приміром місцевість о двох тисячах душ Русинів, а 5—10 Поляків, має ся уважати за мішану.

Коли так, то в дальшій консеквенцаї мали б ми право жадати, щоби у всїх місцевостях західної Галичини, де є по кільки Русинів, учено в школах також по руски.

Л. С.

Справи австрийскі.

Ситуация.

Від позавчера пробувають у Відни угорскі міністри: президент Сель та міністер скарбу Люкач задля угодових переправ з австрийским правительством. Цїлий позавчерашний день проведено на конференциях обох згаданих міністрів з д-ром Кербером і австрийским міністром скарбу Бем-Баверком. Раїшні наради вели ся в присутности і під проводом самого цїсаря. Однак всї переправи не довели до пожаданого результату та справа австро угорскої угоди остала непорішеною. Які рїжниці думок і жадань заходять ще між обома сторонами, докладно сего нїкто не може знати, бо міністри заховують тайну. Деякі віденьскі дневники здогадують ся, що нїшло о конверзию угорскої ренти; инші знов думають, що ходить о виплати готовим грошем, а ще инші є сеї думки, що входить тутки в гру додаткова оплата від тарольского збіжа.

Загальною есть думка, що до угоди прийде лише за інтервенциєю корони. Всї переконані, що цїсар без'услівно не допустить до димісиї обох премієрів. Важаном цїсаря есть відрочити децизию в справі угоди до відїзду Лямбсдорфа з Відни. Д-р Кербер знов бажав би перше мати якусь рїшенє в чесko-нїмецких пертрактациях, щоби мати ясний погляд на свое становище. Та знов Сель напирав на полагоду справи перед Новим Роком, бо обіцяв в угорскім соймі, що на Новий Рік дасть винесенє в справі угоди. Однак тяжко, щоби справи инші полагодили ся. Тож і Сель буде мусїв обмежити ся на загальні фрази, що нїчого не пояснять.

Неповодженє австро-угорских пертрактацій совпадають з деяким захитанєм чесko нїмецких перезирав. Виконуючий комітет чеcкої радикальної партиї ухвалив не взяти участи в мировій конференциї. Наслїдком тих невдач деякі дневники зачинають пророжити близький уладок д-ра Кербера. Та се радше plum desiderium деяких кульсовних интрыґантів, бо становиско д-ра Кербера має бути на цїсарскім дворі посїдно дуже сильне.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Лямбсдорф в Відни.

Відень. Ґр. Лямбсдорф був вчера на авдиенциї у цїсаря а опісля конферував з ґр. Ґолуховским і складав візити визначним дипльоматам і політикам. Цїсар декорував Лямбсдорфа великою лентою ордеру св. Стефана. Лямбсдорф був також у архикн. Франца Фердинанда.

Відень. На основі конференцай Лямбсдорфа з австрийскими дипльоматичними кругами кольпортують вість, що ґр. Лямбсдорф дуже рїшучо виступив іменем Росиї в Белградї і Софії проти аґресивної політики болгарского і сербского правительства в справі Македонії. Ґр. Лямбсдорф має заявити, що Росия не бажає собі зміни територияльних і що заколи Сербія і Болгария не покинуть свої аґітациї, то положенє християньского населенія в Македонії може ще погіршити ся. (Гарно освободжує Росия своїх славянських „братів". *Ред.*)

Відень. Побут ґр. Лямбсдорфа в Відни і его конференцаї уважають за рїшучє зближенє Росиї до Австриї. Росии боїть ся, що розруху на Балканах могла би використати Австрия, і тому зближає ся до Австриї яко союзника а заразом настає на удержанє status-quo на Балканах.

Відень. Від зближенія Росиї до Австриї в нагоди приїзду Лямбсдорфа ожидають також спільної акциї обох держав проти Нїмеччини в справах торговельних.

Революция в Марокку.

Мадрид Повстанці побили султаньске війско, котре стратило звиш 2000 убитих і раненых Повстанці забрали також кільна гармат і взяли богато людий в полон. Европейці утїкали з Ефезу.

Танґер. Султан з цїлою артилериєю пофрунув ся до палати, казав зміцнити укріпленє міста і забарикадувати улиці.

Танґер. Повстанє ширить ся дальше. Повстанці поперерівували водопроводи під Фезом, внаслїдок чого місто не має вовсїм води. Коли Кабилї з півдня не прийдуть на поміч, то місто буде мусїло до трох днїв піддати ся.

Мадрит. Фез має бути повалений бльокадою. Марокканьский султан хотїв втїчи з Фезу, але повстанці не допустили.

Лондон. Чотири нові кораблї военні вислано з відти на марокканьске побереже. Анґлія стоїть на тім, що status-quo мусить бути удержаний, бо не може допустити, щоби котра з держав заняла частину марокканьских берегів. Через те були би наражені інтереси Анґлії на Середземнім морі.

Мадрит. Іспаньске правительство одержало від Франциї і Анґлії запевненє, що не змагають до нїяких заборів на берегах Марокка.

Виповідь трактату.

Рим. З тутешних дневників виходить, що супротив виповіди трактату з сторони Австро-Угорщини Італія готова до пертракт цій і заіменує посередника для переправи.

Сойми.

Відень. Після вчерашних тут депеш відрочено вчера сесию в соймах: шлеским, чеським, нижно-австрийским, істрийским і вальцбурским. Всюди принято провізорию буджетову. В соймі чеським додаток під пива в висоті 1 К 70 с., в соймі вальцбурским нову ординацию виборчу без курій загального голосования. В істрийским соймі відкинено проект на полученє Істриї з Трієстом.

Від Адмінїстрациї.

З кінцем року є Адмінїстрация зобовязана вирівнати рахунки за папір, друк і т. и. безусловно. Протє упрашає ся Вп. Передплатників в відновленєм дальшої передплати а також з вирівнанєм залеглости поскорити, бо инакше була би Адмінїстрация приневолена здержати дальшу висилку часописи.

НОВИНКИ.

Оповіщенія:

— **Львівских Русинів** просить видїл тов. „Шкільної Помочи", щоби потрібні одяги з хлопців і дївчат передавали ласкаво для бідних дїтий в руских школах. Більш одяги женьскі просять ся присилати до руской женьской видїловой школи (площа Стрілецка, ч. 6), менші на руки п. Лїтинськоі учителька женьскої семинарії (ул. Сапєгиньска, ч. 7); — мужескі одяги на руки п. Ґамоти, директора школи ім. Шевченка (ул. Скарбківска, ч. 26). — Річи ті мають в продажи лиш незначну вартість, а для бідних дїтий були би дуже пізнаними дарами. Тому просимо не відмазувати сих дарів тим, котрим можуть стануги в великій пригоді!

— **До Русинів надвірнянського і сумежних повітів** З днем 2. січня н. с. 1903 приїзджає до Надвірної руский народний театр під управою п. М. Губтака на 6—12 вистав, котрі від 3 січня почавши що суботи, неділї, вівторка і четверга в сали ратушевій відбувати ся будуть. В цїли належитого принятя і поперти нашого театру завязав ся в Надвірній комітет з місцевих Русинів, котрий сим має честь просити патріотичний руский загал надвірнянського і сумежних повітів о ласкаве як найчастїйше відвідуваня які заохочуваня сесия до відвідуваня вистав театральних Надвірна, в грудни 1902. За місцевий комітет: *о. О. Абрагамовскій Володимир Лапсицкий, Савина Яворска.*

— **Оповістка** Осьміляю ся пригадатись всїм Вп. Добродіям, котрим я післав свого часу „Серце", „І хтож вона була.." і „Артистку", а котрі досї через забуте не прислали мені за сї книжки належитости. Антіна Крушельницкая, Коломия, Замкова 15 в.

— **Курс кутя коний** при академії ветеринарії у Львові розпічне ся 1 сїчня 1903 р. і буде тревати до 30 го червня 1903. Челядники ковальскі мають вголосити ся особисто і предложити свідоцтво з добрим успіхом школи народної, свідоцтво визволенія і свідоцтво двоїтної практики челядничої.

— **Санкциї і розпорядженя.** Wiener Ztg. оповіщує закон в справі удїленя запомог з фонду державних для людности в околицях, навіщених елементарними катастрофами. Розпорядженем цїлого кабінету перенесено деякі місцевости з низшої до вищої класи актівальних додатків для урядників державних; між иншими находить ся і кліматична місцевість Закопане.

— **Санкціонований закон.** Wiener Zt. оповіщує санкцию ухваленого галицким соймом закона, котрим призволяєсь спитинській раді повітовій затягнути позичку в сумі 60.000 і 21.000 К.

Всячина:

— **Вп. пос. Гурин** зложив инші в нашій редакциї 10 кор. по половинї на фонд народний і страйковий.

— **Мобілїзация** польскої гакати поступила о пять наперед, скликавши повітовий з'їзд дня 27 с. м. в Теребовли, а 28 с. м. в Тернополи. Про тернопільский з'їзд подамо докладний звіт від нашого справозданця завтра, нині обмежаємось лише до короткого огляду з'їзду в Теребовли, опираючись на информациях орґану польскої гакати, Gazet-и Narodow ой. Між учасниками з'їзду явились опять політичні урядники, як пр. судовий радник Кунце, суд. адюнкт д-р Соха, комісар Шведзицкий і ин. Головними речником мобілїзациї був, як звичайно, делеґат центрального комітету для виборчих розбіїв, д-р Влад. Козловскій, котрий застеріг ся, що польска орґанїзация не бажає лихо русскому народови, але натомість видає борбу его проводирам, що усьвідомлюючи нарід, викликують в нїм опір против затій польскої гакати та ненависть до польских верховодів за дознавані кривди. Делеґат центр. комітету заявив отверто, що цїлию орґанїзациї заопікувати ся руским народом [illegible]

— **Справозданє зборів „Кружка земляків у Відни".** З Відни пишуть нам: В суботу 27 с. м. відбули ся загальні збори Товариства „Кружок земляків у Відни". Збори відкрив д-р Олекс. Кулачковскій. По справозданю голови в дїяльности Товариства за рік адм. 1902, покликано до комісії контрольної пп. д-ра Вілинського і Мик. Стешина. На внесенє д-ра Вілинського у-

— **Матеріали до обіжника шк. ради краевої.** Як потрібним являють ся виданий недавно обіжник шк. ради краевої особливо супроти педаґоґічної системи в IV гімназиї у Львові, де польскі професори дають на годинах лекциї какатистичної політики, сьвідчать опять факт, який дійшов до нашої відомости. Професор історії Михайло Сіван, викладаючи о Ноді в VI. кл. про Франків, сказав між иншим: „Dziś o Arzazye i Lotaryngię kłócą się Francuz i Niem y tak, jak o Galicyę Polacy i Rusini. Tu jednak słuszność po stronie polskiej, bo Galicya to ziemia polska, a tylko Władzimierz dobrał ją Polsce bezprawnie". Ось як управляють школою національний моменїм. А шк. рада краева любить завертати очи лише в сторону — руских гімназий.

— **Культурність мазурів.** Звісна річ, що панове Поляки, аби свій похід на Русь чимбудь упозорити, розносять брехні, називаючи руский люд „брудним, неоградним, лїнивим" і т. п., відносячи натомість своїх мазурів, які мають бути далеко культурнїйшими від руского хлопа. Варшавска „Zorza" подає на иншими польскими журналами опис страшенної нехарности польского хлопа в ґубернії келецкій і таке инше: „Суперревізия виказала нечувану нехарність у більшости селян. Запитані в часї браники нарубки відповідають, що в протягу свого 20 лїтного жития вони не уживали ані разу лазні, не купали ся в ріці, навіть шиї віколи не мили, не говорячи вже о иншим частях тїла. Шкіра тих людий покрита грубою поволокою отвердалого, лискучого бруду, вмішаного з потом, який видає відражаючу воню. Деколи молоде тїло струнного, здорового хлопця, просто вїдають вши. Ноги понисане коліна покриті немов якою лускою темно сірої краски; рідкий случай, аби котрий з них не терпів на сверблячку (коросту), шкірні висипки, пархи, або иншу подібну недугу". Ось так виглядає культурність польского люду в ґубернії келецкій. *Kuryer lw.* подаючи сей опис, додає від себе, що на нїщо не придадуть ся пропоновані варшавскими часописами сельскі лазні, та ванни, бо чейже в кождого хлопа бочка і вода. „І се брак почуття чистоти, нехарність, отже — низький поземок культури, який іде в парі з нуждою і темнотою". Так каже шовіністичний *Kuryer lwowski* ий. Ну, слава Богу, що у нас на Руси, про щось подібне якось не чувати і то помимо нашої „некультурности"...

— **З судової салї.** Перед окружним судом в Бережанах відбула ся дня 11 грудня с. р. карна розправа против Михайла Конопїньского о обиду чести товариства обезначеного „Дністер". Михайло Конопїньский, вівець в Коросні коло Перемишляни, будучи субаґентом Товариства краківского, аґітував за тим товариством в той спосіб, що розсївав фальшиві поголоски про „Дністер", будьто „Дністер" збанкротував і не має чим платити шкід, що есть товариство бідне і т. п. Коли Конопїньский помимо упімнення аґента „Дністра" не заперестав голосити тих фальшивих вістий, потягнув его „Дністер" до одвічальности судової. По переведеній розправі, на котрій „Дністер" заступав д-р Андрій Чайковскій, засудив суд обжалованого Конопїньского за перестуство в §. 491 в. к. на 14 день арешту без зміни на гроші і на заплату 20 корон титулом коштів судових. Факт той повинен бути пересторогою для других людий „Дністрови" неприхильних, що невільно клеветати і розсївати безкарно фальшивих вістий на шкоду інституції — а також наукою для всїх осіб прихильних „Дністрови", що в случаях, де чують о ворожих і вечесних аґітациях на шкоду свого товариства, потреба подати докладно факт конкретний до відомости товариства, щоби потягнути клеветників до одвічальности.

Відзначені на 14 виставах світових.

ВИНА

дальматинські з власних винниць і десерові; хорватский шампан, досконалу [illegible] далматинську оливу, поручають

БРАТЯ ДІДОЛІЧ, Львів, Чарнецкого 3.

Вина наші поручають лїкарські власти в слабостях жолудка, недокровности і для реконвалесцентів. 683 12—20

При більших замовленях з провінциї дає ся опуст.

ючому виділови, по чім приступлено до вибору старшини. На голову тов-а вибрано о. Івана Урускаго адміністратора тутешної парохії, котрий зискав собі велику симпатію в кругах віденьских Русинів, на заступника п. Теодозія Вачиньского, — на касира п. Ізидора Мазуркевича, а на секретаря Івана Тимоновича. Гофрат Вп. п. Підляшецкий висказав іменем присутних подяку уступаючому голові и д-р Куличковскому за розвиток під его проводом товариства, котре в році адм. 1902 підмагало наших сецесіоністів академиків.

— **Кацапска мова а народ.** Наші-москвофільські що ревнують напинаючись в взаємити российскому правительству, туманять народ теорию про єдність з москалями і пишуть для него глупенькі книжочки языком церковнорусайскою тарабарщиною, обираали діймаючу поміччину від члена „общества Качковского", Симеона Притули, котрий надав на почті в Фирлієві переказ з такою допискою: „Посилаю 2 К, членьскій внес за рік 1902 і прошу прислати книжочки в нашой руской мові, бо дістав ем дві книжочки од общества одна Ніч перед Рождест. друга Іван Дурак не есть писані нашов мовою нам таких не потрібно. Симеон Притула". — Сей член з Добрани, де нема ні съвященика ні учителя, котрі мали би який вплив на него. Видко, що самі члени общества приходять до пізнання, що москвофіли туманять їм головы чужою мовою, а їм „таких книжочок не потрібно". Заперечити сего общ. Качковского не може, бо відтанок з повищшою допискою має у себе *М. Р.*

— **Судова розправа за обиду чести.** Як звісно, п. Вячеслав Будзиновский „намаркував" свого часу редактора „Галичанин'а" Осипа Маркова публично, в канарии Шнайдра, за нужденну новинку, поміщену „Галичанин'ом", в котрій звичайного злодія, що зачав в арешті морити ся голодом, порівняно з п. Будзиновским. На жалобу О. Маркова відбула ся перед судією Дон-хотом, в львівскім повіт. суді, розправа против п. Будзиновского о обиду чести, що скінчила ся засудженем п. Будзиновского на 14 днів арешту заглядно 280 К, гривня. Від сего строгого вироку зголосив заступник п. Вег. ада. д-р Шухевич. відклик до II інст. від вини і кари.

— **Редакция „Економіста"** (Перемишль, Побережке) пише нам: Подаючи в новинках 274 ч. „Діла" статейку рахункову в справі господарки фондациіннымі добрами Бізки і Костенева остаючих в адміністрації управляючого совіта „Народного Дому" у Львові, автор сеї статі бажав прилюдно, щоби „Економіст" розібрав критично економічну сторону послідного прилюдного справоздання того-ж совіта. Се-ж, кажемо від себе, есть і обовязок нашої часописи, покладаної собі за ціль реєстрованє всякого національно-економічного дорібку руского народу, та стеженє доріг, якими сей доробок чи то здичав, чи може засічує ся з браку енергії, чи прилюдної народної контролі, котра вплива не єднако на успіваня всякої економічної праці: так узнаем фактичного поступу, як і натяком на людскі й брани. Се і чи вив „Економіст" доси, розібравши на підставі материялів, які надіслано, економічний розвій кількох економічних товариств руских і „Народний Дім" у Львові есть будь що більшь товариством рускам; се що его сповід рускости (маторуского характеру сеї фондації) відпирає ся, хоч би і чуди, що недопущая до членьства заслуженої слави Русинів-народовців з самого Львова помимо, що інституция повстала для потреб Русинів столиці, і Русини з провінції спомагали сю інституцию в надії, що она буде пристанищем стоячого народного руху і народної праці. Тим більше проте право знати цілому загалови Русинів о розвитку і економічній діяльности інституції, розпоряджаючої, як каже ся, мілионовим маєтком тим більший обовязок і самого „Економіста", здати предметово критичне справоздання з економічного ужитку сего маєтку. Але се зробити справді, есть нам прямо не можливе. У всіх дрібних культурних народів веде ся звичай, що товариства дають о прилюдне оголошуваня їх діяствования, тим пригадуючи ся загалови, тим обудзаючи всі круги народу, всі закутки вітчини до енергічного співревнованя; а вжеж товариства маючі діло з економією в якім небудь напрямі старають ся самі о як найбільшу прилюдність їх праці здаючи в неї часті справоздання в окремих орґанах, основаних задля реєстрованя і стеженя економічно-народної праці, утримуючи такі орґани з власних фондів. У нас приватній ініціятиві єдино, і скромним фондам єдиної рільничої часописи „Господарь" завдячати, що міг повнити ся „Економіст", яко дарова прилога до часописи, котрої предплата виносить 2 К, річно; а на заголовку сеї дарової прилоги („Економіста") стоїть виразно, що товариства, маючі яке не будь діло з економією, будуть мати свої оголошеня надіслані в сброшюрій формі, поміщені даром. Сими словами просить формально „Економіст", видаваний як сказано зі скромних (і через него нарушених) фондів „Господаря", о материял економічний, обіцюючи помістити его даром; та Совіт управляючий економією „Народного Дому" у Львові не був ласкав „Економістови" надіслати справоздання з своєї економічної діяльности; а видко шануємо власну нашу честь, щоби о то [illegible] „Совіта". Се і причина, [illegible] родного Дому" у Львові не могли ми посьватити місця в „Економісті"; сему може і приписати, що з дорівнючих цифер, направних з загальної явизи, ідуть в сьвіті тілки для господарки „Народного Дому" крайне некорисні, бо честь управляючого совіта тому крайне компромітуючі. Але скоро річ раз рушено, випадає нам старати ся роздобути оригінальне справоздане з економії совіта „Народного Дому" у Львові, бож се інституция будь-що будь в фондациї своїй руска, обовязана служити потребам руского народу, і яко така мусить бути надзорована руским загалом хочби і против її волї, хоч би тому, щоби о її економії не ходили алі слухи. А позаяк нам трудно було роздобути оригінальне справоздане з тридітної її діяльности приватно, а о надісланє его справоздани через Совіт самому „Економістови" просити не єдуже за для шанованя себе самого, тож просимо сею дорогою публично о прикладне доручене нам оригінального справоздання в рук приватних, щоби було нам можливе здіяти его предметом критичної річевої розвази в „Економісті" коли тілько буде мав змогу виходити і в 1903 р. яко даровий додаток до „Господаря". Адреса: Редакция „Економіста": Перемишль, Побережке ч. 1.

— **Від посла Барвіньского** дістаємо повідомленя, що він в своїй сторони все зробив в справі викладного языка з 4 кл. школи в Тоноровім, однак що справа ще доси не полагоджена, се вина тих чинників, від яких залежить зміна викладової мови.

Подібна справа народної школи в Добротворі тягнула ся мимо рішучого понукуваня посла майже півтреть року і наконечно полагоджена корисно, отже й ся справа діждеся неперед о користної полагоди, але серед наших обставин мусимо з конечности узброїти ся в терпеливість.

— **Огонь.** В селі Нагуєвичах (пов. Дрогобич), вибух в ночи о 3 годині в четверга на пятницю великий огонь. Виграшені селяни питали один другого: „де горить і хто горить". бо в часі пожару був так сильний вітер і буря, що ніхто не мав би серце вибрати з хати! На щасте вітер не дув далі селом, тілько понїс іскри в поли. Пожар вибух в заряді лісів і домен. Крім того згоріла корчма і 4 хлопські обійстя. Канцелярия заряду лишилась. Жид був асекурований в Славії, але не дістане грошей, бо не заплатив послідної рати. Селяни всі 4 були асекуровані в Краківскім товаристві. Огонь вибух огнем в заряді, де не було нікого в домі, тілько фірман і кухарка. А хто верне бідним селянам збіжє, бульбу, капусту і т. д. що будуть через зиму їсти?

— **З почтової статистики.** В жовтни с. р. надано на почті листовій у Львові 2 613.646 а прийшло 2 359.604 штук; на возовій надано 53.562, прийшло 63.798. Грошей вложено 5.646.648 К 3 сот., виплачено 4.615 294 К 93 сот. Денеш надано 17.662 за оплатою 17 639 К, а надійшло 18.346. Телефонічних розмов було 83.374, абонентів 859 а доходу 5192 корон.

— **Обід для вдів і сиріт.** Англійска королева видала в часі Різдвяних свят обід для вдів і сиріт по воїнах, що погибли у війні в Трансвалю. Для угощени запрошених закуплено 250 фунтів воловини, 150 індиків, був також і традиційний pudding о промірі 6 стіп. Міжі реставрацаї достарчила 250 дівчат до обслуги. В правді до тої функциї зголосив ся кружок дам добровільно, однак орґанізатор гостини подякував їм за добру волю, бо побоював ся, що для браку вправи не виконають ся зі своєї задачи. Звичай уряджуваня обіду для убогих королями Англії походить і задержав ся з давних часів, а хоч тепер кождий знав, що дати один обід бідним на цілий рік нічого не поможе і є тілько блахманством очий, то однак уряджуваня обіду для бідних в Англії практикує ся постійно, удержуючи патріархальні погляди серед загалу на користь монархівму.

— **Грецкий язик в французских ліцеах** (гімназиях). Французске міністерство просьвіти (Conseil supérieur de l'Instruction publique) постановило, що язика грецкого мусить кождий учити ся лиш від 3-б класи гімназиальної. Потім наступає тріфуркация. Всі учениця мусять учити ся латини, язика французского і історії, а инших предметів до волї з вільного вибору: або 1) языка грецкого, або 2) новочасних бо їд, або 3) технічних наук. Через те й перетяженя нема і кождий ученик добирає собі до конечних загально образуючих предметів по серци то, що єму мило.

Урядові вісти:

— **Вісти з еп. перемиської.** Крилошанські відзнаки одержали ось: Іван Тагович, парох в Черкасі, Іван Литинський, парох в Чукві, Николай Боберский, парох в Вавелничах, Франц Рабій, катехит в Самборі, Іван Бизанський, парох в Вільшанку, Йосиф Гамерский, парох в Новосілці, Алексей Хтей, парох в Бенковій, Володимир Ясеницкий, парох в Новосілках. — Совітником ен. консисторії іменований о. Лев Козаневич, декан самбірский, а орд. ик. комісарем народних шкіл дрогобицкого деканата о. Бронїка Куновского, парох в Білячи. — В пропозицию поставлені ось: на парохію Клювинич: Павло Ступницкий, Мих. Косовицкий; на парохію Крамерівку: Вас. Смолинський і Мих. Демцьо; на парохію Нижанковичі: Ник. Винницкий, Іван Кипріян, Йос. Максимович, Лев Пасенний, Волод. Винграновичі і Волод. Терешкий; на парохію Кречовичі: Леонїдий Вентрибович. — Від ісшиту конкурсового увільнені ось.: Захарий Чесной, парох в Гировій, Волод. Ольховий, парох в Берегах дол., Йосиф Доломицкий, парох в Добрушї, Йос. Пених, парох в Сушиці і Мих. Матковский парох в Городиславі. — Завідателем в Крилоси, дрогобицкого дек. Комарницкий а сотрудником о. Мих. [illegible] дек. І о. Семеріян [illegible], дрогобицкого деканата.

— **Ц. к. Дирекция почт і телеґрафів** оповіщує: що з днем 1. січня 1903 отворяють нові складниці почтові в Ловчи, тішовского пов. і в Берку ста-рім рашівского повіта а на час сеймової сесії при уряді „Львів 12" була отворена станція телеґрафу і публична меншиця телефонічна.

— **Ц. к. вищий суд краєвий** у Львові іменував аскультантами судових практикантів: Ф. Дверницкого у Львові, Ігн. Хвойку в Самборі, Ян. Масевича у Львові, Евгена Огоновского в Коломиї, Зб. Ґмуровского у Відни, Стан. Бохенка у Львові, Ян. Кавецицкого в Бережанах, Михайла Пристака, Яз. Ґриневцкого, Ант. Ґуцу у Львові, Евгена Мокрицкого, Йос. Томасика в Самбор, Григорія Гайбовицкого у Львові, Стан. Кашпаньского в Перемишли, Ант. Ягодзіньского у Львові, М. Терлая в Теребовли, Володимира Перфецкого, Абр. Витлїна у Львові, Ян. Мариняка в Перемишли і Олександра Ленцкого у Львові.

З днем 1. січня 1903, запроваджує ся при ц. к. уряді почтовім в Вовчківцях тиждено шість-разову службу листового сільского для місцевостий Жебранівка, Альбінівка, Ганджиці і Залубровці. — З тої причини видїлює ся місцевости Альбінівку, Ганджиці і Залубровці з округа доручень ц. к. уряду почтового в Снятині, а місцевість Жебранівку з ц. к. уряду в Заболотові і приділює ся їх до уряду почтового в Вовчківцях. — Новозаведену лінію телефонічну Відень-Краків віддано до ужитку дня 20 грудня. Лінія та есть в Бельску-Білій розділена і служити має передовсім до розмов Галичини і Шлеска і Моравами, а дотеперішна лінія Львів Відень Ч. 3559 уживана буде в стосунках приватних тілько до розмов поміжи Відном, Бельцом, Краковом і Львовом.

Бібліоґрафія:

— **Гайдамаки** ч. 12 вже вийшли і містять: Два соймы; — Ліквідация шумних забіґів; Обрадки із старини IV. (брати Ґракхи і римський сенат); — Руський Сойм: — Резолюції „Народного Зїзду"; — Каменярі; — На Тарасовій Могилї (річ сценічна). — Новинки; Бібліоґрафія; — Шляхоцький сойм Лєхів.

— **Нівеюкия Старина** в книжці за місяць грудень с. р. подає між иншими жите-пис у українського письменника Олександра Навроцкого, що помер перед 10-ма роками. Труди сего маловісного а що менше дружного автора спочивають у величезним хаосі рукописей, переважно перекладів визначніших творів із всесьвітної літератури. З-мітні між ними пізні переклади Гомерових Іліади та Одиссеї, майже цілого Байрона, богато з Пушкина, богато Шіллера і ин., хоч не всі виготовлені з оригіналів. — Сергій Єфремов пічнать свою літературно-критичну розвідку „В гнаданих нової краси", в котрій бавиться на основі Хэтчинсон, Кебалиь-ской, Кобринской та що відьмох найкращих галицких авторів прозаїв модерністичного напрямку в нашій літературі і приходить до висновку, що почина у нас в останніх часах робота в тім напрямі в незрозумінна і шкідлива, бо веде до убийства серед суспільности того живого, бодрого вагору, який являють ся необхідним условіем розвою взагалї. Українська література вже безповоротно покинчила з періодом романтичної молодости, але було-б против всяких правил нормальної еволюції минати зрілий період і перескакувати прямо в період старости, вияня, упадку. Для богатших і сильнійших літератур така розтрата сил на хвилї мячення не страшна, у нас стоять вічним перед рідним краєм і народом. — Позатто знаходимо в сій книжці богато історичних, етноґрафічних і наукових спеціальних статей дотично життя буту України. З белетристики стрічаємо українські оповідання: М. Черемшиного „Собака" та В. Винниченка „Біля машини". Галицким поліґичним подїям з послідних дїбь присьвячено також обширний огляд.

— **З Фільгармонії.** Ідеалом скрипка — віртуоза в Вільні Бурместер, що виступав на вчерашнім концерті Фільгармонії. Артист сей лучить в собі можливі прикмети отже великий непоречно чоловік тон, певність і всесторонню техніку і основне музикальне знаня. При тім грає з опановійним спокоєм, так, що річи технічно найтяжші і найбільше напружаючі виходять дуже свобідно і для слухача не обіманого з технікою гри скрипкової видають ся зовсім легкими. Сам артист видно мабуть, найбільшу вагу на інтерпретацию виконуваних творів, а техніку почитує ся лише як средством до цїли: видно се вже в самім наборі програми, в якій знайшов ся передовсім концерт Баха і „Ария на G струні" того ж композитора. Для публики, що вовсе бачити музику, як й чути, грав Бурместер два найтяжші твори Паґанінього і „Moto perpetuo" Ріса і в тім напрямі показав ся віртуозом, для якого не істнують трудности технічні.

Оркестрою дириґував виключно п. Челмецький, бо — як звісно — п. Мельцер уступив з дириґентури. З новіх творів оркестральних почули ми кілька дрібниць в болеровій музиці Чайковского п. з. „Товчок доріхів." Є се гарні мініатури музичні веселі і повні гумору, зручно, а навіть пікантно інструментовані. — *О. Б.*

Померли:

— **Олекса Полотницкий,** урядник дирекції домен і лісів у Львові, помер 26 с. м. в 70 році життя. В. в п.!

— **Богдан Куровецкий,** син контролюючого почт і телеґрафів у Львові, упокоїв ся 30 с. м. в 12 році життя. В. в. п.!

Відозва.

Комісия будівлана, вибрана загальними зборами дня 21/X 1901 в цїли збирани фондів на будову власної хати для Бурси ім. св. Онуфрия в Ярославі, подає до прилюдної відомости, що за час від 21/X. 1901 до 17/XII. 1902 зібрала 911 К, 10 сот. На се зложили ся: датом Р. Т. Товариства асекур. „Дністер" у Львові 200 К, датом Вир. П-ні Малинової, жони ґінери з Радимна, зі продажи ручно-мальованих картон 96 К, 85 с., датом Р. Т. Каси Задаткової в Радимні 100 К, місцеві Русини накрілські зложили 474 К, 95 с., а надісланих в провінції і зі складок про різних нагодах зібрано 39 К. 30 с., разом 911 К, 10 с. Додавши до сего вже давнійше узбирану суму 3 453 К, 48 с., то цїлий фонд будівлений виносить 4 364 К, 58 с. Сума вправді невелика, але взявши під розвагу жертви з провінції, легко зрозуміти, що при так малім ширшім заінтересованю нашою справою, годі було що більше зробити. Місцеві Русини, з малими виїмками, місячно складують свою лепту, а знаємо, що кромі сего кождого місяця платять і членьску вкладку, сказати можна, що більше дають, як можуть, за що їм належить ся прилюдне признаня і сердечна подяка!

Натомість звертаємо ся з українною просьбою до наших Р. Т. Патріотів на провінції, щоби зволили більше памятати на нашу бурсу! Вправді тепер тяжкі наші справи домагають ся жертв, однак лише в жертвенюбивости сила наша! — жертвами повстали многі наші інституції, маємо и Вонї надію, що знайдуть ся жичливі, котрі допоможуть нам на окраїнах поставити Бурсу, котрої доконечної потреби ніхто заперечити не може! Тому як раз тепер, коли находять сьвята Рождества Христового, в часі котрих на памятку великої події приходу на сьвіт Того, котрий безграничною любовю обнив всіх, лучимо ся і ми всі в братній любови, складаючи собі взаємно желаня, — надіюючи ся дарунками, — визлїть Р. Т. Родимці ласкаво не відмовить желаня і дарунку також для нашої бідної Бурси, щоби дати їй можність пригорнути до себе наших бідних молодших братів, котрі днесь не раз чадарми удають ся до нас, позаяк брак відповідного поміщеня не позволяє нам имо найщирші волї всіх вспомагати!

Дїлаючи Р. Т. Жертводавцям складаємо сердечну подяку „Бог заплать!" — а ласкаві датки зволено ласкаво прислати на руки одного з підписаних. Рівнож з вдоволеням приходить ся нам підвести, що загальні збори з дня 17 грудня с. р., в дома вічности і признаня для Р. Т. Товариства асекур. „Дністер" у Львові за яко так значний датор, іменовали ся Р. Т. Товариство членом основателем нашої Бурси.

Від комісії будівлиної Бурси ім. св. Онуфрия.

Ярослав в грудни 1902.

Осип Нїзь, в. Кипріян Хотинський.

З ц. к. дирекції залізниць у Львові.

Довідує ся, що на лінію Берлін-Гронава приверено рух особовий дня 23. грудня 1902 видане ч. 5053.

Сим довідує ся, що на лінію Берлін-Гронава приверено рух особовий з огранічением рухом товарових видане ч. 5051 дня 24. грудня 1902.

Сим довідує ся, що на дніх станціях сьвіжні на лініях: Нивоверн-Ромадія, Берлін велікі-Гронава, Львів-Белзець, Львів-Кольомия-Вадь і Хабівка-Заложане — вільний рух вступний ся як до відправи.

Довідує ся, що за дня станція сьвіжні на лінію Новий Луцків-Тіхів вступний ся рух загальний як до відправи.

Отсим довідує ся, що на лінію Стрий-Лавочне здержано рух товарових як до відправи.

На лінію Львів-Рава руска приверено рух поїздом ч. 2251 дня 28. грудня с. р. — На лінію Неполомиці-Вишниця вступний загальний рух для станції сьвіжні на дню 27. грудня с. р. на протяг около 4 днів.

Всходно-західно-західній австрийский союз поїздочий. З дня 1. січня 1903 входить в житє новий додаток до виказової тарифи часть II, містячий в собі виказ цїн одиничні для поодиноких артикулів і реґулї. Через се виходить ся тарифи часть II. зошит 6 з дня 1. січня 1902 зараз з дотичним додатком II.

40.000 корон виносить головна виграна віденьского товариства штук і проникну по 1 корон. Звертаєм увагу наших читачів, що тягнене відбуде ся певніднично 15 січня 1903 і всї виграні виплатить продавці готівкою по відтягненю 10%.

Надіслане.

Спеціяліст недуг **горла і грудий**

Д-р ЕВҐЕН ОЗАРКЕВИЧ

дивостійний лікар клінічний і шпитальний Інституту в Шаванцях, ординує постійно **у Львові, ул. Корнятів ч. 1., II. пов.** (над двій Дім).

9 9 (7—)

Д-р Ігнатий Клярфельд

Шпар хороб шкір, горла і легких ординує від 3—5 Пасаж Гавсмана 8. 70 (10—19)

Коперницкий і Син

Оптики і механіки, Львів, площа Галицка ч. 1,

поручають

НА ДЕРЕВЦЕ

бінокі дамскі і мужескі в найновійших і найкучних ґатунках, лятерняки, барометри шкільні і салонові, термометри салонові і т. д. Цїнники висилають даром і охотно платно і охотно висилають.

Великий вибір рівних моделів машин парових, машин шитих і машинових найдів, електричних моторів і т. д. Поручення з провінції відпоручно за побранем.

Важне на свята!

Нова фірма Розенблят і К-о гуртовний **СКЛАД ВИН**, фабрика коньяків і шампанїя в Чернівцях достатчає правдиві добрі вина по дуже низьких цїнах. Лиш спробованнє кождий переконає ся, як добрі ті вина і дешеві в цїні. — Просимо звертатись прямо до: Розенблят і К-о склад вин в Чернівцях (Tivoli.) 782 2—3

Фортепіян короткий, гарний з сильним тоном дешево продам; можлива також заміна. Кохановського 6 дверї 2. 771

Оповістка.

Нижше підписаний обіймаю був на конто яко тов. „Молода Україна“ в Чернівцях продажу і експедицию книжки видання тогож товариства „Відгука“. Товариство „Молода Україна“ перестало істнувати, а всї свої з'обовязання і жадання передало на ак. тов. „Сїч“ в Чернівцях, і тому я з'обовязаний тепер здати рахунки, що до книжки „Відгука“. Тепер власне, т. є. з кінцем року, зажадало тов. „Сїч“ від мене рахунків. Понеже однак з розісланих книжок кругло **1000** анї не вернено, анї не заплачено, тому звертаю ся сею дорогою до Вп. патріотів-Русинів, що дістали від мене книжку „Відгуки“, щоби вволили тузом, або гроші за ню в найкоротшім часї на мою адресу звернути.

Миколи Грабчук, Чернівці, ул. Кладовища ч. 1.

781 3—3

Гроші кождий викидає, хто купує готові лїкери, позаяк найдешевша дрогерия **МЕНКЕСА, ул. Казимірівська 19,** продає есенцию до виробу всяких лїкерів дека від 5 кр., вистарчаючу до 1½ літра лїкеру. Цїнники і спосіб ужитя даром. 3791 1 2

Потреба руської особи до провадженя дому і кухні у самотного сьвященика в Америці. Місячний гонорар 50 Корон а. в., харч і кватира. — Власноручні письма адресувати: Nort America [illegible] Smajło Ramey, Pa. 1—8

Мід пчільний (патока) правдивий під ґарантию висилаю в 5 кільогр. бляшанках по 6 к. оплачено за побранем почтовым.

І. МЕНЧЕР в Микулинцях.

787 13—3

„На селї“

збірка народних пісень на цитру А. Кашубиньского появила ся в тих днях в Перемишли.

Набути можна в книгарни Ставропигийскій. Ціна 66 сот. с почтовою пересилкою.

На рускі сьвята

приймає всякі замовленя так в місци як і на провінцию. Виконує як найстараннїйше. Цукерня Олександра Винецкого, Львів, ул. Короля Людвіка, Готель центральний.

789 1—2

Масть на відмороженє

есть єдине средство, споряджене після старих приписів домових, лїчаче цїлком певно кождe відмороженє. Висилає оплатно за надісланем 1 К 20 с. *В. Котульский, Озерияни коло Бучача.* 778 4—4

НА СВЯТОЧНІ ПОДАРУНКИ!

Найновїшу збірку

ПОЕЗИЙ БОГДАНА ЛЕПКОГО

можна дістати у *Зенона Кузелї* (Wien IX. Türkenstrasse 21 Mez. 23.), за надісланем 1·40 кор. за неоправлений, а 1·90 кор. за оправлений примірник (вже з пересилкою). 776 3—4

КАРОЛЬ ЯВОРСКИЙ

Львів, ул. Баторія ч. 20

поручає свій

СКЛАД І РОБІТНЮ ОБУВИ

дамської, мужеської і дитинячої

по цінах умірених. 705 8 2

Хто хоче мати на зиму добру теплу колдру нехай удасть ся з довізїем до спеціяльної робітні колдер і матерацїв **Йосифа Шустера, Львів Коперника 5.** В місті! **Колдри на пуху** недїйні з обох боків до ужитку поручені для хорих або осіб, що привикли до легких колдер по зр. зр 16, 18, 24, атласові, шовкові по 20, 25, 30 і 35 зр. d

Пропіну стяжати

Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів

АДОЛЬФА РАШІА

у Львові, Ринок число 11.

на против тов. „Просьвіти“.

Препоручає великий вибір мужеского біля, краваток, рукавичок, парасолїв, паличок, шкіряних виробів, роскішних альбомів, всїляких альбумів, карт з видами, мил тоалетових і перфумерька

ВЕЛИКИЙ ВИБІР БІЖУТЕРІЇ 342 122 156

По цінах найдешевших. Без конкуренції.

На подарунки різдвяні і новорічні

поручає

Адольф Зільберштайн

оптик і механік у Львові, ул. Короля Людвіка ч. 9.

Льорнетки театральні з перлової маси, кости слоневої, алюмінїум і т. д.

Окуляри, цвікери, термометри, барометри, стереоскопи, панторами, магічні ліхтарні, моделї парових машин, райсцайни і дзвінки електричні 770 8—10

по найнижших цінах.

Климентій Федунь

переплетникъ бібліотеки ц. к. львівск. университету

поручає

свое переплетничє и ґалянтерійне заведенє

у Львовѣ ул. Валова ч. 29. 366

Подоймає ся всякихъ роботъ, особливо переплету Служебникѣвъ, Евангелій, Молитовникѣвъ, Бібліотечныхъ книгъ Альбумѣвъ, Манъ, Дипльомѣвъ и. т. ин. по умѣренныхъ цѣнахъ.

ЖІНОЧА СПІЛКА ПРОМИСЛОВА

„ТРУД“

у Львові, Ринок 39, коло „Народної Торговлї“

приймає всякі роботи входячі в круг жіночого убрана. **Посередничить в закупні полотен** правдиво льняних, шифонів, **біля столового** і проч. (зрештою вказує їх як так же товарів бажаючих для крамниць може все оглядати в львівських товариствах.) **Вилагоджує цїлї виправи.** Продає вироби домашнього промислу як: полотна, вишивки, пір'я і т. п. — (Хто би мав зі виробів на продаж, може їх нам зафорувати).

Приймає до удїла членські від 20 кор. (2 кор. вписового) почавши і вкладки на книжочки, від котрих платимо 4½%. 384 32—7 **ДИРЕКЦИЯ.**

Експорт до всїх держав европейских!!!

Вироб красний. 554 **Египетскі тутки і папериці** **АІДА** 62—100 суть найлучші узнані. Вироб красний.

Головний склад: „АІДА“ Львів, ул. Панська, ч. 10.

ТУТКИ цигаретові 1000 штук за 1 зр., поручає Акт. Мазуркевич, Львів, Скарбківска 7.

СКЛАД ФОРТЕПІЯНІВ І ПІЯНІН

Л. МАРЕК

Львів, ринок ч. 9,

поручає фортепіяни і піяніна в першорядних фабрик. 450 77—7

Знаменитий

МІД ДЕСЕРОВИЙ КУРАЦИЙНИЙ

в власній пляшки в 5 кгр. вазі за **6 К. 60 с.** оплачено.

Всї відбирателї дуже вдоволені.

Вельми займиву брошурку д-ра Цвєкльского о ужитю і успішности курацийного меду висилаю даром і оплачено.

741 17—7 **П. КОРЕНЕВИЧ**, емерит. учитель Іванчани.

ДЕШЕВО! ЗДОРОВО! СМАЧНО!

Уважайте П. Т. господині!

Новий спожівчий артикул

„КАВА ЗДОРОВЯ“

заступає цілком до тепер загально уживану звичайну каву і для того не жадних й уважаєм дуже за дрібницю до кави

Найлучші відзиви лїкарских повагі

50, 61 % поживних частий!!!

Дїлає благодатно на жолудок і зміцняє нерви!

Одна одніська проба вистане, щоби бути постійним консументом „КАВИ ЗДОРОВЯ“!

Не містить в собі шкідної для нервів кофеїни, як звичайна кава. Надзвичайно дешева, бо ціна за 1 кільогр. виносить лиш **70 кр. (1 кор. 40 сот.).**

Набути її можна со всїх торговлях в пачках по 30, 15 і 5 кр.

Поручає фабрика **ВАСЬНЄВСКОГО и ГРАБОВСКОГО в Подґужму** (під Краковом).

На всї пачках є указівий способ сотрудництва і того належить держати ся. 612 21—7

Рѣкъ заснованія 1892.

ДНѢСТЕРЪ

ТОВАРИСТВО ВЗАИМНЫХЪ ОБЕЗПЕЧЕНЬ у Львовѣ, Ринокъ ч. 10 домъ „Просвѣты“

есть одиноким русским Товариством асекураційним.

Фонды Днѣстра зъ днемъ 31. XII. 1901

Фондъ резервовый	386.402 К 83 с.
Резерва премій	205.227 К — с.
Резерва спеціяльна	6.000 К — с.
Фондъ емеритальный	47.753 К 76 с.
Разомъ:	645.383 К 59 с.

„ДНѢСТЕРЪ“ обезпечує будынки як також збіжже и пашу противъ шкодъ огневыхъ. Всѣ 3 Вп. Епископскій Ординаріаты препоручали Днѣстеръ Вел. Духовенству и всѣмъ вѣрнымъ.

ОПЛАТА ПРѢМІЙ въ ДНѢСТРѢ есть умѣрена, а чистый высекъ, надвышку въ оплатѣ, роздѣляє Днѣстеръ межи своихъ членовъ яко звороты. Въ рр. 1900 и 1901 выносить зворотъ 8%.

ШКОДЫ выплачує Днѣстеръ дуже скоро, а оцѣнку шкодъ переводить разомъ зъ Делегатомъ и 2 членами вѣдцевыми. До 31 грудня 1901 выплативъ Днѣстеръ 5·075 вѣдшкодованъ въ сумѣ 2,656.787 кор.

ЧЛЕНЫ ДНѢСТРА можуть безъ перешкоды затягати позычки въ Банку краєвомъ и касахъ ощадности, бо касы тѣ принимаютъ подпісы Днѣстра при позичкахъ гіпотечныхъ.

НА ЖИТЄ можна обезпечати черезъ Днѣстеръ капиталы на дожитє, посмертні капиталы, посагы, ренты и т. д. въ Краковскомъ Товариствѣ, а зъ провізія вѣдъ тыхъ обезпечень вѣдступає Днѣстеръ часть на руский Дом вродѣйній цѣли.

АГЕНЦИИ передає Днѣстеръ радо селянамъ-господарямъ, особливо де нема ближе агенцій Днѣстра. Агенты заробляли 349.486 К. провізія. 54

Вѣдъ огню обезпечайте ся только въ „Днѣстрѣ“!

Селяне убѣгайте ся о агенціи Днѣстра!

На жите обезпечайте ся только въ „Днѣстрѣ“!

ЛЯРНЯ ДЗВОНОВЪ

АНТОНІЯ СЕРАФИНА

ВЪ КАЛУШИ

вѣдзначена двома срѣбными медалями

выконує **дзвоны** рѣзнои ваги и приймає ушкоджені дзвоны до переливанія въ найкоротшомъ часѣ, а такожъ має на складѣ готовї дзвоны рѣзнои ваги.

Дякуючи всѣмъ Вп. приходникамъ и фундаторамъ за всѣ дотеперешній замовленя, прошу о ласкавѣ замовленя такъ на поодинокѣ новѣ дзвоны якъ и на цѣлѣ групы. За тревалость матеріалу и гармонійный звукъ моихъ дзвоновъ ручу и дякого осмѣлюю ся препоручати ихъ Вп. П. Т. публицѣ.

Зъ глубокимъ ..важанемъ

АНТОНІЙ СЕРАФИНЪ.

ОПОВІЩЕНЄ.

I. Типографія Ставропигійского Інституту прийме сейчас 4-складачів (наборщиків). Рефлектуючі зголосять ся лично у префекта типографії або під адресою „Ставропигійский Інститут, Львів.“

II. Управа книжного маґазина Ставропигійского Інституту просить всїх Вооч. і Впр. оо. Деканів львівскої і перемиской епархії, щоби вволили ласкаво карткою донести книжній лавці Інституту, кілько екз. „церковного інвентаря“ будуть потребувати для всїх церков своїх деканатів, щоби можна було експедіювати більшу скількість разом, бо пересилки почтові на руки Вооч. ОО. парохів поодиноко получені з знатними непотрібними видатками.

Від Ставропигійского Інституту.

Львів, 26 н. ст. грудня 1902.

783 2—3 *Іван Черкавский* прокуратор Ставроп. Інституту.

Збогатити ся

в добру а дешеву книжку

радби кождий!

Т. ж звертаємо Вашу увагу, що **книжка вийшла сими днями**

НАКЛАДОМ

ЯКОВА ОРЕНШТАЙНА в Коломиї

зове ся вона:

„НАРОДНИЙ ДЕКЛЯМАТОР“

На 8 2 стор. **четкого** друку містить 107 **добрих** деклямацій **наших первостепенних** поетів — **у вступних замітках** о всїмно звязко **Що і як деклямувати? та як устроювати народні вечерки?**

Примірник в елегантній полотняній оправі з витисками

коштує лише 1 н. 20 сот.

З огляду на ті всі прикмети повинен „Народний Деклямator“ находити ся в кождій читальни в кождій руській хаті.

Просить ся замовляти у **Якова Оренштайна в Коломиї, ринок.**

773 4—6

Стосовний подарунок різдвяний!

Переднослідний тиждень!!!

Головна виграна Корон **40.000** Корон

ЛЬОСИ ТОВАРИСТВА ПРОМИСЛУ І ШТУКИ по 1 коронї

поручають: М. Йонаш, Кіц і Штоф, М. Кларфельд, Яків Штрог, Корман і Файґенбавм, Самуелї і Ляндав, Шіц і Хасс, Авґуст Шелєнберґ і син, Соколь і Пллїси — банкери у Львові. 14 11—1

Розклад поїздів зелїзничих обовязуючий від 1-ого мая 1902.

[Приїзд і відїзд поданий після часу середньо-европейского].

Поїзд пош.	Поїзд особ.	приходить о годині	ДО ЛЬВОВА	Поїзд пош.	Поїзд особ.	відходить о годині	З ЛЬВОВА
		6·10	з Кракова, Берлина, Варшави, Відня			6·25	до Сучави, Жидачева, Перемишля, Потутор.
		6·20	з Чернівців (Іцкан, Галацу), Гусятина		1·55	6·30	до Підволочиск, [Київа] Бродів дв. гол.
		6·50	з Брухович, щод. від 15/5 до 15/9 вик.		2·09	6·42	„ „ „ дв. Під.
		7·45	з Янова			6·55	до Лавочного, [Пешту] Берлин. Дрогоб.
		7·40	з Підволочиск, Бродів на дв. Підзамче		8·20	8·40	до Кракова [Відня, Праги], Берлина
		8·00	„ „ на дв. головний		2·55	9·00	до Лавочного, Хирова, Калуша
		8·10	з Лавочного [Пешту], Калуша, Хирова			9·15	до Янова
		9·15	з Сокаля, Рави руської			9·50	до Белзця, Сокаля, Любачова
1·55		8·50	з Кракова, Відня, Праги, Берлина			10·30	до Чернівців, Іцкан
		10·25	з Янова, Любачева		2·40	10·40	до Підволочиск, Бродів, Гусят. дв. Під.
		11·55	з Станиславова [Перемишля, Потутор]			10·57	до „ „ „ дв. гол.
		1·10	з Лавочного, Калуша, Хирова, Борисл.			1·25	до Янова від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята
		1·28	з Янова			2·15	до Брухович від 15/5 до 14/9 в пед. і сьв.
2·20			з Підволочиск, Копичинець на дв. Під.			3·05	до Стрия, Сколього від 1 мая до 30/9
2·35			„ „ на дв. голов.			3·15	до Янова щоденно від 1 мая до 30/9
		3·14	з Брухович [від 15/5 до 17/9 в пед. і сьв.]			3·26	до Брухович щоденно від 1/5 до 15/9
		4·39	з Самбора, Стрия, Сколього [1/5—30/9]			3·39	до Рави-Рус., Хирова, Любачева
		5·11	з Підволочиск [Київа], Бродів на дв. Під.				
		5·53	„ „ „ на дв. гол.				
		6·40	з Кракова				
1·45		6·40	з Чернівців, Іцкан				
			НІЧ				**НІЧ**
		6·00	з Сокаля, Белзця і Любачева			6·10	до Станиславова, Жидачева
		8·04	з Брухович [від 15/5 до 14/9 в пед. і сьв.]		12·45	6·20	до Кракова [Відня, Берлина, Варшави]
		9·12	з Брухович [від 15/5 до 14/9 в пед. і сьв.]			6·30	до Янова від 1/5 до 15/9 в буднї дни а від 16/9 до 30/5 1903 р. щоденно
12·15		9·20	з Чернівців, Букарешту			6·35	до Лавочного [Пешту], Калуша, Хирова
		9·25	з Янова [від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята]			7·10	до Сокаля і Рави руської
8·40						8·16	до Брухович [від 15/5 до 14/9 в пед. і сьв.]
2·31		9·50	з Кракова, [Відня Верхняя] Ясла, Розв.			8·25	до Перемишля
		10·06	з Янова [від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята]			9·00	до Підволочиск, Бродів дворець голов.
		10·20	з Підволочиск [Київа] Бродів на дв. Під.			9·20	„ „ дворець Під.
		10·02	„ „ „ на дв. гол.			10·06	до Янова від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята
		10·50	з Лавочного [Пешту] Хирова Калуша		2·51	10·30	до Іцкан, Чортнова
		3·14	з Підволочиск, Копичинець на дв. Під.			11·00	до Кракова, Відня, Варшави, Праги
		3·35	„ „ на дв. гол.			11·10	до Підволочиск, Бродів дворець голов.
						11·32	„ „ дворець Під.
						4·15	до Кракова, Відня, Праги [illegible]сбора
						5·50	до Брухович від 15 мая до 14 вер. пол.

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 годин вечером до 5 годин 59 мінут рано.

Час середньо европейский різнить ся від часу київского о 30 мінут, а именно 12 год. часу середньо-европейского = 12 год. 30 мін. часу львівского. — Бюро інформаційне ц. к. зелїзниць державних (ул. Красінских ч. 5) удїлює поясненє в справах зелїзничих, продає білєти всякого рода і рекламації таксі.

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одповідальний редактор: Др Евген Левицкий. Накладом і фабр. Черемшинской. З друкарні Інституту Ставропигійского, під зарядом Іосифа Даниловича.

По конфіскаті — 1½ аркуша.

Ч. 283 і 284. Львів, Пятниця 20 Грудня (2 Січня) 1903. Річник XXIII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзначнійших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ: Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24; Бюро газет А. Опольского, ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гаусмана ч. 9; К. Бухштаб, ул. Кароля Людовика ч. 28. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler, I. Wallfischgasse 10. — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком:

в Австрії:		на границях:	
на цілий рік	32 к.	—	44 к.
на пів року	16 „	—	22 „

У Львові (без пересилки)
на цілий рік . . . 24 к. на пів року . . 12 к.
на чверть року . . 7 „ на місяць . 2 к. 50 с.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с.
на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция міститься ул. ч. 24 ул. Батория. — Рукописи вертають ся лише за попереднім вистереженєм. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 30 с. за одну серіжку інсертовану або за сталий місце, а в рубриці „Ріжности" по 50 с. — Вклади і листи приймані оголошень числять ся по 30 с. за серіжку.

Політичні комедиянти.

Сконфісковано.

А якже-ж відмінно сьпівають вони у соймі! Говорили всї головні їх мевери: Абрагамович і Дзедушицкий, та Рутовский і Стапіньский — а їх устами говорила вся націоналїстична Польща від консерваґностів і клерикалїв до демократів і людовців. Віданнє їх були одною низкою макіявельских хитрощів та безмежної облуди — були політичною комедиєю. А все те плило їм гладко, без заминки, так як пливе монольоґ добре витвердившому акторови.

Перший п. Абрагамович дав справдї акторский виступ. „Страйки не мали найменшого економічного оправдання" — кликав він з роблєним патосом, він, член і вождь тої плянтаторскої касти, що — як посол Гурин виказав рядом дат у своїй промові — платять по 12—25 кр. за цїлодиєвну тяжку працю, а вміють платити і по 8 кр., та по 4 кр.!! — „Руско-польский антаґонїзм се штучна робота руских проводирїв, — кидав він в лице нашим послам безличний закид — „і між руским людом а польским двором нема жадних суперечок" деклямував він в домї в хвилї, коли кождий крок его табору есть яркою провокациєю руского народу, бляґував в живі очи, обертаючи правду горі дном. — „Галицкий сойм все узглядняв оправдані жадання Русинів і все відносив ся до них привязно" — мав він чоло говорити в кілька місяцїв по відмові субвенциї „Просьвіти", мав відвагу заявляти се, коли справа станиславівскої ґімназиї на дармо жде пола годи. — „Рускому людови стараємо ся на кождім кроцї приспорювати чималі економічні користи" — сьмів він твердити, коли вся его собратія управляє безкарно збіжжову та відробкову лихву і обдирає мужика з останнього. — П. Абрамович жалїв ся на „пекольну аґітацию", заявляючи, що против неї польска шлахта мусить боронити ся, але не згадав ні словом про се, що виробляла з руским народом ся сама польска шлахта, коли сеї „пекольної аґітациї" ще не було, але промовчав хитро той сам ґнет — чи як він каже — „оборону", якого доконувано на нашім народї під покривкою протиздїлами москвофільству. До „пекольної аґітациї" кождого Русина пятновано „moskalem" і наш рух поборювано скажено (vide 80-тї роки, 95-ий і 97-ий рік!) яко „moskiewską agitacyę"; від „пекольної аґітациї" змінено тілько претекст поборювани з „москвофільства", а яке нїхто не хоче вірити, на „гайдамацтво" і „сусїльну анархію", а річ остала та сама, — „Пекольній аґітациї" противставив п. Абрагамович „натуральний розвій руского народу, против котрого нїхто не думав виступати" — а не згадав, що був час, коли знайшли ся серед Русинів наївні люди, котрі вірили в щиру охоту польских верховодів для „натурального розвитку" Русинів, що був час, коли серед Русинів мали сї верховоди вірних союзників, а однак і тодї доложили всїх сил для спиняваня „натурального розвитку" руского народу.

Не гірше від Абрагамовича відіграв свою ролю і другий менер польскої політики — Дзедушицкий. „Аґітацыя руска була і есть ворожою Полякам" — говорив він тодї, коли рівночасно польска і антіруска аґітация веде ся в школї, урядї і в костелї, коли д-р Козловский аґітує войни силами по краю, ставши комівояжером антірускої орґанїзациї. — „Ся орґанїзация має лише цїли загодачі і оборонні а не аґресивні!" — хитрив він, коли на кождім „сеймику" і „вецу" гремить антіруска бойва сурма, коли лише придумують ся всякі проекти на „zniszczenie Rusi", коли явно говорить ся о замінї Руси на Польщу. — („Школа не має політичних цїлий і завдбанок є не наука руской мови але польской" — глумив ся він правдї в очи, „а русскі школи виховують молодиків на аґітаторів ненависти" — повторяв Дзедушицкий денунциациї „Галичанина" тодї, коли руска молодїж вище під владою пеліційної системи, а польска молодїж виховує ся на антірускіх канібалів. „Ми мусимо ратувати землю, а котрий хлоп лїше потрафить працювати, сей ві задержить" — виправдував він кольонїзацию Руси мазурами, заперечуючи по макіявельски немов вона вимірена против Русинів.

Ось-так грали свої ролї два головні актори — справдешні мистцї макіявелїзму. А за ними підтягали Рутовский і Стапіньский: перший закидаючи Русинам „аґресивність, — другий, толкуючи руским вепжам, що він їздив до Америки „в інтересї руских хлопів", бо „як прийдуть на дзірскі обшари у східній Галичинї культурнїйші мазури, то навчать руского хлопа господарки". — Справдї! понятливий з Стапіньского ученик Абрагамовичів і Дзедушицких.

Ціле се поведенє панів Поляків в соймовій дводнівці, як і загалом всю їх тактику супротив Русинів, не можна назвати инакше, як назвали ми в горі, се есть політичним комедиянтством і макіявелїзмом. Навозе Поляки думають осягнути сим робом подвійну ціль: закрити пустими фразами і комедиянтскими мінами своє поведенє на ню, а заразом заблахмавити очи декому з Русинів, призначених на загладу.

Та на то все можемо сказати одно: шкода ваших заходів, панове, бо сих комедий грали ви вже за богато і гравте їх вже за довго. Та справдї еще чесним треба назвати в прирівнаню до вас пруске правительство, котре що робить, те бодай і говорить, але не вживав супротив свого противника ні бляґ ні підступу, ні макіявелїзму, як се робите ви супротив нас. На ваших фразах і підступах наша суспільність вже добре спізнала ся і не дасть ся сим разом потязувати, а ваше комедиянство і ваш макіявелїзм дасть Ій лише новий точок до тим острійшої масової борби.

Борба о руске письмо.

(Стаття надіслана).

На вічну память подаємо акт, котрий з одної сторони свідчить о безборонности руского духовенства в борбі о права рідної мови, а з другої о безправности і простім васальстві тих, що захопили в свої руки керму власти в краю. При тім звертаємо увагу і власти наших духовних, нехай подивлять ся, до чого допровадили они, давши в руки ворогів наших оружя, що уряди парохіяльні в справах метрикальних підчинені суть політичній державній власти. Нині на основі того священники суть вже функціонарі державні, підлягаючі власти політичній і то в значінню яко слуги, бо їм не прислугує навіть право рекурсу против розпоряджень тої власти яко власти зверхної.

Акт сей з титулатурою в мові польскім написаний есть справдї в мові руській але письмом польским. Се-ж явисно, письмо руске для ц. к. староства в Старім Самборі то pierogalfa. Акт подаємо в дословнім відпису тілько правописю руского.

Ль. 18.592/902. Старий Самбір дня 24 падолиста 1902. До Вельбного ксендза Гіларего Туни гр. кат. пробоща в Ляшках мурованих.

Резолюцию з дня 8 жовтня 1901 ч. 13.876 зарядило ц. к. Староство доручене гр. кат. Урядови приходскому в Ляшках мурованих через післанца карного письма ц. к. Староства з 16 вересня 1901 ч. 13.876 дотичного споряджена виказу хлопців уроджених в р. 1883, котрого то письма через почту висланого вспімнений Уряд приходский яко в мові польскім сталізованого не принав і призвало післанцеви карному за тую чинність 12 корон 12 геллерів через о. Гіларіона ужитти ся маючу.

Против тої резолюциї вніс о. Гіларіон Туна гр. кат. парох в Ляшках мурованих на руки ц. к. Староства жалобу до ц. к. Намістництва, в котрій подав, що не принав письма ц. к. Староства з 16 жовтня 1901 р. ч. 13.876, позаяк було адресоване по польски а надто позаяк письмо то не мало жадної ціли „урядової ані наказу в „справах метрикальних", а виду того уважає присване ему післанца карного яко переслідоване зі сторони ц. к. Староства і просить о знесенє резолюциї ц. к. Староства з 8 жовтня 1901 ч. 13.876 евентуально о предложенє тої жалоби ц. к. Міністерству справ внутрішних.

На повищу жалобу увідомило ц. к. Староство о. Гіларіона Туну резолюцию з 21 сїчня 1902 ч. 1513, що був обовязаний принити і виконати сталізоване по польске письмо ц. к. Староства з 16 вересня 1901 ч. 13.876, котрим наказано ему споряднти виказ хлопців уроджених в р. 1883, а що він письма того не принав, Староство було змушене з причини пагласти справи післати ему післанца карного, призначаючи ему за тую чинність повищше означену квоту. Заразом узнало ц. к. Староство твердженє о. Туни, що письмо Староства з 16 вересня 1901 ч. 13.876 не мало цїни урядової яко неправдиве, повеже на конверті знаходила ся печать Староства, в виду чого Уряд почтовий в Старій Соли звернув Старосту то письмо через о. Туну неприняте. Вкінци завідомило ц. к. Староство, що рекурс в тій справі не має сили здержуючої і що Староство в виду того зарядже екзекуційне стягненє квоти 12 корон 12 геллерів.

В внесеній против тої резолюциї жалобі підносить о. Гіларіон Туна, що не приняве инших писем лише письма стилізовані в мові руській і по руски адресовані і управлає, ц. к. Намістництво о виказанє ц. к. Староству виготовити письмо з 16 вересня 1901 ч. 13.876 в мові руській а заразом о потягненє Староства до відповідальности за дотеперішне поступоване.

Полагоджуючи обі жалоби о. Гіларіона Туни ц. к. Намістництво відкинуло їх о сколько вверені суть против стилізованого письма ц. к. Староства з 16 вересня 1901 ч. 13.876 по польски яко недопущеваній, позаяк вкосячий жалобу є в справах метрикальних функціонаром державним підлягаючим власти політичній, котрому не прислугує право рекурсу против розпоряджень виданих в справах метрикальних яко власти начальної.

Рівночасно не увзглядило ц. к. Намістництво жалобу о. Гіларіона Туни, о сколько она звернена против наложена через ц. к. Староство післанца карного на кошт вкосячого жалобу, позаяк о. Туна через неполагодженє жаданого ц. к. Староством виказу метрикального допустив ся занедбаня значного на ним яко на ведучим книги метрикальні обовязку і спокутував через то заряджене средства примусового, яким було наслане на кошт его післанца карного.

Против остатнього уступлива того орудня вільно вносити рекурс до ц. к. Міністерства справ внутрішних, котрий подати належить до ц. к. Староства в протягу 4 тижнїв числячи від дня наступного від дня доручена інтимату.

О тім о. Гіларіона Туну на підставі рескрипту ц. к. Намістництва з дня 4 падолиста 1902 ч. 42.611 повідомлено в тім, що належитість післанца карного в тотї 24 К 12 геллерів до 30 дня або рекурс до ц. к. Міністерства в тім самім часі предложити належить — в противним случаю заряджена вотане екзекуциа. *Ц. к. Староство, як вижше.*

Як з письма цїлого того видно, ц. к. староству в Старім Самборі дуже залежало на тім, аби о. Туну показати яко одного з тих, що важуть ся станути в обороні прав рідної своєї мови. Доказує се найлїпше незвичайний поспіх у висланю післанца карного. Взване о предложенє виказу вкосячих носить дату 16 вересня і після истнуючої практики Урядови парохіяльному в Ляшках мурованих могло бути доручене найборше при кінци вересня, а вже дня 8. жовтня іде післанець карний т. є. скоро тілько вплинуло до ц.к. староства завершене письмо. Ц.к. староство толкує те загостренє справи так се тілько простий жарт. Сього року то саме ц. к. староство відкидаючи русскі виказы вкосячих урядам парохіяльним назначило новий речинець до предложенія польских виказів аж на день 23. падолиста отже в півтора місяця пізнїйше! Чому-ж тут загаєність справи не спинила п. Річчого в его русофобских роґонах? Ага, „то до іншого", тут ходило о подоптане прав рускої мови а тим о дошкуленє рускому священикови.

О. Туна в жалобі своїй до ц. к. намістництва підніс між иншим, що письма не приймив тому, бо не видів на ній наказу „в справі метрикальній." Ц. к. староство певїм не збиває того заміту а каже лише, що письмо вернуло цїку урядову, бо „на конверті знаходила ся печать староства." Та се як раз осуджує поступок ц. к. староства а справдує о. Туну. Атже печать не доказує ани иншого, як тілько від якої власти письмо походить, а священник власне домагають ся, аби ц. к. власти шанували права рускої мови і до руских урядів парохіяльних писали по руски. Дотеперь видане рішене трибуналу адміністрацийного означає, що лише в справах метрикальних

НА ДЕРЕВЦЯ і НОВОРІЧНІ ПОДАРУНКИ поручаєм

МАҐАЗИН ГОДИННИКАРСКО-ЮВІЛЕРСКИЙ ЮЛІЯНА ДОМБРОВСКОГО Львів, Гетьманьска 4.

Великий вибір перстенців заручинових, обручів шлюбних, шпильок, ланцушків і инш. годинників малих і великих від найдешевших до найдорожших з першорядних фабрик ґеневских. 12-4

обовязані суть уради парохіяльні приймати польські письма від ц. к. властий. Длятого ц. к. власти при своїй безвзглядности в вихованю прав руської мови пишучи по польски до урядів парохіяльних, обовязані суть додавати „в справі метрикальній.“ Коли отже ц. к. староство в Старім Самборі на письмі своїм з дня 16. вересня ч. 13876 не дописало тих слів, то о. Туна був цілком в праві письмо відкинути, а ц. к. староство не мало найменшого права висилати післанця карного. Оно повинно було тілько вислати друге письмо з повисшим додатком.

Ц. к. намісництво затвердило заряджене ц. к. староства, мотивуючи тим, що о. Туна занедбав тяжачий на собі обовязок. Та коли ц. к. намісництво таке строге в приміненю законів до руских священників за неспоминяване обовязків (!), чому не приміняє тих законів до підчинених собі старостів і других урядників? Перше треба було потягнути ц. к. староство до відвічальности за занедбане его обовязку, що на висланім письмі не було написане „в справі метрикальній“, а тоді було би показало ся, що о. Туна як раз сповнив свій обовязок, бо ж не печать якоїсь власти а закон має силу обовязующу для горожан держави.

Ц. к. намісництво відкидаючи жалобу о. Туни, поступило собі після утертого свого шабльону, що кождy справу належить а limine відкидати. А не повинно було того учинити, навіть виходячи з точки свого власного погляду, що священник есть функціонаром державним в справах метрикальних і яко такому не прислугує право рекурсу від заряджень політичної власти. Перше треба було довести о. Тунї, що він знав або повинен був знати, що вислане до него письмо відносило ся до справ метрикальних.

Та нам з того ось яка наука. Против всяких надужить ц. к. старостів рекурувати до ц. к. намісництва належить хиба там, де ходить о те, щоби не стратити дороги до інстанций. Де-ж тілько можна, там поминати ц. к. намісництво і жалоби вносити просто до ц. к. міністерства. Не у Львові а у Відни глядати нам справедливости.

Справу, що священники в справах метрикальних суть функціонарі державні, підлягаючі власти політичній, котрим не прислугує навіть право рекурсу від заряджень той-же власти, полишаємо до ужитку нашим духовним властям і послам.

—*ро.*—

Спілки системи Райфайзена в Галичині.

Який особистий склад був тих спілок? — Членів мало 111 патронацких Спілок з кінцем 1901 р. 16.492, так що на одну спілку випадало пересічно по 147 членів. Найбільше було спілок таких,* в котрих число членів холітало ся між 50 а 200. Поверх 300 членів мало всього 7 спілок, до 50 всього 2.

Між членами спілок переважають очивидно селяни; в їх близько 90 % (89.45 %) загалу членів. Друге місце занимають ремісники по місточках, трете священники. Священники суть однак розкинені по одному — два по рівних спілках і тому що до числа спілок, в яких суть репрезентовані, занимають вже друге місце по селянах. На 111 патронацких спілок 92 мали в собі репрезентантів священьства. Найлїпше показує се вирочім слїдуюча табличка:

властителїв дворских обшарів . . було	66	або 0·04%	в	39	Спілках
властителїв менших господарств „	14.752	„ 89·45%	„	110	„
священників „	132	„ 0·80%	„	92	„
учителїв . „	123	„ 0·75%	„	74	„
публичних урядників „	157	„ 0·95%	„	33	„
ремісників „	837	„ 5·08%	„	72	„
купців . „	95	„ 0·57%	„	35	„
членів инших заводів „	330	„ 2·00%	„	59	„

разом було 16.492 член. (100%) в 111 Спілках.

Як в поміщеній таблички видно, властивий контінґент членів в райфайзенках дають селяни; можна сказати з повною рацією, що се товариства кредитові чисто хлїборобскі. Що-до інтелїґенциї, то вона в тих спілках займала і сповняла головно ролю проводирів. До тих належать на першім місци сільскі священники, на другім учителї. І так становисько настоятеля заряду занимали священники в 64 спілках, селяни в 24 спілках, учителї в 3 а в решті спілок (20) члени инших заводів (купці, ремісники і т. п.) Становисько касиера занимали священники в 6 спілках, учителї в 29 а селяни в 59 спілках. Вкінци становисько предсїдателя нади. Ради занимали священники в 29 спілках, учителї в 11 а селяни в 30 спілках.

Переходимо до стану маєткового райфайзенок і їх економічної дїяльности. Яким капіталом розпоряджають спілки Райфайзена в Галичині? Тут треба взяти на увагу 1) удїли членів, 2) вклади ощадности і 3) капітал пожичений. Що-до удїлів, то ті в Спілках належачих до Патронату суть в переважній части десять-коронові а виїмково дво-коронові. Довволом вплати більшого числа удїлів — в Спілках з необмеженою порукою найбільше до 5 удїлів — користують ся члени дуже рідко. Часто натомість користують ся статуговою постановою, що позволяє на вплату удїлу ратами (по 1 К піврічно).

Отже стан тих удїлів в 111 Спілках патронацких, що замикали рахунки за 1901, виносив в днем 31 грудня 1901 загалом 99,576 К 16 с. або пересічно на 1 Спілку 897 К а на одного члена 6 К 04 с. З кінцем р. 1900 виносили удїли в 63 Спілках патронацких 39.823 К 08 с. або 632 К на 1 Спілку а 4 К 83 с. на 1 члена. Зросла отже загальна квота удїлів о 59.753 К 08 с. а пересічно о 265 К на 1 Спілку і о 1 К 21 с. на 1 члена.

Бюро патронату не подає докладно, як були розміщені сї удїли в західній а східній Галичині і треба доперва вичислювати хиба зі специальних рахункових таблиць, щоб знати, кільо гроша на удїли зложили руські мужики східної Галичини а кільо польскі в західній. За те такий перегляд дає нам справоздане зі стану вкладок ощадности і капіталів позичених спілками. З тої части справоздання довідуємо ся, що західна Галичина дає райфайзенкам богато вощадженого хлопского гроша а у східній Галичині селяньство убоге і тому райфайзенки ставить головно кредитом отже грошем заниченим в банках. Тому в західній Галичині райфайзенки сповняють дві функциї: у удїлюють потрібуючим селянам позичок і пильнують хлопский гріш та підносять через те стан маєткový селяньства; у східній Галичині вони обмежують ся майже виключно на удїлюване позичок даючи доходи з кредиту чужим богатирам.

Подрібно представляє ся справа що-до вкладок ощадности і затягнених спілками позичок так:

Стан вкладок ощадности, що становлять найважнїйше жерело оборотового капіталу для Спілок виносив в 63 патронацких спілках з кінцем р. 1900 641.756 К 53 с, а протягом р. 1901 вплачено в 111 Спілках патронацких нових ощадностий на 1,143.076 К 44 с., так що з кінцем р. 1901 по дописаню відсотків в квоті 118 183 К 41 с., стан вкладок виносив разом 1,903.016 К 38 с. Пересічно випадало в р 1900 на 1 Спілку патронацку К 10,186, в р. 1901 випадав 13 600 К отже о 3414 К, або о 33⅓% більше, як в р. попереднім.

Наплив ощадностий до Спілок ощадности і позичок зменшав ся, як ми вже зазначили, постійно в напрямі від западу на схід а росте в противнім напрямі. При тім різниці між ґрупою западною а ґрупою середною і східною суть такі. З загалу всїх ощадностий належить вище як ¾ частий (75 85%) до Спілок западної ґрупи, як-небудь они (з числї 42) становлять тілько несповна 38% загалу патронацких Спілок обятих статистикою за р. 1901. Именно пересічно одна Спілка западної ґрупи має 4 рази більше ощадностий (27.266 К) як пересічна Спілка середної ґрупи (6 707) а близько 8 разів більше, як пересічна Спілка східної ґрупи (3.726 К).

З окрема мала західна ґрупа, обіймаюча судові округи: Краків, Тарнів, Рашів Вадовиці, Новий Санч і Ясло стан вкладок ощадности з днем 31 грудня 1901 на квоту 1.145.182 к. 51 с; — середна ґрупа, обіймаюча суд. окр. Перемишль, Львів, Сянік Самбір і Стрий на суму 241.485 кор. 89 сотиків і східна ґрупа, обіймаюча: суд. окр. Золочів, Тернопіль, Бережани, Станиславів і Коломия на квоту 122.966 К 17 с. Кажучи процентово мала західна ґрупа 75·85% всїх вкладок ощадности, середна 16 00%, а східна всього 8·15%!

Та ще пінше покаже нам специальна таблиця, котру подамо в слїдуючій статї.

(*Дальше буде*).

Польский вец в Тернополи.

(*Допись**).

Дня 28. м. м. відбув ся в Тернополи нсалї повітової ради зїзд польскої гекати. Зібрало ся коло 60 панків, шляхтичів-обшарників та урядників всякого сорту, 4 шевці та 4 хлопи хруві, які навіть по польски говорити не уміють. Між ними фіґурував також хрунь-підпанок Петро Цебровский в Романівки та міщанин лат. обряду Лісовский видїловий міщанського брацтва (се скандал для руского товариства!) Віче відкрив маршалок повітової ради, Коритовский, промовою, в котрій зазначив, що коло польске як найвисша власть над Поляками супроти ворожої агітациї, яка лучить ся з соціалїзмом, постановило переорганізувати орґанізацию цілого краю, бо Полякам не браковало вїдколи на началї для ідеї, але лише на витревалости. В висненю поодиноких точок віддав він голос делеґатови центрального комітету для виборчих розбійника Козловскому. Оправдавши ся, чому скликав віче як раз на недїлю, а не на инший день, зачав від того, о чім говорив предсїдатель, именно, що в Поляків досить є запалу, лише мало витревалости, згадав про дві польскі приповідки „Wądry Polak po szkodzie“ і „Jeden do lasa, drugi do lasa“ і ними вказував на потребу орґанізациї. Таку орґанізацию постановив перевести центральний комітет, зединивши в собі людий всяких відтїнків. Орґанізация ся має істнувати побіч комітетів по курнях, она є пїлею сама в собі і має згуртувати всїх obywateli до постійної праці, аби вибори не виходили плодом доравочної вкциї виборчої, але актом довгої шістьлїтної народної праці.

Взрадї в деяких повітах вже самі старости та инші власти „pobudowaniem samowoli powiatowego wet rynar a — a wiemy jak d kuczkowym jest on dla ludu lub egzekutora podatkowego (додай для хруві) — o il ta samowola nie jest w granicach ustawy — umieją zjednać, zobie pr ychylność ludu, obronić go przed fałszywymi opiekunami i legalnie (читай розбійом) przeprowadzić wybory na korzyść narodu i kraju.“ Але то діє ся лише в деяких повітах, в инших мають верх проводирі гайдамаки. В тій цїли випрацював центральний комітет головні точки орґанізациї. На кождий повіт іменує комітет центральний пятьох мужів довіря, які вибирають зпоміж себе скарбника і секретаря, що є посередником між комітетом центральним а повітовим. Ті люди довіря мають що пів року складати звіт в стану повіту що-до населення, релїґії, стану економічного, читальень та визначних людий чи приходських справі, narodowej, або шкідливих їх вплину і становиска. Він скликує збори по повітах, де є свої люди (читай „хруві“) бо „teraz zagniezdzili a się u Rusinów mania rozbijania zgromadzeń, niedopuszczanie referentów do głosu, a wolność zgromadzeń stała się wolnością rozbijania zgromadzeń. Відтак вказав бесїдник на вагу t. zw. sejmików relacyjnych, бо на них може посол виложити мотиви дїлання польского коза і пів повітових.

Після дальшої точки має комітет удержувати зносини з пожиточними товариствами і піднімати їх, а нищити ворожі. Особливо звертав бесїдник увагу на читальні по селах; радить на кождім кроцї нищити читальні „Просьвіта“ і Качковского, які сїють ненависть до всего, що польске, і будить своїми виданнями гайдамацкі інстинкти. Комітет має ся старати о закладане по селах „ochronek“, які відограють важну ролю в „пихованю народовем“, о будоване „kościołków i kapliczek“ та утворюване латаньских екзекватур, щоби „zachować odwieczną swą wiarę, jaką ich przodkowie przynieśli z Mazowsza“. Сумним для Поляків є той обяв, що много „włościan Polaków“ не вміє говорити „ojczystym językiem“. Тому люде довіря мають старати ся о то, щоби їх навчати в „ojczyzny h dziejach“, роздавати їм польскі „książeczki do nabożeństwa i kantyczki.“

Мужі довіря мають також затверджувати кандидатури послів, але лише таких, які „przyznają się do polskości i obiecają wstąpić do koła polskiego, бо ми (Поляки) мусимо ся старати, щоби „rząd liczył nie na nas, але z nami“. Ту зачав бесїдник виводити жалї на уряд за вставлене до буджету позициї на стан. ґімн., до якої нема сил учительских, та заложене рускої ґімназиї в Тернополи, де не було відповідного числа учеників, а інспектор мусїв просити родичів висувати дїти до рускої ґімназиї (ясна річ, що се безлична брехня). Вачну увагу треба звертати, щоби до рад громаденских не входили не покликані елементи. Комітет повітовий має старати ся о збиране вкладок на фонд народний, бо супроти того як соціяліста і Русини мають все повні каси (коби то так було), то в Поляків все пусті. Поляки повинні брати собі за взір Русинів, які платять народ. под., не минають празника ані весїля, щоби не збирати жертв народних.

Наконець говорить бесїдник про політику супроти Русинів. Она все була й тепер на дальше мусить бути не воєнна але мирна. Поляки-пани мусять показати рускому народови, хто его приятель, а хто ворог і видерти его з рук проводирів-гайдамаків. Поляки все виходили з Русинами в компроміси, але зависїгди але на них виходили. І лише добре серце Поляків та пінне тупе спонукували їх знов робити з ними згоду. В історичнім представленю польско-руских відносин позволяє ніяк одну брехню за другою. В часах найбільшої сили Польщі мали Русини — говорив др Козловский — забезпечувані всї права на рівні з Поляками, унія Городельска завердикувала їх, а статут литовский заведений польску мову руский. Доперва від часів Івана Грозного, всея московских, зачинає ся дісенданс, який доходить до верху за Хмельницького. В часах конфедерациї радомскої і барскої відносини між Поляками і Русинами були добрі, як в XVIII в. за австрийских часів. Перша дісгармонія настала тодї коли під охороною наполеонських пушок настав у Львові гр. кат. іерей Ангелович, що був пупілем австрийскої полїциї і якого (після его гадки) позичні були скинути з престола. Опісля були відносини дуже добрі за митрополита Рила. В 1848 р. зложено новий компроміс, але і тут Русини не-додержали слова, а митрополит Литвинович на замість відповіді, що він на те „paste zem, by skubał swe barany“. В 60 тих роках зроблено новий компроміс з Ю. Лавровским, але сей мимо найлучшої волї нїчого не зробив, бо Русини его спустили і він став „generałem bez armii“. Рівно-ж компроміс Віденього з Барвінським не довів до нїчого, бо сей знов его зломив і без причини зробив сецесию в сеймі. Отже Поляки все виступали і мусять виступати против провідирів гайдамаків, підривати ґрунт під ними, але не віддалювати від себе „poczciwego ludu ruskiego“.

На тім бесїдник закінчив, а коли в отвертій дискусії нїхто не забрав голосу, маршалок сконстатував, що „panowie przyjmujecie jednogłośnie wniosek pana wiceprezesa“ і завтрідня на пять мінут перерву для порозумінія що до вибору комітету między zaufania. В склад его вийшли: Гр Лев Коритовский, др Стан. Гальґер, проф реальної школи Ян Заморенкё, Існ. Подлевский, др Люда. Брудзїньский, ксь. Андрей Панькевич, Йосаф Іоґер, Йосиф Дорень і директор учит. семинарії Еміль Міхалоский.

Наконець згадати б ще про вс. Музиньского, катехита видїлової школи, котрий заявив, що польске духовенство поперше горячо заходи польскої гекати, а маючи великий вплив на молоді душі, виробить у молодїжи, котра часто по польски не второпає, замилування до польщини та до „ойчизни“. — На тім „вецу повітови“ скінчив ся, серед загального заморочення учасників туманом польскої мобілїзациї.

В. К.

Справи австрийскі.

Подорож Лямбсдорфа.

Передвчера і вчера відбували ся конференциї між Лямбсдорфом а Голуховским. З причини великого матеріялу, який Лямбсдорф привіз з собою, конференция еще не вичерпала предмету нарад. Дневники доносять, що австро-угорска монархія не буде ангажувати ся в активній інтеренциї на балканьскім півострові. Ся справа навіть не є предметом дискусиї між обома міністрами. Результати конференциї мають бути такі, що обі держави будуть стреміти мирними средствами до удержаня мира на Балканї.

Віденьскі круги політичні мають бути дуже вдоволені з результату конференциї Лямбсдорфа з Голуховским. Першим видимим результатом порозуміня обох міністрів буде факт, що обі держави вплинуть до турецкого правительства енергічне жадане переведеня реформ в Македонії. Говорять, що будучи в Софії, Лямсдорф дуже горячо радив болгарскому правительству і македоньскому комітетови, держатись резерви.

В віденьских дипльоматичних кругах говорять, що цїлию проїзду Лямбсдорфа було порушеня гадки установленя перманентної европейскої контрольної комісиї в Македонії.

Вчера Лямбсдорф був на аудиенциї у наслїдника престола, архикнязя Фердинанда.

З Софії доносять, що по відїзді Лямбсдорфа запанувало горячкове успособленє. Всї надіють ся вже в найблизшім часї важних подій.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Австро угорска угода довершена!

Відень. Вчера по многократних конференциях удало ся нінци найти спосіб виходу з контроверсий в справі угоди. Кербер і Сель згодили ся остаточно на внесене компромісове, котре о год. 6-ій предложили цїсареви. Цїсар згодив ся на компромісове внесене і так закінчено перегозори. В цїли остаточного уложеня подробиць угоди австрийскі міністри і фахові референти поїдуть до Будапешту, де еще відбуде ся спільна конференция.

Загальну увагу звертає факт, що архикнязь Франц Фердинанд вложив Керберови остентацийну візиту.

Відзначені на 14 виставах сьвітових.

ВИНА

дальматиньскі з власних винниць і десерові; хорватский шампан, доскональну сливовицю, дальматиньску сливу, поручають

БРАТЯ ДІДОЛЧ, Львів, Чарнецкого 3.

Вина наші поручають лїкарскі власти в слабостях жолудка, недокрівности і для реконвалесцентів. 683 13—20

При більших замовленях з провінциї дає ся опуст.

* Від учасника „вецу“ — *Ред.*

Чесько-німецка угода.

Відень. Завтра приїдуть до Відня німецькі члени угодової конференції, деленовані з Чехії. Дня 3 с. м. зачнуть ся наради конференції. В німецких кругах посольських прийде до вибору угодової комісії для Чехії і Морав. Задачею сеї комісії буде доведене до порозуміня між обома народами.

Венецуела.

Вашинґтон. Державний секретаріят одержав відповідь Кастра на предложене віддати спору полюбовному судови в Газі. Кастро згодив ся на предложене. Відповідь буде відіслана правительствам в Лондоні, Берлині і Римі.

Лондон. Начальник почти в Маракайбо задержав почту призначену для німецких кораблів. Командант німецького военного корабля загрозив бомбардованем міста.

Бунт в Марокку.

Танґер. Вплив начальника повстанців і претендента до престола Бу-Гамари росте. Головна его сила стоїть о 10 миль від Фезу.

Хіни.

Шанґай. Анґлійский конзуль в Ганкау донїс місіонариям в околици Гоанфу, що положене дуже грізне і візвав їх, аби були готові до безпроволочного виїзду до надморских міст, де будуть мати охорону.

Цлова тарифа.

Берлин. Цлову тарифу, ухвалену в німецкім парляменті при помочи знасилування регуляміну палати, санкціоновано дня 25 грудня.

Дворські скандали.

Петербург. На розказ царя розвязано двір в. князя Павла.

Міністер для Познанщини.

Берлин. Для Познанщини і західнього Шлеска має бути утворене спеціальне міністерство, котрому будуть підлягати всї власти сих провінцій. Се міністерство має бути утворене з причини, що при дотеперішних зарядженях ґерманїзация ішла дуже пільно.

Парлямент.

Відень. Дневники доносять, що парлямент буде скликаний дня 8 сїчня.

НОВИНКИ.

Оповіщення:

— З „Народної Торговлї". Совіт управляючий признав при поділї чистого зиску за рік адм. 1901/2 запомоги по 50 кор. слїдуючим товариствам: жіноча школа видїлова ім. Шевченка у Львові; Бурса тов. педаґоґічного у Львові; Бурса ремісничо і промислова у Львові; Бурса св. Іоана Хрестителя в Перемишлї, Станиславові і Стрию; Бурса св. Іоана Хрестителя в Дрогобичи; Руска Захоронка у Львові; Шкільна Поміч в Тернополи, Коломиї і Самборі.

— **Оповістка.** Прошу П. Т. скликуючих деканальні збори перестерігати отті законні норми: Де находить ся статутарно установлена аґентура або деканальний видїл дяківского товариства, там належить що найменше 24 годин наперед повідомити дотичне п. к. староство о дни, годинї і місце зборів в цїли наради над пенсією емеритальною і інвалїдною дяків. Штемпля на таке повідомленя не потребa. Де такої статутарної орґанїзациї доси нема, там треба скликувати збори довірочні за запрошеньми окремо до кождої особи, котрі належать на місце зборів з собою взяти. А збори треба скликувати без проволоки безпосередно по Різдвяних Сьвятах — *о. Д. Танячкевич.*

— **Запомоги для шкільної молодїжи.** Дяк товариств, що опікують ся шкільною молодїжию, роздав Видїл краєвий із своїх диспозиційних фондів 1.200 К. Між иншими одержали руські т-ва „Русин" у Львові 150 К „Шкільна Поміч" у Львові, Станиславові Коломиї і Тернополи по 150 К, а в Самборі 100 К.

— **Напівник церковний**, апробований всїма трема гр. кат. Ординаріятами і порученый тими-же Впр. і Всеч. Духовеньствy і Вірним, можна набути у видавця Ігнатія Полотаюка в Станиславові. Цїна брошури 4 К, почта 60 сот. (Також можна замовляти оправленi.) Найлїпше прислати гроші з гори, то менше коштувати буде почта, як за посилкатою.

— **На будову Бурси ім. св. Онуфрия в Ярославі** за час від 1/IV до 17/XII зложили: Вп. панї Малинова з продажи ручно малюваних карток 96 К 85 с., Вп. пп. Балаким 9 К, Баравецкай 8 К, Вельиньский 10 К, Венгриновичъ 14 К, о. Дидалевичъ 5 К, о. Дичко 50 с, Дозорцев 5 К, Дяковичъ 8 К Здрenковичъ 2·80 К, Кобрин 3·50 К, Костецкий 8 К, Кошута 8 К д-р М. Кочирневичъ 27 К, Кочирневичъ 45 К, Кульчицкий 18 К Кебузїньский 9·50 К, о. Лицинин 18 К, Майба 3 К, Н. Н. 3·90 К, Новосадовскій 12 К Носкевичъ 9 К, о. Паславский 10 К, Пелевичъ 9 К, Прислонский 3 К, о. Сенета 3 К. Твердохліб 16 К. Турчманович 2·50 К, о. К. Хотинецкий 5 К, Чопановский (стар.) 9 К, Чопановский (молод.) 3 К, О. Яців 16 К. — Всїм тим Р. Т. Жертводавцям складає сердечну подяку „Бог заплать". — Комісия будівнича ім. св. [illegible].

— **Аванс однорічних охотників.** Дневник розпоряджень військових оповіщує іменоване 620 резервових офіцирів в піхоті, 43 при кавалерії, 84 в артилерії польній, 73 в арт. фортечній, 25 в санітетах і 243 при трейах.

— **На оплату шкільну** для уч. В. В. зложили на мої руки: Вповн. п. сов. Гнидюк 10 К, д-р К. Левицкий 10 К, складка на „Бесїдї" на руки Вп. проф. Шухевича 14 К, д-р М. Шухевич 2 К, М. Залїзївский 2 К, Я. В. 2 К, разом 40 К. — *Ярослав Вітошинський.*

Всячина:

— **„Добродїйства" польскої шляхти для руской церкви.** — Зі Скалатщини пишуть нам: По смерти бувшого пароха В. Розпуцкого опорожнила ся у нас парохія Гаїбів. Властителями села і колляторами парохії суть ґрафи Кжебродзкі, що переховують вірно традициї польскої шляхти, т. є. кождого, що не є ґрафом, не вважають за чоловіка, а в своїй хочуть мати необмежену власть над всїми, одже і над пароxом. Тепер стараються Кжебродзкі дістати такого пароха, котрий був би взірцем раба і дворского невільника. Парохія опорожнила ся, тож зовсім природно (цїлком не „природно" — *Red.*) являють ся кандидати на ню — а кождий, котрий явить ся у панів Кжебродзких, чує такі услівя, що мимо хочби крихітку священичої та народної чести, мусить по чутя на лиці румянець встиду а у серцю жаль, що себе на стілько понизив і явив ся у тих панів. Хотячи сповнити те все, що они хочуть від будучого пароха, значило б перестати бути пароxом для людий в селї а стати дворским слугою, марочи ся своєї народности а грати в польску дуду та що до того бути вікарим кс. Валентн, лат. пароха в Грималова, до котрого парохії належить Гаїбів. Против бувшого пароха пани бунтували селян, а коли люди стояли по стороні свого пароха, пани не вигаймали людям насїнника, не пускали до млина, не продали кусника патика з ліса, словом старали ся всїми способами зломати прихильність парохіян до пароха. В селї стара мала деревляна церков, тож парох заходив ся коло будови нової, мурованої. Громада також була рада тому дїлу. Та пани знова винаходили ріжні заходи, щоби лише будову церкви відтягнути, а вкінци згодились, але від умівом, що їх будівничий буде робити плян і вести будову Церкви, котра має бути збудована в ґотицкім стилю на подобу костьола. В селї є досить патиканнів, а прибувають їх щораз більше, бо кс. Валентн то спеціальність від душехватства. Бувший парох Розпуцкий їздив на сповіді до бл. п. Мрачского та то все панам не вдало ся. Кс. пробощ дальше хватає руські душі. Видно одне з того, що будучий парох буде мати досить до роботи та проте повинен там прийти чоловік, котрий хотїв би тої праці радо відняти ся. Тому звертаємо увагу на ту обставину нашої духовної власти як також і просимо священників, щоби не подивались на ту парохію в великім чесї. Нехай панам не перебирають між кандидатами, як між дворською прислугою. Честь священичa і народ не добре вимагає того!

— **Засуд за страйк.** Страйкарі в Якторова, перемишлянського повіта, на котрих гузарили тяжко спробували своїх шабель, що о дин з покалїчених, Франко Скочилїс, наслїдком ран помер, ставали в днях 29 і 30 грудня с. р. перед золочівским трибуналом на карний розправі. Обжалуваних боронив адв. Романовский. З 26 страйкарів засуджено: Василя Маґрела на 4 місяці вязниці, Федя Гоайда на 14 днїв, Андруха Добецкого (що казав „Лахи промазі") М. Павловского, Андр. Маґрела, Ів. Шерамету, В. Пацуру і Мих. Подвірного по 7 днїв, Яцка Дениса на 5 днїв, а Д. Левчишина на 3 дни. Прочих увільнено. Характеристичне, що богато обжалуваних сидїло довгий час в слїдчій вязниці і всї були обжалувані о злочин а засуд наступив за звичайні переступства.

— **Почта в руські сьвята.** Наближають ся руські Різдвяні сьвята. Може-би ц. к. Дирекция почт узгляднила се одно з найбільших сьвят та установила на той день таку саму службу, як на латиньскі сьвята, значить аби кореспонденція було вільне. Зі сим промовляє ся обставина, що персонал службовий складав ся в великій скількости з Русинів.

— **Пояснене.** Дотично допису з Топорова з. в. „Під крилами пр. ради шкільної", уміщеної в 277 ч. „Діла", одержали ми від тамошнього пароха о. М. Дзеровича пояснене, що неправдою є, немов польский вельможа Гамонтко одмовкав вчить релиґії в топорівскій школі, бо власне о. Дзерович старав ся по змозі катехизувати руских шкільних дїтий і прим. в IV кл. удїлив в уна релиґії правильно цїлий рік. Що у всїх шести відділах не відбувала ся наука релиґії правильно, саму вину передогсім шкільна власть, котра повинна тій ціли установити особного катехита між тим коли о. Дзерович, будучи настоятелем парохії, котра числить 2500 душ, майже весь час мусить посьвячати сповнюванню душпастирских обовязків.

— **Примір мадярского лібералїзму.** З Будапешту доносить, що тамошний суд звоудний словіцкого посла, адвоката д-ра Валашека, за мнимe підбурюване против Мадярів на 3 місяці вязниці і 300 К грошевої кари.

— **Еміґрация.** З Нового Йорку доносять, що в протягу сего року прибуло до тамошнього порту 545.750 еміґрантів з Европи, о 110 тисяч більше, як в мин. році. Головний контінґент ставили еміґранти з Австро-Угорщини і Італії.

— **Авантури в костелї.** На одним передмістю в Загребі прийшло в часї минулих Різдвяних сьвят двічи до бурливих бучі в костелї. В ночи з 24 на 25 с. м. підчас північного богослуженя вийшли на хори юрба недорослих, хоч вступ був заборонений. Сьвященик з панамарем і кількома хлопцями намагав ся зігнати непрошених гостий, причім зачинала ся бійка, серед котр[illegible]

рячійших молодців почало стрілять з револьверів, а рівночасно инші вломлювали штахети з хорів і кидали кусники дерева на середину костела. На другий день дика буча повторила ся на вечірні. Дійшло до сего, що стріляли навіть на дім сьвященика. Жандармерия увязнила кількох демонстрантів.

— **Спосіб на піяків** видумала поліция в Давії. Видало там розпорядженя, що ресторатор, у котрого переймуть пяного, мусить повісити кошта транспорту пяного до дому, поліції чи арешту і ще одначальний за ушкодженя чужої власности, якого би піяк допустив ся.

— **Хороба ґр. Толстон.** Берлинський Local-Anzeiger доносить з Москви, що стан Льва ґр. Толстоя є безнадїйний. Цїла родина зібрала ся коло хорого письменника.

— **Консерваторські справи.** Консерватори для памятників історії і штуки у східній Галичині відзивають ся до всїх представителів публичних власти і людий доброї волї, щоби їм доносили о всїх забутих мистецких, о сьвіжих находках та о всім взагалї, що заслугує на старанну опіку і збереженя его для будучини.

Що-до поодиноких справ, які були предметом нарад і рефератів крущ. консерваторія, згадаємо тут о деких важнїйших рефератах, д-рів Кенесси і Чоловского. Так именно комітет парохіяльний в Богородчанах просить сойм о запомогу з фондів краєвих на будову мурованої церкви покликуючись на свій старинний іконостас, що походить із скасованого монастиря т. зв. Святу Манявского. Сойм відступив тую петицию консерваторам, а послїдні висказались, що будова нової церкви і справа запомоги до них не належить. Д-р Кенесса висказав ся за безусловним узгляднюванем петиції. — На донесене сов. о. Олександра Стефановича, що в Стончатові переховує ся в дзвінници старий іконостас, що походить з давних часів, висказано гадку, що добре було би набути той іконостас до есархіяльного музея в Станиславові. — В Вульцї кут-яньскій, де має будуватись нова церква, ухвалено із старої перенести по ей розібранню старі забутки, особливо іконостас, умівно зреставрувати і умістити в новій церкві. — Що до справ архівальних в монастирях Василіянських в Жовкві, Крехові і Кристинополи, де робив студії д-р Кенесса і поімянно приводить деякі важні рукописи — суть консерватори тої гадки, що належало би у Львові заснувати центральний музей Василіянських старожитностей.

— **Супружа трагедия** відогравалась серед білого дня у Львові при ул. Самуеля ч. 10 дня 31. грудня між перейменами супругами Яном і Ольгою Яремами. Ольга Шанць була касиркою по молочарнях і шинарнях у Львові, Станиславові і Перемишлю, а Ян Яремко був в заводу муляром. Перед 6 лїтами побрали ся, а від 4 лїт бували між нами що-раз частїйші причини до сварні і незгоди. Вчінця покинула Ольга свого мужа і перенеслась на мешкане до вдовиці Катерини Вашпанської. Отже тут прибув вчера Яремко, думаючи, що прийде з жінкою до згоди. Коли однак угодові конференції не довели до кінця, вхопив Яремко ніж і пробив нім грудь жінки, котру без памяти відвезла станична ратункова до шпиталю, а его самого відставлено до поліцийних арештів, де признав ся, що позбавив замах з розпуки, бо ґнав за своєю жінкою, хоч она его покидала.

— **Людоїдство з голоду.** З Нової Ґвінеї доносить: Двох европейских ґадачів золота в страшний спосіб замордовано. Тут панує з причини посухи страшний голод. Тисячі людий живить ся корінцями. Наслїдком того вимагають людоїдства.

— **Смерть мілїонера.** В Москві вшпиталізовано вчорі в білий день при вході до одної церкви вірменського мілїонера, Іоана Джамґарова. Минувшого року Джамґаров дістав ся в руки кавказских розбійників, котрі пустили его на волю під услівем, що в найкоротшім часї зложить окуп. Мілїонер замість окупу послав на розбійників поліцию. Дїятого замордованє Джамґарова уважають в Москві актом німости із сторони кавказских розбійників.

— **Дрібні вісти.** Архикнязь Отто, рубаючи дерево в своїй посілости Шенаи, скалїчив ся досить поважно в ногу. — В Ґадимині застрілив ся вчора 10. п. м. Найс задля переслїдувань в службі. — В Н. Сончи арештовано зелїзничого котлярa Шуля за фальшованє пятикоронівок, котрі виробляв на власній машинці і розкидав їх по цїлій околиці. — Під Самбором посїкли уланы провінційного страшника Маланяку і поліцистів Кнапу, Дрозда та Ґрабарского за те, що спинили їх в переслїдуванню в міста

горівку. Ґрабарский конець в шпиталї. — Йосиф Тицїяньский, бувший урядник на квоту із зелїзничої каси і утїк перед двома місяцями до Монако а відтак до Альжира, звголосив ся сам до карного суду у Львові. В Берлинї утїк начальник філії народного банку німецкого Альберт Ґайде, здефравдувавши 95.000 марок.

Русини! Памятайте на Народний фонд!

Перепнека Адміністрації.

Ва. В. Сх. в Во. За грудень прийде на 40. с. — В. Ва в Па. на. На 1903 с виносить тепер Ве. До цїни червня 1903, прийде нам ще 20 с.— І. Ба в Пе. Ще 12 К.— Д. Ґа. в Уг. За сей рік прийде нам ще 6 К.

Ціни збіжа і других продуктів.

Львів 31 грудня. Валюта коронова. Ціна за 50 клґр. істо Львів. *Пшениця* стара 8·— до 8·50 а на термін 7·75 до 8·—, *жито* старе 6·50 до 6·75 а на термін 6·40 до 6·60, *овес* оброчний старий 6·20 до 6·40 а на термін 6·— до 6·25, *ячмінь* пастївний 5·25 до 5·75 а броварний 5·75 до 6·25, *ґриками* —·— до —·—, *рінак* 9·50 до 9·75 *пайлиця* —·— до —·—, *горох* пастївний 6·50 до 6·75 а до жнив 7·50 до 10·— *вика* 5·— до 6·—, *вікля ланяк* —·— до —·—, *бобик* —·— до —·—, *вікля кавобак* 5·75 до 6·—, *гречка* —·— до —·—, *конюшина* готова —·— до —·— а нова 6·20 до 6·40, *кукурудзка* (за 56 кільо) —·— до —·—, *кукурудза* червона 55·— до 75·—, біла 75·— до 125·—, *тютюн* 15·50 до 15·75. *Спіритус* лого на 50

40.000 корон виносить головна виграна відень кого товариства штук і промислу по 1 кoроні. Звертаєм увагу наших читачів, що тягнене відбуде ся неодмінно 15 сїчня 1903 по відтягненю 10%. проданці готівкою

Надіслане.

ТРИЇЦІ

Сьвічки на сьвято Йордану. Білі по кор. 3, 5 і 7. Мальовані по кор. 5, 7 і 9 поручає

Фридерик Шубут і С-ка

Львів, ринок ч. 45.

Одинока краєва фабрика воскових сьвічок.

1—8

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. упр. [illegible]

БАНКУ ШОТЛЯНДСКОГО

купує и продає

всякій папиры цѣнныя и монеты

по «найдешевшимъ курсѣ. Дешевшъ не чѣсенъ «Банкъ провінц. 2·4 (4)

Нові аркуші купонові
до угорскої ренти коронової,
ренти срібної,
6% облїґацій зелїзн. болгарскої.

експедиують

Сокаль і Лілієн

Поручення з провінції виконує ся відворотною почтою без дочислення провізії.

Коперницкий і Син

оптики і механіки, Львів, площа Галицка ч. 1,

поручають

НА ДЕРЕВЦЯ

бінокулї дамскі і кишкові в найновійших і найкращих ґатунках, дальноміри, барометри шкільні і кишкові, телескопи кишкові і т. д. Цїнники і окуляри газові, платировані і вызолочувані. Великий вибір ріжних модeлів машин паровых, газових і комнатних лодок, електричних апаратів і т. д. Поручення з провінції відворотно за побранем.

Ощадні пані уживають до печива незрівнаний в доброті, результатах і чистоті порошок дріжджевий. Пачка по 3 кр. вистарчить до ½ кільограма муки. — Найдешевша дорогерия **МЕНКЕСА**, ул. Казимировска 19. 752 1—2

По причині великого запасу цукрових украшань до убирання **ДЕРЕВЦЯ**, сподає по значно знижених цінах сортименти по 1 кр. 50 кр. і вище після набору фабрика цукерків і гербатників

Яна Гефлїнґера

Львів Театральна 8 738

МІД

вчільний, патент, правдивий, чистий, з власної пасіки в 5 кошах, блашанках по 5 кільогр. висилає **Франц Земба** в Підгайцях. 736 1—3

Живі риби

Щупаки, лини і короли в 5 кільогр. пачках за побранем почтовим висилає

Н. Розенбаум в Підволочисках.

7 7 1—3

Покій для двох Панів кавалерів, або академиків з цїлим утриманем. — Личаків 4 II. п. дверї 50. 736 3—3

Комітет церковний

в Вабудові (станция зелїзн. Кочистий, в власної пасіки в 5 кошах) шукає підприємця до будови дому для пароха. — Реflектуючі звернуть ласкаво ся лично в Вабудові дня 24. сїчня 1903.

734 2—3

На руські сьвята

прийме вовні замовлена так в місци як і на провінцию. Виконує як найстараннїйше. Цукерня Олександра Венедиктого, Львів, ул. Карола Людвіка, Готель центральний.

739 2—3

На подарунки різдвяні і новорічні

поручає

Адольф Зільберштайн

оптик і механік у Львові, ул. Кароля Людвіка ч. 9.

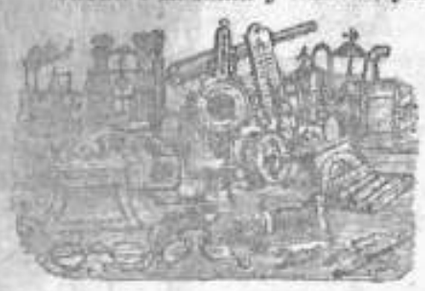

Льорнетки театральні з перлової маси, з кости слоневої, алюмінію і т. д.

Окуляри, цвікери, термометри, барометри, стереоскопи, пант скопи магічні ліхтарні, моделі парових машин, рахунки і дзвінки електричні 770 9—10

по найнижших цінах.

Знаменитий

МІД ДЕСЕРОВИЙ КУРАЦИЙНИЙ

з власної пасіки в 5 клгр. пущі за **6 К. 60 с.** оплачено.

Всі відбирателі дуже вдоволені.

Вельми займну брошурку д-ра Цесельского о ужитю і успішности курацийного меду висилаю даром і оплачено.

741 18—9 **П. КОРЕНЕВИЧ,** емерит. учитель **Іванчани.**

Казочно дешево! Доси небувале,

щоби столовий шкляний сервіс на 6 осіб можна було дістати за зр. **1.90**

з матовою опаскою на 6 осіб зр. 2·35.

Сервіс порцеляновий білий гладкий на 6 осіб за зр. **4·45.**

Сервіс порцеляновий столовий з декорацією в формі цвітів на 6 осіб за зр. **7·50.**

Сервіс порцеляновий до чаю з декорацією в формі цвітів на 6 осіб за зр. **1·60.**

Сервіс до чорної кави з декорацією в формі цвітів на 6 осіб за зр. **1·60.**

Сервіс до компоту шкляний на 6 осіб за зр. **1·35.**

Келишки до вина або горівки по 8, 10, 12 і 14 кр.

Склянки на воду по **4½ кр.** — Новинкі сервісів набувати можна у жерела загально вісного з дешевости і доброти для порцеляни, шкла російских самоварів і китайского чаю се в торговлі фірми

Єго Ціс. Кор. Величества надворного доставника

КАЗИМИРА ЛЕВИЦКОГО

Львів, ул. Трибунальска ч. 6.

Ілюстровані цінники безплатно і franco. 768 5—7

В Видавництві музичнім „Станиславівского Бояна"

появились дотепер слідуючі твори:

1. Д. СІЧИНЬСКИЙ:	„Не пора" хор мішаний з фортепіяном і хор муж. „а capella"	Ціна	30 сот.
2. „ „	„Дарення пісне!" хор муж.	„	2 „
3. „ „	„На скалах Дністра" Вальс на ф.	„	1 кор.
4. О. НИЖАНКОВСКИЙ:	а) „О не забудь!"		
	б) „Вернісь си сни мої!" на один голос з фортеп.	„	40 сот.
5. Д. СІЧИНЬСКИЙ:	„Шевченкові" хор мішан. „a capella"	„	40 „
6. „ „	„Кобзі!" хор муж. „a capella"	„	40 „
7. „ „	„Як почуєш в ночи..." на тен. з Ф.	„	60 „
8. АНТ. КУЖЕЛЯ:	„IV Коломийка" (присвячена Станиславівскому Бояну) на фортепіян	„	60 „

На складі маємо: „Три коломийки" на фортепіян, укладу Ант. Кужеля (з 4 проф. муз. в Чернівцях) Ціна 1 к. 50 сот. „Молитву" М. Лисенка, на два голоси з фортеп. Ціна 30 сот. В Народ! руський марш на фортепіян Р. Зарицкого

В IX ім випуску появить ся: **„Не сьпівайте мені сеї пісьні!"** на один голос (сопран) в супроводі фортепіяну Денися Січинського.

Надалі наші музикалія суть на складі у Львові і в книгарни Ставропігійскій і Наук. Тов. ім. Шевченка; в Чернівцях у Г. Пардіні'ого, в Самборі в книгарни п. Герліґа Візенберґа а в Станиславові в ґандлю п. Т. Сталевича, в книгарни п. Добошинського і „Народній Торговли" як також в адміністрації (Евг. Якубович в закладі карпім в Станиславові). — Видавництво дає радо свої видання в комісію.

Всі письма і гроші тичачі ся видавництва „Станиславівского Бояна" просить ся слати на руки п. Евгена Якубовича в Станиславові висилати. 708 2—2

Хронометрична фірма Зигмунда Гутмана 1860 р.

6 зр.

Незрівнані

в красоті і доброті мої правдиві швайцарскі

Брилянтово-чорно-сталеві

газовані р монтоар годинники, подвійно криті в трема брилянтово-чорно-сталевими кавертами, елеґантним верком („дінна порука), патент. правдом до всякіх, як онаді блищачий ціферблят, обвідка, стрілки і кільце з правдивого дубле-золота. Ті годинники за-для їх елеґантного вигляду всюди приняті і радо їх носять.

Ціна з опакованєм 6 зр.

Також самі дамскі годинники в гарнім виконаню 7 зр. — **До муж. і женьских годинників стосовні ланцушки з защіпкою 1·50 зр.** — Правдиві срібні ровні товари з в. — Срібний ровнотовар, подвійно критий 5 зр. — Висилає ся за побранем. Недогідне обміняють, або гроші звертаєть тож нема ризика.

JOSEF SPIERING

Wien, I. Postgasse 2—1.

Великий ілюстрований цінник годинників, ланцушків, перстенів і т. д. даром, оплачено. 721 b 6—7

Стосовний подарунок різдвяний!

Передпослідний тиждень!!!

Головна виграна Корон **40.000** Корон

ЛЬОСИ ТОВАРИСТВА ПРОМИСЛУ І ШТУКИ по **1** короні

поручають: **М. Йонаш, Кіц і Шіоф, М. Кляйнфельд, Якіб Штрор, Корман і Файґенбаум, Самуелі і Лянґдан, Шіц і Хасс, Авґуст Шелленберґ і син, Сокаль і Лілієн — банкари у Львові.** 741 12—?

Свіжий і здоровий товар в великім виборі по низьких цінах!!!

В наших склепах при пл. Ґозуховских ч. 5 (ріг ул. Казимировской), як також при ул. Сикстуській ч. 4 продаєм по цінах фабричних всякі цукунки: цукрів дезеровых, бомбонів, чекольди, перників, помадок, гербатників і т. д.

На деревця.

Великий вибір цукрів галянтерийних, бонбонєрки і т. д. до украшени деревця.

Новість!!! Какао а солодовій дтовщене здорове і лагідне ½ кільогр. 80 сот.

Дякуючи ласковій П. Т. Публичности за дотеперішну піддержку нашої від 20 літ в краю поважно цінєної фабрики поручаєм ся дальшим ласкавим взглядам.

З високим поважанєм

Парова фабрика цукрів і перників Брандштедтер і Спілка у Львові. 7.. 9—10

Знак ochronny цукрового хліба „Хлібороб"

Наш крохмаль волінкуючий з сею маркою охоронний „крохмаль волінкуючий" дбаємо, дбаємо і із сторони Р. Т. консументів над звичайної пильности, а так обставина есть доказом, що неуктивні ні рядні продуценти крохмалю пускають в торговлю свій незадалий фабрикат [недорівнуючий ані в приближаню нашому знаменитому продуктови], зазначаючи его **етикетами** подібними до наших. Таке виключительне вкладі довіряє вироблює в блуд Р. Т. консументів; тому в цілі охорони із перед втратами, осягаємо ся остереженя їх отсею пересторогою перед ошахрайским вживком, по учинки всім Р. Т. консументам наш знаменитий „крохмаль волінкуючий" з маркою охоронною, Кіт обвинуючай звук. Гофхманна фабрикує крохмали в Сальцбурґу. На складі у п. **ОСКАРА КРАЙЗЕРА** головного заступника у Львові, Жигмонтівска ч. 4.

Знак на вирізки ґумових печатей 79

Пчільний мід

правдивий, під ґарантією, оплачено, в 5 кільогр. блашанках розсилає за побранем

С. Аспіс в Микулинцях.

7·5 1—2

Перша руска робітня і склад виробів ножівничих в Галичині

Великий вибір **БРИТОВ** з правдивої анґлійскої сталі від 80 кр. до 3 зр. Бритви вже випробовані. Ножі столові і вилки, ножиці всілякого рода, трокарі, спущала, паски до бритов, ножиці до худоби і пр. і пр.

поручає

ІВАН ЛЯВРУК

Ножівник

ЛЬВІВ, ГАЛИЦКА 6. 5

„Szkolnictwo"

виходить рік XIII-тий, обговорює всі справи, які дотикають стану учительского і заразом виказує в правдивім сьвітлі хиби і недостатки шкільництва народного. Газета тая повинна находити ся в руках членів окружних рад шкільних і людий, цікавлячих народній просьвіті. Квартальна передплата 2 корони.

Адрес Редакциї: Новий-Санч.

7·5 2—6

Перший руский склад машин до шитя!

Незрівнаних доброты машины до шитя в ґафту Зінґера

Ножний вобуч 27 до 65 зр.
Ручний „ 25 до 45 зр.
Обручковий ч. 41 по 77 зр.
Обручковий ч. 45 по 88 зр. (для грубой роботы.)

Вел. Священникам, і пп. Урядникам продаю на раты, як також і для селян за потвердженєм уряду громадского. 103 3)—?

Услівя сплаты приступний. Готівкою о 10% дешевше. Наука шитя і ґлєту безплатно. Цінники на жадане даромъ.

ИВАНЪ ЛЯВРУКЪ *механік*

Львовъ, Галицка 6.

Хто хоче мати на зиму добру теплу одежду нехай удасть ся з довіром до спеціяльної особливої кождер і матерацій **Йосифа Шустера, Львів Коперника 5,** поручає материци волосяні подушки по 12·50, 14, 16, 18, 20, 24, 28, 30, 36, 38, 50. Материци з морскої ростини по 6·7, 8 зр. Сінники звичайні і сирожкові подушки, простирала, коци і т. д. 48 8

Прошу переконати ся!

Найлучше вино експортове ½ літра по 10 кр. Чорний бок, вино біле і червоне літра від 40 кр. Знаменита кухня у власнім заряді.

Русскі ґазети.

Реставрация **М. ПОМЕРАНЦА,** у Львові ринок ч. 7, 84 2—10

ВАЖНЕ

для катехитів і тих, що учать релігії в народних школах.

Третю часть практичного провідника для катехитів, в котрій поясняє ся наука релігії для 5 і 6 степеня наглядно для 3 і 4 класи народних шкіл, можна набути в книгарнях ім. Шевченка і Ставропігійскій у Львові по цині 2 К 40 сот. з почтовою пересилкою о 20 сот. більше. Першу і другу часть тої книжки можна набути рівнож в згаданих книгарнях по цині 2 К 40 сот., а з пересилкою почтовою о 20 сот. більше.

497 9 1

АРТИСТИЧНА РОБІТНЯ ШТУЧНИХ ЦВІТІВ

СТЕФАНІЇ НОГОРЕЦКОЇ

в Стрию (*коло Ґімназиї у власнім домі*)

получає

Цьвіти церковні, сальонові і карнавалові.

Букети шестанні: від 2 до 10 кор.
Букети до сьвічок: пара по 1, 2, 3, 4, 5 і 6 кор.
Ґірлянди і вінці: метер по 4, 5, 8 кор.
Вінці ґробові від 3 кор. і вижше.
Стройки і стрічки народні від 10 сот. до 1 кор.

Прошу замавляти листовно для Церквий, Сальонів, Крамниць. До цін застерую ся. Обслуга ретельна. Товар красний. З поважанєм

701 9—22 **СТЕФАНІЯ НОГОРЕЦКА в Стрию.**

СКЛАД ФОРТЕПЯНІВ І ПЯНІН

Л. МАРЕК

Львів, ринок ч. 9,

поручає фортепяни і пяніна з першорядних фабрик. 530 18—?

СВЄТЛО ЦЕРКОВНЕ

просто зъ фабрики въ скринках вбдъ 30 кільо получаня по цінъ фабричнбй а кменно:

I-а по 172 кор. за 100 кільо
II-а по 156 кор. за 100 кільо

кромъ транспорту выносячого около 6 корунъ за 100 К.

зложенім просимо черкнути

Народну Торговлю з Львовъ

Скринки в опаковане даромъ 122 11—?

Перфуми з білих фіялків

знамениті — ціна 80, 1·50, 2 і 3 К.

ІВАН ІҐНАТОВИЧ

Львів, ул. Синстуска ч. 25 і ул. Галицка ч. 11. Краків: Сукенниці ч. 20. — Перемишль, ул. Францішканьска ч. 24. 314 IV.

Один уділ 20 корон і 1 корона вписового.

„РИЗНИЦА"

Товариство зареєстроване з обмеженою порукою в Самборі

поручає перед надходячими празниками: Рождества Хр. і Богоявленя свої богато взасмотрені склады всілякого рода матерій церковних, шовковых, півшовковых і вовняных; також готові фелона суть нового часу в великім виборі, немало стихарі, оруси, покривала та всякі инші річи церковні;

також поручає

кивоти, образи процес., кадильниці, хрести престольні, процесіональні і рукі, ліхтарі, материї, пауки, лямпи, дзвінки гармонійні, тацї і прочі знаряди церковні; також Євангелія і всі книги церковні в гарних переплетах, дивани, букети і цьвіти до сьвічок.

Товар солідний — ціни найдешеші.

Приймають ся також старі ризи і книги до відновленя і направи. Всі чаші і дарохранительниці золотять ся в огни і відсилають ся вже посвящені.

„РИЗНИЦА" принимає гроші на книжочки вкладові (щадницю).

В всіх потребах церковних просимо з повним довірєм звертатись до „Ризниці".

744 6—10 **ДИРЕКЦИЯ.**

40% Просимо памятати о „Приюті". Виробляє ся всякі матерії в церковні ризи відів і сирят по священ., всіх в. Епархій.

Резклад поїздів залізничих обовязуючий від 1-ого мая 1912,

[Приїзд і відїзд поданий після часу середньо-европейского].

Поїзд пос. д. особ. приходить о годині	ДО ЛЬВОВА	Поїзд пасж. особ. відходить о годині	З ЛЬВОВА
6·10	з Кракова, Берлина, Варшави, Відня	6·25	до Сучави, Жидачева, Коресмеза, Потутор.
6·20	з Чернівців (Ішкан, Галацу), Гусятина	1·55 6·30	до Підволочиск, [Київа] Бродів дв. год.
6·50	з Врухович, щод. від 15/5 до 15/9 вин.	2·09 6·43	„ „ „ дв. Підз.
7·45	з Янова	6·35	до Лавочного, [Пешту] Борисл. Дрогоб.
7·40	з Підволочиск, Бродів на дв. Підзамче	8·30	
8·00	„ „ на дв. головний	2·55 8·40	до Кракова [Відня, Праги], Берлина
8·10	з Лавочного [Пешту], Калуша, Хирова	9·00	до Лавочного, Хирова, Калуша
8·15	з Сокаля, Равы руской	9·15	до Янова
1·35 8·50	з Кракова, Відня, Праги, Берлина	9·50	до Вежиці, Сокаля, Любачова
10·25	з Рихова, Любачова	2·40 10·30	до Чернівців, Ішкан
11·55	з Станиславова [Коресмеза, Потутор]	10·40	до Підволочиск, Бродів, Гусят. дв. Підз.
1·10	з Лавочного, Калуша, Хирова, Борисл.	10·57	до „ „ „ дв. год.
1·23	з Янова	1·25	до Янова від 1/5 до 15/9 в неділї і свята
2·20	з Підволочиск, Кошчинців на дв. Підз.	2·15	до Врухович від 15/5 до 14/9 в пнед. і сьв.
2·35	„ „ „ на дв. голов.	8·05	до Стрия, Сколього від 1 мая до 30/9
8·14	з Врухович [від 15/5 до 17/9 в пнед. і сьв.]	8·15	до Янова щоденно від 1 мая до 30/9
4·40	з Самбора, Стрия, Сколього [1/5—30/9]	3·29	до Врухович щоденно від 1/5 до 15/9
5·11	з Підволочиск [Київа], Бродів на дв. Підз.	8·00	до Рихова, Хирова, Любачова
5·25	„ „ „ на дв. год.		
6·50	з Кракова		
1·45 6·45	з Чернівців, Ішкан		
	НІЧ		
6·00	з Сокаля, Вежиці і Любачова	6·10	до Станиславова, Жидачева
8·54	з Врухович [від 15/5 до 14/9 в пнед. і сьв.]	12·45 6·20	до Кракова [Відня, Берлина, Варшави]
9·12	з Врухович [від 15/5 до 14/9 в пнед. і сьв.]	6·30	до Янова від 1/5 до 15/9 в буові дни а від 16/9 до 30/5 1913 р., щоденно
12·15 9·30	з Чернівців, Бухарешту	6·35	до Лавочного [Пешту], Калуша, Хирова
9·35	з Янова [від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята]	7·10	до Сокаля і Равы руской
8·40 2·31 9·50	з Кракова, [Відня Берлина] Ясла, Рова.	8·16	до Врухович [від 15/5 до 14/9 в пнед. і сьв.]
10·08	з Янова [від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята]	8·25	до Перемишля
10·20	з Підволочиск [Київа] Бродів на дв. Підз.	9·00	до Підволочиск, Бродів дворець голов.
10·02	„ „ „ на дв. год.	9·20	„ „ „ дворець Підз.
10·50	з Лавочного [Пешту] Хирова Калуша	10·05	до Янова від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята
8·14	з Підволочиск, Кошчинець на дв. Підз.	2·51 10·30	до Ішкан, Чорткова
9·55	„ „ на дв. год.	11·00	до Кракова, Відня, Варшави, Праги
		11·10	до Підволочиск, Бродів дворець голов.
		11·22	„ „ „ дворець Підз.
		4·15	до Кракова, Відня, Праги, Самбора
		6·50	до Врухович від 15 мая до 14 вер. щод.

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 годин вечерем до 5 годин 59 мінут рано. Час середньо европейский різнить ся від часу львівского о 36 мінут, а іменно 12 год. часу середньо-европейского то 12 год. 36 мін. часу львівского. — Бюро інформаційне ц. к. залізниць державних (ул. Краєвцких ч. 5) уділяє поясненя в справах залізничих, продає білєти всякого рода і розсилає їздн.

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одповідальний редактор: Др Евген Левицкий. Накл. з фабр. Черлянської. З друкарні Інституту Ставропігійского, під зарядом Іосифа Даниляка.

Додаток до ч. 283. і 284. „Діла“ з 2. І. 1903.

Польованє на рутеньство.

Петербурский Кгај став від якогось часу дуже балакливий на тему відносин між Русинами а Поляками в Галичині. Причина сего очинидна: зростаючий руско-польский антагонізм в Галичині, що сильним відгомоном зачинає відбивати ся поза межами краю, наповнює закордонних польских політиків несупокоєм, щоби ся польско-руска борба не скомпромітувала Поляків за границею і не пошкодила їм у других державах.

Читачі пригадують собі статї Кгај'у, передані свого часу намі і в „Дїлї“: одну, де галицким Полякам роблено виговір за поведенє з Русинами, а другу — відповідь п. Старжи на першу статю — де виложено програму дальшої тактики польских верховодів супротив Русинів, що полягає на вбиваню клина між руску інтелїґенцию а руских селян, щоби тим робом убити національні змаганя Русинів. Послїдний випуск Кгај'у приносить знов одну з сего рода статий, підписану псевдонїмом, згляднo гербом, „Sleprwron“, під яким крие ся один з найзначнїйших галицко-польских політиків. Стаття п. Сліповрона есть доповненем статї п. Старжи, а именно, коли стаття сего послїдного приступає до руской справи з боку спеціяльного, то п. Сліповрон доповнює его увага з боку психольоґічного, вказуючи Полякам ще один момент до використаня для успішної акциї супротив Русинів.

Сим моментом есть именно численє на рутеньство, яке ще на жаль не перевело ся в нашій суспільности, численє на се, що Русини, вичерпані великими політичними акціями, самі заснуть, а тим часом галицкі Поляки будуть могли розбити джаґаном руску скалу та серед завішеня зброї будуть могли перевести свої плани. Що більше: в сій статї навіть недвозначний натяк на можливість нової едиції ославленої нової ери на тлї ослабленої хвилево боевої енергії руской суспільности.

Та даймо слово авторови інтересної статї, що носить заголовок: „Elementy sporu“.

З початку статї характеризує автор зріст опозиційности, чи — як він каже — політичного „радикалїзму“ серед руской суспільности, приписуючи се явище, звичаєм польских та москвофільских ґазет, інїціятивї молодїжи і вивраючи в нас охоту „zmiażdżenia Polaków w Galicyi wschodniej“, та кінчить сю характеристику так: „Наівний і реторично-бомбастичний клич „За Сим!“ зачато толнувати дословно, студентскі ідеалики і ультра-радикальні розмашки висунено на чоло та поповнено таку бездонну похибку, за яку галицка „Україна“ ще чимало заплатить.“ — Та тепер — по інформациях п. Сліповрона — наступила „розумна“ реакция. Ото „сї найповажнїйші і найосторожнїйші... котрі мусїли замовкнути супротив гуку студентів і шуму сліпої ненависти, начинають підносити голови і накликувати до опамятаня. З се спадковисцї Романчука, як творця т. зв. „нової ери“ з 1890-ого року“... Повитавши з радостию сей „зворот“, п. Сліповрон доповнює сю психольоґічну характеристику такими виводами: „Університетска буча, аґрарний страйк, о скільо розбиває ся їх як прояви національної борні, були несподїваними вибухами нагромадженої енергії, жалю, ворожнечі, розчарованя і довгого ожиданя на те все, за що перед двома роками рускі посли зробили громадяну секесию з галицкого сойму.

Довголїтна безпрограмовість польскої політики супротив Русинів і деякий помотаний комплекс обставин спричинили, що вживаданє сеї енергії наступило в так дуже недвозначнім, так дуже антипольскім напрямі. Чей-же инакше й не могло бути! Мусимо признати се, коли станемо супротив Русинів радше на біольоґічнім, ніж на субективно-політичнім становищи. Однак в визисканю сеї енергії Русини поповнили так богато похибок, що величезна сила, яка так нагло проявила ся в їх суспільности, принесла їм самі втрати, замість справдїшного пожитку. Природне вичерпане мусїло наступити зневідмінно до конечности. Період апатиї, внесши і деякої національної вялости запанує з хвилею, як вигаснуть послїдні огники студентских деклямаций, коли серед суспільности перегомонить слава „героїв“, а місце їх займе розвага і порахунок... Все те мусить наступити, як доконечний наслїдок істнуючих причин. Не пророкуємо, тілько — дедукуємо...“

З'образивши так психольоґічний стан руской суспільности в теперішну хвилю і в найближший час, галицко-польский політик виводить дальше з него консеквенциї і ради для польской політики та пише:

„Для розважної польской політики ся обставинa (значить: з одного боку „зворот“ у „сих найповажнїйших і найосторожнїйших, а з другого боку „знесиленє“ руской суспільности — *Ред.*) була би дуже пригідною, **прямо неоцїненою**. Русини, накладуваши відразу стілько енергії в тілько ріжнородних сферах, самі лишили ся збруї. Тепер мусять кувати ві нанове, мусять тепер відпочати. Настала отже хвиля віддиху, занїменя збруї з конечности. Для польской політики насувається **ідеальна нагода скріпленя окопів**. Побіджені відпочивають, побідники повинні... **взяти ся за джаґан!**“

Стілько п. Сліповрон що-до тактики польских верховодів супротив Русинів. Слова галицко-польского політика з Кгај'у і его комбінациї ясні та не потребують коментаря. Скажемо тілько: автор комбінує раціонально і підхоплює вірно психольоґічні фльоктуациї, що однаково проявляють ся в кождій масовій боротьбі: — вакончуване масової енергії, наглі ей накладуваня і внесеня та нове нагромаджуване енергії, за чим в послїдне наступає та сама історія.

Та з сих правдивих у своїй основі помічень польского політика виливає для нас з тим більшою силою серіозна наука, що нам серед незавершеного ще рутеньства значної части нашої суспільности, в котрій ще стілько внесохочених і апатичних одиниць та котрій так богато ще бракне до ідейно-політичного виробленя і програмовости — треба пильно стерегти ся. А передусїм треба пильнувати ся перед тими „поважнїйшими і осторожнїйшими“, котрі свое рутеньство та політичний сервілїзм покривають терміном високого політичного „досьвіду“, „реалїзму в політицї“, „розваги“ і тим подібними, прямочинно звенячими фразами. Політичну короткозорість чи сервілїзм сих людий радить п. Сліповрон визискати для приспаня руской суспільности, що й так хвилево втратила боеву енергію. Тож некай вони знають, що своїми „високополітичними“ та кунктаторскими переважними лише ладить терен для польского джаґана...

Ми-ж — можуть панове Поляки бути сего певні — оружия в рук не кинемо і не позволимо заснути нашій суспільности під звуки колискової пісні рутеньства, а час на завішене збруї і віддих буде аж тоді, коли руский нарід дихне свобідною грудию яко рівноправний чинник на руській земли.

Нова ера — не повторить ся.

Допись із Скільщини.

[Нужда в горах. Господарка скільского „комісариту“.]

Вірний образ нужди в наших горах, поданий в дописи в ч. 280 „Дїла“, доповню ще деякими подробицями.

З причини инпна недостиг у нас вівсин. Наші верховинці покосили его на пашу; а і видаток в „кромплях“ (бараболи) не найлучший. Буде скоро передновок сеї инпи, та і голод заглине мабуть у вікна маленьких, темних хиж; бо заробок по лїсах зменшив ся, лїси-ж сильно пороздали, а до того всякий народ зі сьвіта тягне в сї гори шукати за зарібком: і бідний обдертий закарпатский Бойко і такий же сердечний замараний Гуцул. Наші-ж верховинські Бойки не то що потратили легкодушно свої полонини, так що нинї не мають де маржини випасти, а ні то дорого оплачують ся лихварам за випас, але випродали і що найкрасші лїсні парцелї і на згарищах „копанок“ (зрубів) засівають слабонькє житце та садять „кромплї“, хоть а сей господарки не великий хосен. Взагалї наш мужик мимо вродженого таланту і горячого верховинського темпераменту в справах економічних непорадний, прямо легкодушний, та здає ся на ласку і неласку всякого лихваря, що напинає ся обильно его керманицею та проходжує ся в атласах. Кільно тих панок в цілій свільсній верховинї, кільно вони лиха наробили нашому безрадному народови, кільно саплюндрували господарств, се лише хиба один Бог знає! Тут поле до формальної студії над великою руїною народного майна. Та за мало вказати на всіх лиха, треба вказати і подати й деякі бодай способи заради та самопомочи, щоби охоронити від цїлковитої руїни решту народного майна.

А иним же обзором лежать поле просьвітне, котрого лиш слабі проблиски, слабенькє зарево денеде видно! Моя інтелїґенцию видно ледви жменька одиниць, що йдуть з лучивом сьвітла в народ. Так само видно лиш поодинокі одиниці між народом, що двигались морально, а впрочим тьма кромішна заливає наш верховинський виднокруг.

В самім Сколім міщанством може собі засьпівати лебедину пісню. В новім Сколім, видко як на долони, буде все рішати жидівско-старостинська кліка! По розвязаню обох рад радить від весни с. р. „комісар“ д-р Миронович при помочи байрату. Довідуємось, що зачало ся урядованє від сего, що за гроші з фонду бідних, призначеного на шпиталь, побудовано магїстрацину салю з паркетами і кафльовими печами, хотяй каса мійська порожнечею голить, а в місті при головній улици ледви кільна лямп блимає. Та мимо упливу більше як пів року від часу розвязаня обох рад не то що не переведено нових наборів, але д-р Мирович, як зачуваємо, при участи деяких членів байрату має продати властителям Сколього дві третини громадского лїса і сим позбавлено громаду одинокого її майна і правдивої жилсї окраси. О затвердженє сей уховали робить ся заходи і в раді повітовій, і навіть повітовий лїсний заряд має дати своє приволенє, хотяй ніцо торік сей заряд заявив ся против всякої експльоатациї лїса з причини, що лїс за молодий і що не було для него виробленого плану господарчого. Чи о тім не знають члени байрату о. деван Мартинків, мг. Панатович і п. комірник Маделєвский? Чи мало би щось такого на їх відомостию стати ся? Чи не можна би знати, коли сї господарці під сном п. Немадомского буде раз конець?!

Може би сею справою занялись більше п. п. члени повітової ради стрийскої, а фактом сї подаємо і до відома наших стрийских послів: д-рів Олесницкого і Коса.

Верховинець.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Відень. Оба правительства удержують в найбільшій тайні не лиш зміст довершеної австро-угорскої угоди, але навіть не можуть зрадити сих трудностай, котрі треба було в послїдній хвили поборотя. Сель заявив тілько, що в борбі, яка тепер скінчила ся, нема ні побідителя ні побіджоного. Обі сторони скористали, бо поборолo ся трудности і перешкоди, котрі стояли на перешкоді порозумінню. Побідила гадка оборони обопільних інтересів без жертв з котрої небудь сторони, не лиш при спільности існуючої але і при задержаню перозривної політичної звязи і економічної спільности.

Лямбсдорф.

Відень. Вчора в полудне був Лямбсдорф на працальній авдиенциї у цісаря, вечером від'їхав до Петербурга.

Германізация Познаньщини.

Познань. На перше урядоване академії в Познани виплачено в проекті державного етату прусского 57,000 марок. При академії буде установлених 3 університетских професорів і 3 надзвичайних, а крім того доповнюють тїло учительске визначні учені, правники, адміністративні урядники, історики і т. д., що належать до иних інституцій або властий, котрі уряд учителїв будуть виконувати яко побічне заняте.

Венецуела.

Вашинґтон. Відповідь Кастра є досить обемиста і буде подрібно перестудіована ріжними заграничними правительствами. Держ. департамент передасть сю відповідь европейским державам. Відповідь Кастра містить дорогу до відступленя спору мировому судови в Газі.

Лондон. Кастро вернув з тріюмфом до Каракасу, бо операциї повстанців пощастились ему. Повстанці стратили 112 убитих і 325 раненых. Майже всї коменданти повстанців впали в руки Кастра.

НОВИНКИ.

Оповіщенія:

— **Признанє для Ев. Чеховича.** З Самбора пишуть нам: Дня 30/12 загальні збори руской Бесіди в Самборі іменували одноголосно їх Преосвящен. Ев. Чеховича почетним членом Руской Бесіди в Самборі з вдячности, що при канонічній візитациї Самбора їх Преосв. особисто посітили руські товариства і теплим та щирим словом їх покріпили. Рівночасно вибрано депутацию з рад. Добрянского і д-р Стахура, котрі мають вручити відповідну грамоту. *А.*

— **Подяка Вп. П. д рови Читалюкови!** Приймiть, Високоповажаний Пане, найсер дечнїйшу прилюдну подяку за сьміху і цїлком безінтересовну Вашу оборону підчас нашої страйкової розправи в Тернополи в дни 18/12 1902. Нехай Всевишний винадгородить Вам, Вп. Пане, за Ваш труд і додасть сили до дальшої працї! *Тимчасовий Кумітет і товариші*, з Товстенького, гусят. пов.

— **Представленє аматорске**, получене з продукциями хору друварів, уряджує в неділю дня 4 н. ст. сїчня в великій сали Тов. „Зьізда“ кружок забавочний львівских друварів. Програма дуже богата, а між иншими відіграють аматори сценічну картину Й. Масклоффа „В гірничій дуброві“, переложену на руске п. А. Крушельницким. Чистий дохід призначений на будову власного дому. Початок о годині 7 вечером.

— **Самбір.** Комісия іспитова для учителїв шкіл народних повідомляє, що іспит кваліфікациїний розпічне ся 16. лютого 1903 р. Подания належить вносити через ради шкільні окружні найпізнїйше до міпця сїчня 1903 до п. н. дирекциї ком. іспитової.

— **Народне віче.** ине відбуло ся дня 31 м. ст. грудня в Богородчанах, инпало — як нам доносять — величаво. Народа зібрало ся така тьма, що простора сала місцевої ради повітової не могла его помістити. Окрім небувалого досї числа богородчанського руского міщанства та довколичного селянства, прибуло тамош Вел. Духовенство майже в комплєті, і те, — як пишуть нам — без ріжниці політичної краски; далї уся руска інтелїґенция, а навіть повалене число інтелїґенциї польскої, яка з'явила ся на віче з цїкавости. Головний реферат держав о. Баран, а розентузиязмований народ раз-у-раз громив: славно! — як сала тряслa ся. На тім вічу запали одноголосно одобрені слідуючі резолюциї: 1) подїл шкільної ради краєв. на дві секциї, 2) зміна плану науки в тім напрямі, аби заведено школи 4-класові, де учено би нїмецкого языка задля ліпшого підготовленя молодїжи до шкіл середних; 3) підвисеня платаї народн. учителям; 4) зміна системи в школах в той спосіб, щоби там, де нема значного числа (25) дітий, уживаючих дома польскої мови як розговірної — наука відбувала ся виключно лише в руским языцї; 5) кресованє повних руских ґімназий, а покищо отвореє руской ґімназиї в Станиславові; 6) кресованє руских шкіл реальних і заложеня у Львові окремого руского університету, а покищо кресованє рівнорядних руских катедр з руским викладом. Між цїлим народом панувало нечуване одушевленє. Дальші віча заповіджено: в Солотвині, а відтак знов в Богородчанах. Про се віче помістимо обширнїйше справоздане.

— **Нова аґенция народної ради.** Після доношеня „Петерб. Ведомостей“, відбули ся минулої неділї в Петербурзї инкорпоруючі збори галицко-руского товариства. Основатель, Драґоманровский, заявив, що цїлию товариства є утворити в осередку Росиї звязь між Москалями а підкарпатскими Русинами. Головною задачию має бути добродійність (нові пособія для галицких шкалів!) і розповсюдненє московскої мови між Галичанами, щоби втягались в способ російского жита. При виборі виділу инпов як голова товариства Будилович, заступили Лисчак, виділовими стали Добрянский і Комаров. В зборах взяв участь редактор „Правительственнаго Вестника“, Кулаковский.

— **До чого инк не беруть ся.** Польска ґазета в средствах на винищенє руского елементу в Галичині прямо невичерпана. Видачи, що наслїдком зростаючої самосвідомости поминулого нечуваного людку тепер з ним не легка справа, завернула ціле вістре своєї антируской політики против всіх чинників, що викликують і піддержують у народа національну свідомість. Отже обусловили субвенцию „Просьвіти“, котра мала-б після їх бажаня пропаґувати ідеї „возлюбленої отчизни“, мобілізують ся до загальної війни з руською інтелїґенцию, щоби видерти нарід з під її впливу, а ось пригадали собі й на руский театр. Яке величезне значінє для народного розвитку має театр, се знають добре самі Поляки, а що руский театр специально відграє в духовім піддвигненю нашого народа дуже важну ролю, так гуси! Провід в тім найновійшім етапу обяло очинадцю Słowo (wstęp) polskie, котре замагало прямо від правного виділу, щоби заквестіонувати виплату субвенциї руському театрови, бо він „cie jest takim, jakim przychylny Polak i uczciwy Rusin chciałby go mieć“. Ми скажемо „Słow-у“: Ми не втручаємо ся в те, який є польский театр, хоч бере сім разів тілько що руский, отже і вам від нашого театру „руки проч!“ О тім, та наш театр, призначений для нас, добре сповняє свою культурно-національну ролю, покликані судити лише ми.

— **Еще із страйковых процесів.** При розправі апеляційній перед ц. к. судом окружним в Тернополи яко трибуналом апеляційним дня 31/XII. против академика Володимира Семків, засудженого ц. к. судом в Теребовли на кару арешту сім день за §. 3. зак. конл. зістав Семків увільнений від вини і кари. Того самого дня відбула ся також розправа апеляційна против п. Осипа Шпитка, засудженого ц. к. судом в Тлустім на кару арешту трех днів за скликаня зборів без повідомленя власти. І той вирок внесено в обох оскаржених: Шпитка і Огороднika увільнено від вини і кари. Воронин безінтересовано з рамени Нар. Комітету п. А. Гривенецкий.

— **Ярославска Русь.** З Ярославщини пишуть нам: І наші сторони не полїтали позаду з наближенєм дїточого сьвята. Ото в навечерія сего празника загостив ся, Николай до дїтий руских в Порохнику, як також в Яро-

НАЙМОДНІЙШІ паски, ґорсети, рукавички „Діяна“, тк, ФЕРДИНАНД ҐІТЛЄР
коронкові шалики — поручає у великім виборі
Львів, площа Галицка ч. 3. 25 15-2

славі і наділив своїх любимців даруночками, заохочуючи їх рівночасно до пильної науки всього, що своє питоме. А треба нам під тим взглядом усильної праці, бо діти наші завдяки нашим опікунам і системі шкільній з одної сторони, а байдужности чи недбалости родичів та катехитів з другої винародовлюють ся і стають опісля „obrońcami kresów". Відносить ся се особливо до дітий шкіл народних в Ярославі, з котрих дуже малий процент умів без похибок відмовити „Отче наш", а ще менший висловитись по руски. Безперечно головну вину сего попосять родичі, однак думаю, що як би оо. катехити завдали собі більше праці трошки пожертвования, то успіхи були би певно инші. — По відході св. Николая провела ярославска Русь спільно вечер на веселій розмові і товарискіх забавах. З прикростю однак завважати треба, що Рутенія наша не явилась в такім числі як була повинна і як комітет сего сподівав ся. Видко у нас на кождім кроці буйдужність, а о якімсь почутю солідарности не може бути навіть бесіди. Так однак дальше бути не може! Кождого, що буде відтягатись від участи в якімсь торжестві народнім, будемо уважати за ворога, бо як каже пословиця — хто не з нами, той проти нас, і будемо такого пятнувати. — Дня 21/XII. відбув ся знов в Порохнику вечерок в честь Папи. Вечерок сей удав ся під кождим взглядом дуже добре, особливо коли зважимо, що на естраді виступали самі міщани. Молоденька мішаночка віддекламувала „Хустину" так удачно, що могла-б вдоволити і вибагливу публику. Рівнож добре віддав деклимацию: „ти єси Петр" один міщанин. З вдоволеном піднести належить, що в тім торжестві взяла участь вся польска інтеліґенция, за що належить ся їй щира подяка; натомість з провінциї не видко було нікого. Вже то наша провінция ніколи майже не грішить охотою явитись там, де її кличе народний обовязок; она відпочивае по праці, котру другі зробили! Підчас торжества відчитано телеґрами, які наспіли від Преос. Еп. Чеховича з архиерейским благословленем, о. д-ра Ґробельского, та нач. суду Левицкого. Велику заслугу в розбудженю національної сьвідомости у наших чесних міщан, що дотепер спали, положили о. Водревич і судия Ґлібовицкий а праця їх вінчаєсь вже пожадаными успіхами. — *Observator.*

— **Свої до своїх.** В Стрию отворено недавно артистичну робітню штучних цьвітів п. Стефанії Погорецкої. В области нашого промислу домашного се новина і треба признати — ся галузь вже давно повинна була найти широке розповсюдненє. Наш нарід відчуває красу природи і строїть залюбки свої хати, свої образи, хрести і статуї при дорогах цьвітами та вінцями. А вже особлившу вагу прикладае до внутрішної прикраси церков, де примінюе штучні, паперові цьвіти. Часами подибуе ся по церквах того рода цьвіти дуже красні але частійше яскрави, разячі. Брак тут естетики, яка може бути лише витвором вмілої, артистичної роботи. Сій недостачі постановила зарадити фабрика штучних цьвітів п. Погорецкої, котра уводить до церков цьвіти красні, тревалі а дешеві. Їх високо естетичний, бо природний уклад прачиває ся вельми до піднесенна духового настрою. Та ще з иншої сторони робітня п. Погорецкої являєсь для нас хосенною, бо дае можність зарібку і праці вечодній сироті або вдовиці і задержуе в руских руках неодин гріш, що перемикав ся непотрібно за границю. Що само виконане штучних цьвітів стоїть на висоті артизму, сьвідчить найліпше те, що такі поважні і загально звісні фірми, як „Народна Торговля", пп. Димета, Устеньского і ин. справоджують вироби фабрики п. Погорецкої до своїх складів. Тому не улягае сумніви, що наш загал а особливо настоятелі наших парохій зуміють також відповідно оцінити і поперти дїяльність сеї артистичної робітні. Дістати там можна не лише цьвіти церковні, але й сальонові, вазонові, карнавалові і до капелюхів, дальше нагробні вінці і народні стрічки. Замовляти треба під адресою: Стрий коло ґімназиї, у власнім домі.

— **Цеховничий уряд в Бродах**, істнуваший там з давен давна, ще як місто вело ожившену торговлю, скасовало тепер міністерство скарбу з днем 31 грудня та придїлило дотичні аґенди того округа до цеховничого уряду у Львові.

— **Новорічні ґратулянти** наробили вчера не мало клопоту львівскій поліції, бо через цїле пополудне громади підохочених „горожан" справоджували ся взаїмно до поліції шукаючи тут справедливости. На списуване протоколів не старчило сил, а на уміщене ґратулянтів, де би проспали ся, забракло місци в поліційних арештах. Не дай Боже, щоби так все йшло, як началось з новим роком!

— **Арештоване мантія.** Вільгельм Ясеняк бувший писар в Буську, занимав ся тим, що мав увільняти людий, котрі відсиджують кари по арештах. Від Настки Гораликової вимантив 56 К на увільнене єї мужа, що відсиджуе кару за убийство в Золочеві. В такій своїй ґуманітарній місиї прибув він до Львова, але тут ему не пішло так легко. Поліция его приарештувала і прийде ся ему самому поглядати кого такого, щоби его увільнив з арешту.

— **Убійство з задрости.** Жертва супружої траґедиї при ул. Сикстуській, Ольга Яремко-ва, о котрій ми згадували вчера, померла в шпитали в 24 році житя.

— **Розбишацтво в Болгарії.** На пограничній території між Болгариею і Македонією завело ся страшне розбишацтво і нема тиждня, щоби дневники не доносили о якихось нападах або бійках. Се розбишацтво витворило ся звідти, що Македенія в підмінована політичною аґітациею з усїх боків, власть місцева в безсильна, а через Македонію пересувають, як через догідний операциїний терен, всякі непевні індівідуа. І так доносять з Бресова коло Монастира, що там показала ся в минувшу суботу шайка, зложена з 8 болгарских розбійників, котра довела до проливу крови. На вандруючих робітників ударило 70 вояків і жандармів і в борбі ранено офіцира, а 25 вояків забито або тяжко ранено. Із шайки упало двох. В борбі брали участь також мешканці Бресова, де спалено 3 доми.

— **Дворскі скандали.** Справа утечі архикнягині Люізи стане небавом предметом конференций між дворами австрийским і саксонським. Поки се наступить, саксонський двір з огляду на здоровле короля Юрия, котрий занепав в послїднім часі на інфлюенцу, старае ся як найскорше упорядкувати справу наслїдниці престола. В тій цїли оповіщено королївске розпорядженє, котрим іменуе ся специяльний трибунал, зложений з сімох осіб. Розправа буде тайна без співучасти прокуратора. Кожда сторона мае право іменувати свого правного заступника і не в обовязана являти ся перед трибунал особисто. Припис цивільного закона о пробі помиреня подругів перед розправою не буде примінений. Відклик від приговору, домаганє ревізиї і зажаленє неважности виключені. Приговор стане правосильний з хвилею оповіщенє. У всякім случаю король застерігае собі зміну або доповненє повисших приписів. Замітне при тім, що опущений жінкою арх. Фридрих Август згідно з приписами католицкої церкви домагае ся не розводу, лиш судового розділу (сепарациї) подружої спільности. Коли отже се стане ся, він не може женити ся вдруге. Натомість арх. Люїза може, що вже й стало ся, домагати ся розводу і осягнувши его, мае на основі цивільного закона право вдруге вийти замуж. Просьба о розвід, внесена архикнягинею до Ватикану, обіймае 16 аркушів. Наразі перебуваe архикнягиня все ще в Женеві, звідки не може виїхати, бо сейчас би її арештували. В самій Женеві закон не переслїдуе віроломства. Матеріяльне положенє залюбленої пари поки-що забезпечене. Забрана готівка та цїнні папери представляють значну суму. Та й Жірон мае досить значне майно, котре вистало б їм вповні до житя. Клопіт мають лише з родинними дорогоцїнностями, вартости 400.000 франків, котрі архикнягиня забрала із Сольногороду. Жірон, страхаючись, щоби їх не вкрадено, післав їх своєму братови, капітанови в Бруксели, щоби зберіг їх в касї банку Credit Lyonnais. Позаяк брат дорогоцїнностий не принявь, уміщено їх в брукселськім урядї митовім, звідки мабуть до рук архикнягинї більше не повернуть. Впрочім бавить ся залюблена пара в Женеві не зле. Ходять обоє на проходи, до театру, роблять в склепах закупна... Докучають їм лише юрби народа, котрі волочить ся за ними і придивляють ся як дивоглядам. Також цїлі хмари ґазетярских репортерів дають ся їм в знаки. Арх. Леопольд Фердинанд сидить тимчасом в Монтре. Нанявь собі комнатку в готели і дожидае кінца своєї афери. Перед кореспондентом Frankfurter Ztg. мав заявити, що зовсїм ще не зрезиґнував із всїх архикняжих прав. Архикнязь вислав був з Цїріху до цїсаря лист з просьбою, щоби позволив ему зложити архикняже достоїньство. У відповідь на се письмо прибув до него від цїсаря ротмістр Тепли і предложив ему услівя, під якими міг зречи ся дотеперішного титулу. Позаяк він на ті услівя згодити ся не міг, тому й не підписав їх. До тепер отже архикняжого достоїньства **не зложив**. Після донесень паризких дневників мав звернути ся до французского правительства, щоби позволило ему як фармерови поселити ся на острові Мадаґаскарі.

— **Людоїдство.** З Нової Ґвінеї доносять, що тамошні жителї замордували двох европейских ґлядачів золота і пожерли. Пануе там страшний голод, так що населенє живить ся корінцями, а в недостачі того кидають ся на людий. В одній межиусобици між двома племенами згинуло в сей спосіб 25 людий.

Послїдні вісти.

Відень, Neue freie Presse оголошуе точки австро-угорскої угоди, заключеної дефінітивно між обома правительствами, як і постанови самостійної цлової тарифи. Тарифа заключае підвищене цла на збіже і умірковані цла на товари фабричної продукциї. Угода мае обовязувати 10 лїт.

Нині відбувають ся в парляментї наради делеґатів з Моравії в справі ческо-нїмецкої конференциї і нїмецкі делеґати з Чехії. Завтрішні ческо-нїмецкі наради отворить д-р Кербер відповідною промовою.

Париж. З нагоди нового року складав през. Любетови ґратуляциї також папский нунций, котрий величав висказами симпатиї Францию і єї президента.

Померли:

— **О. Амвросий Крушельницкий**, парох в Білій коло Тернополя, батько п. Саломеї Крушельницкої, славнозвісної сьпівачки, видний руский патріот і ревний робітник на ниві народній, помер дня 31. грудня м. р. Похорон відбуде ся завтра (в суботу). В. е. п.!

40.000 корон виносить головна виграна віденьского товариства штук і промислу по **1 короні**. Звертаем увагу наших читачів, що тягнене відбуде ся невідкличнo 15 сїчня 1903 і всї виграні виплатить продавцї готівкою по відтягненю 10%.

Масть на відморожене

есть єдине средство, споряджене після старих приписів домових, лїчаче цїлком певно кожде відморожена. Висилае оплатно за надісланем 1 К 20 с.
В. Котульский, Озеряни коло Бучача. 778 5-1

Гроші кождий викидае, хто купуе готові лїкери, позаяк найдешевша дроґерия **МЕНКЕСА, ул. Казимірівска 19**, продае есенцию до виробу всїляких лїкерів дека від 5 кр., вистарчаючу до 1½ літра лїкеру. Цїнники і спосіб ужитя даром. 791 2 2

РЕСТАВРАЦИЯ М. ІЛЬКОВА
Львів, ул. Собіского ч. 3
поручае
для Веч. Духовенства яко найвідповіднїйше місце, яке тілько бракувало до сего часу, а яко звісний реставратор з Froh-in'y можу сьміло ручити за здоровий харч і напитки.
Пиво пільзеньске і окоцимске.
4-9 13 154

Потреба руской особи до провадженя дому і кухні у самотного сьвященника в Америці. Місячний гонорар 50 Корон а. в., харч і квартира. — Власноручні письма адресувати: Nort America
790 Cmajło Ramey, Pa. 2—7

Мід пчільний (патока) правдивий під ґарантию висилаю в 5 кільоґр. бляшанках по 6 к. оплачено за побранем почтовим.
І. МЕНЧЕР в Микулинцях.
787 4—30

Важне на свята!
Нова фірма Розенблят і К-о ґуртовний **СКЛАД ВИН**, фабрика коняків і шампанів в Чернівцах достатчае правдиві добрі вина по дуже низьких цїнах. Лиш спробовавши кождий переконае ся, як добрі тї вина і дешеві в цїні. — Просимо звертатись прямо до: Розенблят і К-о склад вин в
783 Чернівцях (Tivoli.) 2—3

На подарунки різдвяні і новорічні
поручае
Адольф Зільберштайн
оптик і механік у Львові, ул. Кароля Людвіка ч. 9.

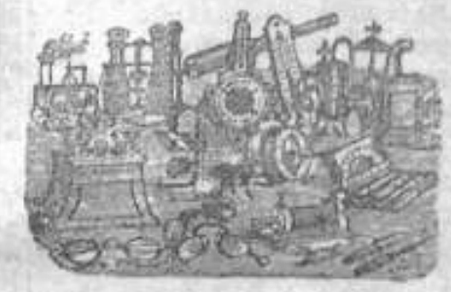

Льорнетки театральні з кости слонової, алюмінїум і т. д.
Окуляри, цвікери, термометри, барометра, стереоскопи, панорами, магічні лїхтарні, моделї парових машин, райєцайґи і дзвінки електричні 770 9—10
по найнижших цінах.

СКЛАД ФОРТЕПЯНІВ і ПЯНІН
Л. МАРЕК
Львів, ринок ч. 9,
поручае фортепяни і пянїна з першорядних фабрик. 590 78—?

Пропу сглядати
Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів
АДОЛЬФА РАШІА
у Львові, Ринок число 11.
на против тов. „Просьвіта".
Препоручае великий вибір мужеского біля, краваток, рукавичок, парасолів, паличок, шкіряних виробів, ремінних кальошів, всїляких альбумів, карт з видами, мил тоалетових і перфумерії
242 **ВЕЛИКИЙ ВИБІР БІЖУТЕРІЇ** 173—150

Експорт до всїх держав европейских!!!
Виріб красний. **Египетскі тутки і паперці** 554 **АІДА** £3—100 суть **найлучші узнані.** Виріб красний.
Головний склад: „АІДА" Львів, ул. Панська, ч. 10.

Карти сьвяточні і новорічні поручае в найбільшім виборі по найдешевших цінах
Антикварня Ґрунда
Львів, Театральна 16.
862 1—3

Хто хоче мати на зиму добру теплу кождру нехай удасть ся з довірем до спеціяльної роботи кождер і матерацїй **Йосифа Шустера, Львів Коперника 5. Новість!** на способи заграничний сор надала звістна фірма паровну машину до відчищуваня піряних подушок. Піре збите довгим уживаном відзискуе цілком по 30 кр. за кільо. Наволоки на подушки метер по кр. 70, 80, 1, 1·20 до 1·60. 726 f

Лекция на селї.
До двох хлопців пошукуе ся учителя-академіка, або що кінчив студия і приготовляе ся до іспиту. Розумівчі сьпів і музику мають першенство. — Рефлектуючі звольнять адресовати: о. *Яков Зробек*, парох в
783 Вертелцї, п. Заліщі. 2—3

Ощадні пані уживають до печива незрівнаний в доброті, результатах і чистоті порошок дріжджевий. Пачка по 3 кр. вистарчить до ½ кільоґрама муки. — Найдешевша дроґерия **МЕНКЕСА, ул. Казимировска 19.** 733 1—2

Важне для П. П. Урядників і Академиків!
Здоровий і смачний харч можна набувати місячно або денно при ул. **Куриовій ч. 6** партер, двері ч. 5. Обіди з трох страв по 20 кор. вечері по 16 кор. місячно.
Харчуймо ся також у своїх!
491 13—1

100 до 300 зр. місячно
можуть заробити особы всякого стану въ каждой мѣстности певно и честно, безъ капиталу и риска, черезъ продажъ законно дозволенныхъ паперовъ державныхъ и льосовъ. Зголошенія до: LUDWIG OESTERREICHER, VIII. Deutschgasse 8, BUDAPEST. 111

Поручае всякі стампілї каучукові і металеві. Таблиці литі і ґравіровані та всякі роботи, входячі в круг ритівництва, по найнижших цінах. 241 35—52
А. ЗІҐМАН
у ЛЬВОВІ
ул. Сикстуска ч. 14.

Стосовний подарунок різдвяний!
Передпослідний тиждень!!!
Головна виграна Корон **40.000** Корон
ЛЬОСИ ТОВАРИСТВА ПРОМИСЛУ І ШТУКИ по 1 короні
поручають: М. Йонаш, Кіц і Штоф, М. Кляйфельд, Якін Штрог, Корман і Файґенбаум, Самуелї і Ляндав, Шіц і Хавс, Авґуст Шелєнберґ і син, Соколь і Лїлїєн — банкіри у Львові.

Відзначені на 14 виставах сьвітових. **ВИНА** дальматинські з власних винниць і десерові; хорватский шампан, досконалу сливовицю, дальматинську оливу, поручають
БРАТЯ ДІДОЛІЧ, Львів, Чарнецкого 3.
Вина наші поручають лїкарскі повази в слабостях жолудка, недокровности і для реконвалесцентів. 658 13—20
При більших замовленях з провінциї дае ся опуст.

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Виказець і одвічальний редактор: **Др Евген Левицкий.** Накір в фабр. Черлянської. З друкарні Інституту Ставропиґийского, під зарядом Іосифа Даниляка.

Ч. 285. Львів, Субота 21 Грудня (3 Січня) 1903. Річник XXIII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і свят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток дописує ся „Бібліотеку найзначнійших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ: Адміністрация „Діла", ул. Баторія ч. 24; Бюро газет А. Ольшевского, ул. Кілінського 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Вухштаб, ул. Короля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler, I. Wallfischgasse 10. — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитості за інсерати плавні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком:
в Австрії: *за границею:*
на цілий рік . . . 22 к. — 44 к.
на пів року . . . 10 „ — 22 „
У Львові (без пересилки почтою)
на цілий рік . . . 20 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . . 7 „ на місяць . 2 к. 50 с.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с.
на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи уміщують ся лише на попередньо заготовлюваних. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за ві місце, а в рубриці „Надіслане" по 30 с. — Вклади і жалі урядові оголошення тільки ся по 30 к. за стрічку.

Мемориял

в справі руской церкви в Америці.

Пояснена Редакції: В жовтни с. р. склав Преосв. Митрополит комітет львівских Русинів, щоби занявши становиско адреси до св. Отця і висилкою депутації в Рим по поводу 25-літного папского ювилея. В комітеті підчеркнено однак гадку, що в інтересі правдивого добра руско-католицкой церкви було б и жаданим, щоби предложити рівночасно також і мемориял Русинів виказуючий положенє і потреби руской церкви і стараючись о заряджене їм.

Гадку ту потвердив і широкий збір руских представителїв, духовних і сьвітских з цілого краю, радивший у Львові дня 8 вересня с. р. під проводом Преосв. Митрополита. Збір той ухвалив представити в меморіалї три справи: розширенє прав галицкой митрополиї відповідно до ей ваги у вехідній церкві і заступство в Римі, — положенє і потреби руской церкви в Галичині, — а вкінци правди і потреби Русинів в Америці. Для виготовленя адреси і мемориялу вибрав збір осібну анкету, котра в его імени мала перевести ce діло.

Анкета виготовила найперше адресу в імени руского народа, котру русині цутейших враз з Архіереем зложили св. Отцю на авдиенції дня 27 жовтня с. р. Адреса та висказала довжний привітний поклін св. Отцю, а заразом виляла біль, який переймав душі руских вірних по поводу тяжких перепон, стрічаючих рускою церквою в материім краю і в Америці, і згадала за потрібне предкладанє тих потреб в осібних меморіялах. Ся адреса була подана в нашім „Ділі" ч. 236.

Виготовленє мемориялу в цілим сего обємі і в так коротким часі, який остав ся до виїзду депутації в Рим, показалось надто тяжким з огляду на широкий материял історичний і сучасний, який треба було зібрати і основно обробити. Анкета могла тому в своїм часі лиш одну часть порученої праці довершити, а то дотикаючу справи американьских Русинів. В сій справі виготовлено і випечатано в латиньскім язици мемориял і предложено его в Римі.

Що до першої точки, дотикаючої прав руской митрополиї, узнано по зрілій розвазі з ширшим ювилейным комітетом відповіднійшим, відложити ей на пізнійший час і взяти в иншій дорозї. — Материали що до положеня і потреб руской церкви в Галичині зібрано в значнім числі і уладжено, але не стало часу на остаточне викінченє елаборату і перевід его на латиньску мову. Одна супротив сих трудностий узнано анкету за згодою преосв. Архіерея дїйствуючою дальше аж до сповненя ей завдання. Праця та есть на укінченю, і можна сподїватись, що буде небавом довершена і в належнім місци предложена.

Мемориял в справі американьских Русинів подаємо тутки в руским переводї. Най буде він нашим братам за океаном малою відрадою і доказом, що материй край живо сочуствуе тяжкій кривдї і потребам їх на поли церковнім. Дав би Бог, щоб і ті, в котрих руках власть, поводувались правдивим добром церкви!

Пропамятне письмо предложене Его Святостю Льву XIII. Папі Римскому в імени руского народа провінциї Галицкой в Австрії в справі руского католицкой церкви в Америці P. B. 1902.

Сьвятійший Отче!

Вже в поклінно привітнім письмі, заложенім по поводу 25-літного ювілею Твого, Сьвятійший Отче, преславного понтіфікату, в котрім висланники руского народу і дїти католицкої церкви висказали для Тебе в покорі найщирійші чувства своєї непохитної вірности, синівскої преданности і найвищого почитання, та вказали заразом на той хрест, що привів нас до стіп Апостольского Престола, хрест страдань, які через столїтя цїлі поносать наш глубоко правовірний нарід на терністій дорозї свого божого посланництва і провидїнного призначена в церкві католицкій, і хрест віри, — ми, що шукаємо при скалї сьвято Петрового Наслїдника захисту для народа нашого і обезсилена та скріпленя, осьмілили ся піднести одно найумильнійше прошенє, що тепер добуває ся в пратасевних грудий цілого руского народа. Дотичить оно дорогих нам братів, членів тої самої руско-католицкої церкви, живучих далеко від нас за океаном в Америці і близких нам по долею. Недоля, с. е. невідрадні обставини суспільно-політичні загнали їх в ті далекі краї, недоля держить ся їх і там. Одначе найбільшою недолею їх есть се, що они, хоч живуть там сотками тисячів, не мають відповідного числа своїх сьвященників, котрі повинили би для них духовні прислуги в їх мові і обрядї. Тут в краю, в своїй вітчині, мали они бодай свого сьвященника, до котрого в своїх душевних потребах з довірем прибігали, перед котрим отвирали в смутку свое збоїле серце і одержували потїху, перед котрим скидали тягар своїх гріхів і узискували душевний мир, з котрого уст чули науки о своїм призначенню на земли і о вічній нагороді в небі, котрий св. Тайнами скріплював їх душу і примиряв з Богом в хвилї смерти. Там в Америці не мають они ві тої потїхи ві тої помочи духовної; они никнуть на тїлї і душі, а многі з них стають ся легкою добичею тамошних акатолицких місіонерів або стають ся рівнодушними для сьвіри. Така сама доля жде і їх дїтий.

Одна найбільша часть тих переселенців находить ся в Сполучених Державах, 300.000 душ; а друга часть в Парані, 50.000; а третя рівнож така на далекій півночи в Канаді. Вправді трудять ся там декуди певне число сьвященників, як в Сполучених Державах і в Парані; но в Канаді до посліднього часу стало дїйствуючого сьвященника не було. Число таких сьвященників на численці громади руско-католицких вірних, віддалених великими просторами землї одні від других, зовсім не вистарчаюче, сказати-б інакше ричне. А причини того браку сьвященників суть многі і різні. Невідрадні і неможливі відносини, в яких трудять ся мусять тамошні руско-католицкі сьвященники як в Парані так і Сполучених Державах, не можуть бути принадою для многих руско-католицких сьвященників, котрі би инакше радо до тих своїх нещасливих братів на духовну услугу спішили. Відносини церковні в Америці суть в загалї для руских сьвященників незвичайно прикрі; а відносини державні в Парані просто дикі, анархічні.

Наші руско-католицкі душпастирі були з початку призначувані на посади душпастирські в Сполучених Державах нашими рускими галицкими митрополитами і стояли під їх юрисдикцією. Пізнійше зістали вони в наслїдок рішени Конґреґациї de propaganda fide вняті в під юрисдикциї галицкого митрополита і поставлені під юрисдикцию американьских латиньских епископів. Хоч однакові по вірі, та чужі по обряду і народности, без розуміня характеру і потреб своїх вірних, без знання языка богослужебного і обряду, — не могли ті архипастирі „пасти ста до Христове", як належить. Що гірше, они стали вельми неправильно відноситись до руского обряду і языка і зробились тим самим ненавистними для Русинів. А колиж до того зачали наставати, щоби церкви здвигнені трудом і коштом працюючого руского народа, були інкорпоровані до латиньских дієцезий і записані яко власність на імя епископа, то спровадило се між нашими вірними крайне несогодоване, ними конфлікти і розрив їх з тими епископами. Деякі тамошні наші сьвященики, віддані цілою душею справі ся Церкви, уняли тим прудам, і дали ся пірвати до проїв, над котрими ми як найбільше болїємо, і котрі коли-б не були скоро уздоровлені, мусїли б нанести як найтяжшу шкоду руско католицкій церкві.

В полудневій Америці, в Бразилії, в провінції Парана, де поселило ся найбільше наших руских католицких вірних, місийне душпастированє віддане зістало нашим ОО. Василіянам. І мусїло оно бути вельми успішне, коли навіть латиньскі епископи висказувались о них зразу з цілим признанем і ставляли їх працю на взір иншим. Но ci признаня небавом змінились. Скоро зачали ся непризнані пруди. Се взяло початок особливо від видання декрету Конґреґациї de propaganda fide з дня 1. вересня 1899, де поручено старатись, щоби женихи мішаних обрядів перед шлюбом здекларували, що будуть своїх дїтий виховувати в латиньскім обрядї. Латиньский бразилийский клир став сей декрет Конґреґациї толковати в тім духу, що в Америці, наглядно в Бразилії есть обряд латиньский єдино узаконений, а обряд руский лиш толерований і призначений на загладу, і що приспорене того мав уважати латиньский клир мов би своїм обовязком. І всяїв за тим пійшли ті майже неймовірні факти угнітання руского обряду і ставленя перешкод нашим сьвященникам в їх душпастированю і праці місийній — на ріжний спосіб і на кождім кроці.

Коли о. Василь Мартинюк хотів в р. 1901 урядити в Куритібі місию, не найшов на се місця в нїяким латиньскім мостелї і мусїв винайняти на то приватний дім. Коли той самий о. Мартинюк хотїв дістатись до колонії Марцелїна, де находить ся пятьдесять родин руских, і поступив в дорозї не з обовязку але з христиньскої миролюбивости і вічливости в Сао Іозе в монастирі стеблиньских Німців „Слова Божого", або ронив ему парох туди удаватись, мовлячи, що там живуть самі латинники.

Ні ci перешкоди не ограничували ся лише на слова, але перейшли в насильства і терорізми. І ті незадовго вичині ОО. Василіяни були примушені, щоб дістати ся до своїх вірних, перекрадатись і скривати ся або їти в асистенції. Так в Прудентополіс могли они дати в місцевостях замешкалих виключно своїми вірними, явно їти з св. Тайнами до хорих; в наших місцях мусїли з тим скривати ся, боячись нежданої хвилї ворожого нападу. Коли в р. 1901 о. Михаїл удав ся на колонію Аґуа Амарела, був нападений двома бразилїйцями.

Безперечно, що дикі і анархічні відносини пануючі в Бразилії, грали в тих справах ролю; но антаґонізм церковний підсичував їх. До того приучив ся і антаґонізм національний, бо руські колонії примушували до колоній полоских, або поселенці руські були помішані з польскими в тих самих колоніях. І найсумнійше, що латинники послугували ся в своїх несправних змаганях супротив руских католиків часто масонами. Там пішли инші гоненя і кручини против руских сьвященників і руских вірних, і діла нищеня і инших сьвященників руского обряду.

Для осьвітленя той мартирольогії вкажу послужить о цілого множества деякі факти:

В р. 1900 стріляли жовтіри за о. Мартинюка по сьвячений місі в Янґаї. На щастє его не убито, але убито кількох инших руских вірних.

Після донесеня конзуля Юрістовского з р. 1901 згодив латиньский сьвященик з Пальмас, з роду Італієць, бразилійців за надгородою 100 мільресів, щоби спалили церков в Янґаї, що і стало ся; а коли наші вірні побудували нову, відгрожують ся, що і ту спалять. Се пізнали під прикрою вродостійні сьвідки перед рускими сьвященниками. — Ті самі грізьби відносились і до церкви в Прудентополіс. Наші католики Русини мають там своє кладовище. Латиньский парох не дав їм там ховати, но каже гребати Русинів на кладовищи латиньскім. Він казав навіть викопати мерців з руского і перенести на кладовище латиньске.

Кс. Антоній Рамар з Прудентополіс намовляв в р. 1902 коло великодних сьвят Русинів по всіх колоніях, щоби переходили на обряд латиньский, мовячи, що там Польща, — в чого вийшли сварки і незгоди по родинах. Загрожено ОО. Василіянам револьверами їздити до руских вірних, щоб їх сповідати і сьвятити паску. Се зістало у радово стверджено через генерального директора поліциї в Куритібі Павла Ассумпсао.

Стефан Дума, пятьдесятлїтний пожиточний чоловік, широко знаний між рускими колоністами, котрому ОО. Василіяни повірили по відбутій місиї провід колонії в Ріо Негро, звістив під днем 24 падолиста 1901, що прелат Броніковский завізвав своїх польско-латиньских парохіян словами: „Брати Поляки, тримайте ся разом; вам також не браке револьверів, щобисьте такому упертому Русинови плюнули в очи; за то вам нїчого не стане ся".

Тому Стефанови Думі загрожено смертю за его обставанє за руский народ і обряд.

В Ріо Каяро (Барра Фея) викопано хрест, котрого поставив на місці о. Роздзьвеский. Так само поставлено чотири хрести поставлені в Прудентополіс в саму великодню пятницю р. 1902, тому, що були рускими.

Всі ті факти вісні конзулеви генеральному Вальгельмови Поль з Буенос-Айрес і секретареви амбасади баронови Гудесу.

Великою кривдою і шкодою для нашої церкви в Америці взагалі, а специяльно в Парані есть то, що Конґреґация de propaganda fide заборонила нашим женатим сьвященникам переселятись в Америку. В тім взгляді пише австрийский конзуль в Бразилії в червни сего року в своїм донесенню о еміґрації до львівского намісництва слідуюче: „Наші селяни, що сюдя переселялись, позбавлені всякої опіки і зараженні на всякі посторонні впливи, тим раз більше відчужують ся від церкви і народности. Найбільшим же нещастєм для американьских Русинів есть те, що Рим не хоче призволити на переселенє женатих руских сьвящеників. Безженних руских сьвящеників, котрі би переселятись могли, нема, а монахів, котрі би тут під вождим взглядом як найбільше додатний вплив мали на людність, не хоче Рим допустити." — А ми додамо, що наш нарід взагалє до свого монашого сьвященика як найбільше привязаний і відносить ся з цілою почестию до его родинного життя, — вважаючи за собою і санкцию св. церкви, бо видить в нім олицетворенє всіх суспільних чеснот хрестиньских.

Сьвятійший Отче! За часів переслідованя Уніі наші женаті сьвященики запосновали катакомби і гинули в них за католицку віру. Наші сьвященичі руські родини дали в нашій провінції церкві католицкій в 19 столїтю шість митрополитів, а між ними двох кардиналів. Они могли би і в Америці, де наш нарід лишений духовної опіки їх так дуже бажав, в найбільшим пошанованем для св. церкви трудитись.

Наших 50.000 руско-католицких вірних в Канаді було до посліднього часу лишених всякої духовної опіки і релігійного поступованя. —

Такі то, Сьвятійший Отче, сумні, прикумні відносини, в яких приходить ся жити нашим братам, Русинам-католикам в Америці. Ми вірімо, що ті відносини дали би ся легко упорядкувати, і духовна поміч для тих руских католиків дала би ся легко зорганізувати, і число руских сьвященників росло би там щораз більше, — коли би сьвященики наші і їх вірні почули в тих далеких землях голос не з чужої народности, але своїх питомих архіпастирів, виросших в їх первісній вітчині, знаючих добре їх мову, звичаї і обичаї, їх спосіб мисленя і чуття і їх душевні потреби. До тих настоятелів горнули би ся радо ті наші заточених цілими громадами, вибрали би ся і поселились коло їх місця пробування; і коли би і руско-католицких сьвященників що раз більше прибувало, то в коротким часі повстали би в Америці цвитучі, вожними чесноти відзначаючі ся христиньскі громади.

Для сьвятої будови руско католицкої церкви в Америці зроблено вже Недостижимим Небесним Будівничим потрібне підготовленя. Есть вірний фундамент положений в громаді вірних, есть материялу доброго і не гнилого в душах народа подостатком, щоби сю будову підвести в гору. Та Ти одна, Сьвятий Намістнику Небесного Будівничого на земли, зможеш своєю милостию і силою ту будову звести і сявою покрити. А тої руско-католицкої церкви і в Америці так дуже потреба, щоби она успішно виступати могла серед тамошних акатоликів, головно Сектів.

Для того ми Тебе, Сьвятійший Отче, в найглубшій покорі просимо, щобись зводив насновати для руско-католицких вірних в Америці Архієпископство в Сполучених Державах і два Епископства, одно в Канаді, а друге в Парані.

Ми живимо найвірнішу надію, що Ти, Сьвятійший Отче, схочеш найласкавійше вислухати се наше найпокірнійше прошенє. Сповненє его певно причинить ся до звеличеня гідности східної церкви, котру Ти, Сьвятійший Отче, так високим духом обнив, — до підвисеня блеску ей, котрого Ти, Вселенський Архіерею, Твою велитню душею так горячо забажав.

Так складаючи те наше найумильнійше прошенє прерадісно у стіп св. Апостольского престола, молимо Тебе, Сьвятійший Отче, о удїленє нашій руско-католицкій церкві і нашому рускому народови Архіерейского благословенія.

У Львові, дня 20. жовтня 1902.

В імени і з поручення руских представителїв, духовних і сьвітских, вибраних на раді у Львові 8 вересня р. 1902:

Д-р Іван Бадинський, почетний приложник митрополитальної капітули, професор ц. к. університету львівского.

Д-р Констянтин Левицкий, адвокат краєвий у Львові.

о. Данило Танячкевич, гр.-кат. парох в Заномарі.

о. Іван Нестеренко, гр.-кат. парох в Залїсю.

Ілярій Осадовский, професор ц. к. вчал гімназиї у Львові.

Відзна чені на 14 виставах цвітових.

ВИНА дальматиньскі з власних винниць і десерові; хорватский шампан, досконалу сливовицю, дальматиньску оливу, поручають

БРАТЯ ДІДОЛИЧ, Львів, Чарнецкого 3.

Вина наші поручають лїкарські власти в слабостях жолудка, недомоглостях і для реконвалесцентів. 628 11—40

При більших замовленях з провінції дає ся опуст.

о. Александер Стефанович, професор релігії ц. к. семинарії учительської у Львові.

Василь Білецкий, професор ц. к. акад. гімназії у Львові.

Спілки системи Райфайзена в Галичині.

III.

Ми замітили в попередній статї, що західна Галичина користує ся при фунґованю спілок яко інституций кредитових власним*) селянським ґрошем зложеним на книжки щадничі, між тим коли у східній Галичині, зі зубожілим населенем, спілки Райфайзена мусять покористувати ся самі не своїм, хлопським, але чужим зазиченим капіталом. На те навели ми докази в загальних цифрахощадностий в трох подосах: західній, середній і східній, та ще ліпше, докладнійше, представляє нам се статистичне зіставленє, подане в поданій таблиці.

Ґрупа	Судові округи	Число Спілок кадрових	Стан вкладок ощадности 31. грудня 1901 загалом К	с	пересічно в 1 Спілці К	с	Процентове відношенє
західна	Краків	11	331.492	44	30 135	65	31·96
	Тарнів	5	122.532	02	44 506	40	14·78
	Ряшів	9	236.519	24	26.279	92	15·67
	Вадовиці	7	149.110	94	19.872	99	9·22
	Новий Санч	8	170.493	93	21.311	74	11·20
	Ясло	2	45.038	94	22.516	9	2·98
	Разом	42	1,145 156	51	27.·66	25	75·87%
середня	Перемишль	9	81.464	48	9.051	61	5·40
	Львів	12	61.812	58	5.159	48	4·43
	Санік	4	35.241	64	8.810	48	2·33
	Самбір	8	57.150	88	7.143	86	5·79
	Стрий	2	816	11	40	6	0·05
	Разом	35	241 485	31	6.707	94	16.06%
східна	Золочів	5	30·183	86	6.036	67	2·0
	Тернополь	8	45.178	99	5.647	11	2·99
	Бережани	4	8.409	06	852	48	0·28
	Станіславів	12	39.668	12	3.305	26	2·62
	Коломия	4	4.533	74	1.133	44	0·30
	Разом	33	122.966	17	3 726	31	8·15%

Так представляє ся стан ощадностий в спілках Райфайзена, за то стан позичок затяганих спілками представляє друга табличка.

Ґрупа	Судові округи	Число Спілок патронованих	Стан затягнених позичок 31 грудня 1901 виносив загалом К	с	пересічно в 1 Спілці К	с	В порівнанню до стану вкладок ощадности
західна	Краків	11	28.000	—	2.545	46	8·5
	Тарнів	5	17.300	—	3.460	—	7·8
	Ряшів	9	47.700	—	5.300	—	20·2
	Вадовиці	7	36.197	78	5.239	56	26·0
	Новий Санч	8	22.950	—	2.868	75	13·5
	Ясло	2	3.200	—	1.600	—	7·1
	Разом	42	155 347	78	3 698	—	13·5
середня	Перемишль	9	58.995	—	6 555	—	72·4
	Львів	12	65.819	—	5.068	—	98·5
	Санік	4	7.200	—	1.800	—	20·5
	Самбір	8	34.100	—	4.262	50	59·7
	Стрий	2	22.000	—	11.000	—	2750·0
	Разом	35	188.114	—	5.226	—	77·9
східна	Золочів	5	13.300	—	2 660	—	44·0
	Тернополь	8	41.200	—	5.150	—	91·2
	Бережани	4	23.200	—	5.800	—	682·4
	Станіславів	12	72.000	—	6 000	—	181·2
	Коломия	4	28.800	—	7.200	—	640·0
	Разом	33	178.500	—	5 409	—	145.1

Як бачимо з того, стан наших райфайзенок у східній Галичині є взагалї слабший як таких-же спілок на заході, бо коли спілка на заході є не тілько інституцією для удїлювання кредиту, але і для корисної льокациї хлопского капіталу та зросту маєткової сили селян, то на сході спілки суть поки-що корисні лише тим, що дають задовженим селянам легкий, дешевий і вигідний кредит, хоч доходи з тих кредитових операций діставть ся в инші, по більшій части нехлопскі руки.

Що-до капіталів зазичуваних райфайзенками, то райфайзенки зазичували ся в ріжних кредитових інституциях; деякі зазичувались в позичковім кредитовім фонді, инші в Банку краєвім або Касї ощадности, ще инші в касах повітових, громадских, або й таки в приватних кредитових товариствах.

Як сповнювали райфайзенки свою ролю яко товариства для удїлювання дешевого селянського кредиту? — В тій мірі подає нам бюро патронату осьякі інтересні дані. Позичок удїлили Райфайзенки своїм членам в роцї 1900 і 1901 в загальній сумі 2,029.357·88 корон, з чого на сам рік 1901 випадає квота 1,695.499·66 кор. Стан удїлених позичок в роцї 1901 значно підсочив; коли в р. 1900 стан удїлених одною спілкою позичок виносив пересічно 13.544 корон, то в 1901 підніс ся вже на 18.448 корон, або аж 36%. Сї позички, що є дуже важне, були по найбільшій части низькі і довготермінові. Именно-же в р. 1901 виносила пересічна висота одної позички

в 14	Спілках			до 100 К		
„ 68	„	понад	100 К	„	200	„
„ 25	„	„	200 „	„	300	„
„ 4	„	„	300 „			

Найнижші квоти удїлюваних позичок (в р. 1901) виносили в ріжних Спілках від 10 до 100 К. Але також трафляли ся противно навіть зовсім високі позички, позаяк квоти найвисших удїлених позичок Спілками в р. 1901 сягали від 200 до 1.580 К. Се були однак позички виїмкові. Що-до часу удїлюваних позичок, то були то позички понайбільшій части довго-термінові, отже відповідні для вимог хлїборобского кредиту і господарства, на жаль в тім напрямі не подає нам бюро патронату вистарчаючих даних. На основі переведених люстрацій можна тільки сконстатувати, що в рідких лиш випадках дають Спілки позички на довший як чотирорічний час сплати; найчастїйші суть натомість позички зі сплатою розложеною на 3 до 4 лїт в ратах піврічних або річних. Впливає на се постанова статута, котра призваня довше-термінових позичок робить записимим від затвердженя рішеня Заряду надзираючою Радою Спілки, а також припис закона з 1. червня 1889, що приміняє стемплеві полекші для довжших скриптів лиш до позичок з протягом сплати найвище в 4 роках. Впрочім селяни затягають лиш нерадо позички довше-термінові і справдї при запобігливости суть в силї сплачувати позички — як се виказали люстрациї — в релятивно коротким часї.

Найважнїйша річ, яка входить тут в гру, є ц і л ь, на яку позичка затягає ся. Після сего можна розібрати, чи удїлюваний кредит сповняє корисну ціль економічну, чи має лише хвилеве і персональне значіне. З огляду на селянську верству, для котрої призначені суть спілки, найлїпшу місію сповнить удїлюваний кредит, коли він буде уживаний на цїли інвестиційні: на закупно ґрунту, будинки, поправу інвентара або мелїорациї. Бюро патронату зачисляє до інвестиційних позичок також позички на сплату довгів, т. зв. конверації, хоч се є менше узасаднене. Найлїпше покаже нам економічну функцию удїлюваного райфайзенками кредиту процентове зіставленє, котре подає нам отся табличка:

Призначенє позичок на:	111 Спілок удїлило в р. 1901 позичок				45 Спілок удїлило в р. 1900 позичок			
	число	з загальної квоти %	К	з загальної квоти %	число	з загальної квоти %	К	з загальної квоти %
1 Купно ґрунту	2.499	21·82%	643.426	37·95%	797	29·60%	168.544	31·45%
2 Будинки	1.675	14·63 „	265.566	15·64 „	470	19·96 „	79.240	14·78 „
3 Сплата прикрих довгів	2.800	25·24 „	483.621	28·50 „	802	23·82 „	123.984	23·16 „
4 Сплата родини	1.083	9·01 „	186.658	9·38 „	220	6·81 „	41.107	7·67 „
5 Купно інвентаря	2.004	17·50 „	197.597	9·41 „	684	30·31 „	78.284	14·06 „
6 Обсїяни	378	3·30 „	35.277	1·77 „	78	2·17 „	5.066	1·06 „
7 Ведене ремесла	922	1·94 „	31.906	1·60 „	18	1·72 „	8.140	1·52 „
8 Ведене торґівлї	207	1·82 „	62.869	3·16 „	73	2·17 „	13.238	2·47 „
9 Инші цїли	542	4·74 „	77 654	3·90 „	181	5·88 „	20.603	3·83 „
Загалом	11.449	100%	1,986.576	100%	3867	100%	585.766	100%

Як бачимо з повисшої таблички майже половина удїленого райфайзенками кредиту пішла на закупно ґрунтів і будинки а ¼ на сплату довгів; коли взяти всї чотири роди вжитя позички: купно ґрунту, сплата довгів, будова обійств і будинків господарских та важне тут рівнож закупно інвентаря (9·41%) — то показує ся, що на сї безпосередні для нашого хлопского господарства цїли сберено з зазиченого в райфайзенках капіталу загалом 79·64%, або майже ¾ частий позиченої готівки. Тому треба сказати, що кредит удїлюваний райфайзенками пішов на корисні хлїборобскі цїли і що тому райфайзенки були і суть взагалї пожиточними інституциями для селянської верстви.

Позістає еще для оцїнки вартости райфайзенок обговорити висоту процентів, побираних і плаченых в райфайзенках. Про се подає нам бюро ось-які дати:

В вкадки ощадности опроцентовані були найниже по 4½% а найвисше по 6%. Именно-же виносили відсотки від вкладок ощадности

в 32	Спілках	4½%	
„ 56	„	5%	
„ 16	„	5½%	
„ 7	„	6%	

Бюро Патронату старало ся запобігати постановам занадто підвисокої стопи процентової від вкладок ощадности, позаяк від сего зависить висота стопи процентової від удїлюваних позичок; задля того теж стопа процентова від позичок, удїлюваних Спілкам з патронацкого фонду позичкового, приміновала ся по части до висоти стопи процентової від вкладок ощадности.

Від удїлюваних же членам позичок побирало

33	Спілок	6%
55	„	6½%
16	„	7%
7	„	7½

Найчисленнїйшою есть, як бачимо з того, категория Спілок побираючих по 6 і по 6½%. Сеся стопа процентова для особистого кредиту селянского і маломіщанского є у відносинах нашого краю доволї приступна а бюро зазначує, що процент побираний був завсїгди в долинах та що довжники поносили при затяганю позички лише зовсім незначні побічні видатки (стемпель на скрипти правильно після I. скалї і малу квоту, звичайно не вище 50 сот. — за всї ужиті друки і формулярі).

Так представляють ся Райфайзенки після справоздання бюра Патронату.

Із Сяніцкої Руси.

(Читальня в Новосілцях — Польонізация Сяніччини — Причини народнього занепаду і польонізації — Мішані подружя — Чи церков виструнчає? — Значінє читалень в боротьбі з польскою навалою — Отворенє читальні в Новосілцях).

Сяніччина, хоч не спить що-до народної праці сном баюженних, рідко коли дає знати про себе загалови Руси — тож може дехто мій про сяніцку Русь буде не без інтересу.

Зачну від отворена читальні „Просьвіта" в Новосілцях. Село Новосілці лежить на ліпій граничній межи Русию а Польщею, в безпосереднім сусідстві з польским сьвітом, де і шляхта стоїть материяльно ще досить добре і есть сильно вилиновна, а польскі людовці мають сильну свою точку опору (їх посол соймовий Мілян походить з сусідного села Восьця), виставлене есть отже на подвійний напір Польщи, а то і шляхотскої і людової, о много гіршій, чим руске населенє в Сяніцких, Ясельских та Кореснянських горах. Бо коли поглянемо на мапу народописну Руси, то побачимо, що направдї рускі лемківскі села тягнуть ся ще дальше на кількацять миль Бескидом по Попрад, одна межинародна гранична лїпія іде від найдальше на захід висунених наших сіл Шляхтової і Явірок н. Щавницї майже простою лїпією аж до Новосолець і тут доперва від Новосолець нараз звертає ся ся демаркацийна лїпія, прямовісно до попередної, від півночи попри Березів, Дивїв, Порохник та поза Ярослав до російскої границї. Коли подивитись на ту межинародну границю в Галичині, то мимоволї перед очима душі рускої стає наглядно образ, як то посувала ся в давнину (та посуває ся й тепер) навала польонїзму в своїм безпастаннім „Drang nach Osten"; як той елемент, для котрого гори Сяніцкі, Ясельскі і Кореснянскі — з їх убогою землею — не представляли нїчого принадного, зовсїм не пхав ся і не пхає ся там і не випирає з відтам рускої елемент у,

---

Д. Н. МАМІН-СІБІРЯК.

Послїдні огники.

I.

В горах розцвила фіялка, душиста, нїжна і скромна, немов молода дївчина. В теплих долинах, закритих від холодного північного вітру, зацвили дикі рожі. В лїсї засьпівав соловій...Се був сигнал, що наступило велике сьвято, котрого дожидали всї жителї Архінелага в пристрастною нетерпеливостию. Ще вечером випущено з головного острова, де стояв храм Вічни, сигналову ракету, котрій у відповідь посипались в других островів огні, що відбивали ся в моря золотим огнем. З того повставала чудова картина, немов би розширилось саме небо, розстаючись огненним пилом, погасаючим в холодній синяві моря.

В храмі Мира приготовляли ся до завтрішнього сьвята, коли сюди прийдуть щасливі молоді пари, прибрашені цьвітами. Головна жрекиня Меон майже уважала, аби все відповідало приготовляваному сьвятови. Середину храма убирали зелению, цьвітами, чудовими драперіями і безчисленними огнями.

— Се моє послїдне сьвято, — повтаряла Меона, оглядаючи роботу. — До слїдуючого мині не дожити...

Сьвятиня була великим будинком, окруженим білою колонадою, що піддержувала подвійну золоту копулу. Окремо стояла тонка, мов ігла, біла башта, де жила Меон зі своїми служницями. Вона кілька разів підималась на спеціальній машинї на самий верх башти і довго оглядала темні сілюети найблизших гір, де немов блудні сьвітлики мелькали де-не-де жовті огники.

Старуха поневолї зітхнула, згадуючи давну минувшину, свою ранню молодість, коли сеї ночи гори були засїяні тисячами огнїв, коли на вершках скал горіли примарчиво могучі костри, а скрізь неслись веселі пісні щасливої молодіжи. На островах істнував здавна звичай, що тої ночи молодіж збирала цьвіти.

— Мало огнів .. — шептала Меон. — Де-ж молодіж? Іспити покінчились, і всї повинні веселити ся. Де дівчата? Яке-ж се сьвято?..,

В ясні дні можна було доглянути з висоти башти до двацяти окремих островів, а тепер немов усе потонуло в весинім душистім, шепчучім сумерку. Се ніжно шуміло невидне море, немов дихало, посилаючи берегам свою теплу, плодотворну хвилю.

— Все те саме: і небо і море і земля, — думала голосно Меон, зітхаючи. — І все остане таким самим і через тисячу лїт, коли про нас не лишить ся навіть спомин. Лиш люди будуть безумно прямувати в перед, на зустріч власному знищенію.

В перекладї отсї сумні слова значили, що вісїмдесять лїт тому назад Меон сїмнадцятилїтною дївчиною ходила в таку саму весинну ніч разом в другими дівчатами по горах, шукаючи свого „щастя", як називались нічні цьвіти, і меньше всего думала про знищенє. Ті самі гори, фіялки і рожі, те саме море, огні і соловій .. Для неї та ніч була рішаючою: він, вибранець її серця, не прийшов, і вона явилась на сьвято одна і без цьвітів. О, він забув про неї задля своїх книг і занять, а коли згадав, сонце підилось і було пізно. Соловій висьпівував свої чудові пісні для других... Чи тямить він, Прото, що було вісїмдесять лїт тому назад, чи без кінця студиює небо?

Старушка-жрекиня глянула на схід, де лежав великий остров, на котрім находила ся сьвятиня Вічни, що служила тепер за обсерваторию. Немов у відповідь на ті думки глянув на неї з весинної мраки зелений огник і сейчас потах. Прото вічно занятий і мабуть забув навіть, як і тоді, два ниші ніч...

Спустивши ся вниз башти, Меон хотїла пройти до сьвятиня, но в однім із комнат стрітила дівчину, що стояла при відчиненім вікні і байдужно глядїла на гори.

— Лєа, ти дома? — здивувалась Меон, приступаючи.

— Так...

— Всї инші дівчата там, сьпівають, щасливі...

Лєа лише спустила свої прегарні очи. Була се висока, стрійна дівчина, з чудовим блідим лицем.

— Тобі вісїмнайцять лїт, Лєа, і в тебе нема навіть охоти подивитись, як инші веселять ся?

— Бабко, дорога бабко, мене се не займає.

— І нема нїкого, хто займав би тебе?

— Як видиш: нїкого.

— Ти хочеш остатись дівчиною?

Лєа усьміхнулась і журливо сказала:

— Адже ти осталась дівчиною?

— Я? О, се зовсїм инша річ... На жаль, я не можу розповісти тобі, як се сталось, но й в свій час любила і вміла любити...

— Я не знаю, що се: любити, бабко... Мині здаєть ся, що се лиш пусте слово, котрим люди дурили самих себе. Скажу більше: мині навіть страшно, коли я лише прямо чую се важке слово.

II.

Меон опиблась. Прото не забув про неї і думав про живих людий, а не про зорі. Він також глядїв на огники, що блудили по горах, і лиш махав своєю сивою столїтною головою, немов замість живої шкіри обтягненою пергаментом. О, старець думав много, думав більше, чим всї инші і приходив до одного переконаня, що все скінчилось.

— Так, так, скінчилось... — повторив. Житє на островах погасне, як і отсї послїдні огники в горах.

Комому здавало ся, що він жив усе і все буде жити. Чи-ж не жив він дві тисячі лїт тому назад, коли нищили всю европейску цивілїзацию? Він видїв ті держави, замінені в весинні табори, видїв, як усї думки що-раз сильнїйше задержувались на однім — знищити ближнього й забрати його майно, як во імя науки про любов палили людий на кострах, як во імя цивілїзациї нищено племена диких, як сьвята наука працювала на тім самім шляху взаїмного знищеня і підкладала огонь під костри. Так, бідна Европа була дійстним костром, коли відкрили воздушну плавбу, котра, як запевнювала наука, знищила всякі етноґрафічні границї, національні інтереси і всяку расову окремішність. Так говорила наука, а виїшло що иншого. Завдяки новому відкритю вся стара Европа опинила ся в огни. Уточене рабство давно вже висїло в воздусї і почалось цілим рядом страшних катастроф. Романьскі, англьо-саксонські і славянські раси перерізали одна другу в братній ненависти, і жорстока цивілїзация завалилась сама собою, роздавлена власною жорстокостию. Послїдний удар, нанесений Европі жовтолицими варварами, був лише конечним результатом всеї европейскої політики. Так, Европа кількасот лїт учила жовті раси штуки нищеня, поки ученики не приміняли своє знаня на нїй самій. Се був правдивий залив варварства, що хлинуло на Европу, узброєне в послїдні слова наукн. Варвари скористали по своєму з найбільшого відкритя (Европа зачала рахунок нової ери із дня відкритя воздушної плавби) й замінила Европу в пустиню. Коли все затихло і не було вже кому пожарити, американські мілїардери купили у жовтолиців кровяне поживленє, і стара Европа заросла тепер травою й лїсом, на повернулась дикими звірями і благородною дичиною. Мілїардери устроїли із Европи величавий ловецкий парк, щоб мали де відихати по своїй рабівничій роботі.

Підчас тої епохи валеня старої Европи

бо там ніколи й не чути о ніякій мазурській кольонізації, та за те жадний що лучшої землі зі здвоєною силою ударив на наш народний орґанїзм — як тепер панами Поділю — так і тут безпастанно, ві всїх на тій пограничній межинароднїй полосї положених повітах в Саніцкім, Березівскім, Перемишскім і Ярославскім, та почавши від Новосельць в гору від півночи на цїлій описаній граничній лїнії напотикав на опору неначе скала, на стикаючі ся в реченних повітах з Польщею рускі села, в котрих руске населенє веде безпастанну борбу з напираючим всюда польским елементом.

І в отсій вічній межинароднїй борбі богато, за богато ми вже утратили з нашого народного орґанїзму. От в такім Сяніцкім і Березівскім і т. д. не счислив би навіть тих сїл, колись давнїйше руских, теперь зовсїм польских як: Гачів, Ячмір, Довге, Гумниска, Невістка, Сільниця, Яблониця коло Коросна, цїлий навіть деканат коросняньский з 7 парохіями — все те останки-недобитки, що лишились еще помимо безпощадної борби Руси з Польщею. Декотрі дав нїйше ще за небіщки Польщі, инші-же не так то дуже давно попереходили до Польщі; в декотрих суть ще слїди по церквах і приходствах руских, прим. в такім Довгім, котре з кільканацятьма душами руского обряду становило перед 100 роками окрему, одну з лїпших, руску парохію, до котрої принадежний дуже гарний ґрунт ерекціональний находить ся нині в руках приватного властителя Поляка. В церкві в Новосїлцах находить ся ще мізерний іконостас і наші церковні річи із давної довжаньскої церкви. Нинї в тім Довгім самі Поляки, потомки перекиньчиків (перетягенних колись Єзуітами з сусїдного місточка Заршина), ворогів всього руского, польські шовіністи. Та й в самих Новосїлцах на кождім кроці слїдний той напір польонїзму і він вже і тепер похитив много жертв в людях, а особливо в земли, спокониїку рускій. Так самі Поляки з очивидною радостю признають, що перед 60—70 роками не було в Новосїлцах більше, як одна хата польска; нинї Новосїлцї вже $^1/_3$ части населені Поляками. Весїда народа десять зачичищена польонїзмами. Нарід, взагалї інтелїґентний і бувалий (густо і безпастанно їздить на часові заробки в Америку) та досить розумний і господарний, хоть до недавна ще ужавав народної ноші, загально тепер (особливо молода ґенерация) убирав ся з паньска, властиво з міщаньска, позаяк як до смішности старав ся наслїдувати у всїм міщан-Поляків з Заршина. А що найгірше і що найбільше Русь губило і губить, лучить ся звязами супружими з Полянами; ті-ж уміють також вимудрувати все таки простодушних та спїних на грошачуїм небезпеку Русинів так, що много вже нераз найлїпших грунтів руских дотепер обсїли і щораз більше обсїдають, но ніколи не допустять, щоби через супруже польский ґрунт дістав ся в руки Русинови. До того нами викладовий польский в школї народнїй, до котрої ніколи не дадуть учителя Русина, ухвалений давно вже радою громадскою, дуже неособним справі польскій.

Тут може скаже хто: чейже в селї була всегда і есть церков і рускі сьвященики! Так! Церков і сьвященик рускій в селї то звичайно велика запора для Польщі, але то замало вже тепер в наших часах страшенного напору польщини. В Новосїльцах нарід руский дуже привязаний до своєї церкви і обряду; в своїм часї голосною була в околици а навіть і в краю справа тут. парохіян, котрі не можучи усунути великань-ских перепон, ставляних дїдичем, а цїли недопущеня до будови нової церкви зневолені були одної ночи розібрати стару церков і минотого вийшли своєю солїдарностию із біди та в однім році поставили нову гарну „церковщу“ своїми майже жертвами, та і тепер ще одушевляють ся для кождої народної справи, як прим. для справи сецесії наших академиків, або при виборах, до котрих дають все певних та дїяльних людий. Но церков та становить все таки напору лишень против латиньщеню народу; все те тепер вже не вистарчає, не перепиняє Руси упадати а Польщи рости та загарбувати руску землю — головно через *супружа*, котрих годї здержати. Як-би так дальше мало їти, то церков сама не зможе удержати Руси, а часом постепенно і невинно наступити може така спольщена руского населення, як десь коло Рашева, Ярослава або Лежайска, де нарід не есть рускій, хоч і есть руского обряду, мертвий для рускої ідеї, де отже церков сама не змогла уратувати ні бесїди ні духа руского в руснім народї і де то заледа дурничкою, або й без причини повторити ся можуть тутайші події.

Против златиньщеня вистарчать на разї ще церкви, але против спольщеня тут. руского населення і вшагдї на цїлій тій вище згаданій пограничній полосї єдиною запорою можуть бути лишень читальні. Одна читальня зможе ще удержати духа руского, но десь загаснути тій іскорцї сьвідомости русвої, но роздмухає її в полум'ї руского почуття і патріотизму. Ось чому то читальні а особливо читальні „Просьвіта“ повинні станути тут в кождім пограничнім рускім селї так, як такі читальні основані вже суть в многих громадах Сяниччини, прим.: Сяноці, Вовьку, Одреховій, Дубрівці, Костарівцах і Жорівках, а тепер в Новосїлцах. І так читальні повинні ще станути в Вороблику, Пельні, Дудинцах, Сяничу, Янині, Сяноці і т. д. та густо покрити цілу ту пограничну полосу чемов наші народні постої на сторожи рускости, хороняти населенє від народної загибели.

А тепер о сім загальнім зображеню наших народних відносин перехожу до отворення читальні в Новосїлцах. Отже дня 16. падолиста наступило отворене сеї читальні заходами місцевого парохa і невеличкого комітету «спитателїв. На те отворене прибули в гості: о. А. Лаврівський, парох з Одрехової, муж хоч тихої але дуже успішної народної праці (в Одреховій істує вже пару лїт читальня „Просьвіта“, русина Райфайзенка і русині крамниці) та кількох делеґатів читалень з сусїдних сіл: Вовька і Одрехової. Населенє місцеве вібралось досить численно. В означеним льокали, украшеним бюстом Шевченка, отворив місцевий парох, о. А. Мещіньский перші загальні зборн. Приступило членів 49, в тім числї трохи невість і молодїжи, ті вибрали до виділу одноголосно: місцевого пароха о. Мещіньского, яко голову, Костя Війтика на заступника, Антона Гавриляка на секретаря, Михайла Ковальчика на касиера, Петра Опада на бібліотекара — дальше вибрано на заступників виділових: Костя Плеша і Гриця Фарининя. Ухвалено підтак річний датов в квоті 60 сот. та означено час сходин в недїлї і сьвята на пополудни. Слїдуючого дня відбулось перше засїданє нововибраного виділу читальні, на котрім ухвалено предплачувати для читальні: Свободу, Посланника, Господаря, Зорю (копомийску) Місячні книжочки, книжочки „Просьвіта“ і Комара.

Дай Боже, щоб се нове огнище горіло ясно і широко для добра Руси.

Самітний.

Справи заграничні.

Робота российскої дипльоматиї на Балканах.

Цїль подорожи Лямбедорфа до Софії і Білграду була ясна. Він мав затумаяити і утихомирити ті славянські елементи Туреччини, котрі не могучи держатись обіцяних перед десятками лїт реформ, рішались з оружием в руці приневолювати до того саму Туреччину безпосередно, або посередно через панів европейскої дипльоматиї на турецке правительство. Фактом е, що турецке правительство не мав ані волї, ані сили перевести реформи, до яких з'обовязало ся супротив европейских держав. Фактом е також, що і европейскі держави не мають в сій хвили волї наперти на турецке правительство, аби оно сповнило се, до чого було зобовязало ся. З того виходить, що рух, який сего року вибухнув в Македонії, вибухнув для держав, специально-ж для Росиї і Австриї, дуже не в пору. Обі держави порішили сей рух замяти, в який небудь способ утихомирити населенє Македонії, Болгарії і Сербії і в той способ остаточне полагодженє справи відложити до хвилї, для них догідлївшої.

Виконанє сего плану поручено российскому міністрови заграничних справ Лямбедорфови. Лямбедорф старав ся свою задачу виконати передовсім так, що революцию представив в части яко непотрібну, а в части яко безуспішну. Непотрібною е революция тому, бо „під напором держав турецке правительство вже розпочало переводити в Македонії видані реформи“. Безуспішний, а навіть для Македонії шкідний буде революційний рух тому, бо держави не будуть его підпирати, а навіть дадуть турецкому правительству повну свободу ґвалтувати в Македонії по своєму.

Дальше старав ся Лямбедорф спаралїзувати революційний рух між християнами Туреччини в той способ, що використав старий антаґонїзм між Сербами а Болгарами. Серба, котрі суть в Македонії розсїяні польонїзмом серед компактного болгарського населення, не мали там доси ніяких національних прав. Лямедорф обіцяв в Білградї, що сербска національність в Македонії буде офіціально признана, що дістануть епископія, парохії, школи і т. д. Болгарам знов Лямбедорф обіцяв, що Македонія одержить губернатора, затвердженого державами, але тілько в такім случаю, коли Болгари своїм мирним поведенєм уможливлять державам акцию.

Офіціальна преса інтересованих держав представляє справу так, що Лямбедорфова місия его цїлком позвала ся. Тимчасом донесенє з Софії і Македонії, а навіть российскі дневники заперечують се. Болгари не хочуть дати ся вловити на дипльоматичну полову, а цїнний під тим взглядом е голос органу македонського комітету „Mouvement Macédonien“. Ся часопись висказує гадку, що европейска дипльоматия не зробила в справі Македонців ні одного позитивного кроку в Царгородї. Противно, навіть вахочувала султана до крутанського поступованя супротив християн Македонії, називаючи поступованє Македонців „незаконним, звернутим против законної власти“. Се виглядає, аби султана і его власть заохотити до еще більших звірств. Обіцянки і розпочаті реформи вже висьміяла сама европейска преса ні один з інтересованих держав не з питанєм, яку поруку дає Туреччина, цині реформи будуть дїйсно перевелїні. Европейска комісия для переведеня реформ в Македонії в 1880 році випрацювала плян реформ, котрий турецке правительство з'обовязало ся перевести, а до нинї не перевело. Який поруки — запитує орґан революційного македонського руху, — що Туреччина сповнить свої теперішні з'обовязаня?

З сих уваг македонського орґану виходить, що говорене о напорі на Туреччину і всї обіцянки реформ суть благом, обчисленою на задурене турецких християн в тій цїли, аби они сидїли тихо і терпїли турецкі звірства, як до хвилї, коли котрась з інтересованих держав, а передовсім хитра Росия, буде мати вільні руки до [illegible] на Балканї — очивидно на свою користь.

Справи австрийскі

Абдикация цїсаря оспатнєй.

Віденські дневники взяли.

цїлії ноголоски, телеґрафічні [illegible] і кореспондентом до дневника [illegible] що цїсар Франц Йосиф І н[illegible] зрезиґнувати. Цїсар має 6[illegible] пановання і внеохочений по[illegible] ми в полїтиці і в родинї. С[illegible] Леопольда Фердинанда і сес[illegible] ли також вилинути поверх[illegible] На доказ правдивости своєї [illegible] кореспондент паризького дне[illegible] факт, що в послїдних часах [illegible] а полїтиці бере архикняз[illegible] нанд, як прим. в часї побут[illegible] фа у Відни, або в часї новорїч[illegible] ката.

Угода з Угорщиною.

О закінченю угодової справи [illegible] свою півофіціальні дневники від[illegible] сять: Точною виходу нової угоди ар. — Оправдовища, що Австрия не робить [illegible] ніяких материальних концесий. Уподи з Угорщиною не зробило ніяким материальними концесиями Австриї в користь Угорщини. Полагоджено всї важні, доси спірні угодові справи без яких небудь материальних жертв з боку котрої небудь половини монархії в користь другої.

Цїлому справу вже полагоджено, але справа контролї еще не цїлком скончована, бо в послїдній хвили виринули справи, котрих еще не мож було полагодити. Ціла угода має характер компромісу, в котрих Австрия не поносить ніяких материальних жертв, але в різних справах одержує навіть концесії.

Що-до аґрарної тарифи посередньо [illegible] шено цло на збіже з увзгляд[illegible] порціонально до ухваленої [illegible] тарифи німецкої. Що-до над[illegible] мясу, Угорщина стоїть на [illegible] роки інтересів консументів [illegible] центами. Австрия домагала [illegible] ціла на найрізнійші предмети [illegible] угоді підвищене ціла на проса і [illegible] а низше, як того домагали ся [illegible] але все таки ціло буде о много ни[illegible] рівнанню з дотеперішним.

Угорску ренту державну ухв[illegible] податку в Австриї, за що Австрия [illegible] зенині в корабельним транспорті [illegible] мати спеціальну значку в пашпорті. Нова угода має обовязувати [illegible] Справа виплат готівкою і конверсії [illegible] них довгів буде предметом [illegible] нарад.

Угорска преса величає [illegible] Сайля, коли півофіціальна [illegible] підносить величезні заходи [illegible] премієра в оборонї інтересів [illegible] інформованих кругах голосно [illegible] угоду заключено під величезним [illegible] цїсаря. В послїдни сего напору [illegible] мусїли вже відмінувати від угоди [illegible] сірої справи, котрі властиво не [illegible] до угоди.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Угодові конференциї.

Відень. Нині зачнуть ся тесно німецкі угодові конференциї. Міністер Керберт отворить конференциї промовою, в котрій зверне [illegible] ту на значінє і вагу сих нарад для [illegible] внутрішної полїтики держави. Конференції будуть предложені проекти до зак[illegible] справі управильненя взаємної [illegible]

Торговельні договори.

Софія. Болгария виповіла т[illegible] говор з Австро Угорщиною. [illegible] Рилом с. 10.

Обида маєстату.

Франкфурт н. М. Редактора Fra[illegible] rich обвинувано о обиду маєстату [illegible] тину промови цїсаря Вільгельма в Вроцлавї.

Македонія.

Відень. О положенню на Балканї доносять: Всї заходи, аби македонським провідникам переконати о безуспішних а навіть о шкідливости евентуального повстання, лишились доси без успіху. Коли би розпочаті Туреччиною реформи не причинили ся до успокоєня умів, тогди великі держави позволять Туреччині вільну руку в справі здавлення розрухів.

Бунт в Марокко.

Танґер. В битві, в котрій по[illegible] ці, єсрата султана були дуже [illegible] мав він до розпорядимості [illegible] Облога Фезу еще не зачала [illegible] ці хочуть насамперед запро[illegible]

населив ся як-раз Архіпелаґ. На островах зібрали ся збірці з ріжних кутків Европи. Розуміють ся, жовтолиці відкрили сей послїдний захист і хотїли вигубити послїдних неприятелїв, однак їх начальник сказав:

— Лишіть їх... Я хочу їх покарати за все те зло, яке вони наносили нам многі столїтя. Так... Нехай вони постепенно вимруть самі від себе, — се буде найстрашнїйша кара. Нехай не доторкнеть ся жовтолиций до того білого сотворіня, засудженого на вимертє.

Заповіт жовтолицого начальника став проклоном для всїх білолиций. Варвні раси не хотїли їх знати і не входили з ними в ніякі зносини. Архіпелаґ став немов зачумленим місцем. І білолиці почали постепенно вимирати, неначе-б ґенїй життя відлетїв від них на все. Нинїшня ніч, се ясний доказ невмолимого процесу. Острови мали теократичний устрій, і батьки білолицого племени даром тратили всї з'усилля, щоб піднати жизненні сили. Вже сто лїт, як за кожду дитину назначено матери нагороду, а батько діставав доживотну пенсию. Одній женщині, в котрої було двоє дїтий, поставлено памятник в самій сьвятини Мира. Но життє немов би меньшало з кождим днем, як вода парує безслїдно. Білолиці потомки покутували за всї гріхи своїх предків, мовби прокляти був уже в їх крови і нервах.

Так, от про що думав столїтній Прото, дивлячи ся з тугою на огнища, що бавдили по горах.

Задля піддержаня раси молодїж, дійшовши до шлюбного віку піддавалась вельми строгому іспитови перед спеціальними шлюбними комісиями. Кожду дївчину і кождого молодого мущину студиювали мов медичний препарат і лиш тим давали „шлюбне право“, хто не мав фізичних недостатків, небезпечних для потомства. Свідоцтва видавали лиш весною, бо наука доказала [illegible] весною заключені подружа[illegible] Опісля сей шлюбний ве-

сенний час урочисто вяціональним сьвятом, на котре збиралось на острові Мира жителї всїх островів.

III.

Вся величезна площа перед сьвятинею Мира була покрита товпами по сьвяточному одітого народа. На окремій почетній естраді сидїли матери зі своїми дїтьми. Ах! їх було так велього. Не чути було заразливого дїточого сьміху, не мельяли дїточі усьмішки, не загравались ясні дїточі очи невздержною радостию, — кожда дитина приходила на сьвіт розумненькою, послушною і тихонькою. Даром гриміла музика, йшли процесиї, розносились пісні, — ні одно дїточе личко не усьміхнулось.

Прото сидїв в комнаті Меон і мовчки глядїв на то-пу з вікна.

— А де Лея? — запитав старець.

— Вона... вона пишилась дома... — тихо відповіла Меон, спускаючи очи — Так, дома...

— Відна дївчина...

— Много їх таких. Вони не хотять замужа, бо боять ся материньских мук і не хотять розставати ся із своєю дївочою красою.

— А мужчини?

— Мужчини не находять собі жінок...

— О, горе нам! Се смерть за життя, Меон. Над нашими головами висить невмолимий прокляв. Коли-б нам хоч капельку жовтої крови...

На площи заворушилось. Труби замовкли і настала тишина. Всї очи звернулись туди, в сторону гір, відки мали показати ся щасливі молоді пари. На горішній терасі башти стояв гурток молодих дівчат під проводом Леї. Вони дивили ся також в гори, де збирала ся товпа.

— Ідуть!.. — крикнула одна з дівчат.

— Гляділь, кілько пар... тобі не завидно?

— Ні крихітки.

Дівчата весело засьміялись.

— Цїкаво подивитись на тих нещасних, що рішили найти за муж.

— Се якісь отчайдухи, котрим не дорого власне життя.

— Страшно подумати, що їх жде! Біда!..

Процесия вже наближалась. Грянула музика, повелись звучні сьпіви кількох хорів, кождий приготував цьвіти, щоб обсипати ними новозенців. Но тут стало ся щось дивне, небувале. В процесиї йшли молоді мужчини одиноні, не було ні одної пари. Всї завмерли. Музики перестали грати. Цьвіти, приготовлені для привіта, потоптано ногами. Потім, коли збентежені молодиці вийшли в сьвятини Мира, роздав ся загальний крик обурена, а всї очи направились на вершок башти, де зібрались дівчата, що не хотїли йти за муж.

— От вона! — кричали голоси.

— О, прокляті...

— На решті треба видати закон про примусові шлюби!

— А непокірних на смерть!..

— Не завадило би пробити се зараз, для приміра підростаючим дівчатам.

Товпа обступила башту і страшно метушилась, доки з верхка башти не обсипали її простим листем папороти, — папороть була емблемою дївочости. Широке проріз часто листя тихо мякко в воздусї мов зелене віре, а з ним відлїтали й послїдні надії...

З великорускої мови переклав

М. Л-ський.

Венецуеля.

...шинґтон. Дневники доносять, що президент Кастрован для полюбовного суду такі условія. ...ятих правительство Сполучених Держав не могло принять.

Нов Йорк. Повстанці побили війска Кастра коло Барквісімет. Правительственні війска стратили 300 людий в убитих і раненых.

Від Адміністрації.

З кінцем року в Адміністрация зобовязана вирівнати рахунки за папір, друк і т. п. безуспішно. Про те упрашає ся Вп. Передплатників в відновленем дальшої передплати а також з вирівнанем залеглости поскорій, бо инакше буда би Адміністрация приневолена здержати дальшу висилку часописи.

Судові округа

ОВИНКИ.

Оповіщення:

Крайо... ...ршого Народного Комітету належать Тарнів... п. Нар. К-у, редактори сторонництва... Рашів... ки. Кромі того на Народнім З'їзді Новий Сонч... Право: о. Тита Войнаровского, о. Ягод... ...ського, доктора Ів. Дорундяка, Равів... ...морського (зі Стрільбичів), о. Дав... ...ка. д-ра Т. Окуневского, д-ра Вол... ...а, д-ра Евг. Петрушевича, д-ра Перем... ...ля, господаря Івана Прибилу з Ро... Тимотея Старуха, д-ра Ант. Горбаського, господаря Тита Якимова з Витвиц, Михайла Петрацного, Ярослава Коритовського, д-ра Кульчицкого (з Коломиї), о. Яцентого (з Балигорода), д-ра Лагодинського Завтань), о. Ганчаковского, ради. Сосновського, бурмістра Валтровича, о. Кипріяна Вербицкого, д-ра Стахуру, о. Барица, о. Ник. Вачинського з Миковин, д-ра Дамина Савчака, о. Михайла Вачинського з Рипчиць, Мих. Зубрицкого, Гр. Мороза, д-ра Ів. Голубовича, о. Мих. Мосору, д-ра Андрія Чайківского, оо. Стефана Онишкевича, Омел. Левицкого, Альойзия Олесницкого, о. Ів. Волянського, Костя Телішевського, о. Евст. Качмарского, п. Скварка, д-ра Теофіля Кормоша, проф. Янова, о. Юрия Кміта, рад. Ант. Доленицкого, Тит. Реваковича, д-ра Кароля Давидовича, оо. Івад. Зельского, Омеляна Константиновича і о. Йос. Фолиса зі Синякова.

— **Народне віче** відбуде ся в Равї руській дня 12 січня 1903 о 12-ій годині в полудне ...ської Ради з програмом: I) Отво... ...ибір провідництва; II) Реферат „Рада і вибори до неї", а дискусиями; III) Реферат „Наше по... ...", також а дискусиями і V) Заміненя віча. Всч. оо. ду... ...і міщани, взагалї всї Русини ...ту вполнят численно явитися ...віче, щоби спільно і однодушно ...ли, як нам поступити при недале... ...орах до повітової ради та як видо... ся в політичної кужди. — За видїл ...ської Ради" *о. Іван Капріян*

Товариство Руских Женщин в Перемишли „Основа" **Тов. слухачів політехніки у Львові** ...ють 4-го лютого с. р. в Перемишли ...і вечерниці з танцами. Дохід ...ний на біду шкільну молодіж. ...омітет приготовляє сенсаційчі ...і і докладає всяких заходів, ...пала як найліпше. Дуже бри... ...жди танців власного виробу ...ів. Артистичні запрошеня бу... ...ані тими днями. Тов. Руских Перемишли і „Основа" у Львові, ...ниця ч. 19. Хто би не дістав за... ..., просить устроюючий комітет його ...ятися до згаданих товариств.

— **З львівского Сокола.** Вправи членів і вчивши заставовання ся задля днїв святочних від дня 6 січня (второк) 1903 р. до 14 ... (середа) включно.

— **З Товариства для розвою руской штуки у Львові.** Найвийші члени Товариства для розвою руской штуки виставили в львівскім товариства Гінок ч. 34 II. поверх, більше число своїх праць в области сьвіцкої штуки. — Хто би хотїв набути до своїх ...мет красних образів, повинен скористати ...й доброї нагоди. Виставка отворена від ...ої, по полудни. Вступ вільний.

В ...неділю: Тов. Руских Женщин і ...голошують, що в неділю т. в. ...рішно відбуде ся відчит д-ра Щуратя, ...ської Бесіди. Просить ся о численне ...

...ля читальні „Просьвіти" в Сарничуках ...кладає закуп подоку товариству „Просьвіта" на дерева до читальні книжки вартости 22 корон. — За Видїл: *о. Ол. Кораль* голова, *Вас. Весага* секретар.

Всячина:

— **Польска ганьба посувається вже до крайности.** О. Іван Капріян з Немирова пише нам: Рада шкільна окружна без найменшої причини утворила в Немирові збірну раду шк. місцеву, місцеву для шкіл в Немирові і Вороблячині, а до сеї ради шк. місцевої на... ...віпоручник Преосьвященного ...вости ...сова згаданої ради шк. місцевої ...сьвітлив... ...ецкий, податковий поборець в ...рого власти перенесли до Не... ...дякого, що він не вміє по ..., ні писати, ні навіть спо... вечка промовити, скликав на день 30 грудня 1902 членів сеї ради шкільної на засїдання, на котрім мало порішити ся заосьвідомлюваннє ради учителїв і учительок на постійні посади в школах в Немирові і Вороблячині. Щоби се заосьвідомлюваннє вийшло в хосен польской ганьби та не стрінуло якої-небудь перешкоди з моєї сторони, п. Тулецкий без женади а в легкий спосіб, після практизвісної polnische Wirtschaft, зарядив так, що мене не повідомив о згаданім засїданю, через що я не знаючи на нїм не був, ну — і все пішло наче по маслї! Проти такого безсоромного поступованя я вніс протести до ц. к. Ради шк. окружної, згадано до ц. к. Ради шкільної краєвої, ждучи від них справедливости. *о. Іван Капріян.*

— **Коби зрозуміли!** Ганьбительничий Dziennik polski помістив вчера допись з Козової п. з. „Ciemnota ludu", в котрій жалує ся, що дїяльність товариства Szkoły ludowej не може похвалити собі між народом сьмігатї Згадане товариство усмотріло собі село Геленків до своєї вшехпольской роботи і завізвало там польску читальню. Тимчасом селяни приняли отворене читальні з великим недовірем, уважаючи її средством до привернення панщини і вже по другім відчиті заявили без обиняків членови місцевої ради шкільної, що набють прелєгентів, коли посьміють ся ще раз приїздити і завертати їм голови відчитами про якусь Польщу.— Dziennik-ови pol k. вільно називати розумну відправу селян „ciemnotą", та фактом сей не перестає тим самим бути для вшехполяків научкою, що руский селянин, хочби навіть рим. кат. обряду, на стілько національно сьвідомий, що не дасть ся піздурити ніякими „oświatam-и", ані „szkołam-и ludow-ими", як не менш пересторогою для всяких мобілізацийних затїй польской ганьби. Та коби наші благородні опінуни се зрозуміли!

— **Vox populi.** Нашій редакциї доручила почта через похибку ч. 50. „Русского Слова", непринятого і звернено громадою Одеша, товмацкого повіту. Ся „ретурка" становить случайно опять доказ, (про подібний случай була недавно в „Ділї" згадка) як противною являють ся нашому народови робота московфільских репрезентів Згадане число „Русского Слова" було очевидно читане в громадї Одеша, бо має повно по вільних берегах вельми характеристичних замїток, котрих однак зміст гаслюватись в допискї на зверхній опасцї. Читаємо в нїй дословно: „Жаль нам дуже, що мусимо звертати так хорошую газету, а то задля браку кацапів, а до опаковання перцю уживаємо звичайно жовтого папіру, котрий дешевше нас коштує, як Ваша так вельми цінна газетка мала би коштувати. Жичливий Ваш Артим". Га, вже язичні Римляне говорили, що „vox populi — vox dei", та проте наші московські аґенти готові знов назвати народну оцінку їх ренеґатской роботи голосом „малограмотнаго". Дотичною „ретуркою" можемо Хв. редакциї „Русского Слова" кождої хвилї служати.

— **Павло А. Грабовский,** звісний український письменник, помер на днях — як доносить „*Сибирскій Листокъ*" — в Тобольску, в 38-ім році життя. За ціле своє недовге життя покійний поет був пасербом долї. Рано, ще на зорі щасливої молодости, за любов до свого народа запроторив его царскій кнут на Сибір, де по довгих літах невоґї й зложив его в могилу. На літературну ниву П. Гр. виступив около 1890 р. і з тої пори не переривно до самої смерти помішав свої твори (поезиї оригінальні і переводні, критичні і публицистичні статї та оповіданя) на сторонах лучших галицких ґазет і журналів („Зоря", „Житє і Слово", „Літер. Науковий Вістник" і инші). Стихотвори покійного поета виходили нераз окремними виданями в Галичинї і на Украйні. Тепер приготовляє ся в Київі до друку більший збірник поезий П. Гр., куди війде богато ще нїгде не друкованих річий. Покійний ніколи не був сторонником чистої штуки, безглядної краси. Основними мотивами его поезиї була горяча любов до всїх терпячих і обездолених, глубоке спочуванє горю молодшого, темного, пониженого брата, туга за рідним краєм і сум, що не може працювати для того краю. Суспільні мотиви переважали в его поезиї. І кілько сили, кілько непохитної енергії вкладав в свої твори сей недужий мученик-поет! Читаючи его писанья, можна думати, що пише їх якийсь великан, повний сил, а не чоловік, котрого грудь довгі літа точив невилічимий недуг?... В особі П. Грабовского українська література понесла важку страту. Осталась по нїм жінка з двоїтним сином. Учить ся в тобольскій фельшерскій школї, де до окінченя науки полишалось їй півтора року.

— **Революцийна демонстрация в театрі.** До частих прояв революцийного руху в царстві кнута належать демонстрациї в театрі. Підчас театральних представлень розлягають ся нагло революцийні оклики, з ґалереї невидимі руки скидають на партер революцийні відозви, котрі зібрана публика прямо розхоплює і відчитує з чималим заінтересованем. По укінченю представленя молодіж сьпіває марсельянку або иншу революцийну пісню. Недавно прийшло до подібної демонстрациї в театрі у Вильні, підчас представленя драми М. Горкого п. з. „Мішани". Коли по передпослїднім акті спущено заслону, в ґалереї загреміли хоральні окрики: „Нехай жие свобода!" „Проч з царатом!", „Нехай жие Горкий, що остав під поліцийним наглядом!" Дивна річ, що супроти сеї демонстрациї поліция поводила ся зовсім спокійно, не заряджуючи нїяких арештовань. Бо вісно, що коли свого часу устроєно подібну демонстрацию в театрі в Миньску, поліция арештувала всю авдиторию з ґалереї і затягла до казениї, де около 50 демонстрантів скатовано в страшний спосіб.

— **Поетка з народу.** В російских часописях, що виходять на Украйні пишуть про одну поетку з народу. Се проста дівчина з хутора Христинівки, лохвицкого повіту. Христина Волторнистова. Має 19 років. У неї безперечний поетичний талант і пише дуже гарні українські поезиї, висьпівуючи в них скорботи та надіжди жити. Завдяки председателеви лохвицкої земской Управи Волторнистову принято до миргородской артистично-промисловой школи. Христина була до недавна неграмотна. Тепер вчить ся за 5 руб. місячно у одного миргородского міщанина, а за три рублї, решту з тих 8 карбованців, які дає їй що місяць на удержанє лохвицке земство, займає собі учителя аритметики та російской мови.

— **Новий спис часописий,** зложений почтовими бюрами дневників, виказує 4788 часописий німецких, 914 чеських, 578 французских, 469 англійских, 330 італійских, 304 польских, 160 російских, 58 словінських, 53 хорватских і 43 руских.

— **Вол. Гнатюк,** співредактор Літ. Наук. Вістника, іменований, як доносить з Петербурга, на остатнім засіданю відділу для языка і літератури при тамошній Академії Наук, членом-кореспондентом сеї ученої корпорациї. Ся відзнака для нашого етнографа прийшла саме в пору, коли він для поратованя здоровля був приневолений виїхати на остров Корфу в Греції.

— **Народний Дім в Київі.** Дня 20 падолиста відкрито в Київі Народний Дім, збудований заходом київского „Общества грамотности". Народ. Дім містить: театр, кнігарню, авдиторию і читальню, музей, недільну школу, чайню і їдальню для народа. Се одна з перших просьвітних інституций такого рода на Украйні. Шкода тілько, що її дїяльність в великій мірі буде спинена загальним станом справи. Вилив інституциї, чужої для того народа, серед якого вона заснована, не може бути великим і богато з її заходів пропаде марно.

— **Статуї Шевченка.** В головнім місті Кубанської области, Катеринодарі, стоїть в міськім городі на чільних місцях дві статуї Шевченка, котрі поставила міська комісия. Факт досить цікавий, особливо коли зважити, що майже в жаднім місті на Украйні (крім Харкова) до сего часу не ставлено статуй нашого найбільшого поета.

— **З Левицких Катарина Вічиньска,** вдова по міськім горожанині, що померла 30 грудня 1901 в 84 році життя у Львові, поробила в розпорядженю своєї послїдної волї промі леґатів на загальні добродійні цїли також і для поодиноких осіб. Так прим. записала між иншими для Івана Устиновича, властителя дому комісового в Київі, родом з Галичини величезну каменицю у Львові при площи Марийскій, ч. 10, вартости пів мілїона корон, без тягара довгу. Покійниця, родом Русинка, остановила значні леґати для дальших своїків, між иншими для п-ї Левицкої з Городка, для пань Ольги Свистун і Зарицкої зі Львова, для о. Левацкого з Солотвини і ин. Ці леґати будуть виплачені з готівки, в квоті повад 300.000 К, яку полишила покійниця. Дорога вілла в Бруховичах записана двом панням своячкам. Своє завіщанє зложила пок. Вічиньска у нотара Йосифа Онишкевича у Львові.

— **До якої народности належать володарі.** Учений Кароль Лаврап помістив в Courier des Etats Unis займавну статю, в котрій ґенеальоґічно виказує, що майже всї европейскі володарі належать до иншої народности, ніж народи, над котрими панують. Так прим. князї з дому Бурбонів в своїй французкій лінії, є лиш в одній шістнайцятій части Французами, а переважно ішпанського та італійского походженя. Кн. Віктор Наполеон Бонапарте має лиш в одній третій право до французкої родини свого славного стрия, а дві третї припадають на рід віртемберский і сабавдский. Король Альфонс XIII. є в чотирох пятих австриком, також Віктор Емануель є більше австриком ніж Італійцем, а его наслїдники будуть вже з чорногорского походженя. Цісар Франц Йосиф є так Вітельсбахом як і Габсбурґом, отже в части і баварского походженя. Король Оскар є по батькови Французом, по матери Німцем; анґлійский король походить від Велїфів, Нормандів і Французів; грецкий король є Датчанином, а в жилах цісаря Вільгельма плине по части також французска кров через Людвіку де Колїнь, що була четвертою жінкою Вільгельма Мовчазливого.

— **Реформа гарему перского шаха.** Після послїдних вістий, які надійшли в Тегерану до Одеси, намірав шах на своїм дворі перевести реформу, котра в високій степени заінтересувала его підданих. При своїм вступленю на престол перенав він по батькови в спадщині також і гарем з 1700 жінками. Тепер король королїв намірав продукувати тую армію лиш до 60. Одні думають, що то дїє ся зі згляду економічних, а другі підозрівають короля, що він хоче гарем підмолодити і через нову бранку підмолодніти.

— **З поліцийної статистики в Лондоні.** З зростом столиці більшав також і штаб поліциї, що виносила в мин. році 15.777 людий. І числа 14.000 звичайних поліцистів (constables) повинно також нічну службу. В тім року зареґестровано 109.534 кримінальних переступств, а капітал, що пропав наслїдком крадіжий, обманьств, надужить і т. д. представляє суму 350.000 фунтів штерлінґів т. з. около 9 мілїонів корон і зріс в порівнанню з попереднім роком о 50.000 ф. штерлінґів.

— **Дрібні вісти.** На російскій граници під Бродами тїтка вовків напала на жандарма і пожерла его. — Два хоміки в Монтелїв, Л. Шабо і В. Кабріо винайшли нову вибухову мішанину, котра мала перевисшати силою всї инші. При першій пробі в камїноломах оба згинули на місци. — Епископ з Ажанку засуспендував перед кількома днями крилошанина Стампа в Divinis за те, що їздив по місті на — ровері.

— **Посїдна вість з Відня.** Митрополит гр. Шептицкий іменований тайним радником.

Бібліоґрафія:

— **Літературно Науковий Вістник.** книжка за січень 1903 р. містить: Із поезий *Леся Украінки.* — *Ольга Кобилянська.* — Через море (нарис). — *Ів. Франко.* — Л сова ілиади (поема). — *М. П. Старицкий.* — Закатний скарб (подїльска легенда). — Дрібні малюнки: В лїсї — *Евг. Прошинской;* Береза *И. Жарка;* В читальні — *И. Николаева;* Ост. Мельничтенко — *М. Корчинського.* На каловищі — *О. Д—ка.* — *Вол. Короленко.* — Оповіданє про Фьора-Римлянича і про Агрипину царя. — Із поезий Й. В. Ґете переклад Куліша. — *Олїва Шрайнер* — Мрії і сни. — Дещо про Закопане — *Вол. Шухевича.* — Данська література по р. 1870 р. — нарис *Юр. Ґранде са.* — Дещо про бандуристів та лірників. — Наукові листки: І. Сумнїви про стійність космоґонії Канта Лапласа; II. Найдавнїйша законодатна книга на сьвітї; III. Новини історичної літератури. Хроніка і бібліоґрафія.

— **Засїдане історично фільософічної секциї** відбуде ся в понеділок 5 н. ст. січня о год. 5. На порядку дневнім: а) Материали по духового жита галицкої Руси від р. 1772; І. Галицко-руска бібліоґрафія 1772—1800, реф. Із. Ем. Левицкий; б) II. Три рукописні підручника з 1-ої чверти XIX в., реф. д р Ів. Франко.

З львівского „Сокола".

На фантову льотерию „Сокола" прислали фанти по день 20 грудня с. р. слїдуючі Дородії:

1) Портрети визначних Русинів, Вп. А. Будзиновский.

2) Фартушок вишиваний, Вп. Куровець з Калуша.

3) Олійні образи, Вп. К. Жмур зі Львова.

4) Каламар, Вп. М. Жмур зі Львова.

5) Сьвіщтікон, Вп. Ю. Жмур зі Львова.

6) Статуя, Вп. В. Крижановский зі Львова.

7) 5 образів Вп. Й. Доманик зі Львова.

8) Накритє вишиване на столик, Вп. Яновичівна Зоф.

9) 3 вишивані краватки, Вп. Яновичівна Ольга з Луки.

10) 8 памяток з Риму, Вп. С. Британ зі Львова.

11) Бутонєрка на цьвіти, Вп. В. Глуховецкий зі Львова.

12) Підставка під лямпу, Вп. Х. Х. з Голгоча.

13) Валентичка і 2 книжки, Вп. М. Проциківна зі Львова.

14) Вишиваний образ, Вп. Йосифа Коцко з Дрогобича.

15) Вирізувані рамки до фотоґрафій, Вп. Лва. Паньків зі Львова.

Місто фантів прислали гроші Вп. Добродії:

Вчч. о. Січинський з Мшани 4 К, Вп. Дир. Недільский в Коломиї 5 К, Вп. проф. Із. Огоновский зі Львова 4 К, Вчч. о. Боярский з Новосїлки Костюкової 6 К. За дари ті складаємо Вп. Добродіям щиру подяку. Рівночасно просимо уклінно всїх тих, котрі мають намір як-небудь: чи то фантами чи грішми причинити ся до уряджения льотерії, щоби як найскорше надсилали, бо реченець збиранє вже короткий а фантів надійшло доси дуже мало.

За товариство „Сокіл" у Львові,

А. Будзиновский голова. *Денис Бучинка* секретар.

З ц. к. дирекциї зелїзниць у Львові.

„Зелїзниця Львів-Самбір-галицко-угорска границя." —

Після оповіщення заміщеного в „Wiener Zeitung" буде розлана в дорозї оферт достава і устаткованє зелїзних конструкций мостових і зелїзних поруч.

Оферта буде принимати ся найдальше до 20 січня 1903 в ц. к. Дирекциї будови зелїзниць у Відни (Gumpendorferstrasse Nr. 10), де можна переглянути бликші услівя достави.

З днем 1 січня 1903 запроваджує ся при ц. к. уряді почтовім в Сіхові тиждневе шестирадову службу листового сїльского для місцевости Щ. зубрицкі, Кротошин, Журавка, Зубжа і Конілька.

З тої причини видаває ся місцевість Кротошин з округа доручень ц. к. уряду почтового в Ланцоті, а місцевість Журавку з округа доручень ц. к. уряду почтового в Тоншені і придїлює ся до ц. к. уряду почтового в Сіхові.

Отсим доносить ся, що на шляху Чортків-Гусятин привернено рух загальний поїздів дня 29 грудня с. р. поїздами ч. 1356 і 1353. —

Рух товарови на шляху ... привернено.

— **Краєвий Союз кредитовий у Львові** Рахунок за місяць грудень 1902.

Стан довжний:

1.	Уділи членів		38.451·54 кор.
2.	Фонд резервовий		1449·89 „
3.	Вкладки: Стан з початком місяця груд.	524.490·02 кор.	
	вложено	37.570·16 „	
	винято	24.977.55 „	
	Стан з кінцем місяця		537·082·63 „
4.	Позички затягнені: Стан з почат. міс. 1/12	19.000·00 кор.	
	затягнено	10.000 00 „	
	сплачено	19.000·00 „	
	Стан з кінцем м. груд.		10.000·00 „
5.	Сальдо відсотків		24.204·75 „
6.	Спеціяльна резерва		346·42 „
7.	Решта чист. зиску з р. 1901.		18·78 „
	Сума		611.554·01 кор.

II. Стан чинний:

1.	Позички уділені. Стан з початком місяця грудня	548.428·35 кор.	
	сплачено	17.304·50 „	
	уділено	2.300.00 „	
	Стан з кінцем м. груд.		533.423·85 кор.
2.	Движимости		869·51 „
3.	Льокації		63.347·45 „
4.	Кошти спору		113.95 „
5.	Кошти адміністрації		3.629·70 „
6.	Готівка		8.029·06 „
7.	Друки для товариств		614·04 „
8.	Папери фонду резервового і спеціяльна резерва		1.526·45 „
	Сума:		611.554·01 кор.
	кредит тов.	252.703·00 кор.	
	„ скрипт.	105.105·50 „	
	„ парцел.	107.932·00 „	
	„ приват.	67.683·35 „	
	Разом		533.423·85 кор.

Членів прибуло 1 убуло — остало з кінцем груд. 1902 — 391 з 1011 адекларованими уділами в сумі 50.550 К. Стопа процентова від вкладок 4½%. Стопа процентова від позичок 5½%—7%. Затягнено позички в банку краєвім у Львові 10.000 кор. на 4½ процент.

Nonpareil-Silk

für Kleider u. Blouse ist der neueste Seidenstoff, der nicht bricht, nicht reisst, nicht knittert! Unerreichte Auswahl in Seidenstoffen jeder Art und Foulards, zu billigsten Engros-Preisen, meter- und roben-weise an Private porto- u. zollfrei Proben franko, Briefporto 25 h.

Seidenstoff Fabrik-Union

Adolf Grieder et Cie, Zürich M 43

32 (8) Kgl. Hoflieferanten. (Schweiz)

Ціни збіжа і других продуктів.

Львів 3 сїчня. Валюта коронова. Ціна за 50 клґр. loco Львів. *Пшениця* стара 8·05 до 8·30 а на термін 7·75 до 8·—, *Жито* старе 6.70 до 6·85 а на термін 6·40 до 6·60, *овес* оброчний старий 6·40 до 6·55 а на термін 6·— до 6·25, *ячмінь* пастівний 5·25 до 5·75 а броварний 5·75 до 6·25, *рінак* 9·35 до 9·60 *льнянка* —·— до —·—, *горох* пастівний 6·50 до 6·75 а до варення 8·50 до 10·— *вика* 6·15 до 6·75, *насіне льняне* —·— до —·— *насіне конопляне* —·— до —·—, *біб* —·— до —·—, *бобик* 5·75 до 5·85, *гречка* —·— до —·—, *кукуруза* готова —·— до —·— а нова 6·25 до 6·45, *хміль* (за 56 кільо) —·— до —·—, *конюшина* червона 67·50 до 80·—, біла 80·— до 107·50, шведска 65·— до 95.—, *Спірітус* loco за 50 літрів 15·50 до 15·75.

Ціна худоби. (Відень 3 сїчня).

На вчерашний торг зігнано рогатої худоби, призначеної на заріз, 3497 штук. В тім було з Галичини 575 штук а 24 штук з Буковини. — Торг був оживлений; ціни значно в гору о 50 с. — Непроданих штук зістало 8. Волів з Галичини і Буковини продано: 81 шт. по 56—65 К. 412 штук по 66—74 К, 59 штук по 74—76 К. — Бугаї опасені куповано по 75—78 К; корови підтучені по 56—69 К, худобу худу по 40—54 К. Все числить ся за сотнар метричний живої ваги.

Курс Львівский

в дня 3 п. ст. Сїчня 1903.

Акції за штуку без купона.	Плат.	Жад
Банку гипот. галиц. по 200 кр. а. в.	586 —	550 —
Банку для торговлі і промислу 200 кр.	— —	300 —
Банку кредит. гал. по 200 кр. а. в.	— —	— —
Зелїз. гал. Кар.-Людв. по 200 кр. м. к.	— —	— —
Зелїз. Львів.-Черновц.-Ясси по 200 кр.	160 —	85 —
Листи вистави на 100 кр.		
Банку гипот. гал. 5% а. в. виклос. в 10% прем.	1[illegible] —	—
Банку гипот. гал. 4½% а. в. лькос. 50 л.	100 —	100 70
„ „ „ 4% 60 л. по 200 кор.	95 50	96 20
„ краєвого 4½% а. в. лькос. в 51	101 30	101 70
„ „ 4% а. в. лькос. в 57 л.	97 —	97 70
Товариства кредит. 4% (I. емісія)	96 50	97 20
„ „ 4% лькос. в 41½ л.	96 70	— —
„ „ 4% лькос. в 56 л.	96 3.	97 —
Облиги на 100 кр.		
Галиц. конду пропінаційного 4% а. а.	89 20	99 90
Буков. конду пропінаційного 5% а. а.	102 50	— —
Комунальні Банку краєв. 5% (II. ем.)	02 —	102 70
„ „ „ 4½% (III. ем.)	100 80	101 —
Позички краєвої з 1873 по 6% а. в.	— —	—
Позички краєвої з 1895 по 4% а. в.	97 60	98 30
Позичка м. Львова 4% по 200 кр. срок	94 50	95 20
„ „ 4½% 4-ом емісія.	00 50	101 20
Льоси:	a. c	a. c.
Міста Кракова по 20 кр. (40 л.)	74 —	20 —
Міста Станіславова „ „	— —	— —
Монети:		
Дукат цісарский	11 22	11 34
20 франківка	19 —	19 20
100 Рублїв срібних	250 —	254 —
100 Рублїв паперових	252 —	254 —
100 марок німецких	116 70	117 30

40.000 корон виносить головна виграна віденьского товариства штук і промислу по **1 коронї**. Звертаєм увагу наших читачів, що тягнення відбуде ся неодмінно 15 сїчня 1903 і всї виграні виплатять продавці готівков по відтягненю 10%.

Надіслане.

Спеціяліст недуг **горла і грудий**

Д-р ЕВГЕН ОЗАРКЕВИЧ

довголітний лїкар клїнічний і заведення очного в Щавниця, ординує постійно **у Львові, ул. Корнякт їв ч. 1., II. пов.** (Нарадний Дім).

609 28—7

ВСІХ НАУК ЛЇКАРСКИХ

Д-р Г. ЛЮСТІГ

емеритов. асистент ц. к. шпиталю в Відни осїв в Тернополи і ординує в **Готелю Подільскім** I. пов. 791 1—2

МАТТОНЬОГО

ГІСГІБЛЄР

54 **природна алькалїчна щава.** 10—2

ТРІЙЦІ

Сьвічки на сьвято Йордану. Бїл. по кор. 3, 5 і 7. Мальовані по корі 5, 7 і 9 поручає

Фридерик Шубут і С-ка

Львів, ринок ч. 45.

Одинока краєва фабрика воскових сьвічок. 7:7 2—

Яко добру и певну льокацію

поручаємо:

4½% Листы гіпотечнї,
4% Листы гіпотечнї коронові,
5% Листы гіпотечнї премійованї,
4% Листы Тов. кред. земского,
4½% Листы Банку краєвого,
5% Облїгація Банку краєвого,
4% Позичку краєву,
4% Облїгація пропінаційнї и всякі роты державнї.

Папиры тї продаємо и купуємо по най точнїйшім курсї денним. 274 [3]

КОНТОРА ВЫМЄНЫ

ц. к. упр. акц. Банку галиц. гіпотечного.

ЛИПІЇ

в ресторації **НАФТУЛИ ТЕПФЕРА**, улиця Трибунальска ч. 12, дім власний, можна дістати щоденно о годинї 8-12 горячі снїдання.

ЦІННИК:

Печінка вопрек з капустою	15 кр.
Сїкані легнї	13 „
Фляки	12 „
Ніжка телятна з хріном	10 „
Кобаска з хріном	5 „
Кнайп	15 „
Обід в абонаменті	40 „

Всякі напитки в найлїпших родах по найуміркованїйших цінах; для певности, що походять з моєї ресторації даю відборочним марки. — Найлїпші пива і меди по найдешевших цінах почавши від 40 кр. літра

По театрї все свїжа, а вибір страв і напитків вкосистрена кухня.

З високим поважанєм

НАФТУЛА ТЕПФЕР.

79

Коперницкий і Син

оптики і механіки, Львів, площа Галицка ч. 1.

поручають

НА ДЕРЕВЛЇЦЕ

біноклї ламенї і мужскі в найновїйших і найдучших гатунках, далеководи, барометри значайні і оздобні, тепломіри оздобні і т. д. Цїлінари і секунари золоті, платировані і позолочувані. Великий вибір рїжних моделїв машин парових, льокомотив і компактних моделїв, електричних моторів і т. д. Поручення з провінції відворотно за побранєм.

ТОВАРИСТВО „ПРОСЬВІТА“

у Львові ринок ч. 10

видало новий наклад друків

I. Друки правничі:

1.	Позов в справах дрібних	дібра по	25 кр.
2.	Контракт купна і продажи	I. дїб. по	40 „
3.	„ „ „	II. „ по	40 „
4.	„ „ „	III. „ по	40 „
5.	Полномочя	по	40 „
6.	Подання о екс- і інтабулицию, взір а) б) в) г) дібра	по	40 „
7.	Чашемы до подань о интабулицию дїб.	по	20 „

II. Друки для кас позичкових:

8.	Дневникъ касовий	дібра по	40 „
9.	Книга довжників	„ „	40 „
10.	Книжочка для позичкового 100 прим.	„	2·— „
11.	Скрипт довжний	„ „	1·20 „
12.	Книжочка вкладкова (щадн.)	„ „	3·— „

III. Друки для крамниць:

13.	Книжка товарова	дібра по	40 „
14.	Книжка касова	„ „	40 „

IV. Друки для читалень і кас позичкових:

15.	Спис членів	дібра по	40 „
16.	Грамоты членьскі читалень „Просьвіти“ примірник	по	2 „

За опаковане і оплату почти дочислює ся надо ництість осібно.

Живі риби

(80 кр.)

Щупаки, лини і корони в 5 кільогр. пачках за побранем почтовым висилає

Н. Розенбавм в Підволочисках.

7 7 2—

МІД

вчільний, патока, правдивий чистий, з власної пасїки в 5 кільогр. бляшанках по 5 корон 60 сот. висилає **Франц**

96 **Земба в Підгайцях.** 1—

Веселих Сьвят!

Переписні картки

сьвяточні і новорічні пропоруче по найлїпших цінах

Антикварня Ґрунда

Львів, ул. Театральна 16.

10 карт сьвяточних новорічних 1 к. 40 сот. franco.

Робітня різьб і орнаментів в дереві до церквей

Т. Чарнецкого

Львів. пл. Домінїканьска ч. 1.

Підіймає ся всяких робіт, які входять в обсяг різьбярства, як: Олтарі, олтарики процесійні сьв. фігур, ангели, статуї, корпуси, хрести, амвони, образи, на полотнї і блесї мальовані як і різьблені. Виготовляє цинборії. Відновляє старі на сьвіжі і виконує всякі направки церкви. 431 30—32

Перша руска робітня і склад виробів номінячих в Галичині

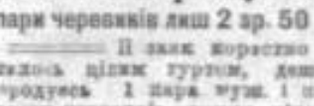

Великий вибір **БРИТОВ** з правдивої англїйської сталї від 80 кр. до 3 зр. Бритви вже випробувані. Ножі столові і вилки, ножиці всїляного рода, троякарі, спущала, паски до бритов, ножиці до худоби і пр. і пр.

поручає

ІВАН ЛЯВРУК

Номінянин

ЛЬВІВ, ГАЛИЦКА 6. 168

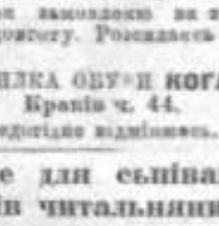

ПАСАЖ ГАВСМАНА

І. ЛЬВІВСКЕ

Photo-Plasticon

(46 разів преміяване.)

Від ½ до ½ до побачення:

На всесторонне жадання

Подорож навколо сьвіта

в 30 мінутах.

Вступ 40 кр. 28

10.000 пар обуви!

4 пари черевиків лиш 2 зр. 50 кр.

Я закупив корисно закупилось цїлим гуртом, дешево відпродуєть 1 пара муж. і пара дамских черевиків тепло підшитих, чорні або брунатні до шнурованя з хріпом прикліпованим підошвою, найновшого фасону, дальше пара муж. і 1 пара дачених модних черевиків з пасманд елегантні догонькі.

Всї 4 пари за 2 зр. 50 кр.

При замовленю за тарчать подати довготу. Розсилаєть за побранем

ВИСИЛКА ОБУВИ **КОГАН**

Краків ч. 44.

86 Недотїпне відмінюють. 1—2

Важне для сьпівакїв хорів читальняних!

Сими днями видало Товариство „Просьвіта“ збірник народних пісень під нотами на чотири голоси складений проф. Філаретом Колессою. Сей збірник складає ся з двох частей по 25 рїжних пісень; В першій части суть помїщені пісні для хору мужеского а в другій для хору мішаного.

Сей збірник можна набути **тілько** по надісланю належитости 2 кор. 40 сот. і на оплату почти 25 сот., разом 2 кор. 15 сот. в Канцелярії Товариства „Просьвіта у Львові.

СВОБОДА

письмо політично-просьвітне і господарске для народу.

Видає і за редакцию відповідає Вячеслав Будзиновский.

Щорічна передплата виносить 2 зр., на пів року 1 зр. Редакция і Адміністрация, Львів, улиця Баторія ч. 24.

Білі і гарні руки! Найбільше червоні і рапаві руки вибілюють і вигладжують пінки мильнарового патерти **РОСЛИННИМ КРЕМОМ.**

Слоїк 1·60 К.

ІВАН ІГНАТОВИЧ

Львів, ул. Сикстуска ч. 25, Галицина ч. II. Краків: Суконницї ч. 20. — Перемишль: ул. Францішканьска ч. 24. 41 V.

До відомости Панам і Панним компетуючих на посаду при інституциях фінансових, банкових і або радових.

Повідомляю, що **удїляю лекциї і приготовляю до испитів з рахунковости державної і книговодства купецкого.**

Виклади для **ПАНЬ** відбувають ся окремо.

Всїляких повісень удїляю від 1—2 год. пополудни, на листовне запитанє відповідаю відворотною почтою.

ВОЛОДИСЛАВ НАЙМАН

контролер касси місної в **Станиславові** *улиця Третього Мая ч. 23 (Шпитальна ч. 8.)* 763 8—52

Знаменитий

МІД ДЕСЕРОВИЙ КУРАЦИЙНИЙ

з власної пасїки в 5 кільогр. кутїй за **6 К. 60 с.** оплачений.

Всї відбирателї дуже вдоволені.

Велику займову брошурку д-ра Цетельского о уживаню і успішности курацийного меду висилаю даром і оплачено.

74 19—[illegible] **П. КОРЕНЕВИЧ,** емерит. учитель Іванчани.

Пендулові годинники з музикою

со поставляє по-ізза в фабрикації годинників. Ці французькі мінєтурові пендулові годинники 69 см. дваті, скрипочки, точно як рисунок, з горіхового дерева, полїтерованих з артистичною різьбою, мягкими що годин гарні мелодії і танці. Ціна зі скрипочкою і опатованим дном 8 зр. — Той же самий годинник, без музичного приладу, що дня набавне кождо пів і годину зі скрипочкою і опатованим дном 6 зр. Ці пендулові годинники ходять точно на мінуту і для свого артистичного виконаня стоваришать гарний і елегантний набуток в кождій бодинку з дїлником і кождо в ц-ни відробляють 170 зр., а такий, що грає валїть сїмь 6 зр. — Шкільний ремонтуар 3 зр. — Правдивий срібн. ремонтуар подвійно критий 5·50 зр. — Розсилають дня як попередньо. Недотїпне приймає ся назад, гроші звертають ся, тож нема ризика. Великий ілюстр. цїнник всяких годинників, дзвигунів, перстенїв і т. д. даром і оплач. ся.

Христинівська (фірма заложена 1860).

Josef Spiering, Wien,

I. Postgasse Nr. 2—20. 721 a 6—6

НАЙДЕШЕВШЕ ЖЕРЕЛО

МАҐАЗИН ФУТЕР

М. А. АВҐУСТИНА

у Львові, ул. Театральна ч. 7,

(напротив головного входу до костела катедрального)

поручає всякого рода

футра, ґарнітури, шапки, верхи до футер і ин.

Великаньский вибір (Colier)

в рожничних формах і ґатунках.

Цїнники на жадане даром і оплачено. 507 4—17

ДИВО-ІНСТРУМЕНТ!

НОВІСТЬ! НОВІСТЬ!

TROMBINO.

Трубите без науки і без нахлї нот під гарною сьвітлою лїнії рейші цілі, такі, жарті, як: „Горїлоть і сьвітить“, „Не тнїв в ся“, „Плещата“, „Пре об дї“, „Почуй в дїл“, „Дунайські хвилї — вальс“, „Сталїнія гвилїсна“, „Марш Радецкого“, „О мій Праз“, „Прейдисьмо“ і ще 200 других добір их музикальних виходів на нашій новозвинайденій мікальній тромбіті

„TROMBINO“.

Зараз грає ся без всякого труда і без напружения вгадуючи дяки потрібні справочки нот. Величина, сильна музика. Прекарний реманик для дому, товариства і забави. Веселий товариш на прогульках всякого рода. Грає до танцю і супроводить сьпів. 691 3—3

Трембіно пошлє з детальною інструкцією:

I. сорта, гарно вимальована, 20 тонами		9·50 кр.
II „ „ з 18 тон		6·— кр.
Листки нот для I сорта		—·80 кр.
Листки нот для II сорта		—·60 кр.

Розсилає за побранєм почтовим лиш:

Heinrich Kertész, Wien, Fleischmarkt Nr 9,127.

Вже вийшов

Ілюстрований Календар „Просвіти“

на рік 1903.

Дістати можна по цїнї 1 Кор., а з пересиланою почт. по 1 К 6 сот. за примірник в тов. „Просьвіта“, Ринок ч. 10.

Повідомляю П. Т. руску Публику, що від пільна пацять літ отворив я робітню мужеских одягів **при улици Руській ч. 3.**

Будучи Русином хотїв би я Русином повістати і для Русинів працювати. Для того піддержіть, Родимці, мою фірму, перестаньте вже раз свій гріш в чужинецькі руки віддавати, а памятайте, що пошираючи своїх людий, поширяєте народню справу.

Дякуючи моїм Вп. Гостям за дотеперішне підтриманє пишусь

З поважанєм

СТЕФАН ДІДУХ.

569 18—32

СКЛАД ФОРТЕПІЯНІВ і ПІЯНІН

Л. МАРЕК

Львів, ринок ч. 9,

поручає фортепіяни і піяніна з першорядних фабрик. 590 19—?

Експорт до всіх держав европейских!!!

Виріб крайний. 654 **Египетскі тутки і папорці** **АІДА** 14—100 суть найлучші узнані. Виріб крайний.

Головний склад: „АІДА“ Львів, ул. Панъська, ч. 10.

СКЛАДАЙТЕ СВОЇ ОПЛАДНОСТИ въ „ДНѢСТРѢ“.

ДНѢСТЕРЪ — Товариство взаимного кредиту, стоваришене зареєстроване зъ обмеженою порукою у Львовѣ, Ринокъ ч. 10, домъ „Просвѣты“.

ДНѢСТЕРЪ — приймає вкладки щадничі и опроцентовує ихъ по 4% вѣдъ ста. Станъ вкладокъ 31 грудня 1901 900.188 К, 53 с. на 1.063 книжочках.

ДНѢСТЕРЪ — удѣлює своимъ членамъ позичокъ на векслѣ скрипты за интабуляцією або при вѣдповѣдній поруцѣ на 5½% и 1% додатку на кошты адмін. Сплату позичокъ розкладає ДНѢСТЕРЪ догѣдно такожь до 10 лѣтъ. Членомъ може бути тѣлько членъ обезпеченый въ ДНѢСТРѢ вѣдъ огню. Удѣлъ членьскій выносить 50 К, вписове 2 К. Удѣлы вплачені по день 31 грудня 1901: 81.169 К. 37 с. Членовъ було 2.006. Станъ позичокъ: 869.345 К 04 с

ДНѢСТЕРЪ — удѣляє рѣкрѣчно зъ чистого зыску датки на публичний добродѣйний рускій цѣли — на церкви, бурсы, школы и т. д. — До кѣнця року 1901 удѣлено 8.840 К. 34

Информацій въ справахъ позичокъ удѣляють ґенты и Дирекція.

Казочно дешево! Доси небувале,

щоби столовий шкляний сервіс на 6 осіб можна було дістати за зр. 1.90

з матовою опаскою на 6 осіб зр. 2·35.

Сервіс порцелянowий білий гладкий на 6 осіб за зр. 4·45.

Сервіс порцелянowий столовий з декорацією в формі цьвітів на 6 осіб за зр. 7·50.

Сервіс порцелянowий до чаю з декорацією в формі цьвітів на 6 осіб за зр. 1·60.

Сервіс до чорної кави з декорацією в формі цьвітів на 6 осіб за зр. 1·60.

Сервіс до компоту шкляний на 6 осіб за зр. 1·35.

Келишки до вина або горівки по 8,10. 12 і 14 кр.

Склянки на воду по 4½ кр. — Повисші сервіси набувати можна у Жерева загально звісного з дешевости і доброти для порцелянів, шкла російских самоварів і китайского чаю се є в торговли фірми

Его Цѣс. Кор. Величества надворного доставника

КАЗИМИРА ЛЕВИЦКОГО

Львів, ул. Трибунальска ч. 6.

Ілюстровані цѣнники безплатно і franco. 769 6—7

МОЛИТВЕННИК ДЛЯ ДІТЕЙ

заданий коштом руского тов. педагогічного

В полотняній оправі з золоченим хрестом 20 кр. В паперовій окладці 15 кр.

Продає ся в книгарни Наук. тов. ім. Шевченка, Львів, ул. Чарнецкого ч. 76.

ГАЙДАМАКИ

ТИЖНЕВИК

виходить що вівторка.

Видає і за редакцию відповідає: *Михайло Петрицкий.*

Цѣлорічна передплата виносить 4 зр. на пів року 2 зр. Редакция і Адміністрация: Львів, улица Баторія ч. 24. II. поверх.

Отсим маю честь повідомити П. Т. Публіку, що розширив я мою знану від 10 лѣт

Лѣярню всяких металів

і приймаю всякого рода роботи і направи, входячі в круг мосяжництва. А іменно виливаю: таблиці нагробні, шильди, дзвінки, лѣхтарі, таблиці для Вп. лѣкарів, адвокатів і купців і пр. Направи виконує ся в найкоротшім часі по дуже умірковаих цінах.

Поручаюсь пасованим взглядам П. Т. Публики і остаю з поважанем 511 VI 52

ТОМА МООС, Львів, ул. Синстуска ч. 14.

Въ теперѣшнѣмъ сезонѣ, коли кождый господарь потрѣбує сѣчкарнѣ и плуга, звертаємо увагу Вп. Господаровъ, що найлѣпшій, трѣвалій, выпробованій и самыми господарями захвалюваній, а до того дуже дешевій

СѢЧКАРНѢ и ПЛУГИ КОВАЛЬСКИ

продає

„НАРОДНА ТОРГОВЛЯ“ Львовъ, Ринокъ 36

а именно:

Сѣчкарнѣ ССХ двоножовій зъ 1 колесомъ по кор. 54.00
„ ТН трыножовій зъ 2 колесами по кор. 56.00
„ ТН чотырыножовій 2 колесами по кор. 59·00
Плуги ковальскій зъ колбенницею . . . по кор. 32·00

УВАГА: Платячій сейчасъ готівкою за сѣчкарнѣ дістанеть еще 5% опусту. Плуги продають ся лишь за готівку безъ опусту. 452 69—?

Хто хоче мати на зиму добру теплу кождру, нехай удасть ся з довіром до спеціальної робітні кождер і матерацій **Йосифа Шустера, Львів, Коперника 5.** Кождри на вощаній ваті по зр 3·5⁰, ·, 5, 6, 7, 8, 9, 10 11. 12 до 14 зр 7·6 а

Збогатити ся

в добру а дешеву книжку

радби кождий!

Т ж звертаємо Вашу увагу, що книжка вийшла сими днями

НАКЛАДОМ

ЯКОВА ОРЕНШТАЙНА в Коломиї

зове ся вона:

„НАРОДНИЙ ДЕККЯМАТОР“

На 8 2 стор четкого друку містить 107 добірних деклямацій наших первостепенних поетів — У вступних замітках пояснено зявиско: **Що і як деклямувати?** та **як устроювати народні вечерки?**

Примірник в елегантній полотняній оправі з витисками

коштує лише 1 к. 20 сот.

З огляду на ті всі прикмети повинен „Народний Деклямator“ находитя ся **в кождій читальни в кождій рускій хатї.**

Просить ся замовлятя у **Якова Орештайна в Коломиї, ринок.** 73 о—в

Перший рускій склад машин до шитя!

Незрѣвнанои доброты машины до шитя к гафту Зінгера

Ножкій вѣдъ 27 до 65 зр.
Ручній „ 26 до 48 зр.
Обручковій ч. 41 по 77 зр.
Обручковій ч. 45 по 88 зр. (для грубои роботы.)

Вп. Священникамъ, і пп. Урядникамъ продаю на раты, якъ тежъ и для селянъ за потвержденемъ уряду громадского. 108.40—?

Условія сплаты приступній. Готівкою о 10% дешевше. Наука шитя и гаптованя безплатно. Цѣнники на жадане дарокъ.

ИВАНЪ ЛЯВРУКЪ *механікъ*

Львовъ, Гадицка 6.

Кождой господини

можна признати розсудность котра зъ взгляду на здоровле, опадность и приятный смакъ уживає Катрайнера Кнайпа солодовои кавы.

Просить ся при купнѣ не желати лише »кавы солодовои« але выразно: — КАТРАЙНЕРА — Кнайпа солодовои кавы и уважати на оригинальне опаковане яке низше подано.

Розклад поїздів желѣзничих обовязуючий від 1-ого мая 1902.

[Приїзд і відїзд поданий часом середно-европейского].

Поїзд пасаж.	Поїзд особ.	до ЛЬВОВА — приходить о годині		Поїзд пасаж.	Поїзд особ.	зі ЛЬВОВА — відходить о годині	
	6·10	з Кракова, Берлина, Варшави, Відня			6·25	до Сучави, Жидачева, Кересмеве, Потутор	
	6·20	з Чернівців (Ісакан, Галацу), Гусятина		1·55	6·30	до Підволочиск, [Київа] Бродів дв. гол.	
	6·50	з Брухович, под. від 15/5 до 15/9 вик.		2·09	6·43	„ „ „ дв. Підв.	
	7·45	з Янова			6·55	до Лавочного, [Пешту] Берлин, Дрогоб.	
	7·40	з Підволочиск, Бродів на дв. Підзамче		30	8·40	до Кракова [Відня, Праги], Берлина	
	8·00	„ „ на дв. головн.		2·65			
	8·10	з Лавочного [Пешту], Калуша, Хирова			9·00	до Лавочного, Хирова, Калуша	
	8·15	з Сокаля, Рави руской			9·15	до Янова	
1·35	8·50	з Кракова, Відня, Праги, Берлина			9·50	до Белзца, Сокаля, Любачова	
	10·25	з Рѣпова, Любачова		2·40	10·30	до Чернівців, Ісакан	
	11·55	з Станиславова [Кересмеве, Потутор]			10·40	до Підволочиск, Бродів, Гусят. дв. Підз.	
	1·10	з Лавочного, Калуша, Хирова, Борисл.			10·57	до „ „ „ дв. гол.	
	1·23	з Янова			1·25	до Янова від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята	
2·20		з Підволочиск, Коничинець на дв. Підз.			2·15	до Брухович від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.	
2·35		„ „ на дв. голов.			3·05	до Стрия, Сколього від 1 мая до 30/9	
	3·14	з Брухович [від 15/5 до 17/9 в нед. і сьв.]			3·15	до Янова щоденно від 1 мая до 30/9	
	4·40	з Самбора, Стрия, Сколього [1/5—30/8]			3·26	до Брухович щоденно від 1/5 до 15/9	
	5·11	з Підволочиск [Київа], Бродів на дв. Підз.			3·30	до Рѣпова, Хирова, Любачова	
	5·25	„ „ „ на дв. гол.					
	5·36	з Кракова					
1·45	5·40	з Чернівців, Ісакан					
		НІЧ					
	6·00	з Сокаля, Белзца і Любачова			9·10	до Станиславова, Жидачева	
	8·04	з Брухович [від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.]		12·45	9·20	до Кракова [Відня, Берлина, Варшави]	
	9·12	з Брухович [від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.]			9·30	до Янова від 1/5 до 15/9 в буові дни а від 16/9 до 30/5 1903 р., щоденно	
12·15	9·20	з Чернівців Букарешту			9·35	до Лавочного [Пешту], Калуша, Хирова	
	9·25	з Янова [від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята]			7·10	до Сокаля і Рави руской	
8·40	9·50	з Кракова, [Відня Берлина] Ясла, Рима			8·16	до Брухович [від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.]	
2·31					8·25	до Перемишля	
	10·03	з Янова [від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята]			9·00	до Підволочиск, Бродів дворець голов.	
	10·20	з Підволочиск [Київа] Бродів на дв. Підз.			9·20	„ „ дворець Підз.	
	10·02	„ „ „ на дв. гол.			10·05	до Янова від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята	
	10·50	з Лавочного [Пешту] Хирова Калуша		2·51	10·30	до Ісакан, Чортнова	
	5·14	з Підволочиск, Коничинець на дв. Підз.			11·00	до Кракова, Відня, Варшави, Праги	
	3·35	„ „ на дв. гол.			11·10	до Підволочиск, Бродів дворець голов.	
					11·32	„ „ дворець Підз.	
					4·15	до Кракова, Відня, Праги, Самбора	
					5·50	до Брухович від 15 мая до 14 вер. под.	

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 годин вечерои до 5 годин 59 відут разо.

Час середно европейский різнить ся від часу львівского о 36 мінут, а іменно 12 год. часу середно-европейского = 12 год. 36 мін. часу львівского. — Бюро інформационне ц. к. желѣзниць державних (ул. Красицких ч. 8) удѣлює пояснень в справах желѣзничих, продає білєти всякого рода і резервує їздн.

„MERKURY“ Газета льосованя і торговельна

Виходить 2. і 16. кождого місяця.

ЗМІСТ Ч. 23. Льосованя. Спекуляцаї урядників банкових. Ліквідация угорск. Банку для торговлї і промислу. Хронїка торговельна. Біржевий переглад. Відповіди і т. д.

Цѣлорічна предплата виносить 3 к. 60 сот. піврічна 1 К 80 сот. — Оказові числа даром і оплачено. В сїчни одержують всї абоненти

безплатно

РІЧНИК фінансовий на 1903 і банковий календарик. Адрес Адміністрациї: Краків ринок гол, 5. 54 5—?

Стосовний подарунок різдвяний!

Передпослідний тиждень!!!

Головна виграна Корон **40.000** Корон

ЛЬОСИ ТОВАРИСТВА ПРОМИСЛУ І ШТУКИ по 1 короні

поручають: **М. Йонаш, Кіц і Штоф, М. Клярфельд, Яків Штрог, Корман і Файґенбавм, Самуелї і Ляндау, Шіц і Хаес, Авґуст Шелєнберґ і син, Сокаль і Лілієн — банкери у Львові.** 48 18—?

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Виказень і одвічальний редактор: Др Евген Левицкий. Накл. и фабр. Черлянської. Друкарнї Інституту Ставропігійского, під зарядом Іосифа [illegible]нилюка,

Ч. 286. Львів, Понеділок 23 Грудня (5 Січня) 1903. Річник XXIII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і съвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ: Адміністрация „Дїла", ул. Батория ч. 24; Бюро газет А. Ольшевского, ул. Кліїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гаусмана ч. 9; К. Бухштаб, ул. Кароля Людовика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler, I. Wallfischgasse 10. — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДЇЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком:

	в Австрії:	за границею:
на цілий рік	22 к.	44 к.
на пів року	11 „	22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік . . . 20 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.

Поодиноке число почтує у Львові 10 с. на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи вертають ся лише на попереднє застереженє. — Реклямациї неопечатані вільні від порта.

Оголошенє взагалї приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсертійну або за сї місце, а в рубрикї „Ріжне" по 30 с. — Вдови і вдівці приватні оголошенє чинить ся по 10 с. за стрічку.

Ческо нїмецкі конференциї.

В суботу по полудни розпочали ся в комнатї президії ради міністрів наради ческо-нїмецкої конференциї, в котрій взяли участь міністри: Кербер, Гартель і Резек. Яко добрий знак уважають спеціяльно се, що бодай на першім засіданю конференциї взяли участь нїмецкі посли з Морави.

Наради отворив д-р Кербер промовою, в котрій згадав о покоханю одної великої трудности, именно о довершеню австро-угорской угоди. Тепер розходить ся еще о осягненє трудностий, котрі вже задовго нищать державу. Бесїдник закінчив: ми мусимо їти наперед і неможемо вічно здержувати ся перед сим каменем претикновенія. Австрийскій парлямент мусить раз на все осягнути можність сповнюваня своїх обовязків. І сему вабила вже послїдна годинa. Се мусить стати ся, і тому я вас прошу зробити так, аби се стало ся. З'єднайте ваші сили і усуньте з нашої дороги сей камінь.

П. Функе заявив в імени нїмецких послів з Чехії, що Нїмцї все були готові до угодових переговорів, але зазначив, що до нарад можуть приступити лише на підставі предложень Нїмцїв.

Нїмецкий посол з Морави Хінрі висказує здивованє, що мимо застереженя Нїмцїв, котрі противлять ся розтягненю ческо-нїмецкої угодової акциї на Моравії, запрошено на спільну конференцию також послів з Морави. Се доказує, що правительство не виступить з відповідною енергією против правнодержавного становища Чехів і є справдане підозрінє, що Чехию і Моравію уважаєсь за краї тїснїйше з собою звязані, як инші краї держави. Ческого меморияду з 16 грудня 1902 Нїмцї не можуть узнати за підставу до нарад. Моравскі Нїмцї вже вели угодову акцию і дали доказ великої уступчивости, але переговори зірвала противна сторона. Не нашою річию є ті переговори навязувати. Бесїдник закінчив: „Сею заявою кінчимо нашу участь в спільній ческо-нїмецкій конференциї і в дальшій дискусії не будемо брати участи.

П. Пацак в імени ческих послів заявив, що годить ся з гадкою президента кабінету, аби справи, котрими має занятись конференция, полагоджувано етапами. Бесїдник підніс дальше, що Чехи бажають собі управильненя язикової справи не лиш в Чехії і на Моравії, але і не Шлезку, а також в краях, де живуть Славяни. Супротив заяви Функого, бесїдник міг би домагати ся, аби тілько ческий мемориял був підставою нарад, але сего не робить, бо се розбило би конференцию. Правительство заповідає новий елаборат, а ми хочемо ждати.

Граф Сильва-Тарука в імени консервативної шляхти заявляє, що буде з усїх сил старати ся, аби угодова акция дала успішний результат і вносить, аби поодинокі справи передати дрібним підкомітетам.

П. д-р Зачек заявляє, що ческі посли з Морави готові взяти участь в переговорах і зроблять все, аби справу полагодити.

Бр. Хлюмецкий заявив, що з причин річевих і державно-правних спільні наради в справах Чехії і Морави суть не на місци. Відносини в обох краях суть так ріжнородні, що повинні бути окремо обговорені.

П. Герольд жалував ся, що конференції не предложено нїякої готової програми.

По сих заявах учасників конференциї забрав еще раз голос д-р Кербер і зазначив, що при скликаню конференциї держав ся того самого принципу що в 1900 році. Наради в національних справах країв відбудуть ся на окремих конференциях, на котрих відповідно до ріжнородности відносин буде установлений спосіб дальшого поступованя. Бесїдник дуже радо годить ся на вибір спеціяльних комісий. За добрий знак треба уважати се, що мимо маркованя свого становища, в промовах представників сторонництв звучить яко головний тон воля до ведения до порозумінa. Де є воля, там знайдесь також дорога.

На сім наради перервано. Заступників Морави запросив президент міністрів на понеділок година 10 перед полудньом, а заступників Чехії на годину 3 пополудни.

Се є справоздане з першого дня нарад. О скільки можна вносити, справа не стоїть але а не треба додавати, що від неї богато залежить, бо розвій дальших подій в цілій державі.

Промова д-ра Олесницкого.

при ґенеральній дебаті соймовій над проектом краєвого податку консумційного від пива.

Коли перед 12 літами водобір в краєвім буджетї приневолив край оглянутись за новим жерелом доходів, а з огляду, що стопа краєвого додатку до податків безпосередних вже тогдї була так висока, що годї було підносити її ще більше: предкладував сойм никазувану вже від кількох літ середтим з правої сторони сеї палати гадку уведеня краєвих податків консумційних, і наслідком того був краєвий закон з 20 марця 1891 р. Ч. 35 В. з. кр. Описав справу так що кільна літ вертала на денний порядок сеї палати, а именно тогдї, коли ходило о відновленє законів, на означений час виданих в рр. 1894 і 1899. Закони ті обнимали кромі податку від пива у висоті 1 К від гектолїтра податок від руму, араку, коняку і лїкерів, котрий уже в законї з р. 1894 підвесено в 2 К на 8 К; кромі того впровадив закон з 19 цьвітня 1894 Ч. 93 В. з. кр. податок від горячих палених альєгольових сливів у висоті 6 сот. від кождого гектолїтра і кождого степени алькоголю. Послїдний закон з 4 липня 1899. Ч. 93 В. з. кр. не стратив еще сили, бо має обовязувати до 31 грудня 1904 р.; а вже нині приходить краєвий видїл з проектом нового закону, котрого цїлию є підвисти оплату від пива, в краю консумованого, до висоти 1 К 70 сот. від гектолїтра.

У хвилях, коли ті закони були предметом нарад в сїй палатї, відзивались против них умірковані голоси опозициї, именно з ґруни послів мійских, котрі критикували ті закони зо становиска інтересу мійских громад, а именно зо становиска фінансової господарки тих громад; але помимо тої критики закони ті ухвалено, а, як бачимо з нїчого перед нами предложени, скарбова політика краю звертає ся тим-раз більше на поле податків посередних і хоче тим раз обильнїйше черпати з сего жерела.

Серед дебати над краєвим податком консумційним мовчав в сїй палатї один голос — голос консумента, голос тих кіл і кругів суспільности, на котрих кождий податок консумційний, а передовсїм від артикулів пожива вежди принятих і належачих до щоденних потреб, паде цїлим своїм тягарем, бо вони в цїні купна оподаткованого артикулу платять майже всю суму, яку дотичний податок має принести краєви. З сего становиска не роблено тут поважної известї. Виправдї в промовах деяких послів з Лїниці в р. 1890. і 1894. подибуємо легкі натяки і на інтерес консумциї, однако про се згадувано лише мимоходом; покликувано ся навіть і на науку, одинак хиба лише на те, щоби ствердити факт, що теория а практика — то дві зовсїм відмінні річи, як вправдї дали доказ сего і у нас многі учені теоретики, особливо на поли економії, котрі в практицї на поли політики в усею силою поборювали принципи, голошені собою в теорії.

Оттак краєві податки консумційні позискали в нашім краю право горожаньства, а нині вже по раз четвертий лежить перед нами проект їх законного упорядкованя; для того тим тяжше очевидно становисько тих, котрі з принципу осуджують перекладане податкового тягару у формі податків консумційних на найчисленїйші, але зарази найбідніїші класи суспільности, і в принципу противні тому, щоби недобори в краєвім скарбі поповняти сею дорогою. Тими принципіяльними противниками такої політики скарбової, а тим самим принципіяльними противниками проектованого закону є в сїй палатї ми руські посли, репрезентанти тих широких мас сїльского і маломійского народу, котрий в природи річи є головним консументом артикулів, обложених краєвими податками консумційними, і з того титулу до скарбу краєвого мусить причинити ся найбільше, хоч з усїх кляс суспільности найменше може платити. А від сего принципу тим менше маємо право відступати в теперішній хвили супротив сего проекту, бо тут розходить ся о сам лише податок від пива, і то не лише о дальше удержанє податку в силї, але й о підвисшенє его до висоти 1 К 70 сот.

Становиско краєвого видїлу є в сім разї цїлком відмінне від нашого. Проект краєвого видїлу стоїть на фінансовім становиску краю. В буджетї недобір, потреби і видатки краю збільшають ся; отже очевидно треба шукати за жерелами доходів і бересе те жерело, з котрого найвигідїйше черпати. Підвисшенє краєвого додатку до податків безпосередних річ неприсудна і занадто вже бє в очи, а тимчасом податок консумційний зробить те саме по тиху, без крику, без афішованя процентової стопи. І дїйсно зо становиска фінансового дає консумційний податок богато догідностий для краю, а найважнїйше, що наложений на артикули конечної консумциї буде він жерелом видатним, бо консумциї конечної нїхто не в силї обмежити, а потреба такої консумциї є супротив кождої одиниці консумента сильнїйшим средством екзекуційним, він галицкий екзекутор податкивий. Заходить для краю ще й ся користь в порівнаню з податками безпосередними, що не потребує консумційних сплат екзекувати безпосередно у консументів і, коли для стягненя безпосереднього податку мусить ся часто прямусово стягати з плечий податника остатку святину, то для податку консумційного податник сам й з себе стягає.

Але з другої сторони тямити належить, що основою розкладу податкових тягарів є писана неподїльної годни в науцї економічна спроможність податника. Тая основа дасть ся заховати при податках безпосередних. Правда, що ті податки, часто спадні на хибним устрою катастру або на самовільно і безпідставно підвесених властями фасних, перетягають дохід з власности нерухомої; а з другої сторони бувають, що доходи, котрі повинні відповідати податкам, не дають ся випрати і тим способом усувають ся від оподатковання. Всеж таки не можна заперечити, що ті податки платять ті, що щось посідають; а хоч часто случає ся, що сума податку не стоїть в пропорції з доходом, який дає посїдана власність або підприємство, то все факт остає фактом, що той платить, хто щось має, хто має дохід. І коли би ті податки так, як се вже по части заведено при деяких податках державних, були уладжені з заховянєм процентової стопи і коли би при тім увзглядненено мінімум екзистенциї податника, то річ певна, що вони ще найбільше відповідали би постулятови податкової справедливости, і то так з економічного як і суспільного огляду. Инакше річ має ся з податками консумційними, а именно від артикулів консумциї конечної. Тут передовсїм не може бути бесіди о приспособленю податку до економічної спроможности податника і до его доходу. Хто спотребовує артикули до житя конечні, той не показує ще тим ані доходу ані можности платежа. А спотребовують ті артикули лише в незначній части люди заможні, а в переважній, подавляючо переважній части маси людности убогої, котрі з великим трудом і жертвою особистих сил можуть заробляти на свое удержанє, у котрих сей податок є дїйсним податком від праці.

(К. б.)

Вшехпольска автономія Галичини в сьвітлї цифер.

Польскі загорільці вшехпольского і вшехпольского етапу, що хотїли би Русинів раз на все вжити під ноги, вивісили стяг розширеня автономії краю а на чолї тої процесії ґанди стануть сьвіжо упечений імпресаріо вшехпольонїзму та руснопоїдства проф. Ґломбінський. Та проф. Ґломбінському тим разом не повело ся. Его брошура, що мала дати теоретичну основу і фактичний матеріял для бомбардованя централістичної Австрії в користь автономії Галичини — O wyodrębnienie Galicyi — найшла перед безпощадного критика і его виводи на аргументи зуґрілп ся з безпощадним відпором з боку, а котрого ніхто найменше сподївав ся — шляхотско-польского „Przeglądu".

Певна річ, що мотив, задля котрого Przegląd піддав цілу брошуру проф. Ґломбінського, цілком не есть принципіяльної ваги, бо звісно — і сего сам Przegląd не заперечує — що як раз шляхотске ядро польске і галицкий польско-шляхотский сойм є найконсеквентїйшими заступниками автономії Галичини, котру навіть вже в значній части переведи у практику.

Та се не заміняє річи, що критика сама собою є злучна і тому є оправдана причина, щоб занімати ближше нашу читаючу суспільність а виводами статї „Przegląd-у". Си статї може нам колись стануть в пригодї.

Помінаємо заміт поданий на початку статї, що проф. Ґломбінський, надаючи „samodzielności" чи „wyodrębnieniu" Галичини, ніколи виразно не каже, як воно ін concreto виглядати має: чи буде се троялізм, чи таке відношенє, як Хорватії до Угорщини, чи вкінци лише розширенє компетенциї сойму, хоч, як замічає Prze ląd, се немаловажна річ, бо в кождій зі згаданих відношень мала би Галичина наші розходи. З брошури проф. Ґломбінського виходить однак, що він є за троялізмом, значить на таким відношенєм, як Угорщина до Австрії. І зі сего становища виходить критика Przegląd-у.

Проф. Ґломбінський хоче доказати, що Галичина не есть краєм фінансово западаним, значить, що дає Австрії більше ніж бере від неї, а затим може сама собі виставчити, і бути самостійною. „Przegląd" закидає Ґломбінському, що він через невинність свого виводу і хитро уставлені таблиці часом підда пресї і своїм читачам хибну думку, наче-би Галичина давала Австрії 25—36 міліонів корон чистого зиску, хоч правдї сам Ґломбінський „чистий зиск" Австрії обчисляє на 13—14 міл. корон, але се послїдне обчисленє ховає досить дискретно в тексті брошури. Przegląd доказує, що навіть послїднє обчисленє есть наскрізь неоперіоване, а доказує се так: річно дає Галичина Австрії около 116 міліонів корон доходу, а побирає з сего на свої власні цїли около 54 міл. корон. З того, навіть по обчисленю проф. Ґломбінського, припаде ще на спільні австро-угорскі цїли і оборону краєву около 25 міл. кор., а затім Австрії остало би 29—30 міліонів кор., котру то цифру відповіла краєви яко „чистий зиск" на Галичині. Але остають ще видатки на цивільну лїсту і на амортизацию та сопроцентованє державних довгів, котрі проф. Ґломбінський збуває кількома словами, наче-би кількотисячну дрібничку. Тимчасом Przegląd виказує на основі часових дат, що участь Галичини в державних довгах повинна би виносити річно 36—40 міліонів корон, а затим з „чистого зиску" Австрії нема і сліду, і в разї вилученя Галичини податки „усїлиби підскочити. Крім того приладає ще на Галичину часть цивільної лїсти а в разї вилученя зросли би видатки на самостійну адміністрацию.

Подібно цїлком нестїйними назвиває Przegląd виводи Ґломбінського що до рентовости галицких залізниць. До чистого зиску в державних залізниць в цїлої Австрії мусить держава доплачувати річно поверх 60 міл. корон на амортизацию видатних капіталів. На Галичину припадає з сего 20 міл. корон. Однак проф. Ґломбінський виводить, що Галичина не потребувала би доплачувати нїчого, мотивуючи своє твердженє голословними здогадами. „Виїд п. Ґломбінського можна назвати всїляко, а тілько не обчисленєм", каже Przegląd і заключає, що проф. Ґломбінський цїлком не доказав фінансової активности Галичини та можности її „samodzielności."

„Загалом — каже „Przegląd" — професор університету і посол до парляменту, д-р Ґломбінський, виступаючи яко фінансовий статистик, обходить ся з числами по... аматорски. Коли обчисляв, що Галичина дає

Відзначені на 14 виставах сьвітових.

ВИНА

дальматинські з власних винниць і десерові; хорватский шампан, досконалу сливовицю, дальматинську оливу, поручають

БРАТЯ ДЇДОЛИЧ, Львів, Чарнецкого 3.

Вина наші поручають лїкарські власти в слабостях жолудка, недокровности і для реконвалесцентів. 623 13—40

При більших замовленях в провінції дає ся опуст.

державі, дбав бути точним, а коли числить, що дати повинна, то уживав постійно фраз „коли приймемо“, „припустїм“, „коли призна́ємо“ і т. д. Виходить так, що авторови не ходило о обективну точність в представленю правди, але тілько о вповні в читачів переконання, що держава бере від Галичини що року кольосальні чисті зиски.“. — А в иншім місци пише дослівно: „Розправа проф. Ґломбіньского есть накопиченем навмисних статистичних натягань, політичних дїятчтв і пегарних герців на демократичній шкалі... Неточний з проф. Ґломбіньского статистик, поверховний мислитель а пїлкий політик...„ І таких характеристик львівского професора економії та его учености розкидано по статї Przegląd'y безліч.

А однак такі люди в „професорами“, надають тон університетским сенатам, ведуть політику і здобувають лаври русинофобів, та вважають ся та як „kommende Männer“ польскої політики, та — коли сего вимагає хвиля — вживають ся тими самими консерватистами, що тепер так критично взяли проф. Ґломбіньского, до безприміркого шкальовання рускаго народу перед очима всїх народів держави.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Соймн.

Відень. В суботу відложено сесию нижно-австрийского сойму а на порядок нарад найблизшої сесиї має бути поставлена справа уневажнення кількох мандатів лїберально-нїмецкої меншости. Засїданє було взагалї дуже оживлене і прийшло кілька разів до острих суперечок між антисемітами а лїберальми.

Горицця (Ґерц). В суботу замкнено горицкий сойм по ухваленю закона о підвищенню оплати від пива на цїли краєві на 1 К 70 с. і по принятю резолюцаї до правительства, щоби на користь народного шкільництва удїляло з державних фондів підмогу в квотї 60,000 К.

Акция Шенерера.

Відень. Шенерер має застановити видане своїх „Unverfälschte Deutsche Worte“ а за те видавати всенїмецкий дневник для конкуренцаї з Вольфом.

Відень. Вірмени з Галичини і Буковини розіслали до рїжних послів австрийской державної ради і членів делеґацаї заяви, в котрім зазначують пригнїчена Вірмен в Туреччинї проти постанов арт. 61. берлинського трактату і просять австрийских політиків о порушене справи в австрийских тїлах репрезентацийних. Акциею австрийских Вірмен кермує вірменьскій комітет з Цїріху.

Вибори до французского сенату.

Парнж. Відбули ся тут вибори до французского сенату. Загалом вибрано: 7 консерватистів, 20 поступовців, 50 републиканів, 26 радикалів, 5 соцыалїстичних радикалів. Президента мін. Комба вибрано в двох округах, натомість бувший мін. спр. загр. Ганнотó перепав.

Нїмецкий наслїдник престола в Римі.

Берлин. Нїм. наслїдник престола відвідав в поворотї з Петербурга в своїй дальшій подорожи також Рим.

Венецуеля.

Ля-Ґаіра. Віддїл нїмецкого вийска занав без перепон цловий уряд в Пуерто Кабелльо.

Ню-Йорк. Блькада венецуельских суден удала ся вповнї. Всї венецуельскі судна заняли у внутрі пристани воєнні блюкуючі кораблї.

Каракас. Повстанцї посуваютъ ся до Каракасу. Венецуельске правительство выслало проти них скрїплений віддїл вийска.

Ля-Ґаіра. Голяндский конзуль одержав дозвіл забрати на голяндский пароход всїх хорих голяндских горожан.

Хороба саксонського короля.

Дрезден. Саксонський король мав ся лїпше.

Від Адмінїстрациї.

З кінцем року є Адмінїстрация зобовязана вирівнати рахунки за папір, друк і т. п. безуслівно. Проте управнає ся Вп. Передплатників з відновленем дальшої передплати а також з вирівнанем залеглости поскорити, бо инакше була би Адмінїстрация приневолена здержати дальшу висилку часописи.

НОВИНКИ.

Оповіщення:

— **Від вечернового комітету „Академичної Громади“.** В понедїлок дня 9 н. ст. лютого с. р. устроює тов. „Академична Громада“ у Львові в великій сали Фільгармонїї (давний театр ґр. Скарбка) вечерок з танцями. Щорічні нарікання і жалоби на стиск, горяч, поломану підлогу, протяги, брак відповідної ґардероби і т. п. в Народнім Домі, а крім того ще инші взгляди, які на разї не подаємо до публичної відомости, спонукали, що сего року комітет постановив устроїти вечерницї не в Народнім Домі, а в Фільгармонїї. Льокаль півтора або і два рази більший як в Народнім Домі, осьвітлене елєктричне, сала відповідно вентильована з усякими ґардеробами, буфетами і т. п. усе те дає запоруку, що чейже сего року не буде хиба вїяких нарікань і жалїв, які були давнїйше. Естрада концертова буде до четвертини зменшена, на якій буде приграватн цїла орхестра 80 п. п. під управою капельмайстра п. Фрідріха. Для тих, що схочуть лише придивлятись, буде місто парнї ґалернї отворений амфітеатр а імєнно льожі та фотелї I. і II. поверха. Взагалї комітет доложив усяких старань, щоби вечерок удав ся як найвеличавїйше. Стрій для пань *вечерковий або народний*, для панів балевий. При тім вступ не більший як попередних років, бо від особи 5 кор, а вступ для родини з 4 осіб 16 корон. Запросинн уже розсилаютъ ся. — При тій нагодї звертає ся комітет до усїх товаришів, щоби зволили надсилати адреси своїх знакомих, яких они ще не подали. — *Комітет.*

— **Зі Станиславова.** Дня 11 сїчня 1903 р. о год. 7 вечер відограють аматори „Русної Хати“ на дохід „Русної Захоронки в Станиславові“ в сали театральній ім. Монюшка нову комедию Гр. Цеглиньского „Ворожбит.“ — На представленю грає музика 24 п. п. Цїни місць: льожі по 6 кор., фотель по 2 кор., крісла в партері I рядні 1 К, 40 сот., II-ряд. 1 К, III-рядні 60 сот., крісла бальконові I-рядні 1 К, 20 сот., II-рядні 1 К, партер 40 сот., ґалерия 30 с. Зі взгляду на цїль, яку собі поставила „Захоронка“, управнає ся о численну участь також і замісцевої публики.

— **Видїл товариства „Руский жіночий кружок в Коломиї“** почуваєсь до милого обовязку зложити стут щиру подяку всїм Вп. Панам і Вп. Панам, що своїм трудом зволили ласкаво причинитись, що вечер св. Николая добре удав ся. Вп. панам Зімовій і Левицкій за збиране фантів, Вп. п. проф. Яричевскому за режесерию штучки, Вп. п. Губчакови директор. театру за виложичене строїв, Вп. Кривенкови за убиране аматорів до представлення, Вп. п. проф. Раковскому за представлене цїлої серії съвітлянних образів, Вп. п. Демчукови і Вп. п. Ґроньскому за розпродаж білетів і всїм тим Вп. панам і Вп. панам, що бавили ся з нашими маленькими гостями і займались розпродажию страв при буфетї.

— **Читальня в Каменцї струм.** устроює 7-ого с. м. вечер в честь 25 лїтного ювилею понтифікату Папи Льва XIII-ого. Такий сам обхід відбуде ся 10-ого с. м. в читальни в Руді коло Каменки стр.

— **Видїл шкільної помочи Тов. съв. Отця Николая в Тернополи** звертає ся до Впр. Отців духовних, церковних брацтв і всїх патріотів цилого Поділя з просьбою, щоби при набликаючій ся коляді памятали на убогих школярів русної ґімназиї в Тернополи. В маю сего року засновано вправдї Товариство съв. Отця Николая для несення материяльної помочи ученикам русної ґімназиї, однак оно не в силї зі своїх скупих і незначних доходів удїлити помочи, хотяйби найконечнїйшої, особливо коли вспьме ся на увагу, що на 400 учеників сеї ґімназиї значно переважаюча часть молодїжи конечно потребує підпомоги, будьто на книжки, будьто на одїж, будьто вкінци на помешкане і харч Прото Видїл Товариства звертає ся з просьбою до всїх, котрим залежить на розвою не лише душевнім але також тїлеснім, щоби поспішили з датками хочби найменшими для підпомоги вашої молодїжи.

Всї датки просить Видїл посилати на руки касиера Товариства, професора ґімназиї п. Петра Ріпнїйского. При тій нагодї подає ся до прилюдної відомости, що членьска вкладка виносить 2 К річно. Членом покровителем Товариства стає ся той, що зложить даток 50 К. *Видїл.*

— **Руска Бесїда в Самборі** устроює дня 1 н. ст. лютого 1903 в сали готелю Л. Букетиньского вечерок з танцями. Стрій для панъ вечерковий або народний, а для панів балевий. Запрошеня розсилає ся, а на колаби хто через ошибку не одержав, зволить зголосити ся до комітету на руки п. Івана Білиньского. (Руска Бесїда).

— **Статут товариства „Союз Боянів“,** який ухвалив тамтогорічний зїзд Боянів, предложено вже намістництву до затвердженя.

— **Видїл Русної Бурси в Стрию** розіслав сими днями до всїх брацтв церков. сумежних деканатів відозву з просьбою о коляду для товариства. Звертає ся тепер до всїх священників тих громад з укліпною просьбою, щоби зволили при сїй нагодї пояснити своїм прихожанам цїли Бурси та теплим словом загріли їх до вложена хотьби дрібної квоти на рїч Русної Бурси в Стрию.

— **Зміни в класах додатків антинальних** для урядників державних. До II. класи перейшли Львів, Краків, Чернівцї, а до III. Бохня, Броди, Бережани, Бучач, Хшанів, Дрогобич, Городок, Городенка, Ярослав, Яворів, Кєломеня, Ной-Сонч, Підґуже, Перемишль, Рашів, Самбір, Снятин, Станиславів, Стрий, Тернопіль, Заполяне, Сучава і Радівцї.

— **Іспит з подвійної бухгальтериї і рахунковости** зложила на політехнїці з відзначаючою нотою п-а Наталія Навроцка, донька пароха з Голгич.

— **На церков.** Є. В. цїсар пожертвував з своїх приватних фондів 200 К комітетови церковному в Пегрикові, тернопільского повіта, на докінчене будови церкви.

— **На будову школи** в Красній, калуского повіта, удїлила краєва рада шкільна громадї безпроцентову позичку в квотї 5.000 К.

— **Почтове.** З днем 1 сїчня 1903 отворено уряд почтовий в „Ясенові коло Золочева“. Округ доручень будуть становити кромі самого Ясенова громади Дубе і Кадлубиска, а сам уряд буде получений через щоденного пішого післанця з урядом почтовим в Підгірцях.

— **Конкурси** розписують рада міста в Чортковї на посаду інспектора поліциї з заразом і пожарної сторожа з платою 800 К і додатками 200 К; реченець до 15 сїчня. — Рада міста в Самборі на посаду будівничого міского з платою 2 800 К і додатком активальним 500 К. Реченець до 20 сїчня. Кандидати мають виказати ся укінченими студіями техничними і знанем краєвих мов.

Величина:

Его Високе Преосьвященьство, Митрополит Андрей ґраф Шептицкий — як було нами донесено — іменований від цїсаря тайним радником двору. Замітне, що рівночасно одержав таку ж номінацию польский архиєпископ Більчевскій, мабуть тому, яби вирівнати рускому Митрополитови не „обидило“ Поляків. — Инші руснї економічні і просьвітні львівскі товариства складали Его Екцеленцаї Митрополиту жедания і ґратуляции з нагоди сего відзначеня. Вчера удїлив Его Екц. Митрополит кандидатам стану духовного съвячена пресвитерїв помимо того, що є недужий і за порадою лїкаря мусить ещо з тиждень оставати в своїй комнатї.

— **„Галицко руске благотворительное общество“ в Петербургї.** Про се товариство, про котре ми вже згадували оногди, доносить „Новое Время“, що 15. н. ст. грудня на его перших зборах явилось до 100 членів-основателїв, серед котрих замітнїйші були: член ради міністерияльної для народної просьвіти А. С. Будиловичъ, Н. Н. Писаревскій, редактор Прав. Вестника“, П. А. Кулаковскій, редактор „Свята“, В. Б. Комаров, много профезорів університета, духовної академії і др. Головою товариства вибрано А. Будиловича, що в короткій промові з'образив вибраним теперішне невідрадне положене галицкої Руси і её населеня, начертав значіне галицкої Руси для российской науки, жити галицких Русинів, про невигодини між ними і т. п. та указав на те, що новозаснованне „галицко-русское благотворительное товарищество“ може богато причинитись до тїснїйшого полученя галицкої Руси з российским съвітом. Драгоманрецкий, (галицкий емігрант ренеґат) поясняв і представляв вибраним уставу, ціль і теперішний склад товариства, та вкінци ся з покликом братньої щирої роботи серед „русского народу“. Опісля приступлено до набору президії товариства, в склад котрої вийшли поміж инышими і галицкі емігранти-ренеґати як Драгоманрецкий, І. Добрянскій, Пухир, бувший управитель Ставропигийской друкарні, Чайківскій і др. — Задачию сего товариства має бути ширене ренеґатства в Галичині і Буковині. Філіями будуть москвофільскі штаби у Львові і Чернівцях.

— **Народний Дім в Бережанах,** найновїйше з руских товариств, яких потребу від давна відчували наші патріоти в Бережанщині, засновалось на удїлах і статут его зареєстрований в окружнім судї яко торговельнім в Бережанах дня 11 грудня 1902 р. Вибраний заряд, в склад котрого входять: д-р Андрій Чайковскій, о. Теодор Кордуба, Оленса Лукіяновичъ, Василь Мельник і о. Теодозий Цар, відкликують ся до рускаго загалу з заявом вступати в члени т-ва. Вступне виносить 2 К, а членьский удїл, що полягає ся власностию члена і можна его за попереднім вимовленем відобрати, виносить всього 20 К, та може бути сплачений в ратах. Удїл поставлено так низький, щоби і патріотичним селянам уможливити приступленє до т-ва. Товариство „Народний Дім“ має на метї від т-ва взаїмного кредиту „Надія“ відкупити перед кількома роками закуплену реальність, що має таку велику салю, якої другої нема в Бережанах, а маючи свою хату, зможе запобігти сему, щоби Русини в Бережанщинї не напрошували ся за власні грошї в комірне, та не наражували ся на рїжні шикани і незгоди. — Здає ся, що всякі дальші арґументациї зайвими, а кождий щирий Русин-націоналїст поблагословить начате дїло і кожда громада, церков, брат-

---

Микола Дерлиця.

Плачки.

Вистроїли таке, що Старий лише здвиг плечима.

Звичайно дївчата і хлопці бували разом, вигадували спільну забаву, або дїд Данило розказував їм щобудь. Тодїж хлопці були посварили ся з дївчатами, збагали на них, а Фесю без сорома назвали відьмою. Хлопці збагали таке на неї мабуть ізза-того, що вона була якась не така, як инші дївчата.

Феся звичайно не щіпала, як то уміють дївчата, а брала суперника, чи суперницю просто за чівку і звалювала на землю. Вона залюбки дружала ся з хлопцями і нераз брала ся старшинувати у цїлім пастушім гуртї. Також жвавїйше від усїх сїдала хоч би на котрого коня і таки любила перегонювати ся. Так хлопці-а зависти, чи з мести причінили Фесї обидливу латку.

Дївчата загаївали ся, відлучили ся від гурту і пішли у другий кінець невеликого пастівника.

— Переберім одну за померш маму і заподїм — уповіла котрась дївчина.

— Най буде! — гуртом притакнули дївчата, нарядили одну товаришку як жінку і стали плакати над нею, як сирітки над померш мамою. Зразу не йшло. Небіжка не в пору отворила очи, засьміяла ся, а плачки також залили ся голосним сьміхом. Опісля нарядили иншу дївчину, лебедїли над нею і вже на правду були би поровплакували ся, коли-ж бо небіжка нечайно зірвала ся на рівні ноги і втїкла.

Дївчачий гурт озлобив ся тим.

Нарядїть мене! — різко сказала Феся.

І нарядили Фесю. З фартушків зложили білий рантух і вивязали ним Фесину голову. На шию почіпили глиняні червоні коралики. Поверх спіднички припоясали цяткастий фартушок, а ноги оповили білими хустинками. Подушку під голову зладили з огортон і замаїли її галузками чорнобілю, немов то съвяченим зїлем.

Феся зложила руки на вхрест на грудях і лежала спокійно. Уста стягнула, мабуть щоби не засьміяла ся.

Дївчата заводили:

...Наша мамко рідненькая...

. . . . . .

Притім вони не дивили ся на Фесю, щоби не псувати собі настрою, коли би вона ворухнула ся, або моргнула, а лише помили руки, запертали голови і заводили плавно сьпівучими голосками, добираючи нїжні слова.

...Голубонько сизокрила...

. . . . . .

Лиця плачок зарумянювали ся, уста набряскували. Дївчата щораз забували ся, аж заплакали ревними сльозами.

...Рибонько золотенька...

. . . . . .

Як у котрих плачок нарекизм проминув скорше, вони нїмо дожидали кінця забави та крізь сльози глядїли на небіжку.

— Фесю! встань вже! — крикнула одна дївчина.

Феся анї дрогнула. Лежала біла-біленько. Її руки і лице при яркім совцю видавали ся прозрачними. Тілько чорні брівки чорнїли ся.

— Фесю! Фесю! — закликали з острахом дївчата, пустили ся до неї, торгали за руки, за ноги, але Феся лежала холодна, задеревіла.

Дївчата нараз розсипали ся з вереском, як курята, коли між них нечайно впаде ворона. Вігали, як ошоломлені, заводили і кликали старого Данила, що сидїв між хлопцями.

Надбігли хлопці, а за ними Данило.

— Що тут таке?! — спитав.

— Адїть що! — відповіли заплакані дївчата, показуючи на Фесю.

— Гей! дївко! а ти що собі гадаєш! — кликав Старий.

Він потягнув Фесю за руку, але сейчас опустив її на землю, бачучи, що вона подає ся, як півпала билинка.

— Гей люди! що ви їй заподїяли? — питав Данило, не знаючи що йому робити.

— Ми бавили ся — відповідали дївчата.

— Агі на вас, погані, гріх так бавити ся, — бубонїв Данило. — Принесїть з річки води, ось вам мій капелюх, а скоро! — приказував дальше і прикляк при Фесї, пробуючи пальцями отворити її уста.

— Анї суди Боже! сто раз! — силував ся, аж сопів Старий. Він розвязав рантух і при помочи ножика, пальців та пужала вспяг розвести Фесині зуби. Феся судорожно дрогнула.

— Води, води! давайте воду! — кликав Данило і другі дїти на хлопців, що бігали від ріки, несучи в капелюхах воду.

Данило змочив водою Фесине лице і дрібку хлюпнув їй у рот. Вона захлипнула ся і порушила ся цїла. Було знати, що оживає.

— Слава-ж Тобі Господи! — уповів задиханий Данило і перехрестив Фесю. Пастуший гурт повеселїшав.

— Що би то могло бути, дїдусю? — питали хлопці.

— Видиш один із другим, що — відповів Старий здвигаючи плечима.

ство та поодинокі особи дотичних повітів вишлють ся в члени товариства.

— **Жидівскі хасини в школі.** З Заліщик доносять, що в тамошній народній школі, котра стоїть близько староства, відбувало ся оногді в ночи жидівске весїле. Цїлу ніч жидики з жидівочками вибивали гопки в школі, а рано відбувала ся в тій самій класі наука. Видно, що місцева рада шкільна мусїла дозволити на такі хасини в школі. Але най би так Русини попросили о дозвіл відбути в школі які поважні збори або урядити представленє, то певно стануло-б тому на перепонї „взгледи наукове“...

— **Вдовичо-сиротиньский фонд львівскої архиепархії** вичосить в капіталї оборотовім: 25.410 К 45 с. на книжочках, 949 К 20 с. в чеках і 586 К 76 с. в готівці — разом 26.946 К 41 с. Увесь фонд вдов.-сир. то є в капіталї оборотовім і фонді кореннім (ульокованім в інституциях з пупілярним безпеченьством) вичосить 389.749 К. 20 с. — Комісия заряджуюча фондом рішила — як довідуємо ся — відвестись до консисторії, щоб та зажадала від інституцій, в котрих коренний фонд ульоковано, переписки і друків в руській мові. Інституції, в котрих названий фонд ульоковано, суть самі товариства краєві польскі, отже такі, що деколи обертають наш гріш проти інтересу Русинів. Капітали оборотові можуть бути ульоковані також в руских інституциях.

— **Парцеляция.** Село Колодіївка, шість кільометрів від Станиславова, обшару 640 моргів орного ґруиту і лїсів буде розпарцельоване. Парцеляцию переводить д-р. Допжицкий, адвокат в Станиславові.

— **Шубравство польскої преси.** Від недавного часу ведеть ся зажерта борба між двома львівскими тижневиками, „Monitor-ом“ а Reformator-ом“, а властиво редакторами сих часописей, послом Брайтетом і якимсь Львом Даниловим. Ми не згадували досі взагалї про істнованє „Reformator-а“, бо, як загально звісно, се видавництво заснованє спеціально в цїлях зовсїм приватних, низьких, а то для поборюваня особи Брайтера. Так само байдуже нам про саму борбу між „Monitor-ом“ а Reformator-ом“, чи властиво кліком всїляких нарушених „Monitor-ом“ осіб, а зведену в послїднім часї до особистого взаїмного шкальованя обох редакторів, котрі не щадять собі епітетів в роді „злодій“, „лайдак“, „бандит“, „фальшівник векслїв“ і т. п., переносячи ті комплїменти афішами навіть на мури улиць. Але не можемо поминути мовчки крайне шубравного поведеня деякої частини польскої преси, котрій пос. Брайтер стоїть також костию в ґорлї. Коли именно борба між згаданими редакторами дійшла до того, що Даниляк позволив собі обкинути грязию навіть жінку Брайтера, а сей в оборонї її та своєї чести імив ся аж погрози револьвером, так звісні польскі дневники, хоч держались доси в резерві, кинули ся тепер на Брайтера як собаки на стерво і без обиняків візвали прокураторию, щоби заопікувала ся страшним злочинцем! Справдї, такий спосіб поборюваня свого політичного противника годі вже не назвати шубравством. Та се мабуть доказ вищої культури, о котрій блеюють пп. Ґломбінські et tutti quanti.,.

— **Поклик до адвокатів.** Від одного з визначнїйших патріотів на провінції одержали ми поклик до руских адвокатів, щоби котрий зволив переслати ся до Сколього. В там тепер три адвокати жиди і всї роблять маєтки. Як би прийшов ще Русин, то не лише мав би праці та хлїба довоєї, але вищер би легко халатників. Один з них, що поселив ся в Сколїм десь перед 10 роками, має нині майна на 200.000. Русинам-адвокатам пора вже зірвати з дивною традициєю, котра велить їм держати ся більших міст, де при сильній конкуренції не можуть вибити ся на верх, а натомість дуже корисно було-б для иездного з них осїсти серед сільских бойків, котрі дїймаючо відчувають потребу свого правного провідника. Вложений труд для народа оплатив би ся вму сторицею.

— **Конститууючі збори Товариства св. Ольги** відбули ся в середу дня 31. грудня м. р. в каплиці митрополичої палати у Львові. З причини занедужаня ВПреосьвященого мусїла відпасти перша точка програми с. в. проповідь, котру сам митрополит мав виголосити. По сповіди деяких учасниць наш і по службі божій, відправленій о. Д. Танячкевичом на інтенцию Товариства в церкві св. Юра, відкрив тойже збори промовою, вказуючи на велику вагу тої задачі, за яку Товариство св. Ольги приймаєть, так для церкви як і народу. До президиї зборів покликано найстаршого віком дїйсного члена п. Клавдию Насальску як продсїдательку а п. Стефанїю Лежогубску на секретарку, почім слїдували відчитанє і докладне виясненє статута. Відтак відбув ся вибір виділу. На голову Товариства вибрано п. Гальшку Гузареву зі Львова, а заступником голови о. Данила Танячкевича. На 6 виділових вибрано панї: Шухевичеву з Підберезець, Стефановичеву зі Львова, Яримовичеву зі Львова, Стерницкову з Пустомит, Баковичеву з Лисинич і Лежогубску зі Львова. На 4 заступниць панї: Мохнацку, Бидиньску, Насальску зі Львова і Ґерлякову з Винник. По ухваленї зборів без проволоки приступати до зорґанїзованя деканальних як не менш місцевих ґруп, замкнено перші загальні збори товариства, так важного для успішнїйшого розвитку нашої народної справи.

— **З черновецкого університету.** В біжучім півроцї записано в черновецкім університеті 602 слухачів, а то: На теольоґічнім факультеті 55 звичайних слухачів; на 350 звичайних а 26 надзвичайних слухачів і на фільософічнім факультеті 105 звичайних, 57 надзвичайних слухачів і 9 госпітантів. Між звичайними слухачами фільософічного факультету находять ся 2 слухачки, а між надзвичайними слухачами 11 фармацевтів і 13 слухачок.

— **Бунт вязнїв.** В суботу дня 3 с. м. вечером начали вязні карного заведеня в Станиславові на трох краях будинку кричати, свистати, пукати і бити шальками у брами, так що галас при вечірній тишині було чути аж у місті. Найбільше розносили ся о клики: „не бий!“ „мордують“, „не даймо ся“ „дайте їсти“. Один з провідників бунту виголосив навіть крізь закратоване вікно до юрби народа на улици промову. Рівночасно почали вязні виломлювати двері. І як би війско було спізнило ся о кілька мінут, було-б прийшло до страшнїйшої бучі. Та хоч війско облягло двері кождої казамати, то все таки около двайцять дверий поторощено на дрібні куснини. Крики все ще тревали цїлу ніч, при чім ницено столи, тапчани, полиці і все що в середині знаходило ся. В недїлю рано забрано вязням з їх казамат всьо, що там знаходилось, щоб уратувати перед знищенєм. Та они взялись виломлювати підлогу та кльозети і викидати через вікна. Вазї викидали книжки, шальки а навіть хліб, через вікно на двір. Крики і галас тревали малими перервами цїлий день, хоч війско не відступав. Так стоїть справа до 4 години. Що далї буде напишу завтра. Замітити годить ся, що бунт повстав за причиною львівских вязнїв, котрих — числом 220 — спроваджено сюди перед кілька місяцями. Ті внесли до спокійного доси заведеня дезорґанізацию, котрої наслїдком вчерашні розруху. Харч дістають вязні добрий і здоровий, а парікати можуть хліба на пости і строгу управу, з котрого несповійний львівский елемент не може згодити ся. *Очевидець.*

— **Директор чи директорка?** Польскі театри у Львові і Кракові, здвигнені коштом краєвих мілїонів не можуть ніяк матеріяльно успівати. Так один як і другий не дає нїяких зисків, навряд виказують грубі дефіцити, а пр. директор Павліковский прямо утопив в театрі своє досить значне майно. Супроти сего розійшлась в польскій пресі чутка, що місто Львів предложило пропозицию обняти управу театру голосовій артистці драматичній Моджеєвскій. Артистка приняла пропозицию до відомости, заявляючи однак, що проект два би ся перевести лише на случай, як би дир. Павліковский уступив добровільно. Впрочім застерегла собі речинець рішучої відповіди до цьвітня, тим більше що від її управу віддано би рівночасно також краківский театр.

— **Знов двірский романс.** Як уповнив один з французских дневників мав англїйскій король Едвард вениику гризоту в своїй родинї. Донька его заполюбила ся в п. Аветені Чемберленї. Надармо піддавали ві до вибору кількох женихів з книжих і королївских домів, королївна опирав ся тому рішучо і заявляв, що лиш за Чемберлена вийде за муж, або — за нїкого. Король може би вже і згодив ся на то, але обавляв ся оподобити против себе маґнатерию нарушенєм прав, які обовязують в супружих справах членів володїючого дому. З другого боку знов обавляють ся уведеня і утечі заполюбленых.

— **Продукция золота і срібла в 1901 р.** Золота видобуто в тім році загалом 12.740.746 унций, з чого припадає на сам Трансвааль 439.704 унций. Перше місце під оглядом продукциї золота занимають Сполучені Держави, де видобуто 3,895.500 унций, відтак слїдують: Австралія 3.712.080, Канада 1.167.216, Росия 1.105.412, а по сих доперва йдуть: Мексик, Індиї, Хіни і другі краї. — Що до срібла, то его продукция виносила 174.993.373 унций. І так видобудуть срібла в Мексику 57.937.000 унций, в Сполучених Державах 57.647.600 в Австралії 13.049.243, Болівії 10.254.260, Чілї 9.256.130, Перу 5.600.848, а решту в Німеччині, Канаді і Іспанії.

— **Летарґія епідемія.** Дивна і страшна хороба панує тепер в Америці. Есть се епідемія летарґічного сну. Хорі, навіщені тою слабостию, засипляють і не будять ся вже, а що і не померлі, то не можна їх і хоронити. Епідемія тота начала ся в Уґанді, де привела до сну 20.000 осіб. Тепер панує вона в околицях озера Вікториї і розтягає ся понад океан Індийский. Специальна лїкарска комісия розслїджує причини тої хороби. Здає ся, що причиною ей суть якісь специальні мікроби. На конець случай є то гріхний феномен, бо може усипляти цїлі міста і села мов в якій зачарованій казці.

— **Правний кодекс з перед 4.000 лїт.** В Сузі, старинній столици Персиї, відкрила французька наукова експедиция річ, яка з огляду на свое культурно-історичне значінє переносить всьо, що до тепер відкрито на тім полї в східній Азиї. Є то новий кодекс цивільного і карного права, що походить ще з часів короля Гамуба, котрий сполучив північну і полудневу часть вавилоньскої держави в одно зі столицею Вавилоном, яких 2200 лїт перед Христом. Цїлий кодекс обнимає 280 параґрафів а на его основі можна буде осудити, який вплив мало те вавилоньске право, задержане описля в перській державі, на розвій римского права.

— **Фотоґрафія без сьвітла.** Професори хемії в лїпскім університеті д-ри Оствальд і Оснар Ґрос, винайшли спосіб фотоґрафованя без сьвітла.

Урядові вісти:

— **Вісти з еп. перемиської.** Дня 28. грудня 1902 одержали презитерат єпіскупої кандидати ста-

ру духовенства: Василь Венгринович, Василь Гамерский, Стеф. Дефоп, Мих. Комарницкий, Лавр. Левицкий і Мар. Устиян. — Місцеднаком устрицким іменований о. Йосаф Білинський, парох. в Устриках долїшних. — Презенту на парохію Свидник, забачівского дек., одержав о. Евстахій Гриневецкий, а управ. сотрудником в Михалпи шестановлений о. Роман Конотайло. — Відручними богословскими стипендиями з фондациї бл. п. архипреп. Григория Шашкевича на 1903 р. вділені сотрудники оо: Василь Савицкий в Теплицких, Дим. Гординский в Равї руській, Іван Клофас в Самборі, Андр. Наконечний в Дахновї, Теоф. Величко в Літиві, Леонт. Адріянович в Коршівчах, Стеф. Мацар в Новім місті, Теод. Дзюба, завід в Никлановичах, Іван Сеславский парох в Заліссї і Петро Дуркот, парох в Яблонини польській.

† Померли:

— **Марія з Левицких Будзиновска,** вдова по руснім пароху в Мокротинї, упокоїлась дня 3 с. м. у Львові в 91 році жита. В. с. п.!

Русини! Памятайте на Народний фонд!

З літератури і штуки:

— **Комара чч. 23 і 24** вже появились і визначають ся, як все, добірним і богатим матеріалом. В заливі п. з. „Наш Голос“ звертає ся редакция до цілого патріотичного загалу о піддержанє его, без сумнїву коршового видавництва. Предплата виносить на слїдуючий рік як попереду: 8 К річно а 4 К піврічно — для селян і читалень 6 К 40 с. річно, 3 К 20 с. піврічно.

— **На коляду Руси-Украіні один сніп з гайдамацкої ниви.** Під тим заголовком найшла збірка статий і фейлетонів вже відбитих з п. М. Петрицкого „Гайдамаків“. Ціна брошурки 20 сот.

— **Опера.** По довгої довгих і в тайні держаних приготовленях до оперового сезону виставив міський театр в суботу „Льогенґріна“ Ваґнера з нашим земляком, п. Модестом Менцїньским в головній партиї. Великі надії, які всї, що чули сего артиста на его концертї в минувшім році, зачали приказувати до его сьвітлої артистичної будучности не лише сповнили ся, але навіть перевисшили всякі дожидана. П. Менцїньский, визначний концертовий сьпівак, показав ся ще лїпшим сьпівком оперовим, а то так завдяки голосови незвичайної сили і металїчної барви, як і завдяки знаменитим сценічним услівям. Сам рід голосу его сила і виконеня квалїфікують п. Менцїньского на інтерпрета par excellence опер ваґнерівских і то не опер в роді Ріенці'ого, або Льогенґріна, але пізнїйших як Парсіфаль, Трістана і т. п. Такого переконаня набрав кождий, що чув п. Менцїньского в Льогенґрінї, опері, в якій Ваґнер не висвободив ся ще зпід впливу музики італїйскої, яка побіч специального способу веденя голосовых партий має місце, що намагають від сьпівака італїйского „bel canto“. П. Менцїньский таких місць пр. романси в сцені з Ельзою в подружній комнаті не зіспував, але не поривав нима так, як уступами сильно драматичними, пр. уступом безпосередно по романсї, в якім Льогенґрін закликає Ельзу, щоби не питала за его ім'я, бо спровадить нещастє на них обоїх. Сей уступ побіч оповідання про Ґраля і пісни до лебедя поставив п. Менцїньского в ряді найвизначнїйших ваґнерівских сьпіваків. Великий артистичний успіх і овацийне принятє зі сторони набагатьох численної публики стає тим більшим, коли зважимо, що п. М. сьпівав перший раз Льогенґріна по польски, на незвичайній йому сцені і під дирігентурою п. Сеґріна, який поминувши всякого належного признаня, має непохвальний звичай не богато наслїдувати сьпівакови свою волю і очивидно і в суботу не мало відбирав свободу п. Менцїньскому. — Партию Ельзи сьпівала п. Королевич-Вайда і поминаючи деякі місця за низько інтоновані, сьпівала її поправно а деякі уступи пр. молитву в першім актї з хором служанок, з великим відчутєм. Инші партиї лишились в давній обсаді с. е. Тольрамунда сьпівав переважно щасливо п. Шимановский, король п. Бромія, геролїда п. Пашковский. Окремо належить ся велике признаня п. Каспровичевій за партию Ортруди якої сьвітлим виконанєм ставула гідно побіч Льогенґріна і Ельзи. — Новозложена і побільшена орхестра сповнила свою задачу досить добре, а специально визначив ся квінтет смичковий благородною і чистою інтонациєю, не можна було одначе того сказати про дуті, особливо грубші блашані інструменти. — Численно зібрана публика оплескувала горячо всіх артистів, а яких п. Менцїньский і п. Сеґріно одержали лаврові вінці (п. М. з синьожовтими лентами) а п. Королевич-Вайда кіш цьвітів. — *О. К.*

Подарунок на деревце. Наближив ся час, коли кождий спішить своїм кревним і знайомим принести гарний подарунок на деревце. Зінґера товариство акцийне машин до шиття в Перемишлї Ринок ч. 23 не хоче також зістати довжником супротив своїх гостий і приязнїлників і роздає їм гарно виконану брошуру, засмотрену богато гарними ілюстрациями і повну цїкавих новинок. Малу тую книжочку, котру в першім раді молодїжи поручаєть, одержати можна у вищеназваного товариства, Перемишль, Ринок ч. 23. 34 1-1

— **Видїл т-ва Педаґоґічного** просить руску суспільність, щоби численно виписувалась в члени т-ва, вирівнувала залеглости, відновила і вгомонувала преумерату на „Учителя“ і „Дзвінок“ і присилала всякі гроші і датки на адресу: А. Алексієвича, ул. Кльонович число 7.

Новість!

Повне видане Творів Тараса Шевченка коштує тілько 2 корони!

Товариство „Просьвіта“ бажаючи, щоби в кождій руській хаті находили ся твори Тараса Шевченка, видало недавно найтанший збірник сих творів п. з. **„ПОЕЗІЇ Т. ШЕВЧЕНКА“.** Книжка, справлена в полотно з золоченими витисками, може бути найгарнїйшою окрасою руських хат. Папір великий, формат на взір европейських класиків, сторін 688.

При замовленю 10 прим. даємо 10% опусту. Висилає ся тілько за надісланєм **2 кор. 30 сот.** на адресу: **КАНЦЕЛЯРИЯ „ПРОСЬВІТИ“ У ЛЬВОВІ** (Ринок ч. 10.) 424 12—7

Хваліте Господа з небес!

Музикальник для руского народу

виданий товариством „Просьвіта“.

В народній мові, правописю шкільною великій і догідного формату, обіймаючий **734** *сторін друку, а що як є календар „Просьвіти“ на рік 1901 містить тілько 234 сторін друку.*

ЦІНА: *І. На виключній папері з обрізком Прав. Діви Марії:*

1) Молитвенник брошурований . . . 1 к. 20 с.
2) справлений ціло в полотно з одміненими відтінками з набагуренєм . . 1 к. 80 с.
3) справлений ціло в шкіру з золотими і відтінками з набагуренєм . 2 к. 40 с.

II. На виключній папері з чудним портретом обрізком Бога Христа:

4) брошурований . . . . 1 к. 60 с.
5) справлений як під 3) з 2 золотими закладочками берегів . . . 3 к. 20 с.
6) справлений як під 3) з додатком золотих берегів і гарної спинки [клямри] . . . . 3 к. 60 с.

Сей молитвенник можна дістати в канцелярії товариства „Просьвіта“ у Львові, ринок ч. 10.

Па жадане треба прислати 45 сот.

40.000 корон виносить головна виграна відень ського товариства штук і промисду по **1 кор.** Звертаєм увагу наших читачів, що тягнене відбуде ся неодмінно 15 сїчня 1903 і всї виграні виплатить продавці готівкою по відтягненю 10%.

Надісланє.

Коперницкий і Сит

оптики і механіки, Львів, площа Галицка ч. 1,

поручають

НА ДЕРЕВЦЕ

бінокулї дамскі і кулєскі в найновійших і найкращих ґатунках, дальновиди, барометри сигнальні і салонові, термометри медичні і т. д. Цїлого ріка і окуляри всякі, виправлені і новосучасні. Великий вибір різних виробів нашим парових, льокомотив і комплетних виділів, електричних матеріїв і т. д. Поручена з провінції відверто за побранє.

Учителька рутинована шукає місця. „Учителька у пп. Соболевских Львів, Пекарска 41.

Бувший дяктар, безженний, лїт 32, для браку знакомства, пошукує помічниці жита з мірним посагом, або щоби винтаралась ему о посаду при суді, старостві і т. д. Ласкаві зголошеня під буквами П. В. poste restante Мервиця п. Куликів. 38 1-1

Покій для двох Панів каваперів, або академиків з цїлим утриманєм. — Личаків 4 П. п. двері 50. 8—3 794 2-2

На руські сьвята

приймає всякі замовленя так в місти як і на провінцию. Виконує ся найстаранїйше. Цукерня Олександра Венецкого, Львів, ул. Карола Людвіка, Готель центральний. 789 2—2

Комітет церковний

в Вибудові (станция зелїзн. Козова) шукає підприємця до будови дому для пароха. — Реflектуючі зволять зголосити ся личнo в Вибудові дня 24. сїчня 1903. 2-2

Живі риби

(80 кр.)

Щупаки, линї і коропи в 5 кільогр. пачках за побранєм 7 7 почтовым кошиком 3—3

Н. Розенбаум в Підволочиских.

Пчільний мід

правдивий, під ґарантию, фпачено, в 5 кільогр. блашанках розсилає за побранєм

С. Аспіс в Микулинцях.

7 5 2—2

Пошукую самостійного господаря в ґазди нею до 100 моргової господарки. Оферти до адміністрациї „Дїла“. 7 6 3—3

КЕФІР
і молоко стерилїзоване
поручає
МОЛОЧАРНЯ ПЕРЕВОРСКА
Львів, пл. Смольки 5 і ул. Гетманьска 8.
34 1—6

Лише 25 кр.! **Лише 25 кр.!**
КАЛЄНДАР „КОМАРА"
на рік 1903
вже появив ся в розпродажи. Хто купить сей календар — не пожалує того. Так зміст як і зверхна форма календаря можуть вдоволити найпибагливійшого читача.
Розсилка тільки за готівку. Ціна примірника 50 сот. (з перес. 54 сот.). За післяплатою висилає ся найменше 25 пр. Відпродуючим опуст.
Набути можна в: *Адміністрації „Комара", Львів, ул. Собіщини ч. 8. І в обох руских книгарнях а також в торговлях на провінції.* 1—5

СКЛАД ФОРТЕПЯНІВ і ПЯНІН
Л. МАРЕК
Львів, ринок ч. 9,
поручає фортепяни і пяніна в першорядних фабрик. 590 80—?

Прошу сприяти
Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів
АДОЛЬФА РАШІА
у Львові, Ринок число 11.
на против тов. „Просьвіти".
Препоручає великий вибір **мужеского біля, краватов, рукавичок, парасолів, паличок, шкіряних виробів, роскішних пальошів, всіляких альбумів, карт в видами, мил тоалетових і перфумерия**
ВЕЛИКИЙ ВИБІР БІЖУТЕРІЇ
По цінах найдешевших. Без конкуренції. 942 124—156

Лишь тогдь правдивый, если тригранна фляшка есть замкнена низше поданою опаскою (червоный и чорный друкъ на жовтомъ папери).

Доси неперевысшеный!!
В. Маагера
правдивый очищеный
ТРАНЪ ЗЪ ПЕЧѢНКИ
(въ заженю обезпеченѣмъ опаковапню)
жовтого фляшка К. 2.—
бѣлого „ „ 3.—
з фабрики
ВІЛЬГЕЛЬМА МААГЕРА
у Відни
Розслѣдженый першорядными повагами медичными на-для своєи легкои стравности порученый такожь дѣтямъ, и записуваный у всѣхъ тыхъ случаяхъ, въ которыхъ лѣкарь хоче досягнути скрѣпленя цѣлого орґанізму, именно грудей и легкихъ, збѣльшена ваги тѣла, полѣпшеня сонѣнъ, а такожь взагалѣ прочищеня крови.
Достати можна въ найбѣльшой части Аптикъ и Дрогерій австро-угорскои Монархіи.

W. MAAGER, WIEN
III./3., Neumarkt 3. 660 9—18
Противъ наслѣдуванъ заряджує ся судове слѣдство.

ОПОВІЩЕНЄ.

І. Типографія Ставропиґійского Інститута прийме сейчас 4-складачів (наборщиків). Рефлектуючі зголосять ся лично у префекта типографії або під адресою „Ставропиґійский Інститут, Львів."

ІІ. Управа книжного маґазина Ставропиґійского Інститута просить всіх Всч. і Впр. оо. Деканів львівскої і перемискої епархії, щоби зволили ласкаво карткою донести книжній лавці Інститута, кілько екз. „церковного інвентаря" будуть потребувати для всіх церков своїх деканатів, щоби можна було експедіювати більшу скількість разом, бо пересилки почтові на руки Всч. ОО. парохів поодиноко получені з знатними непотрібними видатками.

Від Ставропиґійского Інститута.

Львів, 26 н. ст. грудня 1902.

733 3—3 *Іван Черкавский* прокуратор Ставроп. Інститута.

Масть на відморожене
есть єдине средство, споряджене після старих приписів домових, лїчаче цїлком певно кожде відморожене. Висилає оплатно за надісланем 1 К 20 с. *В. Котульский, Озерянн коло Бучача.* 778 8—18

Прошу переконати ся!
Найлучше инво експортове 1/1 літра по 10 кр. Чорний бок, вино біле і червоне літра від 40 кр. Знаменита кухня у власнім заряді.
Руски ґазети.
Реставрация М. ПОМЕРАНЦА, у Львові ринок ч. 7, 784 8—10

НА СВЯТОЧНІ ПОДАРУНКИ!
Найновійшу збірку
ПОЕЗИЙ БОГДАНА ЛЕПКОГО
можна дістати у *Зенона Кузелї* (Wien IX. Türkenstrasse 21 Mez. 23.), за надісланем 1·40 кор. за неоправний, а 1·90 кор. за оправний примірник (вже з пересилкою). 776 4—4

Потреба рускої особи до провадженя дому і кухні у самотного сьвященика в Америцї. Місячний гонорар 50 Корон а. в., харч і кватира. — Власноручні письма адресувати: Nort America 790 Cmajło Ramey, Pa. 3—?

Веселих Сьвят!
Переписні картки
сьвяточні і новорічні припоручає по найнижших цінах
Антикварня Ґруида
Львів, ул. Театральна 16.
10 карт сьвяточних новорічних **1 к. 40 сот.** franco.

Сьвіжо опустила печатню книжка п. заг.
Найновійший адвокат домовий
що обіймає 10 аркуш, 140 взірців і кількасот рішень.
Ціна 4 к. 85 сот.
Може набути у автора С. Вайштока, Львів, ул. Різницка ч. 5. 7 8 5—10

Хто хоче мати на зиму добру теплу кождру нехай у дасть ся з довірєм до сеї цїли по робітні кождер і матерацїв **Йосифа Шустера, Львів, Коперника 5.** Кождри на вовняній ваті по зр 3·5 , 5, 6, 7, 8, 9, 10 11, 12 до 4 зр 7·6 а

Знаменитий
МІД ДЕСЕРОВИЙ КУРАЦИЙНИЙ
з власної пасїки в 5 клґр. пущі за **6 К. 60 с.** оплачено.
Всї відбирателї дуже вдоволені.
Вельми займиву брошурку д-ра Цесельского о ужитю і успѣшности курацийного меду висилаю даром і оплачено.
74 20—? **П. КОРЕНЕВИЧ,** емерит. учитель Іванчани.

В Видавництві музичнім „Станиславівского Бояна"
появились дотепер слѣдуючі твори:

1.	Д. СІЧИНЬСКИЙ:	„Не пора" хор мішаний з фортепяном і хор муж. „a capella"	Ціна	30 сот.
2	„	„Да єсмо пісне!" хор муж.	„	2 „
3	„	„На филях Дністра" Вальс на ф	„	1 кор
4.	О. НИЖАНКОВСКИЙ:	а) О не забудь!"		
		б) „Вернісь ся син мої!" на один голос з фортеп.	„	40 сот.
5	Д. СІЧИНЬСКИЙ:	„Пісне моя!" хор мішан. „a capella"	„	40 „
6	„ „	„Коба!" хор мужес. „a capella"	„	40 „
7.	„ „	„Як почуєш в ночи.." на тен з ф	„	6 „
8.	АНТ. КУЖЕЛЯ:	„IV Коломийка" (присвячена „Станиславівскому Бояни ви") на фортепян	„	60 „

На складі маємо: **„Три коломийки"** на фортепян, укладу Ант Кужеля (ц. к. проф муз. в Чернівцях) Ціна 1 к. 60 сот. **„Молитву"** М Лисенка, на два голоси з фортеп Ціна 20 сот **В Народ!** руский марш на фортепян Р Зарицкого

В IX ім випуску позвить ся: **„Не сьпівайте менї сеї пісьні!"** на один голос (сопран) в супроводі фортепяну Дениса Січиньского.

Видавані нами музикалія суть на складі у Львові і в книгарни Ставропиґійскій і Наук. Тов. ім. Шевченка; в Чернівцях у Г. Пардіні́ого, в Самборі в книгарни п. Герліґа Візенберґа а в Станиславові в ґандлю п. Т. Стахевича, в книгарни п. Добошиньского і „Народовій Торговли" як також в адміністрациї (Евг. Якубович в закладі карнїв в Станиславові. — Видавництво дає радо свої видання в комісію.

Всї письма і гроші тичачі ся видавництва „Станиславівского Бояна" просить ся на руки п. Евгена Якубовича в Станиславові висилати. 708 2—2

ТИПИКЪ
о. ДОЛЬНИЦКОГО
кромі Жовкви, можна набути також у Львові у Г. Дмета за 6 корон з оправою в полотно. 73 5—8

ТУТКИ цигаретові 1000 штук за 1 зр., поручає Ант. Мазуркевичъ, Львів, Скарбівска 7.

МУЖЕСКУ 844
Безсильность
выликовану именно страшными наслѣдками таймыхъ грѣховъ молодости и розпусты, усуне на-ново и на довго одиноко, розъяснена въ многихъ выдавнїй илюстрована книга
Самоохорона д-ра Ротана
Российске выдане: 1 зр.
Польске выдане: 1 зр.
Немецке выдане: 2 зр.
Тысячъ людей найшли въ ней пояснени своихъ недугъ и направили свои мужески силы при помочи указаного въ книжцѣ способу лѣченя. По одержаню франко наложности, высылае ся франко книга въ кувертѣ магазиновъ выдавцѣвъ Р. Ф. Бірей въ Липеку. (R. F. Biercy's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.)

Свіжий і здоровий товар в великім виборі по низьких цінах!!!
В наших склепах при ул. Голуховских ч. 5 (рік ул. Казимировскої), як також при ул. Сикстуских ч. 4 продаєм по цінах фабричних всякі пакунки: цукрів дезеровых, бомбонів, чеколяди, перинів, помадок, гербатників і т. д.
На деревця.
Великий вибір цукрів галянтерийних, бомбоерки і т. д. до украшеня деревця.
Новість!!! Какао з солодовим дотикане здорове і лагідне 1/2 кільоґр. 80 сот.
Дякуючи ласковій П. Т. Публичности за дотеперїшну підержку нашої від 20 лїт в краю повсякчасно цїненої фабрики поручаєм ся дальшим ласкавим взглядам.
З високим поважанєм
Парова фабрика цукрів і перинів Брандштедтер і Спілка у Львові. 7·· 10—1·

Один удїл 20 корон і 1 корона вписового.
„РИЗНИЦА"
Товариство зареєстроване з обмеженою порукою
в Самборі
поручає перед надходячими празниками: Рождества Хр. і Богоявленя свої богато заосмотрені склади всїляного рода матерій церковних, шовкових, півшовкових і вовняних; також готові фелони суть кождого часу в великім виборі, неменьше стихарі, оброуси, покривала та всякі инъші річи церковні;
також поручає
кивоти, образи процес., кадильниці, хрести престольні, процесіональні і руські, ліхтарі, патерині, пауки, лямпи, давінки гармонійні, тацї і прочі знаряди церковні; також Евангелія і всї книги церковні в гарних переплетах, дивани, букети і цьвіти до сьвічок.
Товар солїдний — цїни найдешеші.
Принимають ся також старі ризи і книги до відновленя і направи. Всї часи і дорохранительниці золотять ся в огни і єдиналють ся вже посвящені.
„РИЗНИЦА" принимає гроші на книжочки вкладкові (щадницю).
В всїх потребах церковних просимо з повним довірєм звертатись до „Ризници".
744 7—10 **ДИРЕКЦИЯ.**
Просимо памятати о „Привѣтѣ".

Лиш за 60 кр.
1/2 кільоґрама гусячого піря!
Се гусяче пір'е сиве (вибране з білого пір'я), цїлком нове, руками дерте, готове лиш до ужитя, 1/2 кільоґраму коштує лиш 60 кр., лучший ґатунок лиш 70 кр. Пачки по пять кільоґрамів на пробу розсилає ся за побранем почтовим.
І. КРАСА, торговля подушкового пір'я в Сміхові копо Праги (710.) *Можлива заміна.* 61 2—2

Розклад поїздів залїзничих обовязуючий від 1-ого мая 1902.
[Приїзд і від'їзд поданий після часу середно-европейского].

Поїзд пош. з. | особ. приходить о годині	ДО ЛЬВОВА	Поїзд пош. | особ. відходить о годині	ЗІ ЛЬВОВА
6·10	з Кракова, Берлина, Варшави, Відня	6·25	до Сучави, Жидачева, Ересмезе, Потутор.
6·20	з Чернівців (Ціцан, Галицу), Гусятина	1·55 6·30	до Підволочиск, [Київа] Бродів дв. год.
6·50	з Брухович, щод. від 15/5 до 15/9 вин.	2·05 6·43	„ „ „ дв. Підз.
7·45	з Янова	6·55	до Лавочного, [Пешту] Борисл. Дрогоб.
7·40	з Підволочиск, Бродів на дв. Підзамче	8·30	до Кракова [Відня, Праги], Берлина
8·00	„ „ на дв. головний	2·55 8·40	
8·10	з Лавочного [Пешту], Калуша, Хирова	9·00	до Лавочного, Хирова, Калуша
8·15	з Сокаля, Рави руской	9·15	до Янова
1·35 8·50	з Кракова, Відня, Праги, Берлина	9·50	до Белзця, Сокаля, Любачова
10·25	з Рашова, Любачева	2·40 10·30	до Чернівців, Ціцан
11·55	з Станиславова [Ересмезе, Потутор]	10·40	до Підволочиск, Бродів, Гусят. дв. Підз.
1·10	з Лавочного, Калуша, Хирова, Борисл.	10·57	до „ „ „ дв. год.
1·23	з Янова	1·25	до Янова від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята
2·20	з Підволочиск, Коничинців на дв. Підз.	2·15	до Брухович від 15/5 до 14/9 в пед. і сьв.
2·35	„ „ на дв. голов.	3·05	до Стрия, Сколього від 1 мая до 30/9
3·14	з Брухович [від 15/5 до 17/9 в пед. і сьв.]	3·15	до Янова щоденно від 1 мая до 30/9
4·49	з Самбора, Стрия, Сколього [1/5—30/9]	3·28	до Брухович щоденно від 1/5 до 15/9
5·11	з Підволочиск [Київа], Бродів на дв. Підз.	3·30	до Рашова, Хирова, Любачева
5·25	„ „ „ на дв. год.		
1·45 5·50	з Кракова		
	з Чернівців, Ціцан		

НІЧ

6·00	з Сокаля, Белзця і Любачева	6·10	до Станиславова, Жидачева
8·04	з Брухович [від 15/5 до 14/9 в пед. і сьв.]	12·45 6·20	до Кракова [Відня, Берлина, Варшави]
9·12	з Брухович [від 15/5 до 14/9 в пед. і сьв.]	6·30	до Янова від 1/5 до 15/9 в будні дни а від 16/9 до 30/5 1903 р., щоденно
12·15 9·30	з Чернівців, Букарешту	6·35	до Лавочного [Пешту], Калуша, Хирова
9·25	з Янова [від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята]	7·10	до Сокаля і Рави руской
8·40		8·16	до Брухович [від 15/5 до 14/9 в пед. і сьв.]
2·31 9·50	з Кракова, [Відня Берлина] Ясла, Розв.	8·25	до Перемишля
10·03	з Янова [від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята]	9·00	до Підволочиск, Бродів дворець голев.
10·20	з Підволочиск [Київа] Бродів на дв. Підз.	9·20	„ „ „ дворець Підз.
10·02	„ „ „ на дв. год.	10·05	до Янова від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята
10·50	з Лавочного [Пешту] Хирова Калуша	2·51 10·39	до Ціцан, Чортикова
3·14	з Підволочиск, Коничинець на дв. Підз.	11·00	до Кракова, Відня, Варшави, Праги
3·35	„ „ на дв. год.	11·10	до Підволочиск, Бродів дворець голев.
		11·32	„ „ „ дворець Підз.
		4·15	до Кракова, Відня, Праги, Самбора
		5·50	до Брухович від 15 мая до 14 вер. щод.

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 годин вечером до 5 годин 59 мінут рано. 62
Час середно европейский різнить ся від часу львівского о 36 мінут, а іменно 12 год. часу середноєвропейского = 12 год. 36 мін. часу львівского. — Бюро інформациїне ц. к. залїзниць державних (ул. Краківских ч. 5) удїлює пояснень в справах залїзничих, продає білєти всякого рода і розклади їзди.

Стосовний подарунок різдвяний!
Передпослїдний тиждень!!!
Головна виграна Корон **40.000** Корон
ЛЬОСИ ТОВАРИСТВА ПРОМИСЛУ І ШТУКИ по **1** коронї
поручають: М. Йонаш, Кіц і Штоф, М. Кларфельд, Якіа Штрог, Корман і Файґенбаум, Самуелї і Линдау, Шіц і Хасе, Авґуст Шелєнберґ і син, Сокаль і Лїлїєн — банкіри у Львові. 14—?

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одпічальний редактор: **Др Евген Левицкий.** Папір з фабр. Черняньской. З друкарні Інституту Ставропиґійского, під зарядом Іосифа Даниловича.

Ч. 287. Львів, Второк 24 Грудня (6 Січня) 1903. Річник XXIII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і свят) о 5-ій годині по полудни. Ясно літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістей".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ: Адміністрации „Діла", ул. Ватерая ч. 24; Бюро газет А. Опольського, ул. Кубінського 2; С. Соколовський, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухгтаб, ул. Кароля Людвика ч. 20. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler, I. Wallfischgasse 10. — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком:
в Австрії: на цілий рік 22 К. — 44 л. на пів року 10 „ — 22 „
У Львові (без пересилки) на цілий рік 12 К. на пів року 14 л. на чверть року 7 „ на місяць 2 К. 04 л.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с. на провінції 12 с.

Редакція, Адміністрація і Експедиція ріг ч. 24 ул. Ватерая. — Гуртовим взорцями за ласки на попереднє застереженєм. — Рекламації неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають по 30 с. за одну стрічку інсертову або за її місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і жалібні оголошення числять ся по 20 с. за стрічку.

Христос раждаєть ся!

В хвилі, коли послідне число нашої часописи полине в сьвіт до нашої любої читаючої громади, — в тій хвилі саме велике сьвято витати стане наша Ненька-Земля — наша Русь-Україна. Як вона широка і розлога, — в розворах вічнозеленого Бескиду, в шумлячих борах багнистого Полісся, на хвилястих просторах Поділя та розлогих степах України, — всї як один: старі і молоді, заможні і убогі, щасні і нещасні, всї засядуть старосьвітським обичаєм стрічати празник Коляди — Христового Різдва. Традиційним, предківським звичаєм вся Русь-Україна, весь українсько-руский народ витати-ме радісно прихід Сонця-Правди у людство. І в сій великій хвили забудуть ся всї свари і незгоди, забудуть ся всї болї і журби — з'єднають ся в одно батьки і дїти, господарі і челядь, всїх з'єднять ся серця звеном любови й щирої дружби.

Та Сьвятий Вечір се у нашого народу не тілько релїгійний обхід: се національне, загально-народне, прадїдне сьвято, з'єднаня і любови. І в тім его суспільно-національне значінє.

Тож, як з приходом сего Сьвята єднають ся всї родини й села українсько-рускої землї, як з Христовим Різдвом мир та любов запановують по всїй Руси-Україні, як се Сьвято всї сини нашої Матери-Землї витають односердно і однодумно, так желаємо з різдвяною просфорою: — нехай любов і мир, односердність і однодумність, солїдарність і щира дружба обіймуть весь українсько-руский нарід, нехай скують его нерозривними звенами спільної ідеї в одну велику а сильну родину, щоби сильний любвою і дружбою зміг скинути ярмо темноти та неволї і міг — в вільній, свобідній Руси-Україні — сьвяткувати колись великий празник Народженя Свободи рідної країни.

З тим кличемо:

Христос раждаєть ся! — Славіте!

Давна польска шляхетчина в публичнім житю Галичини.

(Стаття надіслана).

На шкільній лавці певно не один молодий Русин прочитував історию польского народа писану в сильно патріотичнім настрою: „Wi czory pod lipą". „Ojcze narodu polskiego" Хощевського, віршований указ Нємцевича той богато иншим подібних видаництв певно переходило з рук до рук руских учеників. Помічаю се, що такі популярні історії представлені тенденційно, підносячи польску шляхту під небеса, були цілком безхосенною, а то і шкідливою лектурою для Русинів, а звичну увагу лиш на одну обставину підношену в тих обставинах. Ся обставина осьлина:

В воєнних походах польского уряду і польской шляхти против сусїдних держав були учасниками також закріпощені мужики. По скінченю походу прадїдовано довних селян до шляхецкого стану і такі привикаючи сї популярні історії польскі вихвалюють як не знати що, мовляв, який то польский уряд був добрий, та ласкавий для кревакив. Молодий человік се читає тай признає слушність укладчикови брошури. А таки ся привязка не свідчать о нїякій прихильности до кревакив, та о добрім серци польской шляхти. Коли би польский уряд був справдї щиро прихильний кревакам, то був би не вводив у себе кріпацтва, а коли воно вже істнувало, був би его вніс і оголосив свободу всїх своїх горожан. Так з его закріпощені маси не мали нїякого хосна, як вкусь незначну їх частину признано шляхтою, бо ще більший тягар привалював завеложених людий. Польскі пани дуки робили ся з розмислом, коли надавали шляхотство поодиноким кревакам. Така дрібна, загородова шляхта була клином між панами і креваками і все була готова ставати в оборонї шляхти проти кревакив. Такому шляхетцї схлібляло, коли міг горлати: „шляхціц на заґродзе рувни воєводзе". Справдї ся вільність була підозрілої стійности, але все таки малий, незначний шляхетка обертав ся в далеко лїпшім суспільнім положеню, як его близький сусїд, панський кревак. Ті люди скріплювали шляхотску позицию польских панів і боронили тодїшних державних порядків. Виходить з сего, що польский уряд творив дрібну шляхту в власнім інтересї, щоби в нїй мати сильну опору против завеложених народних мас. І ті люди, дрібні, малі шляхтичі дали ся легко здемораліґувати. Замість стати разом з народними масами против шляхотских розбишак і наборотів загальну волю, они ще підпирали ту борбу і помагали козати ще міцнїйші найдавні на поневолених.

Коли Австрия занала Галичину, увільнила шляхту від військової служби. Хто показав при брацї перед комісією шляхотску легітимацию, сего увільняла від стайки а тим самим і від військової служби. Память про давні вільности лишила ся і тепер у нашій дрібній шляхти. Хто має случайність пізнати блище нашу дрібну, ходачкову шляхту, той довідав ся певно, що она і тепер дивить ся з висока на мужиків нешляхтичів і все ще піддержує в собі бажання, щоби давні порядки вернули, які були в Польщі і в Австрії до 1848 р. Коли хто нїчне балакати, що ті давні порядки і неможливі і несправедливі, бо одному человікови дають те, що у другого відберуть, то наші шляхтичі не дадуть ся переконвінчити, а скорше загорять ненавистию до бесідника. А такої шляхти у нас в Галичині в всюди потроху і она всюди однакова. При всяких виборах перший лїпший шалапута, агітатор, або як люди повідають, лишуга, лихута, най лиш вдарить в шляхотску струну, повість „свою браце", вже має сего человіка в кишени з душею і з тілом.

Що в нашій Галичині заведено неможливі порядки, се певна річ; а порядки ті пішли з віси, що над ними працювали ті люди, які перенесли давні шляхотскі традиції з колишної Польщі в наше приватне і публичне житє. Коли за Польщі шляхотска управа не могла удержати держави при житю, то тепер тим більше веде край наш в пропасть поправляючи свою убийчу роботу різними шумними, а пустими і дурними окликами. Наша неволя іде навіки, що по великих народних руках XVIII—XVIII в. а до сеї пори нїхто у нас не попробував всерйоз поборотя ся з шляхотскими принципами. В найновійших часах розпочала борбу бодай в части Русинів, щоби оборонити себе від низинску і неволї і запевнити можливий, високий бит. (Виступи псевдодемократів, Стапінського і ін. Стояновского, як се кождому відомо, не можна брати поважно). І от видимо, що сей давний шляхотский принцип побачивши яке таке житє між Русинами, напинав ся і вже ся на всякі способи, щоби не дати Русинам піднести ся. Помінаю ті відомі братчі у Відни, Римі і по цілім сьвіті, щоби Русинів представити в лихім сьвітлі і направити рішаючі сфери против них, се їх звичайна справа, хліб насущний. А от що важне. Коли видно ся що мужики цілої Галичини зачинають ся до оборони себе, обернено майже всї капітала призначені соймом і державою радою на цілі меліорациї землї на Мазури, щоби тим допомочи, а Русинів взгудити. І Мазури стануть тепер, як давна шляхта дрібна, по стороні польских панів, стануть і кликом і готовать ся помагати панам задержати як найдовше панованє над Русинами. Той Станіславский, що не так дуже давно громив метаєм на польских панів, приписував їм найгірші дїла, а за те вицілував аж до обридженя кождого человіка, який на давав ся йому потрібним, днесь великим голосом трубить в панську трубу і ратує „Ойчизну". Так маємо нового ворога, там де зразу здавало ся, що его нема. Нині перший робітник мазур дивить ся з висока на Русина, або і ремісник, вольний, екзекутник, а о більших рибах нема що і балакати. Так Русь повна новой шляхти, що нам несе „культуру" і не дасть нам дихнути.

Такі самі чинті і чини немірно мають з заведенєм ретових загород. Коли би ті люди були дійсно способні до якого честного дїла і хотіли для краю, та для народних мас що доброго зробити, тоби не дїлили ті маси і не вибирали з них незначної части до своїх дивих досьлідів, а старали би ся всїм обвеселити їх долю. Що добро народа лежить їм на серци, не поправа неможливих відносин в краю набивше їм на голову, а думка, як би дальше задержати панованє в своїх руках. Мають за собою Мазурів, мають оснажену автономию, на нинї стане новий ретованик, бо що окружні війти, їх писарі, урядники бор посередництва праці і т. п. і от панованя польской шляхти урвоване, бо найшов ся спосіб полатити давні шляхотскі дїри. Що в краю загальна нужда, що зарядом неможливі, їх не обходять; противно їм то виходить на користь, бо серед таких обставин вші духи все безпечні і щасливі.

І ся шляхетчина, сей давний, історию заробаєний та перевиваний шляхотский дух зрозвила ся не тілько на законодавстві і адміністрациї краю. Він зрозвила ся також і в тактиці та політиці в ві найріжнороднїйших варіяциях, які придержують ся краєві верховоди супротив нас Русинів.

М. З-ий.

А. ГЕДЕНСТІЄРНА.

Різдвяний гість.

(З шведского.)

У Якова Альма нинї сьвятий вечір, тому й не дивно, що его невеличке помешкане прибрало сьвяточний вигляд. Вправдї молодий сотрудник, котрого доходи складають ся з триста таларів річної пенсії та деяких добровільних датків в натурі від прихожан, не може позволити собі на велику виставність, та все таки гожа жіночка Анна постаралась о се, що в цілім домі заносить приємним пахном жареного мяса, печива та риби.

Так, у пастора Альма нинї сьвятий вечір, тому дві лямпи і вісім сьвічок сиплять ярке сьвітло по застеленій сьвіжою соломою долівці. І сидять вони обоє поруч себе та споглядають довірливо на свою першу, доволї чепурненько прибрану ялинку. Та й дивує ся пастор і не може повірити, звідки его Анна набрала всеї тої прикраси, що висїла на дереві. Їх тиха розмова уривають ся чомусь таємно, немов у дитий, що опинились нагло серед казочного, чудного города, де з кождого кутка може їх заскочити щось незданого, чого годї буде собі по ясняти. Справдї, ялинка без дітий!... На ча синку молоді подруги задумують ся і чують, що в їх серцях ворушить ся немов туга, немов непевність перед будуччиною...

Але нинї сьвятий вечір, отже треба веселити ся, радїти, треба достроїти ся до усего сьвіта.

Отже принїшли сьвяточні дарунки, дешеві річи, пригожі для дому та одіня, котрі однак тепер мали далеко вищу вартість. Пані Анна не могла збагнути, звідки Яків взяв гроші на чорну одежу, а пастор Яків питав ся, чи два цілі тузини нових обойчиків на раз не вчинять его через міру чванливим. Та ось відчинились двері до кухні:

— Якийсь панний ремісничок прийшов. Я так боюсь... — сповістила служниця.

— Переночувати его не маю місця, але дай ему їсти і пива та проси відтак, нехай ідже до Петра Ольсона, там може найти між службою нічліг — сказав пастор.

По кількох хвилях проніс ся в кухні сердитий, хрипливий голос, що викликав дїалектом лайки та погрози. Служниця вилетїла з плачем і просила пана пастора вийти.

В кухни при столї стояв чоловік, що міг числити около трийцять лїт. Лице страшне, брудне, не голене, в глубокими пятнами пияцтва. Одїж годила ся з лицем. Скінчений тип, звісний по шведских селах під назвою подорожного ремісника, хотяй ті бродяги не переходили нашої практики хиба у вартаті Вакха.

З хвилею, коли пастор вийшов до кухні, ремісничок немов перемінив ся; легка баїзість виступила на его набрескних лицях, тїло випрямило ся, і він не попрацавшись навіть словечком, отворив двері і пішов.

Був се немилий гість, з яким радо можна було попрацати ся, але пастор чув, що коли сей нуждар відійде в такий вечір від его дверий без кусня їди, збурить ся уся сьяточна радість. Тому він переміг свою відразу і метнув ся за жебраком на дорогу:

— Мій дорогий, я зовсім не мав намірю вас проганяти. Я хотїв лиш просити Вас, поводати ся прилично і чемно.

Жебрак прискіпшив свою ходу, не відповідаючи. Чвалав швидко і немов відразу став тверезим.

— Ходїть та перекусите дещо на сьвятий вечір! — просив духовний.

— Дайте мені спокій — бурмотїв жебрак крізь зуби.

— Ах, не гнївайте ся, атже нїхто вас не обидив. Ходїть!

— Пусти мене, Якове Альм!

— Сьват, сьват, сьват, чи се не Люнґ?

— Так, справдї! Так, так... — сказав жебрак зухвало. — Я думав, що заспадку собі упокорив, не признаючись своєму товаришеви; але коли тобі буде мило бачити, на якого нуждара зійшов твій давний товариш, так прошу дуже, старий молодче!

— Я знав, що ти поточив ся стрімголов, як я опустив Упсалю, але не припускав нїкому, що ти зійшов так низько — мовив Альм і побілїв.

— Так, так, як бачиш, я затягнув ся постійно до шинковного клубу асоціяції. Як тобі поводить ся, чесний чоловіку? Богато заслужив ся перед Богом?

— Не глузуй, Люнґ! Ходи і лишись у мене нинї!

— А, так, хочеш бути добродієм! Гм, нїчо не маю против того; але знаєш, я волїв би кілька готових грошиків на горілочку. Ви богослови любите при гостині забувати на чарку.

Майже силоміць завів Альм давного гостя до власної комнати, попросив его, очистити ся по змозі, і вийшов сказати жінці, що то за подорожний, котрого він попросив лишити ся у них. В її очах закрутили ся сльози і вона зітхнула:

— Ах, Якове, не имев нинче треба було псувати собі сьватий вечір! Не міг би він їсти бодай в кухни?...

Але пастор погладив нїжно її рожеве від вимовлення лице і сказав:

— Наше щастє лежить в любови, любови не лише до себе самих, але й до людскости. Глянди, серце, щоби вона не відорвала ся від корени та вінка разом з калиною.

Коли Альм вийшов до свого гостя, сей при помочи води, щітки та гребеня причепурив ся хто-зна і замартував:

— А що, чи тепер не досить я гарний, щоби міг представити ся кухарці пана пастора!

Альм мовчав, завів его до своєї мешкальної комнати і сказав просто, без удавання:

— Ось, жінко, мій давний шкільний товарищ, пан Люнґ, котрий переходив туди вечором і обіцяв, провести нинїшну нїч у нас. На жаль мусить вдоволити ся лише вигодою, яку може дати стара софа.

— Витайте, пане Люнґ — сказала пані Альмова так привітно, що він довірав тепер став вірити в щирість господаріз супроти него.

І хвиля за хвилею спадала з полишного студента маска бродяги. Вже давно, давно проводив він вечір „в родині". Він взагалї не дуже любив того рода приємности, але тепер, діставшись із студеної, темної дороги до ясної, теплої комнати, балакаючи з людьми, котрі від довгих лїт перші поводять ся з ним як з гостем а не бродягою, пізнав, що се зовсім щось иншого, чим в Упсалї находити ся в веселого круга приятелїв, щоби побенкетувати в сумнівнім товаристві.

Его істория? Ах, про неї чудо ся сотки разів передше! Веселий гулящ з гарним, низьким басом. Відразу до праці, недостача сильної волї, веселі концерти, що весолїйші

Відзначені на 14 виставах сьвітових.

ВИНА

дальматинські з власних винниць і десерові; хорватский шампан, досконалу сливовицю, дальматинську сапну, поручають

БРАТЯ ДІДОЛИЧ, Львів, Чарнецкого 3.

Вина наші поручають лїкарські власти в слабостях жолудка, недокрівности і для реконвалесцентів. 823 16—20

При більших замовленях з провінциї дає ся опуст.

Промова д-ра Олесницкого.

при генеральній дебатї соймовій над проєктом краєвого податку консумційного від пива.

(*Конець*)

І не дасть ся при тих податках обдумити ніякої прогресії; до них не можна приложити засади, що чим більше хто має доходу, тим більше повинен платити податку і так само не можна перед ним охоронити мінімум екзистенції податника. Платять їх всї, що хочуть жити, а платять рівно і магнат і дневний заробник. Тая рівність є тут найбільшою перівностию супротив принципів науки й вимогів справедливости.

В нинїшнім випадку ходить о краєвий податок консумційний від пива. Суть погляди, що консумция пива не входить в обсяг консумції конечної і виявляє вже певний дохід, котрий повинен бути оподаткований. Є се погляд хибний і невгідний з фактичними відносинами життя. Консумция пива наложить нині так в містї, як переважно вже на селї до обсягу щоденних потреб працюючої людности, і то таких потреб, без котрих тая людність обійти ся не може. Дрібний ремісник і робітник, а навіть заробник в містї по цїлоденнім трудї потребує випити пиванку пива так, як з'їсти кавалок хлїба; при тій скромнії пива має він конечний до скріплення сили віддих і вишочинок. А на селї має пиво у нас з деякого огляду значіне культурне і уморальнюче, бо заступає сїлянському народови горівку, що трує і фізично убиває маси народу. І дальтого, коли в законї краєвім о консумційних оплатах предложено оподатковане вина, лїкеру, коняку і руму, ми не противили ся, бо ті артикули для селян не належать до конечної консумції; ми не противились навіть оплаті від горівки, котра була, а може ще й є по селах найбільше консумована. Однако з засадничих і етичних мотивів противимо ся підвисшенню оплати від пива, а то тим більше бо лякаємось, що підвисшене цїни пива вверне нарід назад до горівки, против котрої вся сьвітла часть нашої суспільности вже тільки лїт боре ся з успіхом. А що підвисшена цїни пива мусить наступити, се річ очивидна, бо продуцент і шинкар перекинуть податковий тягар на консумента, а то тим певнїйше, що пиво не дасть ся в той спосіб хрестити, як хрестять шинкарі горівку, розпускаючи її водою, а теперішний, пануючий в краю монополь пропінаційний віддав і без того консументів в повну зависимість від всемогучих арендарів і субарендаторів права пропінації.

Таке є супротив скарбового становиска краєвого виділу наше принципіяльне с т а н о в и с к о п о д а т к о в о ї с п р а в е д л и в о с т и і е т и к и котре нас приневолює голосувати против закона.

Ми знаємо, що се наше становиско стрінне ся і тут і в краю з замітом, мовто ми в за підвисшенєм краєвого додатку до податків; знаємо, що в сего буде навіть уковане против нас оружє агітаційне, що єсьто ми, заступники сїлського і маломіщанського народу, ставимо на перешкоді, щоби стягти на перешкоді, щоби шукати инших жерел покрите буджетового недобору, а прямо до підвисшення і так вже високих додатків краєвих.

Але так не є, мої панове! Ми не стоїмо за підвисшенєм додатків до податків; однако коли дїйсно збільшені потреби краю кличуть суспільність до нових жертв, то хотїли би ми, щоби жертва тих шукати там, відки дїйсно можна їх ждати. Ми хочемо, щоби сойм зірвав раз з напрямом, котрий від довгих лїт пробивав ся в его скарбовій політиці, а котрий лежить в систематичнім обтяжуваню що-раз більше зростаючими тягарами публичними найбідвїйшого населення краю, тої убогої людности сельяньскої і маломіщанської, котра і так уже ледво дихає під бременем всяких повинностий і під ще тяжшою рукою екзекутора тих повинностий.

А проявляє ся той напрям не лише в податкових продуктах сего сойму, оскільки в них вистуває суперечність між інтересами miserae contribuentis plebis. Тая тенденция то спільне жерело, з котрого випливали всї краєві закони конкуренційні, закон дороговий, довецкий і т. п.

Край потребує грошей і вкладів. — се рацня; однак еще більша рацня, що ті вклади не причинили ся доси нїчим до поправи економічної долї сельяньства і маломіщанства, до котрих сойм все апелює о нові жертви, — що їх стан економічний з малими хиба виїмками не лиш невідрадний, а попросту застрашаючий, так що не час нині накладати на тую людність що-раз нові тягарі. Перед нами ще дальші підвисшення тих тягарів, ще нові величезні видатки з будучим роком на конто непевних, далеких, для краю дуже проблематичних, а для сїльскої людности рільничої зовсїм нїяких користий. Ми приготовлені на те, що незадовго і той тягар, котрий нині має бути наложений, знов окаже ся недостаточним і що знов заапелюють тут до нас о нові жертви і нові тягарі. Дляtого вже нині час оглянути ся за жерелами, котрі би без обтяженя найбідшій верств дали краєви спромогу полагодити дїри в буджетї і покрити кошти дарунку торічної високополітичної акциї его відпоських репрезентантів.

А шукати треба тих жерел там, де вони дїсно є. І в краю нашім попри прикість чорної бідноти прояви достатків, котрі оказують ся в люксусовій консумції, доси нїчим необтяжений, а виявляючій високу податкову спроможність. Нехай же край в хвилї фінансової потреби зверне тамтуди око і тамтуди витягне руку. Податок люксусовий є нині не лиш постулятом науки і справедливости, але має за собою також практику инших держав і країв. Такі культурні краї, як Бельгія, Голяндия, Анґлія, Франция, здавна вже в практицї мають сей податок і черпають з него обильні доходи; а если нїи не заведений доси ще у всїх краях, то певно лише дляtого, що, як справедливо каже звісний економіст Dühring, репрезентанти люксусової консумції опанували переважно законодавство і у власнім інтересї поборюють той податок. Відзивають ся против того податку з замітом, що нїи непрактичний, бо не дасть сподїваного доходу; та сей замїт будемо могли оцїнати ані по зібраню і предложеню нам потрібних до сего материялів. А за уведенєм люксусових податків промовляють не лише аргади скарбові, але передовсїм соціяльні, аргади податковой справедливости і аргади етичні.

Возьмім, панове, на увагу таке прикладне жерело оподатковання, як к а р т и д о г р а н я. Той, хто на зеленій столик кидає з легким серцем сотки і тисячки або й взагалї суми, заслугує на далеко вище оподатковане, нїж той, хто по працї проведе годинку на вишочинку при скляниці пива. Рівно справедливий буде податок від в и г р а н и х сум якоюбудь дорогою, бо се прихід, котрий приносить щасливий случай без працї і вкладів; а хоч лише держава обкладає его високою оплатою, не стане ся нїкому кривда, коли таке виграна буде ще оподатковане в користь краю. Справедливий буде рівнож податок від люксусових помешкань, гаґат і значнїйшого числа служби в домовім господарстві, — податки ті мав пр. Анґлія і Франция, — податок від поїздів і люксусових запрягів кінних, бо властитель таких податкових обектів виявляє тим самим вищий чим звичайний дохід і вищу спроможність плачення, нїж консумант такого артикулу, як пиво і тим подібні звичайні средства пожитку. Тут належали би також оплати від вступів на балї і публичні забави, котрі будуть дрібницею для того, хто має настілько, щоби видавати значні а нераз кольосальні суми на балеві тоалети; так само оплати від театральних льож, бо хто може заплатити за льожу 40—50 К, тому нїчим буде додати ще до того одну корону.

Предметом люксусового податку могли би бути вкінци і спадщини від певної висоти в гору, бо і вони виказують вищу чим звичайну силу податкову спадкоємця, особливо з огляду на маєток рухомий, котрий при помочи інвентури лекше нїж при инших нагодах охоронити можна перед затаюванем.

Жерела сї назвав я лише для приміру; а як в одної сторони безперечно тут і там далось би піднести може деякі сумнїви, то з другої сторони не підлягає нїякому сумнївови, що тут лежить ще богате жерело податкової сили, до котрого в інтересї податкової справедливости належить сягнути, коли заходить потреба покрите недоборів буджету і скріплене та помноженє краєвого скарбу. А що сойм має право наложити такі оплати на люксусову консумцию, се виходить очивидно з постанови §. 22 ого краєвого статуту, після котрої сойм може такі податки накладати так само і під тим самими условями, як і податок від пива і инших артикулів, оподатованих обовязуючими вже законами.

Численні класи убогі і так оподатковані вище сил і можности; на них кромі данин в грошах лежить весь тягар данин в престациях в натурі і в працї; на них опирає ся майже виключно податок крови. Час уже крайний, щоби дальше накладанє тягарів вернути в иншу сторону. З сей принципіяльної точки виходячи, вношу:

Високий сойм зволить ухвалити: Предложений проект закона о консумційних оплатах звертає ся краєвому виділови з припорученєм, щоби зібрав дати і материяли що-до артикулів консумції люксусової в краю і на будучій сесії сойму предложив соймови проект закона о уведенє краєвих оплат від артикулів консумції люксусової.

Революция в Марокку.

Один европейскої дипльоматії звернені тепер на північно-західний кут африканьского континенту, де як раз супротив Іспанії лежить замкнений в со'ї на подобу Китаю край — Марокко. Там веде ся тепер борба поміж теперішним султаном Мулей-Абдул Азізом, а вождом збунтованих піддапих султана Омар Заргуґіем або, як его загально звуть, Бу-Гамарою, що значить: „батько вісниці“. Дане ім'я бунтівничого ватажка цїлком не означає жадного насьміху, але противно висловлює его велику повагу і походить звідси, що Омар Заргуґі наслїдуючи старинних патріярхів, їздить верхом лише на вісниці. В мароканьских подіях заінтересовані значнїйші чотири европейскі держави: Іспанія, що лежить супротив Марокка, віддїлена від него лише гібральтарским проливом і що посїдає на мароканьскім побережу кілька кріпостий,— Франция, властителька лежачого на схід від Марокка Альжиру, Анґлія, що веде в Марокку оживлену торговлю та Італія, що за всяку цїну бажала би зрекомпензувати собі невдачі свої в Абісинії та Тріполітанії і здобути на Середземнім морі якесь визначне становище.

Крім того Марокко, мимо свого культурного застою і майже китайского від'окремленя від европейского сьвіта, есть дуже принадним кусном для згаданих держав. Край, значно більший від Австро-Угорщини, має 8 міліонів людности та відзначає ся надзвичайним клїматом і богатою землею. Відтворені до пралудня, і виставлені на горячі подихи Сагари, гірскі долини та високорінні Марокка продукують збіже, міґдали, рим і инші полудневі плоди. Головним предметом мароканьского вивозу є дактилї, якими заопатрює Марокко цїлий сьвіт. Заграничний торговельний оборот Марокка виносить понад 90 міліонів корон. Марокко есть дуже богатим краєм і певне зацвило би дуже гарно, коли би не лиха від давен давна управа краю та не напади розбишацких Кабілів і Берберийців.

Адміністрация Марокка, як звичайно в варварских, магомеданьских краях стояла доси низше усякої критики. Власти і урядники були лише на се, аби обдирати нарід з останнього. О виконуваню судейскої справедливости і о публичнім безпеченьстві не було — розумів ся — і мови. Хто сильнїйший та вплинованїйший, сей і переводив свое право. Султан вважав своїм головним обовязком удержувати кольосальний гарем та від часу до часу робити обїздки по провінциях своєї держави, аби здирати даннину. Супроводжаючий его двір і військо були справдїшним нещастєм населення.

Другим нещастєм Марокка є сусїдство Кабілів і Берберийців. Перші — розбишацкі гірняки Атласу, другі — не менше рабівничі номади західної Сагари, вважають своїм відвічним правом непокоїти Марокко хищницкими набігами. Села і місточка йдуть з дымом, отари, стада і инше добро спокійних рільників чи промисловців Маврів та Арабів стають дабичею найздавних, мужеска людність паде від дикарского оружя, а молоді жінки і дївчата йдуть в невольо. А султанська власть цїлком не думала брати своїх піддапих в оборону перед сим лихом.

Доперва за панованя теперішнього султана управа краю значно поліпшила ся. Мулей-Абдул Азіс, що володїє від 9 років в Марокку, есть властиво узурпатором, що вхопив престол, виперши до вязниці своїх братів — розумів ся — братів лише по батькови, бо при многоженствї мають султани богато синів від різних жінок. Мабуть, чуючи непевність свого становищ, став Мулей-Абдул-Азіз, по части під впливом анґлїйского конзула резидента, переводити реформи в управі краю. Зачав від свого двору: зменшив значно гарем, завів різні европейскі уряджена на дворі, приймаючи навіть зверхні признаки европейской культури. Запізнав ся з телеґрафічною штукою, з основами парової машини, і завів у себе перші телеґрафи і малу льокальну зелїзницю. Рівночасно взяв ся реформувати армію, як основу своєї власти при помочи европейских офіцерів вишколив собі 30 тисяч гарного, по европейски узброєного жовнїра, та незлому пока-що, але вручну артилєрию. При помочи сего війска завдав Мулей-Абдул-Азіз в своїй державі спокій: покорив бунтівничих ватажків племен, карав пашів, та відпихав від границь держави Кабілів і Берберийців. Не менше старав ся молодий, — бо доперва 25 лїтний султан, зреформувати і внутрішний лад краю: взяв ся суворо до урядників, караючи їх за всяке переступство закону або власти без пощади; завів важні уліпшеня в судівництві і карній системі, скорочуючи і злагоджуючи значно поступованя судове та облегчуючи долю вязнів і т. д. Одним словом: з панованєм Мулей-Абдул-Азіса наче відпинила ся для Марокка нова ера.

Та як раз ті реформи викликали в многих кругах мароканьского населення невдоволенє. Кабілї і Берберийці бурили ся чим раз то більше, значна часть урядників і ватажків невдоволено зносила важну руку султана а магомеданьске духовенство і темні маси „вірних“ давали ся лихим оком на „безбожні“ новоторства молодого реформатора, що до того мало числив ся з традицією краю, як се свідчить хоч би такий факт: Недавно один мароканьский фанатик бажаючи прислужити ся Аллагови, забив християньского місіонаря і сховав ся в славній мошеї, що була нетикальним взїлем для таких „правовірних“. Жаден попередний султан не поважив би ся зломити традиції і видобути злочинця з сьвятиї та спрофанувати її тим способом в очах народу. Але Мулей-Абдул Азіс не знав компромісів, хоч би з релїґійною традицією: післав оружну силу і мимо протестів і проклонів „муллів“, „дервішів“ і „маробутів“ та мимо розхуру товпи, витягнув убійника з сьвятого прибіжища, і відбувши сам особисто публичний суд перед народом, засудив его на смерть, що сейчас виконано. Все те — розумів ся — громздило хмари над головою молодого султана, доки не зірвало ся повстанє.

На чолї повстаня стоїть згаданий вже Омар-Заргуґі, претендент до престолу, релїґійний фанатик і — як він себе зове — „передтеча Магдїго“, що представляє ся до того народови як старший брат султана, що має більші права до престолу. Зразу став він на чолї Кабілів і Берберийців а тепер прилучили ся до него і невдоволенці з Марів і Арабів. З початку повстаня Омара Заргуґіего — чи Бу-Гамари — не представляло більшого клопоту, як звичайні бунти ватажків і в початком листопада султанські війска розбили — як здавало ся — бунтівника на прах. Омар Заргуґі покорив ся, а султан простив ему, міркуючи, що, як-би прийшло ему карати всїх бунтівників, то скоро опустїло би Марокко. Аж з початком грудня Омар Заргуґі знов обізвав ся і навіть побив вислані против него війска. Повстанє стало розширяти ся і султан мусїв виступити сам з значною армією. Але під Маркінезом, 90 кільометрів на схід від столиці Фезу, ему не пощастило через зраду одного з помічних племен. В візирцевім ладї перейшов султан з половиною армії до Фезу і замкнув ся для оборони. Султан числить на свою артилєрию, що повстанцї не устоять ся против неї. Але з другого боку наспіли вістки від Фезу, задля зростаючого в містї браку живности, зачинають бурити ся. Тож і конець облоги певний.

Европейскі держави, вичислені в горі, вислали під мароканьску пристань Танґер свої кораблї але поки-що не думають інтервенювати. Мабуть, що реформи Мулей-Абдул-Азіса і їм не на руку і вони волять, щоби Марокко на дальше оставало в анархії.

Справи австрийскі.

Угодові конференції.

Учасники угодової конференції з Моравії зібрались вчера о 10 годині рано в па-

---

ночи, карти, натягане людий, відмова кредиту, трудности... Абсинт, пунш, коняк, кавярня, пивярня, улиця... Такі перебіг він спалї а тепер стояв при початку кінця.

На столї являли ся страви і смакували знаменито, навіть без горілочки. Після вечері звернув ся Альм до гостя і промовив поважно:

— Моя жінка і я хочемо закінчити день короткою молитвою. Наколи се не годить ся з твоїм поглядом та смаком, не хочу тебе силувати. Твое їжко готове.

Люнґ пробурмотів щось, немов, „дуже радо!“ і лишив ся.

І пастор молив ся. Молив ся, щоби сьвітло і радість з нагоди Різдва Спасителя проникли серця усего людства, як се хотїв Той, що велїв проспити сьвітлови по-над пастухами на вифлеємскій долинї. А по молитві усїдла жінка до старенького фортепіяну і простими, ревними звуками

Бог предвічний народив ся.
Прийшов днесь із небес....

пропесло ся по комнатї.

Люнґ стояв на пів скритий за ялинкою. Ему здавалось, немов щось у нїм тає а натомість виростає щось теплого, мягкого... Була се відлига серед зими, бо великі, важкі краплї спадали на его подерту камізельку.

Вкінци було ему за богато. Тихими довгими кроками збликив ся до дверий і вискочив в темну нїч.

Коли скінчила ся коляда, пастор та его жінка оглянулась за гостем, щоби сказати ему „добраніч“. Его вже не було... Дожидали его пів години, цїлу годину, але після гостя пропав всякий слїд.

Він чвалав дорогою швидко, а в грудех шаліла ему буря. Нараз пригадав собі, що у него в кишени ще фляшина з горівкою. Добув її з поспіхом, его виски гудїли, а мозок горів... Чи має спробувати?..

Побідила довголїтна привичка. Фляшина полетїла небавком далеко крізь поле і мандрівник чвалав дальше.

— — — — — — — — — — —

Пять сьвятих вечерів проминуло з того часу і сотрудник Яків Альм став пароxом. Сьвяточні дарунки побільшили ся значно, бо ще три малі Альми хотїли брати участь в радости, що сягала високо аж під стелю, коли нинї ся почтовий післанець.

— Є лист з Америки!.. — кликнула нині Альмова. — Ти не маєш там нїяких знакомих, Якове!

І сьвященик присунув лямпу близше, поправив окуляри і читав:

Ст. Поль, 13 грудня... — Дорогий Товаришу! Дякую Тобі за гостину! Не можу жалувати ся на людий; вони вчинили мені богато добра, давали мені поради та напімнення, гроші і посади, а я всьо втратив... Ти стиснув мені по братньому руку, позволив вглянути в родинне щастє і обвів криламі різдвяного ангела. І се помогло... Тепер я уратований, маю независиме становище і позбув ся мого налогу. Другим разом більше. Тепер моє серце за повне. Поздоров свою жінку щиро від твого приятеля

Акс. Люнґа.

Янів Альм спитав жінки, чи їй також сей різдвяний дарунок видає ся далеко кращим, як всї инші, а навіть нові вишивані пантофлї.

НА ДЕРЕВЦЯ і НОВОРІЧНІ ПОДАРУНКИ поручаєм
МАҐАЗИН годинникарско-ювілерский ЮЛІЯНА ДОМБРОВСКОГО
Львів, Гетьманьска 4.
Великий вибір перстенців заручинових, обручок шлюбних, шпильок, ланцушків і ин. годинників малих і великих від найдешевших до найдорожших з першорядних фабрик женевских. 15—4

латі міністерства внутрішніх справ. Д-р Кербер передав їм начерк правительственного предложення. Відтак о 12 годині відбулась конференция учасників з Мораві, на котрій порішено наради на якийсь час відротити, аби провідники могли правительственні проекти предложити членам свого сторонництва в краю. На бажання правительства порішено зібрати ся в перших днях слідуючого тиждня. На підставі проекту Кербера для Мораві, має вибрати ся комітет зложений з Німців, Чехів, котрі мають між собою порозуміти ся. Субстратом нарад має бути правительственний проект, однак в сім проекті — як се зазначив президент кабінету можуть бути пороблені зміни в напрямі в якім наступило порозуміне обох націй Мораві.

Для Чехії д-р Кербер предложив два проекти. Чеські члени конференциї для Чехії зібрали ся вчера о годині 11 і радили над способом поступования. Відтак конферували з міністром Резеком в справі загальної ситуациї. Німецкі члени угодової конференциї зібрали ся в цїли обговорення елаборату правительства. В цїли передвступних нарад над сим предложенем вибрано підкомітет.

В ческих кругах велику опозицию викликав правительственний проект для Мораві, бо в сім проекті нема згадки о урядовім язиці ческім на Мораві.

Завішене конституциї.

У Відни уважають ситуацию взагалї за дуже критичну і загально панує переконане, що до ческо-німецкого порозуміня не прийде. З тої причини вже нині передумують над дальшими евентуальностями. Говорять, що заносить ся на розвязане парлямету, на заснованя конституциї, октройованє нової ординациї виборчої і нового реґуляміну для парлямету, котрий в будучности зробив би обструкцию неможливою.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Балкан.

Букарешт. Дневник Universal доносить з Софії, що македонські провідники заявили, що без огляду на переговори Лямбсдорфа у Відни будуть борбу вести дальше і тим способом скорше, як того загально надіють ся присилують держави підперти домагання Македонців.

Лондон. Standard доносить, що Голуховский і Лямбсдорф згодили ся на слідуючі реформи для Македонії: іменованє ґубернатора прихильного для християн, реформу жандармериї, податковости і взагалї адміністрациї.

Відень. Лямбсдорф мав сказати в розмові з одним віденьским дипльоматом: Маю вспні причини бути вдоволеним з мої подорожи.

Венецуеля.

Ню Йорк. Коли революция буде дальше поступати, упадок Кастра неминучий, бо він вже не має ві грошей, ві амуніциї. Претендент Матє має розпоряджати дуже богатими средствами, а підпирають его держави. Венецуельский національний банк мав в суботу лише 9000 марок готівки.

Угода з Угорщиною.

Відень. Сейль приїхав вчера до Відня, аби з Кербером порозуміти ся в деких справах угоди. Мериторична часть є вже дефінітивно порішена і не буде змінена, а тепер розходить ся лише о ей редакцию. В тій цїли приїдуть до Відня 3 фахові референти з Угорщини, котрі спільно з австрийскими фаховими референтами остаточно зредаґують закон впроваджуючий до цлової тарифи і инші постанови угоди.

Французский сенат.

Париж. При виборах до сенату міністеріальні сторонництва зискали 13 голосів.

Марокко.

Мадрид. Ґенеральний комендант війск, брат султана Милий, вже забрав ся до реорґанізациї армії. Доносять також, що султан має цїлком абдикувати в користь Милия.

При Сьвятї Рождества Хр. кождий Русин-патріот і кожда Русинка-патріотка тямити буде про увесь українсько-руский нарід і его потреби і зложить добровільну жертву на спільну національну цїль. Маємо на думцї народний податок і Народний Фонд. Добровільні жертви слати на адресу адміністрациї нашої часописи або на адресу проф. Вас. Білецкого, ул. св. Зофії ч. 9.

НОВИНКИ.

Оповіщення:

— **Засїданє історично-фільософічної секциї в тов. ім. Шевченка** відбуде ся в суботу, дня 10 с. м. о год. 11 рано. На порядку дневнім: а) М. Грушевский — Економічний стан селян у Львівській короляциї в середині XVI в. б) І. Франко — Руське просьвітне товариство р. 1816 і його статути.

— **„Основа" Тов. слухачів політехніки** устроює в суботу 7-го лютого с. р. в салї Народного Дому у Львові великі вечерниці з танцями. Комітет наших рухливих техніків працює енергічно над тим, щоби виказати ся з приняторо на себе обовязку як найлїпше. Декорациї салї дуже оригінальна, не менше як і порядки танцїв, котрі, як що року, будуть милою памятков для наших красавиць. Запрошеня вже в дорозї. Хтобн не дістав запрошеня, просить ся згологошуватись до „Основи", Львів, ул. Льва Сапіги ч. 19.

— **Виставка зьвіздкова** шкіців в товаристві для розвою руської штуки згромадила переважно праці молодих наших артистів. З тих ч. Курилас дав кілька композициї і етюдів, п. Монастирский шкіци краєвидів, п. Панівич пару акварель і „Водопад Жонки", п. Турбацкий шкіци стрийскі зібрані в каменецкім повіті та більше число етюдів. Виставка отворена від 10 до 4 пополудни, льокаль: Львів, ринок ч. 34, вступ вільний, а що виставка потрівая лише коротко, тож кождий повинен користати (особливо зі сьвят) і виставку оглянути. Сего чутливий на красу певно не пожалує.

— **Зі Самбора.** В неділю дня 11 сїчня 1903 відбудесь аматорска виставa 2ох одноактових комедий „Майстер Черняк" Івана Франка і „Тато на заручинах" Григория Цеглинського в салї Народного Готелю в Самборі заходом членів тамошної читальні „Просьвіта". Початок о год. 7½. Комітет просить о численну участь.

— **Заява.** Якийсь незакликаний, бо безіменний, опікун нашого народного театру накинув ся в опогдашнім Slow-i polsk-ім на тоту народну інституцию, робячи різнородні безосновні замиди так виділови „Руської Бесїди", яко власникови руско-народного театру, як також теперішньому директорови театру п-ну Мих. Губчакови, причім завзиває видїл краєвий, щоби покликав о сїбну комісию до управи руско-народним театром. Хоч у відповідь на сї замиди забрали вже руські часописи голос і одноднушно стали в оборонї так самої інституциї як і сї теперішної управи, всеж таки уважає видїл „Руської Бесїди", яко власник руско-народного театру, за свій обовязок вложити слідуючу принародну заяву: Від часу обняти управи нашого народного театру п. Михайлом Губчаком не мав підписаний видїл ані разу причини до висказуваня свого невдоволеня з теперішної управи, противно підносити мусить, що на кождім кроцї має незбиті докази, що наша інституция народна находить ся в руках умілих і дбалих о добро ей, чого найкрасшим доказом най буде, що п. Губчак не тільки зібрав в театральній дружині найлїпші наші артистичні сили, але також заєдно їх число збільшає новими адептами, що, — як се загологошень можна переконатись, збільшив п. Губчак репертоар театральний новими, добрими творами, які находить посеред нашої суспільности слова повного признаня і вдяки, — що друга театральна працює безпастанно під его проводом над виставою нових творів, між ними і над преміованим конкурсовою комісиєю, — а надто, що цїле поведенє п-а дир. Губчака так супротив суспільности, як супротив повіреної ему інституції, дружини театральної і видїлу було все і є таке, яке заслугує на повне признане і принародну подяку. Дальше мусить підписаний видїл підносити, що був і є як найточнїйше повідомлений о всїх починах і зарядженях п-а М. Губчака і що розслїдивши їх як найдокладнїйше давав на усе свою апробату і готов з усею сьвідомостию станути в оборонї своїх поручень взглядно одобрень, однак лише там і тоді, де і коли буде се уважав за потрібне і згідне з честию народної інституциї ему повіреної і супротив чого не вважав відповідним відповідати „Slow-у polsko-му" на клевети, піднесені его дотеперішнім дотеперішнім. — В кінци подає видїл „Руської Бесїди" до відомости, що артистична комісия, брак якої він принародно підносить, власне істнує, що її покликав не хто другий а власне видїл краєвий, і що той-же видїл виплачує „Руській Бесїді" краєву субвенцию тїльки на підставі ореченя тої-ж комісиї. — Від видїлу тов. „Руська Бесїда". *Волод. Шухевич*, голова товариства. *Микола Заячківский*, референт справ театральних.

— **З „Народної Торговлї".** Дотично дивіденд маємо честь подати ще слідуючі пояснена на запитаня наших Вп. Членів і осіб, що членами нашого товариства хочуть зістати: „Незїднята дивіденда остає до диспозициї члена через три роки, так що можна підняти дивіденду за три минулі роки наразі. Коли однак загальні збори рішають в надвлишї дивіденду за рік послїдний і та дивіденда для члена, що через три роки дивіденди не побирав, є вже четвертою з ряду — то при підняттю дивіденди дістає член дивіденду від удїлів лише за три роки, а одна припадає вже резервовому фондови на підставі § 63 статута. — Щоби дивіденди не припадали на річ резервового фонду, але допису вали ся до удїлів, або щоби їх можна і по трех роках в цїлости побрати, на се треба би зміни § 63 статута, що на жаловане членів могло би бути предложене загальним зборам. Дотично процентту від щадничих вкладок, то сей процент дописує ся два рази річно (з кінцем червня і грудня) до капіталу і опроцентовує ся разом з капіталом дальше, так що хотяй би вложений капітал навіть подвоїв ся через процентованє, то вся сума процентує ся дальше на користь вкладчика. Процент від вкладок щадничих „Народної Торговлї" виносить і дальше після постанови управляючого Совіта 4½% так від давних як і від нових вкладок. Податок рентовий від процентту оплачує у нас саме товариство, а не члени. — *Дирекция.*

Всячина:

— **При Різдві Христов'м** засилаємо нашим Вп. Передплатникам, Співробітникам, Читачам та прихильникам дневника щирі бажання — а при сїй нагоді подаємо нашим Вп. Читачам отсей віршик надісланий нам від одного з наших публицистичних прихильників-поетів:

Сьвятий вечір — одинока се у році днина, в котрій людськість нихто забуває, бо старий, дорослий і мала дитина, пан і раб — разом за стіл сїдає, щоб на мить забувши кривд могили, те, що у борбі звичайне, неминуче — в серцем повним віри й після сили, глянути хоч духом у будуче, у ту мрію линути думками, що за непробитою горою далї синявій, гей срібними сніжками стелить шлях надій й марою, але чудною, такою, про яку лиш думам можна снити — палїтям мозки наші й вірити нам каже, що любовю поборотн все на сьвіті можна, хтож ненавистю будує і кровою царство щастя — се недобра думка й ложна.

Сьвятий вечір... Боже, скільки цьвіту чи піску дрібного на дні моря, стільки нині бажань є по сьвіту і поліпшити долю й збутись гори! — І як довга в рай сьвятий дорога — так є довгий рад бажань горячих, щоб в той день різдво Правди-Бога, збутись мук давніх бовачах, збутись сліз гірких і тої ганьї, що нам надія земних мук троїла і діждатись хочби тої хвилї, щоби нам смерть промінем щастя улетїла. Тож і ми, давним батьків звичаєм, за бажани щирі Вам, щирую подяку всїм складаєм і називаєм шлемо Вам і наші: з тим, щоб ми раз з мрійми зірвали від нікого помочи не ждали, не спускались з нічим на нікого, а держались завше міцно того, що нам дав Бог-Правда всїм на власне, а що щире добре, певне й ясне. Не чужих Богів нам днесь шукати, як не хочем в муках марне загибати, то собі лиш вірмо і про себе дбаймо й до відродженя — у собі сил шукаймо. — *Гр. Щ.*

— **Польский ґанаті.** Часопись „Америка", що виходить в Толеді, занимає ся низка поїздкою Сталінського за кольоністами і у вступній статї подає між иншим ось-такі цікаві замітки: Невдоля і гаєт — наше Америка — котрої ми Поляки є жертвою, викликують у нас почуваня симпатиї для всїх пригнічених, для всїх народів, що бажають справедливости і волї. А коли се не ідеї народу але людскости і тому власне побіда ідеї свободи в однім народї є побідою всеголовства. Та инакше дивлять ся на се в Галичині Здавало б ся, що Поляки ґаїчені самі другими, будуть справедливі супроти Русинів. На жаль, так не є. Русини суть пригнїчені, суть переслїдувані та гноблені від своїх наших власних земляків. Русинів не допускає ся там до урядів, не допускає ся їм отворена достаточного числа шкіл, заборонює ся їм мати свій власний університет, шпигує ся їх люд під покривкою, що нібито він розхімерований в наслїдок агітациї. а і тепер бажає ся довому спротивляти ся Русинах бісмарківско-московску политику, поселюючи Поляків помїж Русинами. От, хочуть лише посварити ще більше оба народи та запалити огонь слушного бунту в душі братаго народу. Там живуть они лише Русинів в обіймах і нашого ворога Росиї. — Так пише орґан американських Поляків, та на жаль наші „єдинокревні брати" суть лиш тоді такі обективні і справедливі супротив нас, коли живуть поза границями Руси, а стають нашими, коли війдуть в фактичний контакт з руською суспільностю і мають можність жити з неї і пануватн.

— **Польске „уржендованє" по руских селах.** Під наші очи попав ся такий „уржендовий кавалок" з села Волї великої стрийского повіту: Swiadectwo Popalonych Zystrony iurzendu gminy Socho wski (принадежна мабуть до Великої Волї) ktore taki bidne Niekszczesliwe popalonech zdnia 25/11 listopada ktorych się popalił 24 gospodarzy Oswiadczaia się na to urzad gminy nato jako świadki roku 1902 i trech pozostało koło sto, dosz bez kawałeczka chliba podpisalem nato dwoch Swiadkiw +) Danyło Bojko zastepca, +) Nykoj Zabłocki wujt — Печатка: Зверхность громади Воля великих. Podpisałym dnia 16/12 grudnia roku 1902. — Панове Данило Бойко „застепця Нижой Заблоцкий „вуйт"! Могли би ви залишити свое „уржендованє" в польскій мові та не осьмішувати себе, своїх дїдів і прадїдів, що видали на сьвіт таких польских хїжгієтів, і нашу чесну руску громаду. Краще пишіть вже рускою мовою, котру знаєте і розумієте, то не буде хоч сьміху і ганьби!

— **Утраквізм в учит. семинарії у Львові.** Згадку про утраквізм в станиславівській семинарії учительській, поміщену в Ділї ч. 277, з дня 25. груд. с. р. можемо доповнити що й сим: Наук природних і господарства на курсах учить д-р Павловский лише по польски, хотяй предмети сї мають бути викладані по руски. А хоч се очивидно є нехтованем наших і так вже крайно обмежених прав і легковаженем обовязуючих шкільних приписів, то одним бодай не ображає нас так, як се, що сей п. Павловский позволяє собі часом як нам з певного жерела доносять, замість рускої мови уживати в клясї чисто московської. Чи знають о сім інспектор краєвий п. Матїяш і референт науки рільництва вс. Ант. Гладківський? А може се треба уважати за одну з причин порозумінє наших москвофілів з краєвими верховодами.

— **Сьвітлому Ректоратови ц. к. Школи політехничної у Львові** звертаємо увагу на се, що 7-ий сїчня с. р. є першим сьвяточним днем Христового Різдва, котре Русини також торжественно обходять, а мимо того в сей день салї рисункові будуть цїлий день отверті, щоби не перешкоджати в праці студентів не-Русинів, між тим коли Русини святкувати 25-ий грудня м. р., бо салї були замкнені. Не хочемо в тій справі добачати злого намїру ректорату, однак мусимо зазначити, що той сам фант мав місце і минувшого року та що доперва на рішуче жадане техніків-Русинів було дотичне розпорядженє змінене. Очивидно верховодство Техніки змінюєсь що року, однак не змінюєсь секретарият, котрий подібні оголошеня формулює, при чім з дивною консеквенциєю в той сам блуд попадає що-року.

— **Страйкові розправи.** Перед звичайним трибуналом карним в Тернополи відбуде ся 12 сїчня розправа карна, назначена на 5 днїв, против 80 обжалованих з Лисковець.

— **Національна воронєча** стала як звісно, каменем претикновня усеї соціяльної политики Австро-Угорщини. Серед вир найріжнородкійших змагань та поступів наша становище опирає ся на домаганю радикального перестрою держави в дусї національно-автономістичнім, що являєть ся одиноким средством до усунєня загальної воронєчі австрийских народодів і справленя на певний шлях державного господарства. Супроти сего тим радійше витаємо подібний погляд Рудольфа Шпрінґера в виданій недавно книжці п. з. „Борба австрийских народностий о державу", котра вказує, що в державі найбільше баламутних політників, загорілих шовіністів і зельотів не перевелись ще тверезі голови. Р. Шпрінґер бачить в національнім питаню, не лише питаня язикове, але й правно-державне. Поступ Австрії можливий після него лише тоді, коли народностям визначать ся певні державні области, котрі звільнюють від удержуваня національної боєвої сторожі в парламентї, а зате позволять їм вернути ся до господарської і суспільної праці. Нації мусять становити правно-державні чинники, сили або коротко сказавши, мусять бути державами в державі, щоби в Австрії міг повернути мир та поступ. Річ певна, народи не втратять нїчого, коли не перестануть бути політичними партиями, щоби забезпечити свої державні права; бо не осягнуши тих прав, не можуть вложити оружя, а без вложеня оружя для Австрії нема поступу. Вдало можливою державною думкою Австрії може лиш бути: Австрия модерна, правно господарска держава, оперта на матеріальнім гаразді і політичній свободі своїх горожан. Назверх можно лише тоді надіяти ся поваги, вплыву та опозиції, коли її дозвою стане: демократия і національна автономія. Такий є погляд Шпрінґера, одного з найлїпших австрийских істориків, що на полї журнального знавства подій найновійшої доби Австрії уходить за безсумнївний та загально признаний авторитет. На жаль при розпалюванню і самовлї народовців инше національне нїяк панучих в Австрії народів не можуть собі промостити дорогу згодні принципи упорядкованя національної справи в Австрії, навіть коли сї принципи проголошує наука.

— **Аґрарні відносини в Росиї.** „Русская Мысль" приносить в грудневій книжці статю, в котрій, між иншими, читаємо: Куди посмотрим, то переконаємо ся, що економічне положенє нашого тобто російского селянства дуже розстроене і не буде можна довше в держати его від цїлковитого упадку. З кождим роком стає певнїйше, що при неурожаях і голоді ми маємо річ не з хвилевими і случайними явищами, а з повазним розстроєнем цїлого державного орґанїзму, що показує не лиш в недостатку в прокормлюваню населеня, але сполучене також з другими рішними признаками. Так скажемо хоч би для приміру, що в часі, коли в одній половині Росиї голод, то в другій половині виноситься надмірного урожаю, бо нема куди нагромаджених запасів збіжа збути. На око здавало би ся, що між частями одної держави, між котрими нема нїяких цлових перегород, повинен би істнувати серед таких обставинах цїлком природний обмін, та на жаль російске збіже не йде в губерній, навіщені неурожаєм і голодом, а висилаєть его за границю, — очивидно в наслїдок малого розвою індустриї і плачення збіжем за вложені предмети фабричного промислу.

— **Доходи залїзниць державних в падолисті 1902 р.** принесли в руку особового 4,265.800, з товарового 15,940.800, значить разом 20,206.600 К. В порівнаню з мин. роком в руку особовим було о 131.327 К більше, а в товаровім о 572.37 К меньше. — Загальний дохід в часі від 1 сїчня до 30 падолиста виносив в руку особового 63.027.700, а з товарового 157,920.600 К і був більший о 3,433.048 К, ніж в тім самім часі мин. року.

— **На університеті в Берні** швайцарскім імматрикульовало ся — як нам звідти доносять — в сегорічнім зимовім семестрі 1292 осіб. З того припадає 655 на швайцарских горожан, а 637 на чужинців. Між чужинцями є найбільше студентів з Росиї, бо 469; число студентів з Німеччини виносить 69. Замітне також те, що більша половина студентів-чужинців, се женщини (394), між котрими перше місце занимають женщини з Росиї. Всїх учеників в бернськім університеті (студентів звичайних і надзвичайних, госпітантів і т. п.) есть в сегорічнім зимовім семестрі 1513, з того 530 женщин. Тут треба підчеркнути, що загал женщин в бернськім університеті — се чужинки: на 530 женщин самих студентов-чужинцов 394, а між надзвичайними студентками, госпітантками і т. п. найдеть ся їх також немало. В порівнаню з тамтогорічним літним семестром, в котрім було всїх учеників 1349, з того 413 женщин, теперішний стан виказує значний зріст. — Професорскі сили в бернськім університеті представляють ся там: 53 професорів звичайних, 20 надзвичайних, 5 за гонорар і 54 приватних доцентів, — між послїдними одна женщина-Росіянка, панна Тумаркин, доцентка на фільософічнім виділі.

— **М. Фрейлїх, добродій людскости.** М. Фрейлїх у Львові в Галичинї, се лїкар для пропащих, яких мало на земли. Лїчить тяжкі і найтяжші випадки, заощаджує терпячим болючі операції, які нераз і смертию кінчать ся. Курации Фрейлїха, се дїйстно диво, а коли ми се кажемо, то певно що не на вітер, бо читателї наші знають, що ми всї справи поважно слїдимо і слова того не надуживали би. Ми видїли випадки, що треба було дивуватися, як в 2 днях через ужите его методи бандажовани всьо приводилось в порядок. При таких обставинах цїлком справдане, що Фрейлїха іменовано не лиш почетним, але і членом-кореспондентом нашого нїмецко-італїйского гігієнїчного інститута і кромі того надано ему почетний дипльом за наукові заслуги. В прегарнім виданю нашої книжки: „Визначні лїкарї нинїшної доби“ посьвятили окремий дїл сему визначному мужеви і подамо деякі ілюстрациї его знаменитого лїчення. 38 1—1

Подарунок на деревце. Наближав ся час, коли кождий спішить своїм кревним і знакомим принести гарний подарунок на деревце. Зінґера товариство акцийне машин до шитя в Перемишли Ринок ч. 23 не хоче також зістати довжником супротив своїх гостий і прихильників і роздає їм гарно виконану брошуру, засмотрену богато гарними ілюстрациями і повну цїкавих новинок. Малу тую книжочку, котру в першім радї молодїжи поручаєсь, одержати можна у вище названого товариства, Перемишль, Ринок ч. 23. 31 2—3

40.000 корон виносить головна виграна віденьского товариства штук і промислу по **1 короні**. Звертаєм увагу наших читачів, що тягнена відбуде ся невідклично 15 сїчня 1903 і всї виграні виплатять проданцї готівкою по підтягненю 10%.

Ціни збіжа і другтих продуктів.

Львів 6 сїчня. Валюта коронова. Ціна за 50 клґр. loco Львів. *Пшениця* стара 8·05 до 8·30 а на термін 7·75 до 8·—, *Жито* старе 6.70 до 6·85 а на термін 6·40 до 6·60, *овес* оброчний старий 6·40 до 6·55 а на термін 6·— до 6·25, *ячмінь* пастівний 5·25 до 5·75 а броварний 5·75 до 6·25, *рінак* 9·35 до 9·60 *льнянка* —·— до —·—, *горох* пастівний 6·50 до 6·75 а до вареня 8·50 до 10·— *вика* 6·15 до 6·75, *насїне льняне* —·— до —·— *насїне конопляне* —·— до —·—, *біб* —·— до —·—, *бобик* 5·75 до 5·85, *гречка* —·— до —·—, *кукуруза* готова —·— до —·— а нова 6·25 до 6·45, *хміль* (за 56 кільо) —·— до —·—, *конюшина* червона 67·50 до 80·—, біла 80·— до 107·50, шведска 65·— до 95.—, *Спірітус* loco за 50 літрів 15·50 до 15·75.

Надіслане.

Коперницкий і Спп

оптики і механїки, Львів, площа Галицка ч. 1,

поручають

НА ДЕРЕВЦЕ

біноклї дамскі і мужескі в наймодернїйших і найлучших гатунках, далековиди, барометри звичайні і оздобні, термометри оздобні і т. д. Цїлескопи і окуляри золоті, платировані і позолочувані. Великий вибір рїжних моделїв машин парових, локомотив і компактних поїздів, електричних моторків і т. д. Поручена з провінциї відворотно за побранем.

КОНКУРС.

Зарад „Звязкової каси хорих, стоваришення пром. будівничих, мулярів, теслїв, каменарів і т. д.“ у Львові, розписує нинїшним конкурс на посади а) лїкаря-референта, б) лїкаря-ординуючого до хороб внутрішних.

Названі посади будуть заміщені з днем 1 лютого с. р., а гонорар ad a) 1440 к, ad б) 960 к, річно і додатках на фіякри ad a) і б) по 360 к, платні місячно з долини.

Ближших інформаций уділить управитель бюра „Звязковой каси хорих“.

Подана під адресою зверхности Звязковой каси хорих, Львів, Осолїньских 8. II. п. з долученем відповідних свідоцтв належить вносити найдальше до 15 сїчня с. р. і треба навести о котру посаду компетент старає ся.

Львів 6 сїчня 1903. 39 1 1

ЗА ЗАРЯД КАСИ

Желяшкевич Корнель директор. *Мариян Андрей* предсїдатель.

Помічник торговельний що розумієсь дещо на купецтві, пошукує місця в склепі для дальшого образованя в практиці торговельній. — Адреса: D. M. 7—2 poste restante Хоростків.

МІД

пчільний, патока, правдивий чистий, з власної пасїки в 5 кільоґр. бляшанках по 5 корон 60 сот. висилає **Франц Земба в Підгайцях.** 796 3—3

ВАЖНЕ

для катехитів і тих, що учать релїґії в народних школах.

Третю часть практичного провідника для катехитів, в котрій пояснює ся наука релїґії для 5 і 6 степеня згляднo для 3 і 4 класа народних шкіл, можна набути в книгарнях ім. Шевченка і Ставропігийскій у Львові по цїні 2 К 40 сот. з почтовою пересилкою о 20 сот. більше. Першу і другу часть тої книжки можна набути рівнож в згаданих книгарнях по цїні 2 К 40 сот., а з пересилкою почтовою о 20 сот. більше. 487 1—10

КАРОЛЬ ЯВОРСКИЙ

Львів, ул. Батория ч. 20

поручає свій

СКЛАД і РОБІТНЮ ОБУВИ

дамскої, мужескої і дитинячої

705 *по цїнах уміренних.* 9 23

Збогатити ся

в добру а дешеву книжку

радби кождий!

Тож звертаємо Вашу увагу, що книжка вийшла сими днями

НАКЛАДОМ

ЯКОВА ОРЕНШТАЙНА в Коломиї

зове ся вона:

„НАРОДНИЙ ДЕКЛЯМАТОР“

На 32 стор четкого друку містить 107 добірних деклямаций наших первостепенних поетів — У вступних замітках вложено звязко: **Що і як деклямувати?** та **як устроювати народні вечерки?**

Примірник в елегантній полотняній оправі з витисками

коштує лише 1 к. 20 сот.

З огляду на ті всї прикмети повинен „Народний Декляматоръ“ находити ся в кождій читальни в кождій рускій хатї.

Просить ся замовляти у **Якова Орештайна в Коломиї, ринок.** 773 6—6

„На селї“

збірка народних пісень на цитру А. Кашубинського появилася в тих днях в Перемишли.

Набути можна в книгарни Ставропигийскій. Цїна 66 сот. з почтовою пересилкою.

Мід пчільний (патока) правдивий під ґарантією висилаю в 5 кільоґр. бляшанках по 6 к. оплачено як побранем почтовим.

І. МЕНЧЕР в Микулинцях.

787 15—3

Пчільний мід

правдивий, під ґарантією, сплачено, в 5 кільоґр. бляшанках розсилає за побранем

С. Аспіс в Микулинцях.

795 2—2

Веселих Съвят!

Переписні картки

съвяточні і новорічні припоручає по найнижших цїнах

Антикварня Ґрунда

Львів, ул. Театральна 16.

10 карт съвяточних новорічних **1 к. 40 сот.** franco.

Важне для П. П. Урядників і Академиків!

Здоровий і смачний харч можна набувати місячно або денно при ул. **Курковій ч. 6** партер, двері ч. 5. Обіди в трох стравах по 20 кор. вечері по 16 кор. місячно.

Харчуймо ся також у своїх!

491 14—5

Хто хоче мати на зиму добру теплу **кожду**, нехай удасть ся з довізом до спеціальної обтягі кожду і матерацїв **Йосифа Шустера, Львів, Коперника 5.** Цїна тої кождри подвійна **з обох сторін шоколові на повні** по зр. 7, 8, 9, 10 12, 14 до 16 зр 5

РЕСТАВРАЦИЯ

М. ІЛЬКОВА

Львів, ул. Собіского ч. 3

поручає

для Воч. Духовенства яко найвідповіднїйше місце, яке тілько бракувало до сего часу, а яко звісний ресторатор з Froh·in'y можу сьміло ручити за здоровий харч і напитки.

Пиво пільзеньске і окоцимске.

4 9 11 15

ТУТКИ цигаретові 1000 штук за 1 зр., поручає Амт. Мазурковичъ, Львів, Скарбківска 7.

Знаменитий

МІД ДЕСЕРОВИЙ КУРАЦИЙНИЙ

з власної пасїки в 5 кілоґр. кушї за **6 К. 60 с.** оплачено.

Всї відбирателї дуже вдоволені.

Вельми займну брошурку д-ра Цесельского о ужитку і успітности курацийного меду висилаю даром і оплачено.

74 21—7 **П. КОРЕНЕВИЧ**, емерит. учитель Іванчани.

СКЛАД ФОРТЕПЯНІВ і ПЯНІН

Л. МАРЕК

Львів, ринок ч. 9,

поручає фортепяни і пянїна з першорядних фабрик. 820 51—7

Казочно дешево! Доси небувале,

щоби столовий шклянний сервіс на 6 осіб можна було дістати за зр. 1.90

з матовою оправою на 6 осіб зр. 2·35.

Сервіс порцелянович білий гладкий на 6 осіб за зр. 4·45.

Сервіс порцелянович стилевий з декорацією в формі цвітів на 6 осіб за зр. 7·50.

Сервіс порцелянович до чаю з декорацією в формі цвітів на 6 осіб за зр. 1·60.

Сервіс до чорної кави з декорацією в формі цвітів на 6 осіб за зр. 1·60.

Сервіс до компоту шклянний на 6 осіб за зр. 1·35.

Келишки до вина або горівки по 8, 10, 12 і 14 кр.

Склянки на воду по 4½ кр. — Повищі сервіси набувати можна у жереда загально звісного з дешевости і добрости для порцелянових, шкла російских самоварів і китайского чаю се в торговли фірми

Его Цїс. Кор. Величества надворного доставника

КАЗИМИРА ЛЕВИЦКОГО

Львів, ул. Трибунальска ч. 6.

Ілюстровані цїнники безплатно і franco. 761 7—7

Експорт до всїх держав европейских!!!

Вирїб красний.

Египетскі тутки і папероси

554

АЇДА

85—100

суть найлучші узнані.

Вирїб красний.

Головний склад: „АЇДА“ Львів, ул. Панъска, ч. 10.

Перворядний заклад похоронний

ІВАНА СКІСЛЕВИЧА в СТРИЮ

уряджує похорони як найтаньше від найскромнїйших найвеличавійших для усїх станів.

СКЛАД ДОМОВИН МЕТАЛЕВИХ

з фабрики Ваморнера ц. і к. надворного доставця.

Головний Склад в дому власнім

при ул. Панъскій ч. 75, 725 4—4

ІВАН ІҐНАТОВИЧ

у Львові

ул. Сикстуска ч. 25, ул. Галицка ч. 11 в Кракові, Сукенніце 20; в Перемишли, ул. Францішканьека ч. 24,

поручає

незрівнані в своїх наслїдках

ЛЇЧНИЧІ МИЛА.

Мило бензоїнове, уживане против наскірних плям і висипок — сот. усуває раняність скіри і надає лицю аксамітну маркість. 50

Мило бораксове, виливає дуже користно на скіру, докладно очищує і забілює скіру. Се мило есть знаменито дїлючим способом против опалене, весняних і згрубїню наскірка 5

Мило камфорове, успокоює печене і свербячку скіри, усуває висипки і червоність носа рук і лиця 8

Мило камфорово-сїрчане, усуває червоність лиця і носа, сокічне опаленя та висипки, — кусник 60

Мило карболеве і мило карболево-пісчане, до миття рук для п. п. лікарів, акушерок — кусник 40

Мило креолїнове, знаменито очищує скіру, усуває прищі, лишаї, коросту, болячки, відсьвіжує і вигладжує скіру — кусник 70

Мило сїрчане, з великим успіхом уживане до нищення прищів угрів на лиці і усяких висипок на скірі 50

Мило сїрчано-смолеве, переважно уживане на коросту Се мило оказало ся найлїпшим способом при тій слабости, бо переключило воно всї нові винайдені, а так дорогі способи — кусник 70

Мило смолово-ґлїцеринове, з кождог огляду одним з найлїпших дезінфекційно-гігієнічних тоалетових мил Яко звичайне мило до щоденного ужитку есть воно задля своїх дезінфекційних і змягчуючих скіру приметь, знаменитим і випробованим способом на усуненє всякої наскірної нечистоти — кусник 10

Мило смолеве, усуває прищі, лишаї, всякі скірні висипки, почене ніг і породі з голови 60

Мило сторакове, уживане при наскірних слабостях, головно при корості — кусник 60

Мило тимольове, знаменито очищує скіру з усяких випрекїв і усуває порали з голови 100

Мило таніїнове з ґлїцеринов з незрівнаним способом на почене голови, рук і ніг — кусник 70

z 12 VII.

Стосовний подарунок різдвяний!

Передпослїдний тиждень!!!

Головна виграна Корон **40.000** Корон

ЛЬОСИ ТОВАРИСТВА ПРОМИСЛУ І ШТУКИ по 1 короні

поручають: М. Йонаш, Кіц і Штоф, М. Кларфельд, Янїв Штрог, Корман і Файґенбавм, Самуелї і Ляндав, Шіц і Хасо, Авґуст Шелленберґ і сини, Сокаль і Літїен — банкери у Львові. 74 13—1

Розклад поїздів зелїзничних обовязуючий від 1-ого мая 1902.

[Приїзд і відїзд поданий після часу середно-европейского].

Поїзд посп. | особ. приходить о годині	ДО ЛЬВОВА		Поїзд посп. | особ. відходить о годині	З ЛЬВОВА	
	6·10	з Кракова, Берлина, Варшави, Відня		6·25	до Сучави, Жидачева, Кересткове, Потуг.
	6·20	з Чернівців (Ішкан, Галацу), Гусятина	1·55	6·30	до Підволочиск, [Київа] Бродів дв. гол.
	6·50	з Брухович, щод. від 15/5 до 15/9 вкл.	2·09	6·43	„ „ „ дв. Підз.
	7·45	з Янова		6·55	до Лавочного, [Пешту] Борисл. Дрогоб.
	7·40	з Підволочиск, Бродів на дв. Підзамче	8·00	8·40	до Кракова [Відня, Праги], Берлина
	8·00	„ „ на дв. головний	2·55	9·00	до Лавочного, Хирова, Калуша
	8·10	з Лавочного [Пешту], Калуша, Хирова		9·15	до Янова
	9·15	з Сокаля, Рави руської		9·50	до Белзця, Сокаля, Любачова
1·35	8·50	з Кракова, Відня, Праги, Берлина	3·40	10·30	до Чернівців, Ішкан
	10·25	з Рашова, Любачова		10·40	до Підволочиск, Бродів, Гусят. дв. Підз.
	11·55	з Станиславова [Кересткове, Потутор]		10·57	до „ „ „ дв. гол.
	1·10	з Лавочного, Калуша, Хирова, Борисл.		1·25	до Янова від 1/5 до 15/9 в неділї і свята
	1·23	з Янова		2·15	до Брухович від 15/5 до 14/9 в пед. і сьв.
2·20		з Підволочиск, Кончинців на дв. Підз.		3·05	до Стрия, Сколього від 1 мая до 30/9
2·55		„ „ на дв. голов.		3·15	до Янова щоденно від 1 мая до 30/9
	3·14	з Брухович [від 15/5 до 17/9 в пед. і сьв.]		3·26	до Брухович щоденно від 1/5 до 15/9
	4·09	з Самбора, Стрия, Сколього [1/5—30/9]		3·29	до Рашова, Хирова, Любачова
	3·11	з Підволочиск [Київа], Бродів на дв. Підз.			
	3·38	„ „ „ на дв. гол.			
	3·52	з Кракова			
1·45	6·40	з Чернівців, Ішкан			
Н І Ч			**Н І Ч**		
	8·00	з Сокаля, Белзця і Любачова		6·10	до Станиславова, Жидачева
	8·04	з Брухович [від 15/5 до 14/9 в пед. і сьв.]	12·45	6·20	до Кракова [Відня, Берлина, Варшави]
	9·12	з Брухович [від 15/5 до 14/9 в пед. і сьв.]		6·40	до Янова від 1/5 до 15/9 в будні дни а від 16/9 до 30/5 1903 р., щоденно
12·15	9·20	з Чернівців, Букарешту		6·35	до Лавочного [Пешту], Калуша, Хирова
	9·25	з Янова [від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята]		7·10	до Сокаля і Равй руської
8·40	9·50	з Кракова, [Відня Берлина] Ясла, Рова.		8·16	до Брухович [від 15/5 до 14/9 в пед. і сьв.]
2·31				8·25	до Перемишля
	10·03	з Янова [від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята]		9·00	до Підволочиск, Бродів дворець голов.
	10·20	з Підволочиск [Київа] Бродів на дв. Підз.		9·20	„ „ „ дворець Підз.
	10·02	„ „ „ на дв. гол.		10·05	до Янова від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята
	10·50	з Лавочного [Пешту] Хирова Калуша	2·51	10·30	до Ішкан, Чорткова
	8·14	з Підволочиск, Кончинець на дв. Підз.		11·00	до Кракова, Відня, Варшави, Праги
	8·35	„ „ на дв. гол.		11·10	до Підволочиск, Бродів дворець голов.
				11·32	„ „ „ дворець Підз.
				4·15	до Кракова, Відня, Праги, Самбора
				5·50	до Брухович від 15 мая до 15 вер. щод.

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 годин вечером до 5 годин 59 мінут рано. 601

Час середно европейский різнить ся від часу львівского о 86 мінут, а іменно 12 год. часу середно-европейского = 12 год. 86 мін. часу львівского. — Бюро інформациине ц. к. зелїзниць державних (ул. Красицких ч. 5) удїлює поясненя в справах зелїзничих, продає білети всякого рода і розсилає їадя.

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одинчатый редактор: Др Евген Левицкий. Накл. в друк. Черлянської. З друкарні Інституту Ставропігийского, під зарядом Іосифа Данилюка.

Ч. 288. Львів, Субота 28 Грудня (10 Січня) 1903 Річник XXIII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і свят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістей".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ: Адміністрація „Діла", ул. Ватория ч. 24; Бюро газет А. Ольшевского, ул. Кінського 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Вухшваб, ул. Карола Людвика ч. 20. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler, I. Wallfischgasse 10. — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати пливе у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком:
в Австрії: на границях:
на цілий рік . . 22 к. — 44 к.
на пів року . . 11 „ — 22 „
У Львові (без пересилки)
на цілий рік . . 20 к. на пів року . . 10 к.
на чверть року . . 7 „ на місяць . 2 к. 50 с.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с.
на провінції 12 с.

Редакція, Адміністрація і Експедиція від ч. 24 ул. Ватория. — Рукописи вертають ся лише на попереднє застереженє. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошенє коштує по 20 с. за одну стрічку інсертійну або за її місце, а в рубриці „Надіслане" по 30 с. — Вклади і вклеєні оголошенє платить ся по 30 с. за стрічку.

В єдности сила.

Хоч наші верховоди при всякій нагоді так в соймі як в державній раді бовкають ся, на чім сьвіт стоїть, що їм не в голові полїонїзація Руси, та виказують, мовто Руси нам в Галичинї під їх батьківською опікою і управою шестає хиба пячого молока: то кожда днина приносить нам нові докази, що ті уповажнованя в сьвідомим фарисействомь, котре разячо відбиває від того горячкового успіху, з яким раді би чим скорійше надати і руській части Галичини бодай зверхний виглядь чисто польского краю, не покидаючи при тім очивидно й надїї спольщити її в дальших поколїнях до начадку.

Поминаємо тут кольонїзацийні забаги, котрі старають ся виправдати фарисейською софістерию, що нїбито ходить їм лише о задержанє польскої в дїда-прадїдній землї в польских руках, — як коли би істория і Русини забули, що тая „польска" земля стала ся польскою лише правом воєнної грабежи! Поминаємо й всю акцию в сьвітлиць, матеюк і т. п., ведену нїбито лише для заспокоєнна религійних потреб народу, нехай би і руского, але визнаючого лат. обряд, — хоч добре знаємо, бо маємо на се незбиті докази, що ті „тверди на кресах" займають ся не тілько заспокоюванєм религійних потреб латинян, але ще в більшій мірі латинщенєм і польщенєм руского, так по народности як і по вірі руского народу.

Сим разом звернено лише увагу на поведенє наших верховодів в справі прав руської мови і хочемо при тім станути навіть не на становищи законів основних, а на становищи незгідних з ними і кривдячих нас, але обовязуючих всїляких розпоряджень языкових.

Розпорядженя ті признають руській мові так дрібні права, що національна і языкова рівноправність руского народу на руській земли виходить хиба на глум. Права ті є так дрібні, що дрібнїйші не могли би вже бути навіть в краю, де руске населенє було би в значній меншости; права ті в теперішних часах не могли би, здає ся, бути вже менші, коли би східна Галичина належала навіть до польскої держави. Права ті ні в чім не порушають, ані не зменшають польского верховодства на Руси. Через те, що вони так дрібні, так не далеко сягаючі, а заразом так ясно означені обовязуючими розпорядженями або випливають з самої природи річи і здорового розуму, — через те, здавалось би, не повинен би їх заперечувати Русинам навіть найзагорільший Поляк, щоби з одної сторони не виставляти ся на докір очивидного безглуздя, а з другої не викликувати нїкому не потрібної, противно так одиницям як і суспільности шкідливої борби.

Тимчасом на кождім кроцї бачимо цїлком щось противного. Пригадаємо бодай дещо. На школах нїбито руских, в котрих нема ні одної дитини польскої, бачимо польску напись, — руску хиба з великої ласки під сподом. Дїтворі шкільній забороноє ся нераз навіть між собою говорити по руски. Замінити руску школу на польску, — на те не треба нїчиєї згоди ані дозволу ані затвердженя; але польску замінити на руску після всяких вимогів закону, або заложити руску школу там, де є вже польска, — на те треба літами ждати дозволу, а можна й не дїждатись его. Лишаємо вже на боцї обходженє латинських сьвят в школах, де часом нема ні одної дитини лат. обряду! В урадах лише десь зрідка, мовби ваїмково можна подибати руску напись над будинком або над бюром. О рускій протокол мусить руска сторона вести попросту борбу, та й то не все его вибере. Переписку з исторично званими рускими сторонами ведуть ц. к. уряди уперто по польски, хоч знають, що сторона польского письма не прийме. Досить сказати, що навіть податкові власти таким сторонам, як редакциї руских часописий, насилають уперто польскі друки на фасиї, польскі наказы платничі і т. п.; а хоч консеквентно тих друків і писем не приймає ся, то другим разом повтаряє ся знов та сама істория. Загально відомо, з якими трудностями, прикростями і сенатурами мусять безнастанно бороти ся навіть громадскі уряди, коли хотять урядувати по руски та з ц. к. урядами і властями по руски переписувати ся. Одним словом, ц. к. власти і уряди та їх орґаня на кождім кроцї сопротивляють Русинів всїляким способами в користанню і з тих мінімально дрібних прав, як найвиразнїйше признаних рускій мові. А не можемо сего забувати, що ц. к. власти і уряди в Галичинї — се-ж одна рука з краєвим польско-шляхотским верховодством.

Одним звеном в сій системі, котрої очивидним підкладом є польонїзацийні забаганки, є між иншим справа т. зв. матрікельфіреретва, котра в останнім часї виникнула у нас відомі з послїдних чисел „Діла" конфлікти між п. к. старостами а о. П. Петрицким в Коломиї та о. Ів. Тунею з Лишок мурованих.

Гечеви того „матрікельфіреретва" не потребуємо пригадувати. Тайні запорядженя намісника гр. Пінїньского і президента висшого суду краєвого Тхуржицкого завели справу аж перед адміністрацийний трибунал, котрий признав обовязком душпастирів принимати в метрикальних справах польскі урядові письма. Але „принимати польскі письма" не значить відповідати по польски; ба, воно не значить еще навіть, що рускій душпастир є обовязаний ті польскі письма розуміти. Не заведено-ж доси для руских душпастирів ні істнту в польского языка, ані жаден трибунал не орік того, чого орети не може, що рускій душпастир є обовязаний розуміти і знати польску мову. Отже й руске духовенство повинно в своїй акциї мати сї дві річи на увазї: з одної сторони числити ся з тим, що адміністрацийний трибунал орік, а з другої тямити й на те, чого він не орік і орети не може; польскі урядові письма в справах метрикальних треба принимати, але ані їх розуміти ані — тим менше — по польски на них відповідати нїхто не має обовязку.

Знаємо факти, що деякі руські сьвященника радять собі так: польскі письма урядові в справах метрикальних принимають без опору; але не розуміючи по польски, вертають зараз описи ті письма дотичному урядови з просьбою о руский переклад, і дїставши его відповідають уже тогдї — розумію ся, по руски. І се є поведенє при такім стані річий, який є, єдино згідне з честию Русинів і рускої духовенства.

Однако, поки так поступати будуть лише одиниці, поти вони, річ певна, виставлені будуть на більші чи менші сенатури або прикрости. Инакше річ покаже ся, коли все духовенство наступить солїдарно і у т. зв. метрикальних справах буде поступати однаково. Тогдї й перегуде у нас напевно так оригінальна справа „матрікельфіреретва".

Надходить час деканальних соборчиків, і длятого порушаємо отсе сю справу, бо се найлучша пригода порозуміти ся до солїдарної акциї. Не забуваймо, що в єдности сила і що практикою, фактичним а не загальним уживанєм нашої мови в урядах і житю публичнім, супротив опозициї противників, єдино можемо здобути признанні нам права.

Промова д-ра Могильницкого

виголошена при генеральній соймовій дебаті над будметовою провізорисю, дня 30. н. ст. грудня 1902.

Высока палато!

Зараз приступаю до части моєї бесіди, чую ся оправданим назначити, що сегорічна політична дискусия розпочала ся під сумною кваїдою і инпим гороскопом, як рік тому назад. Як раз рік тому виявила ся в сій палаті коло півночи така якась атмосфера, що здавало ся мені, немовто вступили ми на дорогу, по котрій дійдемо до позитивної, мирної роботи для краю, а евентуально і до лїпшої будучности. На жаль лишили в протягу послїдного року такі події, котрі по трасли цїлим нашим орґанїзмом, події небувалі, котрі довели до такого розґнрення, до такого нервового міжнародного розстрою, до такого антаґонїзму, що о послубленю пропасти між нами тепер бесіда жадної бути не може навіть з фізичних причин. Було би пожадане, щоби наступив зворот назад, щоби виновники нинїшної невідрадної ситуациї прийшли до переконаня, що зайшли на фалшиві дороги, що тим путем наближають ся до ось нечного взнезаду. Однаком ані до товаришів моїх, ані до народа мого я з сим звертати ся не сьмію, бо годї накликувати до якоїсь позитивної роботи, іменно в напрямі полагодженя нещасних відносин того, котрому замкнено уста, обломано кости, осліплено очи, котрий проте не має сили, щоби здо змінити.

Не раз вже і не десять з того місця відзивали ся апелї до вас, а всї були безуспішні, бо розбивали ся о вашу зайлість і нетерпимість, як о яку тверду скалу; справедливости ми у вас не знаходимо; а противно нетерпимість ваша досягла кульмінацийного пункту, а слїд-же за нею йде прямо голод і анархія. Край не хоче політикувати, нарід хоче їсти, бо між народом найтяжша нужда, котра гонить его геть за море. Коли приміром тепер батьки по крамінах гинуть, їх дїти пухнуть з голоду, ми, сенатори з'їхались шумно на се, аби йдучи за словами нашого поета наплести великих слів немалу силу і більше нїчого.

Признати нам одинаком потреба, навпаки, що в справах політичних ми майстри. Ви сориентували ся скоро в инпій ситуациї і вводите дискусию до річий дрібних, можна сказати до absurdum, так як би нїчо не зайшло. Стараєтесь содїяти сегорічним відкиту властиве значінє, завести їх до внесшестепенного ряду і невірним представленєм річи надати їм зовсім неавстрийський характер. А прецїнь кров Франка Сконченса немов сьпїка вапе: — кров невинника! Не загиб сромахи смертию природною чи там в наслїдок удару сонїчного, як казав д-р Кербер в віденьскім парламенті, але погиб, бо ви так хотїли, ви так приказали!

Великі сотки нуждарів гине по цїсарских польских примівалах, а сотки нуждарів не має що сомлачій з голоду дитинї до рота вложити! Я питаю ся вас: за що? — за що? Я сказав вище, що зайшли річи, котрі потрясли цїлим нашим орґанїзмом. Маю на думцї страйки, о котрих і заговорю.

Зазначую, що становище моє дещо инше в тій справі, як моїх попередників. Не буду вдавати ся в подрібні річи, бо они вже до пересыту перетрактовані, а впрочім значило би се приводити нашу жалобу перед ваше форум, т. є. перед авторами шкоди ся на то, що зайшло. Обмежу ся до короткого зіставленя звісних зрештою фактів, їх причин і наслїдків.

Коли отже після наведених і в парламенті і в сій палаті висказаних, а нїчим неопроваданих доказів, причиною сегорічних страйків був нїгде непрактикований вынос т. є. низка платня рільного робітника, а також не до внесення гнет політичний, коли отже-ж той рускій голодар перший конечностию хватив ся страйку — як средства самопомочи, щоби удержати свою нуждену екзистенцию, ви старали ся і стараєте ся звести причини тих подій виключно до инших агітацій.

Говорите іменно, що агітация за страйками була упланована, була ведена від пару літ так посередством народної преси, як і через брошури і через емісарів між народом.

Признавши раз, що до страйку причинив ся і гнет політичний не буду відмовляти страйкови закраску політичної окраски; але се річ зовсім природна, що гнобленний в радї самозаховавчого інстинкту в оборонї своїй хватаєть різних средств, пробуючи котре з них буде успішнїйше. Було би глупостию відмовляти живому народови права оборони; хиба тим ви, панове, потрафите осуджувати нуждаря за се, що хоче поліпшити собі житє-буте, а заразом осуджувати нарід за се, що хоче добити ся своєї долї!?

Як з результатів оказує ся, сегорічний страйк не лиш не зломив в нїчім наших принципів супротив нас, але навіть не наніс нам такої шкоди і небезпеченьства, котре би оправдало наше поступованє.

Східна Галичина має около 3 тисячі кільна сот місцевостий; возьмім під того поодинокі місця, де страйк був неможливий, як міста і місточка і тоті місця де обшарів нема, то лишає ся на такі місця, де страйк міг бути переведений 3000 сїл. Сегорічний страйк обняв отже ледво одну пяту часть східної Галичини і коли удержуєте, як вчера п. Абрагамович, а нині Екс. п. намісник, що одиновою причиною страйку була відмовна плановання і загально закроєна агітация, то питаюсь вас, яким способом стало ся, що страйки набухчили тілько в 500 місцевостих а в 2500 ні!? Відповіджте мені на то розумно, а я щиро возьму під розвагу той закид, що ми агітували так, як ви кажете

А чому не було страйків там, де пан був чесний, де пан видїв в тім нуждарі, котрий працює на него, на его ниві, образ і подобіє Божо? Чи і то завдяки нашій агітациї? Хиба ні!

Я піду дальше. Де пан поступав в той спосіб справедливо, там не було страйку; а се есть найлїпшим доказом, що страйковано не для страйку і не в наслїдок агітациї, але длятого, бо годї було страйкарам терпіти свої сили для вашого добра за нуждену платню і годї було вносити такі зпущена, на які в сих часах хиба лиш ви потрафите здобутись!

Так вже есть на сьвітї упадковане, що чоловік з чоловіка жити мусить, що чоловік без чоловіка обійти ся не може; коли отжеж можнійший справедливо відносить ся до слабших, то приєднує собі в них приятели і лучше ему буде, коли він в тім слабшім, але в масї живучім, знайде завсїгди свого прихильника! Такий можний, такий пан не потребує тремтіти о свою працю, бо вдячні нуждарі радо збіжуть ся, тай не дадуть ей пропасти, бо пан добрий, пан справедливий! Инша річ там де визиск і гнет; там — той гнетячий хватають средств самопомочи, страйку.

Коли отже увзгляднимо дати статистичні і представимо собі перед очи перебіг страйку від початку, то не підлягає найменшому сумнїваню, де шукати за зворотом страйків.

Пригадайте собі панове перші початки руху страйкового, пригадайте собі яке становище заняла тоді наша краєва преса. Я памятаю дуже добре, що навіть скрайні руснофільні дневники, як Gazeta Narodowa а передовсім Dziennik polski, назвали зразу, що до страйку прийти мусїло, бо платня була дуже низенька. Тоті самі дневники і їм подібні, називали тогу платню прямо визиском. Але ся стадия погляду тревала дуже коротший час, бо вони старий грішний підзавеньский, „Сказ" затрубіли на иншу нуту, то ибо на дане гасло всї инші рупиви ся і на около себе побачили гайдамаччину. І той сам, котрий писав, що нужда спонукала руских хлопів до страйків, той сам добував з гробу не лиш память, але і самого Ярему Вишневецкого „на гребінсего балим дзецко", аби провадив „гуфце" против гайдамацкої „тацци".

І питаюсь звідки прийшло до того, що немов нараз в тану невольну сурму вдарено, що навіть англійські і французькі газети писали з подробицями, як то польский шляхотский двір окружкло руске гайдамацтво, як цїлий двір витято в пень від пана аж до дитини, щось гейби в Умані?

Видно хтось постарав ся о се, кому се було потрібне, щоби заграниця о руских гайдамаках заговорила, а я питаюсь сего воно? Я питаюсь вас панове, що спонукало нас до ударена в такий великий дзвін на галас? Чи може не та страшна божича втрата?

Товариш наш і посол до думи державної п. Гевонк відповідаючи нашим товаришам сказав, що страйки вчинили обшарникам 2,500.000 кор. шкоди. Позвольте ваші, що ані ваші інформациї ні тут, ні в парламенті полягають на найзвичайших статистичних і історичних данях, отжеж на правдї — то я припускаю і беру тоту цифру за правдиву. Розділивши того 2½ мілїона на 500 посілостий, випадає на одну 5.000 кор. або після старого тестаменту 2.500 зр. Отже то есть така страта, яку навіть новосите при якій небудь найменшій флюктуациї цїни якогось продукту. Тота сама звістна страта не могла вас отже дуже пішкати до такого аларму, особливо зваживши, що в тих 500 обшарників положена була жадїя арендаторів, а чи ви і за тою нашею так дуже ся ужили, то я дуже сумнїваюсь.

Коли страйки були на найлегальнїйшій дорозї і коли як раз наші люди доброї волї, як деякі посли і инші, взяли ся з рамена Народового Комітету роз'їхались в місця страйком обняті і старались поєднати спорячих, їде ваша депутация до Екс. намістника, жадаючи як найострійших мір против бунтівників; дальше їде ваша депутация під проводом п. Яворского до д-ра Кербера і верещать: гайдамаки! і жадає безпроволочного огню облоги, поправляючи свою жадалю пірною службою правительству в кождій добі.

І щож то спонукало вас до того? Я не виджу найменшої реальної причини! Хиба тоту, котру висказали пани дїтинної страйками, коли з'їхали ся в Тернополи, Теребовлї і Бучачи; сказано там іменно: не уступимо анї на пядь! най хлоп здихає!

Отже то були люди, котрих манила сумна з огляду на етику і суперечна з новочасним духом, але рожева для вас і усьміхаюча ся минувшість! Я позволю собі тут навести тоту гарну традицию, котрою руководили ся люди, що кричали на аларм:

Gdy ataman zakołata,
Niej do dwora! — Nie przelewki!
Bo tu po łuch bywa wieszki,
Tu jak jedzą — to łakotki!
A jak biją — to na sotki.
A jak pan, to urodzony —
Pewnie z księcia albo króla.
W domu pana hucno, szumno,
A tak straszna jego wola,
Że nieporuch — chłopa trumną!

І тим ся панове руководили, а не якимсь законом коаліцийним, не почутем справедливости! „Бо там — кажуть — панове: як „jedzą, to łakotki, a jak biją — to na sotki". То вам сподобало ся, то нас спонукало до краху, що йде гайдамаччина! (*Крики і сьмїхи*).

(*Дальше буде*).

Справи заграничні.

Саґаста.

На днях умер чоловік, з котрого іменем вяжеть ся нів столітя історії іспанської держави, умер Пракседес Матео Саґаста. Політик, що десять разів занимав в Іспанії фотель президента міністрів. Лише один Кановас, его противник, видержав з ним суперництво при кермі держави. Та коли Кановас ще в 1897 р. погиб від кулі анархіста, Саґаста помер старцем дня 5 с. м. в 76-ім році життя. Зпершу посьвятив ся був інжинірскому заводови і був занятий при будові іспанської північної залізниці. В 27-ім році життя вибрано его послом до парляменту. Був зразу горячим радикалом і тому два літа пізнійше т. є. 1858 р., в часі переслїдування правительством радикального духа, мусїв утїкати до Франциї — на вигнанє. Так повторило ся два рази. Аж коли край після ріжних кровавих переворотів отворив границю для політичних обїгців, Саґаста вернув до Іспанії вдруге і вдруге в 1868 р. дістав ся до парляменту. Огниста вимова придбала ему богато приклонників і вскорі, бо вже в р. 1871, завела его на міністеріяльний фотель. Президентом кабінету став Саґаста в р. 1872 і з того часу змінюючи ся з провідником консерватистів, Кановасом, занимав се становище, разом через 13 літ. На час его управи припала нещасна війна Іспанії з північної Америкою, війна, що закінчила ся для Іспанії страшним поражением. Взагалї політична карієра Саґасти се вірний образ крайне анормальних відносин іспанської держави, котра замкнувши ся в середновічних формах державного життя з его пересадним консерватизмом і ультраклєрикальним та аристократичним ладом, з природи річи виставила себе на безнастанні ворохобнї, революциї і анархістичні замахи. Не дивно, що з кождим майже потресенем було сполучене уступленє Саґасти, на котре ждав лише Кановас. Та й сей не загрівав довго місця, бо вскорі політична кріза вемїла ему передати керму держави опять Саґастї. Так змінялн ся ті два мужі по черзї в протязї 30 літ, аж консервативного Кановаса згладили анархісти, а хиткий лїберальзм Саґастн викликав до него таку ненависть опозиціонїстів, що в 1901 р. втомлений, вужитий старець зложив в послїдне міністерску теку в руки консерватиста Сїльвелї. Хоч, як сказано, лїберальзм Саґасти був дуже нерішучий, то все таки дрібка поступового духа, який удало ся защепити в старовічний устрій Іспанії, є виключно дїлом Саґасти. Ему то завдячує королева-реґентка тих кілька незначних, наїв переведених реформ, як загальне право голосованя, загальний обовязок військової служби і присяжні суди. Та хоч не раз і не два серед найкритичнійшої політичної ситуації Саґаста явлав ся одиноким мужем провидїня, що відбирав від своого противника керму держави, аби знайти для неї якийсь вихід, імя его мужа не записано ся вирочім в історії нїчим замітнїйшим. Хиба Саґасти и тім, що він помимо лїберальних переконань не мав дальше сягаючих поглядів анї відповідної енергії і через те не вспів перевести в Іспанії рівновагу сил та заїнти розбиту народну масу в одну національну цїлість. Під напором партикулярних течій і консервативно-ультрамонстаньскої спілки Саґаста, довго поборюваний упав, лишивши край без зміни і з нехітю також тих, що разом з ним визнавали лїберальні погляди.

Іспанія жде доперва на чоловіка, що силою залїзної власти вспів би поконати розпаношені клїки з одного та бунтарскі елементи з другого боку і перетворити Іспанїю в новочасну, правову та одноцїльну національну державу, однак таким чоловіком не міг бути Саґаста, хиткий і дрібничний з его нерішучостию, напїятивами і вічною латанниною.

Побіда демократиї у Франциї.

Французке правительство відносло нову побіду. В неділю 4 с. м. відбули ся доповнюючі вибори 100 членів французского сенату, причім республиканьско-демократичні сторонництва одержали більшість. Наслїдком сего кабінет Комба розпоряджає нині солїдарною більшостию в сенатї, як і в палатї послів. Президента кабінету, Комба, так знеавиджепого монархістами і їх консервативною котериею, вибрано до сенату як в двох департаментах. Значінє недільних виборів полягає на тім, що права вибору до сенату має, так сказати-б, цьвіт інтелїґенциї. Вибір сенаторів не відбуває ся на основі загального виборчого право, але виконують его допутовані, члени ґенеральних і окружних рад та представителї громад. То отже виборче тїло, зложене з делеґатів поверх 36.000 громад, дало поступовому кабінетови Комба вотум довіря, вибравши більшість сенаторів по думцї правительства. Край мимо противної агітациї заявив ся в своїй більшости за політиков Комба.

Справи австрийскі.

До ситуациї.

Перед сьвятами замкнули ми наші справоздавя в Австрії звісними чесько-нїмецкими конференциями. Обі сторони, ческа і нїмецка, станули підчас нарад на тім, що анї одна анї друга сторона не хотїла приняти язикова-угодового елаборату противника за основу до угодових пертрактацій. В тім примірім положеню зашельовано tacite до правительства і Кербер згодив ся на се, предкладаючи конференциї свій компромісовий елаборат, який має бути підставою до дальших угодовик пересправ. Сей елаборат дуже обємистий (на 118 сторін аркушевого формату) вручено обом сторонам а в своїх основах стоїть він на тім самім становиску, на якім стояв вже давнїйше предложений, хоч відкинений Чехами язиковий проект правительства, звісний під назвою „Lex Körber“. Елаборат підрізняє внутрішне урядованя і вняшне і за підставу язикових прав принимає поділ Чехії на національні, одно- і двоязичні території. У внїшнім урядованю ц. к. власти в округах одноязичних мають в зношеню зі сторонами, письменним і устнім уживати виключно урядової мова даного округа. В поступованю устнім сторонам вільно буде уживати також другої краевої мова. Що-до внутрішнього урядованя, то урядовою мовою має бути урядова мова дотичного національного округа. Тілько мова нїмецка має мати безвзгляду прерогативу при деяких таких властях і інституциях, що мають загально, вседержавне значінє. І так виключна нїмецка мова застережена: для властий і в справах військових, при державній поліції, при кваліфікационних табелях державних урядників, — дальше в справах касових, почт і телеґрафів, в справах контролї з боку властий центральних і ин.

Територияльну основу для уживана проектованих прав язикових становить в предложеню Кербера подїл адміністрацийний на національні округи, судові і політичні. Що-до судів, то апеляцийний висший суд в Празї мав би розпадати ся на дві секциї: ческу і нїмецку для округів ческих і нїмецких, і один сенат спільний мішаний для округів двоязичних. Тих округів судових було би в Чехії загалом 10: два двоязичні (Пільзно і Будвеіс), пять чисто-ческих (Хрудім, Їчин, Кральови Градец, Прага і Табор) та 3 чисто-нїмецкі (Хеб, Лютомиричі і Ліберець). Що-до подїлу політичного, то Чехія мала би одержати більше о 9 нових староств, а з тих було би 5 чисто-ческих а 4 чисто-нїмецкі. Загалом число судів виносило би 234, з чого 133 ческих, 94 нїмецких і 7 мішаних — а староств 104, з чого було-б 58 ческих, 40 нїмецких а 6 мішаних.

Подібний подїл і реґламентацию прав язикових проекує елаборат Кербера також і до Моравії.

Отсе суть загальні нариси елаборату язиково-угодового Кербера і елаборат той має бути основою дальших угодових пертрактацій обох сторін. А тимчасом правительство, давши ческо-нїмецким борцям предмет до нарад і спорів, хоче скористати з хвилевого конечного розвому та перефорсувати деякі конечности державні, які не терпять дальшої проволоки і в тій цїли скликало вже раду державну на четвер 15 ого с. м. На порядку дневнім того парляменту вже на перше засїданє визначено такі справи як: бруксельска цукрова конвенция, контінґент рекрута і буджет.

Тепер залежить цїлий дальший хід внутрішних подій в Австрії від того, як буде йти угодова справа між Чехами і Нїмцями. Чехи заповіли, що не годить ся на елаборат Кербера, бо стремаярівске розпорядженє з року 1880 вводило написи до публичних книг в обох мовах, а се було-б знесене проектом Кербера — Нїмці знов зазначують, що від національної автономії не відступлять і коли-б Чехи робили обструкцию, то парлямент буде сейчас відложений а правительство приступить до залагоди пильних конечностий державних при помочи § 14, між иншими бруксельскої конвенциї, що має бути принята згляднo заде кретована еще протягом сего місяця. І на тім самім становиску стоїть також правительство, котре не лиш для тих справ але і для цлової тарифи та угоди з Угорщиною узискало від угорского правительства і корони дозвіл на случай парляментарних перепон ужити § 14.

Конференциї мають тягнути ся рагразом з парляментом і від Чехів залежить, чи занехають для розвму обструкцию і не репустить буджет, контінґент та цукрове предложенє. В їх руках мир і війна, та задля рішеня становиска Чехів в парляменті скликаний на завтра до Праги комітет екзекутивний молодоческой партиї а всї політичні круги в Австрії ждуть его рішеня з напруженою увагою і заїнтересованем.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Австро-угорска угода.

Відень. Нині вечер наступить в Пешті підписанє обома правительствами австро-угорской угоди. В тій цїли Кербер, Каль, Бем-Баверк і Джованелї відїхали нині рано до Пешту.

Угорский Сойм.

Пешт. На вчерашнім засіданю сойму інтерпелював Кошут президента міністрів Селя в справі постанов австро-угорской угоди. Кошут заявив, що коли угода не буде принята в Австрії в дорозї парляментарній, то сторонництво бесїдника не допустить також до ухваленя его проекту в соймі угорскім. Сель заповів виясненє по підписаню договору на другий тиждень.

Реформа армії.

Відень. Армія австрийска має бути зреформована. В тій справі відбули ся вчера наради военной управи під проводом цісаря і в присутности архик. Франца-Фердинанда.

Розруxи на Балканах.

Білград. В Скутарі зібрало ся поверх 1000 Альбанців; домагають ся реформ в Альбанії. Також в Дібрі найшли Альбанці і Болгари на людність а болгарский епископ мусїв ратувати ся утечию з міста.

Венецуеля.

Ґаґа. Справа відшкодованя держав Венецуелею має бути полагоджена судом розїмним в Ґазї. Голяндскі военні кораблї „Голяндия“ і „Райтер“ одержали наказ держати позицию на прилежних берегах моря.

Марокко.

Танґер. В Марокку мало після аґенциї Газаса султанське правительство привернуте спокій.

Дарданелї.

Льондон. Туреччина дозволила російским кораблям на переїзд через Дарданелї. В наслїдок сего Анґлія і Італія вислали поту з протестом а до сего протесту мають приступити ся і другі держави. Є надія залагоди конфлїкту в мирній дорозї.

Від Адмінїстрациї.

З кінцем року є Адмінїстрация зобовязана вирівнати рахунки за папір, друк і т. н. безуслівно. Про те упрашає ся Вп. Передплатників з відновленем дальшої передплати а також з вирівнанем залеглости поскорити, бо инакше була би Адмінїстрация приневолена здержати дальшу висилку часописи.

НОВИНКИ.

Оповіщенія:

— **Для Львовян.** Нині в Фільгармонії увертура Лисенка до опери: „Різдвяна Ніч“. Початок виїмково о год. 6½ веч.

— **Звичайні Загальні Збори Товариства „Руска Бесїда“ у Львові** відбудуть ся дня 26 сїчня (понеділок) с. р. о годині 7 вечер в льокали Товариства з слїдуючим порядком: 1) справоздане Виділу Товариства, 2) вибір нового Виділу, 3) внесенї і інтерпеляциї членів. — *Виділ.*

— **Вечерки з танцями львівских друкарів** відбуде ся в суботу дня 7 лютого в салях міської Стрільниці. Не треба пригадувати, що забави, уряджувані через друкарів, тїшать ся з давен давна устаненим поводженем, тож не сумнїваємо ся, що і сегорічна, йдучи в слїди з минувших літ, не заведе покладаних надій всїх учасників. Запрошеня видав комітет вечерку в льокали товариства друкарів, улиця Личаківска ч. 14 І. п. щоденно від години 7 до 9 вечером.

— **Товариство руских ремісників „Зоря“ у Львові** уряджує завтра дня 11 сїчня „прософору“ о год. 12 в полудне в своїх комнатах при ул. Краківскій ч. 17.

— **Станиславівский Боян** устроює дня 14 сїчня н. ст. 1903 р. в сали Розенберґової при улиці Собіского ч. 28 представленє аматорске, на котре зложать ся слїдуючі штуки: 1) Перший баль, комедия в 1 актї Ж. Пшибильского, 2) Prima Aprilis, комедия в 1 актї Ізидора Трембицкого, 3) Вілля при гостинци, штука в 1 актї А. Коцебуого. Цїни місць: Крісло первородне 2 н, другородне 1 к 40 с, партер 60 сот. Початок о годині 7 вечером. По представленю відбудуть ся товарискі забави в комнатах Руской Бесїди і примежній великій сали.

— **Доповняючий вибір** одного члена ради повітової в Богородчанах відбуде ся дня 18 лютого з ґрупи сїльских громад.

— **Руский народний театр**, що гостить тепер в Надвірній, оповіщує отсей репертуар: неділя, дня 11 см. „Ненольник“, образ на історичній основі в 5 відслонах Кропивницкого; вторник, 13. с. м. „Хазяїн“, сенсацийна комедия в 4 дїях Карпенка-Карого; середа 14. с. м. „Душогуби“, драма зі сьпівами в 5 дїях Тогобочного; четвер, 15. с. м. „Власть тьми“, драма в 5 дїях Льва ґр. Толстого; субота 17. см. „Поворот батька,“ опера в 3 дїях Ярецкого; в навечерїе Богоявленя представленя не буде; понеділок, 19. с. м. „Вурлака“, комедия в 5 дїях Карпенка-Карого; вівторок, 20. с. м. „Запорожець за Дунаєм“, оперета в 3 дїях Артемовского і „Вечерниці“, твір музичний Нїщинського; четвер, 22. с. м. „Катерина“, велика опера в дїях Аркаса.

— **Конкурс** розписує заряд тютюнового монополя на 2 дозорців управи тютюну в районї Ягольниці з речинцем до 1 лютого 1903. Першенство будуть мати кандидати, що на курсах рільничих слухали виkладів про управу тютюну, а о бливших інформациях можна довідатись в фабриках в Ягольниці, Монастирисках, Заболотові і в уряді викупна тютюну в Ворщеві.

Всячина:

— **Порядок дневний державної ради**, скликаної на день 15 сїчня, вже розісланий і обіймає: 1) бруксельска цукрова конвенция, 2) контінґент рекрутів, 3) буджет, 4) пресовий закон.

— **Отже не мир тілько війна.** Як верховодича в краю клїка дивить ся на польско-руску „згоду“, про се найлїпше свідчить оксдїшнє ч. краківского „Сгаз-у“, якому не подобала ся навіть довоєї спокійна, скажім, делїкатна мова ґр. Станислава Баденього, виголошена в часї послїдної соймової „тридцятки“ при буджетовій дебаті. Ґр. Станислав Баденї, як ґенеральний справоздавець буджету, накликував antiquo modo до згоди між Поляками і Русинами, та „Сгаз“ обливає пана ґрафа студеною водою і із звичайною шляхотскою бутою каже, що потреба старати ся о мир з бою Поляків зачим, бо — каже — і польскої сторони не зроблено (?) нічого такого, що повинало би згоду, а навіть сам ґен. справоздавець признав, що Русини, такі змовні в жалобах на адміністрациї власти, *не подають нїяких тяжких (??) жадань*, які би сейм міг сповнити. Те, що нам потрібне, Поляки дають; „руских шкіл маємо більше“ [??] ніж коли, руских ґімназий в „попад потребу“ [се вже верх безличности!], а „квестия університету“ не належить до сейму“. Дальше признав ся краківскай єзуїт, що про польонїзацию та кольонїзацию Руси Мазурами Поляки ні не думають (бідненькі!), хоча ми будьто би богато Мазурів зруцили, а як і стануть спроваджувати на Русь Мазурів, ну, „то се — каже „Сгаз“ — є лише актом конечної власної оборони“. В дискусиї, що веде ся на тему, які були причини страйку: політичні, чи економічні — „Сгаз“ годить ся з Баденім, який нібито „не думав вправити в Русинів того, чого вони так дуже вправляють ся (?)“ бо — каже — рідко хто вправляє ся того, що уважає за добре, властиве і конечне, а „ніхто не признає ся до дїл злих“. Але шило таки вилїзло з мішка і „Сгаз“ знайшов і в промові Ст. Баденього уступ, який радить бідним Русинам собі затямити. Ого, каже там, де-би ми (Поляки!) були поставлені в колїзиї між власним материяльним інтересом [vide: страйки!] а тим, що в даним случаю будемо уважати за „обовязок народови“ — не завагаємо ся анї на хвилю і „застосуємо ся до даннеї традициї“ — себ то, будуть робити те, що й робили: стануть спроваджувати на місце руского хлопа, утїкаючого від польскої господарки за море, голодних Мазурів. Із сих замітом „непогрішимого“ „Сгаз-у“ — аж ніяк скаженою ненавистию до усього, що руске. Для нас отже виходить таке, що всяка думка про ягоду з ляхами — се крайне самодурство; вони-ж самі кажуть, що їх девізою одна безпощадна війна.

— **Мобілїзують ся.** Дня 5 с. м. відбув ся повітовий з'їзд польскої мобілїзациї в Товмачи. Комівояжер польского центрального комітету др. Козловский завяв між иншими, що нова орґанізация польских сил не змагає зовсім до польонїзациї Русинів, але до забезпеченя згоди помежи Русинами а Поляками в той спосіб, що хоче знищити руских проводирів, котрі стоять між народом ненависть. Та орґанізация має недопустити до рущеня „польского“ народу... Во східна Ґаличина не сьміє бути краєм руским. Поляки тут автохтонами. Більшу часть колишніх прапорів Поляки перемінили на залюднені села, котрих відтак боронили своїми грудьми перед татарскими нападами. Поляки заробляли собі той край... Так пізнав др Козловский, а инші бесїдники жалували ся, що ті „корінні“ Поляки не мають своїх костелів, ні ксьондзів, що вміють говорити лиш по руски, читають лиш руські ґазети, заснують руські читальні. Які невдачі ті „Поляки“. Навіть застрайкували в селї Деляни, немов їм за роботу лихо платило ся. Ах, ті руські агітатора! Працюють днями і ночами, та не для любови народа але племінної ненависти. Так дальше Поляки не позволять поступати. І вони возьмуть ся до працї над руским народом, позасновують всюди читальні „Szkół-и ludow-ої“, дадуть ему польску часопись, польску книжечку і взагалї завявлять дїлами ту любов, яку до него всї чують. До переведени тих дїл вибрано повітових мужів довіря.

— **Польска ґаната в Канадї.** З 52-го ч. американьскої „Свободи“ довідуємось, що славетна лицка нахальність не опускає наших сердечних опікунів навіть за океаном, на свобідній американьскій земли. І там вони не лишають ся своїх безосновних претенсий, як свідчить статейка, котру наводимо в цїлости:

„Невеселі вісти з Канади. Хотяй дав Господь сего року деякий урожай і під материяльним зглядом Русинам сяк-так поводить ся, та за те намножило ся на канадийскій Руси чимало хрунїв, котрі вирікають ся своєї народности і обряду, а переходять у польский табор. Є там ославлена трійця польских ксьондзів — двох братів Кулавих і якийсь Ольшевский, котрі заганяють темного руского хлїбороба до польскої стайні. Самі не знаємо, як можуть найти ся ще такі крайне дурні люди, котрі утекли з краю зпід лицкого, паньского ярма та утекли на то, щоби на вільній земли самохіть упхати свою голову у стричок польских дурньвітів. Тапож тепер вже ніхто не може сказати, що нема руских сьвященників, що нема де висповідати ся, дитину охрестити та шлюб взяти. Вже є у Канадї руска місия, вже є кількох руских сьвященників. Лише треба коло них горнути ся та гнати проч від себе всяких „кулавих“ іскусителїв. Час вже розум мати та совість. Чи конче хочете пхатись у пани, чи гадаете, що як підете до „kościoła“ і засядете в лавці, то вже будете панами? Схаменїть ся, люди! Шукайте поваги і значіня межи своїми, а не у ворогів. Бо ворог красно коло вас ходить, щоби за ваші гроші до маєтку дійти, а в душі сьміє ся, що уміє піддурити масними словами неграмотного. Тому покликом нашим у Канадї нехай буде: „Проч з Кулавими, проч з Ольшевским!“ Не помагаймо будувати їм Польщі, а будуймо собі свою власне щастє і долю. Не забуваймо ніколи, що ми сини Руси-Украіни, та що самі Поляки сьпівають: Jak świat światem nigdy nie był Polak Rusinowi bratem. Ми і не потрібуємо їх любови та братерства, ми хочемо стояти самі, без жадної о-

піки. Кількасот літ дає нам добру практику і свідоцтво, що варта польська приязнь та обіцянки. Тому ще раз кличу: Не дайте ся, любі брати, цигани польським заволокам!"

— **Із соціяльно-демократичного табору.** Конґрес польської соціяльно-демократичної партії для Галичини радив дня 5 і 6 с. м. в Перемишлі. Рівночасно в ч. 8. краківського „Naprzod-y" появив ся комунікат зі зборів руских селян Збаражчини в Новім Селі з дня 1. січня с. р., після котрого наші руські хлопи: С. Паздрій, Г. Королюк, І. Шурак і О. Осінчук по „вичерпуйонцим" рефераті молодого Остапчука станули на становиску наукового соціялізму, запротестували против того, немовби сегорічний страйк мав який небудь національний характер і разом зі всіми зібраними рішили приступити до соціяльно-демократичної партії і орґанізації. Задля недостачі місця про конґрес в Перемишлі і віче в Збаражи напишемо більше в понеділок.

— **Нове товариство.** Українсько-руські представителі робітничої класи у Львові внесли до намісництва до затвердження статут о заснованю руского робітничого товариства „Воля".

— **Велика страйкова розправа** перед трибуналом карним, розписана на 12 днів, против 80 обжалованих селян з Петрич, розпічне ся в Золочеві дня 20 січня 1903.

— **Стан здоровля Єго Екс. Митрополита,** що мав ся лїпше і принимав навіть інтересованих, від передвчера значно погіршив ся, так що Митрополит мусїв назад положити ся до ліжка, а лїкарі наказали Високому пацієнтови безусловний спокій. В тій справі одержуємо від ординуючого лїкаря, д-ра Евгена Озаркевича ось-яке письмо: В стані здоровля Єго Ексцеленції Високопреосьвященого о. Андрея Шептицкого наступив в послїдних днях такий зворот, що лїкарі мусїли наказати безусловний спокій. Просить ся проте усїх інтересованих, які мали би особисте дїло до Ексцеленції, щоби в інтересї хорого і своїм власним не трудили ся даремно, бо не можуть бути допущені, а се тим більше, що Єго Ексцеленція нерадо відмавляє послухання, а се на стан здоровля Високопреосьвященого впливає дуже некористно. — *Д-р Евген Озаркевич.*

— **Пожежа в Борславі.** Нове нещасте навістило місто Борислав. Ще не очунали єго мешканці як слїд після недавної пожежі, а ось та сама катастрофа повторилась дня 8 с. м. лиш в більших розмірах. Огонь повстав з незвісної на раз причини о 10-ій годинї вечером в полудньово-західній закутинї міста біля церкви і перебіг лївою стороною потока, здовж ул. Міцкевича, на просторі 2 кільометрів. Розпочав ся під законом Дучинського а зупинив ся о 12-ій год. в ночи на найдальше висунених законах фірм Вольского і Лавца. Так отже ціла одна сторона над потоком згоріла майже до тла. Жертвою пожежі упало 47 законів. Понадто згоріли менші збірники роли, що находили ся біля копалень, бо більші збірники уміщені при зелїзничім двірци. Спопелїло також около 30 мешкальних домів, що були розкинені поміж захопленими огнем законами. Ратунку не було нїякого, бо сильний вітер спиняв всякі зусилля, причім показала ся ціла бездарність місцевої пожарної сторожі, котра всї сикавки мала попсовані. Огонь ширив ся цїлком свобідно і спинив ся доперва там, де не міг знайти більше пригожого матеріялу. Над згарищем тягне тепер холодний вітер. Улиці міста прямо залиті одною масою болота, серед котрого розсілись бездомні власителї погорівших загород. Сидять, плачучи та оглядаючись безрадно по стоптаних річах, що загородили вільний перехід дорогою. Шкода виносить около мілїон корон, котра відобсть найбільше діймаючо на асекураційних товариствах, о скілько спалені закони і доми були у них обезпечені, бо в послїдних часах деякі асекурації не хотять зовсїм приймати обезпечень з Борислава.

— **Судьба учительки.** Із Сокаля пишуть нам: Учителька Северина Данилевич, що служить вже 3-тий рік а в сім році здала іспит кваліфікаційний з відзначенем, на 3 дни перед 1-им січня с. р. вістала увільнене на від обовязків учительских. В декретї увільненя, підписанім старостою Коростенским, сказано, що магістрат не достарчив дотепер салї наукової для клясы надетаткової, — хотяй дотепер наука відбувала ся в сей спосіб, що одна сила учила перед полудньом, друга по полудни. Декрет сей має справдї дату 13 грудня 1902, однак на приказ інспектора Лісковича директор школи Хоміньский задержав єго аж до 29 груден і в тім дни доручив інтересованій, а рівночасно постарав ся п. інспектор, що уряд податковий замкнув учительці пенсию, так що на 1 с. м. лишилась бідна дївчина без крейцара. П. інспектор потїшав сю учительку і казав, що дістане платню, але най внесе подане о посаду де инде, а не в Сокали. — Ціла ся справа представлялась инакше, коли вглянемо близше в відносини п. інспектора до п. судиї Ямрозика. Бо властиво п. судия, сердечний приятель п. інспектора, тут головним автором всего і навіть хвалить ся публично, що то він постарав ся, що учителька стратила посаду. Отже з приватної нїмсти учителька лишилась на леді без посади, без гроша, так що мусїла заповнити ся, щоби дістатись до родини. Так то наші власти опікують ся станом учительским. *Я.*

— **Стенографічний протокол** послїдного засїдани ради державної обнимав 241 сторін друку. Сама дискусия містить ся на 27 сторонах, решта заповнена 92 інтерпеляциями і 44 відповідями. Хто хотїв би перестудиювати інтерпеляциї, найшов би там найрізнійші річи, як: поезию, анекдоти, поемати, розправи, цїлі конфіскованї брошури. Сама інтерпеляция посла Хоца про целібат ксьондзів була би сторою книжкою, бо заняла 84 сторін протоколу.

— **Злодії вже і суду і не боять ся.** З Долини доносять, що таможе в ночи з 5 на 6 с. м. невиясненї до тепер злодії заправся до судового будинку, повиважували залїзні двері, порозбивали скрині і забрали звиж 1.000 К — бо більше готівки не було: зложені в підручній касї гіпотечного відділу. Вертгаймівскої каси там в суді нема, але як би і була, то злодії мабуть не дуже були би її респектували.

— **Крадіжа в церкві.** Із Богородчан пишуть: Дня 5 с. м. перед полуднем в часї похорону, як похід рушив з церкви на кладовище, хтось схован ся в церкві, розбив скарбонку, забрав з неї около 100 К і вийшов собі спокійно через захристию дверми, що з середини замикають ся. Коли в годину пізнійше надійшов другий похорон до церкви, побачили розбиту скарбонку, дали знати поліції і жандармерії і арештували на разї палямаря, на котрого в першій хвили впало підозріне.

— **З коршми до криміналу.** В храмовий празник в надолисті відбувалась в Равиньскім повіті, „забава" з танцями. По півночи стали вийт в жандармом розганяти розбавленых, та того розказу не услухали і обох функціонарів побили. При розправі, що відбувала ся з тої причини у Львові, засуджено Мих. Расевича на 5, Стан. Расевича на 3, а Станислава, Валентого і Яна Кошулиньских на 2 місяці арешту. Як бачимо „забава" скінчила ся трагічно, та се при уживанню по наших селах отруї-горівки дуже ся на жаль дуже часто.

— **Потоп і посуха** рівночасно,—се річ майже не чувана, а однак сталась оподі в Кракові. В однім місци зіпсували ся водопроводи а вода з такою силою вирвалась на верх, що грозила залити хїльном каменицям. Треба було замкнути цїлу сїть водопроводів, щоби направити попсовані рури, через що Краків через три дни знов бідував без води.

— **Другий чеський театр в Празї.** Під проводом д-ра Ріґера відбулись 6 січня загальні збори членів спілки театральної, де порушено справу заснованя другого ческого театру в Празї. По довгих і оживлених розправах рішено поручити на рішенє місної ради що-до безплатного відступленя місця на будову театру, а опісля доперва скликати загальні збори всїх, що лиш інтересують ся справами театру. Так ческий нарід буде вже мати вкоротцї другий сталий театр в столици краю.

— **На будову ческого театру** в Берлї зібрано до тепер вже звиж 250.000 К, хоч силадки не тревають вище і ніц року. Вміє збирати жертви на національні цїли патріотичний ческий нарід!

— **Статистика Чехії.** Після найновійшої переписи мешкає в Чехії 3,930.093 Чехів, 2,337.013 Німців, 1915 Поляків, 1313 Росиян, 280 Словінців, 260 Італійців, 120 Хорватів і 14 Румунів.

— **Жертва Омладіни.** По 10 літній вязници в Празї вийшов онодї на волю 28 літний помічник слюсарский Франц Долежаль, що раз зі своїм приятелем Драґоном заштилетував 23 грудня 1899 провокаційного аґента Рудольфа Мрну. Драґон вийшов з арешту 28 грудня, а Долежаль опустив вязницю послїдний із цїлого числа тих жертв, що були наслїдком омладинського руху.

— **Страйк учеників середних шкіл.** З Терсту телеґрафують, що в Катанії застрайкувало около 3.000 учеників середних шкіл. Причиною страйку мав бути обставник, що професори не згодили ся на установленє для них третього екзамінаційного реченця. Страйкарі галасливо переходили улицями і обкидали камінем шкільні будинки. Вогато експедентів арештовано.

— **Зелїзниця на Монтбляни.** На гору Монтбляни, а іменно аж на ві хоршок, вже небавом має пійти 17.600 метрів довга зелїзниця електрична. Плян, виготовлений інжинером С. Фабром, вже предложено французскому міністрови робіт публичних до одобрена.

— **Перший будинок Трансвалю** вже анґлійської кольонії оповіщено сими днями. Рік буджетовий кінчить ся 30. червня. Доходи преміновано на 100 мілїонів франків. З того дають цла 35½ м., копальні звиж 15 м., почти і переносні належитости 12½ м., зелїзниці 10 мілїонів. — Видатки обчислено на звиж 92 мілл., а того припадає звиж одної третини на амортизацию публичних довгів, а 3.125.000 на полудньово-африканьску жандармерию.

— **Побільшене жандармерії.** В тім році побільшить ся корпус жандармерії о 1 штабового, 2 вищих, 1 рахункового офіцира і 189 жандармів, так що цїлий корпус буде складати ся з 1 ґенерала, 1 авдітора-полковника, 27 штабових, 159 вищих і 62 рахункових офіцирів, 11.505 жандармів, 1 адюнкта і 20 возьних. Крім того запроектовано утворити 95 нових постерунків, з чого припало би 25 на Галичину.

— **В послїдній хвилї** довідуємось, що львівска Капітула видала з причини слабости Митрополита слїдуюче припоручене до духовенства, щоби до кождої літурґії в неділї і свята — аж до дальшого — долучати на намірене Високопреосьвященого „Службу о болящім", а при кождій читаній Службі Божій повседневній відмовити 2 рази Отче наш і Богородице Дїво а раз під Твою милость на те саме намірена, кромі приписаних молитв відпустових. — Стан Митрополита має бути дуже грізний, так що збір лїкарский не опускав ведучого через ціху ніч.

Урядові вісти:

— **Іменованя і переносеня.** Міністер скарбу іменував контролерів головних уряду податкових Стефана Гавриляка, Кар. Ярошевского, Ігн. Домбровского, Яна Ерґетовского, головників поборців, а поборців: Ант. Домбайовского, Франц. Заґчівского, Ал. Пілецкого, Ян. Рудого, Марк. Красовского, Івана Шрайбера, контролерами податковими для округа краєвої дирекції скарбу у Львові. — Дирекция почт і телеґрафів перенесла асистентів почтових Стан. Заруденого з Тарнова до Нового Сонча, Йос. Сенївона з Жмиґруда до Кракова.

— **Вісти з вол. львівскої.** Іспит конкурсовий відбуде ся в днях 27. і 28. січня 1903 р. — На конкурс розписані: Доле з прилученєм Мерини, стрийского деканату, до 18 лютого, а Литинія, підгаєцкого і Медин, збаражского деканату до 31 січ. ц. — Конкурс на посаду катехити при народних в Скалаґі, Гриневі і Підволочиськах розписала рада шкільна окружна в Скалаґі до кінця січня 1903 р. — Титулом интрузивного декана надїлений о. Юлїян Гошовский, парох в Журавні, а завідателем журавеньского деканату і совітником консисторским інвеститий о. Тома Березовский, парох Дубравки. На добровольних гостинцях о. Івашка Орлівицького, інвеститі місцевими священиками ос.: Пилип Пелех, парох Тенетник і Николай Денищук, парох Обертинів. — Плату з реалїтного фонду на 1 рік продовжено для приватних сотрудників в Лучі малій, в Сушні і Печеній. — Кваліфіковано інструговані ос.: Вовк, Чесіл на Гозенїв, Мих. Ількевич на Кошлики і Теод. Шандур на Зелеху.

Бібліоґрафія:

— **Хлопська Правда.** Так зовесь новий двотижневик, що став виходити під редакциєю д-ра Кирила Трильовского. З першого числа сей ґазетки довідуємось, що має вона заступити дотеперішний орґан радикальної партії „Громадскій Голос", котрий перестає вже виходити, як також стрічаємось з поклоном до реорґанізациї сей партії. Позаяк однакож головний заряд не уповажнив д-ра Трильовского до видавани Правди яко партийного орґану, тому „Хлопська Правда" являєсь покищо як особистий, приватний орґан самого редактора, хоч нема сумнїву, що і як такий в прикру теперішну хвилю буде при несьвідомости наших селян сіяти з певним успіхом в національнім таборі роздор і деструкцию.

— **Зорі,** полонийского видавництва для селян і міщан, що кінчить вже перший рік свого істнованя повязав ся випуск за грудень (12) і визначає ся досить різнородним безтрестичним материялом. Редакция „Зорі": Коломия ул. Собіского ч. 33. Кромі „Зорі" має з новим роком виходити ще одна нова часопись в Коломиї (для селян і міщан) під редакциєю д-ра Олександра Кульчицкого, котрої заповідок доси не [illegible] явний.

— **Гайдамаки** ч. 13 вже появили ся і містить статю сьвяточну, свої скомбінованої статї (з інтерпеляциий), Соймове і Новинки.

— **Календар „Комара"** на 1903 р. З друкарні Удїлової. Львів. Стор. 68 + інсерати. Ціна 50 с. — Вже давно не було у нас гумористичного календара, що робив би таке гарне вражінє, як отсей. Так взорхня елеґантна форма як не менш богатий гумористично-сатиричний материял, між тим деякі справдішні перлини, ставлять сю книжку в раді наших сегорічних календарів на одним з перших місць. Безперечно, редакция „Комара" визнала ся із своєї задачі як найкучше і вповні заслугує, щоби руска публика оцінила як слід повисший для неї труд. А найкучшою оцінкою для редакциї стане, коли кождий інтеліґентний Русин постарає собі за обовязок набути, хочби побіч иншого календара, безусловно що й календар „Комара". Замовленя під адресою: Львів, ул. Собіщини ч. 8.

— **„Господарь"**, часопись рільничя для руских хліборобів (Перемишль, Побережне ч. 1.) Містить в ч. 12 слїдуючі статї: 1. Про рільниче образованє хліборобского стану. — 2. Наука рільництва в армії российскій (з нагоди сеї статї довідуємо ся що у нас є „дбаєть" про ширене наук рільничих тим, що на просьбу сеї часописи о підмогу з фондів публичних, відповіло так „краєве" правительство (Видїл краєвий) як і правительство центральне, що на підмогу рільничої руской часописи — нема фондів...) — 3. Свіжість пашного вапна для домашних звірят. — 4. Корова в тїсным стаї. — 5. Малованки! — 6. Обірник з лайна дробу. — 7. Продаж худоби в сеї (наведене до спілки годівляної і спожитковой худоби). — 8. Перестаньте нарікати! — 9. Приміри корми для кур. — 10. Вилив снїгу на пайдїсть земли. — 11. Вівця „Down" (аушнета). — 12. Поживність годівлї дробу. — 13. На що ріжемо солому або сїно на січку. — 14. Вівсяне щепїв під зиму. — 15. Зимованє насїнних буряків. — 16. Як кормити бугая. — 17. Повідомленє від редакциї і оголошенє. З цїлорічного змісту слїдує, що ся часопись в тагу 1902 р. помістила в 12 своїх числах около 200 статий відносячих ся до всіх дїлів господарки на ріли, в огороді і на оборі; а між тими статями суть замітні і для ширших, не рільничих кругів розправи господарско-суспільні, яких в 1902 річнику є 10, і „справи торговлї, промислу і кредиту", котрим є в сім річнику посьвячених 12 статий. Позаяк при такім богацтві і очивидним заборі статий ціна предплати (2 К. річно) і безусловно низка, то треба дивуватись, що по 5 лїтах не здобуло собі сего видавництво не то масах народу, але навіть в кругах сільскої інтеліґенциї знаменитого числа предплатників. З повідомленя Редакциї відносимо те, що замітно надто мале ціненє праці около підсеєня рільничого уроженя нашого хліборобского стану і додаємо, що звертаючи на се увагу суспільність наша не допустить до заниканя так конечного і кожиточного видавництва.

— **Іван Франко:** *Захар Беркут,* повість з громадянського життя карпатської Руси в XIII. вічі. Львів 1902. Накладом укр.-рад. Спілки, стор. 224, ціна 1·60 К.

— **Г. Тен:** *Філософія мистецтва* (переклад з французского) Львів 1902. Накладом укр.-рад. Спілки. Стор. 97 мал. 8-ки. Ціна 1 К.

— **Лев Толстой:** *Крейцерова соната.* Львів 1902. Накладом Укр. рад. Спілки. Стор. 183, 16-ки, ціна 90 сот.

— **П. Нашубінського** автора композиції „На селї" просить Капґарня Ставропиґійского Інституту подати свою адресу.

Переписка Адміністрациї.

Ва. Н. Ма. в На. Ще 16 К. — А. Ґе. в Уг. За два місяці прийде ще 40 с. — Др. В. Ко. в Ко. Ще 4 К. — А. Па. в Ро. Тепер заплачено за 4 квартал 1902. — А. Ґе. в Ст. За 1902 рік: ще 80 с. — Ф. Ск. в Ва. 6 с. — За грудень 1902 прийде ще 1 К. 20 с. — К. Ми. в Др. Одержано. — П. Ко. в Ов. До обновленого передплати на кінець січня прийде нам ще 78 с. — Др. Те Ґв. в Ли. Шість вищених доси грошей прийде нам за рік 1902 ще 4 К. — П. Ли. в Те. Так. — Д. Ґу. в Ви. Тепер заплачено за надвисят а не січень, про те просимо о скоре вирівнанє або не буде перерви в висилцї. — А. Ва. в Ма. До кінця грудня 1902 ще 8 К. — Др. К. Ґв. в Ві. Ще 1 К. 40 с. — Ва. В. в Ян. Заплатить за 1901 вістало 8 К. До сего предплата за 1902 числить разом 36 К. 80 с. — а на се одержано доси много 23 К., проте просимо о остаточне вирівнанє різниці. — О. Ше. в Ш. Гадить ся, — Р. Ше. в Ві. Тепер заплачено за грудень а не січень. — Хв. Кас. рус. Тепер заплачено за 4 квартал 1902. — Ва. М. Ра. в Са. Тепер заплачено за грудень а не січень. І. Ва. в Ка. Тепер заплачено за надвисят а не січень. — Н. Ко. в Тр. За І. квартал прийде нам ще 40 с. — Хв. Рус. Бес. в Ше. За І квартал належить ся нам 2 К. — І. Ол. в Ш. Заплачено вже. — В. Ус. в Ст. За сей квартал прийде нам ще 2 К. 20 с. — І. Ґа. в Са. вп. Годить ся. Ва. М. Ка. в М. За 1902 прийде нам ще 1 К. 60 с. — Б. Н. в Бу. Тепер заплачено за грудень а не січень. — М. Ва. в Бо. На сей рік вістало тепер 3 К. — Др. Т. Са. в Бо. На січень вістало тепер лиш 2 К. — К. Де. в Ре. За 1902 прийде нам ще 2 К. — Н. Му. в Сі. За І. квартал прийде ще 4 К. — В. Ва. в Др. Тепер заплачено за грудень а не січень. — В. Ґу. в Ко. Тепер заплачено за грудень а не січень. — Н. Са. в Ше. Тепер заплачено за надвисят а не січень. — Н. Ко. в Пе. Деякі картини відослано куда слїдувало. — І. Ка. в За. Во. За 4 кварт. прийде ще 20 с. — Р. За в Ст. За рік 1902 ще 5 К. 60 с. — А. Де. в Са. Тепер заплачено за понеділ а не грудень. — Т. Ск. в Ту. Тепер вислано на 2 кварт. 2 К. Др. А. Ґа. в Тх. До кінця червня прийде ще 2 К. С. Бу. в Ра. Тепер заплачено за грудень а не січень. — З. Ск. в За. Тепер заплачено за грудень а не січень. — І. Ш. в Че. Тепер заплачено до кінця лютого 1903. — Чес. Мин. со. Вас. в Уз. Просимо о терміновість згадана посилка вчене видавати ся по Різд. Сьвятах.

З ц. к. дирекциї зелїзниць у Львові.

Рух особовий на шляхах: Львів-Хода, Підволоче-Острів-Березовиця, Хабівка-Заложце в дне 2 перервано. Рух товаровий ще застановлений.

Ціна худоби. (Відень 8 січня).

На вчерашний торг зїгнано рогатої худоби, приналежної на карів, 4743 штук. В тім було з Галичини 889 штук а 48 штук з Буковини. — Торг був спокійний; ціни значно спали о 50 с. — Непроданих штук зістало 39. Волів з Галичини і Буковини продано: 140 шт. по 56—64 К. 620 штук по 65—73 К, 143 штук по 74—78 К. — Бугаї опасені куповано по 68—72 К; корови підтучні по 54—65 К, худобу худу по 36—52 К. Все числить ся за сотнар метричний живої ваги.

Торг на безроги.

Відень 8 січня. Зїгнано 9.852 штук, і плачено: prima 108 до 110 а найвисше —, середні і старі 70 до 90, легкі — до —; поросята 76 до 80 сотиків за кільограм живої ваги.

Seiden von Zürich

haben Weltruf. Hochmoderne Dessins in weiss, schwarz, farbig jeder Art Ueberallhin Ansichtsendungen billigsten Engros-Preisen, meter- und robenweise an Private porto- und zollfrei. Tausende von Anerkennungsschreiben Muster franko Briefporto 25 h.

Seidenstoff-Fabrik Union

Adolf Grieder et C-ie, Zürich

31 (1) Kgl. Hoflieferanten (Schweiz)

Подарунок на деревце. Набливаєть ся час, коли кождий спішить своїм кревним і знайомим принести гарний подарунок на деревце. Зїнґера товариство акційне машин до шиття в Перемишли Ринок ч. 23 не хоче тим місти достарчити домашним сюрпризи своїх гостий і прихильників і роздає їм гарно виконану брошуру, засмотрену богато гарними ілюстрациями і повну цїнних вказівок. Маю тую книжочку, котру в першім раді молодїжи поручаєть, одержати можна у вищеназваного товариства, Перемишль, Ринок ч. 23. 3t 2—2

40.000 корон виносить головна виграна віденьского товариства штуки і промислу по 1 корон. Звертаєм увагу наших читачів, що тягненє відбуде ся певніднично 15 січня 1903 і всї виграні виплатить продавці готівков по відтягненю 10%.

Новорічні карти

поручає в найбільшім виборі найдешевше

Антикварня Грунда

Львів Театральна 16.

41 1—3

Епілєпсия.

Хто терпить на падачку, корчі і подібні нервові недогідности, най завсідно брошури о тім, котру може дістати даром і оплачено. **Schwanen-Apotheke, Frankfurt a. M.** 610 28—52

СРЕДСТВА ПОЖИВИ

MAGGI

найліпші в своїм роді.

З найбільшої вартости для кожної родини

Maggi до закришки надає росолам, бульонам, сосам, яривам і пр. надзвичай сильний приємак. Вистачить кілька капель. — Фляшочка почавши від 50 сот.

КАПСУЛКИ Consommé на посиляючу зупу.

1 капс. на порцію 12 с.
1 „ „ „ 20 с.

Дає ся сейчас зробити заливаючи самим кипятком без дальших додатків.

ЗУПИ

в табличках на 2 порції 15 сот.

Сильні, легко стравні, здорові зупи, лише за доданем води дають ся в кількох минутах зробити.

19 різних сорт.

Проба переконує ліпше, ніж всяка реклама.

Купити можна у всіх торговлях кольоніяльних товарів, делікатесів і дрогеріях. 67

Надіслане.

Спеціяліст недуг **горла і грудий**

Д-р ЕВГЕН ОЗАРКЕВИЧ

довголітній лікар клінічний і заведення лічничого в Щавниці, ординує постійно **у Львові, ул. Коперника ч. 1., II. пов.** (Народний Дім).

609 9—?

ВСІХ НАУК ЛІКАРСЬКИХ

Д-р Г. ЛЮСТІГ

емеритов. асистент ц. к. шпиталю в Відни, осівся в Тернополи і ординує в **Готелю Подільскім** І. пов. 793 1—2

Знак виналений в корку

ДЛЯ ОХОРОНИ ПЕРЕД ФАЛЬШОВАНЄМ.

Маттонього **Giesshübler** ЩАВОВИЙ ІСТОЧНИК.

40 1 26

ЛИПП

в ресторації **НАФТУЛИ ТЕПФЕРА**, улиця Трибунальска ч. 12, дім власний, можна дістати щоденно вже о годині 8-ій горячі снідання.

ЦІННИК:

Печена вепрова з капустою	15 кр.
Сінані легкі	12 „
Фляки	12 „
Піжма телача з хріном	10 „
Ковбаска з хріном	5 „
Кавяр	15 „
Обід в абонаменті	40 „

Всякі напитки в найліпших родах по найумірковайших цінах; для певности, що походять з мові ресторації даю відбираючим марки. — Найліпші вина і меди по найдешевших цінах почавши від 40 кр. літра

По театрі все свіжа, в великій вибір страв і напитків заосмотрена кухня.

З високим поважанем

79 **НАФТУЛА ТЕПФЕР.**

Коперницкий і Син

оптики і механїки, Львів, площа Галицка ч. 1.

поручають

НА ДЕРЕВІЇ

біноклї дамскі і мужескі в найкодшійших і найлучших гатунках, дальковиди, барометра звичайні і оздобні, тепломіри оздобні і т. д. Цінники і окуляри золоті, платировані і позолочувані. Великий вибір рінних моделїв машин парових, льокомотив і комплетних поїздів, електричних моторків і т. д. Поручена з провінції відворотно за побранем.

Масть на відморожене

есть єдине средство, споряджене після старих принціпів домових, звичаче цілком певно кожде відморожене. Висилає оплатно за надісланем 1 К 20 с. *В. Котульский, Озерянн коло Бучача.* 778 7—?

Комітет церковний

в Вибудові (стация зелізн. Ковова) шукає підприємця до будови дому для пароха. — Рефлектуючі зволять ся явити ся лично в Вибудові дня 24. сїчня 1903.

794 3—3

Ц. к. уприв. галицкій акційный

Банкъ гіпотечный

Вóддѣлъ депозитовый

принимає вкладки и выплачує задатки на бѣжучій рахунокъ, принимає до переховання цѣнній папери и удѣляє на нихъ задатки.

Окрóмъ того заведено на взóръ заграничныхъ институцій такъ званій

Депозита сховковй

(Safe Deposits.)

За оплатою 25 до 35 зр. а. в. рóч., депозитарь одержує въ сталевóй панцирнóй касѣ сховокъ до выключного ужитку и пóдъ власнымъ ключемъ, де *безпечно а дискретно* можна переховувати свої майно або важній документы.

Въ тóмъ напрямѣ гіпотечный Банкъ поробивъ якъ найдальше йдучій заряджения.

Принесы здобувачій ся до того рода депозитóвъ можна одержати безплатно въ депозитовóмъ вóддѣлѣ. 374 [2]

Потреба рускої особи до провадженя дому і кухні у самотного сьвященника в Америці. Місячний гоі норар 50 Корон а. в., харч - кватира. — Власноручні письма адресувати: Nort America 790 Стаўго Ramey, Pa. 3—3

Учителька рутинована шукає місця „Учителька у пп. Соболевских Львів, Пекарска 41.

Сьвіжо опустила печатню книжка п. заг.

Найновійший адвокат домовий

що обіймає 10 аркуш, 140 взірців і кількасот рішень.

Ціна 4 к. 85 сот.

Може набути у автора С. Вайштока, Львів, ул. Рінницка ч. 5. 788 6—10

Знаменитий

МІД ДЕСЕРОВИЙ КУРАЦИЙНИЙ

з власної пасїки в 5 кгр. пущі за 6 К. 60 с. оплаченю.

Всї відбирателї дуже вдоволені.

Вельми займиву брошурку д-ра Цеселїского о ужитю і успѣшности курацийного меду висилаю даром і оплачено.

74 22—? **П. КОРЕНЕВИЧ,** емерит. учитель Іванчани.

КЕФІР

і молоко стерилїзоване

поручає

МОЛОЧАРНЯ ПЕРЕВОРСКА

Львів, пл. Смольки 5 і ул. Гетманьска 8.

94 2—5

До відомости Панам і Паням компетуючих на посаду при інституциях фінансових, банкових і або радових.

Повідомляю, що **удїляю лекциї і приготовляю до испитів з рахунковости державної і книговодства купецкого.**

Виклади для **ПАНЬ** відбувають ся окремо.

Всїляких поясненъ удїляю від 1—2 год. пополудни, на листовне запитаня відповідаю відворотною почтою.

ВОЛОДИСЛАВ НАЙМАН

контролюр каси міської в **Станиславові** *улиця Третього Мая ч. 23 (Шпитальна ч. 8.)* 761 4—52

Повідомляю П. Т. руску Публіку, що від кількадесять літ отворив я **робітню мужеских одягів при улици Рускій ч. 3.**

Будучи Русином хотів би я Русином позістати і для Русинів працювати. Для того піддержіть, Родимці, мою фірму, перестаньте вже раз свій гріш в чужинецькі руки піддавати, а памятайте, що попираючи своїх людий, попираєте народню справу.

Дякуючи моїм Вп. Гостям за дотеперішне підтриманя пишусь

З поважанем

СТЕФАН ДІДУХ.

649 19—52

СКЛАД ФОРТЕПЯНІВ і ПЯНІН

Л. МАРЕК

Львів, ринок ч. 9,

поручає фортепяни і пяніна з першорядних фабрик. 590 52—?

Робітня різб і орнаментів в дереві до церквей

Т. Чарнецкого

Львів, пл. Домінїканьска ч. 1.

Підіймає ся всяких робіт, які входять в обсяг різьбярства, як: **Олтарї, олтарики** процесийні сьв. фіґур, **ангели, статуї, корпуси, хрести, амвони, образи,** на полотні і блясї мальовані як і різблені. Виготовляє **цимборий. Відновляє старі на сьвіжі** і виконує всякі направки церкви. 481 31—52

Отсим маю честь повідомити П. Т. Публіку, що розширив я мою знану від 10 літ

Лїярню всяких металїв

і приймаю всякого рода роботи і направи, входячі в круг мосяжництва. А іменно виливаю: таблиці нагробні, шильди, дзвінки, лїхтарі, таблиці для Вп. лїкарів, адвокатів і купців і пр. Направи виконує ся в найкоротшім часї по дуже уміркованих цінах.

Поручаюсь ласкавим взглядам П. Т. Публики і остаю з поважанем 511 32—52

ТОМА МООС, Львів, ул. Синстуска ч. 14.

МУЖЕСКУ 344

Безсильность

вынищаку именно страшными наслѣдками тайных грѣхóвъ молодости и розпусты, усуне измѣнно и на довго одинока, розширена въ многих выданих илюстрована книга

Самоохорона д-ра Ретана

Российске выдане: 1 зр.
Цодьске выдане: 1 зр.
Нѣмецке выдане: 2 зр.

Тысячѣ людей найшли въ ней поясненя своих недугъ и направля свои мужеской силы при помочи вказаного въ книжцѣ способу лѣченя. По одержаню франко належитости, высылає ся франко книга въ куверть магазиномъ выдавцѣвъ R. F. Bierey's Verlagsbuchhandlung in Leipsig.)

Ростинно-алькалїчний порошок,

найліпше средство до чищеня зубів і консервованя ясен

ІВАН ІГНАТОВИЧ

Львів, ул. Синстуска ч. 25 і ул. Галицка ч. 11. Краків, Сукенніце ч. 20. — Перемишль, ул. Францішканьска ч. 24. 312 1

Хто хоче мати на зиму д бру теплу колдру нехай удасть ся з довірієм до спеціяльної робітні колдер і матерацій **Якова Шустера, Львів Коперника 5.** И шість? **Колдри на пуху** подвійні з обох боків до ужитку поручені для хорих або осіб, що привикли до легких колдер по зр. зр 16, 18, 22, атласові, шовкові по 20, 28, 30 і 35 зр. d

ПАСАЖ ГАВОМАНА

І. ЛЬВІВСКЕ

Photo-Plasticon

(46 разів преміюване.)

Від $^{11}/_{1}$ до $^{17}/_{1}$ до побачення: Прегарна подорож по озері

Комо і Медіолян.

Вступ 10 кр. 15

Пендулові годинники з музикою

се новійши но ість в фабрикації годинників. Сі французькі мінятурові пендулові годинники 69 см. довгі, скриночка, точно як рисунок, з горіхового дерева, полїтерована з артистичною різьбою, виграють що годинки гарні марші і танці Ціна зі скриночкою і опакованем лиш 8 зр. — Той же самий годинник, без музичного приладу, що лиш вибиває кожду пів і годину зі скриночкою і опакованем лиш 6 зр. Сі пендулові годинники ходять точно на мінуту і для свого артистичного виконченя становлять гарний і елегантний мебель в комнаті Будильник з дзвінком і ясним в ночи ціферблятом 1·70 зр., а такий, що грає замість бити 6 зр. — Нїкельовий ремонтоар 3 зр. — Правдивий сріблн. ремонтоар подвійно критий 5·50 зр. — Розсилаєсь лиш за посліплатою Недогідне приймає ся назад гроші вертають ся, тож нема ризика. Великий ілюстр. ванний цінник годинників, ланцушків, перстенїв і т. д. даром і оплачено

Християньска (фірма заснована 1860).

Josef Spiering, Wien,

I. Postgasse Nr. 2—20. 721 a 7—8

Поручає всякі стампілї каучукові і металеві. Таблиці литі і ґравіровані та всякі роботи, входячі в круг ритівництва, по найнижших цінах. 941 37—52

А. ЗІГМАН

у ЛЬВОВІ

ул. Синстуска ч. 14.

Охоронна марка: **КОТВИЦЯ.**

LINIMENT. CAPSICI COMP.

з РІХТЕРА аптики в Празї

уважане яко відличне і біль успокоюючe натираннє; по 80 с, 1 К 40 сот. і 2 К по всїх аптеках.

При закупні сего улюбленого домового средства, треба уважати на оригінальні фляшочки в пудełках з охоронною маркою **„Котвиця“,** тоді буде ся певним, що они походять з аптики

РІХТЕРА

„під золотим львом“ в Празї, І. улиця Єлисавети 5.

Експорт до всїх держав европейских!!!

Вирїб красний.

Египетскі тутки і паперці

554

АЇДА

15—100 суть найлучші узнані.

Вирїб красний.

Головний склад: „АЇДА“ Львів, ул. Панъска, ч. 10.

В кождій руській хаті повинен знаходитись

Ілюстрований Календар „Просвіти“

на рік 1903.

Дістати можна по цїні 1 Кор., а з пересилкою почт. по 1 К 6 сот. за примірник в тов. „Просьвіта“, Ринок ч. 10.

Перша Руска торговля нафти жарової незапальної д-ра Ольшевского

в Львові, при ул. Курковій ч. 4.

В жарових пальниках в силі 32 норм. свічок спродає ся на літри і бочки.

Одна літра цісарскої 18 кр. (36 с)
„ „ сальонової 16 „ (32 с)

Від 5 літрів доставляє ся до дому безплатно.

Русини попирайте промисл руского чоловіка.

Властитель торговлї

ІЛЇЯ ЦЮМАН.

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одповідальний редактор: Ар Евген Левицкий. Накір в фабр. Черкавьскої. З друкарні Інституту Ставропігійского, під зарядом Іосифа Данилюка.

Ч. 289. Львів, Понеділок 30 Грудня (13 Січня) 1903 Річник XXIII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і свят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток додучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ: Адміністрація „Діла", ул. Ватория ч. 24; Бюро газет А. Опатовского, ул. Кайзльового 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухгтаб, ул. Кароля Людвика ч. 20. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstitte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler, I. Wallfischgasse 10. — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитості за інсерати шлють у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком:
в Австрії: на границях
на цілий рік . . 32 к. — 44 к.
на пів року . . 16 „ — 22 „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . . 28 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . . 7 „ на місяць . 2 к. 50 с.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с.
на провінції 12 с.
Редакція, Адміністрація і Експедиція під ч. 24 ул. Ватория. — Рукописи вертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямації неопечатані вільні від порта.
Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубриці „Ріжне" по 30 с. — Дописи і вісті приватні оплачують ся по 30 с. за стрічку.

Національна льокация капіталів.

(Стаття надіслана).

Скорий і постійний зріст руских кредитових товариств се певний доказ потреби і хосенности їх, як також солідности самих інституцій. А всеж і се певна річ, що всі руські товариства не згуртували ще ані десятої части руского гроша порозкиданого по чужих касах. Якаж причина тої байдужности Русинів, що всюда пхають ся зі своїми малими ощадностями в найменше до руских товариств?

Нема хиба такого невіжи, щоби не видів користи згуртованя всіх руских капіталів в своїх інституциях, щоби не завважав сего хосенного воливу, який мають руські інституції вже тепер, хотяй засоби їх поки-що дуже обмежені. Про брак довіря також годі говорити, бо многі руські інституції, як н. пр. „Дністер", „Краєвий Союз Кредитовий" ведені так солідно і взірцево, як ві одна з чужих в цілім краю. — Зістає яко причина сеї байдужности руска лінь і руске хрунїство. Ті, що вже давнійше вложили гроші до чужих інституцій, лінують ся перенести до руских, а ті, що тепер містять по чужих, се такі добрі „poczciwi" руські хруні, як хруні виборчі. Гірші ще хиба о стілько, що тамті дуже часто хрунять зі страху, зависимости — що справді не усправедливляє зрадника, але бодай в части подає причину зради — тут знова нашої причини нема, як власна ничтожність і підлота. — Бо чи не підлота се відтягати руским товариствам капітали руські, через то обмежувати і спиняти їх дїяльність, а давати своїми грішми силу чужим, котрої уживають они так часто на шкоду руского народу а вже певно ніколи на его користь? І такі люди сьміють ще величати сярускими патріотами, а руска суспільність на тілько індолентна, що не питнує їх поіменно яко зрадників-хрунів.

А вжеж капітали публично-народні, такі як фонди вдовичо-сиротиньскі, фонди церковні, богослужебні і т. д. безвзглядно повинні вливати до руских інституцій. Поміщене їх деінде, се вже збоченя — аномалія. Фонди такі вложені до каси, лежать роками, цілими десятками літ нерушені; мало коли заходить потреба частину їх витягати, тому забезпечують даним інституциям о много більші користи, як підлягаючі рїжним флюктуациям капітали приватні. Але не руські каси, не руский нарід витягає з них користи; він їх складає з жебрачих дїдівских складок, звозить сотик до сотика, а користають них чужі і то нерал прямо на некорисе сего народу. Та вже тілько разів підносе ту аномалію, а справа ані на крок не рушила! Треба отже запитати ся: чи не йдемо ніколи способу, аби ту аномалю усунути?!

Зачати мусить тут духовенство зі своїми фондами вдовичо-сиротиньскими. Ті фонди се власність духовенства і їх родини, они самі ними порядкують. Тож треба вже раз справу тих фондів поставити як слід.

При найближшім сегорі на соборчику в новім деканаті мусить поставити ту справу на порядок дневний в сей спосіб:

1) духовенство кождого деканату заявить ся забезпровізочним сказаним відпоручників фонду вдовичо-сиротиньского ще перед Великоднем сего року;

2) дасть директиву своїм поручникам, аби на зборах у справу порушили і ухвалили усунене всіх фондів в одній з двох більших інституцій т. є. або „Дністрі" або в „Краєвім Союзі Кредитовім" після сего, котра в тих інституцій ліпше надає ся до того. Потріб проте засягнути вперед інформації в Дирекциях сих товариств.

3) Коли в сей спосіб одно руских товариств побільшить свої капіталами фонду вдовичо-сиротиньского, котрі виносять бизько 1 мілїон корон, постарає ся заряд фонду разом з Дирекциею сего товариства о вигіднане пупілярної забезпеки для его капіталів.

4) Коли се наступить, тогди треба зажадати, аби всі прочі церковні і богослужебні фонди поміщені зістали в тім товаристві.

І не буде слушної причини, аби церковні і богослужебні гроші не спливали в чужих товариств. Вже тепер нарід приходить до свідомости і жадає, аби та верзяниця, котру він дає на різні фондациї, служила посередно его братам селянам до їх матеріяльного піддвигненя. В моїм селі зложив один селянин 180 кор. на богослужебну фондацию, а гроші вилїв безусловно помістити в руській касі. Поміщено поки-що в „Краєв. Союзі Кред." Але як ввести в житє ту фундацию, коли власти не позволяють поміщати фондів богослужебних в товаристві рускім, а поміщене деінде буде против виразної послїдної волї фондатора?

Мимоходом на приладї того одного села гляньмо, кому служать руські гроші. От вам: 1) богосл. фонд на 4000 К, поміщена в Товаристві Кредит. Земнім (3800 К) а решта (200 К) в Галицкій Касї Ощади, 2) богосл. фонд на 100 К, Галицк. Касї Ощадн. 3) богосл. фонд на 180 К, поміщена поки-що в Краєв. Союзї Кред., але ще не введена в житя. Описав мусить ся помістити ві в не рускім товаристві проти виразної послїдної волї фундатора, 4) 400 К готівки зі спарбона брацкої в Краєв. Союзі Кредитов. Стоїть отже справа так, що 4280 К гроша руского і то такого, що вінами межати може петикаций, служить чужим, а тілько 400 К, на короткий час, доки брацтво не запотребує, служить своїм. Так менше більше, а нераз ще гірше, по всіх руских громадах... Чи се не рапича аномалія?!

Треба вже раз видістати ся з сего начарованого круга, що не умішає ся фондів публично-народних і церковних бо руські товариства не мають пупілярної забезпеки — а руські товариства не мають пупілярної забезпеки, бо обертають за малими фондами тому, що не поміщає ся в них більших фондів публичних. Руске патріотичне духовенство най дасть початок своїми фондами. Коли в сей спосіб бодай одно руске товариство кредитове видістане пупілярну забезпеку для вложених в нім капіталів, і коли тогді ще знайдуть ся Русини, що будуть поміщати свої гроші по чужих інституциях, або вже вложених не перенесуть до свого товариства, тогді вже треба безвзгляднo всіх таких називати яко свідомих зрадників-хрунів і виставляти поіменно на публичний позір.

П. П. т.л. Р. т.л.

Громова д-ра Могильницкого

виголошена при генеральній соймовій дебаті в будетовою провізорією, дня 30. н. ст. грудня 1902.

(Дальше).

І тим ся панове руководили, а не якесь законом коаліційним, не почутем справедливости! „Бо там — кажуть — панове: як „jedzą to łakotki, a jak biją — to a sotki". То вам ся сподобало, то вно служило до кришу, що гайдамаччина йде! *(Вра і оплески).*

„У пана гучно і шумно... а так страшно его волї, „że nieprędko chłopu trumną". Тобто, мурґа, котрий не мав ніколи права голити о собі, котрий від віків лиш на се є, аби на пана робити — він починає і свій свою волю обявляти! „A nieprędko chłop trumną"! то традиция, в котру ся ви забили і на робили такого шуму.

Позволю собі запримітити, що ту традицию виспівав прегарно ваш Вінцентій Поль; сего не сказав жаден новочасний гайдамака.

А які-ж були наслідки тих дотичливих прогульок? Дуже сумні! Мав явитися стан облоги, а принаймнїше стан виїмковий. Знайшли ся однак люди зрілші і здоровше мислячі, котрі сказали, що ще не пора на се: лишім се до дальної будучности, та мимо того вдвоєно сторожу безпечности; постягано жандармів не лише з східної, але спровадженo також із західної части краю, а врешті так, як під станом облоги, але не виїмковим законним, лиш чисто воєнним зарілю ся під вілона. Очивидно, де дрова рубають, там тріски летять — а де війско, там, як звісно, мусить бути і солдатеска. І були епізоди дуже прикрі, як то н. Романчук у Відни виказав, що женщини мусїли нїчком в хати втїкати і позіставляли дїти свої на потіху тим, які під покровом закона як неприятелї поводились. Статистично і документово виказано, як впущало ся над майном селян і над самими нашими селянами і то не лиш тими, що належали до страйкуючих, але і над тими, котрі від страйків стояли далеко.

А чому то так? Бо „nieprędko chłopu trumną"! Завтрмовано і всї власти і як небудь хотїлби я з цілим серцем признати заслугу Ц. Евоц. п. намісника, що поведенє властий ему підчинених було корректне, то на жаль, Екцеленция, я ніяк того зробити не можу. На підставі питомих моїх досьвідів знаю, що в неодним місци там де ніхто до згоди доходило таки, сам комісар не допустив до неї. Я поручаю за се і дам найрізнїші на те докази, що комісарі в сей спосіб урядували, що хотяй би вам і хотїв ся годити і підвисшити плату, але „ja to jestem od tego". Очивидно і вину миготіла перед очима традиция: „A nieprędko chłopu trumną".

Екцеленцие! Все то знаєте і ви. Русини не можемо ся з нашого становища задивляти, як лише з того, що такі комісарі, коли не з вашого приказу, то для того, що вам ся толерувате, так поступали і що кождий з них з гори знав, як має, де і як буде мав на будучність поступати. Нарід руский обзнав свою волю і тота проява его житя — она вас, панове, найбільше заспокоїла. „Не пора, щоби ему позволити хотьби лиш подумати о тім, що загадав, бо як ся він о своїй силї переконав, то готов що раз більше домагати ся своїх прав — а що буде опісля з нами?" Такі то гадки вас заспокоїли і подумав, лиште собі: „ми так легко сходиму пари,

ЮРИЙ КМІТ.

Дванацяте місце.

Простелив ся вечірній сумерк. Вітер розсипав густі платки снїгу, вкриваючи сьвіт дорого тканими скатертями й килимами. Немов бажав закрити злобу дня на лиці землї та прогнати з неї вонку погань. Замовк гамір на вулицях. Вікна освітлені всюди яснійше, ніж у звичайні дні. Се — сьвятий вечір. По домах великий рух. Лагодить ся до сїмьвої, сьвяточної вечері. І Зенонія Тростянецка, вдова по адвокатї, застелює стіл снїжно білою скатертю, ставляє на нїм три свічки в майстерних лїхтарях. Засьвітила й заплакала жалко. Одалія, девятнацятилїтня донька Зеновії, теж утирає дрібною, батистовою хустиною ясні сльози, що пливуть без упину. Промайнув час, коли і в них під таку хвилю було гамірно, весело; ясно в сальонах і ясно в душі. Завтра на Різдво сумна річниця смерти чоловіка Зеновії, а батька Одалії. Сього року навіть син і зять не приїхали. „Щось зайшло".

Пані Тростянецка згадує приємно проведені лїта свойого подружя. Побрали ся з любови і прожинали щасливо під чудодійними її крилами. Діждали ся дїтий, сина і двох доньок, що були їм утїхою і надїєю. Син ще за житя батька став доцентом медицини на заграничному університеті, старша донька вийшла за нотаріяльного субститута, а молодша кінчала вищі курси музики. Жили засібно і достатно. Тростянецкий мав широку клїентелю й добру рекламу. За оборону побирав умірковану заплату, а менше засібних заст пав даром. Всї, низші і вищі верстви, вельми любили його, тим то в часі більших сьвят і роднинних празників їх дім був переповнений гостями. Як їх жите було гармонійне і миле, так страта голови родини дїймаюча й непереболева. Грошей по смерти адвоката полишило ся мало, тілько з асекурациї на житє побрала Зеновія двацять тисяч корон. Поменшили видатки і уложили як найекономійший спосіб житя. До того прийняла Одалія в тому самому місті лекциї музики в дївочому інститутї пані Ф. Мала богато працї, але за се дістає ся гарну винагороду, що разом із відсотками асекурациї вповнї вистачала на їх удержанє.

На ратушї вибило пів до семої. Одалія міцно пригорнула ся до грудий матери. Крізь клипавки і важкі зітхання проносили ся ніжні, взаїмні слова розради. Заставили вечерю, дещо споживши, а відтак Одалія почала грати одинадцяту сонату Бетговена. На дворі шумить вітер, засипав снїгом вікна. Мати слухає чудових тонів, що виходять від руки доньки. Задумчиво вдивляють ся в неї. Різні спогади просувають ся в її уяві. Чути голос дзвінка, чути гурґіт. Хтось зайхав. „Невже син або зять? Але тепер не праїа дить земляниця". Відчиняють ся двері і входять дві панночки. „Цїлуємо руцї", заговорили обі разом. Вклонили ся, поцїлували в руку Одалію і Зенонію. Були се ученицї Одалії з семої і осьмої класи, доньки лїкаря Остапа Становского.

„Мамця, татко й бабуня кланяють ся низько й просять уклінно, щоб нині звечора приїхати до нас. Всї дуже перепрашали, аби пані не обидили ся тими запросинами; мамця оправдають ся перед панею. Ми теж дуже-дуже просимо, аби пані поїхали з нами".

Дївчата швидко цїлували руки Одалії й Зеновії, та просили свою учительку до себе. Одначе Одалія не хотїла їхати під жадними условинами. Ученицї розплакали ся і знову поновляли свої просьби, як уміли, та як могли. „Коли пані не прийдуть, бабка не будуть їсти вечері. Вони бажають собі, аби при столї було до пари, головно аби було дванацять осіб. Кажуть, що в противнім раї не пережили би того. У нас зібрало ся вже десять осіб, але перед хвилею приїхав нечайно вуйко, а отже одинацять, бракує дванацять. Пані, зробіть сю ласку".

„Поїдь, поїдь серце, вговорювала мати, вволи волю старушки, побудеш трохи і вернеш. В житю й дрібницї мають своє значіне; тим теж треба числити ся. Як що для когось для чого. Я буду читати дещо, доки ся не прийде. Скорійше розіжють ся сумні наші думи та пражіня".

Із зусильні домагання й просьби дїтий та вмовляння матери згодила ся Одалія поїхати до панства Становских.

*

„Лїдайте собі пані тут коло мене, коло старої. Може відмолодшію. Я дуже вдячна вам за вашу прислугу. Для деякого коло й сьміше, але для мене важне. Багато знаю домів, де зайшло так, що при вечері не було до гари, а потім сказало ся вже нещасте. Сказав неминучий. От і тамтого року в поданина Яблоновского...

„І, та що мама такі сумні історії оповідають пані, сказав син старушки, що наближав ся при кінцї її оповідання. Случай так тільки. Мамо, на случаях стоїть сьвіт".

„Ґан, йди, фільософе. Доктор усе своє. Случай, случайно, принагідно. Оповідаю, аби пані не чували ся на нас, що ми запросили їх. І непережила би того, мині все здавалось би, що на тім порожнім місці забране мене внадовиї. Водай пані здорові були". При тих словах пригорнули старушка Одалію до себе і поцїлувала у високе чоло.

„Прошу панства до вечері", заговорила Становска.

Всї повставали. Становска з чоловіком пішла до кождого з проскурнею і складали рїжні желания. Опісля наструнала вечеря. По вечері пішли всї до сальону, а звідси мали перейти до комнати, де приготовлювано деревце з поприпинаваними дарунками. Для всїх були вже дарунки, тілько пані Становска продумувала ще над тим, що призначити для Одалії. Придумала отже таке: брат Юрий, лїкар з міста М., привіз їй в дарі гарно емальовані опалими браслети, ґрафу й перстень з діямантом по середині. З того вибрала перстень, у якому нїжно мінила ся на опалї артистично зображена конюшина, творіна в блиском діяманту пречудову цїність, і призначила його для Одалії.

Коли вже дерево було прибране, освітлене, посрібшено сюди так, що вдяки в салонї. Радощам не було кінця. Дїти з молодечою цїкавістю гляділи на се немов зачароване дерево, якого зеленість і природна сьвіжість губили ся між золотими ланцюшками й рїзнобарвними лампами, та меншими й більшими дарунками, що повисли на галузках; вдивляли ся й думали про се, що дістане ся їм. Старші натомість згадували давнину із свойого житя. Сьому вдивлянню й оглядану товаришили гамір, сьміхи, шуткування, приговорювання, рїжні помічення й оповіданя. Роздачею дарунків почнив ся сьвятий вечір у Становских. Одалія теж забрала свій дарунок і відїхала.

По її відїзді дїти пішли спати, а старші банкли ся ще до пізна. Юрий розпитував ся подрібнійше про Одалію. Бабка всьміхнула ся, взяла карти до рук, поправила чипок і каже: „А що, Юрасю, зачарувала твоє серце ся принцина рожа? Я стара, а не можу налюбувати ся красою сьвої дївчини. Дивлячи ся на неї, самій хочеть ся житя, самий розцьвіт, сама повнота житя".

„Бабця все хвалять свою."

„Справді виключна краса, заговорила сестра Юрія. Стій, та дивн ся в се чудове, сьвіже, румяне лице, в сі великі виразисті очи, у се розкішне, чорне блискуче волосє, яка імпозантна постава, яка грачність, елєґантність і свобідність у рухах, яка нїжність у поведенню. Сі уста немов нарочно вложені до горячого поцїлунку та до кохання. Чудо— не дївчина".

„Та не описуйте так примамчиво, бо я справді готов залюбити ся, а відтак ошекити ся".

„А ніхто, моя жінка вже залюбила ся в тій пані. Не пароби нього дива".

„Еї і тобі тече сливка до того яблочка. Варто зірвати його. Коли-б я була мужчиною, то й не надумувалась довго."

„Та вона довгі гарна, приємна і тактовна."

„Що, там довгі. Першої класи краса."

„А до того розумна, здорова, додала старушка. Ти кожду хвалиш, а я надію не

з рук наших випустити не можемо". Ми в імя нашої традиції не можемо навіть допустити до ослаблени нашої сили, бо через се ваможе ся сила того, з котрого лясканої праці живемо. Найбільше най остане по давнюму „Niepolsich — chłopi trumną..

І се есть виразді річ природна, що хто есть при панованю, хотіа би як найдовше при ім утримати ся. Знаю також добре, що політика не знає сентиментів, а ведесь хитрощами і насильством, але як небудь оно есть і які би небудь були мотиви чи способи, все таки в кождім ділю повинна бути нясь етика. А тут селянам грозить ся: „Zdychaj, a ja podwyż sie, chłopy wszystko na pniu zgnilo! А як здихай, чиж не стара традиция „a niepolsich — chłopi trumną"?

Безземельний нуждар голодніе, а той голод есть дуже злим „дорадником". Ви самі не були в тім положенню, абисьте голод терпіли, але, панове, то важко слово, а ще важнійше чувство! То-ж в заілости своій пошукаєте хлопа до крайної нужди, до голоду, до розпуки. Яку-ж прислугу ви віддали тим краєви і державі?

Зголовиняєте кримінали і вязниці галицкі до тої степени, що не лишень фонд інкамінаційний галицкий вичерпуєсь, але навіть буде брати з фонда, призначеного для инших країв. А в таким раї не знаю, чи держава буде вам вдячна за таку вашу господарку. А відносини наші чейже не дадуть ся силою, погрозою жандармів і війска направити.

Іду дальше: Чи галицкі страйки щось зовсім нового та небувалого в світі? Мені здає ся, що вже від кількадесять літ веде ся тота справа в цілій Европі, справа, котрої вітчизною була Англія, звідки перейшла до Франциї, а потім до Німців. Малисьмо в послідних часах страйк антикарский, бачилисьмо в Тристі страйк кельнерів, перед тим чулисьмо о страйку служби трамваєвої у Відни, бачилисьмо страй робітників міських у Львові, страйки робітників копальняних, всюди о страйках говорить ся. А всюди виходною точкою того анормального стану є угода; всюди власти старають ся до згоди довести, — лише не у нас. Тутки, де той руский хлоп, той руский нужденник хоче поправити свій бит матеріяльний, тутки ему того не вільно, тутки о згоді мови нема, а противно робить ся так, аби ставало: „niepolsich— chłopi trumną"...

Але моі панове, ся справа, як небудь она до тепер була трактована, не перестала бути актуальною і не перестане нею бути на дальше.

Тутка, моі панове, не треба ніякої агітациї, щоби попровадити до страйку, щоби нашого хлопа до страйку побудити. Потреба лише, щобисьте витревали, — а маю надію, що в нашій великодушности витреваєте, — щоби не дати хлопови жадного уступства. Ви витреваєте в тім принципі: *„Най той взяв зяте, най зяте особливе длятого, що посьмів проявити польского пана піднести хотяйби писану руку.*

В наслідок того ваше поступованя, моі панове, есть того рода, щоби того руского хлопа, той руский нарід після можности придавити і в наслідок того повстала нова акциа під гаслом далеко закроеної крущияти, під кличом хрестоносного походу на Русь.

Скажіть, менї панове, совістно, як люди честні, як люди гонору, хто з нас Русинів, коли і де напастував, або нарушав ваш стан посіданя в східній Галичині? Чи супротив того есть рациї робити се, що ви тепер робите? А помимо того, що заповідаєте?

Якісь комівояжери політичні возитають ся від міста до міста, від села до села і під пожаровом оборони польскости на „кресах" ведуть против нас поконьчну роботу.

Оборона „кресів" була би оправдана, если би хтось нас атакував. Але тутки того нема, ті Русини, які через нас позбавлені зістали всіляких хотяйби найдрібнійших прав, які обезсилені зістали до того степени, що політично а і економічно суть нулею, ті Русини з природи річи нїякої борьби підоймати не можуть, а тим менше борби зачінної, особливо-ж против нашого елементу який побічі власної животности закритий аж надто силою державною. Русини против нам борби вести не могуть.

Але ви закроїли зовсім на щось иншого, закроїлисьте по простому на се, щоби в Галичини зробити розсадник антиполяцкої ідеї і то, що нам злого робить гаката прусин, або тут чи там кнут російский, хочете відбити на нас. Хочете очивидно обновити днесь отару свою народову традицию.

Питаю ся, в чім ми ся провинили? Чим вам загрожуємо?

Справи австрийскі.

До язикового елаборату правительства.

Віденьска „Zeit" а рівночасно чеські „Narodni Listy" і „Politik" приносять майже дословний текст головних постанов язикового елаборату, який предложив д-р Кербер чесько-німецкій конференції. З того дневникарского справоздання подаємо в доповненю до нашої суботнійшої статї ще ось-які дрібнійші доповнена.

Яко мішані округи уважає елаборат тоті, в котрих національна меншість нисить більше як 20% всего місцевого населення. За підставу до обчисленя має служити конскрипция, але ревізия і зміна границь округів відбувати ся має по кождій другій переписі, отже що 10 літ. На чолї округів мають стояти Kreishauptmann-и і їх заступники. Перші будуть в V, другі в VI рангі. До компетенциї сих Kreishauptmann-ів будуть належати як до I і II інстанциї справи, котрі залагоджувало доси намісництво а яко рішаюча відклична інстанция та, де доси намісництво мало остаточний голос без дальшого відклику.

В округах мішаних власти мають уживати все у внїшнім урядованю той мови, якої уживає сторона. Там, де ініциятива виходить від самої власти, уряд має уживати тої мови, якої правдоподібно уживає сторона, а коли ся незвісне, уряд має давати мови місця намісництва.

В справах, в котрих виступають дві сторони різномовні, уряд має уживати обох мов.

Що-до Моравії, то елаборат в питаті самі постанови, які що-до Чехії уміщено в елаборатї для округів язикомішаних.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Австро угорска угода.

Пешт. Австрийські міністри радили вчера 8 годин з угорскими і окончено пертрактували справу австрийско-угорскої угоди. На вчерашних нарадах не ходило вже о спірну справу, а лише о статистичну сторону справи, а лише о статистичну

закону, який має прийти перед обі парламенти.

Відень. У. Tagblatt доносить, що закон про австр. угорску угоду буде внесений до палати посл. 26 с. м. Того самого дня відбуде ся також засїданє промисловоі ради для обговорення угоди.

Чесько німецка угода.

Відень. Головний комітет, вибраний німецкими членами угорської конференції, має сегодня внести свій реферат на повне засїданє членів.

Прага. На вчерашнім засіданю чеського виконуючого комітету мало запасти окончене рішенє, чи Чехи мають в державній раді залишити обструкцию чи вести її дальше. Щоб заспокоити Чехів до згоди, приїхав сегодня намістер Рейн і нарадчував ся з пп. Грегр, бурмістром Србом, Пацаком, Герольдом і ін.

Берлін. Виконуючий комітет молодоческий на Моравї порішав, що проекту д-ра Корбера в языковій справі на Моравї не можна приняти, бо не забезпечує ніяк рівноправности обох краєвих языків, а признає німецкому языкови характер языка державного, а при тім обіймає всїх країв чеської корони.

Угорский сойм.

Пешт. В суботу приняв сойм закон про імігрантів. Серед дискусиї президент міністрів Széll боронив проект перед атаками народности сторонництва, завважаючи, що проект має метї усунути великі надужитя і звороти в передовсім против іміграциї розпорошених елементів в Галичини, та що наше сторонництво неслушно робить противи докори, спертї на іспорідніх ґрунтї, несправедливо виступає против трудящого патріотичного елементу жидівского.

Під конець засїдання п. Кановський звернув ся до президента міністрів з інтерпеляцию в справі подорожи гр. Ламсдорфа, вказуючи на великий вплив Росиї на Балканї; гр. Ламсдорфа приймано там з почестями такими, мовби пануючого, а Австро-Угорщина з заложеними руками приглядає ся чим-раз більше ростучому панславізмови. На сході розростає ся панславізм, на заході панґерманізм, а Угорщина в середині грає ролю безоружного орудя.

Торговельні договори.

Відень. N. fr. Pres'e доносить з Берліна, що незадовго мають почати ся переговори Австро Угорщини з Німеччиною і Італією в справі відновлени торговельних договорів. Переговори будуть ведені в Берлінї і в Римі. Вступна акция вже почала ся.

По проїздї гр. Ламсдорфа.

Відень. З Берліна доносять, що німецке правительство дістало довірочне повідомленє про результат переговорів гр. Голуховского з гр. Ламсдорфом. Про змість того повідомленя поки-що відомо лише, що обі міністри згодили ся на деякі практичні заряджения на сході і що німецке правительство прихильно гладить на ті заряджения. Мовив Віднем а Петербургом веде ся жива корреспонденция, щоби умові Ламсдорфа з Голуховским надати окончену форму; опісля дістануть о тім повідомленє инші держави.

Венецуела.

Льондон. З Каракасу доносять, що вість, мовби Франция хотїла прилучити ся до блокади венецуельских берегів, є безпідставна. — Войска повстанців в походї на Каракас розбито; 180 повстанців дістало ся в полон.

Марокко.

Парияж. З Танджеру доносять, що претендент, котрий уже був завернув ся, занявши знов зачінне становиско і ставив 20 вільом. від Фезу.

Замах на іспанського короля.

Мадрит. Коли Альфонс XIII вчера в суботу вечером з поїзда, хтось стрілив до другого царского повозу, в котрім їхав великий намістник королівський. Нїкому нїчого не стало ся. Нанесшого уставлено. (Докладнійше про сей випадок пишемо в Новинках. *Ред.*)

Від Адміністрациї.

З кінцем року є Адміністрация зобовязана вирівнати рахунки за папір, друк і т. п. безусловно. Проте упрашає ся Вп. Передплатників з відновленем дальшої передплати а також з вирівнанем залеглости поскорити, бо инакше була би Адміністрация приневолена здержати дальшу висилку часописи.

НОВИНКИ.

Оповіщення:

— **Звичайне засїданє Головного Виділу Товариства „Просьвіта"** відбуде ся в четвер дня 13. н. ст. січня 1903 р. о 7-ій годині вечером в комнатах товариства.

— **Товариство руских ремісників „Зоря" у Львові**, устроює ві второк, 13 н. ст. січня 1903 в комнатах Товариства Маланчин вечер. Початок о год. 9. вечером. Вступ 50 с. Буфет у власнім заряді.

— **Виділ Міщаньского Братства в Тернополи** доносить, що загальні збори того Товариства в цїли справоздання з діяльности виділу за рік 1902 і вибору нового виділу відбудуть ся дня 20. січня 1903 в льокалї Товариства о год. 2 по полудни.

— **Пошукує ся спадкоємця.** В Тарнові помер 21 падолиста 1902 в-ератований побожець цьовий, Сильвестер Йосиф Лущак. Пок. родив ся у Львові 31 грудня 1825. Отець его звав ся Іван а мати Зофія Фірлеївна, походила в Дунаї і були грекo-кат. обряду. Спадок виносить около 10.000 К, а управнені до спадщини мають заголосити ся до д-ра Мечислава Галецкого, адвоката в Тарнові.

— **П. Василь Нагірний** сьвяткує в середу 14. н. ст. січня ювилей збудована сотної церкви після его плянів.

Величина:

— **Польска амнестия.** Zeit доносить в телеґрамі зі Львова, що п. Ставіньский повідомив польских еміґрантів в Америці, котрі мали би охоту повертати в цілях кольонізаційних до східної Галичини, а обавязались яких перепон або і кар в справах військових, що нема обави, бо в того боку запевнена для них повна амнестия намісником гр. Пінїньским. Коментар — зайвий.

— **Аґрарні реформи.** Міністерство рільництва занимає ся від довшого часу далекосяглою вступною працею для аґрарної політичної акциї, котра має на метї поступове увільненє земской власности від довгів і управильненє аґрарних відносин кредитових

женити ся; кождій мусить щось бракувати, в кождій якась догана, а ся яку має?"

„І її що не знаю добре; з першого вигляду і з поведения подобала ся мині."

„З тими лїкарями в женитьбі великий клопіт, а ще зі спеціалістами. Я хотїла би ще діждати ся невістки і внуків. Чуеш? Я виложу пасманов, неже буде що з того."

„Добре, мамо, добре."

„Та ні, жарт жартом, заговорила Становска, але мусимо завтра по службі Божій піти до панї Тростянецкої. Випадає."

„Добре, а хто піде?"

„Я, ти і Юрий."

„А Юрась най іде, каже старушка, най придивляють ся. Може буду мати гарну невістку".

„Отже йдемо всї троє".

„Так. Зараз по службі Божій".

„А тепер час іти спати".

„Перша доходить".

Незабаром сон простелив ся над ними. В комнатах настала тишина.

*

По одному боцї в церкві сидить Зеновія з Одалією, по другому родина Становских. У величавім храмі множество народа: інтелїґенция, міщаньство й селяньство. На лицях усїх малюють ся внутрішне вдоволене й повагливість, викликані врочистістю хвилї, а ще більше чудовними звуками сьпіву. Хор складають ся з дібраних, вишколених сьпівакїв. Деякі визначні сили нарочно запрошені на се свято. Юрий і Одалія теж поважно настроєні. Иноді незамітно глядять на себе, а сей погляд викликає на їх лицях вворушене та легкі румянці. По відправі Становскі пішли до панї Тростянецкої. Візита почала ся подякою і взаїмними перепрошуваннями. Становский вийшов скорше, бо спішив ся до парохва, з котрим жде у великій прихожі. Юрий з сестрою ще полишили ся. Одалія була змішана, а се додавало їй ще більшої привабности. Розмовляла з Юрием про стиль місцевої церкви, про композициї Бортнянського, Шопена й Бетовена, відтак перейшли до Ваґнера та модерних напрямів у штуцї і літературї. Вона не мала вподобани в „модерних напрямах".

„На разї, прошу панї, годі щось певного сказати про вартість їх творів; се покаже будучність".

Становска і Зеновія розмовляли про родинні звязки, про знайомих, провідатки і ін. Юрий побачив на руцї Одалії перстень, що привіз у дарі для сестри. „Вчера дістали всї дарунки, лише мене забули, але я маю надію, що панї колись обдарують мене чимось". Ся остання фраза була сказані так мило і привязно, що Одалія палепїла в румянцах.

„Буду старати ся".

„Держу за слово".

Вельмихнули ся обоє й повели розмову на инчу тему. „Ми засидїлись ся, треба відходити, але ми дуже просимо панство нині до нас на вечір."

Зеновія вимовляла ся, дивуючи ся й перепрашала.

„Просимо, дуже просимо, будемо ждати", приговорював Юрий. Розпрощали ся сердечно і відїйшли.

„Знаєш, Геню, була бесїда по дорозї, Одалія почитає мині подобать ся."

„Я цікава, кому така панна не подобалась би. Нїчого не говори, вже ся і покінчена справа. Панна гарна, тактовна, розумна, з доброго дому, здаєть ся, що грошї має, а решітою тобі вже того тепер не треба."

„Побачимо, може воно й буде дещо з того."

Се „може", що надає иноді вартости життю, та в змислом його, що в деяких разах в сьому дошкою ратунку, якого імають ся ті, що тонуть посеред розбуханого моря, се „може" залягло глибоко в серці Юрия і Одалії. „Може ми здумаємо ся разом, може будемо щасливі." Се була їх гадка. В їх серцях ворушило ся щось, одначе все те було невиразне, здогадне.

Настав вечір. Зеновія й Одалія радили між собою: йти? чи не йти? Врешти не йти. „Полишім ся мамо в дома, не йдім, аби не говорили хто, що я кому навязую се-

За кілька днїв одержала Одалія від Юрия лист, де писав отверто свою любов а заразом бажанє, щоб вона стала подругою його жита.

Міцний румянець сповив її лице. Очи забликали; уста відхилили ся. З затаєною радістю прибігла до матери й подала засоромлена несьміливо лист. Мати пробігла шпидко очима по письмі, звернула ся до доньки й питає: „Ну, що-ж серце?"

„А що-ж мама на се?

„Роби по волї свойого серця. Тут ніхто більше не може забирати слова".

„Він подобав ся менї. Я його люблю."

„Лише чи ти, дитино, не вмовляєш у себе того? Невже справді ти його любиш? Тут мусиш докладно й ясно здати собі справу в того. Аби опісля не було пімсти на тобі. Пімста природи, кажуть, у річах любови найстрашнійша. Подруже річ велика, найбільша із усього, але вона й стрімка, страшна, небезпечна. Розважсе добре дитино!

Зеновії з'явили ся сльози в очах, нагадала собі осьвідчини свойого чоловіка, пригорнула Одалію до грудий і складала щирі поцілунки материньої любови на лице доньки. Вона рада-б дати їй ясну долю на цілє життя.

„Мамо, мамо, може і я буду з ним щаслива. Я люблю його; я соромала ся говорити се мамі, але тепер пора до того. Мене сон не брав ся; я мріла про него. Мині було скучно. Відпишіть йому, що я вповні годжу ся стати його подругою".

„Добре, дитино, хай тебе Бог благословить!"

На Йорданскі сьвята відбули ся заручини і почали приготовляти ся до весїля.

в спосіб, який відповідає специяльно потребам земских властителів. Основою реформи буде усунене виповідальної гіпотеки капіталів. З другої сторони міністерство застановляє ся над способом, як би можна найдогіднійше уладити особистий кредит, котрий має доповнити кредит ґрунтовий. — Се дуже відрадно, що правительство справді додержує обіцянку, дану устами Кербера в часі галицкої страйковой дебати, що займе ся основними реформами аґрарних відносин в Австрії. Та з другої сторони ми боїмо ся, щоби заходи правительства, предприняті після бюрократичного шаблёну, не скінчили ся на нічім. В так важній справі учинити щось може лиш анкета, скликана з представителів як найширших кругів рільничих, фахових аґрономів та політичних орґанізацій. Лиш самі інтересовані сторони можуть подати якусь основну заряду невідрадному положенню, всякі бюрократичні средства остануть безуспішною патанчиною.

— **Повітова автономічна власть впить з автономії.** Зі Старосамбірского пишуть нам: Повітовий виділ в Старім Самборі розіслав оголошене виготовлене дня 3 грудня с. р. ч. 1831, повідомляючи громадскі зверхности, що після §. 30 закона о повітовій репрезентації повітовий буджет на рік 1903 виложено в бюрі пов. ради і можна его оглядати через 14 днів почавши від 3 грудня. До его оглядання мають право всі оподатковані. Повітовий виділ взивав громадскі зверхности, щоби се виложене пов. буджету на 14 днів оголосити по громадах всім оподатованим. Виділо би ся, що все в порядку. Та на жаль так не є. Канцелярия пов. ради якось не дуже спішила ся з висилкою сего оголошеня, бо на почту в Старім Самборі надано его доперва 20 грудня с. р. Від 3 до 17 грудня минуло 14 днів, тож можна би запитати, коли властиво могли би оподатковані оглядати виложений буджет повітовий? Вище поданий §. о пов. репрезентації дає оподатованим право робити замітки до поодиноких постанов і ті замітки на повній раді повинні бути взяті під розвагу. Однак у нас мабуть по всіх повітах ніхто не користав з признаного права, а бодай селяни до сего не мають охоти, через що і повітове представництво легковажить собі правні приписи і на глум всякому почутю виконана правних приписів висилає своє оголошеня, коли вже приписаний реченець давно минув. В часі нарад в державній раді або соймі цікаві люди заповнюють ґалерії і прислухують ся нарадам. А на наради повітових рад ніхто не приходить. Водай ухвалам повітового буджету повинні би оподатковані прислухувати ся, але й сего права люди не виконують. Се не добре. Присутність більше людий низала би бодай одробіну пов. радників і тягарі пов. могли би вийти менші.

— **Одинайцять робітничих зборів** відбулось вчера у Львові майже рівночасно в ріжних точках міста. Предметом нарад була справа убезпечення на старість, на случай браку занять і нездібности до праці. На всіх тих зборах по вичерпуючій дискусії ухвалено одну і ту саму резолюцію, котрою запротестовано против розпорядження міністерства справ внутрішних з дня 19. падолиста 1902 р., котрою стіснявсь свободу клас робітничих і зазивом всіх свідомих членів пролетаріяту до кріпкої орґанізації. Подібні збори відбули ся і по других містах Галичини і цілої Австрії.

— **Пожар в Борславі**, як доносять послідні вісті, цілком погашено. Погоріло 33 заходів. Товариство для торговлї і промислу страгило 4 повні магазини вартости около 340.000 корон. Спалило ся около 300 ваґонів роби. Загальну шкоду, в значній части обезпечену, подають на около 1 мілїона корон. При пожарі мала згинути 2 женщини, а в тих одна вагітна. — В суботу в само полудне підпалив якийсь пастух рову, що в часі пожару спливав долї потоком і задержавсь аж на тамі під Губичами. З того повстав новий огонь. Та хоч Губичі віддалені лиш на кільометер від головних резервоарів борславских, більшого небезпеченьства ніже не могло з того бути. Ся послідна вість однак, подана польскими дневниками і першою з них „Narodówk-ою", потребує стверджена, бо може бути фіктою для настроєня властий против борславского робітничого руху.

— **Сьвятий Вечер на чужині.** Віденьска Reichswehr приносить з військових кругів обширне справоздане про то, як обходили руські вояки Сьвятий Вечер у Відни. Там стоїть тепер залогою 5 і 6 ескадрона 8 полку уланів, котрого доповнюча команда в Станиславові. Вояки сего полку переважно Русини: Бойки і Гуцули, що не мають на стілько гроша, щоби оплатити собі їзду з далекої чужини на сьвята до рідні. Тож команданти обох ескадрон подбали про своїх вояків і устроїли їм ві второк Сьвятий Вечер. В касарни уставлено ясно осьвітлену ялинку, а під нею накладено тілько ріжних дарунків, кілько було вояків. Крім обох ротмайстрів прибули на сьвято всі офіцири обох ескадрон і командант дивізії майор Фішер, котрий поправно по руски промовив теплими словами до зібраних довкруг него вояків. По коляді „Бог предвічний" розділено дарунки. Підофіцири одержали папіросниці або калитки з грошевими дарунками, а простих вояків наділено ріжними меншими дарунками. Того вечера панувала — як уповнав Reichswehr — в касарнях загальна радість. Вояки засіли до вечері, а між стравами не забракло ні куті, ні борщу з грибами, ні риби. По вечері довго гомоніли в касарнях звуки коляди.

— **Обрабованє почти а ц. к. почтові власти.** Дня 9 н. ст. сїчня с. р. невиспідженний доси злочинець напав на почтоносця з Фарлїєва Кривона межи Підгородєм а Рогатином і забрав торбу з листами та готівкою 410 корон. Кривень знайшли в рові безпритомного. Вже вераз громади з округа почтового в Фарлїєві удавали ся до Дирекциї, щоби сїй почті призначено візок із замкненою скринькою до перевозу почти з Фарлїєва до Рогатина, однак надармо. Вше і в „Дїї" була згадка про сю невигоду і сполучені з нею непорядки, бо почтовий рух є тут так великий, що почтоносець не в силї денно забирати на плечі на кунків тілько нарез, як примірком 5 до 10 штук хочби і 5-кільонових. Тому уряд почтовий в Фарлїєві від часу до часу сам одправує коні, щоби ті пакунки відходили в час. А ще до того через сю почту відходить богато гроший, бо пр. в Корчинах рубають ліс, отже жид-нірник що тиждня відсилав значну суму купцам до Тернополя. Се, що стало ся 3 сїчня, може повторити ся частїйше. Крім гроший попропадали листи і пакунки, а через се сторони мусять терпіти. Може вже тепер Дирекциа почтова прийде до переконаня, що треба почті в Фарлїєві дати візок. Побачимо! — *M. P.*

— **Подїл земской посїлости на Буковині.** Загальна поверхня Буковини виносить 1,044.290 гектарів, з чого велика земска посілість обіймає 469.195 гектарів т. є. 44·93%, а мала земска посілість 575.095 гектарів т. є. 55·07%. Велика земска посілість дїлить ся на посілости: а) буковинського релїґійного фонду 268.495 гектарів, т. є. 25·71%. б) приватні великі земскі посілости 144.694 гектарів, т. є. 19·22%, з яких останних 18.044 гектарів є фідеїкомісовою власностю барона Юрия Василька. Мала земска посілість розпадає ся знова на: а) приватну власність в сільских і мійских громадах 470.907 гектарів, т. є. 45·09%, з чого на малу сільску посілість припадає 457.291 гектарів, т. є. 19·10%, а 13.619 гектарів т. є. 2·90% на малу земску посілість в пятьох краєвих містах (Чернівці, Кімполюнґ, Радівці, Серет і Сучава) і б) посілости держави, краю, громад, корпорацій і державні добра 104.188 гектарів т. є. 0·98%. Як не возьмемо під увагу тої послідної посілости, що становить 0·98% загальної поверхні краю, то показує ся, 45·09% землї припадає на малу посілість, а 44·93% (отже о 0·16% менше) на велику посілість. У великій земскій посілости находить ся около 25·75% загальної поверхні землї в руках релїґійного фонду, а 19·22% в руках 156-тьох властителїв великої посілости. Як возьмемо під увагу відношенє, в якім стоїть мала земска посілість до загальної поверхні кождого повіта, то показує ся, що в 7 судових повітах (Путилів, Сокиря, Кіцмань, Чернівці повіт, Серет, Заставна і Станівці), належить до малої посілости більше як половина, аж до трех чвертий землї. В девятьох инших судових повітах (Садаґура, Сучава, Дорнавatра, Селетин, Вижниця, Сторожинець, Радівці, Гурагумора і Кімполюнґ), не осягає мала посілість навіть половини поверхні повіту і спадає подекуди аж понизше одної третої поверхні. Хоть велика земска посілість обіймає пересічно рівно поверхню як мала посілість, то відношенє між малою, а великою поверхнею є ріжнородне в поодиноких повітах. І так: велика земска посілість обіймає тілько в 4 судових повітах (Селетин, Вижниця, Кімполюнґ, Сторожинець) більше як половину поверхні повітів; в дальших 4 судових повітах (Гурагумора, Дорнавatра, Радівці, Садаґура) збливає ся поверхня, що припадає на велику посілість, до пересічної в краю; врешті в дальших 8 судових повітах (Станівці, Заставна, Сучава, Кіцмань, Серет, Чернівці повіт, Сокиря, Путилів) стоїть відношенє великої посілости до загальної поверхні повітів, нижше пересічної краю. В чотирох повітах (Дорнавatра, Радівці, Селетин і Сокиря) нема зовсім великої земскої посілости, а знова в 3 повітах (Станівці, Усте-Путилів і Вижниця), не посідає нїщо гр. прав. релїґійний фонд. В 6 судових повітах (Заставна, Сторожинець, Кіцмань, Садаґура, Сучава і Серет) переважає велика приватна посілість, а в 3 повітах (Кімполюнґ, Гурагумора і Чернівці повіт) переважають посілости гр. прав. релїґійного фонду. Що до народности властителїв великої посілости, то посілости ті належать переважно до Румунів і Вірменопольщин; по них ідуть Жиди, Німці і Русини.

— **Пригоди на провінції.** Дня 24. грудня помер нагло Василь Кузьма з Клокич, жиромірского повіта, коли віз сїно домів. Смерть наступила наслїдком удару серцевого. — Дня 26. грудня м. р. знайдено в Шешорах, повіта косівского, в снігу в замерзлім тілько Ілька Іванишина з Шешор, котрий день перед тим був на забаві у Йосифа і Николая Снільницких, а підпивши особі, виважив господарів, плюваши їм в лице, в наслїдок чого его вивинено з хати. Єсть підозріня, що Іванишина хтось убив, і длятого в сій справі веде ся судово-карне слїдство. — В Озіяні, повіта вижницкого, вибух дня 30. грудня м. р. огонь в хаті Матія Вінецкого палгового пивниці. Вінецкого найдено удушеного в ямі, котру сам собі викопав в хаті і накрив дверма дошками. Причина огню незвісна і слїдство в сій справі веде ся. — Дня 29. грудня м. р. вечером повісила ся в своїй стайни палгова пічка Настуня Тимків в Лесївці, повіта богородчанского. Доходженє судове показало, що она в цілим стані відобрала собі житє.

— **Дворскі скандали.** Справа утечи жінки саксонського королевича, княгині Люїзи, вступила в останнім часі в нову фазу. Дрезденьский двір доручив княгини в Женеві жалобу опущеного чоловіка з домаганєм сепарациї та позванєм перед осібний трибунал на 28. с. м. Кн. Люїза домагаєсь однак розводу а на свого оборонця підчас розправи поручила знаменитого лїпского адвоката д-ра Земпа. Тимчасом при помочи женевского адвоката Лашаналя веде в правним заступництвом саксонського королевича, д-ром Кервером переговори що-до условин, під якими мав би вречи ся своїх претенсий до дрезденьского двора. Головно ходить їй о стрічу з дїтьми, місце замешкання та висоту апанажі. Княгиня відмінула предкладану їй квоту 30.000 марок, наслїдком чого підвищено ту квоту на 50.000 марок, але княгиня домагає ся ще вищої суми. Стріча з дїтьми має наступити двічи до року в Таронн. Понадто супротив намїру опущеного королевича, оповістити представителя цілої афери офіціяльно, княгиня поручила адвокатови Лашаналя виготовити подібний меморіял із своєї сторони. Буде се пірше з'ображенє її житя на дрезденьскім двори та історія її утечі, якої головною причиною була нехіть до крайної дворской конвенціональности, а також фант, що княгиня вічно почувала ся нещасливою. Сей меморіял має ся оповістити в часописах. Як доходить вісти з Дрездна, населенє Саксонії дожидає з великою нетерпеливістю ревеляцій утїкшої княгини, котра тішила ся там незвичайною популярностю. Вже тепер загорїли Саксонії обуренєм против осіб, що стали причиною її нещастя, Антаґонізм до ультра-католицкого двора зріс серед протестантового населенія до розмірів, в яких проявляє ся хіба в давних днях 1849 р. У воздусї висить революция. Між тим положенє кн. Люїзи в Швайцарії запасене також від дрезденьского суду. Дасть вона користати з прав, які прислугують членам панучого дому. З хвилею однак оповіщени розводу швайцарскі власти замкнуть від будучої пані Жіронової, щоби виказала ся сьвідоцтвом доброго поведеня, взглядно вложенє грошової масси. Як зачувають, після полагодженя справи має вона удати ся до Парижа. Та проте її родичі, а навіть опущений чоловік не перестають заходити ся, щоби наклонити утїкшу княгиню до возвороту домів, особливо з огляду на дрібні дїти, котрі що доси не знають про фактичний стан річи. Перед кількома днями розчесласть була навіть чутка, що кн. Люїза приїхала була до Сольнюгороду, де провівши одну ніч в домі родичів, вернула назад до Женеви. Жірон, що виїхав був до Люцерни, має там дуже занепокоїтись і не відступає своєї Любки ані на крок. З иншої вісти сторони доносять, що родині Жірона удало ся намовити его, щоби остаточно опустив княгиню Люїзу, отже саксонський королевич готов ще відписати жінку. Ся вість однаково домагаєсь урядового потвердженя. — Инакше стоїть справа з арх. Леопольдом, що проживає із своєю любкою все ще в Моттре. В Сольнюгороді відбула ся онегдї родинна рада, в котрій іменем цісаря взяв участь арх. людвик Віктор. Ухвалено випхатити арх. Леопольдови всьо, що ему належить ся з приватного родинного майна, і віднати з ним всякі зносини. Вслід на тим переведено шубавчину лїцитацию річий і мебліїв, які лишили ся по ним в родинній палаті. Так отже вступ до Австрії архикнязеви заборонений раз на все. Замітне вкінци також і се, що в дворскім календарі, який опустив сими днями пресу, нема вже его імени. Уміщено натомість в нім ще імя саксонської княгині Люїзи із всіми приналежними їй титулами.

— **Замах на іспанського короля** виконано в суботу вечером в Мадриті. Королївска родина вертала разом з двором з костела. На площи Орієнт виступив нагло з товпи якийсь чоловік і вистрілив з револьвера в напрямі королївської повозки. Хотїв вистрілити в другє, але поліциянт ударив его шаблею в голову, так що напасник упав на землю. Відтак ставлять ся, що дїесь при всяких подібних замахах. Обурений нарід хотїв показати злочинця на місци, отже поліциї мусїла его боронити і відставила в безпечне місце, щоби перевести з ним слїдство. І стверджено, що напасник зве ся Фейто, походить з Посадас, числить 34 роки і прибув в червни м. р. з Мексіка до Мадриту. Коли переслїдчено ся, що цілі поїздка не короля, але повозку, в котрій їхав шеф королївских палат, Сотомайор, Фейто заявив, що він справді хотїв згладити зі свїта лише Сотомайора. Мала се бути осмота за те, що не міг дістатись до дворской палати на службу. Дальше заявив Фейто, що не є зовсім анархістом та що сполучив ся з Франциєю, котра хотїла его віддати до завведеня божевільних. Замітне вкінци і те, що в его кишени найдено візитівку бурмістра Мадриту, і рецепіси на рекомандовані листи, вислані до президента Розевельта, англїйского короля, цісаря німецкого, царя Миколая та судового президента в Мехіку.

— **Против цісарского вина.** Дня 31. грудня офіцири і урядники військові з Петровараждину і Каменци устроїли собі забаву в Новім Садї в Угорщині. По концерті томболї взяв генерал Вайра тоаст и честь цісаря, а військова музика заграла „Боже, буди покровитель". Тодї вразумлї офіцири господарів по вставали в місці і остентацийно начали голосно розмовляти по мадярски, обернувши плечима до музики і генерала. Музика, що правда, доїграла ним, але всї офіцири сполької армії зрозуміли, що господарі урядили собі національно-мадярску демонстрацию.

— **Стан здоровля Его Високопреосв. Митрополита** все ще дуже пожалений. Як довідуємо ся з послідній хвили, в недулї настунила криза, якої вислїд після всякої імовірности буде корисний. Недужого Митрополита догладає постійно день і ніч Д-р Озаркевич. Хороба виникла ся із сильної інфлюенци.

З літератури і штуки:

— **Концерти Фільгармонії.** Минувший тиждень зібрав на естраді Фільгармонії найзначнїйші заграничні сили артистичні. Побіч Бурместра, що концертував по першім своїм концерті ще три рази з незвичайним успіхом, виступав піаніст Годовський, визначний з своєї визначної техніки, яка виходить майже в обсяг штуки акробатичної, співала добре вже знана у Львові і любима Дюжина Великівої а з нею познакував ся найбільший по Кубелїку техник скрипак-віртуоз, Ондрічек і хоч в порівнаню з Бурместром не займав зовсім побідоносно, то все таки показав ся справним артистом на своїм інструменті, а побіч того добрим і інтелїґентним музиком.

Серед гого валюру віртуозів новостаю був виступ дириґента і композитора Ріхарда Штрауса. Ріхард Штраус найгосподарїйший і з одної сторони дуже славлений з другої сторони найбільше поборюваний сучасний композитор, а репрезентантом модерної музики програмової, напряму Берліоза і Ліста, якої формою є поема симфонічна. Хотяй до цілі не рішив, чи музика програмова є поступом, чи реакциєю, чи музика взагалї є спосібна описувати якісь фанти, чи таке її уживанє стоїть в суперечности з її задачею, то помимо сю известаю часто теоретичну, чуємо ся числити з тим, що музика програмова есть, істнує і має богату літературу, богатшу, якби по ній можнаби сего надїяти ся. Ті, що уважають рацию істнованя музики програмової, не приступають до ній розуміня з правилю формалїстичної ученої естетики; вони не бачуть в поемі симфонічній ряду получених з собою фраз музичних, в яких нїзде мав означувати одно понятє. Програма до поем симфонічних являють вони менше, розширеними і ближше поясненими їх заголовками; програми сей мають ціль служачій зверхуті і вести дорогою, якою поступав дух композитора в моменті творенє, не відбираючи однакій самостійности в відчуваню подробиць. Після той вказки і самі „класичні" твора мають свою програму, а що і класичні композитори мали програми і то сьвідомо видно прим. в девятій симфонії Веттовена, до композитор дав більшої вказки забрав в послідній части голос людский і живе слово.

Ріхард Штраус є продовжателем напряму Ліста і Берліоза, а коли тамті ще може не вдавали собі як слід справи з того що роблять, то Штраус є сьвідомий своєї цїли і консеквентно до неї стремить. Передсїм вибирав до своїх творів програми знимні на загально людских основах і почуваних, не бавить ся в роботу цизелера, але творя свої виходить в грандіозу і стилї, а оркестру, давнїйше тїло злучене, заміняє в один орґанізм пульсуючій множеством артерий і сїтию дрібних жилок і піддає його під абсолютну і суґґестивующу власть дириґента. У нас виступив Штраус в своїми меншими творами симфонічними а ім. „Feuersnot" „Don Juan" і „Tod und Verklärung", на міг однак з причини на слабій орхестри виконяти свого найбільшого твору „Also sprach Zarathustra", в якім найобширнїйше переводить свої ідеї. Крім того дириґував Штраус пятою симфонією Бетговена і видобув з неї богато нових гадок і ефектів, які в давнїйшім виконаню під батутою п. Чайковского перейшли незамічені.

З творів орхестральних минувшого тиждня виконаних по-за Штрауса годить ся згадати про Чайковского балетову музику п. з. „Тончок до оріхів", — про яку писали ми вже попереднo — а відтак про Лисенка увертуру до „Різдвяної ночи", яку перший раз в суботу змировадив п. Чайковский. Твір сей як і цїла опера походять з давнїйшої доби композиторскої дїяльности Лисенка, тож цїла его будова, стиль і спосіб інструментованя належить вже до часів т. зв. „великої опери". Помимо того увертура добре вийшла п. Чайковским загально подобала публиці, ся між иншою замітками ми досить львівских Русинів — *О. К.*

Виказ складаних жертв.

— **Из бурсу „Русского тов. педаґоґічного"** у Львові, Вірменьска ч. 2. вложили в місяци грудни 1902 свої жертви складучі добродії:

Вол. п. Заремба 150 кг. бульб і о. Богачевский в Побуж пшеничну сира і 2 кг. масла, о Водяр зі Смиківки цвіт студентовий, Василь Іванець з Сокаля 2 К, Уряд парохіяльний в Чижикові 2 К, Роман Алексевич з Угнова 10 К, о. Антін Цеглевич з Лопяки 4 К, В. Устеньский зі Львова 1·10 К, п. Гамаль 1 К, о. Іванець від грош. Решетова 12 К, о. Омелянський з Пристаня 2 К, тов. „Дністер" 50 К, Осип Кобилїньский 2 К, п. В. 0·20 К, о. Воронович з Дрогобича 2 К, о. І. Шуховский з Брашковець 4 К, Н. Данилович з Жужина 4 К, о. В. Елїашевский з Гумениць 4 К, Л. Вальцхай з Бурштина 5 К, Особецкий рад. суд. з Станиславова 2 К, о. Дояровичъ з Борщович 10 К, о. Ів. Водяр з Дмитрова 4 К, Парохіяни з Дмитрова 4 К, Вол. Гнатишин зі Львова 4 К, Остап Коцан з Тенетник 1 К, п. Гаранюк з Остапович 5 К, о. Іполит Погорецкий з Бродок 10 К.

Всім жертводателям складає отсим як найсердечнїйшу подяку

Заряд Бурси.

40.000 корон виносить головна виграна віденьского товариства штук і промислу по 1 коронї. Звертаєм увагу наших читачів, що тягнине відбуде ся певіднично 15 сїчня 1903 і всї виграні виплатять продавці готівкою з відтяганєм 10%.

Надіслане.

Галицка каса ощадности у Львові.

Стан вкладок з днем 1 січня 1902 на 81.755 книжочках 68.932,483·41 с.
В 1902 р. вложили 83 900 сторін . . . . . 29.002 861 88 с.
Відобрало 104.537 сторін . 31.469.582·90
Стан вкладок з дописаними відсотками 30 червня і 31 грудня 1902 на 89.141 книжочках . . . . . 69.020 500 00 с.

У Львові, дня 3 січня 1903.

42 1—1

Коперницкий і Син

оптики і механіки, Львів, площа Галицка ч. 1,

поручають

НА ДЕРЕВІЦЕ

біноклі дамскі і мужескі в найновійших і найлучших гатунках, далековиди, барометри звичайні і оздобні, тепломіри оздобні і т. д. Цвікери і окуляри золоті, платировані і позолочувані. Великий вибір ріжних модельів машин парових, льокомотив і комплетних поїздів, електричних моторків і т. д. Поручени з провінції відворотно за побранем.

Новість!

Повне видане Творів Тараса Шевченка коштує тільки 2 корони!

Товариство „Просьвіта" бажаючи, щоби в кождій руській хаті находили ся твори Тараса Шевченка, видало недавно найтанший збірник сих творів п. з. **„ПОЕЗИІ Т. ШЕВЧЕНКА"**. Книжка, оправлена в полотно з золоченими витисками, може бути найгарнійшою окрасою руських хат. Папір веліновий, формат на взір европейських класиків, сторін 698.

При замовленю 10 прим. даємо 10% опусту. Висилає ся тільки за надісланем **2 кор. 30 сот.** на адресу: **КАНЦЕЛЯРИЯ „ПРОСЬВІТИ" У ЛЬВОВІ** (Ринок ч. 10.) 423 6—7

Ціни збіжа і других продуктів.

Львів 12 січня. Валюта коронова. Ціна за 50 клґр. loco Львів. *Пшениця* стара 8·05 до 8·30 а на термін 7·75 до 8·—, *Жито* старе 6.70 до 6·85 а на термін 6·40 до 6·60, *овес* оброчний старий 6·40 до 6·55 а на термін 6·— до 6·25, *ячмінь* пастівний 5·25 до 5·75 а броварний 5·75 до 6·25, *рінак* 9·35 до 9·60 *льнянка* —·— до —·—, *горох* пастівний 6·50 до 6·75 а до варена 8·50 до 10·— *вика* 6·15 до 6·75, *насіне льняне* —·— до —·— *насіне конопляне* —·— до —·—, *біб* —·— до —·—, *бобик* 5·75 до 5·85, *гречка* —·— до —·—, *кукуруза* готова —·— до —·— а нова 6·25 до 6·45, *хміль* (за 56 кільо) —·— до —·—, *конюшина* червона 67·50 до 80·—, біла 80·— до 107·50, шведска 65·— до 95.—, *Спірітус* loco за 50 пітрів 15·50 до 15·75.

Курс Львівский

з дня 12 н. ст. Січня 1903.

	Плят.	Жад.
Акції за штуку без купона.		
Банку гіпот. галиц. по 200 зр. а. в.	538 —	550 —
Банку для торговлі і промислу 200 зр.	— —	410 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в.	— —	—
Зелізн. гал. Кар.-Люд. по 200 зр. м. к.	— —	— —
Зелізн. Львів.-Чернов.-Ясси по 200 зр.	6 —	75 —
Листи заставні за 100 зр.		
Банку гіпот. гал. 5% а. в. вилос. з 10% прем.	1 —	—
Банку гіпот. гал. 4½% а. в. лос. 50 л.	100 —	100 7·
„ „ 4% 60 л. по 200 кор.	95 50	96 2·
„ краєвого 4½% а. в. лос. з 51	101 20	1 70
„ „ 4% а. в. лос. з 57 л.	87 50	8 2·
Товариства кредит. 4% (I. емісія)	96 50	97 50
„ „ 4% лос. з 4½% л.	96 70	— —
„ „ 4% лос. з 56 л.	96 70	97 50
Облиги за 100 зр.		
Галиц. фонду пропінаційного 4% а. а.	99 20	99 9·
Буков. фонду пропінаційного 5% а. а.	102 50	—
Комунальні Банку краєв. 5% (II. ем.)	102	102 7·
„ „ „ 4½% (III. ем.)	100 6	101 2·
Позички краєвої з 1878 по 6% а. а.	— —	—
Позички краєвої з 1895 по 4% а. а.	93 60	99 80
Позички м. Львова 4% по 300 корон	95 —	95 7·
„ „ 4½% 4-ох емісій.	101 —	101 70
Льосы:		
Міста Кракова по 20 зр. (40 л.)	70 —	76 —
Міста Станиславова „ „	— —	—
Монети:		
Дукат цісарский	11 26	11 40
20 франківка	19 —	19 20
100 Рублів срібних	250 —	254 —
100 Рублів папорових	252 —	254
100 марок німецких	116 60	117 40

До заміни.

Парохія Нове село, куликівского деканату, добра переважно для господаря, бо всьо в і пасовиско, 3 кільометри від Куликова, а 16 кільом. від Львова. — *А. Гура.* 45 1—6

Фортепян

доброї марки варт 500 зр., продам за 290 зр. Ватория 30. 43 1—3

Практикант

хоч би і убогий, лиш працьовитий, та заслугуван на довіре і укінчив 4 клясу школи народної з добрим успіхом — найде поміщенє в коріннім торговли Підгірскої Торговлі в Делятині. 44 1—2

Капіталістів

для предприємства, гіпотек і т. д. найменше найде ся оповіщуючи ся в

Колективнім указчику

експедиції анонсів М. Дукеса наслїд. Відень., Wollzeile 9 — приймає анонси для всїх газет на сьвіті. Ціннини даром.

Бувший диетар, безженай, літ 32, для браку знакомства, пошукує помічниці життя з мірним посагом, або щоби пистаралась ему о посаду при суді, староствї і т. д. Лиснані зголошенє під буквами П. В. poste restante Мервиця п. Куликів. 38 2 3

ТИПИКЪ

о. ДОЛЬНИЦКОГО

кромі Жовкви, можна набути також у Львові у Г. Дмета за 6 корон з оправою в полотно. 73 6 8

Новорічні карти

поручає в найбільшім виборі найдешевше

Антикварня Ґрунда

41 Львів, Театральна 16. 2 3

НА СВЯТОЧНІ ПОДАРУНКИ!

Найновійшу збірку

ПОЕЗИЙ БОГДАНА ЛЕПКОГО

можна дістати у *Зенона Кузелї* (Wien IX. Türkenstrasse 21 Mez. 23.), за надісланем 1·40 кор. за неоправний, а 1·90 кор. за оправний примірник (вже з пересилкою). 776 4—4

АРТИСТИЧНА РОБІТНЯ ШТУЧНИХ ЦВІТІВ

СТЕФАНІЇ ПОГОРЕЦКОЇ

в Стрию (*коло гімназії у власнім домі*)

поручає

Цьвіти церковні, сальонові і карнавалові.

Букети поставні: від 2 до 10 кор.
Букети до сьвічок: пара по 1, 2, 3, 4, 5 і 6 кор.
Гірлянди і вінці: метер по 4, 5, 8 кор.
Вінці гребові від 3 кор. і вижше.
Строїки і стрічки народні від 10 сот. до 1 кор.

Прошу замавляти листовно для Церквий, Сальонів, Крамниць. До цїй застугую ся. Обслуга регельна. Товар красний. З поважанєм

701 11—24 **СТЕФАНІЯ ПОГОРЕЦКА в Стрию.**

Один удїл 20 порцій і 1 корона вписового.

„РИЗНИЦА"

Товариство зареєстроване з обмеженою порукою

в Самборі

поручає перед надходячими празниками: Рождества Хр. і Богоявленя свої богато заосмотрені склади всїлякого рода матерій церковних, шовковах, півшовковах і вовняних; також готові фасони суть повсякого часу в великім виборі, неменьше стихарі, обруси, покривала та всякі инші річи церковні;

також поручає

кивоти, образи процес., кадильниці, хрести престольні, процесіональні і ручні, ліхтарі, патерниці, науки, лямпи, дзвінки гармонійні, тани і прочі знаряди церковні; також Евангелія і всї книги церковні в гарних переплетах, дивани, букети і цьвіти до сьвічок.

Товар солїдний — ціни найдешевші.

Приймають ся також старі рази і книги до відновленя і направи. Всї чаші і дарохранительниці золотять ся в огни і відсилають ся вже посвячені.

„РИЗНИЦА" приймає гроші на книжочки вкладкові (щадницю).

В всїх потребах церковних проснемо з повним довірем звертатись до „Ризниці".

784 8—10 **ДИРЕКЦИЯ.**

Просимо памятати о „Приюті".

Знаменитий

МІД ДЕСЕРОВИЙ КУРАЦИЙНИЙ

з власної пасїки в 5 кагр. пущі за **6 К. 60 с.** оплачено.

Всї відбирателї дуже вдоволені.

Вельми займиву брошурку д-ра Цесельского о ужитю і успішности курацийного меду висилаю даром і оплачено.

742 23—7 **П. КОРЕНЕВИЧ,** емерит. учитель Іванчани.

Прошу сглядати

Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів

АДОЛЬФА РАШКА

у Львові, Ринок число 11.

на против тов. „Просьвіта".

Препоручає великий вибір мужеского біля, краваток, рукавичок, парасолїв, паличок, шкіряних виробів, ремейских пальощів, всїляких вид. ня жарт в видани, мал товарових і деше.

262 **ВЕЛИКИМ ВИБІР БІЖУТЕРИЇ** 175—180

По цінах найдешевших. Все новинки.

СКЛАД ФОРТЕПЯНІВ І ПЯНІН

Л. МАРЕК

Львів, ринок ч. 9,

поручає фортепяни і пяніна з першорядних фабрик. 600 58—

ТОВАРИСТВО

для

РОЗВОЮ РУСКОЇ ШТУКИ

стемпарнюване зареєстроване в ціт. ц. к. суді

у Львові, Ринок ч. 34, II. поверх

вымощує всякі працї в обсягу артистичного малярства, рїзьбарства і золотарства цїлеи комплікацій своїх членів, а именно: образи релігійні до иконостасів, олтарів, хоругов, на тетрациях, плащаниці і пр., живопис, иконостаси, олтарї, образы і хрести процесійні и т. д.; образы сьвятих: историчні, портрети зі натуры і фотографій, хрещенда, і орнаменти укладанє вазура до церков, вытягованє планы церковні, кошториси і т. д.

Щобы дати можливість переконати ся о совістнім и артистичнім виконаню роботь утримує Товариство в комнатах свого льокалю

ВЫСТАВКУ ОБРАЗОВЪ

шпиндлїв, шкіц., праць різьбарских і ин., котру можуть замовляючій або потребуючій всякі информацій що-до роботь може щоденно в годинах урядових від 4—6 по полудни кождого безплатно. Для прочих Р. Т. Публики интересуючих ся штуков выставки отворить выключно що вечір від год. 4—6 безплатно.

Замовленя приймає виключно лишь Дирекція Товариства

а за таку гарантує, а члены, котрі роботы выконують одержують кредь Товариством означений вынагородженє. За роботы, которі члены товариства годять за вышшу руку Товариство не бере на себе жадної отвічальности, тому просимо вшановатись вирост до Дирекції.

182 **ДИРЕКЦИЯ.**

Хто хоче мати на зиму добру теплу кождру нехай удасть ся з довірем до спеціальної робітні кождер і матерацїв **Йосифа Шустера, Львів Коперника 5,** поручає матераци волосяні подушки по 12·50, 14, 16, 18, 20, 21, 24, 26, 28, 30. Матерацы в морскої ростини по 6 , 8 зр. Сінники звичайні і спружинові подушки, простирала, коцї і т. д. 726

100 До 300 зр. МІСЯЧНО

можуть заробити особы всякого стану въ кождій місцевости цихо и честно, безъ капіталу и ризика, черезъ продажъ законно дозволеныхъ лозерокъ державныхъ и льосовъ. Зголошенія до: LUDWIG OESTERREICHER, VIII. Deutschgasse 8, BUDAPEST 111

10.000 пар обуви!

4 пари черевиків лиш 2 зр. 50 кр.

Публика коректно закупляє ся цїлим гуртом, дешево відродує 1 пара муж. і пара дамских черевиків **тепло підшитих**, чорні або брунатні до шнурованя з кріпко пришитою підошвою, найновішого фасону, дальше 1 пара муж. і 1 пара дамских модних черевиків з пасковъ елегантні доганькі.

Всї 4 пари за 2 зр. 50 кр.

При замовленю виставляють подати довжину. Розсилаєсь за побранем

ВИСИЛКА ОБУВИ КОГАН Краків ч. 44.

766 Недогідне відмінюєсь. 2—2

Прошу переконати ся!

Найлучше пиво експортове ½ літра по 10 кр. Чорний бок, вино біле і червоне літра від 40 кр. Знаменита кухня у власнім заряді.

Руські ґазети.

Реставрация **М. ПОМЕРАНЦА,** у Львові ринок ч. 7, 784 4—10

Мід пчільний (патока) правдивий під ґарантією висилаю в 5 кільоґр. блишанках по 6 к. оплачено за побранем почтовим.

І. МЕНЧЕР в Микулинцях.

737 —37

„На селї"

збірка народних пісень на цитру А. Кашубинського появила ся в тих днях в Перемишли.

Набути можна в книгарни Ставропигийскій. Ціна 66 сот. з почтовою пересилкою.

Лише 25 кр.! Лише 25 кр.!

КАЛЄНДАР „КОМАРА"

на рік 1903

вже появив ся в розпродажи. Хто купить сей календар — не пожалує того. Так вміст як і зверхна форма календаря можуть вдоволити найвибагливійшого читача.

Розсилка тільки за готівку. Ціна примірника 50 сот. (з перес. 54 сот.). За поступатою висилає ся найменше 25 пр. Відповідаючим опуст.

Набути можна в: *Адміністрациї „Комара", Львів, ул. Собіщки ч. 8 і в обох руских книгарнях а також в торговлях на провінції.* 2—5

Стосовний подарунок різдвяний!

Тягнене уже в четвер!

Головна виграна Корон **40.000** Корон

ЛЬОСИ ТОВАРИСТВА ПРОМИСЛУ І ШТУКИ по 1 короні

поручають: М. Йонаш, Кіц і Штеф, М. Кляр-фельд, Ян'а Штрог, Корман і Файґенбавм, Сямуель і Ляндау, Шіц і Хаес, Авґуст Шелєнберґ і син, Сокаль і Літїси — банкери у Львові. 17—7

Розклад поїздів зелїзничих обовязуючий від 1-ого мая 1902.

[Приїзд і відїзд поданий після часу середно-европейского].

Поїзд посп.	Поїзд особ.	приходить о годині	ДО ЛЬВОВА	Поїзд посп.	Поїзд особ.	відходить о годині	З ЛЬВОВА
		6·10	з Кракова, Берлина, Варшави, Відня			6·25	до Сучави, Жидачева, Ересмезе, Потут.
		6·20	з Чернівців (Ішкан, Галацу), Гусятина		1·55	6·30	до Підволочиск, [Київа] Бродів дв. гол.
		6·50	з Брухович, щод. від 15/5 до 15/9 вик.		2·09	6·43	„ „ „ дв. Підз.
		7·45	з Янова			6·45	до Лавочного, [Пешту] Борисл. Дрогоб.
		7·40	з Підволочиск, Бродів на дв. Підзамче		3·30		
		8·00	„ „ „ на дв. головний		2·55	8·40	до Кракова [Відня, Праги], Берлина
		8·10	з Лавочного [Пешту], Калуша, Хирова			9·00	до Лавочного, Хирова, Калуша
		8·15	з Сокаля, Рави руської			9·15	до Янова
1·35		8·50	з Кракова, Відня, Праги, Берлина			9·50	до Белзця, Сокаля, Любачова
		10·25	з Рашова, Любачева		2·40	10·30	до Чернівців, Ішкан
		11·55	з Станиславова [Ересмезе, Потутор]			10·40	до Підволочиск, Бродів, Гусят. дв. Підз.
		1·10	з Лавочного, Калуша, Хирова, Борисл.			10·57	до „ „ „ дв. гол.
		1·23	з Янова			1·25	до Янова від 1/5 до 15/9 в неділї і свята
2·20			з Підволочиск, Копичинців на дв. Підз.			2·15	до Брухович від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.
2·35			„ „ „ на дв. голов.			3·05	до Стрия, Сколього від 1 мая до 30/9
		3·14	з Брухович [від 15/5 до 17/9 в нед. і сьв.]			3·15	до Янова щоденно від 1 мая до 30/9
		4·40	з Самбора, Стрия, Сколього [1/5—30/9]			3·25	до Брухович щоденно від 1/5 до 15/9
		5·11	з Підволочиск [Київа], Бродів на дв. Підз.			3·40	до Рашева, Хирова, Любачева
		5·35	„ „ „ на дв. гол.				
		5·50	з Кракова				
1·45		5·40	з Чернівців, Ішкан				

НІЧ

		6·00	з Сокаля, Белзця і Любачева			6·10	до Станиславова, Жидачева
		8·04	з Брухович [від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.]	12·45		6·20	до Кракова [Відня, Берлина, Варшави]
		9·12	з Брухович [від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.]			6·30	до Янова від 1/5 до 15/9 в будні дни а від 16/9 до 30/5 1903 р. щоденно
12·15		9·20	з Чернівців Букарешту			6·35	до Лавочного [Пешту], Калуша, Хирова
		9·25	з Янова [від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята]			7·10	до Сокаля і Рави руської
8·40						8·16	до Брухович [від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.]
2·31		9·50	з Кракова, [Відня Берлина] Ясла, Розв.			8·25	до Перемишля
		10·03	з Янова [від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята]			9·00	до Підволочиск, Бродів дворець голов.
		10·20	з Підволочиск [Київа] Бродів на дв. Підз.			9·20	„ „ „ дворець Підз.
		10·05	„ „ „ на дв. гол.			10·05	до Янова від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята
		10·50	з Лавочного [Пешту] Хирова Калуша	2·51		10·30	до Ішкан, Чорткова
		3·14	з Підволочиск, Копичинець на дв. Підз.			11·00	до Кракова, Відня, Варшави, Праги
		3·35	„ „ „ на дв. гол.			11·10	до Підволочиск, Бродів дворець голов.
						11·32	„ „ „ дворець Підз.
						4·15	до Кракова, Відня, Праги, Самбора
						5·50	до Брухович від 15 мая до 14 вер. щод.

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 годин вечером до 5 годин 59 мінут рано. 68

Час середно европейский рознить ся від часу львівского о 36 мінут, а бивно 12 год. часу середно-европейского = 12 год. 36 мін. часу львівского. — Біро информацийне ц. к. залізниць державних (ул. Красіцких ч. 5) удїлює поясненє в справах зелїзничих, продає білєти всякого рода і розсилає їзди.

При закупні товарів просимо поволикуватись на нашу часопись.

Виданець і одвічальний редактор: **Др Евген Левицкий.** Накл. і друк. Черницкої. З друкарні Інституту Ставропигийского, під зарядом Іосифа Даниляка.

Ч. 290. Львів, Второк 31 Грудня (13 Січня) 1903. **Річник XXIII.**

ДІЛО

Виходить у Львові що дня (крім неділь і свят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзначнійших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ: Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24; Бюро газет А. Ольшевского, ул. Кілїнського 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Вухштаб, ул. Карола Людвика ч. 23. — У ВІДНІ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler, I. Wallfischgasse 10. — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитості за інсерати платні у Львові.

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком:

в Австрії:		на границею	
на цілий рік	32 к.	—	44 к.
на пів року	16 „	—	22 „

У Львові (без пересилки)
на цілий рік 28 к. на пів року 14 к.
на чверть року 7 „ на місяць 2 к. 34 с.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с.
на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция відк. ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише за попередним застереженем. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну окрічну інсератову або за її місце, а в рубриці „Надіслане" по 30 с. — Подяки і вісті приватні оплачують ся по 30 с. за окрічку.

Зап, осини до передплати.

З найблизшим числом розпічне „Діло" новий, XXIV. рік свого видавництва.

„Діло" не потребує реклями ні викладу програми, якої буде придержувати ся. Як орган сторонництва „Діло" буде стояти непохитно на основах нашого національного і демократичного руху, як дневник одинокий на Україні-Руси на всі боки независимий буде безоглядно пильнувати народного інтересу, стоячи на сторожи руского народу і его національних прав.

З тим своїм становиском „Діло" вступить в новий рік видавництва і сподіє ся не лише піддержки з боку дотеперішних Вп. передплатників, але і нових передплатників та прихильників часописи.

Передплата остає ся на рік 1903 та сама що була: За дневник з літературним додатком буде виносити в Австрії: на цілий рік 32 К, на пів року. 16 К. — За границею за цілий рік 44 К, за пів року 22 К. — У Львові (без пересилки) за цілий рік 28 К, за пів року 14 К, за чверть року 7 К а за місяць 2 К 34 сот.

Від видавництва „Діла".

Непоправні.

Послїдні події в Галичині — страйк руских селян і загалом зростаюча з кождою днинною національна ворожнеча поміж Русинами і Поляками — звернули на себе увагу також і політичних кругів в сумежній Росії. Ми вже згадували, що в Петербурзі засновано при співучасти корифеїв обрусїтельно-славянофільского напряму і явно-офіціяльних осіб нове „общество" задля піддержання культурної і язикової єдности „галїцких русскіх" з „всерусским" свїтом, а тепер заговорила на тему національних відносин в Галичині також російска преса, розвиваючи свій план що-до тактичного поведеня в Русинами. Можна-б навіть догадувати ся, що ся полеміка є тілько публіцистичним відгуком течій, які в тій мірі стирають ся по за кулїсами і через те названа ґазетярска війна набирає тим більшого інтересу.

Поміж ширшими та коротшими замітками російскої преси визначає ся редакційний голос авторитетного „Нового Времени", котрий по всїй імовірности маркує становиско, на якім стануло остаточно в нашій національній справі також офіціяльна Росия. Тому вважаємо за вказане, подати статю „Н-ого Времени" в важнійших виписках.

Річ іде їзза полеміки з „Новостями", які в статї неззісного бізаше „Доброґоста" станули в обороні галицких Поляків.

П. Доброґост — каже „Новое Время" — оповідав давні річи; після него „Русинів" в Галичині було колись більше, бо особливший „русиньский патріотизм" Поляків побуджував богато у них в мин. столїтю до підержування „русиньского" патріотизму. Тепер же ті Поляки переконали ся, що такий романтизм є шкідний і длятого уважають себе не за Русинів а за Поляків.

Романтизм Поляків розуміє „Новое Время" инакше ніж п. Доброґост. Русинів нема, а цілий романтизм Поляків на пункті малоруского (фабрикованого) руху полягав в кокетованю Русинів Поляками і австрийским правительством. Кому ж незвісна — каже дальше Нов. Время — проба тих панів утворена в супереч здоровому розсудкови окремої „української" чи „русиньскої" народности, котра мала утворити в полудневій Россії независимму Україну „від Кіпріат по Кавказ", яко державу в удільній зависимости від Австрії або Польщи? П. Доброґост — каже „Новое Время" — вичисляє цілий ряд аристократичних родів, котрі з першу заразились руским патріотизмом, повернули опісля назад до польскости. Та хто не знає, що ин. Сапіги і цїла майже східно-галицка шляхта суть чисто російского походжения? Хто не знає, що достойний галицкий митрополит унїяцкий, Авдрей Шептицкий, є Русином, т. є. потомком старого російского роду і цїлком не репрезентує романтичної рїзнородности польского племена? П. Доброґост обіцює нам виясняти, длячого Поляки перестали тепер піддержувати українофілів і „еволюцию русиньскої ідеї народової". Ми знаємо для чого. Для того, бо переконали ся, що їх змагання в цїли витворена в Галичині противага „москвафільству", вірному традициї, вірі і мові російскій, не вінчались успіхами, що тим способом витворили, на своє нещасте, непримиримі, з кождим зглядом радикальні, неґативні українські елементи, котрим і не в гадці бути вдячними Полякам, а переважно суть того погляду, що дни Поляків наспів час забирати ся до дому. Поучаюча історія великанського сегорічного страйку сельских робітників у східній Галичині змусила нарешті галицких Поляків застановити ся над ділом власних рук і пожалувати того, що піддержували ворожі Росії елементи. Тепер переконавши ся, що Українці суть злими союзниками, предпринимають Поляки рїжні средства, щоби забезпечити своє панованя у східній Галичині. Ми — каже Новое Время — глубоко переконані, що буде се даремна страта сил польских, котрі скорше чи пізнійше програють в російскім елементі східної Галичини, і для того радимо Полякам звернути радше свою увагу на головного ворога Поляків і цїлої славяншини".

Свої елюкубрациї кінчить Новое Время таким есенціональним для его поглядів і російської політики супротив Русинів характеристичним уступом: „Се не змінює правдивого положеня річи: східна Галичина є майже цїлком російска і російською позістане. Тому і не дуже смутимо ся тим, що якась часть того населеня бавить ся сепаратистичними забаганками. Час те все змете і буде мука".

Отсе суть важнійші думки статї „Нового Времени", а цікаві вони тим, що характеризують становиско офіціальної і піофіціальної Росії супротив Русинів. Се становиско повної неґациї а навіть і заповіді, що Росия вважає також руску Галичину за частину „отечества" та не дріма ся думки занять еї колись у свої обійми. До тої хвилї, — хвилї, коли Росия брутальною силою здавить Русинів, — наш рух національний представляє ся яко „польску інтригу" і сепаратизм а наше москвофільство, дихаюче лише вигибаючим вже рутеньством і російскими підмогами, виставляє ся яко властивий національний рух, спонзований Поляками і з окрема „російскими" аристократами в роді Сапіґів, Санґушків і Шептицких.

Становиско „Нового Времени" як і загалом російских політичних кругів не можна назвати инакше як самодурством, а се самодурство є тим дивнійше, що російскі, політики закидають рівночасно і Полякам самодурство супротив України. Цїле житє свідчить — против, наш національний рух кріпнув не лиш тут в Галичині але і на Україні, бурхає щораз сильчійшими филями, та се не шкодить панам — обединителям їзза зеленого столика удавати наївних, представляти польских верховодів, неменчих гнобителїв Руси як і самі господиновє з Москви та Петербурга, яко полеченків а навіть виконавців малоруского руху та тїшити ся надією, що остаточно і галицка Русь згине, борше чи пізнійше, під ударами обединительного російского шестука.

Становиско „Нового Времени" однак не тілько фарисейске але і крайно неполітичне. Коли принесло перед кількома роками небезпечне для Росії польске питанє то Росия розпочала „кокетничати" з Поляками, змінила курс і деякими полекшами справдї приєднала собі Поляків. За то з Русинами, що в послїдну пору підносили голову, Москва поступає инакше. Користаючи з напору Польщи на Русинів і нашого слушного обуреня, Москва думає, що прийшов час форсованя що дужше москвофільства і загарбати для себе Русинів, замість того, щоб станути як раз на противним становиску і даючи національні права Русинам, увільнити себе від небезпеченьства з боку тих власне кругів, котрих „Новое Время" et cons. виставляють як головних виновників українського „сепаратизма". А при тім дати приналежні права Русинам чейже менче „небезпечно" для цїлости Росії ніж „кокетничати з Поляками", бо Поляки сильнійші і можуть дуже легко вирости понад голови російских політиків, між тим коли Україна поки що слабша і мусїла-б довго попристати на національній автономії, не входячи в известию міжнародної право-державної организації.

Та панове-обединителї суть непоправні і їм все здає ся, що „незитий вюре на дєй моря поле" та „окуєживу душу" українського народу. Сей нарід зуміє повести боротьбу і против Польщі і Москви, а панове з „Нового Времени" нехай тимчасом потішають ся, що Сапіґа etc. а і вся галицка Русь — самі Москалї, та що вітре нас колись на „муку"...

Аґрарні реформи.

Вже вчера в коротких новицях згадували ми, що правительство застановляє ся над способами, як прийти в поміч дрібному рільництву і що проекти правительства займають ся головно справою звільнення селянських земель від ипотечних довгів та загалом квестию достарчення селянам вигідного та корисного кредиту. При тім замітили ми коротко, що, як в одного боку радо повитати треба зайнтересованє правительства долею селяньства, так з другого боку правительство повинно взяти ся до справи не після втертого бюрократичного шаблёну, але засягнути опінії компетентних і інтересованих кругів. З огляду на вагу справи, специально для нашого руского народу, що — без пересади можна сказати — есть націю хлопів, думаємо єю квестию розібрати трохи ширше.

Акции, яку правительство зачало тепер у напрямі деяких аґрарних реформ, есть на наш погляд хибною вже в самих формальних причин. Як вже замічено нами, правительство взяло ся до справи на звичайний бюрократичний лад. Справа обробляє ся та обдумує ся урядовою дорогою в бюрах міністерства на основі статистичних записів та урядових справоздань, але без живого контакту з справдїшним житєм і рїзнородними, а так нераз скомплікованими і в вісні статистичні та бюрократичні формулки недаючими ся обняти, відносинами реального бути. Коли правительство думає справдї серіозно приступити до поліпшена селянського положеня і щось реального та пожиточного зробити для хлїборобского стану, то першим его обовязком вислухати опінії безпосередно інтересованих та свідомих справи людий, а то тим більше, що аґрарні відносини в рїзних краях держави є не всюди однакові. Особливо-ж мусимо підчеркнути се наше домагане з огляду на східну Галичину, де аґрарні відносини дійшли до найвищого напружена і де розпаношила ся найвища нужда серед сільских мас, як се доказує минувшорічний масовий рільничий страйк, котрий певне в значній мірі спонукав правительство занять ся аґрарною справою.

Тож, приступаючи до розслїдженя аґрарної справи і думаючи шукати способів для заради лихому положению селяньства, правительство повинно зложити анкету чи прибічну раду з інтересованих людий та знатоків аґрарних відносин, а затим: аґрарних економістів, селянських послів, політиків та дневникарів і визначних селян та близько до них стоячих людий зпоміж інтелїґентних сфер. Головно ж з огляду на невисносне положенє нашого руского селяньства, мусимо домагати ся покликання до такої анкети компетентних Русинів, знатоків економічного положения нашого селянства.

Не менше і з мериторичного боку виходить, що правительство приступає до справи инак по бюрократичному і що воно навіть справи не розумів, чи ваги еї розуміти не хоче. Як звісно, вся акция правительства обмежає ся головно на квестию селянського кредиту; іменно, на справу звільнення селянських земель від обдовжень і достарчення особистого, а дешевого і неруйнуючого кредиту селянам. Таке поставленє справи цїлком еї не вичерпує, а тим менше може вдоволити воно нас, в виду крайного положения нашого селянства, що вимагає далекосягаючих реформ а не паліятив, котрі лишень відволікають полагоду справи.

В аґрарнім питаню безперечно найважнійшою і рішаючою квестию не есть справа кредиту, але справа землї, а іменно еї брак. Малоземельність та безземельність отсе найтяжша хороба нашого селянства. Досліди економістів, що займали ся хлопською посілостю в Галичині (Марассе, Будзиновский, Пілят, Франко), виказують, що пересічна хлопска власність у нас мало-що перевищає 3½ морґа землї та що понад 87% сельского населени се на пів пролетаризована або навіть майже цілком позбавлена землї маса, що в значній части, коли не в цїлости, живе з продажи своєї працї на дворскім ланї.

Вже економічні теорії навіть буржуазийних економістів (Міль, Джордж, Бретано і др.) признають виразно, що-до посідання і ужитковання землї треба брати на увагу цїлком инші моменти, ніж що до посідання і ужитковання движимого чи фабричного капіталу. Вже після згаданих, офіціальних економістів існуючого суспільного ладу, між землею а капіталом заходить основна рїзниця, бо коли земля находить ся лише в обмеженій скільности і не може бути довільно продукованою, та коли земли без'усїдньо потрібна всїм людям до жита і есть первісним даром природи, то противно капітал може збільшити ся без обмежени через довільну, зростаючу продукцию і не есть цїлком доконечною вимогою людової єґзистенциї. Рівно-ж, коли при збиваню нових капіталів відграває роль заключене людского знаня, хитрощів і спекуляциї та вложених капіталів, то противно при управі землї маємо до діла головно з двома чинниками: працею людских рук і творчостию природи. Тим-то і захопленє великих просторів землї одиницею, котра не має можности обробляти еї безпосередною працею своїх рук, а тим більше концентрация еї в руках експлуататорів та спекулянтів, являє ся найбільшою социальною несправедливостию. Земля повинна належати тому, хто має можність її своїми руками обробляти.

За сим промовляє і значно більша видатність дрібної рільничої продукциї при безпосередній і особистій стичности продуцента з рілею над великою продукциею більших земельних комплексів, що знаходить ся в руках одиниць.

Корисні-ж боки малої рільничої господарки дадуть ся і при малій господарці осягнути дорогою спільного примінення машин, спільного закупна інвентаря, навозу і насіня, спільного збування та перерібки рільничих продуктів і т. д. і загалом дорогою широкого пристосованя системи спільного і планового співдїланя.

Та поминаючи навіть всї згадані економічні та суспільні згляди, перехід землї з рук великих посідачів в руки працюючих селянських мас, есть для нас і національною доконечностию. Справа ся надто вже великому і надто богато писало ся та говорило ся та говорить у нас про неї, аби ще раз еї розбирати.

З усїх згаданих мотивів мусимо обставати за примусовим викупом великої земельної посілости в Галичині на річ працюючих селянських мас і сею справою, як основою аґрарної квестиї, повинно занятиси правительство в першім ряді, приступаючи до аґрарних реформ. Якою дорогою і якими средствами сего викупу належало би доконати, не тут місце над тим розводити ся. Одначе, коли вже доконано в недавних часах рівно далекосягаючих аґрарних реформ: знесеня панщини викупу сервітутів і т. д., то і ся нова реформа не насувала би більших труднощий від попередних, а то тим більше, що відносини (банкротство великої посілости і зростаючий голод селянства на землю) пруть з непоборимою силою в напрямі такої реформи. І лише через достарчене землї селянству можна справдї прийти сій перстві з помічною рукою.

Доперва на другім місци можна говорити про квестию земельного кредиту. Правительство, о скільки видно з его заходів, знов і до сеї справи бере ся поверховно. Саме достарченя дешевого кредиту селянам безусловно есть невистарчаюче. Першим обовязком правительства в тім згляді повинно бути звільненє селянської землї від обдовженя через викуп ипотечних довгів державою і конверзию їх на низькопроцентову і довготерминову державну повинну. Коли держава може десятками мілїонів субвенціонувати всїлякі пароходні товариства, цукрових баронів і т. п., то повинна з тим більшим оправданем заангажувати свої капітали в ратованю селян від передовшення землї. По сім щойно наступає справа достарчування дешевого кредиту на будуче, при чім безусловно материю землї належить звільнити від можности обтяжени довгами та обмежити

НА ДЕРЕВЦЯ і НОВОРІЧНІ ПОДАРУНКИ поручаєм

МАҐАЗИН ГОДИННИКАРСКО-ЮВІЛЕРСКИЙ ЮЛІЯНА ДОМБРОВСКОГО Львів. Гетьманьска 4.

Великий вибір перстенїв заручинових, обручок шлюбних, шпильок, ланцушків і ин. годинників малих і великих від найдешевших до найдорожших з першорядних фабрик женевских. 14—

право екзекуції до доходу з землї, згляднo до злишного капіталу з узглядненем певного minimum existentiae.

Побіч справи рільничого кредиту не повинно ся поминути справи сільскої лихви. В тім згляді ставив вже в галицкім соймі у своїм часі відповідне внесене д-р Окуневский, та воно там і загрязло ся. Рівно-ж і нїмецкий економіст профес. д-р Менґер порушив сю справу - науково, виказуючи цілком справедливо, що понятє рільничої лихви треба розширити на рїжні види, під якими вона скриває ся при платї за роботу, вигодженю збіжа на прожиток і засїв, контрактах купна-продажи, найму, поліття, услуг і т. д.

Вкінци, коли справдї маємо говорити о поліпшеню долї всего селяньства, то годї не звернути уваги на рільничих робітників (халупників, зарібників, наймитів, форналїв). Положенє фабричних і копальняних робітників значно облегчене відповідним законодавством, що управильнює час працї, нормує гігієнічні условини працї, піддав все те надзорови робітничих інспекторатів, вводить інституцию мирових судів, зложених з фабрикантів і робітників, з'обовязує до обезпеченя на випадок калїцтва, слабости і т. д. Такі-ж, чи анальоґічні, постанови повинні упормувати положенє рільничих робітників, а в першім рядї повинна стояти справа убезпеченя їх на случай калїцтва або слабости.

Отсе булиби реформи, які належало би перевести у нас, коли хоче ся справдї розвязати аґрарну справу і поліпшити долю селян. Де відносини так заострені, як у нас, і де мужик так крайно занепав, там паліятиви нїчого не поможуть, а тілько продовжать трохи аґонію теперішного положеня. Тож наші посли, що так славно боронили інтересів нашого селяньства в часї страйкової дебати і розвинули перед очима Австриї і правительства страшний образ нужди нашого селяньского народу, повинні сейчас з початком надходячої сесиї самі порушити в парляментї зі становиска інтересів наших селян і нашого народу сю справу. А коли правительство займав ся виготовленем відповідного проекту, стараєм наших заступників повинно бути — подбати, щоби вже при випрацьованю проекту в міністерствах покликано і заступників руского народу, головно-ж руского селяньства, бо знаємо, як тяжко описля перевести поправки до готового вже проекту.

Справи заграничні.

Австро-росийска умова в балканьскій справі.

N. fr. Presse подала з Берлїна вість з д. 10 с. м., що нїмецке правительство зістало в Відня довірочне повідомленє про результат переговорів ґр. Ґолуховского з ґр. Лямсдорфом. Однако про зміст того повідомленя відомо поки-що лише, що оба міністри згодили ся на деякі практичні запорядженя на сходї і що нїмецке правительство призвано глядить на ті запорядженя. Тепер веде ся межи Віднем а Петербургом корєспонденция, щоби умові Лямсдорфа з Ґолуховским надати окончену форму; описля дістануть о тім повідомленє инші держави.

Сю вість подали ми вчера в телеґрамах. Тимчасом майже рівночасно появив ся в Pester-Lloyd'ї півурядовий комунікат з д. 9 с. м., котрий відкриває найважнїйшу сторону переговорів обох міністрів заграничних справ. Каже ся там виразно і ясно, що петербурске і віденьске правительство, лишаючи всї инші держави на боцї, самі ведуть справу аж до кінця. Грецко-турецку і кретеньску справу полагоджувано зразу за радою ґр. Ґолуховского при помочи т. зв. концерту европейского, значить, за згодою всїх великих держав европейских. Однако згодом декотрі держави ухилили ся від участи в акциї. Наслїдком сего Австро-Угорщина заняла ся тепер справою сама. Pester-Lloyd каже, що турецкі керманичі державні так само, як і инші держави, нїчого ще не знають про зміст укладів між ґр. Ґолуховским і ґр. Лямсдорфом, але числять ся з ними і лише того одного жадають, щоби також і другі трактатові держави згодили ся на ті уклади. Є се звичайний викрут Порти, котрим їй удавало ся увільнити ся від всяких зобовязань, бо рідко коли не пощастило хитрій турецкій дипльомациї перетягнути на свою сторону бодай одну державу. „Але сим разом — додав Pester-Lloyd — не удасть ся Портї штука хочби для того, що Австро-Угорщина і Росия, взявши ся до річи, не бачать жадної потреби, щоби з ними доконче мусїли згодити ся і другі держави".

Впрочім, заповнює комунікат, нї звідки не буде жадної перешкоди. Нїмеччина вже згодила ся на акцию обох держав. Так само поступить і Франция хочби лише з увази на Росию. Італія теж згодить ся, скоро лише упевнить ся, що ґр. Ґолуховский і ґр. Лямсдорф не мають на гадцї розбирати балканьский півострів. Вкінци Англія може й не добачує в македоньскій справі так грізного небезпеченьства, як инші держави, але спроневірилась би своїм традициям, коли би відказала своєї помочи і прихильности в акциї, котрої метою є завести лад і справедливість в турецкій провінциї, полишаючи теперішний стан територияльний.

Комунікат „Pester-Lloyd-y" з многократним застереженем, що не розходить ся о зміну територий, як і се, що лишено на боцї европейский концерт, свідчить найліпше, що ціла австро-росийска акция має на метї спинити пожежу на Балканах та деякими реформами замилити очі потерпелинним славяньским братям. Що знов з такого поставленя справи найліпше вийде Росия з втратою Австриї, про се свідчать найліпше статї в тій справі росийскої преси.

Справи австрийскі.

Угодові конференциї.

На засїданю виконуючого комітету чеських послів до державної ради і сойму ухвалено одноголосно внесене Пацака і Ґеролъда, в котрім комітет заявляє, що предложені президентом міністрів язикові проекти суть неприхильні для ческого народу і з тої причини невідповідні, аби творити підставу переговорів з Нїмцями. Дотеперішний хід угодових конференциї не повинен впливати на дальшу тактику Чехів в державній радї. Внесеня, аби Чехи не брали дальшої участи в угодових конференциях, відкинено. Ухвалено внесене, аби на найближшім засїданю угодових конференциї Чехи предложили згадану ухвалу виконуючого комітету і рівночасно предложити власний проект управильненя язикової справи в Чехії. Принято також одноголосно внесене Едварда Ґреґра, аби утворений для зредаґованя проекту під комітет застановив ся над тим, чи не було би добре внести до цїсаря адресу в справі ческого язика.

Вчера пополудни були у Кербера нїмецкі члени угодової конференциї і заявили йому, що Нїмці не можуть позволити на таке розширене ческого язика у внїшнім урядованю, як се предкладає правительственний проект.

Партия Вольфа.

Дня 6. с. м. відбулись в Празї збори мужів довіря партиї Вольфа, в котрих взяло участь 200 людий. Посол д-р Чан референтував о програмових основах партиї і предложив проект партийної орґанізациї. Найвисшою інстанцією так для послів як і для всїх партийних справ має бути збір мужів довіря. Для посла є міродатний збір мужів довіря его округа. Сей збір не лиш має вибирати особу посла, але також остаточно рішати о его поступованю, політичних і инших справах. Мужі довіря мають також рішати, чи посол має мандат зложити чи задержати. Акцию в справі Los von Rom не узнано за обовязуючу точку програми.

В справі відносин сторонництва до инших нїмецких партий станув з'їзд на слїдуючім становищи: Виходячи з становища, що правдиву нїмецку політику партия уважає не за ціль для себе, але за средство до цїли, треба в народній справі довести до можливо солїдарного поступованя всїх нїмецких партий, а специяльно навязати приязні зносини з близькою партию людовців. Висказано бажане, аби сили обох партий не марнувались в безцїльній борбі. Узнано також за дуже пожадане утворене „народної ради"; яко спільної інстанциї для всїх людових партий. До виборців Шенерериция звернено ся з зазивом, аби всї свої справи передали Всенїмцям. Що до назви партиї, то остаточне порішене сеї справи віддано послам до ради державної, однак предложено їм, аби задержали без нїякого додатку назву „всенїмецка партия".

ТЕЛЕҐРАМИ.

Демонстрациї робітників.

Відень. В міськім бюрі посередництва працї прийшло вчера до демонстрациї. 500 робітників не хотїло вийти з льокалю, супротив чого прикликано поліцию, котра робітників витиснула на улицю. Демонстранти вибили всї шиби в Volksheim-i. Поліция кількох арештувала.

Берно. В наслїдок розпорядженя моравского намісника о заводових товариствах, прийшло вчера до головної демонстрациї перед палатою намісника.

Угода з Угорщиною.

Відень. Австрийскі міністри вже вернули з Будапешту до Відня. Д-р Кербер має вже в четвер повідомити офіциально парлямент о офіналізованю угоди з Угорщиною.

Державний замах.

Відень. Montags-Revue, орґан інспірований Кербером, грозить октройованем, упоминаючи парлямент, аби раз вже взяв ся до працї, бо в противнім случаю наступить розвязанє палати, октройованє язикових законів і обостренє реґуляміну.

Сенатори против сенату.

Білград. Кількох сенаторів зрезиґнувало з сідности сенаторів, мотивуючи свій крок тим, що суть в засади противні сїй институциї, т. є. сечатови. — Дневники доносять о кабінетовій кризї і говорять о можливости утворенї радикального кабінету.

Лїґа для людских прав.

Брукселя. Лїґа для оборони людских прав ухвалила ужити всїх средств, аби визволити доньку бельґійского короля кн. Людовику Кобурску з дому божевільних, де її замкнено за романс з офіциром Кеґлевичем.

Балканьскі торжества.

Білград. Вчера відбуло ся торжество 25-их роковин занятя Нїшу сербскими військами. З нагоди торжества король і королева призначили 80.000 франків на утворене шпиталю.

Венецуеля.

Каранас. Посол Сполучених держав Вовен, котрий переймив уряд заступника Венецуелї в переговорах з державами, вже виїхав до Вашинґтону. Венецуельске правительство повідомлено, що держави не гадають зносити бльокаду перед приїздом Вовена до Вашинґтону.

Лондон. Анґлїйске правительство одержало від президента Кастра ноту в відповідю на ноту держав. Нота є уложена в приязнім тонї, улекшуючім залагодженє спору в дорозї дипльоматичних переговорів без віддання справи до мирового суду в Гаазї.

Революция в Марокy.

Лондон. З Марока надійшли дуже грізні вісти. Християни утїкають з многих місцевостий в сторону берегів. Повстанцї мали побити війска султана. Султан мав рішити ся перевестись на східні береги.

Фез. Тут вибухли антісемітскі розруси. Вирізано 20 жидів. Всї консулї виїхали з Фезу. Мароканьский султан жде на повстанців над рікою Зелю.

Мадрид. В війску султана ширить ся страшна дезорґанізация. Воники спродають оружє і амуніцию претендентови, котрий за се дорого платить. Всї племена Кабилїв в околици міст Таза і Фезу держать з претендентом. Султан казав пильнувати свого брата.

НОВИНКИ.

— **VIII з'їзд польскої социяльно-демократичної партиї в Австриї** відбув ся в днях 4—7-ого с. м. в Перемишли. В з'їздї взяло участь 73 делеґатів з рїжних міст Галичини і Шлеска та були присутні три репрезентанти рускої социял-демократиї: д-р Сенета, С. Вітик і Т. Мелень, в котрих послїдний зложив з'їздови привіт іменем руских социяльних демократів. На дневнім порядку з'їзду стояли слїдуючі справи: справоздане заряду партиї, справоздане парляментарне, партийні видавництва і преса, партийні фонди і справоздане касове, вибір нового заряду партиї, аґітация, орґанізация і партийний податок та справа обезпеченя робітників на старість. — З усїх вичислених точок найбільше часу заняла справа рільничих страйків. Задля интересности справи для нас подаємо тутки коротший хід дискусиї над сею точкою, застерігаючи собі наші уваги до дальшого числа.

Справу страйків аґрарних референував послів польскої социял-демократиї, посол Дашиньский і референував її доволї побіжно та поверховно. Посол Дашиньский зачав від того, що польскі социял-демократи інтересують ся хлопским положенем вже від 1894-ого року, коли на львівскім з'їздї вперве загворено про аґрарну справу. Пізнїйше зачала ся практична робота. В часї виборів з 1897-ого року социяльно-демократична партия вперве зачала аґітувати серед селян. Заложено в Кракові ґазетку „Prawo ludu". Головно однак звернули ся очи партиї на хлопів від рільничого страйку. 87% селяньства се малоземельні нуждарі, що мусять робити на паньских панах; 10% се середні хлопи а зникаюча решта се хлопи-богачі. Хлопа-нуждара тисне крім дворского визиску ще й адмінїстрацийно-податкова машина. Великий рух на селах легко подавити. Але поволи хлопи осьвідомлюють ся. Великий хлопский рух, що міг зробити переворот в галицких відносинах, загирила зрада Стояловского і нездарність людовців. Се є доказом, що до розвязаня хлопскої квестиї є покликані „лише социял-демократичні елементи". Нияки „нїхто не йде на село з ясною програмою" (?!), а робить се „лише" социял-демократия. Однак між социяльними демократами веде ся суперечка, бо „чеяснiше, що почати з дрібноземельною посїлостию хлопа". (Дуже ясно, коли так!) Розвязка сеї справи ще не доконана і належить до будуччини. Поки-що треба малоземельного хлопа боронити від лихви, повений і т. д. Кавєцкий каже, що треба лишити хлопови его власність, а в социялїстичнім устрою будуччини він певно сам оставить еї в виду користий коллективізму. Хлопа можна скріплять через рільничо-господарскі спілки і т. п. (того социяльні демократи не роблять!), бо через се стане він спосібнїйший до борби, а крім того розширить ся внутрішний ринок на вироби промислу. — Що-до безземельних хлопів, а таких є около 1 міліон душ (служба дворска і т. п.), то тут всї социял-демократи є одної думки. Сї люди, хоч заголюкані, є спосібні до социял-демократичної орґанізациї. Тілько треба взяти їх в опіку, так як се зробило ся по містах, а терроризоване їх устане. На селї можна примінити всї способи борби уживані по містах. Треба орґанізувати страйки і бойкоти та закладати взаємні хлопскі товариства для оборони економічних інтересів і самопомочи хлопів. Посол Дашиньский закінчив загальні свої виводи конклюзиею, що поміж міськими робітниками а хлопами нема нїякої рїжници, о скільки хлоп виступає як наємний робітник — так що можна сказати, що социял-демократам не треба на селї нїякої осібної програми, бо і так остає до розвязаня тяжка теоретична справа дрібної хлопскої власности. Що-до рільничих страйків на Руси, то була се „чисто економічна" борба „мимо криків всеполяків і всерускиїв" (sic!), що хотїли би хлопови, борючому ся о 8-ий сніп збіжа, вложити до кишеї правно-державну програму, звернену против теперішного устрою Галичини (з польским верховодством! *Ред.*) Вкінци поставив посол Дашиньский такі резолюциї:

„З'їзд заявляє: Рільничий страйк, що вибух минулого року в східнїй Галичині, був доконечною обороною визискуваних хлопів против надто низьких робітничих плат, системи дворскої лихви і економічного упадку загалом. Визискуване сего оборонного руху придавленої маси працюючого люду рїжними шовіністами, без огляду на їх походженє, есть классовим фальшом(?) і підступом, ворожим людови. В інтересї так тяжкого еще у нас способу борби, як рільничий страйк, треба передусїм дбати о классове усьвідомленє рільничого люду польского і руского і о викликанє почути солїдарности інтересів спільних рільничому людови обох народів. Сего можна буде доконати в тїснім порозуменю з українско-рускою социял-демократичною партиею в Галичинї. Треба енерґічно виступати против неуважного і нечисловго ся з условинами та силами устроюваня рільничих страйків, як рівно-ж против загирюваня інтересу страйкарів непокликаними посередниками, котрі часто є классовими ворогами хлопа. — З'їзд узнає, що доконче треба розпочати енерґічну аґітацию задля орґанізованя і усьвідомленя рільничого люду на основі певної програми, обіймаючої всї классові інтереси рільничого населеня. В тій ціли треба установити в партиї відповідну орґанізацию, що на будучім з'їздї могла би предложити проект повної програми, а тимчасом заняла би ся переведенем ширшої орґанізациї хлопских мужів довіря. Подробиці має обдумати партийний заряд".

В дискусиї над сим рефератом промовляв перший д-р Ґумплович з Кракова, ставучи на відмінним становищи від Дашиньского. Відносини між дрібною а великою господаркою, по его думцї, цілком не є подібні до відносин між фабрикою а малим варстатом. Розвій рільничої господарки в нашім краю цілком не виявляє анальоґічних тенденций до промислу. Хлоп волить еміґрувати, ніж остати безземельним наймитом. Борба веде ся між обшарником а дрібним хлопом. Сему послїдному треба помагати через закладане продукцийних спілок, кас, і т. д. Треба викупляти велику земельну посїлість. Здорові виводи Ґумпловича стрінули ся однак з острими нападами инших бесїдників (теоретиків, котрі самі не знають, чого хочуть), бо се було би „залишенем классового становища" і кокетованем з консерватизмом, як казав делеґат Гекер з Кракова. Делеґат Реґер зі Шлеска говорив про спосіб хлопскої господарки на Руси — як то кажуть — „смалені дуби", а д-р Диямант зі Львова займав ся більше господаркою великої посїлости ніж малої. Замітний дуже для нас — хоч на жаль в злім змислї, — був упавший в сїй дискусиї голос Русина п. Вітика. П. Вітик пересьпівав знов те саме, що вже говорив на хлопских зборах в Дрогобичи і в „Спільній Науцї" у Львові та що було переказане в Naprzodї і нами скритиковане в „Дїлї". Вилаяв „національстичних блаґерів" з „Дїла", доказав голословними фразами, що рускі національні і не кивнули пальцем при страйку, коплув доживаючих свого віку руских радикалів, звуги їх програму мішаниною рїжних програм, вилаяв руских послів, що в парляменті „нужденно" списали ся, чого доказом д-р Корель і п. Взрвіньский, коли противно „виступи социял-демократів звернули увагу цїлої Европи". Далї п. Вітик подарував великодушно Полякам руских хлопів-латинників, зачисливши їх до Поляків і взиваючи польских социял-демократів їти на Русь для орґанїзованя сих „польских хлопів" та „напятнував шовіністичні wybryki руских національів" і т. д. і т. д. Загалом промова п. Вітика робила враженє надто вже несмачного залицяня прислужного Русина до социял-демократів пануючого народу шляхтичів. Яку би видумати програму для орґанїзациї хлопів в социяльну демократию, п. Вітик не знав і рада принята поки-що резолюцию п. Дашиньского, що й стало ся. Зі страйкової дискусиї замітний ще заміт п. Мозмера з Бучача против співпартизантів, що вони місто річево брати ся до річи, сварять ся о першеньство і заслугу в викликаню страйку. — Се було би що найцїкавійше зі з'їзду.

— **З нинїшним числом „Дїла"** розсилаємо яко надзвичайний додаток повість Вазова „Під Ярмом". Від тепер сю повість як і печатану в додатку повість А. Чайковского „Власними Силами" будемо видавати на переміну.

— **Впреосв. Митрополит** — після одержаних нами нині вістий — має ся лїпше. Ніч критичну з вчера на нині перебув Митрополит в сильних потах, почім горячка обнизила ся.

СОЮЗ КРАВЦІВ
ПЛОЩА ГАЛИЦКА ч. 7
(Там де Театральна кавярня.)

Одинокий у Львові маґазин готових уборів, **зроблених в краю!**
Материял добірний — ціни найприступнїйші. — Цілі маринаркові ґарнітури від 8 зр., фракові, сурдутові від 25 зр., пальта від 15 зр., штани від 3 зр. 50 кр., студентскі блюзки від 5 зр. 48 1—5

— **Мобілізують ся.** Знов новий повітовий з'їзд, дальший мобілізаційний етап польскої гакати. Відбув ся в Збаражи 10 с. м. при участи — коли вірити Gaz. Narodow-ій — около 1000 осіб. Збараж має в польскій історії деяку традицію, отже се послужило делеґатови польского центр. комітету, д-рови Козловскому як догідний конік, на котрім міг будячно пускати патріотичні фаєрверки, немов то Збараж від давен-давна становив запору перед турецкою, татарскою та козацкою навалою, немов всякі збаразькі вельможі надїляли доохрестне населенє польскими благодатями, немов засїяли цїле Поділє не лише костелами але й церквами. На щастє, польска щедрість невичерпана. Як в давнину, так і тепер Поляки не перестануть сповняти своїх „народових" обовязків, наставлять мужну грудь против ворожих (т. є. руских) затїй і розібють на прах всякі змагання „апостолів ненависти". Треба лише постарати ся, щоби руский нарід зрозумів як спїд безмежну польску опіку, котру ті апостоли ненависти представляють у фальшивім сьвітлї. І до сего власне стремить переводжена тепер орґанїзация, се становити-ме головний обовязок повітових комітетів мужів довіря. Їх дїяльність має оперти ся на найширшій автономії, невязана якими небудь шабльоновими приписами. Не в кождім повітї дадуть ся примінити однакові средства. Се вже залежить від більшої або меншої відпорности руского елєменту. На всякий случай центральний комітет може служити спеціяльними вказівками, як належить найуспішнїйше усунути те, що нарід терпить, і найскорше перевести его „unarodowienie". Инші бесідники не хотїли також в своїй печалливости до народу лишити ся по заду. Кс. Цїсло з Токів бажав би вибудувати як найбільше косцюлків, каплїчок і вирівнати у руских сердцах польского хлопа національну сьвідомість, бо „w żyłach wielu Polaków płynie wiele krwi ruskiej, a w żyłach Rusinów wiele krwi polskiej; Bóg nas złączył, a rozłączyć nas prag[illegible]lko agitatorowie, którzy wyzyskują domowe [illegible]nie!" Инші радили старатись, щоби польскі хлопи на Руси говорили лише по польски, що може стати ся, коли вдасть ся змаганя товариств Szkoł-n ludow-ої і Oświat-n ludow ої. Руські школи валивають на дїти шкідливо, бо богато у них учителїв соціялїстів та радикалів. Піднесено навіть деякі економічні питання, як ширеня замилування до садівництва, пчільництва, заснованє кулок рільничих, позичкових кас, Sokoł-ів. Остаточно вибрано комітет повітових мужів довіря, котрий уконституував ся в сей спосіб, що презесом став маршалок Щасний Незабитовский, заступником Ґабришевский, скарбником бернардин кс. Гурский, а кореспондентом Щепановский. З'їзд скінчив ся тим, що учасників заведено до захоронки п. Незабитовской, де малі дїти в сукманах та конфедератках представили „яселка".

— **В справі „матрікельфірерскій"** писали ми в передпослїднім ч. „Дїла" в тім дусї, що нашому духовенству треба приймати польскі урядові письма, коли уже так рішив адміністрацийний трибунал, але анї їх *розуміти*, анї — тим менше — по польски відповідати на них *не має обовязку*, що в таких обставинах є єдино згідне з нашою народною честию — лише відіслати дотичній власти таке польске письмо з просьбою о руский переклад. Редактор клерикально-шляхотского „Przegląd-a" п. Л. Масловский страшенно скривив ся, перечитавши нашу статю, завваживши, що то є дуже „прикрою річию, що „васынь народовосцьова" між Поляками а Русинами дійшла аж до того степеня, що польске письмо для Русина стало ся річию неприємною." Побожний п. Масловский не радить „дальше бити молотом у той „ґвоздь" і вбивати его що раз глубше". Агітацию „Дїла" в тім напрямі називає „шкідливою", а раду, „аби капланї попереднї сьвядоме кламства" — „здрожи-ою", хоч буцїм і своїх „родакуф" закликує, аби нїбито „унїкалї" усего, що лише дразнить руске духовенство." Лишаємо на боцї фант, що той сам п. Масловский колись, „во время оно", переклав на польску мову цїлого Дарвіна, а відтак, коли „Ляндербанк" і шляхта добре заплатили — нагло знобожив ся — а скажемо тїльки, що нїякі закони, ні релїґійні, ні правні, ні навіть етичні, не зобовязують нас до розуміня польскої мови, отже і о мнимім „кламствї" не може бути бесїди. Противно, знаємо те, що і сьвіт і Бог, кажуть свою нацию любити і прав її остоювати.

— **Австро-угорский Банк** починає з 1903 р. свою дїяльність в Сполучених Державах північної Америки, заложивши свої бюра в Ню-Йорку. Банк зареєстрований з основним капіталом 100.000 доларів і резервами в тій самій висоті. Банк буде полагоджувати справи торговельні, пересилку грошей і т. д., що до тепер для Австро-Угорщини виконували виключно нїмецкі банки. Kurjer Lwowski, пишучи о тім, зазначує, що банк може віддати великі услуги, коли буде обсаджений Поляками, а свого часу Стапіньский будучи в Америцї, заохочував еміґрантів до кольонїзациї галицкої Руси, обіцюючи кольонїстам з Америки легкий кредит. На чолї австро-угорского банку стоїть тепер звісний русиноїд Вінїньский.

— **Москвофіли спускають з тону** і замість заповідженого колись „всенародного" вічу скликують на день 2 лютого до Львова „съѣздъ мужей довѣря". Над чим будуть радити сї мужі довіря (а о скільо знаємо, будуть там також і люди „недовіря"), „Галичанинъ" не подає.

— **Доля наших еміґрантів.** Каліфорнійскі дневники доносять о кровавім конфліктї між галицкими а американьскими гірниками в Angelos. Американці від давна дивились кривим оком на „заволоків" з Австриї, але иногдї при випитї прийшло до колотнечі і бійки. А що там всьо хапає від разу за револьвер, то прийшло до проливу крови. Одного Русина Михайловича застрілено а кількох з руских еміґрантів тяжко поранено.

— **Подяка.** Преосв. Е. Чехович з Перемишля подарував для Буреи св. Іоана Хрестителя в Дрогобичи 50 К і таку-ж квоту для „Шкільної Помочи" в Самборї на річ удержуваної тим-же тов-ом бурси ім. св. Володимира. Заради обох товариств присилають нам до оголошеня теплі подяки для Преосв. жертводателя за сей щедрий дарунок з нагоди Різдва.

— **„Польска ґоспадарка".** По сьвіжім пожарі Борислава, донесено спершу, що шкода виносить 1 мілїон корон, відтак комусь залежало на тім, аби тоту шкоду зменшити до 600.000 К. Однак після наших найновійших інформацій справдїшна сума шкід зі спалених шабель, маґазинів, домів і т. п. виносить до 2 мілїони корон. З того видно, що були там якісь чинники, які хотїли справу затушувати — справдїшний стан шкід був їм не на руку. Далї доносять з Борислава, що там панують просто неможливі відносини; анї огневої сторожі, анї відповідних сикавок, анї нїчого. Коли огонь вибух, то прибуло 3 людий з одною сикавкою, але — і у сей був вуж попсований! При такім станї річи очивидно ратунок був цїлком неможливий. Нема то так як польска ґоспадарка!

— **Нова афера.** Deutsches Volksblatt доносить в надзвичайнім виданю, розповсюдненім плякатами, що небавом має наступити розвід ґр. Львовай, б. архикняжни Стефанії з сї мужем, за котрого вийшла за муж перед двома роками. Ґр. Львовай покинув її, хоч і не урядово, і виїхав з полудневої Франциї, не подавши навіть місця, куди удав ся. Донесенє „Volksblatt-y" піддержує орґіналними вістями також віденьска „Zeit", натомість „Neue freie Presse" подає донесеня, в котрих вість про розвід представлена яко видумана і неправдива. Найближші дні принесуть мабуть в тій сенсацийній справі позитивнїйші дати.

— **Справа Козїцкого.** Перед двома місяцями наробила у Львові великого гамору афера Козїцкого, Українця, студента з Росиї, котрий через необережність пострілив д-ра Подка Наркевича в ногу і дістав ся за те до арешту. Поліциї хотїло конче навязати ту справу з якимсь анархістичним заговором, окружили її великою тайною і слїдила навіть деяких Русинів. На жаль не удало ся їй стати славною, бо показало ся, що Козїцкий не мав на цїли нїякої політичної агітациї, тому відсидївши місяць арешту за необережне поведенє з револьвером, поїхав оногдї спокійно назад до Росиї, до мав родину.

— **Дволїтна служба військова.** Вже від кількох днів кружить в австрийскій пресї чутка про деякі реформи австрийской армії, які стали предметом послїдної коронної ради. Між иншим потїшались наше людство надією заведеня дволїтної служби військової, а тим самим зменшенєм величезного тягару, що так діймаючо гнете найлучшу частину горожан. На жаль ся чутка явилась поки-що передвчасною, сама-ж думка скороченя військової служби як на теперішні обставини прямо неосущимою. Звісна річ, що вже теперішний презенцийний стан числом 334.000 мужа, навіть при задержаню трилїтної служби, вимагав побільшеня нинїшного контінґенту рекрутів о 71.000 мужа, а се дасть ся перевести лише в той спосіб, коли внесе ся ті пільги, на основі котрих приділюють рекрутів до доповнюючої резерви. А що военні власти справді зажадають підвищеня презенцийного стану, так доповнююча резерва мусить без сумніву з часом щезнути, згляднo успіва фізичного удібненя будуть змінені в тім напрямі, щоби як найбільше люда можна потягнути до чинної військової служби. Подібно мусить вчинати Франция, коли хоче аредукувати військову службу до двох лїт, а рівночасно задержить сей презенцийний стан. Навіть в Нїмеччинї дволїтна служба потягнула сейчас до сповнюваня військових обовязків 18.000 людий, яким впрочім прислугували після давнїйших приписів всякі пільги. Так отже справа із скороченєм службового обовязку не представляє ся так просто, як се на перший погляд могло-б здавати ся. Всякий уявіне собі, що після скороченя військової служби одна третя часть вояків по вислуженю двох лїт буде відпущена, а через те вредукують ся в тій самій пропорциї видатки на військо. Тимчасом з мілїтарних і політичних огляднів держава „мусить" презенцийний стан армії принайменше задержати, коли не підвищити, наслїдком чого по відпущеню третього презенцийного року два перші мусять ся скріпити о 50%. Відповідно отже до сего теперішний контінґент рекрутів 103.100 мужа після заведеня дволїтної служби військової треба-б підвищити на 154.650, а проектований в нових військових законах контінґент 125.000 на 187.000 мужа. Се лише перша консеквенция дволїтної військової служби, яка домагаєсь лише більше крови. Але до неї прилучають ся многі инші конечности, що домагають ся більше грошa. Між иншим военне образованє в часї дволїтної служби мусить стати далеко інтензивнїйше, чим се дїяло ся доси за три роки. Такі то гадки підносять ті, що розважить проект скороченя військового обовязку із становища державної „конечности." А що інтереси державн не все годять ся з інтересами держав, се вже инша річ.

— **Село в Росиї.** Під заг. „Вільне господарчай наслїдних 45 лїт" вийшла недавно книжка, котру написав Бехтєев, член ради міністерства рільництва, чоловік, котрий провів майже цїле житє на селї, тому і подає дуже точні і вірні дати в своїй книжцї. Управа земиї — пише автор — стоїть нечувано низько. Із загального числа 103.9 мілїонів десятин земиї 39% лежить відлогом, коли прим. в Нїмеччинї стоїть неужитком ледви 5·9% земиї. Добробит селян упадає з кождим роком. В Орловскій ґуберниї було в 1880 р. 22·8% господарств, що не мали коний, а в 1893 зросло те число до 38·7%, так само 31% обходили ся без корів, а в 1893 р. зросло те число до 42·5%. Подібно дїє ся і з більшою посїлостию, котра за яких 70 лїт цїлком пропаде. В 1859 р. посїдали більші властителї 79 мілїонів, а тепер мають вже лиш 55 мілїонів десятин. І число худоби та ей вивіз за границю зменшав ся, бо коли в 1872 вивезено за границю 44 тисячі, в 1899 р. вивезено лиш 9 тисяч штук, а вивіз бавор обмежив ся в тім часї з 579 на 64 тисяч штук. А коли зважить ся, що і на ваґі стратила худоба о 2·5 пудів на штуці, то значить що лихо випасав ся.

Давний добробит селян в Росиї з перед 40 лїт належить вже нинї до традициї. Найліпше село ось-так виглядає: Маленька, нужденна хатчина, в котрій вже не жив, але лиш вегетує здеґенерована з браку поживи селянська родина, одїта лахманами. О давних ходаках місцевого виробу, о подушках і перинах нема і бесїди; кожухи не істнують, а одна пара теплих чобіт служить за обув цїлій родинї. Постелї нема, а сплять люди на голих лавках. Їх страва — се розкушена горячою водою крихта квашеної капусти, картофлї, каша і чорний хлїб разовий, а напій — се гидка біла теч із завваженої муки. Про мясо, солонину, масло, сайї нема і бесїди, хиба в дни великих празників. Хатнє посудів нема, бо що лиш було, попродано на заплату податків. Фізична деґенерация населенє звернула на себе увагу міністерства війни, бо що раз менше здібних до війска рекрутів. — Дальше з'убожіне вже майже неможливе; з хати селянської нема вже що більше продати. Податкові залеглости ростуть з кождим роком. Селяни тратять охоту до працї і ощадности, бо що зароблять, забере поборець податковий. Не дивота, що селянство апатичне, бо пересвідав, що гірше ему вже не може бути, а з голоду не дасть ему загинути правительственна поміч, котру характеристично називають „царскою порцией". Додати треба, що оно п. Бехтєева дотичить найурожайнїйшої ґуберниї, де голод від 10 лїт став ся хронічним явищем.

— **Товариство автономічних функціонарів** вже небавом буд[illegible]торя опіку[illegible] с. м. до Лы[illegible]

— **Кара з[illegible]** ведено перед львівским судом карний процес против цїлої шайки картярів, котрі лїтами управляли в деяких львівских кавярнях, головно в „Театральній" і „Метрополь", на широкі розміри газардову гру в карти. Богато людий, що дались втягнути в сїти заводових шулерів, потратили поважні суми, доходячі часом до кількатисячних, так що вкінци ділом мусїли заняти ся власти і потягнули до карносудової одвічальности цїлу юну виновників. Богато з них викрутило ся, але пятьох найбільших шулерів таки засуджено вчера на грошену кару. Вирок представляє ся ось як: Мошко Позамент на 1.750 К, Любінґер, Ліпшіц, Муньо Райс, Сімон Райх, Шехтер і Янович (властитель кавярнї „Метрополь") по 1600 К, Брон. Махнівский, Вол. Шашкевич, Генр. Зільберфельд і Кеслер по 600 К, а д-р Голомб на 400 К. гривни. Засуджені приняли вирок. На случай нестягальности гривни мають перемінити ся на один день арешту.

— **Ані тобі, ані мені.** В ґерманізованім Познани, де завзята борба кипить між Нїмцями а Поляками, радні міста, розділені на два ворожі табори, не могли згодитись на вибір посадника міста, бо одні не хотїли Нїмця, а другі Поляка. Справа закінчилась так, що вибрано посадником адвоката, д-ра Левіньского, по назвиці Поляка, по переконаню Нїмця, а своїм походженем — жида.

— **Смерть кінського злодія.** В Малечківцях коло Глинянної-Наварії оперували від довшого часу кінські злодії так, що не мож було дати собі з ними ради. Жандармерия дізнала ся, що на чолї з'орґанїзованої шайки стоїть Михайло Тарнавский, але годї було его зловити. Аж мин. тиждня, з середи на четвер, переходив жандарм Перець в ночи коло фільварку і зачув незвичайний рух в стайни. Підступивши скрито близше, побачив, як сїмох „операторів" вже мали коні виправоджувати. Жандарм вистрілив в них і злодії розбігли ся. Одного догонив аж в Васївці. Але коли повернув зі своїм полоном до двора, застав там о кілька кроків під шпотом нежившого Тарнавского, котрий погиб від его вистрілу.

— **Дрібні вісти.** Заряд нїмецких почт намірає утворити телеґрафічне полученє без дроту між Берлином а Львовом. — Співробітник Gaz. Lwowsk-ої д-р Вонькowский переносить ся 15 с. м. на нове становище до пресового бюра у Відни як референт польских справ. — Дворска посліність п. Тустановского, Черче, пов. рогатинського, виставлена на перцелящию. — Австрийска жандармерия одержала до служби нове тако, спаджене з корку і обтягнене зверху брунатним полотном, наслїдком чого зменшено вагу накрити голови з 60 дкґ. на 30 дкґ.

— **Рахунок Красвого Товариства кредитового урядників і сьвящеників стоваришеня зареєстрованого з обмеженою порукою у Львові за місяць грудень 1902.**

	Кор. сот.
I. Стан довжний:	
1) Уділи членів	8.385·11
2) Фонд резервовий	438·15
3) Вкладини щадничі:	
а) стан на почат. місяця 37.805·36	
б) вложено в грудни 8.268·72	
разом 46.074·08	
в) вийнято в грудни 3.255·90	
Позістає з кінцем листопада	42.818·18
4) Сальдо побраних процентів	1.683·04
5) З рахунку різних сторін	85·47
6) З рахунку провізиї від посередництва в обезпеч. жит.	16·30
Сума	53.426·25
II. Стан чинний:	
1) Пожички удїлені на скрипта і вексиї:	
а) стан на почат. місяця 37.465·55	
б) удїлено в грудни 13.226·—	
разом 50.691·55	
в) сплачено в грудни 2.418·65	
Стан з кінцем місяця	48.272·90
2) В Щадниці почтовій (оборот чековий)	239·84
3) Льокациї в товариствах і банках	2.439·91
4) Сальдо коштів адміністрациї	127·89
5) Движимости	409·40
6) Кошти заснованя	694·81
7) Готівка в касї з днем 30. листоп.	1331·50
Сума	53.426·25

Членів прибуло 19, убуло 0, остає з кінцем грудня 1902 всїх членів 209 з 237 деклярованими удїлами в сумі кор. 11.850— Удїл членьский 50 Корон платний також ратами; вписове 2 Корон. — Товариство принимає вкладки щадничі в кождій висоті і опроцентовує їх по 4½% почички удїлові на 7%. Також посередничить Товариство в заключуваню обезпечень житнних всякого рода. Адреса: Львів, Ринок ч. 10.

Львів дня 31. грудня 1902.

Дирекция.

Ів. Бачинский. Ал. Сереґинович. Ґр. Гронк. в. Т. Лежогубский, Др. Ярослав Олесницкий.

Переписка Редакциї Вел. в. Гр. Т. є Бер. вим. Просимо присилати фактичне спростованє а радо помістимо. Натомість не можемо вимагати імени дописувателя анї спонукувати его до сего оголошеним надісланого нам письма.

Хвалите Господа з небес!

стороні друку, а не як є календарі „Просьвіти" на рік 1901 подано лише 234 сторін друку.

ЦІНА: *I. На звичайнім папері з образком Преч. Діви Марії:*

1) Молитвеник брошурований . . . 1 к. 20 с.
2) справдешний цїло в полотно з одвітними відтисками в шабатуркою . . 1 к. 80 с.
3) справдешний цїло в шкіру з золоченями і відтисками в шабатуркою . 2 к. 40 с.

II. На целюлоїнім папері з чудово гарним образком Ісуса Христа:

4) брошурований . . . . . 1 к. 40 с.
5) справдешний як під 3) з додатком золочених берегів . . . . . 3 к. 20 с.
6) справдешний як під 3) з додатком золочених берегів і гарної скринки [кашири] . . . . . 3 к. 60 с.

Сей молитвеник можна дістати в канцелярії товариства „Просьвіта" у Львові, ринок ч. 10.

☞ На кошти треба прислати 45 сот. ☜

Курс Львівский

з дня 12 н. ст. Січня 1903.

Акції на штуку без купона.	Плат.	Жад.
Банку гипот. галиц. по 200 кр. в. в.	538 —	550 —
Банку для торговлї і промислу 200 кр.	— —	310 —
Банку кредит. гал. по 200 кр. в. в.	— —	— —
Земл. гал. Кар.-Людв. по 200 кр. м. к.	— —	— —
Залїз. Львів.-Черновц.-Ясси по 500 кр.	76 —	875 —
Листи заставні по 100 кр.		
Банку гипот. гал. 5% в. в. лькос. з 10% прем.	113 —	— —
Банку гипот. гал. 4½% в. в. лькос. 50 л.	100 —	100 70
„ „ „ 4% 60 л. по 200 кор.	92 50	93 20
„ краєвого 4½% в. в. лькос. з 51	101 30	101 70
„ „ 4% в. в. лькос. з 57 л.	97 80	98 20
„ кредит. кредит. 4% (I. емісиї)	96 50	97 20
„ „ 4% лькос. з 41½ л.	96 70	— —
„ „ 4% лькос. з 56 л.	96 70	97 40
Облиґи по 100 кр.		
Галиц. фонду пропінаційного 4% в. в.	99 20	99 90
Буков. фонду пропінаційного 5% в. в.	103 50	— —
Комунальної Банку краєв. 5% (II. емк.)	102 —	102 70
„ „ „ 4½% (III. емк.)	100 50	101 20
Довізних краєвої з 1873 по 5% в. в.	— —	— —
Довізних краєвої з 1880 по 4% в. в.	94 60	95 20
Комунал. Банку краєв. по 200 кор.	91 —	95 70
„ „ 4½% 4-ох емісій	101 —	101 70
Льокси:	в. с.	в. с.
Члени Краєвого по 20 кр. (40 м.)	70 —	76 —
„ Станиславова „ „	— —	— —
Монети:		
Дукат цїсарський	11 20	11 40
20 франків	19 —	19 20
100 Рублїв срібних	250 —	254 —
10 Рублїв паперових	252 —	254 —
10 марок нїмецких	116 60	117 40

40.000 корон виносить головна виграна віденьского товариства штук і промислу по 1 коронї. Звертаєм увагу наших читачів, що тягненє відбуде ся невідкличнo 15 сїчня 1903 і всї виграні виплатить продавці готівкою о відтягненю 10%.

Надіслане.

Спеціяліст недуг **горла і грудий**

Д-р ЕВГЕН ОЗАРКЕВИЧ

довголітний лікар клінічний і заведення пічничого в Щавниці, ординуя постійно **у Львові, ул. Коперника ч. і., II. пов.** (Народний Дім).

609 30—7

ПОДЯКА.

Уважаю своїм святим обовязком зложити отсим Високоповажаному пану Зиновію Левицкому, докторови всіх наук лїкарских в Коломиї прилюдну, горячу і сердечну подяку за повні посьвящена труди і заходи в вилїченю моєї одинокої доньки з тяжкого тифа.

49 1—1 *Юрій Жук*, парох в Вербиці.

Коперницкий і Сип

оптики і механїки, Львів, площа Галицка ч. 1,

поручають

НА ДЕРЕВЦІ

біноклї дамскі і мужескі в найновїйших і найлучших гатунках, дальковиди, барометри внизшині і особні, тепломіри особні і т. д. Цїкавки і окуляри золоті, платировані і позолочувані. Великий вибір рїжних моделїв машин парових, льокомотив і комплетних поїздів, електричних моторків і т. д. Поручена з провінції відворотно за побранем.

Переписні рускі картки низше ціни!

Гайдамаки I. 16 карт	96 сот.
Гайдамаки II. 12 карт	75 сот.
Історія Руси-України 12 карт	80 сот.
Гоголь: *Українські оповідання* 16 карт кольоров. рукою	1 кор.
Гоголь: *Тарас Бульба* 16 карт	96 сот.
„Отче Наш" 16 карт кольорованих	45 сот.
Любистки. (Любить, не любить, в ожиданю, перший лист, се він! мрій, покинена) 6 карт	40 сот.
Шевченка: *Тополя* 8 карт кольорованих рукою	80 сот.
Віра, Надія, Любов 3 карти	20 сот.
Карпати 10 карт кольорованих	75 сот.
20 галицких типів кольорованих рукою	1 к. 20 с.
100 карток сортованих franco	2 к. 45 с.
100 карток сортованих в найлїпшім виборі franco	4 к. 50 с.
6 Циганів	20 сот.
20 карикатур (рїжних)	1 кор.
4 переписні листки акварельові пречудно викінчені	30 сот.
20 Secession, найновїйші картки	1 кор.
20 мішаних цьвітів	60 сот.
20 переписних листків мішаних	60 сот.
20 Bronnilber „Secession"	1 к. 40 с.

поручає поки вистарчить наклад

АНТИКВАРИЯ ҐРУНДА

Львів, Театральна ч. 16. 41 1—6

Знаменитий

МІД ДЕСЕРОВИЙ КУРАЦИЙНИЙ

в власної пасїки в 5 клґр. пущі за **6 К. 60 с.** оплачено.

Всї відбиратели дуже вдоволені.

Вельми займиву брошурку д-ра Цесельского о ужитю і успішности курацийного меду висилаю даром і оплачено.

742 24—1 **П. КОРЕНЕВИЧ**, емерит. учитель Іванчани.

Соснове кадило

кромѣ привѣмного запаху мав неоцѣнений прикметы гиґїєнічний, для того поручає ся особливо хорымъ на груди. Очищує и воденѣжує въ высокой степени воздухъ въ мешканяхъ. Фляшонъ 120 сот., розпылячъ водъ 60 сот. до 3 к.

ИВАНЪ ИГНАТОВИЧЬ

Львовъ, ул. Сикстуска ч. 25 и ул. Галицка ч. 11. Краковъ, Суконницѣ ч. 20. — Перемишль, ул. Францішканьска ч. 24. 12 л.

СКЛАД ФОРТЕПЯНІВ і ПЯНІН

Л. МАРЕК

Львів, ринок ч. 9,

поручає фортепяни і пяніна в першорядних фабрик. 590 84—9

Експорт до всїх держав европейских!!!

Виріб красний.

Египетскі тутки і паперці

534

АЇДА

суть **найлучші узнані.**

Виріб красний.

Головний склад: „АЇДА" Львів, ул. Панїська, ч. 10.

ЛЯРНЯ ДЗВОНОВЪ

АНТОНІЯ СЕРАФИНА

ВЪ КАЛУШИ

вѣдзначена двома срѣбными медалями

выконує дзвоны рѣзном ваги и приймає ушкоджені дзвоны до переливания въ найкоротшомъ часѣ, а такожъ має на складѣ готовї дзвоны рѣзном ваги.

Дякуючи всѣмъ Вп. приходникамъ и фундаторамъ за всѣ дотеперѣшні замовленя, прошу о ласкавѣ замовленя такъ на поодинокі новѣ дзвоны якъ и на цѣлї групы. За тревалость матеріялу и гармонійный звукъ моїхъ дзвонівъ ручу и длятого осмѣляю ся препоручати ихъ Вп. П. Т. публицѣ.

Зъ глубокимъ поважанемъ

АНТОНІЙ СЕРАФИНЪ.

Масть на відморженє

есть едине средство, споридженє пюля старих припасів домових, лїчаче цїлком певно кождє відморженє. Висилаю сипатно за надісланем 1 К 20 с.

В. Котульский, Озерни коло Бучача. 778 8—

Хто хоче мати из вашу хобу теплу кождому дѣтяй удѣлить он з дозором до спеціальної роботи кождор і матерія **Йосифа Шустера, Львів Коперника 5. Повість!** на своєбразно граничай сор вадила заістна фірма шарлу машину до відчищування пірних подушок. Шіре збите зовнїшним уживанем під вплывом цїлком не тратить на цїнности. Надсилає на подушки метр по кр. 70, 80, 1, 1·20 до 1·50. 7?? f

РЕСТАВРАЦИЯ М. ЇЛЬКОВА

Львів, ул. Собіского ч. 3

поручає

для Всч. Духовенства яко найзідповіднїйше місце, яке тілько бракувало до сего часу, а яко звісний реставратор з Froh-in'y можу сьміло ручити за здоровий харч і напитки.

Пиво пільзненьске і окоцимске.

4·9 15 15*

КАРОЛЬ ЯВОРСКИЙ

Львів, ул Батория ч. 20

поручає свій

СКЛАД І РОБІТНЮ ОБУВИ

дамської, мужеської і дитинчої

705 *по цїнах умірених.* 10 2?

Збогатити ся

в добру а дешеву книжку

радби кождий!

Т. ж застерігаємо Вашу увагу, що книжка вийшла сими днями

НАКЛАДОМ

ЯКОВА ОРЕНШТАЙНА в Коломиї

зовсім вона:

„НАРОДНИЙ ДЕКЛЯМАТОР"

На 3½ арк. четкого друку містить 107 добірних до дикламації річий первостепенних в отім — У вступній замітці к. подано вказівко: **Що і як деклямувати?** та **як устроювати народні вечерки?**

Примірник в елегантній полотняній оправі з витисками **коштує лише 1 к. 20 сот.**

З огляду на ті всі прикмети повинен „Народний Деклямотор" **находити ся в кождій читальни в кождій рускій хаті.**

Пр сить ся замовляти у **Якова Оренштайна в Коломиї, ринок.**

73 1—1

СВОБОДА

письмо політично-просьвітне і господарске для народу.

Видає і за редакцию відповідає Вячеслав Будзиновский.

Ціна річна передплати виносить **2 зр.**, на пів року **1 зр.** Редакция і Адміністрация, Львів, улиця Баторія ч. 24.

Оповістка.

Заходом акад. товариства **Молода Україна** в Чернівцях вийшли досі ось які книжки:

1. Мих. Городь: „Ревізор", комедія в пяти діях переклав В. Симович. Ціна 60 сот.

2. Г. Ібсенсон: Сільонка Уліцька", оповідане переклав А. Крушельницький. Ціна 6 сот.

3. І. Семчишин, (Марко Черемшина) „Карби" новелї із супільного життя. Ціна 70 сот.

4. Теодор Ґаліп: Думки та пісні", поезії. Ціна 20 сот.

5. Анг. Крушельницький „Серце", оповідання. Ціна 70 сот.

6. Леся Українка: „Відгуки" поезії. Ціна 1 кор. — В чудовій оправі 1 кор. 75 сот.

Видани від 1—5 можна дістати тілько неспрадані

Набувати можна всі книжки в Чернівцях тільки у д. Николая Грабчука, ул. Кладовища ч. 1, у Львові у обох руських книгарнях.

Комітет церковний

в Пашасівці п. Підкамінь к. Бродів шукає підприемця до будови дому парохиняльного мурованого. Зголошенє личні приймає Уряд парохиняльний в Пашасівці. 46 1—3

К. П. уч. III. кл. видїлової у Львові просить о добровільні жертви в Адміністрації „Дїла". Патент виказує ся свідоцтвом убожества своєї шкільної власти.

Потреба рускої особи до пр жадженя дому і кухні у самотного священника в Америці. Місячний гоїї порар 50 Корон а. в., харч - квартира. — Власноручні письма адресувати: Nort America 730 Cmajlo Ramey, Pa. 8

„ДЗВІНОК"

Одинока ілюстрована часопись для науки і забави руским дїтям і молодежи, виходить два рази на місяць, видавана Руским Товариством Педаґоґічним під редакцию Д-ра Мих. Начовского.

Передплата на цїлий рік тілько 6 корон.

Адреса Редакциї: Львів ул. Зелена 15.

ҐАЙДАМАКИ

ТИЖНЕВИК

находить ще півтірка.

Видає і за редакцию відповідає: *Михайло Петрицкий.*

Щорічна передплата виносить 4 зр. на пів року 2 зр. Редакция і Адміністрация: Львів, улиця Баторія ч. 24, II. поверх.

„КРАЄВИЙ СОЮЗ КРЕДИТОВИЙ"

видає для руских товариств кредитових потрібні друки і продає їх по отсих цінах:

Книга довжників	арк. по	10	сот
Замінени місячні	2 „	„	5 „
Инвентар з вимників	„ „	„	5 „
„ вкладників	„ „	„	5 „
„ удїлів	„ „	„	5 „
Книга головна	„ „	„	10 „
„ ліквідациїна	„ „	„	10 „
„ вкладок щадн.	„ „	„	10 „
„ удїлів членьск	„ „	„	10 „
Реєстр членів	„ „	„	10 „
Справоздане і замкнене рахунків	„ „	„	10 „
Зголошенє о позичку пт.	„	„	2 „
Вказ умерених позичок	„	„	2 „
Асигната касові штуки	„	„	1 „

Купувати і замовляти належить в **„Краєвім Союзї кредитовім" у Львові, Ринок ч. 10, I. поверх.**

Климентій Федунь

переплетник бібліотеки ц. к. львівськ. університету

поручає

свое переплетнице і галантерійне заведенє

у Львові ул. Вілова ч. 29. 838

Подоймає ся всяких роббть, особливо переплету Службових книг, Священих, Молитовників, Бібліотечних книг Альбомів, Мапп, Дипломів и т. п. по умѣренихъ цѣнахъ.

Сим маю честь подати до публичної відомости, що я отворив **СКЛАД МІШАНИХ ТОВАРІВ в ЗАЛІЩИКАХ** побіч цукорні. Відбувши торговельну практику в Народній Торговлї і одержавши фахове всесторонне образованє о тім огнищи нашого торговельного житя, де ретельність і совісність вискала собі під кождим оглядом загально признанє і довіре, маю надію, що як рускій купець в тій інституції вихований і ві засади за свої привилиї, зможу вдоволити Високоповажаних моїх гостей — тому прошу о поперте мене, як одинокого рускаго купця в Залїщиках.

Вкінци додаю, що отвираючи мій склад, позістанати буду і дальше в ставших зносинах торговельних з Народною Торговлею.

З глубоким поважанем

47 1—3 **ІВАН ОТЕРНЮК.**

Рѣкъ основанія 1892.

ДНѢСТЕРЪ

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНЫХЪ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

у Львовѣ, Рынокъ ч. 10 домъ „Просвѣты"

есть одинокимъ рускимъ Товариствомъ асекураційнымъ.

Фонды Днѣстра съ днемъ 31. XII. 1901

Фондъ резервовый	**386.102 К 83 с.**
Резерва премій	**205.237 К — с.**
Резерва спеціальна	**6.000 К — с.**
Фондъ емеритальный	**47.753 К 76 с.**
Разомъ:	**645.383 К 59 с.**

„ДНѢСТЕРЪ" обезпечує будинки якъ таковы, же и движиму противъ шкодъ огневыхъ. Всѣ з нимъ Галицкой Ординаріяты припоручали Днѣстеръ Вп. Духовенству и всѣмъ вѣрнымъ.

ОПЛАТА ПРЕМІЙ въ ДНѢСТРѢ есть умѣрена, а чистый зыскъ, надвышку въ оплатѣ, роздаває Днѣстеръ межа своихъ членовъ яко дывиденду. Въ рр. 1900 и 1901 выносить дывиденда 8%.

ШКОДЫ выплачує Днѣстеръ дуже скоро, а оцѣнку шкодъ переводять разомъ въ Делегатомъ и з членами мѣсцевыми. До 31 грудня 1901 выплативъ Днѣстеръ 577 шкодъ числованыхъ въ сумѣ 2,656.787 кор.

ЧЛЕНЫ ДНѢСТРА можуть безъ перешкоды затягати позычки въ Банку краєвомъ и касахъ ощадности, бо касы тѣ принимають полісы Днѣстра при позичкахъ гіпотечныхъ.

НА ЖИТЄ можна обезпечати черезъ Днѣстеръ капиталы на дожитя, посмертни капиталы, посагы, ренты и т. д. въ Краковскомъ Товариствѣ, а въ провізіи шкодъ тыхъ обезпеченъ вѣдступає Днѣстеръ часть на рускій добродѣйный цѣли.

АГЕНЦІЙ передає Днѣстеръ радо сельнымъ господарямъ, особливо де нема бливко агенція Днѣстра. Агенты заробляють 849.486 К. провізіи. 24

Сельне убѣгайте ся о агенціи Днѣстра!

Будьте певні обезпечайте ся тілько в „Дністрі"

Стосовний подарунок різдвяний!

Тягнене уже позавтра!

Головна виграна Корон **40.000** Корон

ЛЬОСИ ТОВАРИСТВА ПРОМИСЛУ І ШТУКИ по 1 коронї

поручають: М. Йонаш, Кіц і Штоф, М. Кларфельд, Яніш Штрог, Корман і Файґенбаум, Самуелї і Ляндау, Шіц і Хаєс, Аґуст Шелєнберґ і син, Сональ і Ліпіси — банкіри у Львові. 4 18—7

Розклад поїздів зелїзничих обовязуючий від 1-ого мая 1902.

[Приїзд і від'їзд поданий після часу середно-европейского].

Поїзд посп.	Поїзд особ.	ДО ЛЬВОВА (приходить о годині)	Поїзд посп.	Поїзд особ.	З ЛЬВОВА (відходить о годині)
	6·10	з Кракова, Берлина, Варшави, Відня		6·25	до Сучави, Жидачева, Кересмезе, Потуг.
	6·20	з Чернівців (Ицкан, Галичу), Гусятина	1·55	6·30	до Підволочиск, [Київа] Бродів дв. голов.
	6·50	з Брухович, щод. від 15/5 до 15/9 вил.	2.09	6·48	„ „ „ „ дв. Підз.
	7·45	з Янова		6·35	до Лавочного, [Пешту] Бориса Дрогоб.
	7·40	з Підволочиск, Бродів на дв. Підзамче	8·30		
	8·00	„ „ „ на дв. головний	2·55	8·40	до Кракова [Відня, Праги], Берлина
	8·10	з Лавочного [Пешту], Калуша, Хирова		9·00	до Лавочного, Хирова, Калуша
	8·15	з Сонкан, Рави рускої		9·15	до Янова
1·05	8·50	з Кракова, Відня, Праги, Берлина		9·50	до Белзи, Сональ, Любачова
	10·25	з Рашова, Любачева	2·40	10·30	до Чернівців, Ицкан
	11·55	з Станиславова [Кересмезе, Потуґор]		10·40	до Підволочиск, Бродів, Гусят. дв. Підз.
	1·10	з Лавочного, Калуша, Хирова, Борисл.		10·57	до „ „ „ „ дв. гол.
	1·23	з Янова		1·35	до Янова від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята
2·20		з Підволочиск, Коничниць на дв. Підз.		2·15	до Брухович від 15/5 до 14/9 в пед. і сьв.
2·35		„ „ „ на дв. голов.		3·05	до Стрия, Сяноцкого від 1 мая до 30/9
	3·14	з Брухович [від 15/5 до 17/9 в пед. і сьв.]		3·15	до Янова щоденно від 1 мая до 30/9
	4·40	з Самбора, Стрия, Сяноцкого [1/5—30/9]		3·26	до Брухович щоденно від 1/5 до 15/9
	5·11	з Підволочиск [Київа], Бродів на дв. Підз.		3·30	до Рашева, Хирова, Любачева
	5·35	„ „ „ на дв. гол.			
	5·50	з Кракова			
1·45	5·40	з Чернівців, Ицкан			

НІЧ

	6·00	з Сонкан, Белзи і Любачева		6·10	до Станиславова, Жидачева
	8·04	з Брухович [від 15/5 до 14/9 в пед. і сьв.]	12·45	6·20	до Кракова [Відня, Берлина, Варшави]
	9·12	з Брухович [від 15/5 до 14/9 в пед. і сьв.]		6·30	до Янова від 1/5 до 15/9 в будні дни а від 16/9 до 30/5 1903 р. щоденно
12·15	9·20	з Чернівців Букарешту		6·35	до Лавочного [Пешту], Калуша, Хирова
	9·25	з Янова [від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята]		7·10	до Сонкан і Рави рускої
8·40				8·16	до Брухович [від 15/5 до 14/9 в пед. і сьв.]
2·31	9·50	з Кракова, [Відня Берлина] Ясла, Рован.		8·25	до Перемишля
	10·03	з Янова [від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята]		9·00	до Підволочиск, Бродів дворець голов.
	10·20	з Підволочиск [Київа] Бродів на дв. Підз.		9·20	„ „ дворець Підз.
	10·02	„ „ „ на дв. гол.		10·05	до Янова від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята
	10·50	з Лавочного [Пешту] Хирова Калуша	2·51	10·30	до Ицкан, Чортова
	3·14	з Підволочиск, Коничниць на дв. Підз.		11·00	до Кракова, Відня, Варшави, Праги
	8·35	„ „ на дв. гол.		11·10	до Підволочиск, Бродів дворець голов.
				11·32	„ „ дворець Підз.
				4·15	до Кракова, Відня, Праги, Самбора
				5·50	до Брухович від 15 мая до 14 вер. щод

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 годин вечером до 5 годин 59 минут рано. 68

Час середно европейский рінпить ся від часу львівского о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-европейского = 12 год. 36 мін. часу львівского. — Бюро інформаційне ц. к. почтових державних зел. Краєвских ч. 5) удїлює пояснень в справах зелїзничих, продає білети всякого роду і розказує їздн.

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Виданець і одпічальний редактор: Др Евген Левицкий. Накл. и друк. Черняньской. З друкарні Інституту Ставропиґийского, під зарядом Іосифа Даниловича.